ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΠ. ΜΑΝΤΖΟΥΤΣΟΣ
Δικηγόρος - ΔΝ, τ. Σύμβουλος ΔΣΑ

Ο ΝΕΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

(Συγκριτικός Πίνακας Παλαιών και Νέων Ρυθμίσεων)

****

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

ΠΡΩΤΟ ΒΙΒΛΙΟ – ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ 3
ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΙΒΛΙΟ – ΟΙ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ 60
ΤΡΙΤΟ ΒΙΒΛΙΟ – ΠΡΟΔΙΚΑΣΙΑ 80
ΤΕΤΑΡΤΟ ΒΙΒΛΙΟ – ΔΙΚΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΟ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟ 119
ΠΕΜΠΤΟ ΒΙΒΛΙΟ – ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ 146
ΕΚΤΟ ΒΙΒΛΙΟ – ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ 160
ΕΒΔΟΜΟ ΒΙΒΛΙΟ – ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ 178
ΟΓΔΟΟ ΒΙΒΛΙΟ – ΕΚΤΕΛΕΣΗ 183
ΕΝΑΤΟ ΒΙΒΛΙΟ – ΠΟΙΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ 190
ΔΕΚΑΤΟ ΒΙΒΛΙΟ – ΕΞΟΔΑ ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ 194
ΕΝΔΕΚΑΤΟ ΒΙΒΛΙΟ – ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ 197

Δ' Αναθεώρηση

Ν. 4689/2020 (Α' 103)

ΑΘΗΝΑ 2020

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι,

Στις 6 Ιουνίου 2019, μόλις τρεις ημέρες μετά την κατάθεση του σχετικού νομοσχεδίου στη Βουλή των Ελλήνων, ψηφίστηκε ο Ν. 4620/2019 – Κύρωση του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (Α' 96), με έναρξη ισχύος την 1η Ιουλίου του τρέχοντος έτους.

Το νομοθέτημα αυτό αντικαθιστά στο σύνολό του τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ΚΠοινΔ) που κυρώθηκε με το Ν. 1493/1950 (Α' 182), όπως μεταγλωττίστηκε με το Π.Δ. 258/1986 (Α' 121) και συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε με μεταγενέστερους νόμους.

Ο νέος ΚΠοινΔ ακολουθεί σε γενικές γραμμές τη δομή του προηγούμενου, αλλά ως προς το περιεχόμενό του περιέχει σημαντικές καινοτομίες. Σε γενικές γραμμές αξιολογείται καταρχήν θετικά, αν και κάποιες αμφιλεγόμενες ρυθμίσεις του θα κριθούν ως προς την αποτελεσματικότητά τους στην πράξη.

Η παρούσα έκδοση αποτελεί μια συστηματική αποτύπωση του ΚΠοινΔ, σε μορφή πίνακα, με συγκριτική επισκόπηση των παλαιών και νέων ρυθμίσεων· ώστε ο ερμηνευτής και ο εφαρμοστής του δικαίου να έχουν τη δυνατότητα να διαπιστώνουν ανά πάσα στιγμή τις επιμέρους αλλαγές που επιφέρει το νέο νομοθέτημα στο προηγούμενο νομικό καθεστώς.

Για την επεξεργασία των σχετικών διατάξεων χρησιμοποιήθηκαν: α) η κωδικοποίηση του «παλαιού» ΚΠοινΔ από το Lawspot.gr, και β) το ψηφισθέν νομοσχέδιο του «νέου» ΚΠοινΔ, από τα Πρακτικά της Βουλής των Ελλήνων, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Ευχαριστώ θερμά το Σύμβουλο ΔΣΑ, π. Αντιπρόεδρο ΕΑΝΔΑ, **Βενιαμίν Μπατή** και τη Γενική Γραμματέα της ΕΑΝΔΑ, **Μαρία Αγγελή,** για τις παρατηρήσεις και τις διορθώσεις τους.

Ιδιαιτέρως ευχαριστώ το **Βασίλη Καρκατζούνη** και το **Lawspot.gr** για τη συνολική συνεργασία κατά την επιμέλεια της παρούσας έκδοσης.

Διατίθεται δωρεάν προς κάθε ενδιαφερόμενο συνάδελφο.

Με την ευχή να φανεί χρήσιμο.

Αθήνα, Ιούνιος 2020

Αλέξανδρος Μαντζούτσος

Δικηγόρος - ΔΝ, τ. Σύμβουλος ΔΣΑ

ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΠΡΩΤΟ ΒΙΒΛΙΟ	
ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ	
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ	
ΠΟΙΝΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ	
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ	
Άρθρο 1 - Ποινικά δικαστήρια. Ποινική δικαιοδοσία ασκούν τα εξής δικαστήρια: α) τα πταισματοδικεία· β) τα πλημμελειοδικεία· γ) τα δικαστήρια των ανηλίκων· δ) τα κακουργιοδικεία· ε) τα εφετεία· στ) ο Άρειος Πάγος ως ακυρωτικό.	**Άρθρο 1 - Ποινικά Δικαστήρια.** Ποινική δικαιοδοσία ασκούν τα εξής δικαστήρια: α) τα πλημμελειοδικεία, β) τα δικαστήρια των ανηλίκων, γ) τα μικτά ορκωτά δικαστήρια, δ) τα εφετεία, ε) ο Άρειος Πάγος.
Άρθρο 2 - Εξαιρέσεις από την ποινική δικαιοδοσία. Στη δικαιοδοσία των ελληνικών ποινικών δικαστηρίων δεν εμπίπτουν: α) οι αρχηγοί των ξένων κρατών· β) οι διπλωματικοί αντιπρόσωποί τους που είναι διαπιστευμένοι στην Ελλάδα· γ) το προσωπικό της διπλωματικής αντιπροσωπείας ξένου κράτους που είναι διαπιστευμένο στην Ελλάδα· δ) τα μέλη της οικογένειας των προσώπων που αναφέρονται στα στοιχεία α' και β' και κατοικούν μαζί τους· ε) το υπηρετικό προσωπικό των προσώπων που αναφέρονται στα στοιχεία α' και β' όταν έχει την ίδια υπηκοότητα· στ) όλα τα άλλα πρόσωπα που απολαμβάνουν το προνόμιο της ετεροδικίας με βάση είτε συμβάσεις που έχουν συναφθεί με άλλα κράτη, είτε διεθνή έθιμα που γίνονται αποδεκτά απ' όλα τα κράτη.	**Άρθρο 2 - Εξαιρέσεις από την ποινική δικαιοδοσία.** Στη δικαιοδοσία των ελληνικών ποινικών δικαστηρίων δεν εμπίπτουν: α) Οι αρχηγοί των ξένων κρατών, β) οι διπλωματικοί αντιπρόσωποί τους που είναι διαπιστευμένοι στην Ελλάδα, γ) το προσωπικό της διπλωματικής αντιπροσωπείας ξένου κράτους που είναι διαπιστευμένο στην Ελλάδα, δ) τα μέλη της οικογένειας των προσώπων που αναφέρονται στα στοιχεία α' και β' και κατοικούν μαζί τους, ε) το υπηρετικό προσωπικό των προσώπων που αναφέρονται στα στοιχεία α' και β', όταν έχει την ίδια υπηκοότητα και στ) όλα τα άλλα πρόσωπα που απολαμβάνουν το προνόμιο της ετεροδικίας με βάση είτε συμβάσεις που έχουν συναφθεί με άλλα κράτη είτε διεθνή έθιμα που γίνονται αποδεκτά από όλα τα κράτη.
ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΤΑ ΠΟΙΝΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ	
Άρθρο 3 - Πταισματοδικεία. 1. Κάθε ειρηνοδικείο είναι ταυτόχρονα και πταισματοδικείο με την προϋπόθεση ότι στην ίδια περιφέρεια δεν υπάρχει ειδικό πταισματοδικείο. 2. Ο πταισματοδίκης: α) δικάζει τα πταίσματα, εκτός από εκείνα που υπάγονται με ειδικές διατάξεις σε άλλο δικαστήριο ή δημόσιο όργανο· β) ενεργεί προανάκριση για κάθε έγκλημα σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του κώδικα· γ) ενεργεί προκαταρκτική εξέταση ύστερα από παραγγελία του εισαγγελέα (άρθρα 31 και 33 παρ. 1). **Άρθρο 4 - Δικαστήρια των πλημμελειοδικών.** 1. Κάθε δικαστήριο πρωτοδικών είναι ταυτόχρονα και δικαστήριο πλημμελειοδικών. 2. Στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων των πλημμελειοδικών ανήκει: α) η ανάκριση· ανακριτές διορίζονται ένας ή περισσότεροι πλημμελειοδίκες σύμφωνα με τις διατάξεις του οργανισμού των δικαστηρίων· σε έναν από τους ανακριτές που ορίζεται ειδικά γι' αυτό το σκοπό ανατίθεται η ανάκριση κατά ανηλίκων (άρθρο 7)· β) η άσκηση της εξουσίας του δικαστικού συμβουλίου.	**Άρθρο 3 - Δικαστήρια των πλημμελειοδικών.** 1. Κάθε δικαστήριο πρωτοδικών είναι ταυτόχρονα και δικαστήριο πλημμελειοδικών. 2. Στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων των πλημμελειοδικών ανήκει: α) η εκδίκαση των πλημμελημάτων, β) η ανάκριση, γ) η άσκηση της εξουσίας του δικαστικού συμβουλίου, δ) η άσκηση εξουσίας στις περιπτώσεις αποχής υπό όρους από την ποινική δίωξη και ε) η έκδοση ποινικής διαταγής.
Άρθρο 5 - Τριμελή πλημμελειοδικεία. 1. Το δικαστήριο των πλημμελειοδικών αποτελείται από τρεις τακτικούς δικαστές. Επιτρέπεται η αναπλήρωση ενός μόνο δικαστή από πάρεδρο στο πρωτοδικείο, από πταισματοδίκη ή ειρηνοδίκη όταν για οποιοδήποτε λόγο είναι αδύνατη αυτή η σύνθεση. Αν ο πρόεδρος προβλέπει ότι κάποια δίκη θα διαρκέσει πολύ, μπορεί να προσλάβει έως δύο συμπαρεδρεύοντες δικαστές για την αναπλήρωση εκείνων των δικαστών για τους οποίους τυχόν θα προκύψει κώλυμα κατά τη διάρκεια της δίκης. Σε περίπτωση κωλύματος του προέδρου, την προεδρία αναλαμβάνει ο αρχαιότερος απ' αυτούς που απομένουν, ανάμεσα στους οποίους περιλαμβάνονται και οι συμπαρεδρεύοντες.	**Άρθρο 4 - Τριμελή πλημμελειοδικεία.** 1. «Το συμβούλιο των πλημμελειοδικών και το τριμελές πλημμελειοδικείο συγκροτείται από τον πρόεδρο πρωτοδικών ή τον αναπληρωτή του και δύο πρωτοδίκες.»[1] 2. Όταν για οποιονδήποτε λόγο είναι αδύνατη αυτή η σύνθεση, επιτρέπεται η αναπλήρωση σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα οργανισμού δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών. 3. (-)[2]

[1] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[2] Καταργήθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

2. Η εκδίκαση των πλημμελημάτων, των πταισμάτων και των εφέσεων που αναφέρονται στο άρθρο 112 ανήκει στη δικαιοδοσία του τριμελούς πλημμελειοδικείου.	
Άρθρο 6 - Μονομελή πλημμελειοδικεία. Το μονομελές πλημμελειοδικείο συγκροτείται από ένα πλημμελειοδίκη που ορίζεται κάθε τρίμηνο από την ολομέλεια του δικαστηρίου μαζί με έναν ή περισσότερους αναπληρωτές από τους πλημμελειοδίκες. Ο πρόεδρος των πρωτοδικών μπορεί να δικάσει ως μόνος πλημμελειοδίκης. Η δικαιοδοσία του μονομελούς πλημμελειοδικείου ορίζεται στο άρθρο 114. Στο ίδιο δικαστήριο πλημμελειοδικών είναι δυνατό να λειτουργούν και περισσότερα μονομελή. Ως τόπος συνεδριάσεων του μονομελούς, όταν συνεδριάζει εκτός έδρας, ορίζεται πάντοτε κάποια έδρα ειρηνοδικείου με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης και μετά τη γνωμοδότηση της ολομέλειας του αρμόδιου δικαστηρίου πρωτοδικών και του εισαγγελέα εφετών. Με την ίδια διαδικασία μπορεί να οριστεί και άλλος τόπος συνεδριάσεων εκτός έδρας ειρηνοδικείου, αν υπάρχουν σ' αυτόν οι κατάλληλες συνθήκες για συνεδρίαση δικαστηρίου και συζήτηση των υποθέσεων.	**Άρθρο 5 - Μονομελή πλημμελειοδικεία.** Το μονομελές πλημμελειοδικείο συγκροτείται από έναν πρωτοδίκη που ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα οργανισμού δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών. Ο πρόεδρος των πρωτοδικών μπορεί να δικάσει ως μόνος πλημμελειοδίκης. Στο ίδιο δικαστήριο πλημμελειοδικών είναι δυνατό να λειτουργούν και περισσότερα μονομελή. Ο τόπος συνεδριάσεων του μονομελούς, όταν συνεδριάζει εκτός έδρας, ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα οργανισμού δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών.
Άρθρο 7 - Δικαστήρια ανηλίκων. 1. Το μονομελές δικαστήριο ανηλίκων συγκροτείται από έναν πρωτόδικη σε κάθε πρωτοδικείο, ο οποίος ορίζεται μαζί με έναν αναπληρωτή για δύο χρόνια με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου και μετά την πρόταση του Υπουργού της Δικαιοσύνης. Προτιμώνται όσοι έχουν ειδικές γνώσεις και γνωρίζουν, αν είναι δυνατόν, μια από τις γλώσσες αγγλική, γαλλική, γερμανική ή ιταλική. 2. Η θητεία των δικαστών ανηλίκων μπορεί να ανανεώνεται με τον ίδιο τρόπο, αλλά πάντα με τη συναίνεσή τους. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους επιτρέπεται η αντικατάστασή τους με τον ίδιο πάλι τρόπο, μετά όμως τη σύμφωνη και ειδικά αιτιολογημένη γνώμη του προέδρου και του εισαγγελέα εφετών. 3. Το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων συγκροτείται από το δικαστή ανηλίκων που αναφέρεται στην παράγραφο 1 και από δυο πλημμελειοδίκες που ορίζονται από τον πρόεδρο πρωτοδικών. Στο δικαστήριο αυτό προεδρεύει, αν είναι δυνατόν, ο δικαστής ανηλίκων. Το εφετείο ανηλίκων συγκροτείται από έναν εφέτη και έναν αναπληρωτή του που ορίζονται σε κάθε εφετείο σύμφωνα με όσα αναφέρονται στις παρ. 1 και 2 του άρθρου αυτού και από δύο άλλους εφέτες, που ορίζονται ως δικαστές ανηλίκων από τον πρόεδρο των εφετών. Στο δικαστήριο αυτό προεδρεύει, αν είναι δυνατόν, ο εφέτης δικαστής ανηλίκων. Η παράγραφος 2 του άρθρου 9 εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή. 4. Η δικαιοδοσία των δικαστηρίων ανηλίκων ορίζεται στο άρθρο 113.	**Άρθρο 6 - Δικαστήρια ανηλίκων.** 1 Το μονομελές δικαστήριο ανηλίκων συγκροτείται από έναν πρόεδρο πρωτοδικών σε κάθε πρωτοδικείο, ο οποίος ορίζεται ως δικαστής ανηλίκων και αναπληρώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα οργανισμού δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών. 2. Το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων συγκροτείται από το δικαστή ανηλίκων που αναφέρεται στην παρ. 1 και από δύο πρωτοδίκες που ορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα οργανισμού δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών. 3. Το εφετείο ανηλίκων συγκροτείται από τον εφέτη ανηλίκων και δύο άλλους εφέτες που ορίζονται ως δικαστές ανηλίκων σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα οργανισμού δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών.
Άρθρο 8 - Δικαστήρια που δικάζουν τα κακουργήματα. 1. Τα δικαστήρια που δικάζουν τα κακουργήματα συγκροτούνται ως εξής: α) το μικτό ορκωτό δικαστήριο συγκροτείται από τον πρόεδρο πρωτοδικών ή τον αναπληρωτή του, δύο πρωτόδικες και τέσσερις ένορκους· β) το μικτό ορκωτό εφετείο συγκροτείται από τον πρόεδρο εφετών, δύο εφέτες και τέσσερις ενόρκους· γ) το τριμελές εφετείο συντίθεται από τον πρόεδρο εφετών ή τον αναπληρωτή του και από δύο εφέτες· δ) το πενταμελές εφετείο συντίθεται από πρόεδρο εφετών και από τέσσερις εφέτες. 2. Το μικτό ορκωτό δικαστήριο συγκροτείται στην έδρα κάθε πρωτοδικείου, και το μικτό ορκωτό εφετείο στην έδρα κάθε εφετείου. 3. Το τριμελές και το πενταμελές εφετείο λειτουργούν στην έδρα κάθε εφετείου. 4. Ο εισαγγελέας των εφετών (ή άλλος εισαγγελέας ή αντιεισαγγελέας του ίδιου εφετείου) ασκεί καθήκοντα εισαγγελέα στο μικτό ορκωτό εφετείο της έδρας του και στα μικτά ορκωτά δικαστήρια της έδρας και της περιφέρειάς του, στα οποία προσδιορίζει και τις υποθέσεις. Μπορεί επίσης να αναθέτει σε εισαγγελέα ή αντιεισαγγελέα πρωτοδικών να εκτελεί καθήκοντα εισαγγελέα στα μικτά ορκωτά δικαστήρια της έδρας και της	**Άρθρο 7 - Δικαστήρια που δικάζουν τα κακουργήματα.** 1. Τα δικαστήρια που δικάζουν τα κακουργήματα συγκροτούνται ως εξής: α) Το μικτό ορκωτό δικαστήριο συγκροτείται από τον πρόεδρο πρωτοδικών ή τον αναπληρωτή του, δύο πρωτοδίκες και τέσσερις ενόρκους· β) Το μικτό ορκωτό εφετείο συγκροτείται από τον πρόεδρο εφετών, δύο εφέτες και τέσσερις ενόρκους· γ) Το μονομελές εφετείο συντίθεται από τον πρόεδρο εφετών ή εφέτη· δ) Το τριμελές εφετείο συντίθεται από τον πρόεδρο εφετών ή τον αναπληρωτή του και από δύο εφέτες· ε) Το πενταμελές εφετείο συντίθεται από τον πρόεδρο εφετών και από τέσσερις εφέτες. 2. Το μικτό ορκωτό δικαστήριο συγκροτείται στην έδρα κάθε πρωτοδικείου και το μικτό ορκωτό εφετείο στην έδρα κάθε εφετείου. 3. Το μονομελές, το τριμελές και το πενταμελές εφετείο λειτουργούν στην έδρα κάθε εφετείου. 4. Ο εισαγγελέας των εφετών ή άλλος εισαγγελέας ή αντεισαγγελέας του ίδιου εφετείου ασκεί καθήκοντα εισαγγελέα στο μικτό ορκωτό εφετείο της έδρας του και στα μικτά ορκωτά δικαστήρια της έδρας και της περιφέρειάς του στα οποία και προσδιορίζει τις υποθέσεις. Μπορεί επίσης να αναθέτει σε

περιφέρειάς του. 5. Καθήκοντα γραμματέα στο μικτό ορκωτό δικαστήριο εκτελεί υπάλληλος της γραμματείας του πρωτοδικείου, ενώ στο μικτό ορκωτό εφετείο υπάλληλος της γραμματείας του εφετείου.	εισαγγελέα πρωτοδικών να εκτελεί καθήκοντα εισαγγελέα στα μικτά ορκωτά δικαστήρια της έδρας και της περιφέρειάς του. Ο εισαγγελέας πρωτοδικών ο οποίος εκτέλεσε τα ως άνω καθήκοντα μπορεί, αφού προηγουμένως ενημερώσει τον εισαγγελέα εφετών και λάβει από αυτόν γραπτή σύμφωνη γνώμη, να ασκεί έφεση κατά της απόφασης κατά το άρθρο 489. 5. Καθήκοντα γραμματέα στο μικτό ορκωτό δικαστήριο εκτελεί υπάλληλος της γραμματείας του πρωτοδικείου, ενώ στο μικτό ορκωτό εφετείο υπάλληλος της γραμματείας του εφετείου. **Άρθρο 8 - Ορισμός συμπαρεδρευόντων δικαστών στα Δικαστήρια που δικάζουν τα κακουργήματα.** Αν οπρόεδρος ή ο πρόεδρος του συμβουλίου που διευθύνειτο εφετείο προβλέπει ότι κάποια δίκη θα διαρκέσει πολύ,ορίζει με πράξη του έως δύο συμπαρεδρεύοντες δικαστές, όταν το εφετείο αποτελείται από τρεις δικαστέςκαι έως τρεις, όταν αποτελείται από πέντε δικαστές, γιανα αναπληρώσουν αυτούς που θα έχουν τυχόν κώλυμακατά τη διάρκεια της δίκης. Όπου διενεργείται κλήρωσητων συνθέσεων, ο ορισμός γίνεται αμέσως μετά την κλήρωση του μεν προέδρου από τον πίνακα των κληρωθέντων αναπληρωματικών προέδρων των δε μελών τησσύνθεσης από τον πίνακα των κληρωθέντων αναπληρωματικών δικαστών, κατά τη σειρά της κλήρωσής τους. Σεπερίπτωση κωλύματος του προέδρου την προεδρία αναλαμβάνει ο αρχαιότερος μεταξύ αυτών που απομένουν,ανάμεσα στους οποίους περιλαμβάνονται και οι συμπαρεδρεύοντες.
Άρθρο 9 - Εφετείο. 1. Το συμβούλιο των εφετών και το δικαστήριο των εφετών συντίθεται από τον πρόεδρο εφετών ή τον αναπληρωτή του και από δύο εφέτες. Όταν το δικαστήριο των εφετών δικάζει εφέσεις κατά αποφάσεων του τριμελούς εφετείου, συντίθεται από πρόεδρο εφετών και από τέσσερις εφέτες. 2.Αν για οποιοδήποτε λόγο είναι αδύνατη αυτή η σύνθεση, επιτρέπεται η αναπλήρωση ενός μόνο εφέτη στο τριμελές (δικαστήριο ή συμβούλιο) και δύο το πολύ εφετών στο πενταμελές από προέδρους πρωτοδικών ή από πλημμελειοδίκες που έχουν τουλάχιστον πενταετή υπηρεσία πλημμελειοδικών. 3. Αν ο πρόεδρος ή ο πρόεδρος του συμβουλίου που διευθύνει το εφετείο προβλέπει ότι κάποια δίκη θα διαρκέσει πολύ, ορίζει με πράξη του έως δύο συμπαρεδρεύοντες δικαστές, όταν το εφετείο αποτελείται από τρεις δικαστές, και έως τρεις, όταν αποτελείται από πέντε δικαστές, για να αναπληρώσουν αυτούς που θα έχουν τυχόν κώλυμα κατά τη διάρκεια της δίκης. Όπου διενεργείται κλήρωση των συνθέσεων, ο ορισμός γίνεται αμέσως μετά την κλήρωση του μεν προέδρου από τον πίνακα των κληρωθέντων αναπληρωματικών προέδρων των δε μελών της σύνθεσης από τον πίνακα των κληρωθέντων αναπληρωματικών δικαστών, κατά τη σειρά της κληρώσεώς τους. Σε περίπτωση κωλύματος του προέδρου την προεδρία αναλαμβάνει ο αρχαιότερος μεταξύ αυτών που απομένουν, ανάμεσα στους οποίους περιλαμβάνονται και οι συμπαρεδρεύοντες.	**Άρθρο 9 - Εφετείο.** Το συμβούλιο των εφετών και το τριμελές εφετείο συντίθεται από τον πρόεδρο εφετών ή τον αναπληρωτή του και από δύο εφέτες. Όταν το δικαστήριο των εφετών δικάζει εφέσεις κατά αποφάσεων του τριμελούς εφετείου, συντίθεται από τον πρόεδρο εφετών και από τέσσερις εφέτες.
Άρθρο 10 - Ο Άρειος Πάγος. Ο Άρειος Πάγος ως ακυρωτικό δικαστήριο δικάζει τις αιτήσεις αναίρεσης κατά των αποφάσεων και βουλευμάτων και αποτελείται από επτά δικαστές. Στην περίπτωση της αίτησης αναίρεσης υπέρ του νόμου και στην περίπτωση του άρθρου 513 παρ. 1 το δικαστήριο δικάζει με την ολομέλειά του.	**Άρθρο 10 - Ο Άρειος Πάγος.** 1 Ο Άρειος Πάγος ως ακυρωτικό δικαστήριο δικάζει τις αιτήσεις αναίρεσης κατά των αποφάσεων και βουλευμάτων σε πενταμελή και τριμελή σύνθεση αντίστοιχα. Επίσης, ως συμβούλιο, αποφασίζει για θέματα επανάληψης της διαδικασίας, έκδοσης και εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης. 2. Ο Άρειος Πάγος δικάζει σε ολομέλεια, όπως αυτή ορίζεται στον κανονισμό λειτουργίας του, στις εξής περιπτώσεις: α) όταν κρίνει αιτήσεις αναίρεσης υπέρ του νόμου, β) όταν κρίνονται εξαιρετικής σημασίας νομικά ζητήματα, εφόσον συμφωνούν ο πρόεδρος και ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, γ) όταν γίνεται η παραπομπή από τα τμήματα, επειδή η απόφαση έχει ληφθεί με πλειοψηφία μιας ψήφου, δ) όταν το τμήμα αρνείται την εφαρμογή νόμου ως αντισυνταγματικού και ε) όταν το τμήμα πρόκειται να εκδώσει απόφαση αντίθετη με προηγούμενη θέση της ολομελείας ή τμήματός του, για το ίδιο θέμα.

Άρθρο 11 - Διαίρεση σε τμήματα. 1. Στο εφετείο Αθηνών και στα πρωτοδικεία Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης καθορίζεται από την ολομέλεια των δικαστηρίων αυτών υποχρεωτικά ιδιαίτερο ποινικό τμήμα· ο καθορισμός γίνεται με ειδικό κανονισμό, που εκδίδεται μέσα στο πρώτο δεκαήμερο του Δεκεμβρίου κάθε χρόνου, εγκρίνεται μέσα στον ίδιο μήνα από τον Υπουργό της Δικαιοσύνης, ο οποίος έχει το δικαίωμα και να τον τροποποιεί ύστερα από γνώμη του προέδρου και του εισαγγελέα του δικαστηρίου· ορίζονται επίσης, με τον ίδιο κανονισμό, ο πρόεδρος και οι δικαστές του ποινικού τμήματος, οι οποίοι θα απασχολούνται αποκλειστικά σ' αυτό για όλο το χρόνο, καθώς και τρεις το πολύ αναπληρωτές. Δεν επιτρέπεται να ορισθούν μέλη του ποινικού τμήματος οι πάρεδροι στο πρωτοδικείο, ειρηνοδίκες ή πταισματοδίκες, που αναπληρώνουν τους δικαστές κατά τις κείμενες διατάξεις. 2. Σε κάθε δικαστικό έτος αντικαθίστανται υποχρεωτικά οι μισοί μόνο από τους δικαστές που υπηρετούν στο ποινικό τμήμα, δεν επιτρέπεται όμως σε καμία περίπτωση, ένας δικαστής να υπηρετήσει σ' αυτό περισσότερα από δύο χρόνια συνεχώς, αν άλλοι δικαστές που ανήκουν στο ίδιο δικαστήριο δεν υπηρέτησαν για μια συνεχή διετία στο ποινικό τμήμα. 3. Στις ποινικές συνεδριάσεις του δικαστηρίου και του δικαστικού συμβουλίου μετέχουν υποχρεωτικά αυτοί που ανήκουν στο ποινικό τμήμα. Δεν θίγονται οι διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 1 και 9 παρ. 2 του κώδικα, οι σχετικές με την αναπλήρωση των δικαστών που έχουν κώλυμα.	**Άρθρο 11 - Ιδιαίτερα ποινικά τμήματα.** Στα εφετεία και πρωτοδικεία Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Πειραιά καθορίζονται από την ολομέλεια των δικαστηρίων αυτών ιδιαίτερα ποινικά τμήματα σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα οργανισμού δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών.
	Άρθρο 12 - Παράσταση του εισαγγελέα στο ακροατήριο. Στις συνεδριάσεις των ποινικών δικαστηρίων παρίσταται υποχρεωτικά ο εισαγγελέας και, όπου προβλέπεται ότι η διάρκεια της δίκης θα είναι μακρά, μπορεί να οριστεί και ένας νόμιμος αναπληρωτής του.
Άρθρο 12 - Δικαστικός γραμματέας 1. Στις δημόσιες συνεδριάσεις των δικαστηρίων παρευρίσκεται πάντοτε ένας δικαστικός γραμματέας, ο οποίος συντάσσει τα πρακτικά με ευθύνη δική του και του δικαστή που διευθύνει τη συνεδρίαση. 2. Όταν ο γραμματέας απουσιάζει ή έχει κώλυμα, τον αναπληρώνει ένας υπογραμματέας ή γραφέας. Στη διάρκεια της συνεδρίασης μπορεί με απόφαση του δικαστηρίου ν' αναπληρώσει κάποιος άλλος το γραμματέα, όταν του παρουσιάζεται κώλυμα. Για την απόφαση αυτή δεν χρειάζεται σύμπραξη γραμματέα. 3. Ο δικαστικός γραμματέας συμμετέχει και στη συνεδρίαση του δικαστικού συμβουλίου και αναπληρώνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 2. **Άρθρο 13 - Σχέση της εισαγγελίας και των δικαστηρίων με άλλες αρχές.** Οι αστυνομικές αρχές και η χωροφυλακή οφείλουν να εκτελούν χωρίς καμία χρονοτριβή τις παραγγελίες των δικαστικών και των εισαγγελικών αρχών· σε περίπτωση ανάγκης, οι δικαστικές και οι εισαγγελικές αρχές έχουν το δικαίωμα να ζητούν τη βοήθεια της αστυνομίας και της χωροφυλακής, ακόμα και τη βοήθεια της ένοπλης δύναμης απευθείας και χωρίς τη μεσολάβηση των προϊσταμένων τους.	**Άρθρο 13 - Δικαστικός γραμματέας.** 1. Στις δημόσιες συνεδριάσεις των δικαστηρίων παρευρίσκεται πάντοτε ένας δικαστικός γραμματέας, ο οποίος συντάσσει τα πρακτικά με ευθύνη δική του και του δικαστή που διευθύνει τη συνεδρίαση. 2. Όταν ο γραμματέας απουσιάζει ή έχει κώλυμα, αναπληρώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα οργανισμού δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών. Στη διάρκεια της συνεδρίασης μπορεί με απόφαση του δικαστηρίου να αναπληρώσει κάποιος άλλος τον γραμματέα, όταν του παρουσιάζεται κώλυμα. Για την απόφαση αυτή δεν χρειάζεται σύμπραξη γραμματέα. 3. Ο δικαστικός γραμματέας συμμετέχει και στη συνεδρίαση του δικαστικού συμβουλίου και αναπληρώνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 2.
ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ, ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΧΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	
Άρθρο 14 - Λόγοι αποκλεισμού. 1. Εκτός από όσα ορίζονται ειδικά στον Οργανισμό των Δικαστηρίων, στον ειδικό νόμο για τα μικτά ορκωτά δικαστήρια και στον κώδικα αυτόν δεν μπορούν στην ίδια ποινική υπόθεση να ασκήσουν έργα ανακριτή, δικαστή, εισαγγελέα ή γραμματέα όσοι είναι μεταξύ τους συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έως και τον τρίτο βαθμό. 2. Από την άσκηση των παραπάνω έργων σε ποινική υπόθεση αποκλείεται επίσης: α) όποιος αδικήθηκε από το έγκλημα, με εξαίρεση των όσων ορίζονται σχετικά με τα εγκλήματα που	**Άρθρο 14 - Λόγοι αποκλεισμού.** 1. Εκτός από όσα ορίζονται ειδικά στον κώδικα οργανισμού δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών και στον κώδικα αυτόν, δεν μπορούν στην ίδια ποινική υπόθεση να ασκήσουν έργα ανακριτή, δικαστή, εισαγγελέα ή γραμματέα όσοι είναι μεταξύ τους συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έως και τον τρίτο βαθμό. Ο λόγος αποκλεισμού που οφείλεται στη σχέση από γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης και στην αγχιστεία εξακολουθεί να υπάρχει και μετά τη λύση του γάμου ή του συμφώνου συμβίωσης. 2. Από την άσκηση των παραπάνω έργων σε ποινική υπόθεση

γίνονται στο ακροατήριο (άρθρα 116 και 117)· β) όποιος είναι σύζυγος του κατηγορούμενου ή του αστικώς υπευθύνου ή εκείνου που αδικήθηκε από το έγκλημα. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που κάποιος είναι συγγενής εξ αίματος με τα πρόσωπα αυτά σε ευθεία γραμμή απεριόριστα και εκ πλαγίου έως και τον τέταρτο βαθμό ή συγγενής εξ αγχιστείας έως και το δεύτερο βαθμό. Ο λόγος αποκλεισμού που οφείλεται στην αγχιστεία εξακολουθεί να υπάρχει και μετά τη λύση του γάμου. Αποκλείεται επίσης εκείνος που είναι ή ήταν επίτροπος ή κηδεμόνας των ίδιων προσώπων ή που συνδέεται μαζί τους με υιοθεσία· γ) όποιος ήταν συνήγορος του κατηγορουμένου ή του πολιτικώς ενάγοντος ή του αστικώς υπευθύνου στην ίδια υπόθεση· δ) όποιος εξετάστηκε ως μάρτυρας ή γνωμοδότησε ως πραγματογνώμονας ή τεχνικός σύμβουλος στην ίδια υπόθεση. 3. Ο δικαστής που έχει συμπράξει στην έκδοση απόφασης, κατά της οποίας ασκήθηκε έφεση ή αναίρεση, αποκλείεται να δικάσει στις δύο τελευταίες περιπτώσεις.	αποκλείεται επίσης: α) όποιος αδικήθηκε από το έγκλημα, β) όποιος είναι σύζυγος του κατηγορουμένου ή του υπόπτου ή εκείνου που αδικήθηκε από το έγκλημα ή συνδέεται με αυτούς με σύμφωνο συμβίωσης. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που κάποιος είναι συγγενήςεξ αίματος με τα πρόσωπα αυτά σε ευθεία γραμμή απεριόριστα και εκ πλαγίου έως και τον τέταρτο βαθμό ή συγγενής εξ αγχιστείας έως και το δεύτερο βαθμό. Ο λόγος αποκλεισμού που οφείλεται στη σχέση από γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης και στην αγχιστεία εξακολουθεί να υπάρχει και μετά τη λύση του γάμου ή του συμφώνου συμβίωσης. Αποκλείεται επίσης εκείνος που είναι ή ήταν επίτροπος ή κηδεμόνας των ίδιων προσώπων ή που συνδέεται μαζί τους με υιοθεσία, γ) όποιος ήταν συνήγορος του κατηγορουμένου ή του υποστηρίζοντος την κατηγορία στην ίδια υπόθεση, δ) όποιος εξετάστηκε ως μάρτυρας ή γνωμοδότησε ως πραγματογνώμονας ή τεχνικός σύμβουλος στην ίδια υπόθεση, ε) ο ανακριτής, «στ) ο δικαστής που έχει συμπράξει στην έκδοση του παραπεμπτικού βουλεύματος ειδικά στη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο, εκτός αν δεν είναι εφικτή η συγκρότηση του δικαστηρίου από άλλα πρόσωπα.»[3] 3. Ο δικαστής που έχει συμπράξει στην έκδοση απόφασης, κατά της οποίας ασκήθηκε έφεση ή αναίρεση, αποκλείεται να δικάσει στις δύο τελευταίες περιπτώσεις. 4. (-)[4]
Άρθρο 15 - Λόγοι εξαίρεσης. Όλα τα δικαστικά πρόσωπα του προηγούμενου άρθρου είναι εξαιρετέα αν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού του άρθρου αυτού ή εάν προκάλεσαν ή προκαλούν υπόνοιες μεροληψίας, δηλαδή αν υπάρχουν γεγονότα που μπορούν να δικαιολογήσουν εμφανώς δυσπιστία για την αμεροληψία τους. Ο τρόπος γενικά που διευθύνεται η διαδικασία ή υποβάλλονται ερωτήσεις στους μάρτυρες και τους κατηγορούμενους δεν μπορεί μόνος του να θεμελιώσει αυτό το λόγο για εξαίρεση.	**Άρθρο 15 - Λόγοι εξαίρεσης.** Όλα τα δικαστικά πρόσωπα του προηγούμενου άρθρου είναι εξαιρετέα, αν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού του άρθρου αυτού ή αν προκάλεσαν ή προκαλούν υπόνοιες μεροληψίας, δηλαδή αν υπάρχουν γεγονότα που μπορούν να δικαιολογήσουν εμφανώς δυσπιστία για την αμεροληψία τους.
Άρθρο 16 - Ποιοι και πότε προτείνουν την εξαίρεση. 1. Δικαίωμα να προτείνουν την εξαίρεση έχουν ο εισαγγελέας, ο κατηγορούμενος, ο πολιτικός ενάγων και ο αστικός υπεύθυνος. 2. Η αίτηση για εξαίρεση υποβάλλεται: στο στάδιο της ανάκρισης έως την παράδοση των έγγραφων από τον ανακριτή στον εισαγγελέα μετά την τελευταία ανακριτική πράξη (άρθρο 308), στην κύρια διαδικασία πριν αρχίσει η συζήτηση (άρθρο 339) και, τέλος, στη διαδικασία του δικαστικού συμβουλίου πριν από την έκδοση του βουλεύματος. Γι' αυτό το σκοπό οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να πληροφορηθούν τη σύνθεση του συμβουλίου από τη στιγμή που ο εισαγγελέας υποβάλλει σ' αυτό την πρότασή του. Αν η αίτηση αφορά την εξαίρεση ολοκλήρου του πολυμελούς δικαστηρίου (άρθρο 136 εδ. α'), ή περισσότερα από ένα μέλη αυτού, η κατάθεσή της γίνεται τουλάχιστον οκτώ (8) μέρες πριν από την ημέρα που έχει προσδιοριστεί για τη συζήτηση της υπόθεσης. 3. Οι αιτήσεις εξαίρεσης κατά των δικαστικών προσώπων που συμπράττουν ή πρόκειται να συμπράξουν στην ίδια υπόθεση υποβάλλονται εφάπαξ ως προς όλους τους λόγους εξαίρεσης και καθ' όλων των προσώπων αυτών πριν από την επιχείρηση της διαδικαστικής ενέργειας. Το δικαστήριο ή το δικαστικό συμβούλιο αποφαίνονται με ενιαία απόφαση. Κάθε μεταγενέστερη αίτηση δεν λαμβάνεται υπόψη και απορρίπτεται ως απαράδεκτη από το ίδιο δικαστήριο ή συμβούλιο εκτός αν ταυτόχρονα αποδεικνύεται ότι ο λόγος εξαίρεσης έγινε γνωστός ή ανέκυψε μεταγενέστερα. Όταν η αίτηση εξαίρεσης κατά ενός, περισσοτέρων ή όλων των μελών του δικαστηρίου ή του συμβουλίου, κρίνεται ότι είναι αόριστη ως προς τα πραγματικά γεγονότα ή προδήλως ανεπίδεκτη εκτίμησης ή ασκείται καταχρηστικά απορρίπτεται στην ίδια συνεδρίαση από την ίδια σύνθεση του δικαστηρίου ή συμβουλίου στο οποίο υποβάλλεται. 4. Δεν επιτρέπεται αίτηση εξαίρεσης: α) μελών ή του εισαγγελέα ή του γραμματέα του δικαστηρίου ή του δικαστικού συμβουλίου, που	**Άρθρο 16 - Ποιοι και πότε προτείνουν την εξαίρεση.** 1. Δικαίωμα να προτείνουν την εξαίρεση έχουν ο εισαγγελέας, ο κατηγορούμενος και ο παριστάμενος για την υποστήριξη της κατηγορίας. 2. Η αίτηση για εξαίρεση υποβάλλεται: α) στο στάδιο της ανάκρισης έως την παράδοση των εγγράφων από τον ανακριτή στον εισαγγελέα μετά την τελευταία ανακριτική πράξη, β) στη διαδικασία ενώπιον του δικαστικού συμβουλίου πριν από την έκδοση του βουλεύματος και γ) στην κύρια διαδικασία πριν αρχίσει η αποδεικτική διαδικασία. Γι' αυτόν το σκοπό οι διάδικοι έχουν δικαίωμα να πληροφορηθούν το όνομα του εισαγγελέα πριν από τη σύνταξη της πρότασής του και τη σύνθεση του συμβουλίου από τη στιγμή που ο εισαγγελέας υποβάλλει σε αυτό την πρότασή του. Αν η αίτηση αφορά την εξαίρεση ολόκληρου του πολυμελούς δικαστηρίου ή περισσότερων από το ήμισυ των μελών της σύνθεσης αυτού, η κατάθεσή της γίνεται τουλάχιστον οκτώ (8) ημέρες πριν από την ημέρα που έχει προσδιοριστεί για τη συζήτηση της υπόθεσης. 3. Οι αιτήσεις εξαίρεσης κατά των δικαστικών προσώπων που συμπράττουν ή πρόκειται να συμπράξουν στην ίδια διαδικαστική ενέργεια, εφόσον στηρίζονται σε ήδη υπάρχοντες λόγους, υποβάλλονται εφάπαξ ως προς όλους τους λόγους εξαίρεσης και καθ' όλων των προσώπων αυτών πριν από τη διαδικαστική αυτή ενέργεια. Το δικαστήριο ή το δικαστικό συμβούλιο αποφαίνονται με ενιαία απόφαση. Κάθε μεταγενέστερη αίτηση δεν λαμβάνεται υπόψη και απορρίπτεται ως απαράδεκτη από το ίδιο δικαστήριο ή συμβούλιο, εκτός αν ταυτόχρονα αποδεικνύεται ότι ο λόγος εξαίρεσης ανέκυψε μεταγενέστερα. Όταν η αίτηση εξαίρεσης κατά ενός, περισσοτέρων ή όλων των μελών του δικαστηρίου ή του συμβουλίου, κρίνεται ότι είναι αόριστη ως προς τα πραγματικά γεγονότα ή προδήλως ανεπίδεκτη εκτίμησης ή ασκείται καταχρηστικά απορρίπτεται στην ίδια συνεδρίαση από την ίδια σύνθεση του δικαστηρίου ή συμβουλίου στο οποίο υποβάλλεται.

[3] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[4] Καταργήθηκε με το άρθρο 13 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

αποφασίζει για την αίτηση εξαίρεσης κατά το άρθρο 20, β) τόσων μελών από καθένα των ποινικών τμημάτων του Αρείου Πάγου, ώστε με τα λοιπά μέλη να μην είναι δυνατή η συγκρότηση του δικαστηρίου κατά τον κανονισμό λειτουργίας του Αρείου Πάγου, γ) περισσοτέρων των πέντε αντεισαγγελέων του Αρείου Πάγου, δ) περισσοτέρων των οκτώ δικαστών ή δύο εισαγγελέων συνολικά για κάθε δικαστήριο ή εισαγγελία, όπου υπηρετούν πράγματι τουλάχιστον δώδεκα δικαστές ή τρεις εισαγγελείς αντίστοιχα, ε) περισσοτέρων των τεσσάρων δικαστών για κάθε δικαστήριο στο οποίο υπηρετούν τουλάχιστον επτά δικαστές και περισσοτέρων των δύο όταν υπηρετούν λιγότεροι των επτά δικαστών.	4. Δεν επιτρέπεται αίτηση εξαίρεσης: α) μελών ή του εισαγγελέα ή του γραμματέα του δικαστηρίου ή του δικαστικού συμβουλίου, που αποφασίζει για την αίτηση εξαίρεσης κατά το άρθρο 20, β) τόσων μελών από καθένα των ποινικών τμημάτων του Αρείου Πάγου, ώστε με τα λοιπά μέλη να μην είναι δυνατή η συγκρότηση του δικαστηρίου κατά τον κανονισμό λειτουργίας του Αρείου Πάγου, γ) περισσοτέρων των πέντε αντεισαγγελέων του Αρείου Πάγου, δ) περισσοτέρων των οκτώ δικαστών ή δύο εισαγγελέων συνολικά για κάθε δικαστήριο ή εισαγγελία, όπου υπηρετούν πράγματι τουλάχιστον δώδεκα δικαστές ή τρεις εισαγγελείς αντίστοιχα, ε) περισσοτέρων των τεσσάρων δικαστών για κάθε δικαστήριο στο οποίο υπηρετούν τουλάχιστον επτά δικαστές και περισσοτέρων των δύο όταν υπηρετούν λιγότεροι των επτά δικαστών.
Άρθρο 17 - Περιεχόμενο και υποβολή της αίτησης εξαίρεσης. 1. Η αίτηση εξαίρεσης πρέπει να περιέχει με σαφήνεια τους λόγους της εξαίρεσης του δικαστικού προσώπου, να μνημονεύει ειδικώς τα πραγματικά γεγονότα στα οποία στηρίζονται οι λόγοι αυτοί και να αναφέρει τα μέσα της απόδειξής τους. Διαφορετικά η αίτηση απορρίπτεται ως απαράδεκτη στην ίδια συνεδρίαση από την ίδια σύνθεση του δικαστηρίου ή συμβουλίου στο οποίο υποβάλλεται. 2. Την αίτηση εξαίρεσης πρέπει να υπογράφει ο ίδιος ο αιτών ή πληρεξούσιος που έχει ειδική γι' αυτό πληρεξουσιότητα. Μεταγενέστερη προσκόμιση του εγγράφου της πληρεξουσιότητας δεν επιτρέπεται για κανένα λόγο. Στο έγγραφο της πληρεξουσιότητας πρέπει να αναφέρονται ειδικά και συγκεκριμένα οι λόγοι για τους οποίους ζητείται η εξαίρεση. Σε περίπτωση μη τήρησης των πιο πάνω διατυπώσεων, η αίτηση απορρίπτεται ως απαράδεκτη από την ίδια σύνθεση του δικαστηρίου ή συμβουλίου στο οποίο υποβάλλεται. 3. Η αίτηση εξαίρεσης εγχειρίζεται στον εισαγγελέα του δικαστηρίου, όπου υπηρετεί το πρόσωπο του οποίου ζητείται η εξαίρεση. Αν ζητείται η εξαίρεση μέλους μικτού ορκωτού δικαστηρίου ή μικτού ορκωτού εφετείου, η αίτηση εγχειρίζεται στον εισαγγελέα εφετών, αν δε αφορά μέλος του πταισματοδικείου στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών. 4. Η αίτηση για την εξαίρεση μέλους δικαστηρίου που συνεδριάζει μπορεί να υποβληθεί και με προφορική δήλωση, που καταχωρίζεται στα πρακτικά της συνεδρίασης και πρέπει να περιέχει όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Η δήλωση γίνεται αυτοπροσώπως ή από συνήγορο που έχει ειδική γι' αυτό πληρεξουσιότητα, εφαρμόζεται δε αναλόγως και η διάταξη της παραγράφου 2. Διαφορετικά η αίτηση απορρίπτεται ως απαράδεκτη στην ίδια συνεδρίαση από την ίδια σύνθεση του δικαστηρίου στο οποίο υποβάλλεται. Όταν η αίτηση εξαίρεσης κατά ενός, περισσοτέρων ή όλων των μελών του δικαστηρίου, κρίνεται ότι είναι αόριστη ως προς τα πραγματικά γεγονότα ή προδήλως ανεπίδεκτη εκτίμησης ή ασκείται καταχρηστικά απορρίπτεται στην ίδια συνεδρίαση από την ίδια σύνθεση του δικαστηρίου στο οποίο υποβάλλεται.	**Άρθρο 17 - Περιεχόμενο και υποβολή της αίτησης εξαίρεσης.** 1. Η αίτηση εξαίρεσης πρέπει να περιέχει με σαφήνεια τους λόγους της εξαίρεσης, να μνημονεύει το όνομα εκείνου του οποίου ζητείται η εξαίρεση, τα πραγματικά γεγονότα στα οποία στηρίζονται οι λόγοι αυτοί και να αναφέρει τα μέσα της απόδειξής τους. Διαφορετικά η αίτηση απορρίπτεται ως απαράδεκτη στην ίδια συνεδρίαση από την ίδια σύνθεση του δικαστηρίου ή του συμβουλίου στο οποίο υποβάλλεται. 2. Την αίτηση εξαίρεσης πρέπει να υπογράφει ο ίδιος ο αιτών ή πληρεξούσιος που έχει ειδική γι' αυτό πληρεξουσιότητα. Μεταγενέστερη προσκόμιση του εγγράφου της πληρεξουσιότητας δεν επιτρέπεται. Στο έγγραφο της πληρεξουσιότητας πρέπει να αναφέρονται ειδικά και συγκεκριμένα οι λόγοι για τους οποίους ζητείται η εξαίρεση. Σε περίπτωση μη τήρησης των πιο πάνω διατυπώσεων, η αίτηση απορρίπτεται ως απαράδεκτη από την ίδια σύνθεση του δικαστηρίου ή του συμβουλίου στο οποίο υποβάλλεται. 3. Ο αιτών ή ο ειδικός για τον σκοπό αυτό πληρεξούσιός του εγχειρίζει την αίτηση στον εισαγγελέα του δικαστηρίου, όπου υπηρετεί το πρόσωπο του οποίου ζητείται η εξαίρεση. Αν ζητείται η εξαίρεση μέλους μικτού ορκωτού δικαστηρίου ή μικτού ορκωτού εφετείου, η αίτηση εγχειρίζεται στον εισαγγελέα εφετών. 4. Η αίτηση για την εξαίρεση μέλους δικαστηρίου που συνεδριάζει μπορεί να υποβληθεί και με προφορική δήλωση, που καταχωρίζεται στα πρακτικά της συνεδρίασης και πρέπει να περιέχει όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στην παρ. 1. Η δήλωση γίνεται αυτοπροσώπως ή από συνήγορο που έχει ειδική γι' αυτό πληρεξουσιότητα, εφαρμοζόμενης αναλόγως και της διάταξης της παρ. 2. Διαφορετικά η αίτηση απορρίπτεται ως απαράδεκτη στην ίδια συνεδρίαση από την ίδια σύνθεση του δικαστηρίου στο οποίο υποβάλλεται. Όταν η αίτηση εξαίρεσης κατά ενός, περισσοτέρων ή όλων των μελών του δικαστηρίου, κρίνεται ότι είναι αόριστη ως προς τα πραγματικά γεγονότα ή προδήλως ανεπίδεκτη εκτίμησης ή ασκείται καταχρηστικά, απορρίπτεται στην ίδια συνεδρίαση από την ίδια σύνθεση του δικαστηρίου στο οποίο υποβάλλεται.
Άρθρο 18 - Πότε η αίτηση είναι απαράδεκτη. 1. Αν η αίτηση για εξαίρεση έχει υποβληθεί εκπρόθεσμα (άρθρο 16 παρ. 2 και 3) ή παράτυπα ή αν έχει ελλείψεις στο περιεχόμενο, το αρμόδιο, κατά το άρθρο 20, δικαστήριο ή συμβούλιο ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα την απορρίπτει ως απαράδεκτη μέσα σε δυο το πολύ ημέρες από την υποβολή της. Στο δικαστήριο ή στο συμβούλιο δεν συμμετέχει εκείνος που τον αφορά η εξαίρεση. Στην περίπτωση του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 2 του προηγούμενου άρθρου, το δικαστήριο στην ίδια συνεδρίαση αποφασίζει, αν είναι αρμόδιο, αν η αίτηση για εξαίρεση είναι παραδεκτή. Η απόφαση εκδίδεται ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα και αφού ακουστούν αυτός που ζήτησε προφορικά την εξαίρεση και οι υπόλοιποι διάδικοι που παρευρίσκονται στο δικαστήριο. 2. Η αίτηση εξαίρεσης είναι απαράδεκτη αν δεν συνοδεύεται από παράβολο πενήντα (50) ευρώ, το οποίο επιστρέφεται αν γίνει αυτή ολικά ή μερικά δεκτή. Το ύψος του ποσού αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης,	**Άρθρο 18 - Πότε η αίτηση είναι απαράδεκτη.** Αν η αίτηση για εξαίρεση έχει υποβληθεί εκπρόθεσμα ή παράτυπα ή αν έχει ελλείψεις στο περιεχόμενο, το αρμόδιο δικαστήριο ή συμβούλιο ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα την απορρίπτει ως απαράδεκτη μέσα σε δύο το πολύ ημέρες από την υποβολή της. Στο δικαστήριο ή στο συμβούλιο δεν συμμετέχει εκείνος του οποίου ζητείται η εξαίρεση. Στην περίπτωση της παρ. 4 του προηγούμενου άρθρου, το δικαστήριο στην ίδια συνεδρίαση αποφασίζει, εφόσον είναι αρμόδιο, αν η αίτηση για εξαίρεση είναι παραδεκτή. Η απόφαση εκδίδεται ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα και αφού ακουστούν αυτός που ζήτησε προφορικά την εξαίρεση και οι υπόλοιποι διάδικοι που παρευρίσκονται στο δικαστήριο.

Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.	
Άρθρο 19 - Κοινοποίηση της αίτησης. 1. Η αίτηση για εξαίρεση, που υποβάλλεται όπως ορίζουν τα άρθρα 16 και 17, ανακοινώνεται από τον εισαγγελέα χωρίς καμία χρονοτριβή σ' εκείνον που η εξαίρεσή του ζητείται. 2. Αυτός, έχοντας δικαίωμα να πληροφορηθεί αμέσως το περιεχόμενο των έγγραφων που κατατέθηκαν, έχει και την υποχρέωση μέσα σε 24 ώρες να εκφράσει γραπτά τις απόψεις του και ταυτόχρονα να απέχει από τα καθήκοντά του στην υπόθεση. Πρέπει όμως να ενεργήσει τις πράξεις που δεν μπορούν να αναβληθούν αν δεν υπάρχει αυτός που έγκαιρα θα μπορούσε να τον αναπληρώσει σ' αυτές τις πράξεις σύμφωνα με το νόμο· αλλιώς τιμωρείται με πειθαρχική ποινή και πληρωμή όλων των ζημιών και εξόδων. Οι πράξεις του όμως αυτές είναι άκυρες αν γίνει δεκτή η αίτηση εξαίρεσης για τους λόγους αποκλεισμού του άρθρου 14.	**Άρθρο 19 - Κοινοποίηση της αίτησης.** 1. Η αίτηση για εξαίρεση, που υποβάλλεται όπως ορίζουν τα άρθρα 16 και 17, ανακοινώνεται από τον εισαγγελέα χωρίς καμία χρονοτριβή σ' εκείνον του οποίου ζητείται η εξαίρεση. 2. Το υπό εξαίρεση πρόσωπο έχει το δικαίωμα να πληροφορηθεί αμέσως το περιεχόμενο των εγγράφων που κατατέθηκαν, αλλά και την υποχρέωση μέσα σε 24 ώρες να εκφράσει γραπτά τις απόψεις του και ταυτόχρονα να απέχει από τα καθήκοντά του στην υπόθεση. Πρέπει όμως να ενεργήσει τις πράξεις που δεν μπορούν ν' αναβληθούν, αν δεν υπάρχει άλλος που έγκαιρα θα μπορούσε να τον αναπληρώσει σε αυτές σύμφωνα με τον νόμο. Σε αντίθετη περίπτωση τιμωρείται πειθαρχικά. Οι πράξεις του όμως αυτές «είναι αυτοδικαίως άκυρες»[5], αν γίνει δεκτή η αίτηση εξαίρεσης.
Άρθρο 20 - Αρμόδιο δικαστήριο. 1. Μέσα σε δύο (2) ημέρες από την κοινοποίηση που γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 1 ο εισαγγελέας εισάγει την αίτηση εξαίρεσης στο δικαστήριο στο οποίο υπηρετεί ή στο συμβούλιο αν η αίτηση αφορά ανακριτή ή μέλος του δικαστικού συμβουλίου. Το δικαστήριο ή το συμβούλιο συνεδριάζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται για το καθένα από τον Κώδικα (άρθρα 305, 306, 329 επ.), αποφασίζει για την αίτηση εξαίρεσης. Στη σύνθεση δεν μπορεί να μετέχει εκείνος του οποίου ζητείται η εξαίρεση· αυτός αναπληρώνεται σύμφωνα με το νόμο. 2. Αν η εξαίρεση αφορά μέλος του εκ τακτικών δικαστών δικαστηρίου ή του εισαγγελέα ή ενόρκου του μικτού ορκωτού δικαστηρίου ή του μικτού ορκωτού εφετείου, αρμόδιο είναι το εκ τακτικών δικαστών δικαστήριο. 3. Αν το αρμόδιο δικαστήριο ή συμβούλιο δεν μπορεί να συγκροτηθεί νόμιμα, τότε για την αίτηση εξαίρεσης αποφασίζει χωρίς καμία χρονοτριβή σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 1 το αμέσως ιεραρχικά ανώτερο δικαστήριο ή συμβούλιο. Αν πρόκειται για δικαστήριο συνέδρων αποφασίζει το δικαστήριο των εφετών, και αν πρόκειται για εφετείο αποφασίζει το πλησιέστερο εφετείο (άρθρο 499).	**Άρθρο 20 - Αρμόδιο δικαστήριο.** 1. Μέσα σε δύο ημέρες από την κατά το προηγούμενο άρθρο κοινοποίηση, ο εισαγγελέας εισάγει την αίτηση εξαίρεσης στο δικαστήριο στο οποίο υπηρετεί ή στο συμβούλιο αν η αίτηση αφορά τον ανακριτή, τον εισαγγελέα ή μέλος του δικαστικού συμβουλίου. Το δικαστήριο ή το συμβούλιο συνεδριάζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται για το καθένα, αποφασίζει για την αίτηση εξαίρεσης. Στη σύνθεση δεν μπορεί να μετέχει εκείνος του οποίου ζητείται η εξαίρεση, αλλά αναπληρώνεται σύμφωνα με τον νόμο. 2. Αν η εξαίρεση αφορά μέλος του εκ τακτικών δικαστών δικαστηρίου ή «τον εισαγγελέα ή ένορκο»[6] του μικτού ορκωτού δικαστηρίου ή του μικτού ορκωτού εφετείου, αρμόδιο είναι το εκ τακτικών δικαστών δικαστήριο. 3. Αν το αρμόδιο δικαστήριο ή συμβούλιο δεν μπορεί να συγκροτηθεί νόμιμα, τότε για την αίτηση εξαίρεσης αποφασίζει χωρίς καμιά χρονοτριβή, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 1, το αμέσως ιεραρχικά ανώτερο δικαστήριο ή συμβούλιο και αν πρόκειται για εφετείο το κατά το άρθρο 6 του κώδικα οργανισμού δικαστηρίων καικατάστασης δικαστικών λειτουργών συγκροτούμενο εφετείο.
Άρθρο 21 - Απόφαση. 1. Αν βεβαιωθεί ο λόγος γίνεται δεκτή η εξαίρεση και διατάσσεται εκείνος που εξαιρέθηκε να απέχει από τα καθήκοντά του στην υπόθεση. Αν δεν υπάρχει αναπληρωτής του, το δικαστήριο ή το δικαστικό συμβούλιο παραπέμπει τη δίκη σε άλλο δικαστήριο ή συμβούλιο σύμφωνα με τα άρθρα 136 στοιχ. α' και 137 παρ. 1. Διαφορετικά, κατά τις περιστάσεις, ή απορρίπτεται η αίτηση ή διατάσσεται ο αιτών να φέρει ισχυρότερες αποδείξεις. 2. Αν απορριφθεί η αίτηση, καταδικάζεται ο αιτών στην πληρωμή των εξόδων, αν ταυτόχρονα αποδειχθούν εντελώς ψευδείς οι λόγοι εξαίρεσης που προβλήθηκαν, εκτός από την πληρωμή των εξόδων, καταδικάζεται επίσης και σε χρηματική ποινή πενήντα (50) έως διακόσια πενήντα (250) ευρώ.	**Άρθρο 21 - Απόφαση.** 1. Αν βεβαιωθεί η βασιμότητα του λόγου, γίνεται δεκτή η εξαίρεση και διατάσσεται εκείνος που εξαιρέθηκε να απέχει από τα καθήκοντά του στην υπόθεση. Αν δεν υπάρχει αναπληρωτής του, το δικαστήριο ή το δικαστικό συμβούλιο παραπέμπει τη δίκη σε άλλο δικαστήριο ή συμβούλιο σύμφωνα με τις σχετικές για την αρμοδιότητα κατά παραπομπή διατάξεις. Διαφορετικά, κατά τις περιστάσεις, ή απορρίπτεται η αίτηση ή διατάσσεται ο αιτών να φέρει ισχυρότερες αποδείξεις. 2. Αν απορριφθεί η αίτηση καταδικάζεται ο αιτών στην πληρωμή των εξόδων. Αν ταυτόχρονα αποδειχθούν εντελώς ψευδείς οι λόγοι εξαίρεσης που προβλήθηκαν, καταδικάζεται επίσης σε χρηματική ποινή πενήντα (50) έως διακόσια πενήντα (250) ευρώ.
Άρθρο 22 - Ένδικα μέσα. Η απόφαση που δέχεται την εξαίρεση δεν προσβάλλεται με ένδικο μέσο. Η απόφαση που απορρίπτει την εξαίρεση μπορεί να προσβληθεί με έφεση, αν και η οριστική απόφαση για την ουσία της υπόθεσης προσβάλλεται με έφεση και μόνο ταυτόχρονα μ' αυτήν.	**Άρθρο 22 - Ένδικα μέσα.** Η απόφαση που δέχεται την εξαίρεση δεν προσβάλλεται με ένδικο μέσο. Η απόφαση που απορρίπτει την εξαίρεση μπορεί να προσβληθεί με έφεση, αν και η οριστική απόφαση για την ουσία της υπόθεσης προσβάλλεται με έφεση και μόνο ταυτόχρονα με αυτήν.
Άρθρο 23 - Αποχή του δικαστικού προσώπου. 1. Κάθε δικαστικός λειτουργός που αναφέρεται στο άρθρο 14 οφείλει να δηλώσει αμέσως στον πρόεδρο του δικαστηρίου όπου υπηρετεί το γνωστό σ' αυτόν λόγο για τον οποίο αποκλείεται ή εξαιρείται από τα καθήκοντά του σε ορισμένη υπόθεση, σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 15, με σκοπό να του επιτραπεί η αποχή. Ο πρόεδρος πολυμελούς δικαστηρίου και ο εισαγγελέας, που είναι προϊστάμενος εισαγγελίας, υποβάλλουν τη δήλωση αυτή στους	**Άρθρο 23 - Αποχή του δικαστικού προσώπου.** 1. Κάθε δικαστικός λειτουργός που αναφέρεται στο άρθρο 14 οφείλει να δηλώσει αμέσως στον πρόεδρο του δικαστηρίου όπου υπηρετεί, τον γνωστό σε αυτόν λόγο για τον οποίο αποκλείεται ή εξαιρείται από τα καθήκοντά του σε ορισμένη υπόθεση, σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 15, με σκοπό να του επιτραπεί η αποχή. Ο πρόεδρος πολυμελούς δικαστηρίου και ο εισαγγελέας που είναι προϊστάμενος εισαγγελίας υποβάλλουν τη δήλωση αυτή στους

[5] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[6] Όπως αντικαταστάθηκε με τις Διορθώσεις Σφαλμάτων (Α' 122).

νόμιμους αναπληρωτές τους, ενώ οι αντεισαγγελείς στον εισαγγελέα. Κατά τα άλλα εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 19 παρ. 2. 2. Αν πρόκειται για μέλος πταισματοδικείου, οφείλει να απέχει από τα καθήκοντά του, να ειδοποιήσει σχετικά τον αρμόδιο εισαγγελέα αμέσως και να περιμένει την απόφαση του δικαστικού συμβουλίου σύμφωνα με την παρ. 4. 3. Τα δικαστικά πρόσωπα που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους οφείλουν να δηλώσουν με τον ίδιο τρόπο τυχόν σοβαρούς λόγους ευπρέπειας που επιβάλλουν την αποχή τους από την άσκηση των καθηκόντων τους, ακόμα και αν δεν υπάρχουν οι λόγοι της παρ. 1. 4. Σε όλες τις περιπτώσεις του άρθρου αυτού, το δικαστήριο, συνεδριάζοντας ως συμβούλιο, αφού ακούσει τη γνώμη του εισαγγελέα, χωρίς την παρουσία διαδίκων, αποφασίζει αν εκείνος που υπέβαλε τη δήλωση πρέπει να απέχει ή όχι από την άσκηση των καθηκόντων του. 5. Όταν συντρέχει λόγος αποκλεισμού ή εξαίρεσης ή σοβαροί λόγοι ευπρέπειας, η δήλωση αποχής πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να στηρίζεται σε συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά. Ο δικαστικός λειτουργός ελέγχεται πειθαρχικά αν δηλώσει αδικαιολογήτως αποχή.	νόμιμους αναπληρωτές τους, ενώ οι αντιεισαγγελείς στον εισαγγελέα. Κατά τα άλλα εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 19 της παρ. 2. 2. Τα δικαστικά πρόσωπα που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο οφείλουν να δηλώσουν με τον ίδιο τρόπο τυχόν σοβαρούς λόγους ευπρέπειας που επιβάλλουν την αποχή τους από την άσκηση των καθηκόντων τους, ακόμη και αν δεν υπάρχουν οι λόγοι της παρ. 1. 3. Η δήλωση αποχής πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να στηρίζεται σε συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά. 4. Σε όλες τις περιπτώσεις του άρθρου αυτού το δικαστήριο συνεδριάζοντας ως συμβούλιο, αφού ακούσει τη γνώμη του εισαγγελέα, χωρίς την παρουσία διαδίκων, αποφασίζει αν εκείνος που υπέβαλε τη δήλωση πρέπει να απέχει ή όχι από την άσκηση των καθηκόντων του.
Άρθρο 24 - Σύμπτωση αποχής και εξαίρεσης. Αν ο δικαστικός λειτουργός, ακόμα και μετά την υποβολή της αίτησης για εξαίρεση, υπέβαλε τη δήλωση αποχής που προβλέπεται στο άρθρο 23, το δικαστικό συμβούλιο αποφασίζει πρώτα για την αποχή, ανεξάρτητα αν η τελευταία στηρίζεται στους ίδιους λόγους όπως και η αίτηση εξαίρεσης. Αν η αποχή γίνει δεκτή, η αίτηση για εξαίρεση θεωρείται ότι δεν υποβλήθηκε· αν όμως η αποχή απορριφθεί, η διαδικασία για την εξαίρεση προχωρεί σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα, σε οποιοδήποτε λόγο και αν στηρίζεται η αίτηση.	**Άρθρο 24 - Σύμπτωση αποχής και εξαίρεσης.** Αν ο δικαστικός λειτουργός, ακόμη και μετά την υποβολή της αίτησης για εξαίρεση, υπέβαλε τη δήλωση αποχής που προβλέπεται στο προηγούμενο άρθρο, το δικαστήριο ως συμβούλιο αποφασίζει πρώτα για την αποχή, ανεξάρτητα αν η τελευταία στηρίζεται στους ίδιους λόγους με την αίτηση εξαίρεσης. Αν η αποχή γίνει δεκτή, η αίτηση για εξαίρεση θεωρείται ότι δεν υποβλήθηκε. Αν όμως η αποχή απορριφθεί, η διαδικασία για την εξαίρεση προχωρεί σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα, σε οποιονδήποτε λόγο και αν στηρίζεται η αίτηση.
Άρθρο 25 - Υποχρέωση για δήλωση των προανακριτικών υπαλλήλων. 1. Αν συντρέχει κάποιος από τους λόγους αποκλεισμού ή εξαίρεσης που ορίζονται στα άρθρα 14 και 15, οι προανακριτικοί υπάλληλοι (άρθρο 33 παρ. 1 και 2 και άρθρο 34) οφείλουν να τον αναφέρουν στον προϊστάμενό τους εισαγγελέα, χωρίς καμία χρονοτριβή, συνεχίζοντας όμως το έργο τους. 2. Ο εισαγγελέας δέχεται την αίτηση, αν οι λόγοι που προβάλλονται είναι βάσιμοι και υπάρχει αντικαταστάτης. Οι πράξεις που έγιναν από τον υπάλληλο που έκανε τη δήλωση παραμένουν έγκυρες.	**Άρθρο 25 –«Εξαίρεση των ανακριτικών υπαλλήλων.Υποχρέωση για δήλωση των ανακριτικών υπαλλήλων.»[7]** 1. Αν συντρέχει κάποιος από τους λόγους αποκλεισμού ή εξαίρεσης που ορίζονται στα άρθρα 14 και 15, οι μη δικαστικοί ανακριτικοί υπάλληλοι οφείλουν να τον αναφέρουν στον προϊστάμενό τους εισαγγελέα, χωρίς καμιά χρονοτριβή, συνεχίζοντας όμως το έργο τους. 2. Τον λόγο αποκλεισμού ή εξαίρεσης έχουν δικαίωμα να αναφέρουν και οι διάδικοι, ζητώντας την εξαίρεση των ανακριτικών υπαλλήλων. 3. Ο εισαγγελέας, αφού ακούσει εκείνον του οποίου ζητείται η εξαίρεση, δέχεται την αίτηση, αν οι λόγοι που προβάλλονται πιθανολογείται ότι είναι βάσιμοι. Στην περίπτωση αυτή οι πράξεις που στο μεταξύ έγιναν από τον υπάλληλο, είναι έγκυρες.
Άρθρο 26 - Αποσιώπηση των λόγων αποκλεισμού ή εξαίρεσης. Κάθε δικαστικός λειτουργός που αναφέρεται στο άρθρο 14, καθώς και κάθε προανακριτικός υπάλληλος που αναφέρεται στο άρθρο 25, ο οποίος, αν και γνωρίζει ότι συντρέχει στο πρόσωπό του κάποιος λόγος για να εξαιρεθεί ή να αποκλειστεί, παραλείπει να τον αναφέρει σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του κεφαλαίου, ή, όταν ζητηθεί η εξαίρεσή του, αρνείται αυτό το λόγο, τιμωρείται με πειθαρχική ποινή και καταδικάζεται σε αποζημίωση και πληρωμή των εξόδων, χωρίς να αποκλείεται και η εφαρμογή των διατάξεων του ποινικού κώδικα.	**Άρθρο 26 - Αποσιώπηση των λόγων αποκλεισμού ή εξαίρεσης.** Κάθε δικαστικός λειτουργός που αναφέρεται στο άρθρο 14, καθώς και κάθε ανακριτικός υπάλληλος, ο οποίος, αν και γνωρίζει ότι συντρέχει στο πρόσωπό του κάποιος λόγος για να εξαιρεθεί ή να αποκλεισθεί, παραλείπει να τον αναφέρει σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του κεφαλαίου ή, όταν ζητηθεί η εξαίρεσή του, αρνείται τα πραγματικά περιστατικά στα οποία στηρίζεται ο λόγος αυτός, τιμωρείται με πειθαρχική ποινή, χωρίς να αποκλείεται και η εφαρμογή των διατάξεων του ποινικού κώδικα.
ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ	
ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΞΗ	
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 27 - Άσκηση της ποινικής δίωξης. 1. Την ποινική δίωξη την ασκεί στο όνομα της Πολιτείας ο	**Άρθρο 27 - Άσκηση της ποινικής δίωξης και ανεξαρτησία της αρχής που την ασκεί.**

[7] Όπως αντικαταστάθηκε με τις Διορθώσεις Σφαλμάτων (Α' 122).

εισαγγελέας των πλημμελειοδικών (άρθρ. 43). Στα πρωτοδικεία Αθηνών, Πειραιώς, Θεσσαλονίκης και Πατρών ο εισαγγελέας εφετών ορίζει ειδικά για την άσκηση της ποινικής δίωξης κατά ανηλίκων έναν εισαγγελέα πρωτοδικών και τον αναπληρωτή του. Όταν το μονομελές πλημμελειοδικείο συνεδριάζει εκτός έδρας του πρωτοδικείου και ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών έχει κώλυμα και δεν υπάρχει αντεισαγγελέας να τον αναπληρώσει, μπορεί να ασκεί χρέη εισαγγελέα ειρηνοδίκης ή πταισματοδίκης, που ορίζονται από τον πρόεδρο των πρωτοδικών, μετά από σχετικό έγγραφο του εισαγγελέα πρωτοδικών. 2. Την ποινική δίωξη στα πταισματοδικεία ασκεί ο δημόσιος κατήγορος που ορίζεται για το σκοπό αυτόν. Είναι δυνατόν όμως η άσκηση της ποινικής δίωξης να ανατεθεί στον πταισματοδίκη, οπότε το πταισματοδικείο συγκροτείται χωρίς να παρίσταται δημόσιος κατήγορος. Η ανάθεση της ποινικής δίωξης στον πταισματοδίκη γίνεται με προεδρικό διάταγμα που προκαλεί ο Υπουργός Δικαιοσύνης μετά την πρόταση του αρμόδιου εισαγγελέα πλημμελειοδικών. 3. Κατηγορούσα αρχή είναι ο εισαγγελέας κάθε δικαστηρίου, στο πταισματοδικείο δε ο δημόσιος κατήγορος. **Άρθρο 28 - Ανεξαρτησία της αρχής που ασκεί τη δίωξη.** Τα πρόσωπα που σύμφωνα με το άρθρο 27 ασκούν την ποινική δίωξη είναι κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και με τη επιφύλαξη των σχετικών διατάξεων του Οργανισμού των Δικαστηρίων και των άρθρων 333, 334 και 335 του Κώδικα ανεξάρτητα από κάθε άλλη αρχή, καθώς και από τα δικαστήρια όπου υπηρετούν.	1. Την ποινική δίωξη την ασκεί στο όνομα της Πολιτείας ο εισαγγελέας των πλημμελειοδικών. Στα πρωτοδικεία Αθηνών, Πειραιώς, Θεσσαλονίκης και Πατρών ο εισαγγελέας εφετών ορίζει, ειδικά για την άσκηση της ποινικής δίωξης κατά ανηλίκων, έναν εισαγγελέα πρωτοδικών και τον αναπληρωτή του. 2. Τα πρόσωπα που σύμφωνα με την παρ. 1 ασκούν την ποινική δίωξη είναι, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και με την επιφύλαξη των σχετικών διατάξεων του οργανισμού των δικαστηρίων και των άρθρων 333, 334 και 335 του κώδικα, ανεξάρτητα από κάθε άλλη αρχή, καθώς και από τα δικαστήρια όπου υπηρετούν. 3. Κατηγορούσα αρχή είναι ο εισαγγελέας κάθε δικαστηρίου.
Άρθρο 29 - Απόφαση του δικαστηρίου των εφετών για την άσκηση της ποινικής δίωξης. 1. Το δικαστήριο των εφετών συνεδριάζοντας ως συμβούλιο σε ολομέλεια με την παρουσία και του εισαγγελέα έχει το δικαίωμα να ακούει τις ανακοινώσεις μέλους του (άρθρ. 37) και να παραγγέλλει στον αρμόδιο εισαγγελέα να κινήσει την ποινική δίωξη. 2. Έχει ακόμα το δικαίωμα να διατάξει τον εισαγγελέα εφετών να κινήσει ποινική δίωξη για κάθε έγκλημα και για κάθε υπαίτιο• αν αυτή έχει ήδη ασκηθεί από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, έχει το δικαίωμα να διατάξει να υποβληθούν τα έγγραφα στον εισαγγελέα εφετών. 3. Και στις δύο περιπτώσεις της παρ. 2 ένας από τους εφέτες, που τον ορίζει η ολομέλεια εκπληρώνει καθήκοντα ανακριτή στην υπόθεση και ή ενεργεί ο ίδιος κάθε ανακριτική πράξη ή αναθέτει την ενέργειά τους στον ανακριτή πλημμελειοδικών. Ο εφέτης που ορίσθηκε από την Ολομέλεια Εφετών ως ανακριτής, ολοκληρώνει την ανάκριση, έστω και αν μετά τον ορισμό του προαχθεί. Το ίδιο ισχύει και για τις υποθέσεις, για τις οποίες η Ολομέλεια του Εφετείου έχει ήδη ορίσει Εφέτη Ανακριτή. Ο εισαγγελέας εφετών έχει όλα τα δικαιώματα και τα καθήκοντα του εισαγγελέα πλημμελειοδικών· το συμβούλιο εφετών έχει τα δικαιώματα και τα καθήκοντα του συμβουλίου πλημμελειοδικών και αποφασίζει για την κατηγορία σε πρώτο και τελευταίο βαθμό. 4. Για εγκλήματα σχετικά με την υπηρεσία (άρθρα 235 - 263Α ΠΚ) καθώς και για τα εγκλήματα που τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2331/1995 (ΦΕΚ 173 Α'), όπως ισχύει, εφόσον έχουν τελεσθεί από δικαστικό λειτουργό και τιμωρούνται σε βαθμό κακουργήματος, όπως και για τα συναφή με αυτά κακουργήματα ή πλημμελήματα, ανεξάρτητα από τον τόπο τέλεσης τους, αρμόδιο είναι το Τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων Αθηνών. Η προκαταρκτική εξέταση για τα ανωτέρω εγκλήματα διενεργείται από Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, ο οποίος μπορεί να παραγγέλλει τη διενέργεια ανακριτικών πράξεων από τους κατά τόπον Εισαγγελείς Εφετών ή Πρωτοδικών. Η ποινική δίωξη ασκείται από τον Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών, μετά από παραγγελία του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, ο οποίος διενήργησε την προκαταρκτική εξέταση. Για την ανάκριση των εγκλημάτων αυτών ορίζεται από την Ολομέλεια του Εφετείου Αθηνών ως ανακριτής Πρόεδρος Εφετών ή Εφέτης, οι οποίοι ολοκληρώνουν την ανάκριση, έστω και αν μετά τον ορισμό τους	**Άρθρο 28 - Απόφαση του δικαστηρίου των εφετών για την άσκηση της ποινικής δίωξης.** 1. Η ολομέλεια του εφετείου σε συμβούλιο, συγκαλούμενη ύστερα από αίτηση του εισαγγελέα εφετών ή κατά το άρθρο 14 παρ. 2 εδ. α' του κώδικα οργανισμού δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών, έχει το δικαίωμα να παραγγέλλει στον εισαγγελέα εφετών να κινήσει την ποινική δίωξη για εγκλήματα εξαιρετικής σημασίας. Αν η ποινική δίωξη έχει ήδη ασκηθεί από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, η ολομέλεια έχει το δικαίωμα να διατάξει να υποβληθούν τα έγγραφα στον εισαγγελέα εφετών. Σε κάθε περίπτωση, κατά τη συνεδρίαση της ολομέλειας, παρίσταται και ο εισαγγελέας εφετών. 2. Και στις δύο περιπτώσεις της παρ. 1 η ολομέλεια ορίζει έναν από τους εφέτες με τον αναπληρωτή του, που εκπληρώνουν καθήκοντα ανακριτή στην υπόθεση. Ο εισαγγελέας εφετών έχει όλα τα δικαιώματα και τα καθήκοντα του εισαγγελέα πλημμελειοδικών. Το συμβούλιο εφετών έχει τα δικαιώματα και τα καθήκοντα του συμβουλίου πλημμελειοδικών και αποφασίζει για την κατηγορία σε πρώτο και τελευταίο βαθμό.

προαχθούν. Το ίδιο ισχύει και για τις υποθέσεις για τις οποίες η Ολομέλεια του Εφετείου Αθηνών έχει ήδη ορίσει Εφέτη Ανακριτή. Αν ο δικαστικός λειτουργός υπηρετεί στο Εφετείο ή στην Εισαγγελία Εφετών Αθηνών, μετά την άσκηση της ποινικής δίωξης σε βάρος του για τα παραπάνω εγκλήματα, δύναται, κατόπιν αποφάσεως του αρμόδιου δικαστικού συμβουλίου, να μετατεθεί σε άλλο Εφετείο ή Εισαγγελία Εφετών, έως την έκδοση αμετάκλητης απόφασης.Στις ανωτέρω περιπτώσεις δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 136 στοιχ. ε' και 137 Κ.Π.Δ.	
Άρθρο 30 - Δικαίωμα του Υπουργού Δικαιοσύνης για την ποινική δίωξη. 1. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης έχει το δικαίωμα να παραγγέλλει στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης για κάθε αξιόποινη πράξη. 2. Στα πολιτικά εγκλήματα, καθώς και στα εγκλήματα από τα οποία μπορούν να διαταραχθούν οι διεθνείς σχέσεις του κράτους, με την εξαίρεση της δωροδοκίας αλλοδαπών δημόσιων λειτουργών στις διεθνείς επιχειρηματικές συναλλαγές, ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έχει το δικαίωμα με προηγούμενη σύμφωνη απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου να αναβάλει την έναρξη της ποινικής δίωξης ή να αναστείλει την ποινική δίωξη. Η αναστολή της ποινικής δίωξης μπορεί να γίνει το αργότερο έως την έναρξη της συζήτησης στο ακροατήριο. 3. Σε υποθέσεις εξαιρετικής φύσης ο Υπουργός Δικαιοσύνης μπορεί να ζητήσει από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου να παραγγείλει τη διενέργεια της ανάκρισης και την εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο κατ' απόλυτη προτεραιότητα.	**«Άρθρο 29 - Δικαίωμα του Υπουργού Δικαιοσύνης για την αναβολή ή αναστολή της ποινικής δίωξης.** Στα πολιτικά εγκλήματα, καθώς και στα εγκλήματα μεταξύ ευρύτερου Ελληνικού και αλλοδαπού Δημοσίου από τα οποία μπορούν να διαταραχθούν οι διεθνείς σχέσεις του κράτους, με την εξαίρεση της δωροδοκίας και της δωροληψίας κάθε είδους, ο Υπουργός Δικαιοσύνης έχει το δικαίωμα με προηγούμενη σύμφωνη απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου να αναβάλει την έναρξη της ποινικής δίωξης ή να αναστείλει την ποινική δίωξη επ' αόριστον.»[8]
Άρθρο 31 - Δικαίωμα του εισαγγελέα. 1. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών έχει δικαίωμα να ενεργεί: α) προκαταρκτική εξέταση για να κρίνει αν υπάρχει περίπτωση ποινικής δίωξης· β) προανάκριση για να βεβαιωθεί αξιόποινη πράξη. Μπορεί ακόμα να παρευρίσκεται ο ίδιος ή ένας από τους αντεισαγγελείς που υπάγονται σ' αυτόν κατά την ενέργεια κάθε ανακριτικής πράξης και να ενημερώνεται οποτεδήποτε ως προς τα έγγραφα που αφορούν την ανάκριση. 2. Η προκαταρκτική εξέταση ενεργείται σύμφωνα με τα άρθρα 240 και 241. Αν αυτή γίνεται ύστερα από μήνυση ή έγκληση κατά ορισμένου προσώπου ή αν κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής εξέτασης αποδίδεται σε ορισμένο πρόσωπο η τέλεση αξιόποινης πράξης, το πρόσωπο αυτό καλείται πριν από σαράντα οκτώ (48) ώρες για παροχή εξηγήσεων και εξετάζεται ανωμοτί. Έχει δικαίωμα να παρίσταται με συνήγορο, να αρνηθεί εν όλω ή εν μέρει την παροχή εξηγήσεων και να λάβει προθεσμία μέχρι σαράντα οκτώ (48) ώρες για την παροχή τους, η οποία μπορεί να παραταθεί από εκείνον που διενεργεί την προκαταρκτική εξέταση. Επίσης έχει δικαίωμα να ζητήσει να του χορηγηθούν αντίγραφα της δικογραφίας, να προτείνει μάρτυρες προς εξέταση και να προσαγάγει άλλα αποδεικτικά μέσα προς αντίκρουση των καταγγελλομένων σε βάρος του. Οι διατάξεις των άρθρων 96 παράγραφος 3 και 97 παράγραφος 1 εφαρμόζονται αναλόγως. Τα ως άνω δικαιώματά του μπορεί να ασκήσει είτε αυτοπροσώπως, είτε εκπροσωπούμενος από συνήγορο που διορίζεται κατά το άρθρο 96 παρ. 2, εκτός αν θεωρείται αναγκαία η αυτοπρόσωπη εμφάνισή του, κατά την κρίση εκείνου που διενεργεί την προκαταρκτική εξέταση. Αυτός που ενεργεί την προκαταρκτική εξέταση, υποχρεούται να ενημερώσει προηγουμένως τον εξεταζόμενο για τα παραπάνω δικαιώματά του. Οι διατάξεις του άρθρου 273 παρ. 1 περιπτώσεις γ', δ' και ε' εφαρμόζονται αναλόγως. Προηγούμενη έγγραφη εξέταση του προσώπου αυτού που έγινε ενόρκως ή χωρίς τη δυνατότητα παράστασης με συνήγορο, δεν μπορεί να αποτελέσει μέρος της δικογραφίας, αλλά παραμένει στο αρχείο της εισαγγελίας. Εφόσον ο μηνυόμενος ή εγκαλούμενος ή εκείνος κατά του οποίου στρέφονται οι υποψίες κλητεύθηκε νόμιμα και δεν	**Άρθρο 30 –«Αρμοδιότητες του εισαγγελέα. Υποχρέωση ακρόασης.»[9]** 1. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί να ενεργεί προκαταρκτική εξέταση για να κρίνει αν πρέπει να ασκήσει ποινική δίωξη. Μπορεί ακόμα να παρευρίσκεται ο ίδιος ή ένας από τους αντεισαγγελείς που υπάγονται σε αυτόν κατά την ενέργεια κάθε ανακριτικής πράξης και να ενημερώνεται οποτεδήποτε ως προς τα έγγραφα που αφορούν την ανάκριση. 2. Καμιά απόφαση ή ποινική διαταγή ποινικού δικαστηρίου σε δημόσια συνεδρίαση ή σε συμβούλιο και καμιά διάταξη ανακριτή δεν έχουν κύρος, αν δεν ακουστεί προηγουμένως ο εισαγγελέας. 3. Ο εισαγγελέας έχει υποχρέωση να παρευρίσκεται στο ακροατήριο όσο διαρκεί η διαδικασία. 4. Ο εισαγγελέας έχει υποχρέωση να υποβάλλει πάντοτε, προφορικά ή γραπτά, προτάσεις αιτιολογημένες και αιτήσεις ειδικές και δεν μπορεί να αφεθεί στην κρίση του δικαστηρίου ή του ανακριτή.

[8] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[9] Όπως αντικαταστάθηκε με τις Διορθώσεις Σφαλμάτων (Α' 122).

εμφανίστηκε, η προκαταρκτική εξέταση περατώνεται και χωρίς την εξέτασή του. Σε κάθε περίπτωση, η επικοινωνία του προσώπου, στο οποίο αποδίδεται η τέλεση αξιόποινης πράξης, με τον συνήγορό του, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, είναι απόρρητη. 3. Η προκαταρκτική εξέταση είναι συνοπτική και το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την κατά το άρθρο 36 πληροφόρηση της αρμόδιας αρχής μέχρι την κίνηση ή όχι της ποινικής δίωξης δεν μπορεί να υπερβεί τους τρεις μήνες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο χρόνος αυτός μπορεί να παραταθεί έως τρεις το πολύ μήνες ή, εφόσον η φύση της υπόθεσης ή της πράξης που πρέπει να διενεργηθεί το επιβάλλει, για εύλογο χρονικό διάστημα, με ειδικά αιτιολογημένη πράξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή εφετών κατά περίπτωση. **Άρθρο 32 - Ακρόαση του εισαγγελέα.** 1. Καμία απόφαση του ποινικού δικαστηρίου σε δημόσια συνεδρίαση ή σε συμβούλιο και καμία διάταξη του ανακριτή δεν έχουν κύρος, αν δεν ακουστεί προηγουμένως ο εισαγγελέας. 2. Ο εισαγγελέας έχει υποχρέωση να παρευρίσκεται στο ακροατήριο όσο διαρκεί η διαδικασία. Στα μικτά ορκωτά δικαστήρια και στο δικαστήριο των εφετών, όταν αυτό δικάζει κακουργήματα και παρίστανται τρεις συνήγοροι των κατηγορουμένων, μπορεί μαζί με τον εισαγγελέα να παρίσταται και ένας από τους νόμιμους αναπληρωτές του. 3. Στις συνεδριάσεις του πταισματοδικείου παρίσταται ο δημόσιος κατήγορος (άρθρο 27 παράγραφος 3). 4. Ο εισαγγελέας έχει υποχρέωση να υποβάλλει πάντοτε, προφορικά ή γραπτά, προτάσεις αιτιολογημένες και αιτήσεις ειδικές και δεν μπορεί να αφεθεί στην κρίση του δικαστηρίου ή του ανακριτή.	
Άρθρο 33 - Γενικοί ανακριτικοί υπάλληλοι. 1. Η προανάκριση και η προκαταρκτική εξέταση (άρθρο 31 παρ. 1 στοιχ. α' και β') γίνονται ύστερα από παραγγελία του εισαγγελέα πλημμελειοδικών και υπό τη διεύθυνσή του: α) από τους πταισματοδίκες και ειρηνοδίκες· β) από τους βαθμοφόρους της χωροφυλακής που έχουν βαθμό τουλάχιστον υπενωμοτάρχη και γ) από τους αστυνομικούς υπαλλήλους που έχουν βαθμό τουλάχιστον υπαρχιφύλακα. 2. Αν οι παραπάνω δεν υπάρχουν ή έχουν κώλυμα και έως ότου αναλάβουν την προανάκριση, αν υπάρχει κίνδυνος από την αναβολή, η προανάκριση γίνεται από τον πρόεδρο ή το γραμματέα της κοινότητας. 3. Στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος προανάκριση ενεργεί και ο ανακριτής. Την προανάκριση κατά των ανηλίκων μπορεί να την ενεργεί ο ειδικός ανακριτής ανηλίκων (άρθρο 4 παρ. 2α). **Άρθρο 34 - Ειδικοί ανακριτικοί υπάλληλοι.** Η προκαταρτική εξέταση και η προανάκριση ορισμένων εγκλημάτων ενεργείται και από δημόσιους υπαλλήλους, όπου αυτό προβλέπεται σε ειδικούς νόμους, πάντοτε υπό τη διεύθυνση και την εποπτεία του εισαγγελέα πλημμελειοδικών.	**Άρθρο 31 - Γενικοί και ειδικοί ανακριτικοί υπάλληλοι.** 1. Η προανάκριση και η προκαταρκτική εξέταση διενεργούνται ύστερα από παραγγελία του εισαγγελέα πλημμελειοδικών και υπό τη διεύθυνσή του: α) από τους πταισματοδίκες και όπου δεν υφίσταται ειδικό πταισματοδικείο από τους ειρηνοδίκες, β) από τους αρμόδιους βαθμοφόρους της Ελληνικής Αστυνομίας και του Λιμενικού Σώματος, που ορίζονται στους αντίστοιχους οργανισμούς ως γενικοί ανακριτικοί υπάλληλοι και γ) από δημοσίους υπαλλήλους, όπου αυτό προβλέπεται σε ειδικούς νόμους, που ορίζονται ως ειδικοί ανακριτικοί υπάλληλοι. 2. Στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος (άρθρα 245 παρ. 2, 250 παρ. 2) αυτεπάγγελτη προανάκριση ενεργεί και ο ανακριτής. Την ως άνω προανάκριση κατά των ανηλίκων μπορεί να την ενεργεί ο ειδικός ανακριτής ανηλίκων. 3. Όλοι οι ανωτέρω υποχρεούνται να εκτελούν αμελλητί τις παραγγελίες των δικαστικών και των εισαγγελικών αρχών σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα οργανισμού δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών.
Άρθρο 35 - Ανώτατη διεύθυνση στην ανάκριση. Η ανώτατη διεύθυνση στην ανάκριση ανήκει στον εισαγγελέα εφετών, που έχει επιπλέον το δικαίωμα να ενεργεί, προσωπικά ή με κάποιον από τους αντεισαγγελείς που υπάγονται σε αυτόν, προκαταρκτική εξέταση κατά το άρθρο 31 για κάθε έγκλημα που γίνεται στην περιφέρειά του, εφόσον δεν έχει διαταχθεί προηγουμένως προκαταρκτική εξέταση από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών. Ο εισαγγελέας εφετών, μετά το πέρας της προκαταρκτικής εξέτασης που ενήργησε, είτε αρχειοθετεί την υπόθεση, εφόσον στο μεταξύ ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών δεν έχει κινήσει την ποινική δίωξη για την ίδια πράξη, είτε παραγγέλλει να κινηθεί η ποινική δίωξη. Το ίδιο δικαίωμα, χωρίς τους περιορισμούς των προηγούμενων εδαφίων, έχει και ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, ο οποίος μπορεί επίσης σε υποθέσεις εξαιρετικής φύσης να διατάσσει τη διεξαγωγή της ανάκρισης και την εισαγωγή της υπόθεσης, στο ακροατήριο κατ' απόλυτη	**Άρθρο 32 - Ανώτατη εποπτεία στην ανάκριση.** Η ανώτατη εποπτεία του ανακριτικού έργου ανήκει στον εισαγγελέα εφετών, που έχει επιπλέον το δικαίωμα να ενεργεί, προσωπικά ή με κάποιον από τους αντεισαγγελείς που υπάγονται σε αυτόν, προκαταρκτική εξέταση για κάθε έγκλημα που γίνεται στην περιφέρειά του, εφόσον δεν έχει διαταχθεί προηγουμένως προκαταρκτική εξέταση από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών. Ο εισαγγελέας εφετών, μετά το πέρας της προκαταρκτικής εξέτασης που ενήργησε, είτε αρχειοθετεί την υπόθεση, εφόσον στο μεταξύ ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών δεν έχει κινήσει την ποινική δίωξη για την ίδια πράξη, είτε παραγγέλλει να κινηθεί η ποινική δίωξη. Το ίδιο δικαίωμα, χωρίς τους περιορισμούς των προηγούμενων εδαφίων, έχει και ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, ο οποίος μπορεί επίσης σε υποθέσεις εξαιρετικής φύσης να διατάσσει τη διεξαγωγή της ανάκρισης και την εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο κατ' απόλυτη προτεραιότητα.

προτεραιότητα. Στα εγκλήματα των άρθρων 235 έως 261 του Ποινικού Κώδικα, όταν τελούνται με δόλο και συναρτώνται με την επιδίωξη ή εξασφάλιση οφέλους από την πλευρά του υπαλλήλου, η διεξαγωγή της ανάκρισης και η εισαγωγή στο ακροατήριο γίνεται κατά απόλυτη προτεραιότητα.	
	ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
	ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΙΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ
	Άρθρο 33 - Εισαγγελέας οικονομικού εγκλήματος. Τοπική αρμοδιότητα και καθήκοντα[10]. 1. «Εισαγγελέας οικονομικού εγκλήματος ορίζεται εισαγγελικός λειτουργός με βαθμό εισαγγελέα εφετών, ο οποίος, σε περίπτωση που δεν υπηρετεί στην Εισαγγελία Εφετών Αθηνών, μετατίθεται και τοποθετείται σε αυτήν.» Η τοποθέτησή του διενεργείται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από απόφαση του οικείου ανώτατου δικαστικού συμβουλίου. Με τον ίδιο τρόπο ορίζεται και ένας νεότερος στην επετηρίδα εισαγγελέας εφετών, ως νόμιμος αναπληρωτής του. Ο εισαγγελέας οικονομικού εγκλήματος εκτελεί τα καθήκοντα του με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση και συνεπικουρείται από πέντε τουλάχιστον εισαγγελείς ή αντεισαγγελείς πρωτοδικών, εκ των οποίων τέσσερις τουλάχιστον από εκείνους που υπηρετούν στην εισαγγελία πρωτοδικών Αθηνών και ένας από εκείνους που υπηρετούν στην εισαγγελία πρωτοδικών Θεσσαλονίκης. Οι τελευταίοι ορίζονται από τους διευθύνοντες τις οικείες εισαγγελίες μετά από γνώμη του εισαγγελέα οικονομικού εγκλήματος. «2. Το έργο των αρμόδιων για τα οικονομικά εγκλήματα εισαγγελέων εποπτεύει και συντονίζει αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου που ορίζεται με πλήρη ή μερική απασχόληση από το οικείο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο.» 3. Ο εισαγγελέας οικονομικού εγκλήματος έχει ως αρμοδιότητα τη διενέργεια ερευνών ή προκαταρκτικής εξέτασης για την εξακρίβωση τέλεσης κάθε είδους φορολογικών και οικονομικών εγκλημάτων και οποιωνδήποτε άλλων συναφών, εφόσον αυτά διαπράττονται σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου, οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή βλάπτουν σοβαρά την εθνική οικονομία«εξαιρουμένων των περιπτώσεων του άρθρου 35 παρ. 3»[11]. Ο εισαγγελέας οικονομικού εγκλήματος μπορεί να ασκεί την αρμοδιότητά του σε όλη την Επικράτεια. Με την επιφύλαξη της παρ. 5 του παρόντος άρθρου, για την άσκηση των καθηκόντων του, ο εισαγγελέας οικονομικού εγκλήματος έχει την εποπτεία, καθοδήγηση και το συντονισμό των ενεργειών των γενικών κατά το άρθρο 31 παρ. 1 περ. α' και ειδικών προανακριτικών υπαλλήλων, ιδίως δε υπαλλήλων του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.), της Διεύθυνσης Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος (Δ.Ε.Ο.Ε.) και της Διεύθυνσης Οικονομικής Αστυνομίας, εντός των σχετικών αρμοδιοτήτων τους. 4. Ο εισαγγελέας οικονομικού εγκλήματος ενημερώνεται για όλες τις καταγγελίες ή πληροφορίες που περιέρχονται στις υπηρεσίες της παρ. 3 για εγκλήματα της αρμοδιότητάς του, αξιολογεί και διερευνά τις πληροφορίες αυτές, καθώς και κάθε άλλη σχετική είδηση που περιέρχεται σε γνώση του με οποιοδήποτε τρόπο και μέσο προτάσσοντας εκείνες τις υποθέσεις που βλάπτουν σοβαρά τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. «Αν η καταγγελία, πληροφορία ή είδηση δεν στηρίζεται στον νόμο ή είναι προφανώς αβάσιμη στην ουσία της ή ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης, τη θέτει στο αρχείο.» 5. Για τη διερεύνηση των υποθέσεων που ανήκουν στην αρμοδιότητά του ο εισαγγελέας οικονομικού εγκλήματος καθώς και ο αναπληρωτής του ή οι εισαγγελικοί λειτουργοί που τον συνεπικουρούν, μπορούν να παραγγέλλουν τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης από τους κατά την παρ. 3 γενικούς ή ειδικούς ανακριτικούς υπαλλήλους. Ειδικά, για τους υπαλλήλους

[10] Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 94 του Ν. 4689/2020 (Α' 103).
[11] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

	της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) η διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης παραγγέλλεται αποκλειστικά και μόνο στους τελωνειακούς υπαλλήλους και τους υπαλλήλους της Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων και μόνο για υποθέσεις που εμπίπτουν στις ελεγκτικές τους αρμοδιότητες. Οι λοιποί υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε. που έχουν προανακριτικά καθήκοντα σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, διενεργούν προκαταρκτική εξέταση, κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας που εκδίδεται μόνο μετά από αίτημα της ελεγκτικής υπηρεσίας της Α.Α.Δ.Ε. στην οποία ανήκουν προς τον εισαγγελέα οικονομικού εγκλήματος. Με την επιφύλαξη του προηγούμενου εδαφίου, ο εισαγγελέας οικονομικού εγκλήματος και οι λοιποί εισαγγελείς δεν παραγγέλλουν στις Υπηρεσίες και το προσωπικό της Α.Α.Δ.Ε. τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης ούτε διαβιβάζουν με οποιαδήποτε διαδικασία εντολές ή αιτήματα διενέργειας φορολογικών ελέγχων. Η εκτέλεση των ανωτέρω εισαγγελικών παραγγελιών ανατίθεται σε Υπηρεσία εκτός της Α.Α.Δ.Ε. με ειδικούς προανακριτικούς υπαλλήλους, που εποπτεύονται από τον εισαγγελέα οικονομικού εγκλήματος και με αρμοδιότητα την έρευνα τέλεσης εγκλημάτων φοροδιαφυγής ή λοιπών οικονομικών αδικημάτων. Μετά την ολοκλήρωση της προκαταρκτικής εξέτασης, ο εισαγγελέας οικονομικού εγκλήματος ή ο αναπληρωτής του, εφόσον κρίνουν ότι συντρέχουν επαρκείς ενδείξεις για την κίνηση ποινικής δίωξης, διαβιβάζουν τη δικογραφία στους κατά τόπο αρμόδιους για την ποινική δίωξη εισαγγελείς πρωτοδικών, με παραγγελία άμεσης άσκησης ποινικής δίωξης. «Αν ο εισαγγελέας οικονομικού εγκλήματος ή ο αναπληρωτής του κρίνει ότι δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για την κίνηση της ποινικής δίωξης, θέτει την υπόθεση στο αρχείο.» 6. Με σύμφωνη γνώμη του εποπτεύοντος αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου που έχει ορισθεί σύμφωνα με την παρ. 2 του παρόντος άρθρου, ο εισαγγελέας οικονομικού εγκλήματος και ο αναπληρωτής του μπορούν να παραγγέλλουν τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης από τον κατά τόπο αρμόδιο εισαγγελέα πρωτοδικών, μετά το πέρας της οποίας ενημερώνονται εγγράφως για την πορεία της.
	Άρθρο 34 - Εξουσίες εισαγγελέα οικονομικού εγκλήματος[12]. 1. Οι εισαγγελικοί λειτουργοί της παρ. 1 του άρθρου 33 έχουν, εφόσον τηρείται η αρχή της αναλογικότητας, πρόσβαση σε κάθε πληροφορία ή στοιχείο που είναι χρήσιμο για την άσκηση του έργου τους, μη υποκείμενοι στους περιορισμούς της νομοθεσίας περί φορολογικού, τραπεζικού, χρηματιστηριακού και κάθε άλλου απορρήτου, με την εξαίρεση του δικηγορικού (άρθρο 39 παρ. 1 του Ν. 4194/2013), καθώς και σε κάθε μορφής αρχείο δημόσιας αρχής ή οργανισμού που τηρεί και επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με ισχύοντες κανόνες ιχνηλασιμότητας. «Ειδικώς η πρόσβαση σε κάθε πληροφορία ή στοιχείο του τηλεπικοινωνιακού απορρήτου (ν. 2225/1994) επιτρέπεται στις περιπτώσεις κατά τις οποίες αποτυπώνεται και τεκμηριώνεται η αντικειμενική υπόσταση κακουργήματος.» 2. Οι εισαγγελικοί λειτουργοί της παρ. 1 του άρθρου 33, όταν διενεργούν προκαταρκτική εξέταση για την εξακρίβωση τέλεσης εγκλημάτων της αρμοδιότητάς τους, έχουν τη δυνατότητα να προβαίνουν, με αιτιολογημένη διάταξη τους, σε δεσμεύσεις τραπεζικών λογαριασμών, περιεχομένου τραπεζικών θυρίδων και περιουσιακών εν γένει στοιχείων (κινητών και ακινήτων), προς τον σκοπό διασφάλισης των συμφερόντων του δημοσίου, για χρονικό διάστημα μέχρι εννέα μηνών που μπορεί να παρατείνεται με βούλευμα του αρμοδίου συμβουλίου κατ' ανώτατο όριο για άλλους εννέα μήνες, λόγω δικαιολογημένης μη ολοκλήρωσης της διενεργούμενης, κατά τα ανωτέρω, προκαταρκτικής εξέτασης. Η διάταξη εκδίδεται χωρίς προηγούμενη κλήση του καθ' ου ή τρίτου και δεν είναι απαραίτητο να αναφέρει συγκεκριμένο λογαριασμό, τίτλο, χρηματοπιστωτικό προϊόν, θυρίδα, κινητό ή ακίνητο περιουσιακό στοιχείο. Η δέσμευση ισχύει από τη χρονική στιγμή της αποδεδειγμένης γνωστοποίησης της διάταξης στον οργανισμό

[12] Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 43 του Ν. 4640/2019 (Α' 190).

	ή την υπηρεσία προς την οποία απευθύνεται. Ως χρονική στιγμή αποδεδειγμένης γνωστοποίησης της διάταξης της παρούσας παραγράφου προς τους αρμόδιους Οργανισμούς και Υπηρεσίες λογίζεται η ημέρα που γνωστοποιείται με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο, ιδίως δε τηλεομοιοτυπικά ή με ηλεκτρονική αλληλογραφία, η διάταξη στην Τράπεζα της Ελλάδος και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, οι οποίες οφείλουν να ενημερώνουν αμελλητί τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην ημεδαπή. Σε περίπτωση δέσμευσης ακινήτου, πλοίου ή αεροσκάφους, η δέσμευση επιδίδεται στον αρμόδιο υποθηκοφύλακα ή προϊστάμενο του κτηματολογικού γραφείου ή στον οικείο λιμενάρχη ή στην υπηρεσία πολιτικής αεροπορίας, οι οποίοι υποχρεούνται να προβούν την ίδια ημέρα σε σχετική σημείωση στα τηρούμενα από αυτούς βιβλία και ακολούθως να αρχειοθετήσουν το έγγραφο που τους επιδόθηκε. Με τον ίδιο τρόπο η διάταξη γνωστοποιείται στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, η οποία δεν κωλύεται να λαμβάνει όλα τα σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις μέτρα διασφάλισης. 3. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο διάταξη επιδίδεται εντός προθεσμίας είκοσι ημερών στον καθ' ου ή στον τρίτο, οι οποίοι δύνανται να προσφύγουν και να ζητήσουν την άρση της, με αίτησή τους προς το αρμόδιο συμβούλιο, εντός προθεσμίας τριάντα ημερών, η οποία δεν αναστέλλει την εκτέλεσή της. Η διάταξη ή το βούλευμα ανακαλούνται ή τροποποιούνται αν προκύψουν νέα στοιχεία. Μετά το πέρας της προκαταρκτικής εξέτασης: α) στην περίπτωση που παραγγέλλεται από τον οικονομικό εισαγγελέα ή τον αναπληρωτή του άσκηση ποινικής δίωξης εφαρμόζονται οι διατάξεις του ΚΠΔ, β) σε περίπτωση αρχειοθέτησης της ποινικής δικογραφίας η δέσμευση αίρεται αυτοδικαίως. 4. Με τη σύμφωνη γνώμη του εποπτεύοντος, κατά την παρ. 2 του άρθρου 33 αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, ο εισαγγελέας οικονομικού εγκλήματος μπορεί να παραγγέλλει την έκδοση της διάταξης της παρ. 2 του παρόντος και από τον κατά τόπο αρμόδιο εισαγγελέα πρωτοδικών, ο οποίος εκδίδει αυτήν σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου, οι διατάξεις της οποίας εφαρμόζονται ανάλογα. Η προσφυγή κατά της διάταξης του εισαγγελέα πρωτοδικών εισάγεται στο κατά τόπο αρμόδιο συμβούλιο πλημμελειοδικών.
	Άρθρο 35 - Εισαγγελέας εγκλημάτων διαφθοράς. Αρμοδιότητα. 1. Στις εισαγγελίες εφετών Αθηνών και Θεσσαλονίκης, ορίζεται εισαγγελέας εγκλημάτων διαφθοράς, με βαθμό αντεισαγγελέα εφετών. Η τοποθέτησή τους διενεργείται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από απόφαση του οικείου ανώτατου δικαστικού συμβουλίου. «Με τον ίδιο τρόπο σε καθεμιά από τις ανωτέρω εισαγγελίες ορίζεται και ένας νεότερος στην επετηρίδα αντεισαγγελέας εφετών, ως νόμιμος αναπληρωτής του.» [13] Ο εισαγγελέας εγκλημάτων διαφθοράς, η κατά τόπο αρμοδιότητα του οποίου εκτείνεται στην εδαφική περιφέρεια του εφετείου όπου είναι τοποθετημένος, εκτελεί τα καθήκοντά του με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση και συνεπικουρείται από δύο τουλάχιστον εισαγγελείς ή αντεισαγγελείς πρωτοδικών. Οι τελευταίοι ορίζονται από τους διευθύνοντες τις οικείες εισαγγελίες, μετά από γνώμη του εισαγγελέα εγκλημάτων διαφθοράς. 2. Το έργο των αρμόδιων για τα εγκλήματα διαφθοράς εισαγγελέων εποπτεύει και συντονίζει ο αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου που ορίζεται κατά την παρ. 2 του άρθρου 33. «3. Στην αρμοδιότητα του εισαγγελέα εγκλημάτων διαφθοράς υπάγονται τα κακουργήματα που τελούν υπουργοί ή υφυπουργοί και δεν καταλαμβάνονται από τις ρυθμίσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 86 του Συντάγματος, καθώς και τα κακουργήματα που διαπράττουν, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ή επωφελούμενοι από την ιδιότητά τους, βουλευτές, μέλη του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου (ευρωβουλευτές) που εκπροσωπούν την Ελλάδα, γενικοί και ειδικοί γραμματείς υπουργείων, διοικητές, υποδιοικητές ή πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων ή διευθύνοντες

[13] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

	ή εντεταλμένοι σύμβουλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και αιρετά μονοπρόσωπα όργανα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, κάθε υπάλληλος κατά την έννοια του άρθρου 13 περ. α΄ ΠΚ και όσοι υπηρετούν μόνιμα ή πρόσκαιρα και με οποιαδήποτε ιδιότητα ή σχέση: α) σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ιδρύθηκαν από το Δημόσιο και από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, εφόσον τα ιδρυτικά νομικά πρόσωπα συμμετέχουν στη διοίκησή τους ή τα νομικά αυτά πρόσωπα είναι επιφορτισμένα με εκτέλεση κρατικών προγραμμάτων οικονομικής ανασυγκρότησης ή ανάπτυξης και β) σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, στα οποία, κατά τις κείμενες διατάξεις, μπορούν να διατεθούν από το Δημόσιο και από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου επιχορηγήσεις ή χρηματοδοτήσεις, ακόμη και αν οι υπαίτιοι έχουν παύσει να φέρουν την ιδιότητα αυτή, εφόσον αυτά σχετίζονται με επιδίωξη οικονομικού οφέλους των ιδίων ή τρίτων ή την πρόκληση βλάβης στο Δημόσιο, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή στα ανωτέρω νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.»[14]
	Άρθρο 36 - Εξουσίες εισαγγελέα εγκλημάτων διαφθοράς. «1. Ο εισαγγελέας εγκλημάτων διαφθοράς, όταν λάβει τη μήνυση ή την αναφορά για την τέλεση πράξης που ανήκει στην αρμοδιότητά του, ενεργεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 43 και, εφόσον, μετά το πέρας της προκαταρκτικής εξέτασης, κρίνει ότι συντρέχουν επαρκείς ενδείξεις για την κίνηση ποινικής δίωξης, παραγγέλλει στον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών την άσκηση ποινικής δίωξης.»[15] 2. Ο εισαγγελέας εγκλημάτων διαφθοράς υποστηρίζεται στο έργο του από αριθμό ειδικών επιστημόνων που κρίνεται αναγκαίος για την ολοκλήρωση της προκαταρκτικής εξέτασης μέσα στον προβλεπόμενο γι' αυτήν χρόνο. Οι ειδικοί αυτοί επιστήμονες συνεπικουρούν με κάθε πρόσφορο τρόπο το έργο του εισαγγελέα εγκλημάτων διαφθοράς καθώς και των γενικών και ειδικών προανακριτικών υπαλλήλων κατά την προκαταρκτική εξέταση επί των εγκλημάτων της παρ. 3 του προηγούμενου άρθρου, για την ακριβέστερη διάγνωση και κρίση γεγονότων για τα οποία απαιτούνται ειδικές γνώσεις επιστήμης ή τέχνης[16]. Ο ορισμός των προσώπων αυτών γίνεται με πράξη του εισαγγελέα εγκλημάτων διαφθοράς μεταξύ αυτών που υπηρετούν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, σε εξαιρετικές δε περιπτώσεις και από τον ιδιωτικό τομέα, εφόσον στο δημόσιο δεν υπηρετούν πρόσωπα με τις γνώσεις αυτές, εφαρμόζονται δε αναλόγως ως προς αυτούς οι διατάξεις των άρθρων 188 έως 193. 3. Η παρ. 1 του άρθρου 34 εφαρμόζεται αναλόγως και για τον εισαγγελέα εγκλημάτων διαφθοράς.
ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	**ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ**
ΕΝΑΡΞΗ ΚΑΙ ΑΝΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΩΞΗΣ	**ΕΝΑΡΞΗ ΚΑΙ ΑΝΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΩΞΗΣ**
Άρθρο 36 - Αυτεπάγγελτη δίωξη. Όταν δεν απαιτείται έγκληση ή αίτηση, η ποινική δίωξη κινείται αυτεπάγγελτα, ύστερα από αναφορά, μήνυση ή άλλη είδηση ότι διαπράχθηκε αξιόποινη πράξη.	**Άρθρο 37 - Αυτεπάγγελτη δίωξη.** Όταν δεν απαιτείται έγκληση ή αίτηση, η ποινική δίωξη κινείται αυτεπάγγελτα, ύστερα από αναφορά, μήνυση ή άλλη πληροφορία ότι διαπράχθηκε αξιόποινη πράξη.
Άρθρο 37 - Υποχρέωση για την ανακοίνωση αξιόποινης πράξης. 1. Οι ανακριτικοί υπάλληλοι οφείλουν να ανακοινώσουν χωρίς χρονοτριβή στον αρμόδιο εισαγγελέα οτιδήποτε πληροφορούνται με κάθε τρόπο για αξιόποινη πράξη που διώκεται αυτεπαγγέλτως. 2. Οι υπόλοιποι δημόσιοι υπάλληλοι, καθώς και εκείνοι στους οποίους ανατέθηκε προσωρινά δημόσια υπηρεσία, έχουν την ίδια υποχρέωση για τις αξιόποινες πράξεις της παρ. 1, αν πληροφορήθηκαν γι' αυτές κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. 3. Η ανακοίνωση γίνεται γραπτώς και πρέπει να περιέχει όλα τα στοιχεία που υπάρχουν και αφορούν την αξιόποινη πράξη, τους δράστες και τις αποδείξεις.	**Άρθρο 38 - Υποχρέωση για την ανακοίνωση αξιόποινης πράξης.** 1. Οι ανακριτικοί υπάλληλοι οφείλουν να ανακοινώσουν χωρίς χρονοτριβή στον αρμόδιο εισαγγελέα οτιδήποτε πληροφορούνται με κάθε τρόπο για αξιόποινη πράξη που διώκεται αυτεπαγγέλτως. 2. Οι υπόλοιποι δημόσιοι υπάλληλοι, καθώς και εκείνοι στους οποίους ανατέθηκε προσωρινά δημόσια υπηρεσία, έχουν την ίδια υποχρέωση για τις αξιόποινες πράξεις της παρ. 1, αν πληροφορήθηκαν γι' αυτές κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. 3. Η ανακοίνωση γίνεται γραπτώς και πρέπει να περιέχει όλα τα στοιχεία που υπάρχουν και αφορούν την αξιόποινη πράξη, τους δράστες και τις αποδείξεις.

[14] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[15] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 94 του Ν. 4689/2020 (Α' 103).
[16] Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 13 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

Άρθρο 38 - Υποχρέωση του δικαστή να συντάσσει έκθεση 1. Όταν κατά τη διάρκεια πολιτικής ή ποινικής δίκης ανακύπτει γεγονός που μπορεί να χαρακτηριστεί έγκλημα διωκόμενο αυτεπαγγέλτως, ο δικαστής, αν σύμφωνα με το νόμο δεν μπορεί να το δικάσει ο ίδιος αμέσως, οφείλει να συντάξει έκθεση και να τη διαβιβάσει στον αρμόδιο εισαγγελέα με κάθε πληροφορία και με τα σχετικά έγγραφα. 2. Το ίδιο υποχρεούται να κάνει και όταν πρόκειται για έγκλημα μη διωκόμενο αυτεπαγγέλτως, αν υποβλήθηκε η απαιτούμενη έγκληση στην αρμόδια αρχή. **Άρθρο 39 - Εφαρμογή στη διοικητική και πειθαρχική δίκη.** Οι διατάξεις του άρθρου 38 εφαρμόζονται και στις υποθέσεις διοικητικής και πειθαρχικής δικαιοδοσίας.	**Άρθρο 39 - Υποχρέωση του δικαστή να συντάσσει έκθεση.** 1. Όταν κατά τη διάρκεια πολιτικής ή διοικητικής ή ποινικής δίκης ανακύπτει γεγονός που μπορεί να χαρακτηριστεί έγκλημα διωκόμενο αυτεπαγγέλτως, ο δικαστής οφείλει να συντάξει έκθεση και να τη διαβιβάσει στον αρμόδιο εισαγγελέα με κάθε πληροφορία και με τα σχετικά έγγραφα. 2. Το ίδιο υποχρεούται να κάνει και όταν πρόκειται για έγκλημα μη διωκόμενο αυτεπαγγέλτως, αν υποβλήθηκε η απαιτούμενη έγκληση στην αρμόδια αρχή. 3. Οι διατάξεις των παρ. 1 και 2 εφαρμόζονται και σε υποθέσεις πειθαρχικής δικαιοδοσίας.
Άρθρο 40 - Υποχρέωση ιδιωτών. 1. Ακόμα και οι ιδιώτες οφείλουν στις συγκεκριμένες περιπτώσεις που προβλέπονται από το νόμο, αν αντιληφθούν οι ίδιοι αξιόποινη πράξη που διώκεται αυτεπαγγέλτως, να την αναγγείλουν στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή σε οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο· αναγγελία αυτή μπορεί να γίνει είτε εγγράφως με μια αναφορά ή προφορικά, οπότε συντάσσεται έκθεση. 2. Στην αναφορά ή την προφορική δήλωση πρέπει να αναφέρονται όλες οι λεπτομέρειες που αφορούν την πράξη, τους δράστες και τις αποδείξεις. 3. Αν πολλοί πληροφορήθηκαν για την αξιόποινη πράξη, τότε καθένας έχει ξεχωριστά την υποχρέωση αυτή.	**Άρθρο 40 - Υποχρέωση ιδιωτών.** 1. Ακόμα και ιδιώτες οφείλουν στις συγκεκριμένες περιπτώσεις που προβλέπονται από τον νόμο, αν αντιληφθούν οι ίδιοι αξιόποινη πράξη που διώκεται αυτεπαγγέλτως, να την αναγγείλουν στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή σε οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο. Η αναγγελία αυτή μπορεί να γίνει είτε εγγράφως με μια αναφορά ή προφορικά, οπότε συντάσσεται έκθεση. 2. Στην αναφορά ή στην προφορική δήλωση πρέπει να αναφέρονται όλες οι λεπτομέρειες που αφορούν την πράξη, τους δράστες και τις αποδείξεις. 3. Αν πολλοί πληροφορήθηκαν για την αξιόποινη πράξη, τότε καθένας έχει ξεχωριστά την υποχρέωση αυτή.
Άρθρο 41 - Αίτηση δίωξης. Στις περιπτώσεις που ο νόμος ορίζει ότι απαιτείται αίτηση της αρχής για να ασκηθεί ποινική δίωξη, η αίτηση γίνεται σε κάθε εκπρόσωπο της εισαγγελικής αρχής, γραπτά ή προφορικά, και συντάσσεται έκθεση.	**Άρθρο 41 - Αίτηση δίωξης.** Στις περιπτώσεις που ο νόμος ορίζει ότι απαιτείται αίτηση της αρχής για να ασκηθεί ποινική δίωξη, η αίτηση γίνεται σε κάθε εκπρόσωπο της εισαγγελικής αρχής, γραπτά ή προφορικά, και συντάσσεται έκθεση.
Άρθρο 42 - Μήνυση αξιόποινων πράξεων. 1. Εκτός από αυτόν που αδικήθηκε και οποιοσδήποτε άλλος έχει το δικαίωμα να καταγγείλει στην αρχή τις αξιόποινες πράξεις που διώκονται αυτεπαγγέλτως, τις οποίες πληροφορήθηκε με οποιονδήποτε τρόπο. 2. Η μήνυση γίνεται απευθείας στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, αλλά και στους άλλους ανακριτικούς υπαλλήλους, είτε από τον ίδιο το μηνυτή είτε από ειδικό πληρεξούσιο. Το έγγραφο της πληρεξουσιότητας μπορεί να δοθεί και με απλή έγγραφη δήλωση. Η γνησιότητα της υπογραφής του εντολέα πρέπει να βεβαιώνεται από οποιαδήποτε δημόσια, δημοτική ή κοινοτική αρχή ή δικηγόρο. Το έγγραφο της πληρεξουσιότητας προσαρτάται στην έκθεση για την κατάθεση της μήνυσης. Μπορεί επίσης η μήνυση να γίνει και προφορικά, οπότε συντάσσεται έκθεση, σύμφωνα με τα άρθρα 148 επ. 3. Αν η μήνυση έγινε σε ανακριτικό υπάλληλο, αυτός τη στέλνει χωρίς χρονοτριβή στον αρμόδιο για την ποινική δίωξη εισαγγελέα ή στο δημόσιο κατήγορο. 4. Ο μηνυτής, κατά την υποβολή της μήνυσης ενώπιον κάθε αρμόδιας αρχής, καταθέτει, με ποινή το απαράδεκτο αυτής, παράβολο υπέρ του Δημοσίου ποσού εβδομήντα (70) ευρώ. Σε περίπτωση ανωτέρας βίας ή άλλης αντικειμενικής αδυναμίας εκδόσεως του παραβόλου, αυτό μπορεί να προσκομισθεί το βραδύτερο εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών, χωρίς να κωλύεται η ποινική διαδικασία. Το ύψος του ποσού του παραβόλου αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης. 5. Η κατάθεση της μήνυσης μπορεί να γίνεται και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του π.δ. 150/2001 (Α' 125). Οι λεπτομέρειες και οι ειδικότερες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την εφαρμογή της εν λόγω διάταξης καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.	**Άρθρο 42 - Μήνυση αξιόποινων πράξεων.** 1. Εκτός από αυτόν που αδικήθηκε και οποιοσδήποτε άλλος έχει το δικαίωμα να καταγγείλει στην αρχή τις αξιόποινες πράξεις που διώκονται αυτεπαγγέλτως, τις οποίες πληροφορήθηκε με οποιονδήποτε τρόπο. 2. Η μήνυση γίνεται απευθείας στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, αλλά και στους άλλους ανακριτικούς υπαλλήλους είτε από τον ίδιο το μηνυτή είτε από ειδικό πληρεξούσιο. Το έγγραφο της πληρεξουσιότητας μπορεί να δοθεί και με απλή έγγραφη δήλωση. Η γνησιότητα της υπογραφής του εντολέα πρέπει να βεβαιώνεται από οποιαδήποτε δημόσια, δημοτική ή κοινοτική αρχή ή δικηγόρο. Το έγγραφο της πληρεξουσιότητας προσαρτάται στην έκθεση για την κατάθεση της μήνυσης. Μπορεί επίσης η μήνυση να γίνει και προφορικά, οπότε συντάσσεται έκθεση. 3. Αν η μήνυση έγινε σε ανακριτικό υπάλληλο, αυτός τη στέλνει χωρίς χρονοτριβή στον αρμόδιο για την ποινική δίωξη εισαγγελέα. 4. Η κατάθεση της μήνυσης μπορεί να γίνεται και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του Π.Δ. 150/2001. Οι λεπτομέρειες και οι ειδικότερες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την εφαρμογή της εν λόγω διάταξης καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

ΠΑΛΑΙΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	ΝΕΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ
Άρθρο 43 - Έναρξη ποινικής δίωξης. 1. Ο εισαγγελέας όταν λάβει τη μήνυση ή την αναφορά, κινεί την ποινική δίωξη, παραγγέλλοντας προανάκριση ή ανάκριση ή εισάγοντας την υπόθεση με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, όπου αυτό προβλέπεται. Σε κακουργήματα κινεί την ποινική δίωξη μόνο εφόσον έχουν ενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση ή προανακριτικές πράξεις κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 243 και προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η ποινική δίωξη. Αν έχει προηγηθεί ένορκη διοικητική εξέταση ή υπάρχει πόρισμα ή έκθεση ελέγχου του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης ή Σώματος ή Υπηρεσίας Επιθεώρησης και Ελέγχου των φορέων της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 3074/2002 (Α' 296) και προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η ποινική δίωξη, μπορεί να μην ενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση. 2. Αν η μήνυση ή η αναφορά δεν στηρίζεται στο νόμο ή είναι προφανώς αβάσιμη στην ουσία της ή ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών τη θέτει στο αρχείο και υποβάλλοντας τη δικογραφία στον εισαγγελέα εφετών, αναφέρει σε αυτόν τους λόγους για τους οποίους δεν άσκησε ποινική δίωξη. Ο τελευταίος έχει δικαίωμα να παραγγείλει προκαταρκτική εξέταση αν πρόκειται για κακούργημα ή την άσκηση ποινικής δίωξης ή τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης στα λοιπά εγκλήματα. 3. Αν έχει διενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση ή προανακριτικές πράξεις κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 243 ή ένορκη διοικητική εξέταση και ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών κρίνει ότι δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η ποινική δίωξη, θέτει την υπόθεση στο αρχείο και υποβάλλοντας τη δικογραφία στον εισαγγελέα εφετών, αναφέρει σε αυτόν τους λόγους για τους οποίους δεν άσκησε ποινική δίωξη. Ο τελευταίος έχει δικαίωμα να παραγγείλει την άσκηση ποινικής δίωξης. 4. Μήνυση ή η αναφορά η οποία υποβάλλεται με οποιονδήποτε τρόπο ανωνύμως ή με ανύπαρκτο όνομα, τίθεται αμέσως στο αρχείο από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών και εφαρμόζονται αναλόγως όσα ορίζονται στην παράγραφο 2. Όταν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι που μνημονεύονται ειδικά στην παραγγελία του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, μπορεί να διαταχθεί και προκαταρκτική εξέταση. 5. Ο αρμόδιος εισαγγελέας ανασύρει τη δικογραφία από το αρχείο μόνον όταν γίνεται επίκληση ή αναφαίνονται νέα πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία, τα οποία δικαιολογούν κατά την κρίση του την επανεξέταση της υπόθεσης. Στην περίπτωση αυτή καλεί το μηνυόμενο ή αυτόν σε βάρος του οποίου διενεργήθηκε προκαταρκτική εξέταση να παράσχει εξηγήσεις.	**Άρθρο 43 – «Έναρξη ποινικής δίωξης. Τρόποι κίνησης. Αρχειοθέτηση.»**[17] 1. Ο εισαγγελέας όταν λάβει τη μήνυση ή την αναφορά, κινεί την ποινική δίωξη, παραγγέλλοντας ανάκριση ή εισάγοντας την υπόθεση με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, όπου αυτό προβλέπεται ή διαβιβάζοντας τη δικογραφία στον εισαγγελέα εφετών στην περίπτωση της επόμενης παραγράφου ή υποβάλλοντας αίτηση για την έκδοση ποινικής διαταγής (άρθρο 409). Στα κακουργήματα ή πλημμελήματα αρμοδιότητας τριμελούς πλημμελειοδικείου, καθώς και στα πλημμελήματα αρμοδιότητας τριμελούς εφετείου (άρθρο 111 παρ. 6), κινεί την ποινική δίωξη μόνο εφόσον έχουν ενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση ή αυτεπάγγελτη προανάκριση κατά το άρθρο 245 παρ. 2 και προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για την κίνησή της. Αν έχει προηγηθεί ένορκη διοικητική εξέταση ή υπάρχει πόρισμα ή έκθεση ελέγχου του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης ή του Σώματος ή Υπηρεσίας Επιθεώρησης και Ελέγχου των φορέων της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 3074/2002 και προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η ποινική δίωξη, μπορεί να μην ενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση, εφόσον η ποινική δίωξη που πρόκειται να ασκηθεί αναφέρεται σε πράξεις ίδιες με εκείνες για τις οποίες διενεργήθηκε η Ε.Δ.Ε ή αναφέρονται στο πόρισμα ή την έκθεση ελέγχου. 2. Αν διενεργήθηκε προκαταρκτική εξέταση ή αυτεπάγγελτη προανάκριση κατά το άρθρο 245 παρ. 2 ή ένορκη διοικητική εξέταση ή υπάρχει πόρισμα ή έκθεση αρμόδιας κατά τον νόμο για έλεγχο αρχής για πλημμέλημα των προσώπων του άρθρου 111 παρ. 6, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών κινεί την ποινική δίωξη διαβιβάζοντας τη δικογραφία στον εισαγγελέα εφετών με σχέδιο κλητηρίου θεσπίσματος. Αν ο εισαγγελέας εφετών κρίνει ότι δεν συντρέχουν επαρκείς ενδείξεις για την εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο με απευθείας κλήση, υποβάλλει σχετική πρόταση στο συμβούλιο εφετών«διατηρώντας το δικαίωμα να διατάξει προηγουμένως προανάκριση για τη συμπλήρωση του αποδεικτικού υλικού»[18]. 3. Αν η μήνυση ή η αναφορά δεν στηρίζεται στον νόμο ή είναι προφανώς αβάσιμη στην ουσία της ή ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών τη θέτει στο αρχείο και, υποβάλλοντας τη δικογραφία στον εισαγγελέα εφετών, αναφέρει σε αυτόν τους λόγους για τους οποίους δεν άσκησε ποινική δίωξη. Ο τελευταίος, αν δεν συμφωνεί, έχει υποχρέωση να παραγγείλει προκαταρκτική εξέταση αν πρόκειται για κακούργημα ή πλημμέλημα για το οποίο αυτή είναι υποχρεωτική, είτε την άσκηση ποινικής δίωξης στις λοιπές περιπτώσεις«προσδιορίζοντας σαφώς τα νομικά χαρακτηριστικά της αξιόποινης πράξης»[19]. 4. Αν έχει διενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση ή αυτεπάγγελτη προανάκριση κατά το άρθρο 245 παρ. 2 ή ένορκη διοικητική εξέταση ή υπάρχει πόρισμα ή έκθεση αρμόδιας κατά τον νόμο για έλεγχο αρχής και ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών κρίνει ότι δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η ποινική δίωξη, θέτει την υπόθεση στο αρχείο και, υποβάλλοντας τη δικογραφία στον εισαγγελέα εφετών, αναφέρει σε αυτόν τους λόγους για τους οποίους δεν άσκησε ποινική δίωξη. «Ο τελευταίος, αν δεν συμφωνεί, έχει δικαίωμα να παραγγείλει είτε τη συμπλήρωση προκαταρκτικής εξέτασης είτε την άσκηση ποινικής δίωξης, εκθέτοντας στην παραγγελία του συνοπτικά τους λόγους που την δικαιολογούν, προσδιορίζοντας σαφώς τα νομικά χαρακτηριστικά της αξιόποινης πράξης.»[20] 5. Μήνυση ή αναφορά η οποία υποβάλλεται με οποιονδήποτε τρόπο ανωνύμως ή με ανύπαρκτο όνομα, τίθεται αμέσως στο αρχείο από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών και εφαρμόζονται αναλόγως όσα ορίζονται στην παρ. 3. Όταν συντρέχουν

[17] Όπως αντικαταστάθηκε με τις Διορθώσεις Σφαλμάτων (Α' 122).
[18] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[19] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[20] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

	εξαιρετικοί λόγοι που μνημονεύονται ειδικά στην παραγγελία του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, «διατάσσεται η» [21] διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης. 6. Ο αρμόδιος εισαγγελέας ανασύρει τη δικογραφία από το αρχείο μόνον όταν αναφαίνονται νέα πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία ή γίνεται επίκληση αυτών, τα οποία δικαιολογούν κατά την κρίση του την επανεξέταση της υπόθεσης. Στην περίπτωση αυτή καλεί τον μηνυόμενο ή αυτόν σε βάρος του οποίου διενεργήθηκε προκαταρκτική εξέταση για παροχή εξηγήσεων.
Άρθρο 44 - Αναβολή και αναστολή ποινικής δίωξης. 1. Σε περίπτωση πλημμελήματος, αν η ποινή που πιθανολογείται ότι θα επιβληθεί στον υπαίτιο, αλλά και οι άλλες συνέπειές της κατά τον ποινικό κώδικα, είναι μηδαμινές συγκριτικά με την ποινή που του είχε επιβληθεί αμετάκλητα στο παρελθόν για άλλη πράξη και που τώρα την εκτίει, ο εισαγγελέας, με την έγκριση του εισαγγελέα εφετών, έχει το δικαίωμα να αναβάλει για αόριστο χρόνο την ποινική δίωξη με αιτιολογημένη διάταξή του. Αν όμως η ποινική δίωξη έχει αρχίσει, την αναστολή της για αόριστο χρόνο τη διατάσσει αμετάκλητα το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο με πρόταση του εισαγγελέα. 2. Παρόμοια αναβολή ή αναστολή ποινικής δίωξης μπορεί να διαταχθεί με τις ίδιες προϋποθέσεις και όταν ο κατηγορούμενος έχει ήδη παραπεμφθεί στο ακροατήριο για βαρύτερη πράξη, εκτός αν η ποινική δίωξη για την ελαφρότερη πράξη είναι αναγκαία για την ανακάλυψη της αλήθειας γενικά ή για την εκτίμηση του χαρακτήρα του κατηγορουμένου. 3. Και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις μπορεί αργότερα να διαταχθεί από τις ίδιες αρχές η ποινική δίωξη ή η συνέχιση εκείνης που είχε ανασταλεί: α) αν η εκτέλεση της ποινής που επιβλήθηκε και έγινε αφορμή να διαταχθεί αναστολή για την άλλη πράξη έπαψε για οποιονδήποτε νόμιμο λόγο και β) μετά την αμετάκλητη εκδίκαση της κατηγορίας που εκκρεμεί και έγινε αφορμή να ανασταλεί η δίωξη. 4. Στις περιπτώσεις αναστολής της ποινικής δίωξης σύμφωνα με τις παρ. 1, 2 και 3, δεν θίγονται τα δικαιώματα των παθόντων, που μπορούν να τα επιδιώξουν στο αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο.	**Άρθρο 44 - Αναβολή και αναστολή ποινικής δίωξης.** 1. Σε περίπτωση πλημμελήματος, αν η ποινή που πιθανολογείται ότι θα επιβληθεί στον υπαίτιο, αλλά και οι άλλες συνέπειές της κατά τον ποινικό κώδικα, είναι μηδαμινές συγκριτικά με την ποινή που του έχει επιβληθεί αμετάκλητα στο παρελθόν για άλλη πράξη και που τώρα την εκτίει, ο εισαγγελέας, με την έγκριση του εισαγγελέα εφετών, έχει το δικαίωμα να αναβάλει για αόριστο χρόνο την ποινική δίωξη με αιτιολογημένη διάταξή του. Αν όμως η ποινική δίωξη έχει αρχίσει, την αναστολή της για αόριστο χρόνο τη διατάσσει αμετάκλητα το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο με πρόταση του εισαγγελέα. 2. Παρόμοια αναβολή ή αναστολή ποινικής δίωξης μπορεί να διαταχθεί με τις ίδιες προϋποθέσεις και όταν ο κατηγορούμενος έχει ήδη παραπεμφθεί στο ακροατήριο για βαρύτερη πράξη, εκτός αν η ποινική δίωξη για την ελαφρότερη πράξη είναι αναγκαία για την ανακάλυψη της αλήθειας γενικά ή για την εκτίμηση του χαρακτήρα του κατηγορουμένου. 3. Και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις μπορεί αργότερα να διαταχθεί από τις ίδιες αρχές η ποινική δίωξη ή η συνέχιση εκείνης που είχε ανασταλεί: α) αν η εκτέλεση της ποινής που επιβλήθηκε και έγινε αφορμή να διαταχθεί αναστολή για την άλλη πράξη έπαψε για οποιονδήποτε νόμιμο λόγο και β) μετά την αμετάκλητη εκδίκαση της κατηγορίας που εκκρεμεί και έγινε αφορμή να ανασταλεί η δίωξη.
	ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
	ΑΠΟΧΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΞΗ. ΑΠΟΧΗ ΥΠΟ ΟΡΟΥΣ.
Άρθρο 45 - Αποχή από ποινική δίωξη. Στις περιπτώσεις του εγκλήματος της εκβίασης, που τελείται με την απειλή ότι θα αποκαλυφθεί αξιόποινη πράξη, ή της απάτης που, αν την καταμήνυε ο παθών, ήταν ενδεχόμενο να αποκαλυφθεί από την ανάκριση ενοχή του για άλλη συναφή με την απάτη πράξη και να διωχθεί ποινικά, μπορεί ο εισαγγελέας, ύστερα από έγκριση του εισαγγελέα εφετών, με αιτιολογημένη διάταξή του να απόσχει οριστικά από την ποινική δίωξη για την πράξη της οποίας η αποκάλυψη απειλήθηκε με την εκβίαση ή για την οποία ήταν δυνατόν να διωχθεί αυτός που εξαπατήθηκε, με την προϋπόθεση ότι η δίωξή της, συγκρινόμενη με την βαρύτητα της εκβίασης ή της απάτης που επρόκειτο να διωχθούν, δεν είναι απαραίτητη για την προστασία του δημόσιου συμφέροντος. Η διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 44 εφαρμόζεται και σ' αυτή την περίπτωση.	**Άρθρο 45 - Αποχή από την ποινική δίωξη.** 1. Στις περιπτώσεις του εγκλήματος της εκβίασης, που τελείται με την απειλή ότι θα αποκαλυφθεί αξιόποινη πράξη ή της απάτης, που αν την καταμήνυε ο παθών ήταν ενδεχόμενο να αποκαλυφθεί από την ανάκριση ενοχή του για άλλη συναφή με την απάτη πράξη και να διωχθεί ποινικά, μπορεί ο εισαγγελέας, ύστερα από έγκριση του εισαγγελέα εφετών, με αιτιολογημένη διάταξή του να απόσχει οριστικά από την ποινική δίωξη για την πράξη της οποίας η αποκάλυψη απειλήθηκε με την εκβίαση ή για την οποία ήταν δυνατό να διωχθεί αυτός που εξαπατήθηκε, με την προϋπόθεση ότι η δίωξή της, συγκρινόμενη με τη βαρύτητα της εκβίασης ή της απάτης που επρόκειτο να διωχθούν, δεν είναι απαραίτητη για την προστασία του δημοσίου συμφέροντος. 2. Στις περιπτώσεις πλημμελήματος που απειλείται στον νόμο με ποινή φυλάκισης μέχρι ένα έτος ή χρηματική ποινή ή και τις δύο ποινές ή με παροχή κοινωφελούς εργασίας, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί με αιτιολογημένη διάταξή του, ύστερα από έγκριση του εισαγγελέα εφετών, να απόσχει οριστικά από την ποινική δίωξη, αν κρίνει ότι δεν υφίσταται σοβαρό δημόσιο συμφέρον για τη δίωξη και συντρέχουν ειδικές συνθήκες κατά την τέλεση της πράξης, όπως ιδίως συντρέχον πταίσμα του θύματος, έλλειψη βούλησής του για δίωξη, μικρές συνέπειες της πράξης ή συγκεκριμένες ιδιότητες στο πρόσωπο που αποδίδεται αυτή, όπως για παράδειγμα ασθένεια, γήρας, αναπηρία ή όταν το τελευταίο προσπάθησε να αποκαταστήσει άμεσα τη συντελεσθείσα προσβολή. 3. Αν στις ως άνω περιπτώσεις έχει ήδη ασκηθεί ποινική δίωξη με

[21] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

	απευθείας κλήση στο ακροατήριο, το αρμόδιο δικαστήριο μπορεί, ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα και εφόσον συντρέξουν οι προϋποθέσεις της παρ. 2, συναινεί δε και ο κατηγορούμενος, αν είναι παρών, να παύσει οριστικά την ποινική δίωξη.
Άρθρο 45Α - Αποχή από ποινική δίωξη ανηλίκου. 1. Αν ανήλικος τελέσει αξιόποινη πράξη, η οποία είναι πταίσμα ή πλημμέλημα, ο εισαγγελέας μπορεί να απόσχει από την άσκηση της ποινικής δίωξης αν κρίνει, ερευνώντας τις περιστάσεις υπό τις οποίες τελέστηκε η πράξη και την όλη προσωπικότητα του ανηλίκου, ότι η άσκησή της δεν είναι αναγκαία για να συγκρατηθεί ο ανήλικος από την τέλεση νέων αξιόποινων πράξεων. Απαιτείται σε κάθε περίπτωση ακρόαση του ανηλίκου. 2. Στον ανήλικο μπορεί να επιβληθούν με διάταξη του εισαγγελέα ένα ή περισσότερα από τα αναμορφωτικά μέτρα που προβλέπονται στις περιπτώσεις α' έως και ια' του άρθρου 122 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα. Με την ίδια διάταξη ορίζεται και η προθεσμία συμμόρφωσης. Αν ο ανήλικος συμμορφωθεί με τα μέτρα και τις υποχρεώσεις που του επιβλήθηκαν, ο εισαγγελέας ενεργεί σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 43 παρ. 2. Σε αντίθετη περίπτωση ο εισαγγελέας κινεί την ποινική δίωξη σύμφωνα με το άρθρο 43 παρ. 1. Για την έκδοση της διάταξης απαιτείται προηγούμενη έκθεση του αρμόδιου επιμελητή ανηλίκων.	**Άρθρο 46 - Αποχή από την ποινική δίωξη ανηλίκου.** 1. Αν ανήλικος τελέσει αξιόποινη πράξη, η οποία είναι πλημμέλημα, ο εισαγγελέας μπορεί να απόσχει από την άσκηση της ποινικής δίωξης αν κρίνει, ερευνώντας τις περιστάσεις υπό τις οποίες τελέστηκε η πράξη και την όλη προσωπικότητα του ανηλίκου, ότι η άσκησή της δεν είναι αναγκαία για να συγκρατηθεί ο ανήλικος από την τέλεση νέων αξιόποινων πράξεων. Απαιτείται σε κάθε περίπτωση ακρόαση του ανηλίκου. 2. Στον ανήλικο μπορεί να επιβληθούν με διάταξη του εισαγγελέα ένα ή περισσότερα από τα αναμορφωτικά μέτρα που προβλέπονται στις περ. α' έως και ια' του άρθρου 122 παρ. 1 ΠΚ. Με την ίδια διάταξη ορίζεται και η προθεσμία συμμόρφωσης. Για την έκδοση της διάταξης απαιτείται προηγούμενη έκθεση του αρμόδιου επιμελητή ανηλίκων. Αν ο ανήλικος συμμορφωθεί με τα μέτρα και τις υποχρεώσεις που του επιβλήθηκαν, ο εισαγγελέας ενεργεί σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 43 παρ. 3. Σε αντίθετη περίπτωση ο εισαγγελέας κινεί την ποινική δίωξη σύμφωνα με το άρθρο 43 παρ. 1.
Άρθρο 45Β - Αποχή από ποινική δίωξη μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος. 1. Σε υποθέσεις σχετικές με τις αξιόποινες πράξεις των άρθρων 159, 159Α, 235, 236, 237 και 237Α του Ποινικού Κώδικα και τις συναφείς με αυτές πράξεις, είναι δυνατόν, μετά από έγκριση του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου που εποπτεύει και συντονίζει το έργο των Εισαγγελέων Εγκλημάτων Διαφθοράς, να χαρακτηρίζεται ως μάρτυς δημοσίου συμφέροντος με πράξη του κατά τόπον αρμόδιου εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή του Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς όποιος, χωρίς να εμπλέκεται καθ' οιονδήποτε τρόπο στις εν λόγω πράξεις και χωρίς να αποβλέπει σε ίδιον όφελος, συμβάλλει ουσιωδώς, με τις πληροφορίες που παρέχει στις διωκτικές αρχές, στην αποκάλυψη και δίωξή τους. Η κατά το προηγούμενο εδάφιο πράξη του εισαγγελέα μπορεί να ανακαλείται με τον ίδιο τρόπο και σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής δίκης, αν ο εισαγγελέας κρίνει ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι που τον οδήγησαν στην έκδοσή της. 2. Αν έχει υποβληθεί έγκληση ή μήνυση για τα εγκλήματα της ψευδορκίας, της ψευδούς καταμήνυσης, της συκοφαντικής δυσφήμησης ή της παραβίασης υπηρεσιακού απορρήτου του Ποινικού Κώδικα ή για τις πράξεις των παραγράφων 4 ή 8 του άρθρου 22 του ν. 2472/1997 σε υπόθεση σχετική με τις αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, ο αρμόδιος για την άσκηση της ποινικής δίωξης εισαγγελέας, πριν από κάθε άλλη ενέργεια, ενημερώνει σχετικά τον Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου που εποπτεύει και συντονίζει το έργο των Εισαγγελέων Εγκλημάτων Διαφθοράς. 3. Αν ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου που εποπτεύει και συντονίζει το έργο των Εισαγγελέων Εγκλημάτων Διαφθοράς, κρίνει μετά από την κατά την προηγούμενη παράγραφο ενημέρωσή του, ότι η ποινική δίωξη των εγκλημάτων της ψευδορκίας, της ψευδούς καταμήνυσης, της συκοφαντικής δυσφήμησης ή της παραβίασης υπηρεσιακού απορρήτου ή των εγκλημάτων των παραγράφων 4 ή 8 του άρθρου 22 του ν. 2472/1997, δεν είναι απαραίτητη για την προστασία του δημοσίου συμφέροντος, μπορεί να παραγγείλει στον αρμόδιο για την άσκηση της ποινικής δίωξης εισαγγελέα την οριστική αποχή από την ποινική δίωξη για τις εν λόγω πράξεις.	**Άρθρο 47 - Αποχή από την ποινική δίωξη μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος.** 1. Σε υποθέσεις σχετικές με τιςαξιόποινες πράξεις των άρθρων 159, 159Α, 235, 236,237 και 237Α ΠΚ και τις συναφείς με αυτές πράξεις, είναιδυνατόν, μετά από έγκριση του αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου που εποπτεύει και συντονίζει το έργο των εισαγγελέων εγκλημάτων διαφθοράς, να χαρακτηρίζεταιως μάρτυρας δημοσίου συμφέροντος με πράξη του κατάτόπον αρμόδιου εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή του εισαγγελέα εγκλημάτων διαφθοράς όποιος, χωρίς να εμπλέκεται καθ' οιονδήποτε τρόπο στις εν λόγω πράξειςκαι χωρίς να αποβλέπει σε ίδιον όφελος, συμβάλλει ουσιωδώς, με τις πληροφορίες που παρέχει στις διωκτικέςαρχές, στην αποκάλυψη και δίωξή τους. Η κατά το προηγούμενο εδάφιο πράξη του εισαγγελέα μπορεί να ανακαλείται με τον ίδιο τρόπο και σε οποιοδήποτε στάδιοτης ποινικής δίκης, αν ο εισαγγελέας κρίνει ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι που τον οδήγησαν στην έκδοσή της. 2. Αν έχει υποβληθεί έγκληση ή μήνυση για τα εγκλήματα της ψευδούς κατάθεσης, της ψευδούς καταμήνυσης, της συκοφαντικής δυσφήμησης ή της παραβίασης υπηρεσιακού απορρήτου του ποινικού κώδικα ή για τις πράξεις των παρ. 4 ή 8 του άρθρου 22 του Ν. 2472/1997 σε υπόθεση σχετική με τις αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, ο αρμόδιος για την άσκηση της ποινικής δίωξης εισαγγελέας, πριν από κάθε άλλη ενέργεια, ενημερώνει σχετικά τον αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου που εποπτεύει και συντονίζει το έργο των εισαγγελέων εγκλημάτων διαφθοράς. 3. Αν ο αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου κρίνει μετά από την κατά την προηγούμενη παράγραφο ενημέρωσή του ότι η ποινική δίωξη των εγκλημάτων της προηγούμενης παραγράφου δεν είναι απαραίτητη για την προστασία του δημοσίου συμφέροντος, μπορεί να παραγγείλει στον αρμόδιο για την άσκηση της ποινικής δίωξης εισαγγελέα την οριστική αποχή από την ποινική δίωξη για τις εν λόγω πράξεις. Αν ανακληθεί η πράξη χαρακτηρισμού μάρτυρα δημοσίου συμφέροντος, ο αρμόδιος αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου ανακαλεί την παραγγελία του για την οριστική αποχή από την ποινική δίωξη.
	Άρθρο 48 - Αποχή από την ποινική δίωξη πλημμελημάτων υπό όρους. 1. Στις περιπτώσεις πλημμελήματος που απειλείται στον νόμο με ποινή φυλάκισης έως τριών ετών με ή χωρίς χρηματική ποινή ή παροχή κοινωφελούς εργασίας, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του οριζόμενου από τον

	διευθύνοντα το δικαστήριο πρωτοδίκη και εφόσον συντρέχουν επαρκείς ενδείξεις ενοχής, να απόσχει προσωρινά από την ποινική δίωξη με αιτιολογημένη διάταξή του, υπό τον όρο ότι αυτός στον οποίο αποδίδεται η πράξη θα συναινέσει να εκπληρώσει όρους που κρίνονται ως κατάλληλοι να ικανοποιήσουν το δημόσιο συμφέρον για τη δίωξη και να μειώσουν τις συνέπειες της πράξης. Για τον λόγο αυτό ο εισαγγελέας καλεί αυτόν, στον οποίο αποδίδεται η πράξη, να εμφανισθεί ενώπιόν του μόνος του ή με συνήγορο. Τέτοιοι όροι είναι ιδίως: α) η ουσιώδης προσπάθεια συμφιλίωσης με τον παθόντα, β) η καταβολή ορισμένου χρηματικού ποσού σε φιλανθρωπική οργάνωση ή σε κοινωφελές ταμείο, γ) η συμμόρφωση σε υφιστάμενη υποχρέωση διατροφής, δ) η συμμετοχή σε πρόγραμμα κοινωνικής εκπαίδευσης, ε) η παρακολούθηση ορισμένου αριθμού μαθημάτων οδήγησης. 2. Στις περιπτώσεις των πλημμελημάτων, που προβλέπονται στα άρθρα 216, 242 παρ. 1 και 2, «375 παρ. 1, «386 παρ. 1 εδάφιο α΄, 386Α παρ. 1, 386Β παρ. 1 περ. α΄»[22] και 390 παρ. 1 εδ. α' ΠΚ» [23] και στους νόμους 1599/1986, 2803/2000,2960/2001, 4557/2018 και 4174/2013 ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του οριζόμενου από τον διευθύνοντα το δικαστήριο πρωτοδίκη και εφόσον συντρέχουν επαρκείς ενδείξεις ενοχής, να απόσχει προσωρινά από την ποινική δίωξη με αιτιολογημένη διάταξή του, υπό τον όρο ότι αυτός στον οποίο αποδίδεται η πράξη θα αποκαταστήσει πλήρως την προκληθείσα ζημία καταβάλλοντας αποδεδειγμένα ή κατά δήλωση του παθόντος το κεφάλαιο και τους τόκους υπερημερίας. Για τον λόγο αυτό ο εισαγγελέας καλεί αυτόν, στον οποίο αποδίδεται η πράξη, να εμφανισθεί ενώπιόν του μόνος του ή με συνήγορο και, αν το κρίνει αναγκαίο, προηγουμένως τον παθόντα. 3. Πριν από την έναρξη της διαδικασίας προσωρινής αποχής από την ποινική δίωξη ενημερώνεται ο παθών από την αξιόποινη πράξη, ο οποίος έχει το δικαίωμα να διατυπώσει εγγράφως ή προφορικά τις απόψεις του στον εισαγγελέα, οι οποίες εκτιμώνται ελεύθερα. 4. Ο εισαγγελέας ορίζει στον υπόχρεο εκπλήρωσης των όρων χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες, το οποίο μπορεί να παραταθεί για ακόμη τρεις μήνες. Η διάταξη του άρθρου 113 ΠΚ εφαρμόζεται και εδώ. Ο εισαγγελέας μπορεί με τη συναίνεση του καθ' ου οι όροι, να προβεί στην τροποποίηση ή άρση ειδικότερων όρων. 5. Εφόσον αυτός στον οποίο τέθηκαν οι όροι τους τηρήσει, ο εισαγγελέας εκδίδει διάταξη με την οποία απέχει οριστικά από την ποινική δίωξη και ενημερώνει σχετικά τον κατά την παρ. 1 του παρόντος οριζόμενο πρωτοδίκη. 6. Σε περίπτωση μη εκπλήρωσης των όρων από το πρόσωπο στο οποίο αποδίδεται η πράξη, η αρχική συναίνεσή του για την εφαρμογή της διαδικασίας δεν επιτρέπεται να αξιοποιηθεί σε βάρος του σε μεταγενέστερα στάδια της διαδικασίας. 7. Αν στις ως άνω περιπτώσεις έχει ήδη ασκηθεί ποινική δίωξη, το αρμόδιο δικαστήριο στο οποίο παραπέμπεται να δικαστεί η υπόθεση μπορεί, ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα και εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 1, να παύσει προσωρινά την ποινική δίωξη, επιβάλλοντας κατά την κρίση του στον κατηγορούμενο τους ανάλογους προς την πράξη όρους. (-)[24] 8. Η παραπάνω διαδικασία αποχής από την ποινική δίωξη, δεν μπορεί να εφαρμοσθεί εκ νέου για το ίδιο πρόσωπο σε περίπτωση τέλεσης ομοειδούς εγκλήματος.
	Άρθρο 49 - Αποχή από την ποινική δίωξη κακουργημάτων υπό όρους. 1. Στις περιπτώσεις των κακουργημάτων, που προβλέπονται στα άρθρα 216 παρ. 3 και 4, 242 παρ. 3, 4 και 5, 375 παρ. 2 και 3,

[22] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[23] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 96 του Ν. 4623/2019 (Α' 134).
[24] Το τελευταίο εδάφιο καταργήθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

	«386 παρ. 1 εδάφιο β΄ και παρ. 2, 386Α παρ. 1 εδάφιο β΄ και παρ. 3, 386Β παρ. 1 περ. β΄»[25] και 390 παρ. 1 εδ. β' και 2 ΠΚ και στους νόμους 1599/1986, 2803/2000, 2960/2001, 4557/2018 και 4174/2013 ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του οριζόμενου από τον διευθύνοντα το δικαστήριο πρωτοδίκη και εφόσον συντρέχουν επαρκείς ενδείξεις ενοχής, να απόσχει προσωρινά από την ποινική δίωξη με αιτιολογημένη διάταξή του, υπό τον όρο ότι αυτός στον οποίο αποδίδεται η πράξη θα αποκαταστήσει πλήρως την προκληθείσα ζημία, καταβάλλοντας αποδεδειγμένα ή κατά δήλωση του παθόντος το κεφάλαιο και τους τόκους υπερημερίας. Για τον λόγο αυτό ο εισαγγελέας καλεί αυτόν, στον οποίο αποδίδεται η πράξη, καθώς και τον παθόντα να εμφανισθούν ενώπιόν του μετά ή δια συνηγόρου. «Σε περίπτωση απόπειρας ως αποκατάσταση νοείται η»[26] χρηματική ικανοποίηση του ζημιωθέντος λόγω της ηθικής βλάβης, η οποία για την εφαρμογή των διατάξεων της αποχής δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των τριάντα χιλιάδων ευρώ με την επιφύλαξη της διεκδίκησης τυχόν υπερβαινουσών το ως άνω ποσό αξιώσεων στα πολιτικά δικαστήρια. Σε περιπτώσεις συμμετοχής, η καταβολή του χρηματικού ποσού για την αποκατάσταση της προκληθείσας ζημίας από έναν συμμέτοχο, ωφελεί και τους υπολοίπους. Αν κάποιος από τους συμμέτοχους δεν επιθυμεί την αποχή υπό όρους, η υπόθεση χωρίζεται και ακολουθείται ως προς αυτόν η τακτική διαδικασία. Η διαδικασία του παρόντος άρθρου δεν επεκτείνεται στα συρρέοντα εγκλήματα που δεν περιλαμβάνονται στα ως άνω εγκλήματα, ως προς τα οποία η δικογραφία χωρίζεται με πράξη του εισαγγελέα. 2. Ο εισαγγελέας ορίζει στον υπόχρεο χρονικό διάστημα για την αποκατάσταση της ζημίας που δεν υπερβαίνει τους οκτώ μήνες, το οποίο μπορεί να παραταθεί για ακόμη τέσσερεις μήνες. Η διάταξη του άρθρου 113 ΠΚ εφαρμόζεται και εδώ. 3. Εφόσον ο υπόχρεος αποκαταστήσει πλήρως τη ζημία, ο εισαγγελέας εκδίδει διάταξη με την οποία απέχει από την ποινική δίωξη υπό τον όρο ότι ο υπαίτιος δεν θα τελέσει ομοειδές κακούργημα ή πλημμέλημα εντός τριετίας από την έκδοση της ως άνω διάταξης. Αν δεν τελεστεί ομοειδής αξιόποινη πράξη εντός της παραπάνω τριετίας η αποχή από την ποινική δίωξη καθίσταται οριστική. Οι διατάξεις του άρθρου 113 ΠΚ για την αναστολή της παραγραφής του αξιοποίνου εφαρμόζονται και εδώ, χωρίς να ισχύει ο χρονικός περιορισμός της παρ. 2 του άρθρου 113 ΠΚ. Σε περίπτωση παραβίασης του όρου αυτού, η ποινική δίωξη, για την οποία αποφασίστηκε η υφ'όρον αποχή, κινείται μόλις η καταδίκη για το έγκλημα που τελέστηκε εντός της τριετίας καταστεί αμετάκλητη. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 301. 4. Οι διατάξεις των παρ. 3, 6 και 7 του προηγούμενου άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως.
	Άρθρο 50 - Αποχή μετά από εντελή ικανοποίηση. 1. Στα εγκλήματα που αναφέρονται στα άρθρα 381 παρ. 1 και 2 και 405 παρ. 2 ΠΚ«καθώς και στα προβλεπόμενα στον ν. 2803/2000»[27], αν, μετά την εξέτασή του και μέχρι την άσκηση της ποινικής δίωξης, χωρίς παράνομη βλάβη τρίτου, αυτός στον οποίο αποδίδεται η πράξη αποδώσει το πράγμα στον παθόντα ή τους κληρονόμους του και συνταχθεί σχετική δήλωση περί ανυπαρξίας άλλης αξίωσης από την πράξη ή ικανοποιήσει εντελώς τον παθόντα, καταβάλλοντας αποδεδειγμένα ή κατά δήλωση του τελευταίου ή των κληρονόμων του το κεφάλαιο και τους τόκους υπερημερίας, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών απέχει οριστικά από την άσκηση ποινικής δίωξης με αιτιολογημένη πράξη του, η οποία υποβάλλεται προς έγκριση στον εισαγγελέα εφετών. 2. Στην απόπειρα των πράξεων της παρ. 1 αρκεί η δήλωση του παθόντος ή των κληρονόμων του ότι έχουν ικανοποιηθεί.

[25] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[26] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 96 του Ν. 4623/2019 (Α' 134).
[27] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΕΓΚΛΗΣΗ	**ΕΓΚΛΗΣΗ**
Άρθρο 46 - Έγκληση του παθόντος. 1. Αν ο παθών θέλει να ζητήσει τη δίωξη της αξιόποινης πράξης, υποβάλλει την έγκληση σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 42 παρ. 2 και 3. 2. Ο εγκαλών κατά την υποβολή της έγκλησης, για τα απολύτως κατ' έγκληση διωκόμενα εγκλήματα, ενώπιον κάθε αρμόδιας αρχής καταθέτει παράβολο υπέρ του Δημοσίου ποσού πενήντα (50) ευρώ. Το ύψος του ποσού αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Αν δεν κατατεθεί παράβολο η έγκληση απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Εξαιρούνται από την κατάθεση παραβόλου οι δικαιούχοι νομικής βοήθειας, όπως αυτοί προσδιορίζονται στο άρθρο 1 του ν. 3226/2004. Δεν απαιτείται κατάθεση παραβόλου για τα εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής και τα εγκλήματα κατά της ενδοοικογενειακής βίας και τα εγκλήματα ρατσιστικών διακρίσεων (άρθρα 81Α και 361Β του Ποινικού Κώδικα) και τα εγκλήματα παραβιάσεων της ίσης μεταχείρισης. Για αξιόποινες πράξεις που τελούνται σε βάρος δημοσίων οργάνων και υπαλλήλων κατά την άσκηση των ανατεθειμένων σε αυτούς καθηκόντων, ο παθών υποβάλλει την έγκληση ατελώς και χωρίς την κατάθεση παραβόλου. 3. Κατά της διάταξης του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, με την οποία η έγκληση απορρίπτεται ως απαράδεκτη λόγω μη κατάθεσης παραβόλου, δεν επιτρέπεται άσκηση προσφυγής κατά το άρθρο 48. 4. Ο εγκαλών μαζί με την έγκληση οφείλει να υποβάλει και τα διαθέσιμα σε αυτόν αποδεικτικά στοιχεία που στηρίζουν και αποδεικνύουν αυτήν. Οι καταθέσεις μαρτύρων υποβάλλονται με τον τύπο της ένορκης βεβαίωσης που έχει δοθεί ενώπιον ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου, χωρίς κλήση του καθ'ού στρέφεται η έγκληση. **Άρθρο 47 - Απόρριψη της έγκλησης.** 1. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών εξετάζει την έγκληση που έλαβε και αν κρίνει ότι αυτή δεν στηρίζεται στο νόμο ή είναι προφανώς αβάσιμη στην ουσία της ή ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης την απορρίπτει με διάταξη, η οποία περιλαμβάνει συνοπτική αιτιολογία. Ο εγκαλών έχει δικαίωμα να λάβει γνώση και αντίγραφο της διάταξης. 2. Αν ενεργήθηκαν προκαταρκτική εξέταση ή ανακριτικές πράξεις, κατά το άρθρο 243 παρ. 2, ή ένορκη διοικητική εξέταση και ο εισαγγελέας κρίνει ότι δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για την κίνηση της ποινικής δίωξης, ενεργεί όπως στην προηγούμενη παράγραφο. 3. Όσα αναφέρονται στα άρθρα 43 παράγραφοι 1 και 5, 44 και 45 εφαρμόζονται και ως προς την έγκληση.	**Άρθρο 51 - Έγκληση του παθόντος.** «1. Αν ο παθών θέλει να ζητήσει τη δίωξη της αξιόποινης πράξης, υποβάλλει την έγκληση σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 42 παρ. 2, 3 και 4.»[28] 2. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών εξετάζει την έγκληση που έλαβε και αν κρίνει ότι αυτή δεν στηρίζεται στον νόμο ή είναι προφανώς αβάσιμη στην ουσία της ή ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης, την απορρίπτει με διάταξή του, η οποία περιλαμβάνει συνοπτική αιτιολογία και επιδίδεται στον εγκαλούντα. «3. Αν ενεργήθηκαν προκαταρκτική εξέταση ή αυτεπάγγελτη προανάκριση κατά το άρθρο 245 παρ. 2 ή ένορκη διοικητική εξέταση και ο εισαγγελέας κρίνει ότι δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για την κίνηση της ποινικής δίωξης, απορρίπτει την έγκληση με αιτιολογημένη διάταξή του που επιδίδεται στον εγκαλούντα.»[29] 4. Όσα αναφέρονται στα άρθρα 43 παρ. 1 και 6, 44, 45, 47, 48, 49 και 50 εφαρμόζονται και ως προς την έγκληση.
Άρθρο 48 - Δικαίωμα προσφυγής του εγκαλούντος. 1. Ο εγκαλών μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) μηνών από την έκδοση της διάταξης κατά τις παραγράφους 1 και 2 του προηγούμενου άρθρου, μπορεί να προσφύγει κατά αυτής στον αρμόδιο εισαγγελέα εφετών. Η προθεσμία δεν παρεκτείνεται για κανένα λόγο. Για την προσφυγή συντάσσεται έκθεση από τον γραμματέα της εισαγγελίας που εξέδωσε την προσβαλλόμενη διάταξη. 2. Ο προσφεύγων υποχρεούται να καταθέσει παράβολο υπέρ του Δημοσίου ποσού διακοσίων πενήντα (250) ευρώ, το οποίο επισυνάπτεται στην έκθεση που συντάσσει ο πιο πάνω γραμματέας. β. Σε περίπτωση που υποβλήθηκε μία έγκληση από περισσότερους εγκαλούντες, κατατίθεται μόνο ένα παράβολο. Το ύψος του ποσού αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των	**Άρθρο 52 - Δικαίωμα προσφυγής του εγκαλούντος επί απόρριψης της έγκλησης.** 1. Ο εγκαλών έχει δικαίωμα μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την επίδοση της διάταξης του εισαγγελέα πλημμελειοδικών σύμφωνα «με τις παρ. 2 και 3 του προηγούμενου άρθρου»[30], να προσφύγει κατά αυτής στον αρμόδιο εισαγγελέα εφετών. Η προσφυγή ασκείται με τον τρόπο που προβλέπεται στο άρθρο 474. 2. Ο προσφεύγων υποχρεούται να καταθέσει παράβολο υπέρ του δημοσίου ποσού διακοσίων πενήντα (250) ευρώ, το οποίο επισυνάπτεται στην έκθεση που συντάσσει ο πιο πάνω γραμματέας. Σε περίπτωση που υποβλήθηκε μία έγκληση από περισσότερους εγκαλούντες, κατατίθεται μόνο ένα παράβολο. Το ύψος του ποσού αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και

[28] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[29] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[30] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 96 του Ν. 4623/2019 (Α' 134).

υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Αν δεν κατατεθεί το παράβολο η προσφυγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη από τον εισαγγελέα εφετών. 3. Αν ο εισαγγελέας εφετών δεχθεί την προσφυγή παραγγέλλει είτε τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης αν πρόκειται για κακούργημα για το οποίο δεν έχει ήδη διενεργηθεί είτε την άσκηση ποινικής δίωξης στις λοιπές περιπτώσεις και διατάσσει την επιστροφή του παραβόλου στον καταθέσαντα αυτό. **Άρθρο 49 - Εφαρμογή στα πταίσματα.** 1. Οι ορισμοί των άρθρων 42, 43, 44, 46, 47 και 48 εφαρμόζονται και στα πταίσματα. Ως προς αυτά, τα δικαιώματα και τα καθήκοντα του εισαγγελέα πλημμελειοδικών ανήκουν στο δημόσιο κατήγορο και, όπου αυτός δεν υπάρχει στον πταισματοδίκη σύμφωνα με το άρθρο 27 παρ. 2· τα δικαιώματα του εισαγγελέα εφετών ανήκουν στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, και τα δικαιώματα του δικαστικού συμβουλίου ή του δικαστηρίου (άρθρ. 44) στον πταισματοδίκη. 2. Η ποινική δίωξη προκειμένου για πταίσματα αναστέλλεται εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 44 και για όσο χρόνο ο κατηγορούμενος υπηρετεί για οποιονδήποτε λόγο στο στρατό και διαμένει εκτός έδρας του αρμόδιου πταισματοδικείου. Ο δημόσιος κατήγορος διατάσσει την αναστολή με αιτιολογημένη διάταξή του.	Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Αν δεν κατατεθεί το παράβολο, η προσφυγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη από τον εισαγγελέα εφετών. «Εξαιρούνται από την υποχρέωση κατάθεσης παραβόλου οι δικαιούχοι νομικής βοήθειας, όπως αυτοί προσδιορίζονται στο άρθρο 1 του ν. 3226/2004.»[31] 3. Αν ο εισαγγελέας εφετών δεχθεί την προσφυγή, παραγγέλλει είτε τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης αν πρόκειται για κακούργημα ή για πλημμέλημα για το οποίο αυτή είναι υποχρεωτική, εφόσον δεν έχει ήδη διενεργηθεί τέτοια εξέταση είτε την άσκηση ποινικής δίωξης στις λοιπές περιπτώσεις και διατάσσει την επιστροφή του παραβόλου στον καταθέσαντα αυτό.
Άρθρο 50 - Δίωξη μόνο με έγκληση. 1. Κατ' εξαίρεση στις περιπτώσεις που ορίζονται ρητά στον Ποινικό Κώδικα ή σε άλλους νόμους η ποινική δίωξη γίνεται μόνο με έγκληση του παθόντος. 2. Αφού υποβληθεί η έγκληση, η ποινική δίωξη προχωρεί όπως και στα εγκλήματα που διώκονται αυτεπαγγέλτως. Αν η δίωξη ασκήθηκε χωρίς έγκληση, η σχετική με την έγκληση δήλωση μπορεί να γίνει από τον παθόντα και στο ακροατήριο πριν από την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας.	**Άρθρο 53 - Δίωξη μόνο με έγκληση.** 1. Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις που ορίζονται ρητά στον ποινικό κώδικα ή σε άλλους νόμους, η ποινική δίωξη γίνεται μόνο με έγκληση του παθόντος. 2. Αφού υποβληθεί η έγκληση, η ποινική δίωξη προχωρεί όπως και στα εγκλήματα που διώκονται αυτεπαγγέλτως. Αν η δίωξη ασκήθηκε χωρίς έγκληση, η σχετική με την έγκληση δήλωση μπορεί να γίνει από τον παθόντα και στο ακροατήριο πριν από την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας στον πρώτο βαθμό.
Άρθρο 51 - Παραίτηση από την άσκηση του δικαιώματος της έγκλησης. 1. Η παραίτηση από το δικαίωμα έγκλησης γίνεται από τον ίδιο το δικαιούμενο ή από ειδικό πληρεξούσιο σε συμβολαιογράφο, στον εισαγγελέα ή σε οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο, και συντάσσεται σχετική έκθεση. 2. Παραίτηση που γίνεται με όρους ή προθεσμία δεν έχει έννομα αποτελέσματα. Ανάκληση της παραίτησης δεν επιτρέπεται. 3. Με την ίδια δήλωση μπορεί να γίνει παραίτηση και από την πολιτική αγωγή για αποζημίωση.	**Άρθρο 54 - Παραίτηση από την άσκηση του δικαιώματος της έγκλησης.** 1. Η παραίτηση από το δικαίωμα έγκλησης γίνεται από τον ίδιο τον δικαιούμενο ή από αντιπρόσωπό του που έχει ειδική πληρεξουσιότητα κατά το άρθρο 42, σε συμβολαιογράφο, στον εισαγγελέα ή σε οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο και συντάσσεται σχετική έκθεση. 2. Παραίτηση που γίνεται με όρους ή προθεσμία δεν έχει έννομα αποτελέσματα. Ανάκληση της παραίτησης δεν επιτρέπεται.
Άρθρο 52 - Ανάκληση της έγκλησης. 1. Ο εγκαλών μπορεί είτε ο ίδιος, είτε με ειδικό πληρεξούσιο να ανακαλέσει την έγκληση. 2. Για τους υπαλλήλους στους οποίους δηλώνεται η ανάκληση και για τον τρόπο με τον οποίο αυτή πρέπει να γίνει εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 42. Η ανάκληση μπορεί επίσης να γίνει και στο ακροατήριο σε όλη τη διάρκεια της δίκης και ωσότου δημοσιευτεί η απόφαση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, με δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά. Αν η ανάκληση γίνει αργότερα, είναι απαράδεκτη. **Άρθρο 53 - Έξοδα σε περίπτωση ανάκλησης.** Για την ανάκληση που προβλέπεται στο άρθρο 52 δεν είναι απαραίτητη η προκαταβολή των δικαστικών εξόδων και τελών που βαρύνουν σε κάθε περίπτωση τον ανακαλούντα. Αντίγραφο της έκθεσης που προβλέπεται στο άρθρο 52 ή των πρακτικών μαζί με την εκκαθάριση των δικαστικών εξόδων στέλνεται για είσπραξη στον αρμόδιο ταμία.	**Άρθρο 55 - Ανάκληση της έγκλησης. Έξοδα.** 1. Ο εγκαλών μπορεί είτε ο ίδιος είτε με ειδικό πληρεξούσιο να ανακαλέσει την έγκληση. 2. Για τους υπαλλήλους στους οποίους δηλώνεται η ανάκληση και για τον τρόπο με τον οποίο αυτή πρέπει να γίνει, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 42. Η ανάκληση μπορεί επίσης να γίνει και στο ακροατήριο σε όλη τη διάρκεια της δίκης και ωσότου δημοσιευτεί η απόφαση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, με δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά. Αν η ανάκληση γίνει αργότερα, είναι απαράδεκτη. 3. Για την ανάκληση που προβλέπεται στην παρ. 1 δεν είναι απαραίτητη η προκαταβολή των δικαστικών εξόδων και τελών, που βαρύνουν σε κάθε περίπτωση τον ανακαλούντα. Αντίγραφο της έκθεσης που προβλέπεται στο παρόν άρθρο ή των πρακτικών, μαζί με την εκκαθάριση των δικαστικών εξόδων στέλνεται για είσπραξη στον αρμόδιο ταμία.

[31] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΕΚΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΑΔΕΙΑ ΓΙΑ ΔΙΩΞΗ	**ΑΔΕΙΑ ΓΙΑ ΔΙΩΞΗ**
Άρθρο 54 - Ποιες πράξεις δεν ενεργούνται χωρίς άδεια. Ακόμα και στις περιπτώσεις που χρειάζεται άδεια για δίωξη μπορεί να ενεργηθεί ανάκριση για τη βεβαίωση του εγκλήματος και πριν χορηγηθεί η άδεια. Δεν επιτρέπεται μόνο να ενεργηθούν ανακριτικές πράξεις που θίγουν το πρόσωπο για τη δίωξη του οποίου χρειάζεται η άδεια. **Άρθρο 55 - Άρνηση χορήγησης της άδειας.** 1. Αν δεν χορηγηθεί η άδεια, ο ανακριτής ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα αποφαίνεται ότι γι' αυτό το λόγο δεν μπορεί προς το παρόν να γίνει δίωξη. 2. Ανάκληση της άδειας που χορηγήθηκε δεν είναι δυνατή. **Άρθρο 56 - Περισσότεροι κατηγορούμενοι.** Αν υπάρχουν και άλλοι κατηγορούμενοι που δεν απολαμβάνουν το προνόμιο του άρθρου 54, η ποινική δίωξη εναντίον τους προχωρεί χωρίς κώλυμα.	**Άρθρο 56 - Ποιες πράξεις δεν ενεργούνται χωρίς άδεια. Άρνηση χορήγησης.** 1. «Ακόμη»[32]και στις περιπτώσεις που χρειάζεται άδεια για δίωξη, μπορεί να ενεργηθεί ανάκριση για τη βεβαίωση του εγκλήματος και πριν χορηγηθεί η άδεια. Δεν επιτρέπεται μόνο να ενεργηθούν ανακριτικές πράξεις που θίγουν το πρόσωπο για τη δίωξη του οποίου χρειάζεται η άδεια. 2. Αν δεν χορηγηθεί η άδεια, ο ανακριτής ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα αποφαίνεται ότι γι' αυτόν τον λόγο δεν μπορεί προς το παρόν να γίνει δίωξη. 3. Ανάκληση της άδειας που χορηγήθηκε δεν είναι δυνατή. 4. Αν υπάρχουν και άλλοι κατηγορούμενοι που δεν απαιτείται άδεια για τη δίωξή τους, διώκονται χωρίς κώλυμα.
ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	**ΕΒΔΟΜΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ**
ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟ	**ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟ**
Άρθρο 57 - Κώλυμα για νέα δίωξη. 1. Αν κάποιος έχει καταδικαστεί αμετάκλητα ή αθωωθεί ή έχει πάψει ποινική δίωξη εναντίον του, δεν μπορεί να ασκηθεί και πάλι εις βάρος του δίωξη για την ίδια πράξη, ακόμα και αν δοθεί σ' αυτή διαφορετικός χαρακτηρισμός. 2. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις των άρθρων 58, 81 παρ. 2, 525 και 526. 3. Αν παρά την πιο πάνω απαγόρευση ασκηθεί ποινική δίωξη, κηρύσσεται απαράδεκτη λόγω δεδικασμένου.	**Άρθρο 57 - Κώλυμα για νέα δίωξη.** 1. Αν κάποιος έχει καταδικαστεί αμετάκλητα ή αθωωθεί ή έχει παύσει ποινική δίωξη εναντίον του, δεν μπορεί να ασκηθεί και πάλι εις βάρος του δίωξη για την ίδια πράξη, ακόμη και αν δοθεί σε αυτή διαφορετικός χαρακτηρισμός. 2. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις των άρθρων 58, 81 παρ. 2, 525 και 527. Αν παρά την πιο πάνω απαγόρευση ασκηθεί ποινική δίωξη, κηρύσσεται απαράδεκτη λόγω δεδικασμένου. 3. Αν σε βάρος του ίδιου προσώπου για την ίδια πράξη ασκήθηκαν περισσότερες διώξεις, κηρύσσονται απαράδεκτες λόγω εκκρεμοδικίας εκείνες οι οποίες ασκήθηκαν μεταγενέστερα, εφόσον δεν προηγούνται διαδικαστικά. «4. Ο εισαγγελέας μπορεί επίσης να απόσχει από τη δίωξη συγκεκριμένου προσώπου, εάν ύστερα από τη διενέργεια ευρωπαϊκής δικαστικής συνδρομής προκύψει ότι έχει ήδη ασκηθεί δίωξη σε βάρος του για τα ίδια πραγματικά περιστατικά σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.»[33]
Άρθρο 58 - Νέα άσκηση ποινικής δίωξης. Η απόφαση, ακόμα και εκείνη που έχει γίνει αμετάκλητη, όταν κηρύσσει απαράδεκτη την ποινική δίωξη για κάποια έλλειψη ή παρατυπία της έγκλησης, της αίτησης ή της άδειας, δεν εμποδίζει τη νέα άσκηση ποινικής δίωξης εναντίον του ίδιου προσώπου, αν η έγκληση, η αίτηση ή η άδεια δοθεί κανονικά αργότερα.	**Άρθρο 58 - Νέα άσκηση ποινικής δίωξης.** Η απόφαση, ακόμη και εκείνη που έχει γίνει αμετάκλητη, όταν κηρύσσει απαράδεκτη την ποινική δίωξη για κάποια έλλειψη ή παρατυπία της έγκλησης, της αίτησης ή της άδειας, δεν εμποδίζει την νέα άσκηση ποινικής δίωξης εναντίον του ίδιου προσώπου, αν η έγκληση, η αίτηση ή η άδεια δοθεί κανονικά αργότερα.
ΕΚΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	**ΟΓΔΟΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ**
ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	**ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ**
Άρθρο 59 - Προδικαστικά ποινικά ζητήματα στην ποινική δίκη. 1. Όταν η απόφαση σε ποινική δίκη εξαρτάται από άλλη υπόθεση για την οποία έχει ασκηθεί ποινική δίωξη, η πρώτη αναβάλλεται ωσότου εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση στη δεύτερη δίκη. 2. Στις περιπτώσεις των άρθρων 224, 225 παράγραφοι 1 περίπτωση α' και 2 εδάφιο α', 229, 362, 363 και 364 ΠΚ, αν για το γεγονός για το οποίο δόθηκε όρκος ή η χωρίς όρκο κατάθεση ή έγινε η αναφορά στην αρχή ή η καταμήνυση ή ισχυρίστηκε ή διέδωσε ο υπαίτιος ασκήθηκε ποινική δίωξη, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, μετά την προκαταρκτική εξέταση (άρθρα 31, 43 παρ. 1 εδάφιο β'), αναβάλλει με πράξη του κάθε περαιτέρω ενέργεια έως το τέλος της ποινικής δίωξης, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του εισαγγελέα εφετών. 3. Στις περιπτώσεις που υποβάλλεται μήνυση ή έγκληση σε βάρος Ειδικών Επιθεωρητών ή Επιθεωρητών - Ελεγκτών του Γενικού	**Άρθρο 59 - Προδικαστικά ζητήματα στην ποινική δίκη.** 1. Όταν η απόφαση σε ποινική δίκη εξαρτάται από άλλη υπόθεση για την οποία έχει ασκηθεί ποινική δίωξη, η πρώτη αναβάλλεται ωσότου εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση στη δεύτερη δίκη. 2. Στις περιπτώσεις των άρθρων 224, 229, 362 και 363 ΠΚ, αν για το γεγονός για το οποίο εξετάσθηκε ο διάδικος ή ο μάρτυρας ή έγινε η αναφορά στην αρχή ή η καταμήνυση ή ισχυρίστηκε ή διέδωσε ο υπαίτιος ασκήθηκε ποινική δίωξη, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, μετά την προκαταρκτική εξέταση (άρθρα 243, 43 παρ. 1 εδ. β'), αναβάλλει με πράξη του κάθε περαιτέρω ενέργεια έως το τέλος της ποινικής δίωξης, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του εισαγγελέα εφετών. 3. Στις περιπτώσεις που υποβάλλεται μήνυση ή έγκληση σε βάρος ειδικών επιθεωρητών ή επιθεωρητών – ελεγκτών του γενικού επιθεωρητή δημόσιας διοίκησης και όλων των σωμάτων και υπηρεσιών επιθεώρησης και ελέγχου των φορέων της παρ. 2 του

[32] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 96 του Ν. 4623/2019 (Α' 134).
[33] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και όλων των Σωμάτων και Υπηρεσιών Επιθεώρησης και Ελέγχου των φορέων της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 3074/2002 αντίστοιχα για παράβαση των άρθρων 224, 229, 242, 259, 362, 363 Ποινικού Κώδικα, που τέλεσαν με πόρισμα, έκθεση ή κατάθεση κατά τη διάρκεια επιθεώρησης ή ελέγχου ή εξαιτίας αυτών, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, μετά την προκαταρκτική εξέταση (άρθρα 31 και 43 παρ. 1 εδάφιο β') ή την ένορκη διοικητική εξέταση, αναβάλλει με πράξη του κάθε περαιτέρω ενέργεια έως το τέλος της ποινικής ή πειθαρχικής δίωξης που ασκήθηκε κατά του υπαιτίου με βάση την έκθεση, το πόρισμα ή την κατάθεση των ανωτέρω, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του εισαγγελέα εφετών. 4. Στις περιπτώσεις οποιασδήποτε από τις αξιόποινες πράξεις της παράνομης εισόδου στη χώρα και εξόδου από αυτή, της κατοχής και της χρήσης ταξιδιωτικών εγγράφων ή δελτίων ταυτοτήτων ή αδειών διαμονής ή άλλων εγγράφων πλαστών ή γνησίων, που εκδόθηκαν για άλλο πρόσωπο, της παράνομης εργασίας και της πορνείας που φέρεται ότι διαπράχθηκε από θύμα εγκλήματος των άρθρων 323, 323Α, 323Β, 348Α, 349,351 και 351Α του Ποινικού Κώδικα, καθώς και των άρθρων 87 παράγραφοι 5 και 6 και 88 του Ν. 3386/2005, εξαιτίας της σε βάρος του συμπεριφοράς του δράστη των ανωτέρω πράξεων, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, μετά την προκαταρκτική εξέταση ή την αυτεπάγγελτη προανάκριση, αναβάλλει με πράξη του κάθε περαιτέρω ενέργεια κατά του θύματος έως το τέλος της ποινικής δίωξης για το έγκλημα που τελέσθηκε σε βάρος του, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του εισαγγελέα εφετών. Μετά την αμετάκλητη εκδίκαση οποιουδήποτε από τα παραπάνω εγκλήματα που τελέσθηκαν σε βάρος του θύματος, εάν η απόφαση είναι καταδικαστική, δεν ασκείται ποινική δίωξη κατά του τελευταίου για τις προαναφερόμενες πράξεις του.	άρθρου 1 του Ν. 3074/2002 για παράβαση των άρθρων 224, 229, 242, 259, 362, 363 ΠΚ, που τέλεσαν με πόρισμα, έκθεση ή κατάθεση κατά τη διάρκεια επιθεώρησης ή ελέγχου ή εξαιτίας αυτών, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, μετά την προκαταρκτική εξέταση ή την ένορκη διοικητική εξέταση, αναβάλλει με πράξη του κάθε περαιτέρω ενέργεια έως το τέλος της ποινικής δίωξης που ασκήθηκε κατά του υπαιτίου με βάση την έκθεση, το πόρισμα ή την κατάθεση των ανωτέρω, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του εισαγγελέα εφετών. 4. Στις περιπτώσεις οποιασδήποτε από τις αξιόποινες πράξεις της παράνομης εισόδου στη χώρα και εξόδου από αυτή, της κατοχής και της χρήσης ταξιδιωτικών εγγράφων ή δελτίων ταυτοτήτων ή αδειών διαμονής ή άλλων εγγράφων πλαστών ή γνησίων, που εκδόθηκαν για άλλο πρόσωπο, της παράνομης εργασίας και της πορνείας ή άλλης πράξης διευκόλυνσής τους, που φέρεται ότι διαπράχθηκε από θύμα εγκλήματος των άρθρων 323Α, 348 παρ. 2, 348Α, 348Β, 348Γ, 349 και 351 ΠΚ, του άρθρου 29 παρ. 5 και 6 και του άρθρου 30 του Ν. 4251/2014, εξαιτίας της σε βάρος του συμπεριφοράς του δράστη των ανωτέρω πράξεων, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, μετά την προκαταρκτική εξέταση ή την αυτεπάγγελτη προανάκριση, αναβάλλει με πράξη του κάθε περαιτέρω ενέργεια κατά του θύματος έως το τέλος της ποινικής δίωξης για το έγκλημα που τελέσθηκε σε βάρος του, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του εισαγγελέα εφετών. Μετά την αμετάκλητη εκδίκαση οποιουδήποτε από τα παραπάνω εγκλήματα που τελέσθηκαν σε βάρος του θύματος, αν η απόφαση είναι καταδικαστική, δεν ασκείται ποινική δίωξη κατά του τελευταίου για τις προαναφερόμενες πράξεις του. Ο εισαγγελέας, ωστόσο, μπορεί με τη σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα εφετών να απόσχει οριστικά από την ποινική δίωξη, ακόμα κι αν η απόφαση δεν είναι καταδικαστική ή αν η καταγγελία τεθεί στο αρχείο αγνώστων δραστών, αν από τα στοιχεία της δικογραφίας κρίνει ότι η τέλεση της αξιόποινης πράξης ήταν συνέπεια του γεγονότος ότι ο φερόμενος ως δράστης ήταν θύμα εμπορίας ανθρώπων. 5. Αν έχει ήδη ασκηθεί ποινική δίωξη κατά του θύματος των αξιόποινων πράξεων της παρ. 4, το δικαστήριο αναστέλλει τη δίκη έως το τέλος της ποινικής δίωξης για το έγκλημα που τελέσθηκε σε βάρος του. Μετά την αμετάκλητη εκδίκαση οποιουδήποτε από τα παραπάνω εγκλήματα που τελέσθηκαν σε βάρος του θύματος, αν η απόφαση είναι καταδικαστική, παύει οριστικά η ποινική δίωξη κατά του τελευταίου για τις προαναφερόμενες πράξεις του. Επίσης, το δικαστήριο μπορεί να παύσει οριστικά την ποινική δίωξη, ακόμα και αν η απόφαση δεν είναι καταδικαστική, αν από τα στοιχεία της δικογραφίας κρίνει ότι η τέλεση της αξιόποινης πράξης ήταν συνέπεια του γεγονότος ότι ο φερόμενος ως δράστης ήταν θύμα εμπορίας ανθρώπων.
Άρθρο 60 - Εξέταση νομικών ζητημάτων αστικής φύσης στην ποινική δίκη. 1. Το ποινικό δικαστήριο κρίνει και για τα ζητήματα αστικής φύσης που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της δίκης. 2. Η ποινική δίωξη αναστέλλεται, όταν σύμφωνα με το νόμο χρειάζεται να προηγηθεί απόφαση του πολιτικού δικαστηρίου.	**Άρθρο 60 - Εξέταση νομικών ζητημάτων αστικής φύσης στην ποινική δίκη.** 1. Το ποινικό δικαστήριο κρίνει και για τα ζητήματα αστικής φύσης που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της δίκης. 2. Η ποινική δίωξη αναστέλλεται, όταν σύμφωνα με τον νόμο χρειάζεται να προηγηθεί απόφαση του πολιτικού δικαστηρίου.
Άρθρο 61 - Εκκρεμότητα ζητημάτων αστικής φύσης στην πολιτική δίκη. Όταν στο πολιτικό δικαστήριο εκκρεμεί δίκη για ζήτημα που ανήκει στην αρμοδιότητα των πολιτικών δικαστηρίων, που έχει όμως σχέση με την ποινική δίκη, μπορεί το ποινικό δικαστήριο κατά την κρίση του να αναβάλει την ποινική δίκη έως το τέλος της πολιτικής. Η απόφαση αυτή μπορεί ν' ανακληθεί.	**Άρθρο 61 - Εκκρεμότητα ζητημάτων αστικής φύσης στην πολιτική δίκη.** Όταν στο πολιτικό δικαστήριο εκκρεμεί δίκη για ζήτημα που ανήκει στην αρμοδιότητα των πολιτικών δικαστηρίων, που έχει όμως σχέση με την ποινική δίκη, μπορεί το ποινικό δικαστήριο κατά την κρίση του να αναβάλει την ποινική δίκη έως το τέλος της πολιτικής. Η απόφαση αυτή μπορεί να ανακληθεί.
Άρθρο 62 - Ισχύς της απόφασης του πολιτικού δικαστηρίου για προδικαστικά ζητήματα. Απόφαση του πολιτικού δικαστηρίου για ζήτημα που έχει σχέση με την ποινική δίκη δεν δεσμεύει τον ποινικό δικαστή, αποτελεί όμως γι' αυτόν στοιχείο που το εκτιμά ελεύθερα μαζί με τις άλλες αποδείξεις (άρθρα 177 και 178).	**Άρθρο 62 - Ισχύς της απόφασης του πολιτικού δικαστηρίου για προδικαστικά ζητήματα.** Απόφαση του πολιτικού δικαστηρίου για ζήτημα που έχει σχέση με την ποινική δίκη δεν δεσμεύει τον ποινικό δικαστή, αποτελεί όμως γι' αυτόν στοιχείο που το εκτιμά ελεύθερα μαζί με τις άλλες αποδείξεις (άρθρα 177 και 178).

ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ	ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	**ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΠΡΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ**
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	**ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ**
ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ - ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ	**ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ - ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ**
Άρθρο 63 - Ενεργητική νομιμοποίηση Η πολιτική αγωγή για την αποζημίωση και την αποκατάσταση από το έγκλημα και για τη χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης μπορεί να ασκηθεί στο ποινικό δικαστήριο από τους δικαιουμένους σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα, εφαρμόζεται δε αναλόγως η παράγραφος 3 του άρθρου 340. Ως τέλος πολιτικής αγωγής, με ποινή το απαράδεκτο αυτής, ορίζεται το ποσό των σαράντα (40) ευρώ, που καταβάλλεται εφάπαξ με παράβολο υπέρ του Δημοσίου είτε κατά την προδικασία είτε κατά την κύρια διαδικασία και καλύπτει την παράσταση του πολιτικώς ενάγοντα μέχρι την έκδοση αμετάκλητης απόφασης. Το ύψος του παραπάνω τέλους αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης.	**Άρθρο 63 - Ενεργητική νομιμοποίηση**. Οι δικαιούμενοι κατά τον αστικό κώδικα σε αποζημίωση ή αποκατάσταση από το έγκλημα ή σε χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης, ακόμη και όταν από διάταξη νόμου η υποχρέωση για την αποκατάσταση της ζημίας ή την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης περιορίζεται αποκλειστικά σε τρίτο πρόσωπο, μπορούν να παραστούν στο ποινικό δικαστήριο για την υποστήριξη της κατηγορίας. Ως τέλος παράστασης, με ποινή το απαράδεκτο αυτής, ορίζεται το ποσό των σαράντα (40) ευρώ που καταβάλλεται εφάπαξ με παράβολο υπέρ του δημοσίου είτε κατά την προδικασία είτε κατά την κύρια διαδικασία και καλύπτει την παράσταση μέχρι την έκδοση αμετάκλητης απόφασης. Το ύψος του ανωτέρω τέλους αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Εξαιρούνται από την υποχρέωση κατάθεσης παραβόλου οι δικαιούχοι νομικής βοήθειας, όπως αυτοί προσδιορίζονται στο άρθρο 1 του Ν. 3226/2004.
	«Άρθρο 64 - Νομιμοποίηση κληρονόμων. Αν αποβιώσει ο κατά το προηγούμενο άρθρο δικαιούμενος, οι κληρονόμοι του συνεχίζουν τη δηλωθείσα πριν τον θάνατό του παράσταση για την υποστήριξη της κατηγορίας. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται αναλόγως και στην περίπτωση οιονεί καθολικής διαδοχής νομικού προσώπου.»[34]
	Άρθρο 65 - Παράσταση και μετά την απόσβεση του δικαιώματος. Η μετά τη δήλωση παράστασης απόσβεση με οποιονδήποτε τρόπο της αστικής αξίωσης, δεν επιφέρει κατάργηση του δικαιώματος παράστασης προς υποστήριξη της κατηγορίας.«Η δήλωση παράστασης στο ακροατήριο θεωρείται ως συνέχεια της δήλωσης που έγινε στην προδικασία.»[35]
Άρθρο 64 - Παθητική νομιμοποίηση. 1. Η πολιτική αγωγή ασκείται εναντίον του κατηγορούμενου και, αν υπάρχει περίπτωση, εναντίον και του αστικώς υπεύθυνου ή εναντίον των νόμιμων αντιπροσώπων τους. 2. Με την επιφύλαξη της διατάξεως του άρθρου 89 παρ. 1, όταν από διάταξη νόμου η υποχρέωση για την αποκατάσταση της ζημίας ή την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης ή της ψυχικής οδύνης, περιορίζεται αποκλειστικά σε τρίτο αστικώς υπεύθυνο, ο, κατά το άρθρο 63, νομιμοποιούμενος σε άσκηση πολιτικής αγωγής μπορεί να παραστεί ως πολιτικώς ενάγων κατά του κατηγορούμενου προς υποστήριξη της κατηγορίας και μόνο. Η σχετική δήλωση μπορεί να γίνει τόσο κατά την προδικασία όσο και στο ακροατήριο, σύμφωνα με το άρθρο 84. **Άρθρο 65 - Εξουσία του ποινικού δικαστηρίου στην πολιτική αγωγή** 1. Το ποινικό δικαστήριο δεν μπορεί να ασχοληθεί με την πολιτική αγωγή όταν αποφαίνεται ότι δεν πρέπει να γίνει δίωξη ή απαλλάσσει για οποιονδήποτε λόγο τον κατηγορούμενο. 2. Το ποινικό δικαστήριο που εξετάζει την πολιτική αγωγή είναι υποχρεωμένο να αποφασίζει γι' αυτήν. Κατ' εξαίρεση μπορεί να την παραπέμψει στα πολιτικά δικαστήρια για όσα κεφάλαια κρίνει την απαίτηση ανεκκαθάριστη με την προϋπόθεση ότι το ζητούμενο πόσο υπερβαίνει τα σαράντα τέσσερα (44) ευρώ. Το ποινικό δικαστήριο αποφασίζει ελεύθερα σε κάθε περίπτωση που εκδικάζει υπόθεση αποζημίωσης. 3. Το καθοριζόμενο στην παρ. 2 όριο των απαιτήσεων αποζημίωσης του πολιτικώς ενάγοντος που πηγάζουν από το	**Άρθρο 66 - Παθητική νομιμοποίηση.** Η παράσταση προς υποστήριξη της κατηγορίας ασκείται εναντίον του κατηγορουμένου.

[34] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[35] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

έγκλημα μπορεί να αυξομειώνεται με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης. **Άρθρο 66 - Πολιτική αγωγή εκκρεμής σε πολιτικό δικαστήριο.** 1. Η πολιτική αγωγή που έχει ασκηθεί σε πολιτικό δικαστήριο μπορεί να εισαχθεί στο ποινικό δικαστήριο, αν δεν εκδόθηκε οριστική απόφαση με την πολιτική διαδικασία. 2. Αν ο πολιτικώς ενάγων ασκήσει αυτό το δικαίωμα, δεν μπορεί να συνεχίσει τη δίκη στα πολιτικά δικαστήρια, εκτός από τις περιπτώσεις του άρθρου 65. 3. Ο ποινικός δικαστής αποφασίζει και για τα έξοδα που έχουν γίνει στην πολιτική διαδικασία. **Άρθρο 67 - Πότε απαγορεύεται η νέα άσκηση πολιτικής αγωγής.** 1. Αν ο κατηγορούμενος καταδικάστηκε, η πολιτική αγωγή που κρίθηκε ήδη από το ποινικό δικαστήριο δεν μπορεί πια να ασκηθεί στο πολιτικό παρά μόνο για την εκκαθάριση των ζημιών που γεννήθηκαν μετά την καταδικαστική απόφαση. 2. Μπορεί όμως η πολιτική αγωγή να συνεχιστεί στο πολιτικό δικαστήριο στην περίπτωση που την παρέπεμψε το ποινικό (άρθρο 65 παρ. 2), καθώς και στις περιπτώσεις που ορίζονται ειδικά στο νόμο.	
Άρθρο 68 - Άσκηση και διατύπωση της πολιτικής αγωγής. 1. Εκείνος που έχει το δικαίωμα πολιτικής αγωγής μπορεί πάντοτε να επιδιώξει την ικανοποίηση των απαιτήσεών του για αποζημίωση στο ποινικό δικαστήριο και στο ακροατήριο ωσότου αρχίσει η αποδεικτική διαδικασία, σύμφωνα με τα άρθρα 63 και 64, αν έχει επιδώσει δικόγραφο στον κατηγορούμενο κατά τις διατάξεις της πολιτικής δικονομίας και σύμφωνα με την προθεσμία του άρθρου 167. 2. Κατ' εξαίρεση, εκείνος που κατά τον αστικό κώδικα δικαιούται χρηματική ικανοποίηση εξαιτίας ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης μπορεί να υποβάλει την απαίτησή του στο ποινικό δικαστήριο, ωσότου αρχίσει η αποδεικτική διαδικασία, χωρίς έγγραφη προδικασία. 3. Το ότι ο πολιτικώς ενάγων δεν έχει εμφανιστεί κατά την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας δεν δικαιολογεί σε καμία περίπτωση αναβολή της δίκης. Ο πολιτικώς ενάγων, που δεν έχει εμφανιστεί, δεν κωλύεται από αυτόν και μόνο το λόγο να φέρει την αγωγή του στο πολιτικό δικαστήριο, αλλά και στο ποινικό δικαστήριο μπορεί να την υποστηρίξει, αν για οποιονδήποτε λόγο αναβλήθηκε η συζήτηση της υπόθεσης. 4. Ο πολιτικώς ενάγων μπορεί κατά την κρίση του δικαστηρίου να αποβληθεί από την ποινική διαδικασία, αν, παρόλο που εμφανίστηκε έγκαιρα, αποχώρησε κατά τη διάρκεια της συζήτησης· στην περίπτωση αυτή μπορεί να φέρει την αγωγή του στο πολιτικό δικαστήριο.	**Άρθρο 67 - Άσκηση και διατύπωση της παράστασης για υποστήριξη της κατηγορίας.** 1. Η παράσταση για την υποστήριξη της κατηγορίας στο ποινικό δικαστήριο επιτρέπεται χωρίς έγγραφη προδικασία, το αργότερο ώσπου να αρχίσει για πρώτη φορά η αποδεικτική διαδικασία στο ακροατήριο. 2. Ο παριστάμενος για την υποστήριξη της κατηγορίας μπορεί κατά την κρίση του δικαστηρίου να αποβληθεί από την ποινική διαδικασία, αν, παρόλο που εμφανίστηκε έγκαιρα, αποχώρησε κατά τη διάρκεια της συζήτησης.
Άρθρο 69 - Παραίτηση από την πολιτική αγωγή. 1. Κατά τη διάρκεια της δίκης και πριν από την έκδοση της απόφασης ο πολιτικώς ενάγων μπορεί να παραιτηθεί από την αγωγή του, τηρώντας τις διατυπώσεις των άρθρων 83 και 84. 2. Η δήλωση παραίτησης που γίνεται πριν από τη συζήτηση δημιουργεί αποτελέσματα, και αν ακόμα δεν επιδοθεί στον κατηγορούμενο· όποιος όμως παραιτείται είναι υποχρεωμένος να πληρώσει τα έξοδα που δημιουργήθηκαν από την παράλειψη της επίδοσης. **Άρθρο 70 - Άσκηση πολιτικής αγωγής από τον εισαγγελέα.** Η πολιτική αγωγή στην ποινική διαδικασία μπορεί να κινηθεί από τον εισαγγελέα όταν ο ζημιωμένος είναι ανίκανος επειδή πάσχει από ψυχική ασθένεια και δεν έχει αντιπρόσωπο νόμιμα διορισμένο ή όταν ζημιώθηκε το δημόσιο. Στις περιπτώσεις αυτές εφαρμόζεται ανάλογα η διάταξη του άρθρ. 65 παρ. 2.	**Άρθρο 68 - Παραίτηση από την υποστήριξη της κατηγορίας.** Κατά τη διάρκεια της δίκης και πριν την έκδοση της απόφασης, αυτός που δήλωσε παράσταση για την υποστήριξη της κατηγορίας, μπορεί να παραιτηθεί από αυτήν με δήλωσή του σύμφωνα με τις διατυπώσεις των άρθρων 83 και 84.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΒΑΡΟΣ ΤΟΥ ΜΗΝΥΤΗ Ή ΕΓΚΑΛΟΥΝΤΑ
Άρθρο 71 - Απαιτήσεις του κατηγορουμένου που αθωώθηκε. 1. Ο κατηγορούμενος που αθωώθηκε σε δημόσια συνεδρίαση δικαιούται να υποβάλει αμέσως και προφορικά στο ποινικό δικαστήριο τις απαιτήσεις που έχει από το μηνυτή ή απ' αυτόν που υπέβαλε την έγκληση για αποζημίωση και έξοδα, και όταν ακόμα δεν παρέστη ως πολιτικώς ενάγων. Το δικαστήριο αποφαίνεται, αφού ακούσει αυτόν που υπέβαλε την αίτηση και το μηνυτή ή τον εγκαλούντα. Αν ο μηνυτής ή αυτός που υπέβαλε την έγκληση δεν είναι παρών, το δικαστήριο παραπέμπει τις απαιτήσεις του κατηγορουμένου που αθωώθηκε στα πολιτικά δικαστήρια. Αν εμφανίστηκε στην αρχή της συζήτησης, αποχώρησε όμως κατόπιν και δεν είναι παρών κατά την προβολή των απαιτήσεων του κατηγορούμενου, θεωρείται ότι δικάζεται σαν να ήταν παρών. 2. Η διάταξη του άρθρου 65 παρ. 2 εφαρμόζεται ανάλογα και σ' αυτή την περίπτωση.	**Άρθρο 69 - Απαιτήσεις του κατηγορουμένου που αθωώθηκε.** Ο κατηγορούμενος που αθωώθηκε σε δημόσια συνεδρίαση δικαιούται να υποβάλει αμέσως και προφορικά στο ποινικό δικαστήριο τις απαιτήσεις που έχει από τον μηνυτή ή από αυτόν που υπέβαλε την έγκληση για αποζημίωση και έξοδα και όταν ακόμη δεν παρέστη για την υποστήριξη της κατηγορίας. Το δικαστήριο αποφαίνεται, αφού ακούσει αυτόν που υπέβαλε την αίτηση και τον μηνυτή ή τον εγκαλούντα. Αν ο μηνυτής ή αυτός που υπέβαλε την έγκληση δεν είναι παρών, το δικαστήριο παραπέμπει τις απαιτήσεις του κατηγορουμένου που αθωώθηκε στα πολιτικά δικαστήρια. Αν εμφανίστηκε στην αρχή της συζήτησης, αποχώρησε όμως κατόπιν και δεν είναι παρών κατά την προβολή των απαιτήσεων του κατηγορουμένου, θεωρείται ότι δικάζεται σαν να ήταν παρών.
ΤΕΤΑΡΤΟ ΤΜΗΜΑ	**ΤΕΤΑΡΤΟ ΤΜΗΜΑ**
ΔΙΑΔΙΚΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΗ	**ΔΙΑΔΙΚΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΗ**
	ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
	ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
	Άρθρο 70 - Διάδικοι στην ποινική δίκη. 1. Διάδικοι στην ποινική δίκη είναι ο ύποπτος, ο κατηγορούμενος και αυτός που παρίσταται για την υποστήριξη της κατηγορίας. Την ιδιότητα του υπόπτου φέρουν τα πρόσωπα που αναφέρονται στο εδ. α' της παρ. 1 του άρθρου 244. 2. Οι διάδικοι συνιστούν υποκείμενα της ποινικής δίκης και συμπράττουν στην εξέλιξη αυτής ως φορείς δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.
Άρθρο 72Α - Τεκμήριο αθωότητας. Οι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι τεκμαίρονται αθώοι μέχρι να αποδειχθεί η ενοχή τους σύμφωνα με τον νόμο.	**Άρθρο 71 - Τεκμήριο αθωότητας.** Οι ύποπτοι και οι κατηγορούμενοι τεκμαίρονται αθώοι μέχρι να αποδειχθεί η ενοχή τους σύμφωνα με τον νόμο.
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	**ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ**
ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΙ	**ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΙ**
Άρθρο 72 - Ιδιότητα κατηγορουμένου. Την ιδιότητα του κατηγορουμένου την αποκτά εκείνος εναντίον του οποίου ο εισαγγελέας άσκησε ρητά την ποινική δίωξη και εκείνος στον οποίο σε οποιοδήποτε στάδιο της ανάκρισης αποδίδεται η αξιόποινη πράξη.	**Άρθρο 72 - Ιδιότητα κατηγορουμένου.** Την ιδιότητα του κατηγορουμένου την αποκτά εκείνος εναντίον του οποίου ο εισαγγελέας άσκησε ρητά την ποινική δίωξη και εκείνος στον οποίο σε οποιοδήποτε στάδιο της ανάκρισης αποδίδεται η αξιόποινη πράξη.
Άρθρο 73 - Διάρκεια και παύση της ιδιότητας του κατηγορουμένου. Ο κατηγορούμενος διατηρεί την ιδιότητά του ωσότου εκδοθεί αμετάκλητο απαλλακτικό βούλευμα ή αμετάκλητη καταδικαστική ή αθωωτική απόφαση και την αποκτά εκ νέου στις περιπτώσεις του άρθρου 57 παρ. 2.	**Άρθρο 73 - Διάρκεια και παύση της ιδιότητας του κατηγορουμένου.** Ο κατηγορούμενος διατηρεί την ιδιότητά του ωσότου εκδοθεί αμετάκλητο απαλλακτικό βούλευμα ή αμετάκλητη καταδικαστική ή αθωωτική απόφαση και την αποκτά εκ νέου στις περιπτώσεις του άρθρου 57 παρ. 2.
Άρθρο 74 - Αιτήσεις του κρατούμενου κατηγορουμένου. Οι αιτήσεις και οι δηλώσεις του κρατούμενου κατηγορουμένου υποβάλλονται με έγγραφο, που παραδίδεται στο διευθυντή του καταστήματος όπου κρατείται, και συντάσσεται έκθεση· κατόπιν καταχωρίζονται σε ειδικό βιβλίο και διαβιβάζονται αμέσως στην αρμόδια αρχή· ως προς τα νόμιμα αποτελέσματά τους οι αιτήσεις και οι δηλώσεις θεωρούνται σαν να είχαν παραληφθεί απευθείας από την αρμόδια αρχή.	**Άρθρο 74 - Αιτήσεις του κρατούμενου κατηγορουμένου.** Οι αιτήσεις και οι δηλώσεις του κρατούμενου κατηγορουμένου υποβάλλονται με έγγραφο, που παραδίδεται στο διευθυντή του καταστήματος όπου κρατείται, και συντάσσεται έκθεση. Κατόπιν καταχωρίζονται σε ειδικό βιβλίο και διαβιβάζονται αμέσως στην αρμόδια αρχή. Ως προς τα νόμιμα αποτελέσματά τους οι αιτήσεις και οι δηλώσεις θεωρούνται σαν να είχαν παραληφθεί απευθείας από την αρμόδια αρχή. Αν πρόκειται για ένδικο μέσο εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 474.
Άρθρο 75 - Αδυναμία να βεβαιωθεί η ταυτότητα του κατηγορουμένου. Η αδυναμία να βεβαιωθεί η ταυτότητα του κατηγορουμένου με το όνομά του ή με τα άλλα χαρακτηριστικά ή με τις άλλες ιδιότητες δεν εμποδίζει την εξέλιξη της ποινικής δίωξης, αν είναι αποδεδειγμένο ότι αυτός είναι το πρόσωπο στο οποίο αποδίδεται η αξιόποινη πράξη.	**Άρθρο 75 - Αδυναμία να βεβαιωθεί η ταυτότητα του κατηγορουμένου.** Η αδυναμία να βεβαιωθεί η ταυτότητα του κατηγορουμένου με το όνομά του ή με τα άλλα χαρακτηριστικά ή με τις άλλες ιδιότητες δεν εμποδίζει την εξέλιξη της ποινικής δίωξης, αν είναι αποδεδειγμένο ότι αυτός είναι το πρόσωπο στο οποίο αποδίδεται η αξιόποινη πράξη.
Άρθρο 76 - Ψευδές όνομα ή ψευδείς ιδιότητες. Αν ο κατηγορούμενος αναφέρθηκε με ψευδές όνομα ή ψευδείς ιδιότητες, διατάσσεται η διόρθωση σύμφωνα με τα άρθρα 564	**Άρθρο 76 - Ψευδές όνομα ή ψευδείς ιδιότητες.** Αν ο κατηγορούμενος αναφέρθηκε με ψευδές όνομα ή ψευδείς ιδιότητες, διατάσσεται η διόρθωση σύμφωνα με τα άρθρα 561

παρ. 2 και 145 σε οποιοδήποτε στάδιο της δίκης ή και κατά την εκτέλεση.	παρ. 2 και 145 σε οποιοδήποτε στάδιο της δίκης ή και κατά την εκτέλεση.
Άρθρο 77 - Αμφιβολίες για την ταυτότητα του κατηγορουμένου. 1. Αν υπάρχουν αμφιβολίες ότι το πρόσωπο που εμφανίστηκε στην ανάκριση ή στο ακροατήριο είναι πράγματι το διωκόμενο, ο ανακριτής ή το δικαστήριο σε κάθε στάδιο της διαδικασίας προχωρούν από μόνοι τους στη βεβαίωση της ταυτότητας, χρησιμοποιώντας κάθε αποδεικτικό μέσο. Στην περίπτωση αυτή είναι δυνατόν να ανασταλεί η ποινική διαδικασία για το πρόσωπο αυτό, ωσότου βεβαιωθεί η ταυτότητά του. 2. Αν η ταυτότητα του κατηγορουμένου δεν μπορεί να αποδειχθεί, βεβαιώνεται το γεγονός αυτό στην απόφαση και ταυτόχρονα διατάσσεται η απόλυση εκείνου που έχει συλληφθεί ή που κρατείται προσωρινά, ωσότου εξακριβωθεί η ταυτότητα. Ο δικαστής, ανάλογα με τις περιστάσεις, μπορεί να επιβάλει στον απολυόμενο την καταβολή εγγύησης ή άλλους όρους. Για τον καθορισμό, την κατάθεση και την τύχη της εγγύησης και των άλλων όρων εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 294 παρ. 3, 296, 297, 301, 302, 303 και 304. 3. Όσα αναφέρονται στην παρ. 2 τα διατάσσει ο ανακριτής κατά τη διάρκεια της ανάκρισης.	**Άρθρο 77 - Αμφιβολίες για την ταυτότητα του κατηγορουμένου.** 1. Αν υπάρχουν αμφιβολίες ότι το πρόσωπο που εμφανίστηκε στην ανάκριση ή στο ακροατήριο είναι πράγματι το διωκόμενο, ο ανακριτής ή το δικαστήριο σε κάθε στάδιο της διαδικασίας προχωρούν από μόνοι τους στη βεβαίωση της ταυτότητας, χρησιμοποιώντας κάθε αποδεικτικό μέσο. Στην περίπτωση αυτή είναι δυνατό να ανασταλεί η ποινική διαδικασία για το πρόσωπο αυτό, ωσότου βεβαιωθεί η ταυτότητά του. 2. Αν η ταυτότητα του κατηγορουμένου δεν μπορεί να αποδειχθεί, βεβαιώνεται το γεγονός αυτό στην απόφαση και ταυτόχρονα διατάσσεται η απόλυση εκείνου που έχει συλληφθεί ή που κρατείται προσωρινά, ωσότου εξακριβωθεί η ταυτότητα. Ο δικαστής, ανάλογα με τις περιστάσεις, μπορεί να επιβάλει στον απολυόμενο την καταβολή εγγύησης ή άλλους όρους. Για τον καθορισμό, την κατάθεση και την τύχη της εγγύησης και των άλλων όρων εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 295, 296, 297, 298 και 299. 3. Όσα αναφέρονται στην παρ. 2 τα διατάσσει ο ανακριτής κατά τη διάρκεια της ανάκρισης.
Άρθρο 78 - Ζήτημα ταυτότητας στον Άρειο Πάγο. Αν οι αμφιβολίες για την ταυτότητα δημιουργηθούν για πρώτη φορά στον Άρειο Πάγο, διατάσσεται αυτεπαγγέλτως εξέταση· η εξέταση ενεργείται από το εφετείο που ορίζει ο Άρειος Πάγος και που αποφαίνεται αμετάκλητα για την ταυτότητα.	**Άρθρο 78 - Ζήτημα ταυτότητας στον Άρειο Πάγο.** Αν οι αμφιβολίες για την ταυτότητα δημιουργηθούν για πρώτη φορά στον Άρειο Πάγο, διατάσσεται αυτεπαγγέλτως εξέταση. Η εξέταση ενεργείται από το εφετείο που ορίζει ο Άρειος Πάγος και που αποφαίνεται αμετάκλητα για την ταυτότητα.
Άρθρο 79 - Πλάνη σχετικά με την ταυτότητα του προσώπου του κατηγορουμένου. Όταν προκύψει σαφώς ότι η διαδικασία στρέφεται εναντίον κατηγορουμένου από πλάνη ως προς την ταυτότητα του προσώπου του, ο δικαστής αποφαίνεται ότι η ποινική δίωξη θεωρείται σαν να μην έγινε.	**Άρθρο 79 - Πλάνη σχετικά με την ταυτότητα του προσώπου του κατηγορουμένου.** Όταν προκύψει σαφώς ότι η διαδικασία στρέφεται εναντίον κατηγορουμένου από πλάνη ως προς την ταυτότητα του προσώπου του, το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο αποφαίνονται ότι η ποινική δίωξη θεωρείται σαν να μην έγινε.
Άρθρο 80 - Ψυχική ασθένεια του κατηγορουμένου. 1. Όταν ο κατηγορούμενος βρίσκεται σε κατάσταση διατάραξης των πνευματικών του λειτουργιών, το δικαστήριο, αν δεν πρόκειται να εκδώσει αθωωτική απόφαση, διατάσσει την αναστολή της διαδικασίας. Αν ο κατηγορούμενος τελεί σε προσωρινή κράτηση, το δικαστήριο διατάσσει ταυτόχρονα και την τοποθέτησή του σε δικαστικό ψυχιατρείο και σε περίπτωση που δεν υπάρχει τέτοιο, σε άλλο ψυχιατρείο, κατά προτίμηση δημόσιο. 2. Για τη βεβαίωση της ψυχικής κατάστασης του κατηγορουμένου διατάσσεται προηγουμένως πραγματογνωμοσύνη (άρθρο 200). 3. Αν η κατάσταση αυτή προκύψει πριν από το τέλος της ανάκρισης, τα παραπάνω τα διατάσσει ο ανακριτής, χωρίς να εμποδίζεται από το λόγο αυτό στην ενέργεια των αναγκαίων πράξεων για τη βεβαίωση του εγκλήματος. 4. Αν διαταχθεί η αναστολή, η πολιτική αγωγή μπορεί να ασκηθεί στα πολιτικά δικαστήρια. 5. Η εξακολούθηση της διαδικασίας, αν πάψουν να υπάρχουν οι λόγοι της αναστολής, διατάσσεται από το δικαστήριο ή τον ανακριτή σύμφωνα με τις διακρίσεις των παραγράφων 1 και 3.	**Άρθρο 80 - Ψυχική ασθένεια του κατηγορουμένου.** 1. Όταν ο κατηγορούμενος βρίσκεται σε κατάσταση διατάραξης των πνευματικών του λειτουργιών, το δικαστήριο, αν δεν πρόκειται να εκδώσει αθωωτική απόφαση ή να παύσει οριστικά την ποινική δίωξη ή να την κηρύξει απαράδεκτη, διατάσσει την αναστολή της διαδικασίας. Αν ο κατηγορούμενος τελεί σε προσωρινή κράτηση, το δικαστήριο διατάσσει ταυτόχρονα και την τοποθέτησή του σε δικαστικό ψυχιατρείο και σε περίπτωση που δεν υπάρχει τέτοιο, σε άλλο ψυχιατρείο, κατά προτίμηση δημόσιο. Η διάρκεια της παραμονής δεν μπορεί να υπερβεί τους τρείς μήνες. 2. Για τη βεβαίωση της ψυχικής κατάστασης του κατηγορουμένου διατάσσεται προηγουμένως πραγματογνωμοσύνη (άρθρο 200). 3. Αν η κατάσταση αυτή προκύψει πριν από το τέλος της ανάκρισης, τα παραπάνω τα διατάσσει ο ανακριτής, χωρίς να εμποδίζεται από τον λόγο αυτό στην ενέργεια των αναγκαίων πράξεων για τη βεβαίωση του εγκλήματος. 4. Η εξακολούθηση της διαδικασίας, αν πάψουν να υπάρχουν οι λόγοι της αναστολής, διατάσσεται από το δικαστήριο ή τον ανακριτή σύμφωνα με τις διακρίσεις των παρ. 1 και 3.
Άρθρο 81 - Αμφιβολίες για το θάνατο του κατηγορουμένου. 1. Αν υπάρχουν αμφιβολίες για το θάνατο του κατηγορουμένου, διατάσσεται η αναβολή της διαδικασίας ωσότου βεβαιωθεί ότι ο κατηγορούμενος βρίσκεται στη ζωή, οπότε η διαδικασία αρχίζει εκ νέου. Η αναβολή όμως αυτή δεν εμποδίζει να γίνουν οι αναγκαίες ανακριτικές πράξεις για να βεβαιωθεί το έγκλημα. 2. Αν εξακριβωθεί κατά τη διαδικασία των άρθρων 77 και 78 πως από πλάνη έγινε δεκτό ότι ο κατηγορούμενος δεν ζει, η απόφαση να πάψει η ποινική δίωξη (άρθρα 309 παρ. 1 στοιχ. β', 310 παρ. 1 και 370 στοιχ. β') θεωρείται σαν να μην εκδόθηκε. Στην περίπτωση αυτή για το χρονικό διάστημα από την παύση της ποινικής δίωξης έως την επανάληψή της εφαρμόζονται οι διατάξεις του ποινικού κώδικα για αναστολή της παραγραφής.	**Άρθρο 81 - Αμφιβολίες για τον θάνατο του κατηγορουμένου.** 1. Αν υπάρχουν αμφιβολίες για τον θάνατο του κατηγορουμένου, διατάσσεται η αναστολή της διαδικασίας ωσότου βεβαιωθεί ότι ο κατηγορούμενος βρίσκεται στη ζωή, οπότε η διαδικασία αρχίζει εκ νέου. Η αναστολή όμως αυτή δεν εμποδίζει να γίνουν οι αναγκαίες ανακριτικές πράξεις για να βεβαιωθεί το έγκλημα. 2. Αν εξακριβωθεί κατά τη διαδικασία των άρθρων 77 και 78 πως από πλάνη έγινε δεκτό ότι ο κατηγορούμενος δεν ζει, η απόφαση να παύσει η ποινική δίωξη (άρθρα 310 παρ. 1 στοιχ. β', 311 παρ. 1 εδ. β' και 368 στοιχ. β') θεωρείται σαν να μην εκδόθηκε. Στην περίπτωση αυτή για το χρονικό διάστημα από την παύση της ποινικής δίωξης έως την επανάληψή της εφαρμόζονται οι διατάξεις του ποινικού κώδικα για αναστολή της παραγραφής.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΠΟΛΙΤΙΚΩΣ ΕΝΑΓΟΝΤΕΣ	**ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ**
Άρθρο 82 - Δήλωση παράστασης πολιτικής αγωγής. 1. Όποιος έχει το δικαίωμα να ασκήσει την πολιτική αγωγή στο ποινικό δικαστήριο (άρθρο 63) μπορεί να δηλώσει ότι παρίσταται ως πολιτικώς ενάγων στην ποινική διαδικασία. 2. Οι ανήλικοι και όσοι άλλοι ανίκανοι παρίστανται με τους νόμιμους αντιπροσώπους τους σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του αστικού κώδικα. 3. Η δήλωση παράστασης του πολιτικώς ενάγοντος δεν αναπληρώνει την έγκληση στις περιπτώσεις που αυτή είναι απαραίτητη για την ποινική δίωξη (άρθρ. 50).	**Άρθρο 82 - Δήλωση υποστήριξης της κατηγορίας.** 1. Όποιος έχει το δικαίωμα να υποστηρίξει την κατηγορία στο ποινικό δικαστήριο (άρθρο 63), μπορεί να δηλώσει ότι παρίσταται για την υποστήριξή της στην ποινική διαδικασία. 2. Οι ανήλικοι και οι άλλοι ανίκανοι παρίστανται με τους νόμιμους αντιπροσώπους τους σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του αστικού κώδικα. 3. Η δήλωση υποστήριξης της κατηγορίας δεν αναπληρώνει την έγκληση στις περιπτώσεις που αυτή είναι απαραίτητη για την ποινική δίωξη (άρθρο 53) ούτε η έγκληση από μόνη της εξομοιώνεται με δήλωση υποστήριξης της κατηγορίας. 4. Αυτός που δηλώνει ότι παρίσταται για την υποστήριξη της κατηγορίας, αποκτά την ιδιότητα του διαδίκου αμέσως μετά τη δήλωσή του κατά τις διατυπώσεις του επόμενου άρθρου.
Άρθρο 83 - Διατυπώσεις της δήλωσης. 1. Η δήλωση του πολιτικώς ενάγοντος γίνεται είτε στην έγκληση είτε με άλλο έγγραφο, έως την περάτωση της ανάκρισης (άρθρο 308) προς τον αρμόδιο εισαγγελέα αυτοπροσώπως είτε από πληρεξούσιο που έχει έγγραφη πληρεξουσιότητα, ειδική ή γενική, η οποία έχει δοθεί κατά το άρθρο 42 παρ. 2, εδάφ. β' και γ'. Κατά την κατάθεση της δήλωσης συντάσσεται έκθεση, στην οποία προσαρτάται και το έγγραφο της πληρεξουσιότητας. Τέλος, η δήλωση μπορεί να γίνει και σ' αυτόν που ενεργεί την ανάκριση, ακόμη και κατά το χρόνο που εξετάζεται ως μάρτυρας ο ζημιωμένος. 2. Η παράλειψη της δήλωσης του πολιτικώς ενάγοντος δεν επηρεάζει το δικαίωμά του να ασκήσει την πολιτική αγωγή στο ποινικό δικαστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 68.	**Άρθρο 83 - Διατυπώσεις της δήλωσης.** 1. Η δήλωση για την υποστήριξη της κατηγορίας γίνεται είτε στην έγκληση είτε με άλλο έγγραφο, έως την περάτωση της ανάκρισης (άρθρο 308) προς τον αρμόδιο εισαγγελέα, είτε αυτοπροσώπως είτε από πληρεξούσιο που έχει έγγραφη πληρεξουσιότητα, ειδική ή γενική, η οποία έχει δοθεί κατά το άρθρο 42 παρ. 2 εδ. β' και γ'. Κατά την κατάθεση της δήλωσης συντάσσεται έκθεση, στην οποία προσαρτάται και το έγγραφο της πληρεξουσιότητας. Η δήλωση μπορεί να γίνει και σε αυτόν που ενεργεί την προκαταρκτική εξέταση ή την ανάκριση, ακόμα και κατά τον χρόνο που ο δικαιούμενος εξετάζεται ως μάρτυρας. «2. Στο ακροατήριο η σχετική δήλωση που γίνεται από συνήγορο που έχει διοριστεί σύμφωνα με τον κώδικα από τον παριστάμενο για την υποστήριξη της κατηγορίας καταχωρίζεται στα πρακτικά.»[36]
Άρθρο 84 - Περιεχόμενο της δήλωσης. Η δήλωση είναι απαράδεκτη, αν δεν περιέχει συνοπτική έκθεση της υπόθεσης για την οποία παρίσταται κάποιος ως πολιτικώς ενάγων, τους λόγους στους οποίους στηρίζεται το δικαίωμα της παράστασης, καθώς και το διορισμό αντικλήτου στην έδρα του δικαστηρίου αν αυτός που κάνει τη δήλωση δεν διαμένει μόνιμα εκεί. Στον αντίκλητο μπορούν να γίνονται όλες οι επιδόσεις και οι κοινοποιήσεις που αφορούν τον πολιτικώς ενάγοντα. Την υποχρέωση διορισμού αντικλήτου στην πιο πάνω περίπτωση έχει ο αδικηθείς και όταν εγείρει αγωγή ή υποβάλει απαίτηση στο ποινικό δικαστήριο (άρθρο 68 παρ. 1 και 2). Ο πληρεξούσιος δικηγόρος του αδικηθέντος που έχει διορισθεί νόμιμα και έχει γνωστοποιηθεί στην προδικασία ή στο ακροατήριο είναι και αντίκλητος.	**Άρθρο 84 - Περιεχόμενο της δήλωσης.** Η δήλωση είναι απαράδεκτη, αν δεν περιέχει συνοπτική έκθεση της υπόθεσης για την οποία παρίσταται κάποιος προς υποστήριξη της κατηγορίας και τους λόγους στους οποίους στηρίζεται η αστική του αξίωση. Ο υποστηρίζων την κατηγορία μπορεί να διορίσει αντίκλητο, στον οποίο μπορούν να γίνονται όλες οι επιδόσεις και κοινοποιήσεις που τον αφορούν. Ο πληρεξούσιος δικηγόρος του υποστηρίζοντος την κατηγορία, που έχει διορισθεί νόμιμα και έχει γνωστοποιηθεί στην προδικασία ή στο ακροατήριο, είναι αυτοδικαίως και αντίκλητος.
Άρθρο 85 - Αντιρρήσεις κατά της παράστασης. Ο κατηγορούμενος και ο αστικώς υπεύθυνος μπορούν να υποβάλουν αντιρρήσεις κατά της δήλωσης να παραστεί πολιτική αγωγή, και πάντως πριν από την έκδοση του οριστικού βουλεύματος.	**Άρθρο 85 - Αντιρρήσεις κατά της παράστασης.** Ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος μπορεί να υποβάλει αντιρρήσεις κατά της δήλωσης για υποστήριξη της κατηγορίας και πάντως πριν από την έκδοση του οριστικού βουλεύματος.
Άρθρο 86 - Διατυπώσεις των αντιρρήσεων και σχετική απόφαση. 1. Το έγγραφο με τις αντιρρήσεις του κατηγορουμένου ή του αστικώς υπεύθυνου πρέπει να περιέχει τους λόγους που τις στηρίζουν, παραδίδεται στον γραμματέα της εισαγγελίας, και συντάσσεται έκθεση. Για τις αντιρρήσεις αποφασίζει το συμβούλιο αμετάκλητα· αν η προβολή τους έγινε μετά την υποβολή της πρότασης του εισαγγελέα για την ουσία της υπόθεσης, το συμβούλιο αποφασίζει με το βούλευμα που εκδίδει γι' αυτήν. 2. Οι αντιρρήσεις δεν εμποδίζουν την εξέλιξη της ανάκρισης.	**Άρθρο 86 - Διατυπώσεις των αντιρρήσεων και σχετική απόφαση.** 1. Το έγγραφο με τις αντιρρήσεις του υπόπτου ή του κατηγορουμένου πρέπει να περιέχει τους λόγους που τις στηρίζουν, παραδίδεται στον γραμματέα της εισαγγελίας και συντάσσεται έκθεση. Για τις αντιρρήσεις αποφασίζει το συμβούλιο αμετάκλητα. Αν η προβολή τους έγινε μετά την υποβολή της πρότασης του εισαγγελέα για την ουσία της υπόθεσης, το συμβούλιο αποφασίζει με το βούλευμα που εκδίδει γι' αυτήν. 2. Οι αντιρρήσεις δεν εμποδίζουν την εξέλιξη «της ανακριτικής διαδικασίας»[37].

[36] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[37] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

Άρθρο 87 - Αυτεπάγγελτη αποβολή. Η δήλωση για την παράσταση πολιτικής αγωγής μπορεί σε οποιοδήποτε στάδιο της προδικασίας να κηρυχθεί απαράδεκτη από το συμβούλιο ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα ή και αυτεπαγγέλτως.	**Άρθρο 87 - Αυτεπάγγελτη αποβολή.** Η δήλωση για την υποστήριξη της κατηγορίας μπορεί σε οποιοδήποτε στάδιο της προδικασίας να κηρυχθεί απαράδεκτη από το συμβούλιο, ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα ή και αυτεπαγγέλτως.
Άρθρο 88 - Αποτελέσματα της αποβολής. 1. Ο πολιτικώς ενάγων, του οποίου η παράσταση έχει κηρυχθεί απαράδεκτη, δεν κωλύεται να ασκήσει την αγωγή του στο ποινικό δικαστήριο που δικάζει την κατηγορία. 2. Αν ο πολιτικώς ενάγων αποβληθεί, παραμένουν ισχυρές όλες οι πράξεις της διαδικασίας που έγιναν πριν από την αποβολή του και στις οποίες τυχόν παρευρισκόταν. 3. Το ποινικό δικαστήριο αποφασίζει για τα έξοδα που προκάλεσε η παράσταση του πολιτικώς ενάγοντος που αποβλήθηκε. Το ίδιο δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει και για την αποζημίωση των αντιδίκων του πολιτικώς ενάγοντος, εκτός αν αυτή δεν είναι εκκαθαρισμένη. **ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ** **Αστικώς υπεύθυνοι** **Άρθρο 89 - Κλήτευση.** 1. Αν ο πολιτικός ενάγων θέλει να κλητεύσει στο ποινικό δικαστήριο και τον αστικώς υπεύθυνο για την πληρωμή της αποζημίωσης, τον καλεί στην ποινική δίκη επιδίδοντάς του και την κλήση και το δικόγραφο της πολιτικής αγωγής κατά το άρθρο 68 παρ. 1. Η κλήση πρέπει να περιέχει και τα στοιχεία της νομιμοποίησης του αστικώς υπεύθυνου, αλλιώς είναι άκυρη. Ο ζημιωμένος απαιτεί κατά το άρθρο 68 παρ. 2 την πληρωμή της χρηματικής ικανοποίησής του από τον αστικώς υπεύθυνο, αν τον κλητεύσει στην ποινική δίκη τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση σύμφωνα με τις διατάξεις της πολιτικής δικονομίας. Και στις δυο περιπτώσεις επιδίδεται αντίγραφο της κλήσης στον κατηγορούμενο και στον εισαγγελέα μέσα στις ίδιες προθεσμίες και με τις ίδιες διατυπώσεις. 2. Ο εισαγγελέας καλεί αυτεπαγγέλτως στην ποινική δίκη τον αστικώς υπεύθυνο για την πληρωμή των χρηματικών ποινών και εξόδων με τις ίδιες διατυπώσεις και μέσα στις ίδιες προθεσμίες που καλεί τον κατηγορούμενο. Η κλήση πρέπει να αναφέρει το άρθρο του νόμου στο οποίο βασίζεται η αστική του ευθύνη. Στην κύρια ανάκριση ο αστικώς υπεύθυνος καλείται σύμφωνα με το άρθρο 90. 3. Και ο κατηγορούμενος στην περίπτωση που θα απαλλαγεί από την ποινική ευθύνη μπορεί να κλητευθεί σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 ως αστικώς υπεύθυνος για την πράξη των συγκατηγορουμένων του. 4. Ο εισαγγελέας μπορεί να κλητεύσει τον αστικώς υπεύθυνο για τις αποζημιώσεις και τη χρηματική ικανοποίηση μόνο όταν ασκεί την πολιτική αγωγή κατά το άρθρο 70. Η κλήτευση αυτή κοινοποιείται στον κατηγορούμενο σύμφωνα με την παρ. 1 αυτού του άρθρου. 5. Ο αστικώς υπεύθυνος μόλις κλητευθεί αποκτά την ιδιότητα διαδίκου στην ποινική διαδικασία (άρθρα 96 κ.ε.). **Άρθρο 90 - Διατυπώσεις κλήτευσης κατά την ανάκριση.** Η κλήτευση του αστικώς υπευθύνου για την πληρωμή των χρηματικών ποινών και εξόδων στην κύρια ανάκριση γίνεται από τον ανακριτή με αίτηση του εισαγγελέα. Η κλήση περιέχει όσα ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 89 και επιδίδεται και στον κατηγορούμενο. **Άρθρο 91 - Παρέμβαση του αστικώς υπευθύνου.** 1. Ο αστικώς υπεύθυνος μπορεί πάντοτε να παρέμβει εκουσίως στην ποινική δίκη. 2. Η παρέμβαση είναι δεκτή ως την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας. Μπορεί επίσης να γίνει και κατά την προδικασία, μόνο όμως όταν ενεργείται κύρια ανάκριση.	**Άρθρο 88 - Αποτελέσματα «της»[38] αποβολής.** 1. Ο υποστηρίζων την κατηγορία, του οποίου η παράσταση έχει κηρυχθεί απαράδεκτη στην προδικασία, δεν κωλύεται να εισαγάγει τη δήλωσή του στο ποινικό δικαστήριο που δικάζει την κατηγορία. 2. Αν ο υποστηρίζων την κατηγορία αποβληθεί, παραμένουν ισχυρές όλες οι πράξεις της διαδικασίας που έγιναν πριν από την αποβολή του και στις οποίες τυχόν παρευρισκόταν.

[38] Όπως αντικαταστάθηκε με τις Διορθώσεις Σφαλμάτων (Α' 122).

Άρθρο 92 - Διατυπώσεις της παρέμβασης. 1. Η παρέμβαση γίνεται με γραπτή ή προφορική δήλωση ή και από πληρεξούσιο, που έχει ειδική πληρεξουσιότητα, στον αρμόδιο εισαγγελέα ή στον ανακριτή που διεξάγει την ανάκριση, και συντάσσεται έκθεση. Η παρέμβαση επιδίδεται με τη φροντίδα εκείνου που παρεμβαίνει στους άλλους διαδίκους και στον εισαγγελέα, αν δεν ασκήθηκε ενώπιόν του. 2. Αν η δήλωση γίνει στο ακροατήριο καταχωρίζεται στα πρακτικά από το γραμματέα. 3. Κατά τα λοιπά πρέπει να περιέχει τα στοιχεία του άρθρου 84. Αν ο αστικώς υπεύθυνος που έχει κλητευθεί ή παρέμβει έχει κατοικία ή διαμονή στην αλλοδαπή, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του στοιχ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 273. Την κατά το στοιχ. δ' του ίδιου άρθρου υπόμνηση οφείλει να κάνει ο εισαγγελέας ή ο ανακρίνων ή ο διευθύνων τη συζήτηση στο ακροατήριο, κατά περίπτωση. **Άρθρο 93 - Αν παραιτηθεί ο πολιτικώς ενάγων.** Η κλήτευση του αστικώς υπευθύνου για τις αποζημιώσεις και τη χρηματική ικανοποίηση του ζημιωμένου δεν έχει αποτελέσματα, αν ο πολιτικώς ενάγων αποβληθεί ή παραιτηθεί από την αγωγή του σύμφωνα με τα άρθρα 86 και 69. **Άρθρο 94 - Αποβολή του αστικώς υπευθύνου.** Όποιος κλητεύτηκε ή έκανε παρέμβαση ως αστικώς υπεύθυνος μπορεί να αποβληθεί από την ποινική διαδικασία με αίτηση δική του ή του εισαγγελέα ή των διαδίκων ή και αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο ή από το δικαστικό συμβούλιο κατά τη διάρκεια της ανάκρισης. **Άρθρο 95 - Διατυπώσεις για την αίτηση αποβολής και αντιρρήσεις.** 1. Η αίτηση αποβολής του αστικώς υπευθύνου που υποβάλλεται κατά τη διάρκεια της προδικασίας πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Κατατίθεται στον ανακριτή, εκτός αν έχει περατωθεί η ανάκριση, οπότε κατατίθεται στον εισαγγελέα. 2. Μέσα σε τρεις ημέρες από την κατάθεση η αίτηση επιδίδεται σ' αυτόν που προκάλεσε την κλήτευση ή έκανε την παρέμβαση. 3. Κατά της αίτησης αποβολής μπορούν να προβληθούν αντιρρήσεις σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 85-88.	
ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΩΝ	
Άρθρο 96 - Διορισμός και αριθμός συνηγόρων των διαδίκων. 1. Κάθε διάδικος δεν μπορεί να αντιπροσωπεύεται ή να συμπαρίσταται στην ποινική διαδικασία με περισσότερους από δύο συνηγόρους στην προδικασία και τρεις στο ακροατήριο. 2. Ο διορισμός συνηγόρου του κατηγορουμένου ή άλλου διαδίκου γίνεται: α) με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά ή στην έκθεση κατά την απολογία του κατηγορουμένου ή στην κατάθεση του διαδίκου ως μάρτυρα ή β) με έγγραφη δήλωση κατά τις διατυπώσεις του άρθρου 42 παρ. 2 εδάφ. β' και γ'. Ο διορισμός παρέχει στο συνήγορο την εξουσία να εκπροσωπεί το διάδικο σε όλες τις διαδικαστικές πράξεις που αφορούν τη συγκεκριμένη ποινική υπόθεση, εκτός αν η πληρεξουσιότητα παρέχεται για ορισμένες μόνο από τις πράξεις αυτές. Η γενική πληρεξουσιότητα περιλαμβάνει την άσκηση ενδίκων μέσων, εφόσον αυτό μνημονεύεται ρητά. 3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων που απαιτούν την υποχρεωτική παράσταση συνηγόρου, ο κατηγορούμενος έχει δικαίωμα να παραιτηθεί από το διορισμό του συνηγόρου. Η παραίτηση γίνεται κατά τις διατάξεις της παραγράφου 2 και πρέπει να είναι προϊόν της ελεύθερης βούλησης του προσώπου και να μην περιέχει όρο ή αίρεση. Ο κατηγορούμενος μπορεί να ανακαλέσει την παραίτηση μεταγενέστερα, σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας. **Άρθρο 96Α - Πίνακας διοριστέων δικηγόρων.** Καταργήθηκε.	**Άρθρο 89 - Διορισμός και αριθμός συνηγόρων των διαδίκων.** 1. Κάθε διάδικος δεν μπορεί να αντιπροσωπεύεται ή να συμπαρίσταται στην ποινική διαδικασία με περισσότερους από δύο συνηγόρους στην προδικασία και τρεις στο ακροατήριο. 2. Ο διορισμός συνηγόρου του υπόπτου, του κατηγορουμένου ή του παριστάμενου για την υποστήριξη της κατηγορίας γίνεται: α) με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά ή στην έκθεση εξέτασής του ως υπόπτου ή κατά την απολογία του κατηγορουμένου ή στην κατάθεσή του ως μάρτυρα ή β) με έγγραφη δήλωση κατά τις διατυπώσεις του άρθρου 42 παρ. 2 εδ. β' και γ' ή γ) με την έκθεση ή τη δήλωση άσκησης ενδίκου μέσου. Ο διορισμός παρέχει στον συνήγορο την εξουσία να εκπροσωπεί τον εντολέα του σε όλες τις διαδικαστικές πράξεις που αφορούν τη συγκεκριμένη ποινική υπόθεση, εκτός αν η πληρεξουσιότητα παρέχεται για ορισμένες μόνο από τις πράξεις αυτές. Η γενική πληρεξουσιότητα περιλαμβάνει την άσκηση ενδίκων μέσων, εφόσον αυτό μνημονεύεται ρητά.

	Άρθρο 90 - Παραίτηση από το δικαίωμα διορισμού δικηγόρου. Με την επιφύλαξη των διατάξεων που απαιτούν την υποχρεωτική παράσταση συνηγόρου, ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος έχουν δικαίωμα να παραιτηθούν από τον διορισμό συνηγόρου, αφού προηγουμένως λάβουν προφορικά ή εγγράφως σαφή και επαρκή ενημέρωση σε απλή και κατανοητή γλώσσα σχετικά με το περιεχόμενο του συγκεκριμένου δικαιώματος και τις ενδεχόμενες συνέπειες της παραίτησης από αυτό. Η παραίτηση γίνεται κατά τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου και πρέπει να είναι προϊόν της ελεύθερης βούλησης του προσώπου και να μην περιέχει όρο ή αίρεση. Ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος μπορεί να ανακαλέσει την παραίτηση μεταγενέστερα, σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας.
	Άρθρο 91 - Δικαίωμα παροχής δωρεάν νομικής βοήθειας. Ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος έχουν δικαίωμα δωρεάν νομικής βοήθειας, το οποίο περιλαμβάνει παροχή νομικών συμβουλών και νομική αρωγή και εκπροσώπησή τους ενώπιον του δικαστηρίου, σύμφωνα με όσα ορίζονται σε σχετικές διατάξεις.
Άρθρο 97 - Σε ποιες πράξεις παρίστανται οι διάδικοι. 1. Οι διάδικοι έχουν δικαίωμα να παρίστανται με συνήγορο σε κάθε ανακριτική πράξη, με εξαίρεση την εξέταση των μαρτύρων και των κατηγορουμένων, εκτός αν πρόκειται για την περίπτωση της παρ. 2 του άρθρου 219. Γι' αυτό το σκοπό προσκαλούνται έγκαιρα οι διάδικοι να παρευρεθούν οι ίδιοι ή να εκπροσωπηθούν από τους συνηγόρους τους. 2. Αν ο κατηγορούμενος κρατείται, θα πρέπει να προσαχθεί, εκτός αν η προσαγωγή του δημιουργεί δυσχέρειες.	**Άρθρο 92 - Σε ποιες πράξεις παρίστανται οι διάδικοι.** 1. Οι διάδικοι έχουν δικαίωμα να παρίστανται με συνήγορο σε κάθε ανακριτική πράξη, με εξαίρεση την εξέταση των μαρτύρων και των κατηγορουμένων, εκτός αν πρόκειται για την περίπτωση της παρ. 2 του άρθρου 220. Γι' αυτό το σκοπό καλούνται έγκαιρα οι διάδικοι να παρευρεθούν οι ίδιοι ή να εκπροσωπηθούν από τους συνηγόρους τους. 2. Αν ο κατηγορούμενος κρατείται, θα πρέπει να προσαχθεί, εκτός αν η προσαγωγή του δημιουργεί δυσχέρειες, οπότε αντιπροσωπεύεται από τον συνήγορό του.
Άρθρο 98 - Αδυναμία παράστασης. Αν η παρουσία των διαδίκων δεν είναι για οποιονδήποτε λόγο δυνατή, η πράξη ενεργείται και χωρίς αυτούς. Ύστερα όμως από αίτηση του ενδιαφερομένου μπορεί η πράξη να αναβληθεί για άλλο χρόνο αν δεν βλάπτεται η ανάκριση.	**Άρθρο 93 - Αδυναμία παράστασης.** Αν η παρουσία των διαδίκων δεν είναι για οποιονδήποτε λόγο δυνατή, η πράξη μπορεί να αναβληθεί για άλλο χρόνο, αν δεν βλάπτεται η ανάκριση.
Άρθρο 99 - Ερωτήσεις και παρατηρήσεις. Οι διάδικοι που παρίστανται και οι συνήγοροί τους δικαιούνται να απευθύνουν ερωτήσεις και να υποβάλλουν παρατηρήσεις, που καταχωρίζονται με αίτησή τους στην έκθεση.	**Άρθρο 94 - Ερωτήσεις και παρατηρήσεις.** Οι διάδικοι που παρίστανται και οι συνήγοροί τους δικαιούνται να απευθύνουν ερωτήσεις και να υποβάλλουν παρατηρήσεις, που καταχωρίζονται με αίτησή τους στην έκθεση.
Άρθρο 99Α 1. Ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος ενημερώνεται αμέσως όσον αφορά τουλάχιστον στα ακόλουθα δικαιώματα: α) το δικαίωμα παράστασης με συνήγορο, β) το δικαίωμα και τις προϋποθέσεις παροχής δωρεάν νομικών συμβουλών, γ) το δικαίωμα ενημέρωσης σχετικά με την κατηγορία, δ) το δικαίωμα διερμηνείας και μετάφρασης και ε) το δικαίωμα σιωπής. 2. Η ενημέρωση σύμφωνα με την παράγραφο 1 παρέχεται σε απλή και κατανοητή γλώσσα, προφορικώς ή εγγράφως, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών αναγκών των υπόπτων ή κατηγορουμένων που είναι ευάλωτα πρόσωπα. 3. Στον ύποπτο τέλεσης πράξης ή στον κατηγορούμενο, ο οποίος συλλαμβάνεται ή κρατείται, παρέχεται αμέσως έγγραφο στο οποίο καταγράφονται τα δικαιώματά του και του επιτρέπεται να το διατηρεί στην κατοχή του καθ' όλη τη διάρκεια της στέρησης της ελευθερίας του. Το έγγραφο αυτό περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τα ακόλουθα δικαιώματα: α) το δικαίωμα παράστασης με συνήγορο, β) το δικαίωμα και τις προϋποθέσεις παροχής δωρεάν νομικών συμβουλών, γ) το δικαίωμα ενημέρωσης σχετικά με την κατηγορία, δ) το δικαίωμα διερμηνείας και μετάφρασης, ε) το δικαίωμα σιωπής, στ) το δικαίωμα πρόσβασης στο υλικό της δικογραφίας, ζ) το δικαίωμα ενημέρωσης των προξενικών αρχών και ενός επιπλέον προσώπου, η) το δικαίωμα σε επείγουσα ιατρική περίθαλψη, θ) τον ανώτατο αριθμό ωρών ή ημερών κατά τις οποίες ο κατηγορούμενος δύναται να στερηθεί της ελευθερίας του προτού προσαχθεί ενώπιον δικαστικής αρχής και ι) πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες προσβολής του νόμιμου χαρακτήρα της σύλληψης ή της κράτησης. 4. Το ως άνω έγγραφο συντάσσεται σε απλή και κατανοητή	**Άρθρο 95 - Δικαίωμα σε ενημέρωση.** 1. Ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος ενημερώνεται αμέσως όσον αφορά τουλάχιστον στα ακόλουθα δικαιώματα: α) το δικαίωμα παράστασης με συνήγορο, β) το δικαίωμα και τις προϋποθέσεις παροχής δωρεάν νομικών συμβουλών, γ) το δικαίωμα ενημέρωσης σχετικά με την κατηγορία, δ) το δικαίωμα διερμηνείας και μετάφρασης και ε) το δικαίωμα σιωπής και μη αυτοενοχοποίησης. 2. Η ενημέρωση σύμφωνα με την παρ. 1 παρέχεται σε απλή και κατανοητή γλώσσα, προφορικώς ή εγγράφως, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών αναγκών των υπόπτων ή κατηγορουμένων που είναι ευάλωτα πρόσωπα. Αντικείμενο της ενημέρωσης οφείλει να αποτελεί και η αναφορά των συνεπειών παραίτησης από την άσκηση των δικαιωμάτων. Για την ενημέρωση και την απάντηση του υπόπτου ή του κατηγορουμένου συντάσσεται έκθεση, η οποία και υπογράφεται. **Άρθρο 96 - Χορήγηση εγγράφου περί των δικαιωμάτων.** 1. Στον ύποπτο ή τον κατηγορούμενο, ο οποίος συλλαμβάνεται ή κρατείται, παρέχεται αμέσως έγγραφο στο οποίο καταγράφονται τα δικαιώματά του και του επιτρέπεται να το διατηρεί στην κατοχή του καθ' όλη τη διάρκεια της στέρησης της ελευθερίας του. Το έγγραφο αυτό περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τα ακόλουθα δικαιώματα: α) το δικαίωμα παράστασης με συνήγορο, β) το δικαίωμα και τις προϋποθέσεις παροχής δωρεάν νομικών συμβουλών, γ) το δικαίωμα ενημέρωσης σχετικά με την κατηγορία, δ) το δικαίωμα διερμηνείας και μετάφρασης, ε) το δικαίωμα σιωπής και μη αυτοενοχοποίησης, στ) το δικαίωμα πρόσβασης στο υλικό της δικογραφίας, ζ) το δικαίωμα

γλώσσα. Όταν αυτό δεν είναι διαθέσιμο στην κατάλληλη γλώσσα, ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος ενημερώνεται για τα δικαιώματά του προφορικά σε γλώσσα που κατανοεί. Το εν λόγω έγγραφο πρέπει στη συνέχεια να χορηγείται, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, σε γλώσσα που ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος κατανοεί.	ενημέρωσης των προξενικών αρχών και ενός επιπλέον προσώπου της επιλογής του, η) το δικαίωμα σε επείγουσα ιατρική περίθαλψη, θ) τον ανώτατο αριθμό ωρών ή ημερών κατά τις οποίες ο κατηγορούμενος δύναται να στερηθεί της ελευθερίας του προτού προσαχθεί ενώπιον δικαστικής αρχής και ι) πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες προσβολής του νόμιμου χαρακτήρα της σύλληψης ή της κράτησης. 2. Το ως άνω έγγραφο συντάσσεται σε απλή και κατανοητή γλώσσα. Όταν αυτό δεν είναι διαθέσιμο στην κατάλληλη γλώσσα, ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος ενημερώνεται για τα δικαιώματά του προφορικά σε γλώσσα που κατανοεί. Το εν λόγω έγγραφο πρέπει στη συνέχεια να χορηγείται, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, σε γλώσσα που ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος κατανοεί.
Άρθρο 99Β 1. Ο κατηγορούμενος έχει δικαίωμα να ζητήσει να ενημερωθεί, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, για τη στέρηση της ελευθερίας του ένα πρόσωπο της επιλογής του. Εφόσον ο κατηγορούμενος είναι ανήλικος, ενημερώνεται ο ασκών τη γονική μέριμνα, εκτός αν αυτό αντιβαίνει στο συμφέρον του ανηλίκου, οπότε ενημερώνεται κάποιο άλλο ενδεδειγμένο ενήλικο πρόσωπο ή η αρμόδια για την προστασία των ανηλίκων αρχή. 2. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να μην επιτρέπουν προσωρινά την ενημέρωση τρίτου προσώπου για τη στέρηση της ελευθερίας του κατηγορουμένου όταν ειδικές περιστάσεις της υπόθεσης το δικαιολογούν, για έναν από τους ακόλουθους λόγους: α) όταν υπάρχει επείγουσα ανάγκη να αποτραπούν σοβαρές συνέπειες για τη ζωή, την ελευθερία ή τη σωματική ακεραιότητα προσώπου ή β) όταν υπάρχει επείγουσα ανάγκη να αποτραπεί μια κατάσταση κατά την οποία μπορεί να παρουσιαστεί σημαντικός κίνδυνος για την ποινική διαδικασία. Στην περίπτωση αυτή εξετάζεται αν ένα άλλο τρίτο πρόσωπο, που έχει υποδειχθεί από τον κατηγορούμενο, μπορεί να ενημερωθεί σχετικά. Αν ο κατηγορούμενος είναι ανήλικος, η αρμόδια για την προστασία των ανηλίκων αρχή ενημερώνεται στην περίπτωση αυτή. 3. Ο κατηγορούμενος που είναι αλλοδαπός και στερείται την ελευθερία του έχει δικαίωμα να ζητήσει να ενημερωθούν, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, οι προξενικές αρχές του κράτους του οποίου είναι υπήκοος.	**Άρθρο 97 - Δικαίωμα ενημέρωσης προσώπου της επιλογής του κατηγορουμένου σε περίπτωση στέρησης της ελευθερίας.** 1. Ο κατηγορούμενος έχει δικαίωμα να ζητήσει να ενημερωθεί, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, για τη στέρηση της ελευθερίας του ένα τουλάχιστον πρόσωπο της επιλογής του. Αν ο κατηγορούμενος είναι ανήλικος ενημερώνεται ο ασκών τη γονική μέριμνα, εκτός αν αυτό αντιβαίνει στο συμφέρον του ανηλίκου, οπότε ενημερώνεται κάποιο άλλο ενδεδειγμένο ενήλικο πρόσωπο ή η αρμόδια για την προστασία των ανηλίκων αρχή. 2. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και για να αποτραπεί άμεσος κίνδυνος είτε για τη ζωή, την ελευθερία ή τη σωματική ακεραιότητα κάποιου προσώπου είτε για την αποδεικτική διερεύνηση του εγκλήματος, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να μην επιτρέπουν προσωρινά την ενημέρωση τρίτου προσώπου για τη στέρηση της ελευθερίας του κατηγορουμένου. Στην περίπτωση αυτή εξετάζεται αν ένα άλλο τρίτο πρόσωπο, που έχει υποδειχθεί από τον κατηγορούμενο, μπορεί να ενημερωθεί σχετικά. Αν ο κατηγορούμενος είναι ανήλικος, η αρμόδια για την προστασία των ανηλίκων αρχή ενημερώνεται στην περίπτωση αυτή. 3. Ο κατηγορούμενος που είναι αλλοδαπός και στερείται την ελευθερία του έχει δικαίωμα να ζητήσει να ενημερωθούν, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, οι προξενικές αρχές του κράτους του οποίου είναι υπήκοος.
Άρθρο 99Γ 1. Ο κατηγορούμενος που στερείται την ελευθερία του έχει δικαίωμα επικοινωνίας, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, με ένα τουλάχιστον τρίτο πρόσωπο που έχει υποδείξει ο ίδιος. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και για να αποτραπεί άμεσος κίνδυνος, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να περιορίζουν ή να αναβάλλουν την άσκηση του ανωτέρω δικαιώματος. Στην περίπτωση αυτή εξετάζεται πρώτα αν ο κατηγορούμενος μπορεί να επικοινωνήσει με ένα άλλο πρόσωπο που αυτός υποδεικνύει. 2. Ο κατηγορούμενος που είναι αλλοδαπός και στερείται την ελευθερία του έχει δικαίωμα να επικοινωνεί, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, με τις προξενικές αρχές του κράτους του οποίου είναι υπήκοος. Έχει επίσης δικαίωμα επίσκεψης από τις προξενικές του αρχές, δικαίωμα συνομιλίας και αλληλογραφίας μαζί τους και δικαίωμα να κανονίζεται η νομική του εκπροσώπηση από αυτές, εφόσον οι εν λόγω αρχές δεν έχουν αντίρρηση.	**Άρθρο 98 - Δικαίωμα επικοινωνίας με τρίτα πρόσωπα κατά τη διάρκεια της στέρησης της ελευθερίας.** 1. Ο κατηγορούμενος που στερείται την ελευθερία του έχει δικαίωμα επικοινωνίας, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, με ένα τουλάχιστον τρίτο πρόσωπο που έχει υποδείξει ο ίδιος. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και για να αποτραπεί ο άμεσος κίνδυνος της παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να περιορίζουν ή να αναβάλλουν την άσκηση του ανωτέρω δικαιώματος. Στην περίπτωση αυτή εξετάζεται πρώτα αν ο κατηγορούμενος μπορεί να επικοινωνήσει με ένα άλλο πρόσωπο που αυτός υποδεικνύει. 2. Ο κατηγορούμενος που είναι αλλοδαπός και στερείται την ελευθερία του έχει δικαίωμα να επικοινωνεί, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, με τις προξενικές αρχές του κράτους του οποίου είναι υπήκοος. Έχει επίσης δικαίωμα επίσκεψης από τις προξενικές του αρχές, δικαίωμα συνομιλίας και αλληλογραφίας μαζί τους και δικαίωμα να κανονίζεται η νομική του εκπροσώπηση από αυτές, εφόσον οι εν λόγω αρχές δεν έχουν αντίρρηση.
Άρθρο 100 - Παράσταση του κατηγορουμένου με συνήγορο. 1. Ο κατηγορούμενος έχει το δικαίωμα στην απολογία του και σε κάθε εξέτασή του, ακόμα και σ' αυτήν που γίνεται σε αντιπαράσταση με μάρτυρες ή άλλους κατηγορουμένους, να παρίσταται με συνήγορο. Γι' αυτό το σκοπό προσκαλείται είκοσι τέσσερις ώρες πριν από κάθε ανακριτική ενέργεια. 2. Επιτρέπεται σύντμηση της προθεσμίας αυτής, αν από την αναβολή δημιουργείται κίνδυνος, που η ύπαρξή του βεβαιώνεται	**Άρθρο 99 - Δικαίωμα παράστασης του κατηγορουμένου με συνήγορο.** 1. Ο κατηγορούμενος έχει το δικαίωμα στην απολογία του, ακόμη και σ' αυτήν που γίνεται σε αντιπαράσταση με μάρτυρες ή άλλους κατηγορουμένους, να παρίσταται με συνήγορο. Γι' αυτό το σκοπό καλείται εικοσιτέσσερις ώρες πριν από κάθε ανακριτική ενέργεια. 2. Επιτρέπεται σύντμηση της προθεσμίας αυτής, αν από την αναβολή δημιουργείται κίνδυνος που η ύπαρξή του βεβαιώνεται

ειδικά με έκθεση του ανακριτή ή του ανακριτικού υπαλλήλου. 3. Ο ανακριτής έχει την υποχρέωση να διορίσει αυτεπαγγέλτως συνήγορο, αν το ζητήσει ρητά ο κατηγορούμενος. 4. Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να απαγορευθεί η επικοινωνία του κατηγορουμένου με το συνήγορό του. Η επικοινωνία αυτή είναι απόρρητη.	ειδικά με έκθεση του ανακριτή ή του ανακριτικού υπαλλήλου. 3. Ο ανακριτής έχει την υποχρέωση να διορίσει αυτεπαγγέλτως συνήγορο στον κατηγορούμενο για κακούργημα, «εκτός αν ο τελευταίος δηλώσει ρητά και ανέκκλητα ότι παραιτείται από το δικαίωμά του αυτό» [39]. Την ίδια υποχρέωση έχει και στα πλημμελήματα, αν το ζητήσει ρητά ο κατηγορούμενος. 4. Σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να απαγορευθεί η επικοινωνία του κατηγορουμένου με τον συνήγορό του. Η επικοινωνία αυτή είναι απολύτως απόρρητη.
Άρθρο 101 - Ανακοίνωση των εγγράφων της ανάκρισης. 1. Ο ανακριτής, μόλις μετά την κλήτευσή του εμφανισθεί ή οδηγηθεί σ' αυτόν ο κατηγορούμενος για να απολογηθεί, του ανακοινώνει το περιεχόμενο του κατηγορητηρίου και των άλλων εγγράφων της ανάκρισης. Επιτρέπεται επίσης στον κατηγορούμενο να μελετήσει ο ίδιος ή ο συνήγορός του το κατηγορητήριο και τα έγγραφα της ανάκρισης. Με γραπτή αίτηση του κατηγορουμένου και με δαπάνη του χορηγούνται σε αυτόν αντίγραφα του κατηγορητηρίου και των εγγράφων της ανάκρισης. 2. Την ίδια υποχρέωση έχει ο ανακριτής και τα ίδια δικαιώματα ο κατηγορούμενος όταν κληθεί ξανά σε συμπληρωματική απολογία. Πάντως μετά το τέλος της ανάκρισης και προτού διαβιβαστεί η απολογία στον εισαγγελέα (άρθρο 308 παρ. 1) καλείται πάντοτε ο κατηγορούμενος να μελετήσει όλη τη δικογραφία. Αν όμως η ανάκριση εξακολούθησε περισσότερο από μήνα μετά την πρώτη ή κάθε μεταγενέστερη απολογία, δικαιούται ο κατηγορούμενος να ασκεί τα δικαιώματά του μια φορά το μήνα και κάθε φορά ο ανακριτής συντάσσει σχετική έκθεση κάτω από την απολογία του κατηγορουμένου. 3. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 και 2, εφόσον δεν θίγεται το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, οι αρμόδιες αρχές, κατά την ανάκριση, προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση, δεν επιτρέπουν την πρόσβαση σε τμήμα του υλικού, αν αυτή ενδέχεται να θέσει σε σοβαρό κίνδυνο τη ζωή ή τα θεμελιώδη δικαιώματα άλλου προσώπου ή αν τέτοια άρνηση είναι απολύτως απαραίτητη για την προστασία σημαντικού δημοσίου συμφέροντος, όπως στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η πρόσβαση θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο τη διεξαγωγή έρευνας ή να βλάψει σοβαρά την εθνική ασφάλεια. 4. Για την παροχή πληροφοριών στον κατηγορούμενο, σύμφωνα με τα παραπάνω, συντάσσεται έκθεση ή γίνεται ειδική μνεία στην έκθεση που συντάσσεται αρμοδίως. 5. Ο κατηγορούμενος ή ο συνήγορός του έχει το δικαίωμα να υποβάλει αντιρρήσεις κατά της ενδεχόμενης παράλειψης ή άρνησης της αρμόδιας αρχής να παράσχει τις κατά τα ανωτέρω πληροφορίες. Η παράγραφος 3 του άρθρου 236Α εφαρμόζεται αναλόγως.	**Άρθρο 100 -«Δικαίωμα πρόσβασης στο υλικό της δικογραφίας. Ανακοίνωση των εγγράφων της ανάκρισης.»[40]** 1. Ο ανακριτής, μόλις μετά την κλήτευσή του εμφανισθεί ή οδηγηθεί σε αυτόν ο κατηγορούμενος για να απολογηθεί, του ανακοινώνει το περιεχόμενο του κατηγορητηρίου και των εγγράφων της ανάκρισης. Επιτρέπεται επίσης στον κατηγορούμενο να μελετήσει ο ίδιος ή ο συνήγορός του το κατηγορητήριο και τα έγγραφα της ανάκρισης. Με γραπτή αίτηση του κατηγορουμένου και με δαπάνη του χορηγούνται σε αυτόν αντίγραφα του κατηγορητηρίου και των εγγράφων της ανάκρισης. 2. Την ίδια υποχρέωση έχει ο ανακριτής, και τα ίδια δικαιώματα ο κατηγορούμενος, όταν κληθεί ξανά σε συμπληρωματική απολογία. Πάντως μετά το τέλος της ανάκρισης και προτού διαβιβαστεί η δικογραφία στον εισαγγελέα (άρθρο 308 παρ. 1), καλείται πάντοτε ο κατηγορούμενος να μελετήσει όλη τη δικογραφία. Αν όμως η ανάκριση εξακολούθησε περισσότερο από μήνα μετά την πρώτη ή κάθε μεταγενέστερη απολογία, δικαιούται ο κατηγορούμενος να ασκεί τα δικαιώματά του μια φορά το μήνα, και κάθε φορά ο ανακριτής συντάσσει σχετική έκθεση κάτω από την απολογία του κατηγορουμένου.
	Άρθρο 101 - Δικαίωμα διερμηνείας και μετάφρασης. Ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος, που δεν ομιλεί ή δεν κατανοεί επαρκώς την ελληνική γλώσσα, έχει το δικαίωμα σε διερμηνεία καθώς και σε γραπτή μετάφραση όλων των ουσιωδών εγγράφων της διαδικασίας, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στα άρθρα 233 και 237.
	Άρθρο 102 - Δικαίωμα αίτησης διεξαγωγής αποδείξεων. Ο κατηγορούμενος έχει δικαίωμα να ζητά με αυτοτελή αιτιολογημένη αίτησή του στον ανακριτή τη διεξαγωγή αποδείξεων προς αντίκρουση της κατηγορίας.
Άρθρο 102 - Προθεσμία για την απολογία. 1. Ο κατηγορούμενος έχει το δικαίωμα να ζητήσει προθεσμία έως σαράντα οκτώ ώρες και δεν έχει υποχρέωση να απολογηθεί πριν περάσει η προθεσμία. 2. Ο ανακριτής μπορεί να παρατείνει την προθεσμία ύστερα από αίτηση του κατηγορουμένου.	**Άρθρο 103 - Προθεσμία για την απολογία.** 1. Ο κατηγορούμενος έχει το δικαίωμα να ζητήσει προθεσμία τουλάχιστον σαράντα οκτώ ωρών και δεν έχει υποχρέωση να απολογηθεί πριν περάσει η προθεσμία. 2. Ο ανακριτής μπορεί να παρατείνει την προθεσμία ύστερα από αίτηση του κατηγορουμένου.

[39] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[40] Όπως αντικαταστάθηκε με τις Διορθώσεις Σφαλμάτων (Α' 122).

Άρθρο 103 - Εξήγηση των δικαιωμάτων στον κατηγορούμενο. Αμέσως μετά τη βεβαίωση της ταυτότητας του κατηγορουμένου, ο ανακριτής του εξηγεί με σαφήνεια όλα τα παραπάνω δικαιώματά του· συντάσσεται έκθεση για την εξήγηση και για την απάντηση του κατηγορουμένου, ο οποίος και υπογράφει την έκθεση.	
Άρθρο 103Α - Δικαίωμα σιωπής και μη αυτοενοχοποίησης. 1. Ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος έχουν δικαίωμα σιωπής και μη αυτοενοχοποίησης. 2. Η άσκηση του δικαιώματος μη αυτοενοχοποίησης δεν εμποδίζει τη νόμιμη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων, που υπάρχουν ανεξάρτητα από τη βούληση των υπόπτων και των κατηγορουμένων. 3. Η άσκηση του δικαιώματος σιωπής και μη αυτοενοχοποίησης δεν μπορεί να αξιοποιηθεί σε βάρος των υπόπτων και των κατηγορουμένων.	**Άρθρο 104 - Δικαίωμα σιωπής και μη αυτοενοχοποίηση.** 1. Ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος έχουν δικαίωμα σιωπής και μη αυτοενοχοποίησης. 2. Η άσκηση του δικαιώματος μη αυτοενοχοποίησης δεν εμποδίζει τη νόμιμη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων, που υπάρχουν ανεξάρτητα από τη βούληση των υπόπτων και των κατηγορουμένων. 3. Η άσκηση του δικαιώματος σιωπής και μη αυτοενοχοποίησης δεν μπορεί να αξιοποιηθεί σε βάρος των υπόπτων και των κατηγορουμένων.
	Άρθρο 105 - Δικαιώματα στην αυτεπάγγελτη προανάκριση. «1. Όταν ενεργείται προανάκριση σύμφωνα με το άρθρο 245 παρ. 2, η εξέταση γίνεται όπως ορίζεται στις διατάξεις των άρθρων 273 και 274 και εκείνος που εξετάζεται έχει τα δικαιώματα που αναφέρονται στα άρθρα 95, 96, 97, 98, 100, 101 και 104.»[41] 2. Ο εξεταζόμενος έχει το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και σε κάθε περίπτωση προτού εξεταστεί από την αστυνομία ή άλλη αρχή επιβολής του νόμου ή δικαστική αρχή. Η διάταξη του άρθρου 99 παρ. 4 εφαρμόζεται και σε αυτή την περίπτωση. 3. Η κατά παράβαση του παρόντος άρθρου εξέταση είναι άκυρη και δεν λαμβάνεται υπόψη. Κατά τα άλλα εφαρμόζεται η παρ. 3 του άρθρου 244.
Άρθρο 104 - Δικαιώματα του κατηγορουμένου στην προανάκριση. 1. Τα δικαιώματα που προβλέπονται στα άρθρα 100 παρ. 1, 2 και 4, 101,102 και 103 τα έχει ο κατηγορούμενος και στην προανάκριση. Στην περίπτωση όμως αυτή δεν είναι υποχρεωτικό να τηρηθεί η διάταξη της δεύτερης περιόδου της παρ. 2 του άρθρου 101. 2. Όταν ενεργείται προανάκριση, σύμφωνα με το άρθρο 243 παράγραφος 1, ο κατηγορούμενος μπορεί να ασκήσει τα δικαιώματα, που προβλέπονται στα άρθρα 101 και 102 και να υποβάλει εγγράφως την απολογία του εκπροσωπούμενος από συνήγορο, που διορίζεται κατά το όρθρο 96 παρ. 2, εκτός αν θεωρείται αναγκαία η αυτοπρόσωπη εμφάνιση του, κατά την κρίση εκείνου που ενεργεί την προανάκριση. Ο κατηγορούμενος εκπροσωπούμενος δια του συνηγόρου υποχρεούται να δηλώσει τη διεύθυνση της κατοικίας του, εφαρμοζόμενων αναλόγως των εδαφίων γ' και ε' του άρθρου 273. **Άρθρο 105 - Εξαίρεση στο αυτόφωρο έγκλημα.** Όταν ενεργείται προανάκριση σύμφωνα με το άρθρο 243 παρ. 2 του παρόντος, η εξέταση γίνεται όπως ορίζεται στις διατάξεις των άρθρων 273 και 274 και εκείνος που εξετάζεται έχει τα δικαιώματα που αναφέρονται στα άρθρα 103 και 104. Η κατά παράβαση του παρόντος άρθρου εξέταση είναι άκυρη και δεν λαμβάνεται υπόψη. Κατά τα άλλα εφαρμόζεται το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 31. **Άρθρο 106 - Εξαίρεση για ορισμένα εγκλήματα.** Καταργήθηκε. **Άρθρο 107 - Δικαιώματα του αστικώς υπευθύνου.** Ο αστικώς υπεύθυνος έχει όλα τα παραπάνω δικαιώματα του κατηγορουμένου και τα ασκεί από τη στιγμή που θα κληθεί με την ιδιότητα αυτή από τον ανακριτή ή τον ανακριτικό υπάλληλο για να εξετασθεί. Τα ίδια δικαιώματα ασκεί και στην περίπτωση του επόμενου άρθρου.	**Άρθρο 106 - Δικαιώματα του κατηγορουμένου στην προανάκριση.** Όταν ενεργείται προανάκριση κατά το άρθρο 245 παρ. 1, ο κατηγορούμενος μπορεί να ασκήσει τα δικαιώματα των άρθρων 89 έως 104 με εξαίρεση το δικαίωμα του άρθρου 99 παρ. 3, μπορεί δε να υποβάλλει εγγράφως την απολογία του εκπροσωπούμενος από συνήγορο που διορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 89 παρ. 2, εκτός αν θεωρείται αναγκαία η αυτοπρόσωπη εμφάνισή του κατά την κρίση εκείνου που διενεργεί την προανάκριση. Ο κατηγορούμενος εκπροσωπούμενος διά του συνηγόρου του υποχρεούται να δηλώσει τη διεύθυνση κατοικίας του, εφαρμοζομένων αναλόγως των παρ. 1 και 4 του άρθρου 156.

[41] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

Άρθρο 108 - Δικαιώματα του πολιτικώς ενάγοντος Ο πολιτικώς ενάγων έχει επίσης τα δικαιώματα που αναφέρονται στα άρθρα 101, 104, 105 και 106· τα δικαιώματα αυτά μπορεί να ασκήσει από τη στιγμή που ο κατηγορούμενος θα κληθεί σε απολογία ή θα εκδοθεί εναντίον του ένταλμα σύλληψης ή βίαιης προσαγωγής.	**Άρθρο 107 - Δικαιώματα του παρισταμένου για την υποστήριξη της κατηγορίας.** Ο παριστάμενος για την υποστήριξη της κατηγορίας έχει τα δικαιώματα που αναφέρονται στα άρθρα 92 και 100. Το δικαίωμα του άρθρου 100 μπορεί να το ασκήσει από την στιγμή που ο ύποπτος θα κληθεί σε παροχή εξηγήσεων ή ο κατηγορούμενος θα κληθεί σε απολογία ή θα εκδοθεί εναντίον του ένταλμα σύλληψης ή βίαιης προσαγωγής.
Άρθρο 108Α - Δικαιώματα ανήλικου θύματος προσβολής προσωπικής και γενετήσιας ελευθερίας. Ο ανήλικος - θύμα των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323Α παρ. 4, 323Β εδάφιο α', 324, 336, 337 παράγραφοι 3 και 4, 338, 339, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 348Α, 349, 351, 351Α του Π.Κ., καθώς και στα άρθρα 87 παράγραφοι 5 και 6 και 88 του ν. 3386/2005 έχει τα δικαιώματα που προβλέπονται από τα άρθρα 101, 104 και 105 και αν ακόμη δεν παρίσταται ως πολιτικώς ενάγων. Επίσης, έχει το δικαίωμα ενημέρωσης από τον αρμόδιο εισαγγελέα εκτέλεσης ποινών για την προσωρινή ή οριστική απόλυση του υπαιτίου, καθώς και για τις άδειες εξόδου από το κατάστημα κράτησης.	**Άρθρο 108 - Δικαιώματα ανήλικου θύματος προσβολής προσωπικής και γενετήσιας ελευθερίας.** Ο ανήλικος-θύμα των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323Α παρ. 4, 324, 336, 337 παρ.3, 338, 339, 342, 343, 345, 348, 348Α, 348Β, 348Γ, 349, 351 ΠΚ, καθώς και στο άρθρο 29 παρ. 5 και 6 και άρθρο 30 του Ν. 4251/2014 έχει τα δικαιώματα που προβλέπονται από τα άρθρα 92 και 100 και αν ακόμη δεν παρίσταται για την υποστήριξη της κατηγορίας. Επίσης, έχει το δικαίωμα ενημέρωσης από τον αρμόδιο εισαγγελέα εκτέλεσης ποινών για την προσωρινή ή οριστική απόλυση του υπαιτίου, καθώς και για τις άδειες εξόδου από το κατάστημα κράτησης.
ΠΕΜΠΤΟ ΤΜΗΜΑ	
ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ	
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΚΑΘ' ΥΛΗ	
Άρθρο 109 - Μεικτό ορκωτό δικαστήριο. Το μεικτό ορκωτό δικαστήριο δικάζει σε πρώτο βαθμό: α) τα κακουργήματα, εκτός από εκείνα που ανήκουν στην αρμοδιότητα των μονομελών και τριμελών εφετείων και β) τα πολιτικά πλημμελήματα.	**Άρθρο 109 - Μικτό ορκωτό δικαστήριο.** 1. Το μικτό ορκωτό δικαστήριο δικάζει σε πρώτο βαθμό: α) τα κακουργήματα, εκτός από εκείνα που ανήκουν στην αρμοδιότητα των μονομελών και των τριμελών εφετείων και β) τα πολιτικά πλημμελήματα. 2. Το μικτό ορκωτό εφετείο δικάζει τις εφέσεις κατά των αποφάσεων των μικτών ορκωτών δικαστηρίων.
Άρθρο 110 - Μονομελές Εφετείο. Το μονομελές εφετείο δικάζει τα πιο κάτω εγκλήματα, εκτός αν στο νόμο απειλείται κατά αυτών η ποινή της ισόβιας κάθειρξης: 1) Τα κακουργήματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 308 Α, καθώς και αυτά της παραγράφου 1 του άρθρου 308 Β, εφόσον για τα τελευταία έχει συνταχθεί πρακτικό συνδιαλλαγής. 2) Τα κακουργήματα των άρθρων 114 του ν. 1892/1990 (Α' 101), 66 του ν. 2121/1993 (Α' 25) και 52 του ν. 4002/2011 (Α' 180). 3) Τα κακουργήματα των νόμων 2725/1999 (Α' 121) και 3028/2002 (Α' 153).	**«Άρθρο 110 - Μονομελές εφετείο** Στη δικαιοδοσία του μονομελούς εφετείου ανήκουν: α) Η εκδίκαση των κακουργημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 301 και 303, εφόσον για αυτά έχει συνταχθεί πρακτικό συνδιαλλαγής ή διαπραγμάτευσης. β) Η εκδίκαση των περιοριστικά απαριθμούμενων κακουργημάτων της διακεκριμένης κλοπής (άρθρο 374 ΠΚ), της ληστείας (άρθρο 380 ΠΚ), της παράτυπης μετανάστευσης (ν. 4251/2014) και του κώδικα νόμων για τα ναρκωτικά (ν. 4139/2013), εκτός αν στον νόμο απειλείται κατά αυτών η ποινή της ισόβιας κάθειρξης, οπότε αυτά υπάγονται στη δικαιοδοσία του τριμελούς εφετείου. γ) Η εκδίκαση των υποθέσεων συγχώνευσης των ποινών με τον καθορισμό συνολικής ποινής στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 551.»[42]
Άρθρο 111 - Τριμελές Εφετείο. Το τριμελές εφετείο δικάζει τα αναφερόμενα στις πιο κάτω περιπτώσεις κακουργήματα, από τα υπαγόμενα δε στην αρμοδιότητα του μονομελούς εφετείου (άρθρο 110) εκείνα κατά των οποίων στο νόμο απειλείται η ποινή της ισόβιας κάθειρξης: 1. Τα κακουργήματα που προβλέπονται από τον Ποινικό Κώδικα σχετικά με το νόμισμα, τα υπομνήματα, την ιδιοκτησία, τα περιουσιακά δίκαια, την ψευδή βεβαίωση υπαλλήλου, νόθευση, απιστία και υπεξαίρεση στην υπηρεσία, αν τελέστηκαν από πολίτες, άσχετα με το πρόσωπο του παθόντα και το ποσό του οφέλους ή της ζημίας, ή αν τελέστηκαν από στρατιωτικούς και στρέφονται οπωσδήποτε κατά του Δημοσίου ή νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου ή κατά άλλου νομικού προσώπου από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 263Α του Ποινικού Κώδικα και εφόσον το όφελος που πέτυχε ή επιδίωξε με αυτά ο δράστης ή η ζημία που προξενήθηκε ή απειλήθηκε στο δημόσιο ή στα πιο πάνω νομικά πρόσωπα υπερβαίνει το ποσό των εκατόν	**Άρθρο 111 - Τριμελές και πενταμελές εφετείο.** Α. Το τριμελές εφετείο δικάζει: 1. Τα κακουργήματα που προβλέπονται από τον ποινικό κώδικα σχετικά με το νόμισμα, άλλα μέσα πληρωμής και ένσημα, τα υπομνήματα, την ιδιοκτησία, την περιουσία, τα κακουργήματα της ψευδούς βεβαίωσης-νόθευσης από υπάλληλο και της νόθευσης δικαστικού εγγράφου, αν τελέστηκαν από πολίτες, άσχετα με το πρόσωπο του παθόντα και το ποσό του οφέλους ή της ζημίας ή αν τελέστηκαν από στρατιωτικούς και στρέφονται οπωσδήποτε κατά του δημοσίου ή νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου ή οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης, εφόσον η ζημία που προξενήθηκε στο δημόσιο ή στα πιο πάνω νομικά πρόσωπα υπερβαίνει το ποσό των εκατόν είκοσι χιλιάδων (120.000) ευρώ. 2. Τα κακουργήματα της δωροδοκίας και δωροληψίας που αναφέρονται στα άρθρα 159, 235, «236»[43] και 237 ΠΚ καθώς και της κατάχρησης εξουσίας του άρθρου 239 ΠΚ. 3. Τα κακουργήματα της πειρατείας και τα κακουργήματα κατά

[42] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[43] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ. Τα κακουργήματα της δωροδοκίας που αναφέρονται στα άρθρα 159, 235, 236 και 237 του Ποινικού Κώδικα και τα κακουργήματα της παραβίασης του απορρήτου των τηλεφωνημάτων και της προφορικής συνομιλίας του άρθρου 370Α του Ποινικού Κώδικα. Το κακούργημα του άρθρου 173 παρ. 2 του Ποινικού Κώδικα, καθώς και τα συναφή με αυτό πλημμελήματα και κακουργήματα, έστω και αν τα τελευταία τιμωρούνται βαρύτερα. 2. Τα κακουργήματα κλοπής, υπεξαίρεσης και πλαστογραφίας που προβλέπονται από τον στρατιωτικό ποινικό κώδικα, αν στρέφονται οπωσδήποτε κατά του Δημοσίου ή νομικού προσώπου που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο και το όφελος που πέτυχε ή επιδίωξε με αυτά ο δράστης ή η ζημία που προξενήθηκε ή απειλήθηκε κατά του Δημοσίου ή των πιο πάνω νομικών προσώπων υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ. 3. Το ποσό των επτακοσίων τριάντα (730) ευρώ που προβλέπεται από τα άρθρα 1 και 2 του ν. 1608/1950 «περί αυξήσεων των ποινών των προβλεπομένων δια τους καταχραστάς του δημοσίου», όπως τροποποιήθηκε από το ν.δ. 790/70 «περί τροποποιήσεως διατάξεων του Ποινικού Κώδικος και του Κώδικος Ποινικής Δικονομίας» και το ν. 495/1976 «περί όπλων, εκρηκτικών υλών και εκρηκτικών μηχανημάτων και άλλων τινών ποινικών διατάξεων», αυξάνεται σε εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ. Το όριο αυτό των εκατόν πενήντα χιλιάδων ευρώ ισχύει είτε ο κατηγορούμενος είναι πολίτης είτε είναι στρατιωτικός. 4. Τα εγκλήματα της δόλιας χρεοκοπίας ανώνυμων εταιρειών και τραπεζών. 5. Τα κακουργήματα της πειρατείας, τα κακουργήματα κατά της ασφάλειας της σιδηροδρομικής ή υδάτινης συγκοινωνίας ή της αεροπλοΐας που προβλέπονται στον Ποινικό Κώδικα ή σε ειδικούς ποινικούς νόμους, τα κακουργήματα που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 187 και στο άρθρο 187Α του Ποινικού Κώδικα, καθώς και τα συναφή με αυτά πλημμελήματα και κακουργήματα, έστω και αν τα τελευταία τιμωρούνται βαρύτερα από τα ως άνω κύρια κακουργήματα. 6. Τα πλημμελήματα των δικαστών πολιτικής, ποινικής και διοικητικής δικαιοσύνης και εισαγγελέων, συμπεριλαμβανομένων των παρέδρων, των ειρηνοδικών, ειδικών πταισματοδικών, των μελών του Συμβουλίου της Επικρατείας, των παρέδρων, εισηγητών και δοκίμων εισηγητών του, των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου, των παρέδρων, εισηγητών και δοκίμων εισηγητών του, του γενικού επιτρόπου, επιτρόπων και αντεπιτρόπων που υπηρετούν σ' αυτό, καθώς και του γενικού επιτρόπου, επιτρόπων και αντεπιτρόπων επικρατείας στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, των δικηγόρων και των μελών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. 7. Τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του τριμελούς πλημμελειοδικείου, κατά των αποφάσεων που εκδίδονται από το πρωτοδικείο στην περίπτωση του άρθρου 116 παρ. 1 και κατά των αποφάσεων του δικαστηρίου των εφετών σύμφωνα με το άρθρο 499. 8. Τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του μονομελούς εφετείου.	συγκοινωνιών, τηλεπικοινωνιών και άλλων κοινωφελών εγκαταστάσεων, που προβλέπονται στον ποινικό κώδικα ή σε ειδικούς ποινικούς νόμους. 4. Τα κακουργήματα τα οποία τελούμενα υπό τις συνθήκες του άρθρου 187Α ΠΚ χαρακτηρίζονται ως τρομοκρατικές πράξεις και τα κακουργήματα που προβλέπονται στα άρθρα 187 και 187Β ΠΚ, καθώς και τα συναφή με αυτά πλημμελήματα και κακουργήματα, ανεξαρτήτως της βαρύτητάς τους. 5. Τα κακουργήματα των άρθρων 322 και 324 ΠΚ, των άρθρων 71 παρ. 1 του Ν. 998/1979, 66 του Ν. 2121/1993, 52 του Ν. 4002/2011, καθώς και τα κακουργήματα των νόμων 4139/2013, 3028/2002, 2960/2001, 2725/1999, 4174/2013, 4251/2014 και 2168/1993 και όσα άλλα έχουν υπαχθεί στην αρμοδιότητα των εφετείων, δυνάμει ειδικών διατάξεων νόμων. 6. Τα πλημμελήματα των δικαστών πολιτικής, ποινικής και διοικητικής δικαιοσύνης και εισαγγελέων, συμπεριλαμβανομένων των παρέδρων, των ειρηνοδικών, ειδικών πταισματοδικών, των μελών του Συμβουλίου της Επικρατείας, των παρέδρων, εισηγητών και δοκίμων εισηγητών του, των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου, των παρέδρων, εισηγητών και δοκίμων εισηγητών του, του γενικού επιτρόπου, επιτρόπων και αντεπιτρόπων που υπηρετούν σε αυτό, καθώς και του γενικού επιτρόπου, επιτρόπων και αντεπιτρόπων επικρατείας στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, των δικηγόρων και των μελών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. «7. Τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του μονομελούς εφετείου και του τριμελούς πλημμελειοδικείου.»[44] Β. Το πενταμελές εφετείο δικάζει τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του τριμελούς εφετείου.
Άρθρο 112 - Τριμελές πλημμελειοδικείο. Το τριμελές δικαστήριο πλημμελειοδικών δικάζει: 1. Τα πλημμελήματα εκτός από όσα ανήκουν στην αρμοδιότητα των μεικτών ορκωτών δικαστηρίων, του δικαστηρίου των εφετών, του μονομελούς πλημμελειοδικείου και του δικαστηρίου ανηλίκων. 2. Τα πταίσματα των προσώπων που αναφέρονται στην παρ. 6 του άρθρου 111. 3. Τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του μονομελούς πλημμελειοδικείου.	**Άρθρο 112 - Τριμελές πλημμελειοδικείο.** Το τριμελές πλημμελειοδικείο δικάζει: 1. Τα πλημμελήματα, εκτός από όσα ανήκουν στην αρμοδιότητα των μικτών ορκωτών δικαστηρίων, του δικαστηρίου των εφετών, του μονομελούς πλημμελειοδικείου και του δικαστηρίου ανηλίκων. 2. Τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του μονομελούς πλημμελειοδικείου.
Άρθρο 113 - Δικαστήριο ανηλίκων. 1. Τα Δικαστήρια ανηλίκων δικάζουν τις αξιόποινες πράξεις που τελούνται από ανηλίκους και επιβάλλουν τα αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα, που ορίζονται από τον Ποινικό Κώδικα ή τις	**Άρθρο 113 - Δικαστήριο ανηλίκων.** 1. Τα δικαστήρια ανηλίκων δικάζουν τις αξιόποινες πράξεις που τελούνται από ανηλίκους και επιβάλλουν τα αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα, που ορίζονται από τον ποινικό κώδικα ή τις

[44] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

ποινές, κατά τις παρακάτω διακρίσεις: Α. Το μονομελές δικαστήριο ανηλίκων δικάζει: α) τις πράξεις που τελούνται από ανηλίκους εκτός από εκείνες που δικάζονται από το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων, β) τα πταίσματα που τελούνται από ανηλίκους στην έδρα του πρωτοδικείου και γ) τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του πταισματοδικείου για ανηλίκους. Β. Το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων δικάζει τις αξιόποινες πράξεις που τελούνται από ανήλικους, για τις οποίες, αν τελούνταν από ενήλικα, απειλείται ισόβια κάθειρξη, καθώς και τις πράξεις του άρθρου 336 του Ποινικού Κώδικα, εφόσον τελούνται σε βάρος προσώπου νεωτέρου από δεκαπέντε (15) ετών. Γ. Το εφετείο ανηλίκων δικάζει τις εφέσεις κατά των αποφάσεων των μονομελών και τριμελών δικαστηρίων ανηλίκων που λειτουργούν στα πλημμελειοδικεία. 2. Το άρθρο 119 εφαρμόζεται αναλόγως στις περιπτώσεις των εδαφίων Α' και Β' της προηγούμενης παραγράφου.	ποινές, κατά τις παρακάτω διακρίσεις: Α. Το μονομελές δικαστήριο ανηλίκων δικάζει τις πράξεις που τελούνται από ανηλίκους εκτός από εκείνες που δικάζονται από το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων. «Β. Το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων δικάζει τις αξιόποινες πράξεις που τελούνται από ανηλίκους που έχουν συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας τους και αναφέρονται στο άρθρο 127 ΠΚ.»[45] 2. Το άρθρο 119 εφαρμόζεται αναλόγως στις περιπτώσεις των εδαφίων Α' και Β' της προηγούμενης παραγράφου. **Άρθρο 114 - Εφετείο ανηλίκων.** Το εφετείο ανηλίκων δικάζει τις εφέσεις κατά των αποφάσεων των μονομελών και τριμελών δικαστηρίων ανηλίκων.
Άρθρο 114 - Μονομελές πλημμελειοδικείο. Το μονομελές πλημμελειοδικείο δικάζει: 1) Τα πλημμελήματα για τα οποία απειλείται στο νόμο φυλάκιση με ελάχιστο όριο κατώτερο του ενός έτους ή χρηματική ποινή ή και οι δύο ποινές, εκτός από: α) εκείνα που υπάγονται στην αρμοδιότητα των μεικτών ορκωτών δικαστηρίων και των εφετείων, καθώς και τα συναφή με αυτά (άρθρα 109, 111, 128), β) εκείνα που υπάγονται στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου των ανηλίκων, γ) εκείνα των άρθρων 259 και 302 του Ποινικού Κώδικα και της συκοφαντικής δυσφήμησης δια του τύπου. 2) Τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του πταισματοδικείου, καθώς και των αποφάσεων που εκδίδονται από το ειρηνοδικείο σύμφωνα με το άρθρο 116 παράγραφος 1. **Άρθρο 115 – Πταισματοδικείο.** Το πταισματοδικείο δικάζει τα πταίσματα, εκτός από εκείνα που ανήκουν στην αρμοδιότητα των πλημμελειοδικών και του δικαστηρίου ανηλίκων (άρθρ. 112, 113).	**Άρθρο 115 - Μονομελές πλημμελειοδικείο.** Το μονομελές πλημμελειοδικείο δικάζει: 1. Τα πλημμελήματα για τα οποία απειλείται στον νόμο φυλάκιση έως τριών ετών ή χρηματική ποινή ή παροχή κοινωφελούς εργασίας ή συνδυασμός των ανωτέρω ποινών, εκτός από: α) εκείνα που υπάγονται στην αρμοδιότητα των μικτών ορκωτών δικαστηρίων και εφετείων, καθώς και τα συναφή με αυτά (άρθρα 109, 111 και 128), β) εκείνα που υπάγονται στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου ανηλίκων, γ) εκείνα που τελούνται διά του τύπου, δ) εκείνα των άρθρων 167 παρ. 1, 172 παρ. 1, 173 παρ. 2 εδ. α', 224, 235 παρ. 1 εδ. α', 236 παρ. 1, 259 και 397 ΠΚ. 2. Τα δασικά, τα αγροτικά σε βαθμό πλημμελήματος, τα αγορανομικά αδικήματα, τα πλημμελήματα του κώδικα οδικής κυκλοφορίας, καθώς και τα εγκλήματα: α) του άρθρου 79 του Ν. 5960/1933 «περί επιταγής», β) του άρθρου 1 και 2 του Α.Ν. 86/1967 «περί επιβολής κυρώσεων κατά των καθυστερούντων την καταβολήν και την απόδοσιν εισφορών εις Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφαλίσεως», γ)«του άρθρου 94 παρ. 8 του ν. 4495/2017 για τον έλεγχο και προστασία του Δομημένου Περιβάλλοντος και άλλες διατάξεις»[46], δ) των άρθρων 82 παρ. 4 και 83 παρ.1 του Ν. 3386/2005 και του άρθρου 29 παρ. 7 του Ν. 4251/2014, ε) του άρθρου 25 του Ν. 1882/1990, στ) του άρθρου 28 του Ν. 3996/2011 και ζ) τα πλημμελήματα του άρθρου 66 του Ν. 4174/2013.
Άρθρο 116 - Αρμοδιότητα για τα εγκλήματα που τελούνται στο ακροατήριο 1. Κάθε ποινικό δικαστήριο δικάζει αμέσως τα αυτόφωρα πλημμελήματα και τα πταίσματα που τελούνται στο ακροατήριό του κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, αν αυτά υπάγονται στην αρμοδιότητα του καθ' ύλην δικαστηρίου που συνεδριάζει ή κατωτέρου, ακόμα και αν ο υπαίτιος ανήκει στη δικαιοδοσία των στρατιωτικών ποινικών δικαστηρίων. Την ίδια εξουσία έχει ο Άρειος Πάγος για όλα τα πλημμελήματα και τα πταίσματα• από τα πολιτικά δικαστήρια το ειρηνοδικείο έχει εξουσία για τα πταίσματα, και όλα τα άλλα δικαστήρια για τα πλημμελήματα και τα πταίσματα που υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του αντίστοιχου η κατώτερου ποινικού δικαστηρίου. Ως προς τη διαδικασία εφαρμόζονται τα άρθρα 417-424 του Κώδικα. 2. Αν το δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να δικάσει αμέσως το πλημμέλημα, ο δράστης συλλαμβάνεται και παραπέμπεται σύμφωνα με το άρθρο 279 στον αρμόδιο εισαγγελέα, ο οποίος, αν συντρέχει περίπτωση, εφαρμόζει τα άρθρα 417 κ.ε. Αν όμως ο δράστης είναι δικηγόρος, συνήγορος διαδίκου, η σύλληψη εκτελείται αφού ασκήσει τα καθήκοντά του στη δίκη. 3. Αν για οποιονδήποτε λόγο το πλημμέλημα ή το πταίσμα που διαπράχθηκε στο ακροατήριο δεν δικάστηκε αμέσως, δεν αποκλείεται να διωχθεί στη συνέχεια με την κοινή διαδικασία.	**Άρθρο 116 - Αρμοδιότητα για τα εγκλήματα που τελούνται στο ακροατήριο.** Αν κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης δικαστηρίου, διαπραχθεί πλημμέλημα, εφαρμόζεται κατά την κρίση του δικαστηρίου η διαδικασία του άρθρου 39 ή των άρθρων 417 κ.ε..

[45] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[46] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

Άρθρο 117 - Αρμοδιότητα για την εξύβριση και τη δυσφήμηση του δικαστηρίου. 1. Αν κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης του δικαστηρίου τελέστηκε στο ακροατήριό του εξύβριση ή δυσφήμηση μέλους του δικαστηρίου (άρθρα 361, 362, 363 Π.Κ.), ακόμη και όταν ο υπαίτιος υπάγεται στην ιδιάζουσα ή εξαιρετική δωσιδικία, τα εγκλήματα αυτά δικάζονται αμέσως από το ίδιο δικαστήριο, που συγκροτείται από άλλους δικαστές. Η κατά νόμο έγκληση υποβάλλεται με δήλωση του δικαιουμένου που καταχωρίζεται στα πρακτικά. Αν η διαφορετική σύνθεση δεν είναι δυνατή για λόγο που βεβαιώνεται ειδικά στα πρακτικά και στην απόφαση, η άμεση εκδίκαση γίνεται από τους ίδιους δικαστές. 2. Αν ο υπαίτιος της εξύβρισης ή της δυσφήμησης που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο είναι δικηγόρος που ασκεί καθήκοντα συνηγόρου και η διαφορετική σύνθεση του δικαστηρίου δεν είναι δυνατή για λόγο που βεβαιώνεται με τον παραπάνω τρόπο, η πράξη αναφέρεται στα πρακτικά της συνεδρίασης και εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 38 παρ. 1· στην περίπτωση αυτή δεν επιτρέπεται η σύλληψη του δράστη συνηγόρου. Αν στη συνέχεια αποφασιστεί από την αρμόδια αρχή η παραπομπή του σε δίκη, η εκδίκαση γίνεται από το δικαστήριο που προσδιορίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 136 και 137. Αν η πράξη εκδικαστεί αμέσως, η απόφαση που εκδίδεται εις βάρος του συνηγόρου εκτελείται μόνο όταν αυτός εκπληρώσει εντελώς τα καθήκοντά του στη δίκη κατά τη διάρκεια της οποίας διαπράχθηκε το έγκλημα. **Άρθρο 118 - Περίπτωση αναβολής.** Αν το δικαστήριο που σύμφωνα με τα άρθρα 116 και 117 είναι αρμόδιο να δικάσει αμέσως το έγκλημα αναβάλει για οποιονδήποτε λόγο τη δίκη (άρθρο 423), μπορεί να διατάξει την προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου που έχει συλληφθεί αν τούτο επιτρέπεται· στην περίπτωση αυτή η περαιτέρω διαδικασία και η εκδίκαση γίνεται από το αρμόδιο σύμφωνα με τα άρθρα 112-115 δικαστήριο.	**Άρθρο 117 - Δικαιοδοσία επί εξύβρισης ή δυσφήμησης δικαστηρίου.** Αν το πλημμέλημα έχει τελεστεί σε βάρος μέλους του δικαστηρίου, η τυχόν απαιτούμενη κατά τον νόμο έγκληση από μέρους του υποβάλλεται με δήλωσή του που καταχωρίζεται στα πρακτικά. Αν ο δράστης του πλημμελήματος είναι συνήγορος του διαδίκου, η διαδικασία των άρθρων 417 κ.ε. μπορεί να εφαρμοστεί, αφού ολοκληρώσει την άσκηση των καθηκόντων του.
Άρθρο 119 - Προσδιορισμός της καθ' ύλην αρμοδιότητας. 1. Την αρμοδιότητα σύμφωνα με τα άρθρα 109-115 την προσδιορίζει ο χαρακτηρισμός της πράξης από τον ποινικό κώδικα ως κακουργήματος, πλημμελήματος ή πταίσματος, που βασίζεται στα πραγματικά περιστατικά τα οποία περιέχονται στο παραπεμπτικό βούλευμα ή στην κλήση του εισαγγελέα (στην περίπτωση της απευθείας εισαγωγής της υπόθεσης). 2. Το δικαστήριο είναι αρμόδιο να δικάσει και σ' εκείνες τις περιπτώσεις όπου προκύπτει από τη συζήτηση ότι το έγκλημα ανήκει στην αρμοδιότητα κατώτερου δικαστηρίου.	**Άρθρο 118 - Προσδιορισμός καθ' ύλη αρμοδιότητας.** Την αρμοδιότητα σύμφωνα με τα άρθρα 109-115 την προσδιορίζει ο χαρακτηρισμός της πράξης από τον ποινικό κώδικα ως κακουργήματος ή πλημμελήματος, που βασίζεται στα πραγματικά περιστατικά τα οποία περιέχονται στο παραπεμπτικό βούλευμα ή στην κλήση του εισαγγελέα (στην περίπτωση της απευθείας εισαγωγής της υπόθεσης). **Άρθρο 119 - Κατ' εξαίρεση αρμοδιότητα.** Το δικαστήριο είναι κατ' εξαίρεση αρμόδιο να δικάσει και α) όταν προκύπτει από τη συζήτηση ότι το έγκλημα ανήκει στην αρμοδιότητα κατώτερου δικαστηρίου ή β) αν συντρέχει περίπτωση οριστικής παύσης της ποινικής δίωξης ή κήρυξης της ποινικής δίωξης απαράδεκτης κατά το άρθρο 368 περ. β' και γ'.
Άρθρο 120 - Αναρμοδιότητα. 1. Το δικαστήριο οφείλει και αυτεπαγγέλτως να εξετάσει την καθ' ύλην αρμοδιότητά του σε κάθε στάδιο της δίκης. 2. Το δικαστήριο, όταν κρίνει ότι είναι αναρμόδιο, παραπέμπει με απόφασή του την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο· σ' αυτή την περίπτωση ενεργεί ό,τι και το συμβούλιο των πλημμελειοδικών όταν παραπέμπει τον κατηγορούμενο στο ακροατήριο. 3. Το μονομελές πλημμελειοδικείο και το πταισματοδικείο παραπέμπουν την υπόθεση στον αρμόδιο εισαγγελέα και διατάσσουν την σύλληψη του κατηγορουμένου, αν το έγκλημα όπως χαρακτηρίζεται από αυτά είναι κακούργημα. Μπορούν να διατάξουν τη σύλληψη του κατηγορουμένου και όταν το έγκλημα είναι πλημμέλημα, για το οποίο όμως επιτρέπεται προσωρινή κράτηση. Ο εισαγγελέας μπορεί να παραγγείλει ανάκριση (άρθρ. 246 παρ. 3) ή προανάκριση ή να εισαγάγει την υπόθεση στο δικαστικό συμβούλιο, όταν η παραπομπή στο μονομελές	**Άρθρο 120 - Αναρμοδιότητα.** 1. Το δικαστήριο οφείλει και αυτεπαγγέλτως να εξετάσει την καθ' ύλη αρμοδιότητά του σε κάθε στάδιο της δίκης. 2. Το δικαστήριο, όταν κρίνει ότι είναι αναρμόδιο, παραπέμπει με απόφασή του την υπόθεση στο αντίστοιχο αρμόδιο. «Σε αυτήν την περίπτωση έχει δυνητικά τις εξουσίες του άρθρου 315.»[47](-)[48] 3. Κατ' εξαίρεση το δικαστήριο που χαρακτηρίζει εαυτό αναρμόδιο, παραπέμπει την υπόθεση στον εισαγγελέα, αν κρίνει ότι η πράξη, όπως χαρακτηρίζεται από αυτό, είναι κακούργημα. Στην περίπτωση αυτή ο εισαγγελέας παραγγέλλει κυρία ανάκριση. (-)[49]

[47] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[48] Καταργήθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[49] Καταργήθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

πλημμελειοδικείο ή στο πταισματοδικείο που έχει κηρυχθεί αναρμόδιο είχε γίνει με απευθείας κλήση. Αν η παραπομπή είχε διαταχθεί με βούλευμα, γίνεται κανονισμός της αρμοδιότητας σύμφωνα με τα άρ. 132 κ.ε.	
Άρθρο 121 - Αναρμοδιότητα του δικαστηρίου που δίκασε πρωτοδίκως Το δικαστήριο που δικάζει κατ' έφεση, αν κρίνει ότι το δικαστήριο που δίκασε σε πρώτο βαθμό ήταν αναρμόδιο, επειδή το έγκλημα υπαγόταν σ' αυτό ή σε κατώτερο από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, ακυρώνει την απόφαση που προσβάλλεται με έφεση και δικάζει ανέκκλητα το ίδιο την υπόθεση στην ουσία (άρθρ. 502 παρ. 3)• σε κάθε άλλη περίπτωση καθ' ύλην αναρμοδιότητας ακυρώνει την απόφαση που προσβάλλεται με έφεση και παραπέμπει την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο, ενεργώντας ταυτόχρονα όσα προβλέπονται στην παράγρ. 2 του άρθρου 120.	**Άρθρο 121 - Αναρμοδιότητα του δικαστηρίου που δίκασε πρωτοδίκως.** Το δικαστήριο που δικάζει κατ' έφεση, αν κρίνει ότι το δικαστήριο που δίκασε σε πρώτο βαθμό ήταν αναρμόδιο, ακυρώνει την απόφαση που προσβάλλεται με έφεση και είτε δικάζει το ίδιο σε πρώτο βαθμό, αν το έγκλημα υπαγόταν σε αυτό, είτε παραπέμπει την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο, ενεργώντας ταυτόχρονα όσα προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 120.
ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΤΟΠΙΚΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ	
Άρθρο 122 - Προσδιορισμός. 1. Η τοπική αρμοδιότητα προσδιορίζεται από τον τόπο όπου τελέστηκε το έγκλημα ή όπου κατοικεί ή διαμένει προσωρινά ο κατηγορούμενος όταν αρχίζει η ποινική δίωξη. 2. Για έγκλημα που τελέστηκε με έντυπο το οποίο εκδόθηκε στην Ελλάδα αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου, όπως αποδεικνύεται, δημοσιεύτηκε το έντυπο όσο και το δικαστήριο του τόπου της κατοικίας ή της προσωρινής διαμονής του κατηγορουμένου. Όταν πρόκειται για δυσφήμηση ή εξύβριση αρμόδιο είναι επίσης και το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου κυκλοφόρησε μεταγενέστερα το έντυπο, αν ο παθών κατοικεί ή διαμένει μόνιμα στην περιφέρεια αυτή. Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου ο κατηγορούμενος έχει το δικαίωμα να ζητήσει με αίτησή του από τον εισαγγελέα του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας ή διαμονής του παθόντος να παραπεμφθεί η εκδίκαση της υποθέσεως στο δικαστήριο του τόπου εκδόσεως του εντύπου. Ο εισαγγελέας διατάσσει την παραπομπή, εφόσον κρίνει ότι συντρέχουν βάσιμοι λόγοι ευχερέστερης διεξαγωγής της δίκης. Αν η αίτηση απορριφθεί, ο κατηγορούμενος ή ο συνήγορός του μπορεί να υποβάλει παρόμοια αίτηση στο δικαστήριο που δικάζει την υπόθεση, το οποίο αποφασίζει για την παραπομπή ή όχι της υποθέσεως. Αν το έντυπο εκδόθηκε στο εξωτερικό, αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου το έντυπο κυκλοφόρησε για πρώτη φορά και αν δεν εξακριβώθηκε αυτός ο τόπος, αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου κατοικεί ή διαμένει προσωρινά αυτός που προσβλήθηκε· σε κάθε άλλη περίπτωση, το δικαστήριο της πρωτεύουσας.	**Άρθρο 122 - Προσδιορισμός.** 1. Η τοπική αρμοδιότητα προσδιορίζεται από τον τόπο όπου τελέστηκε το έγκλημα ή όπου κατοικεί ή διαμένει προσωρινά ο κατηγορούμενος όταν αρχίζει η ποινική δίωξη. 2. Για έγκλημα που τελέστηκε με έντυπο το οποίο εκδόθηκε στην Ελλάδα αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου, όπως αποδεικνύεται, δημοσιεύτηκε το έντυπο. Όταν πρόκειται για δυσφήμηση ή εξύβριση αρμόδιο είναι επίσης και το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου κυκλοφόρησε μεταγενέστερα το έντυπο, αν ο παθών κατοικεί ή διαμένει μόνιμα στην περιφέρεια αυτή. Αν το έντυπο εκδόθηκε στο εξωτερικό, αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου το έντυπο κυκλοφόρησε για πρώτη φορά και αν δεν εξακριβώθηκε αυτός ο τόπος, αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου κατοικεί ή διαμένει προσωρινά αυτός που προσβλήθηκε. Σε κάθε άλλη περίπτωση, το δικαστήριο της πρωτεύουσας.
Άρθρο 123 - Εγκλήματα που διαπράχθηκαν στο εξωτερικό. 1.Για τα εγκλήματα που διαπράχθηκαν στο εξωτερικό, τιμωρούνται όμως στην Ελλάδα, η αρμοδιότητα ορίζεται διαδοχικά από τον τόπο της κατοικίας στην Ελλάδα ή της προσωρινής διαμονής ή της σύλληψης ή της παράδοσης του κατηγορουμένου. Αν ο τόπος αυτός δεν είναι γνωστός ή αν ο κατηγορούμενος δεν κατοίκησε ή δεν είχε ποτέ τη διαμονή του στην Ελλάδα ή δεν έχει συλληφθεί εκεί ή αν είναι δημόσιος υπάλληλος που υπηρετεί σε ελληνική υπηρεσία του εξωτερικού, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της πρωτεύουσας. Σε κάθε όμως περίπτωση ο Άρειος Πάγος, συνεδριάζοντας ως συμβούλιο, μπορεί, ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου ή του Υπουργού της Δικαιοσύνης, να ορίσει ως αρμόδιο ένα από τα δικαστήρια που βρίσκονται πιο κοντά στον τόπο της πράξης. 2. Για τα προβλεπόμενα στον ποινικό κώδικα ή σε ειδικούς ποινικούς νόμους εγκλήματα κατά της ασφαλείας της αεροπλοΐας και τα συναφή προς αυτά πλημμελήματα και κακουργήματα, που διαπράχθηκαν στο εξωτερικό και τιμωρούνται στην Ελλάδα, αρμόδια είναι τα δικαστήρια και οι εισαγγελικές και ανακριτικές αρχές της πρωτεύουσας.	**Άρθρο 123 - Εγκλήματα που διαπράχθηκαν στο εξωτερικό.** 1. Για εγκλήματα που διαπράχθηκαν στο εξωτερικό, τιμωρούνται όμως στην Ελλάδα, η αρμοδιότητα ορίζεται διαδοχικά από τον τόπο της κατοικίας στην Ελλάδα ή της προσωρινής διαμονής ή της σύλληψης ή της παράδοσης του κατηγορουμένου. Αν ο τόπος αυτός δεν είναι γνωστός ή αν ο κατηγορούμενος δεν κατοίκησε ή δεν είχε ποτέ τη διαμονή του στην Ελλάδα ή δεν έχει συλληφθεί εκεί, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της πρωτεύουσας. Σε κάθε όμως περίπτωση ο Άρειος Πάγος, συνεδριάζοντας ως συμβούλιο, μπορεί, ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου ή του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, να ορίσει ως αρμόδιο ένα από τα δικαστήρια που βρίσκονται πιο κοντά στον τόπο της πράξης. 2. Για τα προβλεπόμενα στον ποινικό κώδικα ή σε ειδικούς ποινικούς νόμους εγκλήματα κατά της ασφαλείας της αεροπλοΐας και τα συναφή προς αυτά πλημμελήματα και κακουργήματα, που διαπράχθηκαν στο εξωτερικό και τιμωρούνται στην Ελλάδα, αρμόδια είναι τα δικαστήρια και οι εισαγγελικές και ανακριτικές αρχές της πρωτεύουσας.

Άρθρο 124 - Εγκλήματα που διαπράχθηκαν σε πλοίο ή αεροσκάφος. 1. Για εγκλήματα που διαπράχθηκαν σε ελληνικό πλοίο στο εξωτερικό ή σε ανοιχτή θάλασσα, η αρμοδιότητα ορίζεται από τον τόπο του λιμανιού όπου το πλοίο νηολογήθηκε ή του λιμανιού όπου το πλοίο προσέγγισε για πρώτη φορά μετά την πράξη. 2. Για έγκλημα που διαπράχθηκε σε αεροσκάφος κατά τη διάρκεια της πτήσης, η αρμοδιότητα ορίζεται από τον τόπο όπου το αεροσκάφος προσγειώθηκε ή προσθαλασσώθηκε ή από τον τόπο από όπου το αεροσκάφος απογειώθηκε ή αποθαλασσώθηκε πριν από το έγκλημα. Αν το αεροσκάφος είναι ξένο, αρμόδιοι είναι επίσης οι ανακριτικοί υπάλληλοι και τα δικαστήρια που ορίζονται στο άρθρο 123. 3. Και στις δυο περιπτώσεις των παρ. 1 και 2 αρμόδιο είναι επίσης το δικαστήριο της κατοικίας ή της προσωρινής διαμονής του κατηγορουμένου.	**Άρθρο 124 - Εγκλήματα που διαπράχθηκαν σε πλοίο ή αεροσκάφος.** 1. Για εγκλήματα που διαπράχθηκαν σε ελληνικό πλοίο στο εξωτερικό ή σε ανοικτή θάλασσα, η αρμοδιότητα ορίζεται από τον τόπο του λιμανιού όπου το πλοίο νηολογήθηκε ή του λιμανιού όπου το πλοίο προσέγγισε για πρώτη φορά μετά την πράξη. «Για εγκλήματα που διαπράχθηκαν στον Νομό Αττικής και σχετίζονται με ναυτικές διαφορές αρμόδια είναι τα δικαστήρια του Πειραιά.»[50] 2. Για έγκλημα που διαπράχθηκε σε αεροσκάφος κατά τη διάρκεια της πτήσης, η αρμοδιότητα ορίζεται από τον τόπο όπου το αεροσκάφος προσγειώθηκε ή προσθαλασσώθηκε ή από τον τόπο από όπου το αεροσκάφος απογειώθηκε ή αποθαλασσώθηκε πριν από το έγκλημα. Αν το αεροσκάφος είναι ξένο, αρμόδιοι είναι επίσης οι ανακριτικοί υπάλληλοι και τα δικαστήρια που ορίζονται στο άρθρο 123. 3. Και στις δύο περιπτώσεις των παρ. 1 και 2 αρμόδιο επίσης είναι το δικαστήριο της κατοικίας ή της προσωρινής διαμονής του κατηγορουμένου.
Άρθρο 125 – Προτίμηση. Μεταξύ περισσότερων αρμόδιων δικαστηρίων ή ανακριτικών υπαλλήλων που έχουν επιληφθεί παράλληλα προτιμούνται εκείνοι του τόπου όπου διαπράχθηκε το έγκλημα· αν ο τόπος αυτός είναι άγνωστος, προτιμούνται εκείνοι που πρώτοι κάλεσαν ή διέταξαν τη σύλληψη ή τη φυλάκιση του κατηγορουμένου. Μπορεί όμως το συμβούλιο των Εφετών ή ο Άρειος Πάγος, σύμφωνα με τις διακρίσεις του άρθρου 132, να αναθέσει την ανάκριση και την απόφαση σε άλλο αρμόδιο δικαστήριο.	**Άρθρο 125 - Προτίμηση.** Μεταξύ περισσότερων αρμόδιων δικαστηρίων ή ανακριτικών υπαλλήλων που έχουν επιληφθεί παράλληλα, προτιμούνται εκείνοι του τόπου όπου διαπράχθηκε το έγκλημα. Αν ο τόπος αυτός είναι άγνωστος, προτιμούνται εκείνοι που πρώτοι κάλεσαν ή διέταξαν τη σύλληψη ή «την προσωρινή κράτηση»[51] του κατηγορουμένου. Μπορεί όμως το συμβούλιο των εφετών ή ο Άρειος Πάγος, σύμφωνα με τις διακρίσεις του άρθρου 132, να αναθέσει την ανάκριση και την απόφαση σε άλλο αρμόδιο δικαστήριο.
Άρθρο 126 - Ένσταση αναρμοδιότητας. 1. Η ένσταση για τοπική αναρμοδιότητα προτείνεται σε οποιοδήποτε στάδιο της ανάκρισης και έως την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας στο ακροατήριο. Το δικαστήριο, το δικαστικό συμβούλιο κατά τη διάρκεια της ανάκρισης και ο εισαγγελέας κατά τη διάρκεια της προανάκρισης, διαπιστώνοντας την αναρμοδιότητά τους, παραπέμπουν την υπόθεση στο δικαστήριο ή στον εισαγγελέα που είναι αντίστοιχα αρμόδιοι σύμφωνα με τα προηγούμενα άρθρα. Το όργανο που διαπίστωσε την αναρμοδιότητά του οφείλει και μετά την παραπομπή αυτή να φροντίσει για τη διενέργεια των ανακριτικών πράξεων που είναι επείγουσες και δεν επιδέχονται αναβολή. 2. Η ένσταση τοπικής αναρμοδιότητας που προτάθηκε έγκαιρα και δεν έγινε δεκτή, αν επαναληφθεί στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο και γίνει δεκτή, έχει συνέπεια την ακύρωση από το δικαστήριο αυτό της απόφασης που προσβάλλεται με την έφεση· η υπόθεση τότε παραπέμπεται στο αρμόδιο δικαστήριο, μόνο όταν αυτό δεν ανήκει στην περιφέρεια του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου· στην αντίθετη περίπτωση το τελευταίο δικαστήριο δικάζει το ίδιο την υπόθεση στην ουσία (άρθρο 502 παρ. 3).	**Άρθρο 126 - Ένσταση αναρμοδιότητας.** 1. Η ένσταση για τοπική αναρμοδιότητα προτείνεται σε οποιοδήποτε στάδιο της ανάκρισης και έως την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας στο ακροατήριο. Το δικαστήριο, το δικαστικό συμβούλιο κατά τη διάρκεια της ανάκρισης και ο εισαγγελέας κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής εξέτασης«ή της προανάκρισης» [52] , διαπιστώνοντας την αναρμοδιότητά τους, παραπέμπουν την υπόθεση στο δικαστήριο ή στον εισαγγελέα που είναι ανάλογα αρμόδιοι σύμφωνα με τα προηγούμενα άρθρα. Το όργανο που διαπίστωσε την αναρμοδιότητά του οφείλει και μετά την παραπομπή αυτή να φροντίσει για τη διενέργεια των ανακριτικών πράξεων που είναι επείγουσες και δεν επιδέχονται αναβολή. 2. Η ένσταση τοπικής αναρμοδιότητας που προτάθηκε έγκαιρα και δεν έγινε δεκτή, αν επαναληφθεί στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο και γίνει δεκτή, έχει συνέπεια την ακύρωση από το δικαστήριο αυτό της απόφασης που προσβάλλεται με την έφεση. Η υπόθεση τότε παραπέμπεται στο αρμόδιο δικαστήριο, μόνο όταν αυτό δεν ανήκει στην περιφέρεια του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου. Στην αντίθετη περίπτωση, το δικαστήριο αυτό δικάζει το ίδιο την υπόθεση στην ουσία (άρθρο 502 παρ.3).
ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ	
Άρθρο 127 - Εγκυρότητα των πράξεων που έγιναν από αναρμόδιο όργανο. Οι εκθέσεις και τα άλλα έγγραφα που συντάχθηκαν νομότυπα κατά την προδικασία και την κύρια διαδικασία από αναρμόδιο δικαστή ή ανακριτικό υπάλληλο διατηρούν την εγκυρότητά τους. Τα εντάλματα για προσωρινή κράτηση ισχύουν ως εντάλματα σύλληψης.	**Άρθρο 127 - Εγκυρότητα των πράξεων που έγιναν από αναρμόδιο όργανο.** Οι εκθέσεις και τα άλλα έγγραφα που συντάχθηκαν νομότυπα κατά την προδικασία και την κύρια διαδικασία από αναρμόδιο δικαστή ή ανακριτικό υπάλληλο διατηρούν την εγκυρότητά τους. Τα εντάλματα για προσωρινή κράτηση ισχύουν ως εντάλματα σύλληψης. «Ο κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση ή οι περιοριστικοί όροι που έχουν επιβληθεί διατηρούνται μέχρι να αποφανθεί το αρμόδιο δικαστικό όργανο.»[53]

[50] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[51] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[52] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[53] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΤΙΟΤΗΤΑΣ	
Άρθρο 129 - Ποια εγκλήματα θεωρούνται συναφή. Συναφή θεωρούνται μόνο τα εγκλήματα: α) όσα γίνονται από το ίδιο πρόσωπο είτε συγχρόνως είτε σε διαφορετικούς τόπους και χρόνους ή από πολλούς όχι συναιτίους στον ίδιο τόπο και χρόνο· β) όσα γίνονται από πολλούς εναντίον αλλήλων, είτε συγχρόνως είτε σε διαφορετικούς τόπους και χρόνους· και γ) όσα γίνονται με σκοπό να διευκολύνουν ή να κάνουν πιο εύστοχη την εκτέλεση ή να αποκρύψουν ένα από αυτά.	**Άρθρο 128 - Ποια εγκλήματα θεωρούνται συναφή.** Συναφή θεωρούνται μόνο τα εγκλήματα που τελούνται: α) από το ίδιο πρόσωπο είτε συγχρόνως είτε σε διαφορετικούς τόπους και χρόνους, β) από τη δράση πολλών που δεν είναι συναίτιοι στον ίδιο τόπο και χρόνο, γ) από πολλούς εναντίον αλλήλων είτε συγχρόνως είτε σε διαφορετικούς τόπους και χρόνους και δ) με σκοπό να διευκολύνουν ή να κάνουν πιο εύστοχη την εκτέλεση ή να συγκαλύψουν ένα από αυτά.
Άρθρο 128 - Εκδίκαση συναφών. 1. Τα συναφή εγκλήματα ανακρίνονται και εκδικάζονται από το ίδιο δικαστήριο, αν η συνεκδίκαση δεν προκαλεί βλάβη. Το δικαστήριο που δικάζει το βαρύτερο έγκλημα είναι στην περίπτωση αυτή αρμόδιο και για τα αλλά συναφή. 2. Όταν τα συναφή εγκλήματα δικάστηκαν χωριστά στον πρώτο βαθμό και ασκήθηκαν εφέσεις, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει για όλα με μία μόνο απόφαση. 3. Οι παράγραφοι 2 και 3, εδάφια α' και β' του άρθρου 130 εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις συναφείας.	**Άρθρο 129 - Εκδίκαση συναφών.** 1. Τα συναφή εγκλήματα ανακρίνονται και εκδικάζονται από το ίδιο δικαστήριο, αν η συνεκδίκαση δεν προκαλεί βλάβη. 2. Το ανώτερο δικαστήριο είναι αρμόδιο και για τα συναφή εγκλήματα που υπάγονται στην καθ' ύλη αρμοδιότητα του κατώτερου δικαστηρίου. Το μικτό ορκωτό δικαστήριο θεωρείται στην περίπτωση αυτή ανώτερο κατά βαθμό από τα άλλα. 3. Όταν τα συναφή εγκλήματα δικάστηκαν χωριστά στον πρώτο βαθμό και ασκήθηκαν εφέσεις, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει για όλα με μία μόνο απόφαση. 4. Η «παρ. 3»[54] του άρθρου 130 εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις συνάφειας.
Άρθρο 130 - Αρμοδιότητα σε περίπτωση συμμετοχής. 1. Στην περίπτωση που συμμετέχουν περισσότεροι στο έγκλημα, αρμόδιο δικαστήριο για όλους είναι εκείνο που είναι αρμόδιο για εκείνον από τους συμμέτοχους ο οποίος επισύρει τη βαρύτερη ποινή. Αν οι συμμέτοχοι υπάγονται σε δικαστήρια διαφορετικού βαθμού (άρθ. 111 αριθ. 6 και άρθ. 112 αριθ. 2), αρμόδιο δικαστήριο για όλους είναι το ανώτερο. Το μεικτό ορκωτό δικαστήριο θεωρείται στην περίπτωση αυτή ανώτερο από τα άλλα. 2. Το δικαστήριο ή το δικαστικό συμβούλιο μπορεί για ιδιαίτερους λόγους που αφορούν την ασφαλέστερη διάγνωση της αλήθειας ή την ταχύτερη εκδίκαση της υπόθεσης να διατάξει το χωρισμό της ανάκρισης ή και της συζήτησης στο ακροατήριο. 3. Αν κάποιος από αυτούς που συμμετείχαν στο έγκλημα είναι ανήλικος, η ποινική δίωξη γι' αυτόν χωρίζεται, και ο ανήλικος δικάζεται από το δικαστή ανηλίκων. Στα πλημμελήματα, αν ο εισαγγελέας στην περίπτωση της εισαγωγής με απευθείας κλήση και αιτιολογημένη απόφασή του που μνημονεύει τους συγκεκριμένους λόγους ή το δικαστικό συμβούλιο κρίνουν ότι δεν ενδείκνυται ο χωρισμός για λόγους που αφορούν το συμφέρον της δικαιοσύνης, την υπόθεση τη δικάζει το κατά την παρ. 1 αρμόδιο δικαστήριο, στο οποίο μετέχει αν είναι δυνατόν σε κάθε βαθμό ο ειδικός δικαστής ανηλίκων. Δεν εμποδίζεται πάντως το δικαστήριο να διατάξει το χωρισμό. Η κατά το δεύτερο εδάφιο συνεκδίκαση δεν επιτρέπεται, εφόσον κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης ο ανήλικος δεν είχε συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας του. 4. Όσα ορίζονται στην παρ. 3 ισχύουν και στην περίπτωση του αγρονομικού ή αγροτικού πταίσματος. Στα άλλα πταίσματα η ποινική δίωξη για τον ανήλικο χωρίζεται πάντοτε. 5. Οι διατάξεις του στρατιωτικού ποινικού κώδικα για τη συνάφεια ή τη συναιτιότητα εξακολουθούν να ισχύουν.	**Άρθρο 130 - Αρμοδιότητα σε περίπτωση συμμετοχής.** 1. Στην περίπτωση που συμμετέχουν περισσότεροι στο έγκλημα, αρμόδιο δικαστήριο για όλους είναι εκείνο που είναι αρμόδιο για εκείνον από τους συμμέτοχους ο οποίος επισύρει τη βαρύτερη ποινή. Αν οι συμμέτοχοι υπάγονται σε δικαστήρια διαφορετικού βαθμού, αρμόδιο δικαστήριο για όλους είναι το ανώτερο. Το μικτό ορκωτό δικαστήριο θεωρείται στην περίπτωση αυτή ανώτερο από τα άλλα. 2. Το δικαστήριο ή το δικαστικό συμβούλιο ή σε περίπτωση απευθείας κλήσης ο αρμόδιος εισαγγελέας με τη σύμφωνη γνώμη του ανακριτή ή του προέδρου εφετών, κατά περίπτωση, μπορεί για ιδιαίτερους λόγους που αφορούν την ασφαλέστερη διάγνωση της αλήθειας ή την ταχύτερη εκδίκαση της υπόθεσης να διατάξει το χωρισμό της ανάκρισης ή και της συζήτησης στο ακροατήριο. 3. Αν κάποιος από αυτούς που συμμετείχαν στο έγκλημα είναι ανήλικος, η ποινική δίωξη γι' αυτόν χωρίζεται και ο ανήλικος δικάζεται από το δικαστή ανηλίκων. 4. Οι διατάξεις του στρατιωτικού ποινικού κώδικα για τη συνάφεια και τη συναιτιότητα εξακολουθούν να ισχύουν.
Άρθρο 131 - Διατήρηση της αρμοδιότητας σε περίπτωση συνάφειας και συναιτιότητας. Αν εκλείψουν οι λόγοι των άρθρων 128, 129 και 130 παρ. 1, το δικαστήριο που σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές δέχτηκε την αρμοδιότητά του για πρώτη φορά τη διατηρεί και για τις υπόλοιπες πράξεις ή τους άλλους κατηγορουμένους, μόνο όμως αν είναι αρμόδιο γι' αυτές σύμφωνα με τα άρθρα 109-115 και 121· διαφορετικά παραπέμπει την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο σύμφωνα με αυτές τις διατάξεις.	**Άρθρο 131 - Διατήρηση της αρμοδιότητας σε περίπτωση συνάφειας και συναιτιότητας.** Αν εκλείψουν οι λόγοι των άρθρων 128 129 και 130 παρ. 1, το δικαστήριο που σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές κατέστη αρμόδιο, διατηρεί την αρμοδιότητά του και για τις υπόλοιπες πράξεις ή για τους άλλους κατηγορουμένους, μόνο όμως αν είναι καθ' ύλη αρμόδιο γι' αυτές, διαφορετικά παραπέμπει την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Κατ' εξαίρεση, το δικαστήριο διατηρεί την αρμοδιότητά του, αν συντρέχει περίπτωση του άρθρου 368 περ. β' και γ'.

[54] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 96 του Ν. 4623/2019 (Α' 134).

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ	
Άρθρο 132 - Κανονισμός της αρμοδιότητας. 1. Αν μεταξύ πολλών δικαστηρίων εξίσου αρμόδιων που δεν υπάγονται το ένα στο άλλο ή μεταξύ ανακριτικών υπαλλήλων αμφισβητείται η αρμοδιότητα για το ίδιο έγκλημα είτε για συναφή εγκλήματα, ή αν με βουλεύματα του ίδιου ή διαφορετικών συμβουλίων αποφασίστηκε η παραπομπή για το ίδιο έγκλημα στο ακροατήριο δυο ή περισσότερων εξίσου αρμοδίων δικαστηρίων, η αρμοδιότητα καθορίζεται ως εξής: 2. Το συμβούλιο εφετών, στην περιφέρεια του οποίου υπάγονται τα δικαστήρια μεταξύ των οποίων δημιουργήθηκε αμφισβήτηση ή ο Άρειος Πάγος, αν υπάγονται σε διαφορετικά εφετεία ή αν ένα από τα δικαστήρια αυτά είναι το εφετείο ή αν η σύγκρουση δημιουργήθηκε μεταξύ των κοινών ποινικών δικαστηρίων και των στρατιωτικών, προσδιορίζει το αρμόδιο δικαστήριο με αίτηση του κατηγορουμένου, του πολιτικώς ενάγοντος ή του εισαγγελέα ή του επιτρόπου ενός από τα πολλά αρμόδια δικαστήρια· η αίτηση πρέπει να είναι νομότυπη και να απευθύνεται στον εισαγγελέα εφετών ή του Αρείου Πάγου. Ο αρμόδιος εισαγγελέας εισάγει την αίτηση στο συμβούλιο εφετών ή στον Άρειο Πάγο που συνέρχεται σε συμβούλιο. 3. Ό,τι ορίζει η προηγούμενη παράγραφος εφαρμόζεται και στην περίπτωση του άρθρου 120 παρ. 3 τελευταίο εδάφιο.	**Άρθρο 132 - Κανονισμός της αρμοδιότητας.** 1. Αν μεταξύ πολλών δικαστηρίων εξίσου αρμοδίων που δεν υπάγονται το ένα στο άλλο ή μεταξύ ανακριτικών υπαλλήλων αμφισβητείται η αρμοδιότητα για το ίδιο έγκλημα είτε για συναφή εγκλήματα, ή αν με βουλεύματα του ίδιου ή διαφορετικών συμβουλίων αποφασίστηκε η παραπομπή για το ίδιο έγκλημα στο ακροατήριο δύο ή περισσοτέρων εξίσου αρμόδιων δικαστηρίων, η αρμοδιότητα καθορίζεται ως εξής: Το συμβούλιο εφετών, στην περιφέρεια του οποίου υπάγονται τα δικαστήρια μεταξύ των οποίων δημιουργήθηκε αμφισβήτηση, ή ο Άρειος Πάγος, αν υπάγονται σε διαφορετικά εφετεία ή αν ένα από τα δικαστήρια αυτά είναι το εφετείο ή αν η σύγκρουση δημιουργήθηκε μεταξύ των κοινών ποινικών δικαστηρίων και των στρατιωτικών, προσδιορίζει το αρμόδιο δικαστήριο με αίτηση του κατηγορουμένου, του παριστάμενου για την υποστήριξη της κατηγορίας ή του εισαγγελέα[55] ενός από τα πολλά αρμόδια δικαστήρια. Η αίτηση πρέπει να είναι νομότυπη και να απευθύνεται στον εισαγγελέα εφετών ή του Αρείου Πάγου. Ο αρμόδιος εισαγγελέας εισάγει την αίτηση στο συμβούλιο εφετών ή στον Άρειο Πάγο που συνέρχεται σε συμβούλιο. «2»[56]. Σε περίπτωση αμφισβήτησης της αρμοδιότητας μεταξύ εισαγγελέων, αυτή κανονίζεται από τον εισαγγελέα εφετών όταν η αμφισβήτηση ανακύπτει μεταξύ εισαγγελέων της περιφέρειάς του, ενώ σε κάθε άλλη περίπτωση από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. Ο αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου του άρθρου 33 παρ. 2 επιλύει κάθε διαφωνία ή σύγκρουση αρμοδιοτήτων μεταξύ των εισαγγελέων που εποπτεύει, καθώς και μεταξύ αυτών και των υπολοίπων εισαγγελέων. Αν όσο διαρκεί η διαδικασία της παρ. 1 του άρθρου αυτού ανακύψουν ζητήματα που αφορούν μέτρα δικονομικού καταναγκασμού, επιλαμβάνεται το συμβούλιο πλημμελειοδικών του τόπου όπου διενεργήθηκε η κύρια ανάκριση.
Άρθρο 133 - Αποχή από περαιτέρω ενέργειες. 1. Μόλις υποβληθεί η αίτηση και ωσότου εκδοθεί οριστική απόφαση γι' αυτήν, τα δικαστήρια μεταξύ των οποίων δημιουργήθηκε η σύγκρουση αρμοδιότητας και οι ανακριτικοί υπάλληλοι οφείλουν να απέχουν από κάθε περαιτέρω ενέργεια. Γι' αυτό το σκοπό ο εισαγγελέας που απασχολήθηκε με την αίτηση, μόλις την παραλάβει, ειδοποιεί τους ανακριτικούς υπαλλήλους ή τους δικαστές που ασχολήθηκαν με την υπόθεση. Οι δικαστές ειδοποιούνται διαμέσου του προέδρου τους. Οπωσδήποτε δεν κωλύεται η διενέργεια των ανακριτικών πράξεων που επείγουν. 2. Αν οι ανακριτικοί υπάλληλοι ή οι δικαστές που ασχολήθηκαν με την υπόθεση συνεχίζουν τη διενέργεια πράξεων, μολονότι ειδοποιήθηκαν, τιμωρούνται πειθαρχικά και ευθύνονται για τις ζημίες και τα έξοδα που δημιουργήθηκαν από αυτό το λόγο• επίσης, διαδικασία που συνεχίστηκε με αυτό τον τρόπο είναι αυτοδικαίως άκυρη, εκτός από την περίπτωση του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1. **Άρθρο 134 - Συνέπεια από την απόρριψη της αίτησης.** Αν η αίτηση του κατηγορουμένου ή του πολιτικώς ενάγοντος για τον προσδιορισμό του αρμόδιου δικαστηρίου ήταν εντελώς αβάσιμη και απορριφθεί, επιβάλλεται αμετάκλητα και με την ίδια απόφαση πρόστιμο από πέντε ευρώ και ενενήντα λεπτά (5,90) έως πενήντα εννέα (59) ευρώ.	**Άρθρο 133 - Αποχή από περαιτέρω ενέργειες.** 1. Μόλις υποβληθεί η αίτηση και ωσότου εκδοθεί οριστική απόφαση γι' αυτήν, τα δικαστήρια μεταξύ των οποίων δημιουργήθηκε η σύγκρουση αρμοδιότητας, οι εισαγγελείς και οι ανακριτικοί υπάλληλοι οφείλουν να απέχουν από κάθε περαιτέρω ενέργεια. Γι' αυτό το σκοπό ο εισαγγελέας, μόλις παραλάβει την αίτηση, ειδοποιεί τους ανακριτικούς υπαλλήλους, τους εισαγγελείς ή μέσω του προέδρου τους δικαστές που έχουν επιληφθεί. Δεν κωλύεται η διενέργεια των ανακριτικών πράξεων που επείγουν. 2. Αν οι ανακριτικοί υπάλληλοι, οι εισαγγελείς ή οι δικαστές που ασχολήθηκαν με την υπόθεση συνεχίζουν τη διενέργεια πράξεων, μολονότι ειδοποιήθηκαν, ευθύνονται πειθαρχικά. Η διαδικασία που συνεχίστηκε με αυτό 21 τον τρόπο είναι αυτοδικαίως άκυρη, εκτός από την περίπτωση του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1.
Άρθρο 135 - Υποχρεωτική η απόφαση για τον κανονισμό. Το δικαστήριο που ορίζεται στο άρθρο 132 γίνεται υποχρεωτικά αρμόδιο και ενεργεί περαιτέρω ως υποκατάστατο του αρχικά αρμόδιου. Το δικαστήριο οφείλει να κηρύξει την αναρμοδιότητά του σύμφωνα με το άρθρο 120 μόνο στην περίπτωση που από τη διαδικασία θα προκύψουν γεγονότα τα οποία επηρεάζουν την καθ' ύλην αρμοδιότητά του και δεν είχαν ληφθεί υπόψη από το	**Άρθρο 134 - Υποχρεωτική η απόφαση για τον κανονισμό.** Το δικαστήριο που ορίζεται στο άρθρο 132 γίνεται υποχρεωτικά αρμόδιο και ενεργεί περαιτέρω ως υποκατάστατο του αρχικά αρμόδιου. Στην περίπτωση που από τη διαδικασία προκύψουν γεγονότα τα οποία επηρεάζουν την καθ' ύλη αρμοδιότητά του και δεν είχαν ληφθεί υπόψη από το συμβούλιο εφετών ή τον Άρειο Πάγο που το καθόρισαν ως αρμόδιο, το δικαστήριο οφείλει να

[55] Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[56] Η παρ. 2 καταργήθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180). Η παρ. 3 αναριθμήθηκε αντιστοίχως σε παρ. 2.

συμβούλιο εφετών ή τον Άρειο Πάγο που το καθόρισαν αρμόδιο.	κηρύξει την αναρμοδιότητά του σύμφωνα με το άρθρο 120. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση νομοθετικής μεταβολής.
Άρθρο 136 - Αρμοδιότητα κατά παραπομπή. Το δικαστήριο που είναι αρμόδιο σύμφωνα με τα άρθρα 122-125 διατάζει την παραπομπή σε άλλο ισόβαθμο και ομοειδές όταν: α) αποφασίστηκε η εξαίρεση ολόκληρου δικαστηρίου ή τόσων μελών ενός δικαστηρίου ώστε τα υπόλοιπα να μη συμπληρώνουν το νόμιμο αριθμό για τη συζήτηση της υπόθεσης· β) δεν υπάρχει ο νόμιμος αριθμός δικαστών για τη σύνθεση του δικαστηρίου, εξαιτίας ασθένειας ή άλλου λόγου, και το κώλυμα αυτό διαρκεί ή πρόκειται να διαρκέσει δύο τουλάχιστον μήνες από την ημέρα που παραπέμφθηκε αμετάκλητα η υπόθεση στο ακροατήριο· γ) επιβάλλουν την παραπομπή σοβαροί λόγοι σχετικοί με τη δημόσια ασφάλεια και τάξη ή συντρέχουν λόγοι ασφαλείας για τη μη μεταγωγή του κατηγορουμένου, που επιβάλλουν την εκδίκαση της υπόθεσης στο δικαστήριο που εδρεύει στο κατάστημα κράτησης αυτού· δ) ο κατηγορούμενος εκτίει σε φυλακή εκτός της περιφέρειας του αρμόδιου κατά τα άρθρα 122-125 δικαστηρίου ποινή στερητική της ελευθερίας που το ανεκτέλεστο υπόλοιπό της υπερβαίνει τα τρία έτη και πρόκειται να δικαστεί για κακούργημα, ή, αν κρίνεται ύποπτος να αποδράσει, και για πλημμέλημα· ε) όταν ο εγκαλών ή ο ζημιωμένος ή ο κατηγορούμενος είναι δικαστικός λειτουργός από το βαθμό του παρέδρου σε πρωτοδικείο ή εισαγγελία και άνω και υπηρετεί στο αρμόδιο σύμφωνα με τα άρθρα 122-125 δικαστήριο. Αν όμως πρόκειται για αυτόφωρα εγκλήματα σε βάρος δικαστικών λειτουργών, που στρέφονται κατά της τιμής και της σωματικής ακεραιότητάς τους, δεν διατάσσεται παραπομπή, και στ) όταν συντρέχει η περίπτωση της παρ. 2 του άρθρου 117.	**Άρθρο 135 - Αρμοδιότητα κατά παραπομπή.** Το δικαστήριο που είναι αρμόδιο σύμφωνα με τα άρθρα 122-125 διατάζει την παραπομπή σε άλλο ισόβαθμο και ομοειδές, όταν: α) αποφασίστηκε η εξαίρεση ολόκληρου δικαστηρίου ή τόσων μελών ενός δικαστηρίου, ώστε τα υπόλοιπα να μη συμπληρώνουν τον νόμιμο αριθμό για τη συζήτηση της υπόθεσης, β) δεν υπάρχει ο νόμιμος αριθμός δικαστών για τη σύνθεση του δικαστηρίου, εξαιτίας ασθένειας ή άλλου λόγου, και το κώλυμα αυτό διαρκεί ή πρόκειται να διαρκέσει δύο τουλάχιστον μήνες από την ημέρα που παραπέμφθηκε αμετάκλητα η υπόθεση στο ακροατήριο, γ) επιβάλλουν την παραπομπή σοβαροί λόγοι σχετικοί με τη δημόσια ασφάλεια και τάξη ή συντρέχουν λόγοι ασφαλείας για τη μη μεταγωγή του κατηγορουμένου, που επιβάλλουν την εκδίκαση της υπόθεσης στο δικαστήριο που εδρεύει στο κατάστημα κράτησης αυτού, δ) ο κατηγορούμενος εκτίει σε κατάστημα κράτησης εκτός της περιφέρειας του αρμόδιου κατά τα άρθρα 122-125 δικαστηρίου ποινή στερητική της ελευθερίας που το ανεκτέλεστο υπόλοιπό της υπερβαίνει τα τρία έτη και πρόκειται να δικαστεί για κακούργημα ή αν κρίνεται ύποπτος να αποδράσει και για πλημμέλημα, ε) ο εγκαλών ή ο ζημιωμένος ή ο κατηγορούμενος είναι δικαστικός λειτουργός από τον βαθμό του παρέδρου σε πρωτοδικείο ή εισαγγελία και άνω και υπηρετεί στο αρμόδιο σύμφωνα με τα άρθρα 122-125 δικαστήριο. Αν όμως πρόκειται για αυτόφωρα εγκλήματα σε βάρος δικαστικών λειτουργών που στρέφονται κατά της τιμής και της σωματικής ακεραιότητάς τους, δεν διατάσσεται παραπομπή.
Άρθρο 137 - Δικαστήριο αρμόδιο για την παραπομπή. 1. Την παραπομπή μπορούν να ζητήσουν ο εισαγγελέας, ο κατηγορούμενος και ο πολιτικός ενάγων ενώ στις περιπτώσεις των στοιχείων γ' και δ' του άρθρου 136 μόνο ο εισαγγελέας του αρμόδιου δικαστηρίου ή του Αρείου Πάγου αυτεπαγγέλτως ή με παραγγελία του Υπουργού Δικαιοσύνης. Για την παραπομπή αποφασίζει: α) το συμβούλιο πλημμελειοδικών, αν πρόκειται για παραπομπή από ένα πταισματοδικείο σε άλλο στις περιπτώσεις των στοιχείων α' και β' του άρθρου 136· β) το συμβούλιο εφετών, αν ζητείται η παραπομπή από ένα μονομελές ή τριμελές πλημμελειοδικείο ή δικαστήριο ανηλίκων σε άλλο όμοιο· γ) ο Άρειος Πάγος, που συνέρχεται σε συμβούλιο σε κάθε άλλη περίπτωση (εκτός από αυτή που αναφέρεται στο άρθρο 499) και πάντοτε όταν ζητείται η παραπομπή για το λόγο που αναφέρεται στο στοιχείο γ' του άρθρου 136. Στην τελευταία περίπτωση, αν την παραπομπή τη ζητεί ο εισαγγελέας, ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου εισάγει την αίτηση σε συζήτηση μόνο αν συμφωνεί· αλλιώς, παραγγέλλει στον εισαγγελέα που υπέβαλε την αίτηση να εισαγάγει την υπόθεση στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο σύμφωνα με τα άρθρα 122-125. Τα άρθρα 132, 134 και 135 εδ. 1 εφαρμόζονται αναλογικά και σ' αυτή την περίπτωση. 2. Αν μετά την έκδοση της απόφασης που διέταξε την παραπομπή και πριν από την εκδίκαση της υπόθεσης πάψουν να υπάρχουν οι λόγοι που αναφέρονται στα στοιχεία α' έως δ' του άρθρου 136, η απόφαση μπορεί να ανακληθεί ύστερα από αίτηση του εισαγγελέα του αρμόδιου δικαστηρίου ή του Αρείου Πάγου. 3. Σε περίπτωση που θα απορριφθεί η αίτηση για παραπομπή μπορεί να υποβληθεί νέα αίτηση, αν συντρέχουν νέοι λόγοι.	**Άρθρο 136 - Δικαστήριο αρμόδιο για την παραπομπή.** 1. Την παραπομπή μπορούν να τη ζητήσουν ο εισαγγελέας, ο κατηγορούμενος και ο παριστάμενος για την υποστήριξη της κατηγορίας, ενώ στις περιπτώσεις των στοιχείων γ' και δ' του άρθρου 135 μόνο ο εισαγγελέας του αρμόδιου δικαστηρίου ή του Αρείου Πάγου αυτεπαγγέλτως ή με παραγγελία του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Για την παραπομπή αποφασίζει: α) το συμβούλιο εφετών, αν ζητείται η παραπομπή από ένα μονομελές ή τριμελές πλημμελειοδικείο ή δικαστήριο ανηλίκων σε άλλο όμοιο β) ο Άρειος Πάγος, που συνέρχεται σε συμβούλιο, σε κάθε άλλη περίπτωση (εκτός από αυτή που αναφέρεται στο άρθρο 499) και πάντοτε όταν ζητείται η παραπομπή για τον λόγο που αναφέρεται στο στοιχείο γ' του άρθρου 135. Στην τελευταία περίπτωση, αν την παραπομπή τη ζητεί ο εισαγγελέας, ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου εισάγει την αίτηση σε συζήτηση μόνο αν συμφωνεί αλλιώς, παραγγέλλει στον εισαγγελέα που υπέβαλε την αίτηση να εισαγάγει την υπόθεση στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο σύμφωνα με τα άρθρα 122-125. Τα άρθρα 132 και 134 εδάφιο α' εφαρμόζονται αναλόγως και σε αυτήν την περίπτωση. 2. Αν μετά την έκδοση της απόφασης που διέταξε την παραπομπή και πριν από την εκδίκαση της υπόθεσης, παύσουν να υπάρχουν οι λόγοι που αναφέρονται στα στοιχεία α' έως δ'«του άρθρου 135»[57], η απόφαση μπορεί να ανακληθεί ύστερα από αίτηση του εισαγγελέα του αρμόδιου δικαστηρίου ή του Αρείου Πάγου. 3. Σε περίπτωση που απορριφθεί η αίτηση για παραπομπή μπορεί να υποβληθεί νέα αίτηση, αν συντρέχουν νέοι λόγοι.

[57] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

ΕΚΤΟ ΤΜΗΜΑ	
ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ	
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΑ	
Άρθρο 138 - Απόφαση, βούλευμα και διάταξη. 1. Ο κώδικας αυτός ορίζει σε ποιες περιπτώσεις ο δικαστής εκδίδει απόφαση ή διάταξη. Διατάξεις εκδίδει και ο εισαγγελέας σε όσες περιπτώσεις του επιβάλλει ο νόμος την υποχρέωση να λαμβάνει μέτρα κατά την προδικασία ή κατά το χρόνο που το δικαστήριο διακόπτει τη συνεδρίασή του. Στην τελευταία περίπτωση η διάταξη του εισαγγελέα μπορεί να γίνει και προφορικά. Η απόφαση του δικαστικού συμβουλίου ονομάζεται βούλευμα. 2. Πριν από κάθε απόφαση ή διάταξη του δικαστή που εκδίδεται κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο παίρνουν το λόγο σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου ο εισαγγελέας ή ο δημόσιος κατήγορος, όπου υπάρχει (άρθρο 27), καθώς και οι παρόντες διάδικοι. Τα βουλεύματα του δικαστικού συμβουλίου και οι διατάξεις του ανακριτή εκδίδονται ύστερα από έγγραφη πρόταση του εισαγγελέα, ο οποίος την αναπτύσσει και προφορικά, όταν η εμφάνισή του στο συμβούλιο προβλέπεται από το νόμο. Ο νόμος ορίζει τις περιπτώσεις στις οποίες πρέπει να ακουστούν οι διάδικοι πριν να εκδοθεί το βούλευμα ή η διάταξη του ανακριτή. 3. Η παράβαση της παρ. 2 συνεπάγεται την ακυρότητα της απόφασης, του βουλεύματος και της διάταξης.	**Άρθρο 137 - Απόφαση, βούλευμα και διάταξη.** Ο κώδικας αυτός ορίζει σε ποιες περιπτώσεις ο δικαστής εκδίδει απόφαση ή διάταξη. Διατάξεις εκδίδει και ο εισαγγελέας σε όσες περιπτώσεις του επιβάλλει ο νόμος την υποχρέωση να λαμβάνει μέτρα κατά την προδικασία ή κατά το χρόνο που το δικαστήριο διακόπτει τη συνεδρίασή του. Στην τελευταία περίπτωση η διάταξη του εισαγγελέα μπορεί να γίνει και προφορικά. Η απόφαση του δικαστικού συμβουλίου ονομάζεται βούλευμα. **Άρθρο 138 - Διαδικασία έκδοσης απόφασης, βουλεύματος και διάταξης.** 1. Πριν από κάθε απόφαση ή διάταξη του δικαστή που εκδίδεται κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο παίρνουν τον λόγο σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου ο εισαγγελέας καθώς και οι παρόντες διάδικοι. Τα βουλεύματα του δικαστικού συμβουλίου και οι διατάξεις του ανακριτή εκδίδονται ύστερα από έγγραφη πρόταση του εισαγγελέα, ο οποίος την αναπτύσσει και προφορικά, όταν η εμφάνισή του στο συμβούλιο προβλέπεται από τον νόμο. (-)[58]Ο νόμος ορίζει τις περιπτώσεις στις οποίες πρέπει να ακουστούν οι διάδικοι πριν εκδοθεί το βούλευμα ή η διάταξη του ανακριτή. 2. Η παράβαση της προηγούμενης παραγράφου συνεπάγεται την ακυρότητα της απόφασης, του βουλεύματος και της διάταξης. «3. Αντίγραφο της πρότασης επί παρεμπιπτόντων ζητημάτων μπορούν να λάβουν οι διάδικοι μετά από αίτησή τους, αφού ειδοποιηθούν έστω και τηλεφωνικά, μόνον όταν αυτή αφορά τα δικονομικά μέτρα του άρθρου 282 ή διαφωνία κατ' άρθρο 307 ή αίτημα διαδίκου, οπότε η δικογραφία διαβιβάζεται στον ανακριτή ή στο συμβούλιο, μετά παρέλευση 24 ωρών.»[59]
Άρθρο 139 - Αιτιολογίες. Οι αποφάσεις και τα βουλεύματα καθώς και οι διατάξεις του ανακριτή και του εισαγγελέα, πρέπει να αιτιολογούνται ειδικά και εμπεριστατωμένα, ενώ η καταδικαστική απόφαση και το παραπεμπτικό βούλευμα πρέπει να αναφέρουν και τον αριθμό του άρθρου του ποινικού νόμου που εφαρμόζεται (άρθρα 484 παρ. 1 στοιχ. δ' και ε' και 510 παρ. 1 στοιχ. δ' και η'). Μόνη η επανάληψη της διατύπωσης του νόμου δεν αρκεί για την αιτιολογία. Αιτιολογία απαιτείται σε όλες χωρίς εξαίρεση τις αποφάσεις, τα βουλεύματα και τις διατάξεις, ανεξάρτητα του αν αυτό απαιτείται ειδικά από το νόμο ή αν είναι οριστικές ή παρεμπίπτουσες ή αν η έκδοσή τους αφήνεται στη διακριτική, ελεύθερη ή ανέλεγκτη κρίση του δικαστή που τις εξέδωσε.	**Άρθρο 139 - Αιτιολογίες.** 1. Οι αποφάσεις, οι ποινικές διαταγές και τα βουλεύματα, καθώς και οι διατάξεις του ανακριτή και του εισαγγελέα, πρέπει να αιτιολογούνται ειδικά και εμπεριστατωμένα, ενώ η καταδικαστική απόφαση και το παραπεμπτικό βούλευμα πρέπει να αναφέρουν και τον αριθμό του άρθρου του ποινικού νόμου που εφαρμόζεται. Μόνη η επανάληψη της διατύπωσης του νόμου δεν αρκεί για την αιτιολογία. 2. Αιτιολογία απαιτείται σε όλες χωρίς εξαίρεση τις αποφάσεις, τα βουλεύματα και τις διατάξεις, ανεξάρτητα του αν αυτό απαιτείται ειδικά από τον νόμο ή αν είναι οριστικές ή παρεμπίπτουσες ή αν η έκδοσή τους αφήνεται στη διακριτική, ελεύθερη ή ανέλεγκτη κρίση του δικαστή που τις εξέδωσε.
Άρθρο 140 - Πρακτικά της συνεδρίασης. Τα πρακτικά της συνεδρίασης συντάσσονται από το γραμματέα με ευθύνη δική του, καθώς και με ευθύνη του δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση. Τα πρακτικά μνημονεύουν: α) τον τόπο, το χρόνο της συνεδρίασης και τις διακοπές της, καθώς και την ώρα που ορίστηκε για κάθε επανάληψη· β) τα ονοματεπώνυμα των δικαστών και του εισαγγελέα ή του δημόσιου κατήγορου και του γραμματέα· γ) το ονοματεπώνυμο και ό,τι άλλο συντελεί στην εξακρίβωση της ταυτότητας του κατηγορουμένου, των διαδίκων, των εκπροσώπων τους και των συνηγόρων· δ) τα ονοματεπώνυμα των μαρτύρων, των διερμηνέων, των πραγματογνωμόνων και των τεχνικών συμβούλων και ε) την όρκιση των μαρτύρων, των διερμηνέων και των πραγματογνωμόνων.	**Άρθρο 140 - Πρακτικά της συνεδρίασης.** Τα πρακτικά της συνεδρίασης συντάσσονται από τον γραμματέα με ευθύνη δική του, καθώς και με ευθύνη του δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση. Τα πρακτικά μνημονεύουν: α) τον τόπο, τον χρόνο της συνεδρίασης και τις διακοπές της, καθώς και την ώρα που ορίστηκε για κάθε επανάληψη, β) τα ονοματεπώνυμα των δικαστών, του εισαγγελέα και του γραμματέα, γ) το ονοματεπώνυμο και ό,τι άλλο συντελεί στην εξακρίβωση της ταυτότητας των διαδίκων, των εκπροσώπων τους και των συνηγόρων, δ) τα ονοματεπώνυμα των μαρτύρων, των διερμηνέων, των πραγματογνωμόνων και των τεχνικών συμβούλων και ε) την όρκιση των μαρτύρων, των διερμηνέων και των πραγματογνωμόνων.
Άρθρο 141 - Το περιεχόμενο των πρακτικών. 1. Τα πρακτικά της συνεδρίασης πρέπει να περιέχουν με συντομία τις καταθέσεις των μαρτύρων και τις προσθήκες ή τις διαφορές των καταθέσεων που γίνονται στο ακροατήριο σε σχέση μ' εκείνες	**Άρθρο 141 - Το περιεχόμενο των πρακτικών.** 1. Τα πρακτικά της συνεδρίασης πρέπει να περιέχουν με συντομία τις καταθέσεις των μαρτύρων και τις προσθήκες ή τις διαφορές των καταθέσεων που γίνονται στο ακροατήριο σε σχέση με εκείνες

[58] Καταργήθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[59] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

που έγιναν στην ανάκριση·επίσης τα συμπεράσματα των πραγματογνωμόνων και των τεχνικών συμβούλων, τις απολογίες και τις δηλώσεις των κατηγορουμένων και των αστικώς υπευθύνων, τις προτάσεις και τις αιτήσεις του εισαγγελέα και των διαδίκων, τις αποφάσεις του δικαστηρίου και τις διατάξεις εκείνου που διευθύνει τη συζήτηση και γενικά κάθε αξιόλογο γεγονός κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης. Όποιος διευθύνει τη συζήτηση φροντίζει να καταχωρίζονται στα πρακτικά κατά λέξη εκείνα τα μέρη των μαρτυριών ή των δηλώσεων που κρίνει ουσιώδη για τους σκοπούς της απόδειξης. Επίσης έχει τη δυνατότητα και να τα υπαγορεύσει ή και να επιτρέψει σ' εκείνον που εξετάζεται την υπαγόρευσή τους· το γεγονός αυτό αναφέρεται στα πρακτικά. 2. Ο εισαγγελέας και οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να ζητούν την καταχώριση κάθε δήλωσης όσων εξετάζονται ή εκείνων που μετέχουν στη δίκη, αν έχουν συμφέρον και δεν είναι αντίθετο στο νόμο, και να παραδίδουν γραπτώς σ' αυτόν που διευθύνει τη συζήτηση τις δηλώσεις τους που αναπτύχθηκαν προφορικά. Η απόφαση του δικαστηρίου που αρνείται ή περιορίζει την άσκηση των παραπάνω δικαιωμάτων, η οποία εκδίδεται μετά προσφυγή κατά της άρνησης του διευθύνοντος τη συζήτηση, προσβάλλεται με τα ένδικα μέσα που επιτρέπονται εναντίον της οριστικής απόφασης και μόνο μαζί με αυτήν. 3. Τα πρακτικά ωσότου προσβληθούν για πλαστότητα αποδεικνύουν όλα όσα αναγράφονται σ' αυτά, σύμφωνα με το άρθρο 140 και με αυτό το άρθρο.	που έγιναν στην ανάκριση, επίσης τα συμπεράσματα των πραγματογνωμόνων και των τεχνικών συμβούλων, τις απολογίες και τις δηλώσεις των κατηγορουμένων και των τεχνικών συμβούλων, τις προτάσεις και τις αιτήσεις του εισαγγελέα και των διαδίκων, τις αποφάσεις του δικαστηρίου και τις διατάξεις εκείνου που διευθύνει τη συζήτηση και γενικά κάθε αξιόλογο γεγονός κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης. Όποιος διευθύνει τη συζήτηση φροντίζει να καταχωρίζονται στα πρακτικά κατά λέξη εκείνα τα μέρη των μαρτυριών ή των δηλώσεων που κρίνει ουσιώδη για τους σκοπούς της απόδειξης. Επίσης έχει τη δυνατότητα και να τα υπαγορεύσει ή και να επιτρέψει σ' εκείνον που εξετάζεται την υπαγόρευσή τους, το γεγονός δε αυτό αναφέρεται στα πρακτικά. 2. Ο εισαγγελέας και οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να ζητούν την καταχώρηση κάθε δήλωσης όσων εξετάζονται ή εκείνων που μετέχουν στη δίκη, αν έχουν συμφέρον και δεν είναι αντίθετο στον νόμο, και να παραδίδουν γραπτώς σε αυτόν που διευθύνει τη συζήτηση τις δηλώσεις τους που αναπτύχθηκαν προφορικά. Η απόφαση του δικαστηρίου που αρνείται ή περιορίζει την άσκηση των παραπάνω δικαιωμάτων, η οποία εκδίδεται μετά από προσφυγή κατά της άρνησης του διευθύνοντος τη συζήτηση, προσβάλλεται με τα ένδικα μέσα που επιτρέπονται εναντίον της οριστικής απόφασης και μόνο μαζί με αυτήν. 3. Τα πρακτικά ωσότου προσβληθούν για πλαστότητα αποδεικνύουν όλα όσα αναγράφονται σε αυτά, σύμφωνα με το άρθρο 140. 4. Η αίτηση του κατηγορουμένου ή του συνηγόρου του για την έναρξη της διαδικασίας ποινικής συνδιαλλαγής ή ποινικής διαπραγμάτευσης που υποβάλλεται στο ακροατήριο, καταχωρίζεται σε αυτοτελές πρακτικό, το οποίο συντάσσεται ανεξάρτητα από τα πρακτικά συνεδρίασης της παρ. 1 και μνημονεύει τα στοιχεία α', β' και γ' του άρθρου 140.
Άρθρο 142 - Σύνταξη των πρακτικών. 1. Μόλις τελειώσει η συνεδρίαση, όποιος τη διευθύνει θεωρεί και μονογράφει σε κάθε φύλλο τα πρόχειρα πρακτικά που συντάχθηκαν από το γραμματέα κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης. 2. Μέσα σε οκτώ ημέρες από τη συνεδρίαση καθαρογράφονται τα πρακτικά από το γραμματέα και υπογράφονται απ' αυτόν και το δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση, ή, αν αυτός μετατέθηκε ή απομακρύνθηκε από τη δημόσια υπηρεσία ή πέθανε πριν από την καθαρογράφηση, από τον αρχαιότερο μεταξύ των δικαστών που συμμετείχαν στη συζήτηση και, αν το δικαστήριο είναι μονομελές, μόνο από το γραμματέα. Αν ο γραμματέας που συμμετείχε στη συζήτηση απομακρύνθηκε από την υπηρεσία ή πέθανε πριν από την καθαρογράφηση, τα πρακτικά συντάσσει όποιος διευθύνει τη γραμματεία του δικαστηρίου ή ο αναπληρωτής του με βάση τα πρόχειρα πρακτικά και τα σχετικά έγγραφα που βρίσκονται στο δικαστικό γραφείο· τα πρακτικά υπογράφονται απ' αυτόν και από τον διευθύνοντα τη συζήτηση σύμφωνα με τα παραπάνω. Η ημερομηνία υπογραφής των καθαρογραμμένων πρακτικών σημειώνεται αυθημερόν σε ειδικό βιβλίο, που τηρείται στην οικεία γραμματεία. 3. Τα πρακτικά της συνεδρίασης του πταισματοδικείου και οι αποφάσεις και οι διατάξεις που καταχωρίζονται σ' αυτά μπορούν να καθαρογραφηθούν μαζί με το σκεπτικό και καταχωρίζονται σε ειδικό βιβλίο, που τηρείται από το γραμματέα (βιβλίο δημοσίευσης αποφάσεων). Με εντολή του διευθύνοντος τη συζήτηση, καθώς και ύστερα από αίτηση καθενός που έχει έννομο συμφέρον, ακόμη και του συνηγόρου του διαδίκου ή ύστερα από παραγγελία του δημόσιου κατηγόρου, του εισαγγελέα ή υστέρα από άσκηση ενδίκου μέσου, ο γραμματέας έχει υποχρέωση να καθαρογραφήσει τα πρακτικά, τις διατάξεις και την απόφαση σύμφωνα με τους ορισμούς των παραπάνω παραγράφων. 4. Η προηγούμενη παράγραφος εφαρμόζεται και: 1) στις αποφάσεις του μονομελούς πλημμελειοδικείου και μονομελούς δικαστηρίου ανηλίκων: α) όταν είναι αναβλητικές, εκτός εάν διατάσσουν αναβολή για κρείσσονες αποδείξεις,	**Άρθρο 142 - Σύνταξη των πρακτικών.** 1. Μόλις τελειώσει η συνεδρίαση, όποιος τη διευθύνει θεωρεί και μονογράφει σε κάθε φύλλο τα πρόχειρα πρακτικά που συντάχθηκαν από τον γραμματέα κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης. 2. Μέσα σε οκτώ ημέρες από τη συνεδρίαση καθαρογράφονται τα πρακτικά από τον γραμματέα και υπογράφονται από αυτόν και τον δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση ή, αν αυτός μετατέθηκε ή απομακρύνθηκε από τη δημόσια υπηρεσία ή πέθανε πριν από την καθαρογράφηση, από τον αρχαιότερο μεταξύ των δικαστών που συμμετείχαν στη συζήτηση και, αν το δικαστήριο είναι μονομελές, μόνο από τον γραμματέα. Αν ο γραμματέας που συμμετείχε στη συζήτηση απομακρύνθηκε από την υπηρεσία ή πέθανε πριν από την καθαρογράφηση, τα πρακτικά συντάσσει όποιος διευθύνει τη γραμματεία του δικαστηρίου ή ο αναπληρωτής του με βάση τα πρόχειρα πρακτικά και τα σχετικά έγγραφα που βρίσκονται στο δικαστικό γραφείο τα πρακτικά υπογράφονται από αυτόν και από τον διευθύνοντα τη συζήτηση σύμφωνα με τα παραπάνω. Η ημερομηνία υπογραφής των καθαρογραμμένων πρακτικών σημειώνεται αυθημερόν σε ειδικό βιβλίο, που τηρείται στην οικεία γραμματεία. 3. Όπου από τις διατάξεις της νομοθεσίας προβλέπεται επίδοση αντιγράφου ή αποσπάσματος της απόφασης ποινικού δικαστηρίου σε αυτόν που καταδικάστηκε, αντί γι' αυτήν μπορεί να επιδοθεί έγγραφο της γραμματείας του δικαστηρίου, που περιέχει τον αριθμό της απόφασης, τη διάταξη που παραβιάστηκε και την ποινή που επιβλήθηκε. Η επίδοση αυτού του εγγράφου έχει τις συνέπειες της επίδοσης αντιγράφου ή αποσπάσματος της απόφασης. «4. Οι αποφάσεις που αναβάλλουν τη δίκη κατά τα άρθρα 59, 61, 349 ή 352, χωρίς να έχει προηγηθεί έρευνα αποδεικτικών μέσων, δεν είναι αναγκαίο να καθαρογράφονται κατά τις προηγούμενες παραγράφους. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Ολομέλειας του οικείου δικαστηρίου, μπορεί να καθορίζεται για ποιες επιπλέον αποφάσεις δεν είναι αναγκαία η καθαρογραφή. Σε κάθε περίπτωση καθαρογράφονται οι ερήμην καταδικαστικές αποφάσεις, οι προπαρασκευαστικές αποφάσεις με τις οποίες λύεται οριστικά ένα

β) όταν εκδίδονται ύστερα από έφεση κατά αποφάσεων του πταισματοδικείου, γ) όταν παύουν οριστικά την ποινική δίωξη λόγω θανάτου ή λόγω ανάκλησης της έγκλησης, δ) όταν είναι αθωωτικές, εφόσον η ποινική δίωξη είχε ασκηθεί αυτεπάγγελτα και δεν υπάρχει παθών ή πολιτικώς ενάγων, εκτός εάν διατάσσουν απόδοση κατασχεθέντων ή επικύρωση κατάσχεσης και δήμευση κατασχεθέντων, ε) όταν είναι καταδικαστικές κατ' αντιμωλία και η ποινή που επιβλήθηκε στον κατηγορούμενο δεν είναι εφέσιμη, εκτός εάν διατάσσουν απόδοση κατασχεθέντων ή επικύρωση κατάσχεσης και δήμευση κατασχεθέντων. 2) Στις αποφάσεις του τριμελούς πλημμελειοδικείου: α) όταν εκδίδονται ύστερα από έφεση κατά αποφάσεων του μονομελούς πλημμελειοδικείου, για τις οποίες η καθαρογραφή γίνεται με καταχώριση σε ειδικό βιβλίο, β) όταν είναι αναβλητικές, εκτός εάν διατάσσουν αναβολή για κρείσσονες αποδείξεις, γ) όταν παύουν οριστικά την ποινική δίωξη λόγω θανάτου του κατηγορουμένου ή λόγω ανάκλησης της έγκλησης, δ) όταν εκδίδονται έπειτα από έφεση και είναι αθωωτικές, εφόσον δεν υπάρχει παθών ή παράσταση πολιτικής αγωγής, εκτός εάν διατάσσουν απόδοση κατασχεθέντων ή επικύρωση κατάσχεσης και δήμευση κατασχεθέντων, ε) όταν είναι καταδικαστικές κατ' αντιμωλία και η ποινή που επιβλήθηκε δεν είναι εφέσιμη, εκτός εάν διατάσσουν απόδοση κατασχεθέντων ή επικύρωση κατάσχεσης και δήμευση κατασχεθέντων, στ) όταν αφορούν σωματικές βλάβες από αμέλεια, για τις οποίες η ποινική δίωξη παύει οριστικά κατ' άρθρο 315 παράγραφος 1 εδάφιο τελευταίο ΠΚ. 3. Στις αποφάσεις του Τριμελούς Εφετείου Πλημμελημάτων, Μονομελούς Εφετείου Κακουργημάτων, Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων, Πενταμελούς Εφετείου και Εφετείου Ανηλίκων: α) όταν είναι αναβλητικές, εκτός εάν διατάσσουν αναβολή για κρείσσονες αποδείξεις, β) όταν κηρύσσεται απαράδεκτη η συζήτηση λόγω ελλείψεως κλητεύσεως ή νομίμου κλητεύσεως του κατηγορουμένου, γ) όταν η έφεση απορρίπτεται ως ανυποστήρικτη κατ' άρθρο 501 παράγραφος 1 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. 5. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της ολομέλειας του οικείου πρωτοδικείου, μπορεί να επεκτείνεται η εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου και στα πρακτικά, όπως και στις αποφάσεις των μονομελών πλημμελειοδικείων, που εκδίδονται σε πρώτο βαθμό και των μονομελών δικαστηρίων ανηλίκων στις παρακάτω περιπτώσεις: α) για τις παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, β) για τα πλημμελήματα καθυστέρησης πληρωμής εργατικών ή εργοδοτικών εισφορών, γ) για τις παραβάσεις του υγειονομικού κανονισμού, δ) για τις αγορανομικές παραβάσεις και ε) για τις αξιόποινες πράξεις που βεβαιώνονται με έκθεση δημόσιας αρχής. 6. Όπου από τις διατάξεις της νομοθεσίας προβλέπεται επίδοση αντιγράφου ή αποσπάσματος της απόφασης ποινικού δικαστηρίου σ' αυτόν που καταδικάστηκε, αντί γι' αυτήν μπορεί να επιδοθεί έγγραφο της γραμματείας του δικαστηρίου, που περιέχει τον αριθμό της απόφασης, τη διάταξη που παραβιάστηκε και την ποινή που επιβλήθηκε. Η επίδοση αυτού του εγγράφου έχει τις συνέπειες της επίδοσης αντιγράφου ή αποσπάσματος της απόφασης.	ζήτημα, καθώς και εκείνες στις οποίες έχει δηλωθεί παράσταση προς υποστήριξη της κατηγορίας.»[60]
Άρθρο 142Α - Τήρηση πρακτικών με φωνοληψία. 1. Ενώπιον των δικαστηρίων, με εξαίρεση το πταισματοδικείο, μπορεί να εφαρμοστεί και το σύστημα τήρησης πρακτικών των συζητήσεων με φωνοληψία. 2. Η φωνοληπτική τήρηση των πρακτικών γίνεται από τον Γραμματέα του Δικαστηρίου και υπό τις οδηγίες του Δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση με μαγνητοφώνηση και	**Άρθρο 143 - Τήρηση πρακτικών με φωνοληψία ή εικονοληψία.** 1. Ενώπιον των δικαστηρίων μπορεί να εφαρμοστεί και το σύστημα τήρησης πρακτικών των συζητήσεων με φωνοληψία. Σε δίκες κακουργημάτων η τήρηση πρακτικών με φωνοληψία είναι υποχρεωτική. α. Η φωνοληπτική τήρηση των πρακτικών γίνεται από τον γραμματέα του δικαστηρίου και υπό τις οδηγίες του

[60] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

απομαγνητοφώνηση ή άλλες τεχνικές φωνοληψίας που διενεργούνται με τη χρήση κατάλληλων μηχανικών μέσων και, εφόσον παρίσταται αναγκαίο, με τη συνδρομή βοηθητικού προσωπικού. 3. Οι υλικοί φορείς του ήχου όπως ψηφιακοί δίσκοι και κασέτες παράγονται, με την ενσωμάτωση του ήχου, σε ένα πρωτότυπο το οποίο φυλάσσεται στο αρχείο του δικαστηρίου για τη διασφάλιση της δυνατότητας επαλήθευσης προς το απομαγνητοφωνημένο ή με άλλες τεχνικές εκτυπωμένο κείμενο και σε ένα κυρωμένο αντίτυπο, το οποίο χρησιμοποιείται για την εργασία της απομαγνητοφώνησης και εκτύπωσης. 4. Η μηχανική εγγραφή (φωνοληψία) κατά τη διαδικασία ενώπιον του ακροατηρίου αποτελεί για τις ανάγκες του άρθρου 142 παρ. 1 τα πρόχειρα πρακτικά. 5. Το απομαγνητοφωνημένο ή με άλλες τεχνικές εκτυπωμένο κείμενο υπογράφεται από το δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση και από τον γραμματέα, τίθεται στη δικογραφία και συνιστά το κατά την έννοια του άρθρου 142 παρ. 2 κείμενο των πρακτικών. **Άρθρο 143 - Τήρηση στενογραφημένων πρακτικών.** 1. Σε περίπτωση που υπάρχει ειδικός στενογράφος γραμματέας τηρούνται στενογραφημένα πρακτικά ύστερα από αίτηση του εισαγγελέα ή ενός από τους διαδίκους ή και αυτεπαγγέλτως. Η σχετική αίτηση μπορεί να υποβληθεί ακόμη και όσο διαρκεί η αποδεικτική διαδικασία στο δικαστήριο, που αποφαίνεται αμέσως και αμετακλήτως. Αν το δικαστήριο δεχτεί την αίτηση, καθορίζει το ποσό της δαπάνης, που πρέπει να καταβληθεί αμέσως στο γραμματέα του δικαστηρίου από το διάδικο που υπέβαλε την αίτηση. Με έγκριση του Υπουργού Δικαιοσύνης μπορεί να μετακληθεί για ορισμένη δίκη στενογράφος γραμματέας από άλλο δικαστήριο. 2. Τα στενογραφημένα πρόχειρα πρακτικά μονογράφονται από το δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση και μέσα σε οκτώ ημέρες γράφονται από το γραμματέα με κοινά γράμματα και υπογράφονται σύμφωνα με το άρθρο 142 παρ. 2. Τα κανονικά πρακτικά συνοδεύονται από τα στενογραφημένα πρόχειρα, τα οποία, σε περίπτωση που θα αμφισβητηθούν εκείνα που γράφτηκαν με κοινά γράμματα, αποτελούν πλήρη απόδειξη. Αν παρουσιαστεί κώλυμα στο στενογράφο γραμματέα ή αν αυτός απομακρυνθεί (άρθρο 142 παρ. 2), ο δικαστής που διευθύνει τη συζήτηση προσλαμβάνει για τη μετάφραση ιδιώτη στενογράφο που δίνει ενώπιον του τον όρκο του διερμηνέα.	δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση με μαγνητοφώνηση και απομαγνητοφώνηση ή άλλες τεχνικές φωνοληψίας που διενεργούνται με την χρήση κατάλληλων μηχανικών μέσων και, εφόσον παρίσταται αναγκαίο, με την συνδρομή βοηθητικού προσωπικού. β. Οι υλικοί φορείς του ήχου όπως ψηφιακοί δίσκοι και κασέτες παράγονται, με την ενσωμάτωση του ήχου, σε ένα πρωτότυπο το οποίο φυλάσσεται στο αρχείο του δικαστηρίου για τη διασφάλιση της δυνατότητας επαλήθευσης προς το απομαγνητοφωνημένο ή με άλλες τεχνικές εκτυπωμένο κείμενο και σε ένα κυρωμένο αντίτυπο, το οποίο χρησιμοποιείται για την εργασία της απομαγνητοφώνησης και εκτύπωσης. 2. Η μηχανική εγγραφή (φωνοληψία) κατά τη διαδικασία ενώπιον του ακροατηρίου, συνιστά, για τις ανάγκες του άρθρου 142 παρ. 1, το κείμενο των πρόχειρων πρακτικών. Σε δίκες μακράς διάρκειας το δικαστήριο, εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα από τον εισαγγελέα ή τους διαδίκους, επιτρέπει τη χορήγηση αντιγράφου των ως άνω πρόχειρων πρακτικών μετά το πέρας της αποδεικτικής διαδικασίας. 3. Το απομαγνητοφωνημένο ή με άλλες τεχνικές εκτυπωμένο κείμενο υπογράφεται από τον δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση και από τον γραμματέα, τίθεται στη 23 δικογραφία και συνιστά το κατά την έννοια του άρθρου 142 παρ. 2 κείμενο των πρακτικών. «4. Η διαδικασία των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζεται και σε όσες περιπτώσεις προβλέπεται στον νόμο εικονοληψία ή εικονοτηλεδιάσκεψη. Η εφαρμογή της τήρησης των πρακτικών με φωνοληψία, καθώς και η εφαρμογή της εικονοτηλεδιάσκεψης στην ποινική δίκη γίνεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης που καθορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής της.»[61]
Άρθρο 144 - Σύνταξη της απόφασης και των διατάξεων. 1. Η απόφαση και οι διατάξεις που εκδίδονται κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης συντάσσονται γραπτώς και υπογράφονται μέσα σε οκτώ ημέρες σύμφωνα με το άρθρο 142 παρ. 2. 2. Με έγκριση του Υπουργού Δικαιοσύνης ύστερα από πρόταση της ολομέλειας του δικαστηρίου επιτρέπεται οι αποφάσεις και οι διατάξεις να μη συντάσσονται ιδιαιτέρως, αλλά να καταχωρίζονται ολόκληρες στα πρακτικά. Στα πταισματοδικεία την πρόταση την υποβάλλει η ολομέλεια του πρωτοδικείου όπου υπάγονται• οι διατάξεις των άρθρων 138 παρ. 2 και 3 και 139 τηρούνται σε κάθε περίπτωση. 3. Η σύνταξη των καταδικαστικών αποφάσεων κατά των οποίων έχει ασκηθεί ένδικο μέσο γίνεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα, όταν κρατείται εκείνος που το ασκεί.	**Άρθρο 144 - Σύνταξη της απόφασης, των ποινικών διαταγών και των διατάξεων.** 1. Η απόφαση, οι ποινικές διαταγές και οι διατάξεις που εκδίδονται κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, συντάσσονται γραπτώς και υπογράφονται σύμφωνα με το άρθρο 142 παρ. 2, εντός προθεσμίας οκτώ ημερών, που αρχίζει από τη λήξη της προθεσμίας καθαρογραφής των πρακτικών της δίκης. 2. Με έγκριση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ύστερα από πρόταση της ολομέλειας του δικαστηρίου επιτρέπεται οι αποφάσεις και οι διατάξεις να μη συντάσσονται ιδιαιτέρως, αλλά να καταχωρίζονται ολόκληρες στα πρακτικά. Οι διατάξεις των άρθρων 138 παρ. 1 και 2 και 139 τηρούνται σε κάθε περίπτωση. 3. Η σύνταξη των καταδικαστικών αποφάσεων κατά των οποίων έχει ασκηθεί ένδικο μέσο γίνεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα, όταν κρατείται εκείνος που το ασκεί.
Άρθρο 145 - Διόρθωση και συμπλήρωση της απόφασης, της διάταξης και των πρακτικών. 1. Όταν στην απόφαση ή στη διάταξη υπάρχουν λάθη ή παραλείψεις που δεν δημιουργούν ακυρότητα, ο δικαστής που τις εξέδωσε διατάσσει αυτεπαγγέλτως ή με αίτηση του εισαγγελέα ή κάποιου από τους διαδίκους τη διόρθωση ή τη συμπλήρωσή τους, αν δεν μεταβάλλονται ουσιαστικά και δεν αλλοιώνεται η αληθινή εικόνα αυτών που πράγματι συνέβησαν στο ακροατήριο.	**Άρθρο 145 - Διόρθωση και συμπλήρωση της απόφασης, της ποινικής διαταγής, της διάταξης και των πρακτικών.** 1. Όταν στην απόφαση, στην ποινική διαταγή ή στην διάταξη υπάρχουν λάθη ή παραλείψεις που δεν δημιουργούν ακυρότητα ο δικαστής που τις εξέδωσε διατάσσει αυτεπαγγέλτως ή με αίτηση του εισαγγελέα ή κάποιου από τους διαδίκους τη διόρθωση ή τη συμπλήρωσή τους, εφόσον δεν επέρχεται ουσιώδης μεταβολή στην απόφαση ή στη διάταξη και δεν αλλοιώνεται η αληθινή εικόνα

[61] Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

2. Η διόρθωση ή η συμπλήρωση μπορεί να αφορά, εκτός από τις άλλες παραλείψεις, και τα όσα αναφέρονται ως προς την ταυτότητα του κατηγορουμένου, τη συμπλήρωση του ανεπαρκούς αιτιολογικού και τη διευκρίνιση του διατακτικού της απόφασης όταν αυτό έχει ασάφειες ή είναι διαφορετικό από εκείνο που απαγγέλθηκε στο ακροατήριο ή που σημειώθηκε στα πρακτικά. Η διόρθωση ή η συμπλήρωση διατάσσεται με απόφαση ή διάταξη, ύστερα από κλήτευση και ακρόαση των διαδίκων που εμφανίστηκαν. Η διόρθωση ή η συμπλήρωση απόφασης του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου διατάσσεται, στην περίπτωση που έληξε η σύνοδος κατά την οποία εκδόθηκε η απόφαση, από το δικαστήριο των Εφετών στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται το μεικτό ορκωτό δικαστήριο. Αν ασκήθηκε κατά της απόφασης ένδικο μέσο, τη διόρθωση ή τη συμπλήρωσή της τη διατάσσει το δικαστήριο που την εξέδωσε, αν το ένδικο μέσο απορρίφθηκε ως απαράδεκτο· σε αντίθετη περίπτωση τη διόρθωση ή τη συμπλήρωση τη διατάσσει το δικαστήριο που αποφασίζει για το ένδικο μέσο. 3. Μέσα σε είκοσι ημέρες από την, κατά το άρθρο 142 παρ. 2 εδάφιο τελευταίο, καταχώριση στο ειδικό βιβλίο καθαρογραμμένων πρακτικών είναι δυνατό να ζητηθεί από τους διαδίκους και τον εισαγγελέα ή να προκληθεί αυτεπαγγέλτως από το δικαστή η διόρθωση των λαθών που υπάρχουν στα πρακτικά ή η συμπλήρωση των ελλείψεων, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 1. Τη διόρθωση ή τη συμπλήρωση τη διατάσσει, ύστερα από κλήτευση και ακρόαση των διαδίκων που ήταν παρόντες, όποιος διευθύνει τη συνεδρίαση, και σε περίπτωση άρνησής του το δικαστήριο που δίκασε, αποτελούμενο από τους ίδιους αν είναι δυνατό δικαστές.	αυτών που πράγματι συνέβησαν στο ακροατήριο. Ουσιώδης μεταβολή υπάρχει ιδίως όταν εκφέρεται νέα δικαιοδοτική κρίση, επιβάλλεται κύρια ποινή, παρεπόμενη ποινή ή μέτρο ασφαλείας. 2. Η διόρθωση ή η συμπλήρωση μπορεί να αφορά, εκτός από τις άλλες παραλείψεις, και τα όσα αναφέρονται ως προς την ταυτότητα του κατηγορουμένου, την απάλειψη προφανών παραδρομών του αιτιολογικού και τη διευκρίνιση του διατακτικού της απόφασης όταν αυτό έχει ασάφειες ή είναι διαφορετικό από εκείνο που απαγγέλθηκε στο ακροατήριο ή που σημειώθηκε στα πρακτικά. Η διόρθωση ή η συμπλήρωση διατάσσεται με απόφαση ή διάταξη, ύστερα από κλήτευση και ακρόαση των διαδίκων που εμφανίστηκαν. Η διόρθωση ή η συμπλήρωση απόφασης του μικτού ορκωτού δικαστηρίου, στην περίπτωση που έληξε η σύνοδος κατά την οποία εκδόθηκε η απόφαση, διατάσσεται από το δικαστήριο των εφετών στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται το μικτό ορκωτό δικαστήριο. Αν ασκήθηκε κατά της απόφασης ένδικο μέσο, τη διόρθωση ή τη συμπλήρωσή της τη διατάσσει το δικαστήριο που την εξέδωσε, αν το ένδικο μέσο απορρίφθηκε ως απαράδεκτο. Σε αντίθετη περίπτωση, τη διόρθωση ή τη συμπλήρωση τη διατάσσει το δικαστήριο που αποφασίζει για το ένδικο μέσο. 3. Μέσα σε είκοσι ημέρες από την, κατά το άρθρο 142 παρ. 2 εδάφιο τελευταίο, καταχώριση στο ειδικό βιβλίο καθαρογραμμένων των πρακτικών, είναι δυνατό να ζητηθεί από τους διαδίκους και τον εισαγγελέα ή να προκληθεί αυτεπαγγέλτως από τον δικαστή η διόρθωση λαθών, που υπάρχουν στα πρακτικά ή η συμπλήρωση των ελλείψεων, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 1. Τη διόρθωση ή τη συμπλήρωση τη διατάσσει, ύστερα από κλήτευση και ακρόαση των διαδίκων που ήταν παρόντες, όποιος διευθύνει τη συνεδρίαση, και σε περίπτωση άρνησής του το δικαστήριο που δίκασε αποτελούμενο από τους ίδιους, αν είναι δυνατόν, δικαστές.
Άρθρο 146 - Ανανέωση των πρωτοτύπων των αποφάσεων και πρακτικών. Η ανανέωση ή η αντικατάσταση των πρωτοτύπων των αποφάσεων, των διατάξεων, των βουλευμάτων και των πρακτικών, καθώς και κάθε άλλου εγγράφου της ποινικής διαδικασίας, που καταστράφηκαν από οποιαδήποτε αιτία, χάθηκαν ή υπεξαιρέθηκαν, γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζει ειδικός νόμος.	**Άρθρο 146 - Ανασύσταση δικογραφίας.** Η ανανέωση ή αντικατάσταση των πρωτοτύπων των αποφάσεων, των ποινικών διαταγών, των διατάξεων, των βουλευμάτων και των πρακτικών, καθώς και κάθε άλλου εγγράφου της ποινικής διαδικασίας, που καταστράφηκαν από οποιαδήποτε αιτία, χάθηκαν ή υπεξήχθησαν ή αλλοιώθηκαν από τον χρόνο, γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζει ειδικός νόμος.
Άρθρο 147 - Αντίγραφα. Αντίγραφα των αποφάσεων, των διατάξεων, των πρακτικών, των βουλευμάτων, καθώς και κάθε εγγράφου της ποινικής διαδικασίας δίνονται μετά το τέλος της σε κάθε διάδικο της ποινικής δίκης, ενώ σε οποιονδήποτε άλλον που έχει συμφέρον δίνονται με αίτησή του και με έγκριση του προέδρου του δικαστηρίου ή του πταισματοδίκη. Κατά τη διάρκεια της ανάκρισης εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 101, 104, 107 και 108·σε οποιονδήποτε τρίτο που έχει έννομο συμφέρον είναι δυνατόν να δοθούν αντίγραφα με ομόφωνη έγκριση του ανακριτή και του εισαγγελέα.	**Άρθρο 147 - Αντίγραφα.** Αντίγραφα των αποφάσεων, των ποινικών διαταγών, των διατάξεων, των πρακτικών, των βουλευμάτων, καθώς και κάθε εγγράφου της ποινικής διαδικασίας δίνονται μετά το τέλος της σε κάθε διάδικο της ποινικής δίκης, ενώ σε οποιονδήποτε άλλον που έχει συμφέρον δίνονται με αίτησή του και με έγκριση του προέδρου του δικαστηρίου. Κατά τη διάρκεια της ανάκρισης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 100 και 107, κατά τη διάρκεια δε της προκαταρκτικής εξέτασης οι διατάξεις του άρθρου 244. Σε οποιονδήποτε τρίτο που έχει έννομο συμφέρον είναι δυνατόν να δοθούν αντίγραφα με ομόφωνη έγκριση του ανακριτή και του εισαγγελέα, μετά δε το πέρας της προκαταρκτικής εξέτασης με έγκριση του αρμόδιου εισαγγελέα.
ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΕΚΘΕΣΕΙΣ	
Άρθρο 148 - Ορισμός. Έκθεση ονομάζεται το έγγραφο που συντάσσει δημόσιος υπάλληλος ο οποίος εκπληρώνει καθήκοντα στην ποινική διαδικασία για να βεβαιώσει πράξεις που έκανε ο ίδιος ή άλλος αρμόδιος δημόσιος υπάλληλος με τον οποίο συμπράττει ή δηλώσεις τρίτων προσώπων που απευθύνονται σε αυτούς.	**Άρθρο 148 - Ορισμός.** Έκθεση ονομάζεται το έγγραφο που συντάσσει δημόσιος υπάλληλος ο οποίος εκπληρώνει καθήκοντα στην ποινική διαδικασία για να βεβαιώσει πράξεις που έκανε ο ίδιος ή άλλος αρμόδιος δημόσιος υπάλληλος, με τον οποίο συμπράττει ή δηλώσεις τρίτων προσώπων που απευθύνονται σε αυτούς.
Άρθρο 149 - Χρόνος και τόπος που συντάσσεται η έκθεση Η έκθεση πρέπει να συντάσσεται στον τόπο όπου γίνεται η πράξη ή η δήλωση που βεβαιώνεται σ' αυτήν και στον ίδιο το χρόνο της ενέργειας, ή, αν αυτό είναι αδύνατον, αμέσως κατόπιν.	**Άρθρο 149 - Χρόνος και τόπος που συντάσσεται η έκθεση.** Η έκθεση πρέπει να συντάσσεται στον τόπο όπου γίνεται η πράξη ή η δήλωση που βεβαιώνεται σε αυτήν και κατά τον χρόνο της ενέργειας ή, αν αυτό είναι αδύνατο, αμέσως μετά.
Άρθρο 150 - Πρόσωπα που συμπράττουν. Κατά τη σύνταξη της έκθεσης, όταν ο νόμος δεν ορίζει	**Άρθρο 150 - Πρόσωπα που συμπράττουν.** Κατά τη σύνταξη της έκθεσης, όταν ο νόμος δεν ορίζει

διαφορετικά, παρίσταται δικαστικός γραμματέας ή ανακριτικός υπάλληλος, και, αν δεν υπάρχουν αυτοί, παρίστανται δύο μάρτυρες. Οι μάρτυρες πρέπει να μην έχουν ηλικία κάτω από 17 ετών, να μην έχουν συμφέρον από την έκβαση της υπόθεσης, να μην είναι συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έως τον τρίτο βαθμό με το δημόσιο υπάλληλο που συντάσσει την έκθεση ή τον κατηγορούμενο ή τον πολιτικώς ενάγοντα, να μην είναι προφανώς μεθυσμένοι ή διανοητικά άρρωστοι. Αν δεν υπάρχουν ούτε αυτοί οι μάρτυρες, ο δημόσιος υπάλληλος οφείλει να συντάξει την έκθεση μόνος του.	διαφορετικά, παρίσταται δικαστικός γραμματέας ή ανακριτικός υπάλληλος και, αν δεν υπάρχουν αυτοί, παρίστανται δύο μάρτυρες. Οι μάρτυρες πρέπει να μην είναι ηλικίας κάτω των δεκαοκτώ ετών, να μην έχουν συμφέρον από την έκβαση της υπόθεσης, να μην είναι συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έως τον τρίτο βαθμό με τον δημόσιο υπάλληλο που συντάσσει την έκθεση «ή τον ύποπτο ή τον κατηγορούμενο»[62] ή τον παριστάμενο για την υποστήριξη της κατηγορίας και να μην είναι προφανώς μεθυσμένοι ή διανοητικά άρρωστοι.
Άρθρο 151 - Το περιεχόμενο της έκθεσης. Η έκθεση που γράφεται από το δικαστικό γραμματέα, αν αυτός είναι παρών, πρέπει να αναφέρει τον τόπο και την ημερομηνία και, αν είναι δυνατόν, την ώρα κατά την οποία άρχισε και τελείωσε η σύνταξή της· τα ονοματεπώνυμα και την κατοικία των προσώπων που παρευρέθηκαν και τους τυχόν γνωστούς λόγους για τους οποίους δεν παρευρέθηκαν τα πρόσωπα που έπρεπε· πρέπει να περιέχει ακριβή περιγραφή των πράξεων που πιστοποιούνται με την έκθεση ή των δηλώσεων τρίτων που έγιναν σ' αυτόν που συντάσσει την έκθεση και να αναφέρει αν οι δηλώσεις αυτές υπήρξαν αυθόρμητες ή προκλήθηκαν με ερωτήσεις του υπαλλήλου. Η έκθεση διαβάζεται μπροστά σε όσους κατά το άρθρο 150 συνεργάστηκαν, και υπογράφεται απ' αυτούς, καθώς και από τους μάρτυρες που εξετάστηκαν και από το δημόσιο υπάλληλο που συνέταξε την έκθεση. Αν κάποιος απ' αυτούς που συνεργάστηκαν ή εξετάστηκαν δεν ξέρει ή αρνείται να υπογράψει, αυτό αναφέρεται στην έκθεση.	**Άρθρο 151 - Το περιεχόμενο της έκθεσης.** Η έκθεση που γράφεται από τον δικαστικό γραμματέα αν αυτός είναι παρών, πρέπει να αναφέρει τον τόπο και την ημερομηνία και, αν είναι δυνατόν, την ώρα κατά την οποία άρχισε και τελείωσε η σύνταξή της, τα ονοματεπώνυμα και την κατοικία των προσώπων που παρευρέθηκαν και τους τυχόν γνωστούς λόγους για τους οποίους δεν παρευρέθηκαν τα πρόσωπα που έπρεπε. Επίσης πρέπει να περιέχει ακριβή περιγραφή των πράξεων που πιστοποιούνται με την έκθεση ή των δηλώσεων τρίτων που έγιναν σε αυτόν που συντάσσει την έκθεση, και να αναφέρει αν οι δηλώσεις αυτές υπήρξαν αυθόρμητες ή προκλήθηκαν με ερωτήσεις του υπαλλήλου. Η έκθεση διαβάζεται μπροστά σε όσους κατά το προηγούμενο άρθρο συνέπραξαν και υπογράφεται από αυτούς, καθώς και από τους μάρτυρες που εξετάστηκαν από τον δημόσιο υπάλληλο που συνέταξε την έκθεση. Αν κάποιος από αυτούς που συνέπραξαν ή εξετάσθηκαν, δεν ξέρει ή αρνείται να υπογράψει, αυτό αναφέρεται στην έκθεση.
Άρθρο 152 - Αποδεικτική δύναμη της έκθεσης. Η έκθεση έχει αποδεικτική δύναμη ωσότου αποδειχτεί το αντίθετο. Για όσα όμως βεβαιώνονται σ' αυτήν ότι έγιναν από δημόσιο υπάλληλο η έκθεση έχει αποδεικτική δύναμη ωσότου προσβληθεί για πλαστότητα. Αυτό δεν εμποδίζει πάντως το δικαστή να εκτιμήσει το περιεχόμενο της έκθεσης ελεύθερα.	**Άρθρο 152 - Αποδεικτική δύναμη της έκθεσης.** Η έκθεση έχει αποδεικτική δύναμη ωσότου αποδειχθεί το αντίθετο. Για όσα όμως βεβαιώνονται σε αυτήν ότι έγιναν από δημόσιο υπάλληλο η έκθεση έχει αποδεικτική δύναμη ωσότου προσβληθεί για πλαστότητα. Αυτό δεν εμποδίζει πάντως τον δικαστή να εκτιμήσει το περιεχόμενο της έκθεσης ελεύθερα.
Άρθρο 153 - Ακυρότητα της έκθεσης. Η έκθεση είναι άκυρη, όταν λείπουν η χρονολογία (εκτός αν προκύπτει με βεβαιότητα από το όλο περιεχόμενο της έκθεσης ή από άλλα έγγραφα που επαναλαμβάνονται σ' αυτήν), η αναγραφή των ονομάτων και των επωνύμων ή η υπογραφή των προσώπων που έχουν συμπράξει σύμφωνα με το άρθρο 150 ή που εξετάστηκαν ή η υπογραφή του δημόσιου υπαλλήλου που συντάσσει την έκθεση.	**Άρθρο 153 - Ακυρότητα της έκθεσης.** Η έκθεση είναι άκυρη, όταν λείπουν η χρονολογία, εκτός αν προκύπτει με βεβαιότητα από το όλο περιεχόμενο της έκθεσης ή από άλλα έγγραφα που επισυνάπτονται σε αυτήν, η αναγραφή των ονομάτων και των επωνύμων ή η υπογραφή των προσώπων που έχουν συμπράξει σύμφωνα με το άρθρο 150 ή που εξετάσθηκαν ή η υπογραφή του δημόσιου υπαλλήλου που συντάσσει την έκθεση.
ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ	
Άρθρο 154 - Διάκριση της κοινοποίησης από την επίδοση. 1. Ο νόμος ορίζει πότε είναι απαραίτητη η κοινοποίηση κάποιου εγγράφου της ποινικής διαδικασίας και πότε η επίδοσή του. Η κοινοποίηση και η επίδοση συνεπάγονται τα ίδια νόμιμα αποτελέσματα. 2. Η επίδοση ή η κοινοποίηση είναι άκυρες, αν δεν τηρηθούν οι διατάξεις των άρθρων 155-157, 159 και 165.	**Άρθρο 154 - Διάκριση της κοινοποίησης από την επίδοση.** 1. Ο νόμος ορίζει πότε απαιτείται η κοινοποίηση κάποιου εγγράφου της ποινικής διαδικασίας και πότε η επίδοσή του. Η κοινοποίηση και η επίδοση συνεπάγονται τα ίδια νόμιμα αποτελέσματα. 2. Η επίδοση ή η κοινοποίηση είναι άκυρες, αν δεν τηρηθούν οι διατάξεις των άρθρων 155 έως 161 και 165.
Άρθρο 155 - Επίδοση. 1. Η επίδοση γίνεται με παράδοση του εγγράφου στα χέρια του ενδιαφερομένου από ποινικό ή δικαστικό επιμελητή ή, σε περίπτωση που δεν υπάρχουν, από όργανο της δημόσιας δύναμης ή από τον πρόεδρο ή το γραμματέα της κοινότητας ή τον υπάλληλο του Δήμου ο οποίος έχει οριστεί για το σκοπό αυτόν με απόφαση του Δημάρχου. Αν αυτός που κάνει την επίδοση δεν βρίσκει τον ενδιαφερόμενο στον τόπο της διαμονής ή της κατοικίας του ή του καταστήματος ή του εργαστηρίου ή του γραφείου όπου ασκεί το επάγγελμά του, εγχειρίζει το έγγραφο σε κάποιον από εκείνους που, έστω και προσωρινά διαμένουν μαζί του ή τους οικιακούς βοηθούς του ή στο θυρωρό της κατοικίας που μένει ή σε κάποιον από όσους είναι στο κατάστημα ή στο εργαστήριο ή στο γραφείο. Από όλους τους παραπάνω εξαιρούνται όσοι κατά την	**Άρθρο 155 - Επίδοση.** 1. Η επίδοση γίνεται με παράδοση του εγγράφου στα χέρια του ενδιαφερομένου διαδίκου από ποινικό ή δικαστικό επιμελητή ή σε περίπτωση που δεν υπάρχουν, από όργανο της δημόσιας δύναμης. Αν αυτός που κάνει την επίδοση δεν βρίσκει τον ενδιαφερόμενο στον τόπο της διαμονής ή της κατοικίας του ή του καταστήματος ή στον τόπο όπου εργάζεται τούτος, εγχειρίζει το έγγραφο σε κάποιον από εκείνους που, έστω και προσωρινά, διαμένουν μαζί του ή στους οικιακούς βοηθούς του ή στον θυρωρό της κατοικίας που μένει ή στον διευθυντή ή σε κάποιον από όσους εργάζονται στον ίδιο τόπο. Από όλους τους παραπάνω εξαιρούνται όσοι κατά την ανέλεγκτη αντίληψη αυτού που κάνει την επίδοση είναι νεότεροι των δεκαοκτώ ετών ή ψυχικά ασθενείς ή τελούντες προφανώς υπό την επήρεια οινοπνεύματος ή

[62] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

ανεξέλεγκτη αντίληψη αυτού που κάνει την επίδοση είναι μικρότεροι από δεκαεπτά ετών ή προφανώς ψυχικά ασθενείς ή μεθυσμένοι. Εξαιρούνται επίσης οι παθόντες από το έγκλημα, όταν η επίδοση πρόκειται να γίνει στον κατηγορούμενο ή στον αστικώς υπεύθυνο, και αντιστρόφως. Αν πρόκειται για εργαζόμενο σε εργοστάσιο, η επίδοση μπορεί να γίνει στο διευθυντή του εργοστασίου ή στο θυρωρό. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στα εδάφια β' και γ' είναι υποχρεωμένα να παραδώσουν στον ενδιαφερόμενο το έγγραφο που τους επιδόθηκε, χωρίς καμία χρονοτριβή. Ειδικότερα, η επίδοση βουλευμάτων και αποφάσεων μπορεί να γίνει και με παράδοση του σχετικού εγγράφου (αποφάσεως ή βουλεύματος) στον ενδιαφερόμενο σε ψηφιακή μορφή, η γνησιότητα του περιεχομένου του οποίου θα πιστοποιείται με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή. Στην τελευταία αυτή περίπτωση η παράδοση του πιο πάνω εγγράφου συνοδεύεται με την παράδοση στα χέρια του ενδιαφερομένου έκθεσης, στην οποία θα αναφέρεται το είδος του επιδιδομένου εγγράφου και ο λόγος για τον οποίο αυτό επιδίδεται. 2. Αν ένα από τα πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου αρνηθεί να παραλάβει το έγγραφο, αυτός που κάνει την επίδοση το επικολλά στην πόρτα της κατοικίας ή, προκειμένου για ξενοδοχείο ή οικοτροφείο, στην πόρτα του δωματίου, όπου διαμένει ο ενδιαφερόμενος ή στην πόρτα του καταστήματος ή του εργαστηρίου ή του γραφείου. Αν δεν βρεθεί στην κατοικία του ο ενδιαφερόμενος ή ο σύνοικος ή ο οικιακός βοηθός ή θυρωρός, όποιος κάνει την επίδοση επικολλά το έγγραφο στην πόρτα της κατοικίας. Σε περίπτωση επίδοσης βουλεύματος ή απόφασης σε ψηφιακή μορφή, αυτός που κάνει την επίδοση επικολλά σφραγισμένο φάκελο, που περιέχει την προβλεπόμενη στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 έκθεση, μαζί με το έγγραφο σε ψηφιακή μορφή. Αν η θυροκόλληση έγινε επειδή τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 εδάφια β' και γ' αρνήθηκαν να πάρουν το επιδιδόμενο έγγραφο ή απουσίαζαν ή δεν υπήρχαν, επιδίδεται αντίγραφο του εγγράφου αυτού στον τυχόν διορισμένο αντίκλητο του ενδιαφερόμενου κατηγορουμένου ή αστικώς υπευθύνου. Σε αυτή την περίπτωση τα αποτελέσματα αρχίζουν από την επίδοση στον αντίκλητο. Η πραγματική αναζήτηση της κατοικίας ή της διαμονής του κατηγορουμένου, εφόσον δεν έχει δηλωθεί κατά το άρθρο 273 γίνεται με κάθε πρόσφορο μέτρο, τουλάχιστον με βάση τη διεύθυνση που έχει δηλώσει στην τελευταία φορολογική του δήλωση και τα σχετικά στοιχεία που είναι καταχωρημένα στα πληροφοριακά συστήματα του Υπουργείου Οικονομικών. 3. Αν ο ενδιαφερόμενος κρατείται στη φυλακή ή σε άλλο καθορισμένο για την κράτηση τόπο, η επίδοση γίνεται στον τόπο αυτό με κάποιον από τους υπαλλήλους του καταστήματος κράτησης. Σ' αυτή την περίπτωση ως σύνοικοι του ενδιαφερομένου κατά την έννοια του άρθρου τούτου θεωρούνται ο διευθυντής της φυλακής ή του καταστήματος ή ο αναπληρωτής τους.	ανάλογης ουσίας. Εξαιρούνται επίσης οι παθόντες από το έγκλημα, όταν η επίδοση πρόκειται να γίνει στον κατηγορούμενο, και αντιστρόφως. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στα εδάφια β' και γ' είναι υποχρεωμένα να παραδώσουν στον ενδιαφερόμενο το έγγραφο που τους επιδόθηκε χωρίς καμιά χρονοτριβή. Η επίδοση βουλευμάτων, αποφάσεων και ποινικών διαταγών μπορεί να γίνει και με παράδοση του σχετικού εγγράφου στον ενδιαφερόμενο σε ψηφιακή μορφή, η γνησιότητα του περιεχομένου του οποίου θα πιστοποιείται με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή. Στην τελευταία αυτή περίπτωση η παράδοση του πιο πάνω εγγράφου συνοδεύεται με την παράδοση στα χέρια του ενδιαφερομένου έκθεσης, στην οποία θα αναφέρεται το είδος του επιδιδομένου εγγράφου και ο λόγος για τον οποίο αυτό επιδίδεται. 2. Αν ένα από τα πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου αρνηθεί να παραλάβει το έγγραφο, αυτός που κάνει την επίδοση το επικολλά, αφού πρώτα το εσωκλείει σε φάκελο τον οποίο σφραγίζει, στην πόρτα της κατοικίας ή του διαμερίσματος ή, προκειμένου για ξενοδοχείο ή οικοτροφείο, στην πόρτα του δωματίου, όπου διαμένει ο ενδιαφερόμενος ή στην πόρτα του τόπου εργασίας του. Αν δεν βρεθεί στην κατοικία του ο ενδιαφερόμενος ή ο σύνοικος ή ο οικιακός βοηθός ή θυρωρός, όποιος κάνει την επίδοση επικολλά τον ως άνω φάκελο στην πόρτα της κατοικίας. Σε περίπτωση επίδοσης βουλεύματος, ποινικής διαταγής ή απόφασης σε ψηφιακή μορφή, αυτός που κάνει την επίδοση επικολλά σφραγισμένο φάκελο, που περιέχει την προβλεπόμενη στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 έκθεση, μαζί με το έγγραφο σε ψηφιακή μορφή. Αν η θυροκόλληση έγινε επειδή τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 1 αρνήθηκαν να πάρουν το επιδιδόμενο έγγραφο ή απουσίαζαν ή δεν υπήρχαν, επιδίδεται αντίγραφο του εγγράφου αυτού στον διορισμένο αντίκλητο του ενδιαφερομένου διαδίκου, ανεξάρτητα, αν ο διορισμός του ήταν ή όχι υποχρεωτικός από τον νόμο. Σε αυτή την περίπτωση τα αποτελέσματα αρχίζουν από την τελευταία χρονικά επίδοση. Η πραγματική αναζήτηση της κατοικίας ή της διαμονής του κατηγορουμένου, εφόσον δεν έχει δηλωθεί κατά τα άρθρα 156 και 273, γίνεται με κάθε πρόσφορο μέτρο, τουλάχιστον με βάση τη διεύθυνση που έχει δηλώσει στην τελευταία φορολογική του δήλωση και τα σχετικά στοιχεία που είναι καταχωρισμένα στα πληροφοριακά συστήματα του Υπουργείου Οικονομικών. **Άρθρο 156 - Επίδοση σε κατηγορούμενο στη δηλωθείσα από αυτόν διεύθυνση.** 1. Ωσότου η απόφαση γίνει αμετάκλητη, κάθε έγγραφο της προδικασίας και της διαδικασίας στο ακροατήριο, καθώς και κάθε άλλο ποινικό δικόγραφο, επιδίδεται εγκύρως στον κατηγορούμενο, αν η επίδοση γίνει στη διεύθυνση της κατοικίας ή της διαμονής του που δηλώθηκε τελευταία από τον ίδιο ή τον συνήγορό του κατά την εξέτασή του στην προκαταρκτική εξέταση ή την προανάκριση ή την ανάκριση ή με προφορική δήλωση στη διαδικασία στο ακροατήριο ή που αναγράφεται στην έκθεση ή στο δικόγραφο άσκησης του ενδίκου ή οιονεί ενδίκου μέσου ή της προσφυγής κατά της απευθείας κλήσης ή στη δήλωση αναίρεσης της παρ. 2 25 του άρθρου 473, εκτός αν ο κατηγορούμενος είχε δηλώσει μεταβολή της πριν από την επίδοση, κατά την επόμενη παράγραφο. Η δήλωση αναίρεσης του κατηγορουμένου ή αντίγραφο αυτής επισυνάπτεται στην οικεία δικογραφία με μέριμνα του γραμματέα της εισαγγελίας του Αρείου Πάγου. 2. Η μεταβολή της διεύθυνσης κατοικίας ή διαμονής του κατηγορουμένου μπορεί να γίνει είτε με νεότερη δήλωση του ιδίου ή του συνηγόρου του, με κάποιον από τους αναφερόμενους στην προηγούμενη παράγραφο τρόπους είτε με χωριστή δήλωση, που αναγράφει την τελευταία διεύθυνση, η οποία πρέπει να γίνεται εγγράφως στον εισαγγελέα που άσκησε την ποινική δίωξη ή, αν η υπόθεση έχει παραπεμφθεί στο ακροατήριο, στον εισαγγελέα του δικαστηρίου στο οποίο εκκρεμεί, μετά δε την έκδοση της απόφασης στον εισαγγελέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση. Επάνω στη δήλωση μεταβολής της διεύθυνσης κατοικίας ή διαμονής, συντάσσεται έκθεση για την παράδοσή της,

	η οποία καταχωρίζεται σε ειδικό αλφαβητικό ευρετήριο που τηρείται στο γραφείο του εισαγγελέα. Αντίγραφο της δήλωσης μαζί με τη σχετική έκθεση για την παράδοσή της εντάσσεται χωρίς χρονοτριβή στην οικεία δικογραφία. 3. Αν η διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής που δηλώθηκε τελευταία από τον κατηγορούμενο ή τον συνήγορό του είναι ανύπαρκτη ή ελλιπής, οι επιδόσεις γίνονται στην τελευταία υπαρκτή και πλήρη διεύθυνση που δηλώθηκε από αυτόν. Αν ο κατηγορούμενος δεν δήλωσε κατά τις προηγούμενες παραγράφους τη διεύθυνση της κατοικίας του ή της διαμονής του ή αν καμία από τις σχετικές δηλώσεις του δεν αφορά σε υπαρκτή και πλήρη διεύθυνση και παράλληλα συντρέχει άρνηση του κατηγορουμένου να δηλώσει τη διεύθυνσή του κατά την εξέτασή του στην προκαταρκτική εξέταση ή την ανάκριση ή στη διαδικασία στο ακροατήριο, οι επιδόσεις γίνονται στον γραμματέα της εισαγγελίας πλημμελειοδικών όπου ασκήθηκε η ποινική δίωξη ή στον εισαγγελέα του δικαστηρίου όπου εκκρεμεί η υπόθεση. Αν έχει διοριστεί αντίκλητος, οι επιδόσεις γίνονται μόνο σε αυτόν. 4. Αν ο κατηγορούμενος δηλώσει αρχικά ή μεταγενέστερα διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής στην αλλοδαπή, οι επιδόσεις που αναφέρονται στην παρ. 1, γίνονται μόνο στον συνήγορο που διορίστηκε κατά το Άρθρο 89 παρ. 2, και αν οι συνήγοροι είναι περισσότεροι, σε έναν από αυτούς. Αν ο κατηγορούμενος δεν έχει διορίσει συνήγορο, οφείλει στις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου να διορίσει αντίκλητο έναν από τους δικηγόρους της έδρας του οικείου πλημμελειοδικείου, στον οποίο και μόνον γίνονται όλες οι παραπάνω επιδόσεις. Αν ο κατηγορούμενος παραλείψει το διορισμό αντικλήτου ή η επίδοση στον αντίκλητο είναι αδύνατη ή έπαυσε η ιδιότητά του ως αντικλήτου, οι επιδόσεις αυτές γίνονται στον γραμματέα της εισαγγελίας του πλημμελειοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου ενεργείται ή έχει ενεργηθεί η ανάκριση ή η αυτεπάγγελτη προανάκριση. Ο γραμματέας της εισαγγελίας φυλάσσει τα επιδιδόμενα έγγραφα σε ιδιαίτερο για κάθε κατηγορούμενο φάκελο, το περιεχόμενο του οποίου μπορούν οποτεδήποτε να πληροφορηθούν ο κατηγορούμενος και ο συνήγορός του. Ο αντίκλητος δικηγόρος διατηρεί την ιδιότητά του αυτή, εκτός αν δηλώσει στον προαναφερόμενο γραμματέα ότι έληξε η σχέση εντολής με τον κατηγορούμενο.
Άρθρο 156 - Επίδοση σε πρόσωπα άγνωστης διαμονής. 1. Αν το πρόσωπο στο οποίο πρόκειται να γίνει η επίδοση απουσιάζει από τον τόπο της κατοικίας του και η διαμονή του είναι άγνωστη, η επίδοση του εγγράφου γίνεται στο σύζυγό του, ή αν δεν υπάρχει σύζυγος, σε έναν από τους γονείς ή τους αδελφούς ή σε άλλους συγγενείς του εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έως και τον τρίτο βαθμό. Τα τρίτα αυτά πρόσωπα δεν πρέπει κατά την ανέλεγκτη αντίληψη εκείνου που ενεργεί την επίδοση να έχουν ηλικία κατώτερη από δεκαεπτά ετών, ούτε να είναι ψυχικά ασθενείς ή προφανώς μεθυσμένα, ούτε παθόντες από το έγκλημα, αν η επίδοση πρόκειται να γίνει στον κατηγορούμενο ή στον αστικώς υπεύθυνο, και αντιστρόφως. Ως προς τα άλλα ζητήματα εφαρμόζεται και σ' αυτή την περίπτωση η παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου. 2. Αν δεν βρεθεί κανείς από τους παραπάνω συγγενείς στον τόπο της κατοικίας του αποδέκτη της επίδοσης, αυτή γίνεται προς το δήμαρχο ή το δημοτικό υπάλληλο που ορίζει ο δήμαρχος γι' αυτό το σκοπό ή προς τον πρόεδρο ή το γραμματέα της κοινότητας ή προς τον ιερέα της ενορίας της τελευταίας κατοικίας ή διαμονής του αποδέκτη της επίδοσης, οι οποίοι αναλαμβάνουν την υποχρέωση να φροντίσουν για την τοιχοκόλληση του εγγράφου που τους επιδόθηκε σε ένα από τα δημοσιότερα σημεία και να στείλουν βεβαίωση για την τοιχοκόλληση στην αρχή που παράγγειλε την επίδοση. Η αρχή αυτή μπορεί κατά την κρίση της να παραγγείλει να γίνει πρόσθετη επίδοση και στον πρόεδρο του συλλόγου ή του σωματείου, στο οποίο ανήκει κατά το νόμο ο αποδέκτης της επίδοσης, οπότε τα αποτελέσματά της αρχίζουν από τη μεταγενέστερη επίδοση.	**Άρθρο 157 - Επίδοση σε πρόσωπα άγνωστης διαμονής.** 1. Αν το πρόσωπο στο οποίο πρόκειται να γίνει επίδοση απουσιάζει από τον τόπο της κατοικίας του και η διαμονή του φέρεται άγνωστη ή εξαρχής είναι άγνωστος ο τόπος κατοικίας ή διαμονής του, αυτός που κάνει την επίδοση ερευνά στον τηλεφωνικό κατάλογο, σε επαγγελματικούς καταλόγους, στα δεδομένα της ίδιας δικαστικής ή φορολογικής αρχής, η οποία υποχρεούται να τα γνωστοποιήσει, στο οικογενειακό και επαγγελματικό περιβάλλον του αποδέκτη της επίδοσης, για να διαπιστώσει τη διαμονή του. Αν από την έρευνα αυτή η διαμονή παραμένει άγνωστη, η επίδοση του εγγράφου γίνεται στο σύζυγό του ή, αν δεν υπάρχει σύζυγος, σε έναν από τους γονείς τα τέκνα ή τους αδελφούς. Τα τρίτα αυτά πρόσωπα δεν πρέπει κατά την ανέλεγκτη αντίληψη εκείνου που ενεργεί την επίδοση να έχουν ηλικία κατώτερη των δεκαοκτώ ετών, ούτε να είναι ψυχικά ασθενή ή να τελούν προφανώς υπό την επήρεια οινοπνεύματος ή ανάλογης ουσίας, ούτε να είναι παθόντες από το έγκλημα, αν η επίδοση πρόκειται να γίνει στον κατηγορούμενο και αντιστρόφως. 2. Αν δεν βρεθεί κανείς από τους παραπάνω συγγενείς στον τόπο της κατοικίας του αποδέκτη της επίδοσης, αυτή γίνεται στον γραμματέα της εισαγγελίας του πλημμελειοδικείου στην περιφέρεια του οποίου διενεργείται ή έχει διενεργηθεί η ανάκριση ή προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση. Ο γραμματέας της εισαγγελίας φυλάσσει τα επιδιδόμενα έγγραφα σε ιδιαίτερο για κάθε κατηγορούμενο φάκελο, το περιεχόμενο του οποίου μπορούν οποτεδήποτε να πληροφορηθούν ο κατηγορούμενος και ο συνήγορός του.

Άρθρο 157 - Επίδοση σε στρατιωτικούς και λοιπούς. Αν αυτός στον οποίο πρόκειται να γίνει η επίδοση είναι στρατιωτικός που υπηρετεί στο στρατό ξηράς, η επίδοση γίνεται στον ίδιο διαμέσου του φρουράρχου του τόπου στον οποίο υπηρετεί. Αν βρίσκεται σε πολεμικό πλοίο ή είναι στρατιωτικός που υπηρετεί στο ναυτικό ή στην αεροπορία ή ανήκει στη χωροφυλακή, την αστυνομία πόλεων, την πυροσβεστική υπηρεσία, τη δασοφυλακή ή την αγροφυλακή ή το λιμενικό σώμα ή το σώμα φαροφυλάκων, η επίδοση γίνεται διαμέσου του διοικητή του. Τέλος, αν αυτός στον οποίο πρόκειται να γίνει η επίδοση είναι προϊστάμενος της αρμόδιας υπηρεσίας, η επίδοση γίνεται διαμέσου του προϊσταμένου υπουργού. **Άρθρο 158 - Επίδοση σε όσους ανήκουν στο εμπορικό ναυτικό και λοιπούς.** Η επίδοση σε όσους ανήκουν στο εμπορικό ναυτικό ή στην πολιτική αεροπορία, στους σιδηροδρομικούς και τους τροχιοδρομικούς υπαλλήλους γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 155· συγχρόνως όμως ανακοινώνεται στον άμεσο προϊστάμενο του αποδέκτη της επίδοσης και, αν πρόκειται για κυβερνήτη πλοίου ή αεροσκάφους, στο διευθυντή της ατμοπλοϊκής ή της αεροπορικής εταιρείας.	**Άρθρο 158 - Επίδοση σε στρατιωτικούς και λοιπούς.** Αν αυτός στον οποίο πρόκειται να γίνει η επίδοση υπηρετεί στις ένοπλες δυνάμεις ή στα σώματα ασφαλείας γενικά, η επίδοση γίνεται στον ίδιο προσωπικά και αν τούτο είναι ανέφικτο, διαμέσου του αμέσως προϊσταμένου του. Η επίδοση σε όσους ανήκουν στο εμπορικό ναυτικό ή στην πολιτική αεροπορία γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 155. Συγχρόνως όμως ανακοινώνεται στον διευθυντή της ατμοπλοϊκής ή της αεροπορικής εταιρίας του αποδέκτη της επίδοσης.
Άρθρο 159 - Επίδοση με το ταχυδρομείο ή το τηλεγραφείο. 1. Η επίδοση μπορεί να γίνει και με το ταχυδρομείο, εκτός από την περίπτωση του άρθρου 156, σύμφωνα με όσα ορίζει σχετικό διάταγμα· σε επείγουσα περίπτωση οι κλήσεις των διαδίκων και των μαρτύρων στην ανάκριση ή στο ακροατήριο μπορούν να σταλούν απευθείας με τηλεγράφημα, που αναφέρεται στα πιο ουσιαστικά σημεία των κλήσεων. 2. Η επίδοση σε πρόσωπο που κρατείται σε φυλακή ή σε άλλο καθορισμένο για την κράτηση τόπο (άρθρο 155 παρ. 3) μπορεί να γίνει και με τηλεομοιοτυπική διαβίβαση του εγγράφου. Το συντασσόμενο για την επίδοση αυτή αποδεικτικό μπορεί να διαβιβαστεί σε αυτόν που παράγγειλε την επίδοση αυτή με ίδιο τρόπο.	**Άρθρο 159 - Επίδοση σε όσους κρατούνται.** Αν ο ενδιαφερόμενος κρατείται στη φυλακή ή σε άλλον καθορισμένο για την κράτηση τόπο, η επίδοση γίνεται στον τόπο αυτόν με κάποιον από τους υπαλλήλους του καταστήματος κράτησης. Σε αυτήν την περίπτωση ως σύνοικοι του ενδιαφερομένου κατά την έννοια αυτού του άρθρου θεωρούνται ο διευθυντής της φυλακής ή του καταστήματος ή ο αναπληρωτής τους. **Άρθρο 160 - Διαβίβαση εγγράφου με ηλεκτρονικά ή μηχανικά μέσα.** Όταν πρόκειται να επιδοθεί έγγραφο σε πρόσωπο που κρατείται σε φυλακή ή σε άλλο καθορισμένο για την κράτηση τόπο ή σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις, σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, αυτό μπορεί να διαβιβασθεί και με τηλεομοιοτυπία ή άλλο ανάλογο μέσο. Το συντασσόμενο για την επίδοση αυτή αποδεικτικό μπορεί να διαβιβαστεί σε αυτόν που παράγγειλε την επίδοση αυτή με ίδιο τρόπο.
Άρθρο 160 - Ανακοίνωση του περιεχομένου του εγγράφου που επιδίδεται. Όποιος επιδίδει έγγραφο οφείλει να ανακοινώνει το περιεχόμενο του εγγράφου στον ενδιαφερόμενο και να αναγράφει το γεγονός στο επιδοτήριο. Η παράλειψη της υποχρέωσης αυτής συνεπάγεται την πειθαρχική τιμωρία του υπαιτίου.	**Άρθρο 161 - Ανακοίνωση του περιεχομένου του εγγράφου που επιδίδεται.** Όποιος επιδίδει έγγραφο οφείλει να ανακοινώνει το περιεχόμενο του εγγράφου στον ενδιαφερόμενο και να αναγράφει το γεγονός στο επιδοτήριο. Η παράλειψη της υποχρέωσης αυτής συνεπάγεται την πειθαρχική τιμωρία του υπαιτίου.
Άρθρο 161 - Το αποδεικτικό της επίδοσης. 1. Για την επίδοση που ενεργείται σύμφωνα με τα άρθρα 155-158, εκείνος που την ενεργεί οφείλει να συντάξει αποδεικτικό στον τόπο όπου αυτή γίνεται. Στο αποδεικτικό, με ποινή ακυρότητας της επίδοσης, σημειώνεται ο τόπος, το έτος, ο μήνας, η ημέρα και, αν πρόκειται για κλητήριο θέσπισμα ή κλήση του κατηγορουμένου, ο αριθμός αυτών, ο καλών εισαγγελέας, δημόσιος κατήγορος ή πταισματοδίκης, ως και το ονοματεπώνυμο του προσώπου στο οποίο παραδόθηκε το έγγραφο και υπογράφεται το αποδεικτικό από το πρόσωπο αυτό και από εκείνον που ενεργεί την επίδοση. Αν το πρόσωπο αυτό δηλώσει ότι δεν ξέρει ή δεν μπορεί να υπογράψει, ή αν αρνηθεί, ή αν το έγγραφο που επιδίδεται τοιχοκολληθεί κατά το άρθρο 155 παρ. 2, τα γεγονότα αυτά, καθώς και το ονοματεπώνυμο εκείνου που αρνήθηκε να το παραλάβει κατά το άρθρο 155 παρ. 2, αναγράφονται στο αποδεικτικό• προσλαμβάνεται επίσης από όποιον ενεργεί την επίδοση ένας μάρτυρας, του οποίου το ονοματεπώνυμο, η κατοικία και το επάγγελμα αναγράφονται στο αποδεικτικό, που το υπογράφει και αυτός αν ξέρει γράμματα. 2. Αυτός που επιδίδει οφείλει επίσης σε κάθε περίπτωση να σημειώσει στο έγγραφο τη χρονολογία και τον τόπο της επίδοσης,	**Άρθρο 162 - Το αποδεικτικό της επίδοσης.** 1. Για την επίδοση που ενεργείται σύμφωνα με τα άρθρα 155 - 160, εκείνος που την ενεργεί οφείλει να συντάξει αποδεικτικό στον τόπο όπου αυτή γίνεται. Στο αποδεικτικό σημειώνεται, με ποινή ακυρότητας της επίδοσης, ο τόπος, το έτος, ο μήνας, η ημέρα και, αν πρόκειται για κλητήριο θέσπισμα ή κλήση του κατηγορουμένου, ο αριθμός αυτού, ο καλών εισαγγελέας, ως και το ονοματεπώνυμο του προσώπου στο οποίο παραδόθηκε το έγγραφο. Το αποδεικτικό υπογράφεται από το πρόσωπο στο οποίο παραδόθηκε το έγγραφο και από εκείνον που ενεργεί την επίδοση. Αν το πρόσωπο αυτό δηλώσει ότι δεν ξέρει ή δεν μπορεί να υπογράψει, ή αν αρνηθεί, ή αν το έγγραφο που επιδίδεται επικολληθεί κατά το άρθρο 155 παρ. 2, τα γεγονότα αυτά, καθώς και το ονοματεπώνυμο εκείνου που αρνήθηκε να το παραλάβει κατά το άρθρο 155 παρ. 2, αναγράφονται στο αποδεικτικό. Στην περίπτωση αυτή προσλαμβάνεται από εκείνον που ενεργεί την επίδοση ένας μάρτυρας, του οποίου το ονοματεπώνυμο, η κατοικία και το επάγγελμα αναγράφονται στο αποδεικτικό. Ο μάρτυρας αυτός υπογράφει το αποδεικτικό, αν ξέρει γράμματα. 2. Αυτός που επιδίδει οφείλει επίσης σε κάθε περίπτωση να σημειώσει στο έγγραφο τη χρονολογία και τον τόπο της επίδοσης,

καθώς και το πρόσωπο στο οποίο παραδόθηκε, και να υπογράψει τη σχετική σημείωση. Σε περίπτωση επίδοσης βουλεύματος ή αποφάσεως με παράδοση σε ψηφιακή μορφή, η σημείωση του προηγούμενου εδαφίου διενεργείται επί της εκθέσεως του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 155. 3. Η τηλεγραφική μεταβίβαση που κατά το άρθρο 159 αναπληρώνει την επίδοση βεβαιώνεται από τον υπάλληλο που ενεργεί την επίδοση με αποδεικτικό, το οποίο συντάσσεται σύμφωνα με την παράγραφο 1. 4. Η επίδοση μπορεί να αποδεικνύεται και με έγγραφο παραλαβής το οποίο συντάσσεται κάτω από το αντίγραφο του εγγράφου που επιδίδεται και υπογράφεται απ' αυτόν προς τον οποίο γίνεται η επίδοση ή από σύνοικό του. Η απόδειξη συντάσσεται από τα όργανα της επίδοσης ή από τους υπαλλήλους της γραμματείας για τις επιδόσεις που γίνονται μέσα στα δικαστικά καταστήματα• περιέχει απαραιτήτως το ονοματεπώνυμο εκείνου που επιδίδει και εκείνου που παραλαμβάνει το έγγραφο, καθώς και τον τόπο και τη χρονολογία της επίδοσης. Ο τόπος και η χρονολογία της επίδοσης σημειώνεται και στο έγγραφο που παραδίδεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 2.	καθώς και το πρόσωπο στο οποίο παραδόθηκε, και να υπογράψει τη σχετική σημείωση, αλλιώς η επίδοση είναι άκυρη. Σε περίπτωση επίδοσης βουλεύματος ή απόφασης με παράδοση σε ψηφιακή μορφή, η σημείωση του προηγούμενου εδαφίου διενεργείται επί της εκθέσεως του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 155. 3. Η επίδοση μπορεί να αποδεικνύεται και με απόδειξη παραλαβής η οποία συντάσσεται κάτω από το αντίγραφο του εγγράφου που επιδίδεται και υπογράφεται από αυτόν προς τον οποίο γίνεται η επίδοση ή από σύνοικό του. Η απόδειξη συντάσσεται από τα όργανα της επίδοσης ή από τους υπαλλήλους της γραμματείας για τις επιδόσεις που γίνονται μέσα στα δικαστικά καταστήματα και περιέχει απαραιτήτως το ονοματεπώνυμο εκείνου που επιδίδει και εκείνου που παραλαμβάνει το έγγραφο, καθώς και τον τόπο και τη χρονολογία της επίδοσης. Ο τόπος και η χρονολογία της επίδοσης σημειώνεται και στο έγγραφο που παραδίδεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 2, αλλιώς η επίδοση είναι άκυρη.
Άρθρο 162 - Αποδεικτική δύναμη του επιδοτηρίου. Το αποδεικτικό της επίδοσης, που συντάσσεται σύμφωνα με το άρθρο 161, έχει αποδεικτική δύναμη ωσότου προσβληθεί για πλαστότητα. Η προσβολή του ως πλαστού δεν εμποδίζει την ποινική δίκη να προχωρήσει, αν το δικαστήριο κρίνει ότι αυτός στον οποίο έγινε η επίδοση πληροφορήθηκε έγκαιρα το περιεχόμενο του εγγράφου που επιδόθηκε. Το ίδιο εφαρμόζεται και όταν λείπει κάποιο στοιχείο που αναφέρεται στο κύρος του αποδεικτικού εγγράφου. Ως προς το ζήτημα αυτό αιτιολογημένα αποφασίζει το δικαστήριο.	**Άρθρο 163 - Αποδεικτική δύναμη του επιδοτηρίου.** 1. Το αποδεικτικό της επίδοσης, που συντάσσεται σύμφωνα με το άρθρο 162, έχει αποδεικτική δύναμη ωσότου προσβληθεί για πλαστότητα και επιδεικνύεται, εφόσον ζητηθεί, σε καθένα που έχει έννομο συμφέρον. Η προσβολή του ως πλαστού δεν εμποδίζει την ποινική δίκη να προχωρήσει, αν το δικαστήριο κρίνει ότι αυτός στον οποίο έγινε η επίδοση πληροφορήθηκε εμπρόθεσμα το περιεχόμενο του εγγράφου που επιδόθηκε. Το ίδιο εφαρμόζεται και όταν λείπει κάποιο στοιχείο που αναφέρεται στο κύρος του αποδεικτικού εγγράφου. Το ζήτημα της εμπρόθεσμης γνώσης οφείλει το δικαστήριο να το κρίνει αιτιολογημένα με την απόφασή του για την πρόοδο ή μη της δίκης. 2. Τα αποδεικτικά επίδοσης καταδικαστικών αποφάσεων ουδέποτε καταστρέφονται.
Άρθρο 163 - Παραβάσεις σχετικές με την επίδοση. 1. Εκείνος που κάνει την επίδοση, και από ασυγχώρητη αμέλεια παραβαίνει τις διατάξεις των άρθρων 155-159 και 161, τιμωρείται πειθαρχικά. Αν η παράβαση ανακαλυφθεί στο ακροατήριο και ιδίως όταν αυτή προκύπτει από έγγραφο της δικογραφίας, το δικαστήριο που δικάζει την ποινική υπόθεση επιβάλλει υποχρεωτικά στον υπαίτιο την πειθαρχική ποινή επίπληξης ή προστίμου πενήντα (50) έως εκατόν πενήντα (150) ευρώ ή και τις βαρύτερες ποινές που προβλέπουν οι πειθαρχικές διατάξεις από τις οποίες διέπεται, ανάλογα με το βαθμό της υπαιτιότητάς του. Αν η παράβαση είναι και αξιόποινη μπορεί να επιβληθεί και η προβλεπόμενη ποινή. Αν ο υπαίτιος είναι απών, η απόφαση επιδίδεται σ' αυτόν. Σε κάθε περίπτωση η απόφαση διαβιβάζεται με επιμέλεια του εισαγγελέα της έδρας στην προϊσταμένη αρχή αυτού που ενήργησε την επίδοση. Αν ο υπαίτιος δεν παρίσταται, έχει δικαίωμα να ζητήσει, μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από τότε που του επιδόθηκε η απόφαση, την αναθεώρησή της από το ίδιο δικαστήριο· σ' αυτήν την περίπτωση συντάσσεται έκθεση από τον γραμματέα. 2. Όσοι αρνούνται να παραλάβουν το έγγραφο που τους επιδίδεται ή να υπογράψουν το επιδοτήριο τιμωρούνται για απείθεια σύμφωνα με τις διατάξεις του ποινικού κώδικα. **Άρθρο 164 - Δικαιώματα των οργάνων της επίδοσης.** 1. Όποιος ενεργεί επιδόσεις εισπράττει για κάθε επίδοση δικαιώματα που καθορίζονται και καταβάλλονται με τον τρόπο που ορίζει προεδρικό διάταγμα. 2. Τα δικαιώματα που καταβάλλονται σ' εκείνον που ενεργεί επιδόσεις εκκαθαρίζονται μαζί με τα άλλα δικαστικά έξοδα από το γραμματέα του αρμόδιου ποινικού δικαστηρίου εις βάρος του καταδικασμένου· σε περίπτωση αναβολής της δίκης επειδή απουσιάζουν οι μάρτυρες, η εκκαθάριση γίνεται εις βάρος όσων απουσιάζουν.	**Άρθρο 164 - Ευθύνη οργάνων της επίδοσης και όσων αρνούνται να παραλάβουν το έγγραφο ή να υπογράψουν την έκθεση.** 1. Εκείνος που κάνει την επίδοση, και από ασυγχώρητη αμέλεια παραβαίνει τις διατάξεις των άρθρων 155-160 και 162, τιμωρείται πειθαρχικά. Αν η παράβαση ανακαλυφθεί στο ακροατήριο και ιδίως όταν αυτή προκύπτει από έγγραφο της δικογραφίας, το δικαστήριο που δικάζει την ποινική υπόθεση επιβάλλει υποχρεωτικά στον υπαίτιο την πειθαρχική ποινή επίπληξης ή προστίμου πενήντα έως εκατόν πενήντα (50 έως 150) ευρώ ή και τις βαρύτερες ποινές που προβλέπουν οι πειθαρχικές διατάξεις από τις οποίες διέπεται, ανάλογα με το βαθμό της υπαιτιότητάς του. Αν η παράβαση είναι και αξιόποινη μπορεί να επιβληθεί και η προβλεπόμενη ποινή. Αν ο υπαίτιος είναι απών, η απόφαση επιδίδεται σε αυτόν. Σε κάθε περίπτωση η απόφαση διαβιβάζεται με επιμέλεια του εισαγγελέα της έδρας στην προϊσταμένη αρχή αυτού που ενήργησε την επίδοση. Αν ο υπαίτιος δεν παρίσταται, έχει δικαίωμα να ζητήσει, μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από τότε που του επιδόθηκε η απόφαση την αναθεώρησή της από το ίδιο δικαστήριο. Σε αυτήν την περίπτωση συντάσσεται έκθεση από τον γραμματέα. 2. Όσοι αρνούνται να παραλάβουν το έγγραφο που τους επιδίδεται ή να υπογράψουν το επιδοτήριο τιμωρούνται για απείθεια σύμφωνα με τις διατάξεις του ποινικού κώδικα.

Άρθρο 165 - Κοινοποίηση. 1. Η κοινοποίηση γίνεται με ανακοίνωση του δικαστή, του εισαγγελέα ή του ανακριτικού υπαλλήλου στον παρόντα διάδικο, μάρτυρα ή πραγματογνώμονα ή τεχνικό σύμβουλο ή τους συνηγόρους ή αντικλήτους των διαδίκων. Για την κοινοποίηση συντάσσεται έκθεση σύμφωνα με το άρθρο 151 του κώδικα. Η κοινοποίηση που γίνεται στο ακροατήριο μνημονεύεται στα πρακτικά της συνεδρίασης. 2. Η κοινοποίηση των βουλευμάτων και των διατάξεων του ανακριτή στην εισαγγελική αρχή γίνεται μόλις αυτά εκδοθούν με παράδοση αντιγράφου από το γραμματέα του δικαστικού συμβουλίου ή του ανακριτή στο γραμματέα της εισαγγελίας ή με προσαγωγή του πρωτοτύπου στον εισαγγελέα. Όποιος ενεργεί την κοινοποίηση συντάσσει γι' αυτήν έκθεση, που υπογράφεται από τον ίδιο και το γραμματέα της εισαγγελίας ή τον εισαγγελέα. Αν δεν συνταχτεί η έκθεση, η κοινοποίηση θεωρείται ότι έγινε την τρίτη ημέρα από την ημέρα που εκδόθηκε το βούλευμα ή η διάταξη.	**Άρθρο 165 - Κοινοποίηση.** 1. Η κοινοποίηση γίνεται προφορικά από τον δικαστή τον εισαγγελέα ή τον ανακριτικό υπάλληλο στους παρόντες διαδίκους, μάρτυρες, πραγματογνώμονες, τεχνικούς συμβούλους, συνηγόρους ή αντικλήτους των διαδίκων. Για την κοινοποίηση συντάσσεται έκθεση σύμφωνα με το άρθρο 151. Η κοινοποίηση που γίνεται στο ακροατήριο μνημονεύεται στα πρακτικά της συνεδρίασης. 2. Η κοινοποίηση των βουλευμάτων και των διατάξεων του ανακριτή στην εισαγγελική αρχή γίνεται μόλις αυτά εκδοθούν με παράδοση αντιγράφου από τον γραμματέα του δικαστικού συμβουλίου ή του ανακριτή στον γραμματέα της εισαγγελίας ή με προσαγωγή του πρωτοτύπου στον εισαγγελέα. Όποιος ενεργεί την κοινοποίηση συντάσσει γι' αυτήν έκθεση, που υπογράφεται από τον ίδιο και τον γραμματέα της εισαγγελίας ή τον εισαγγελέα. Αν δεν συνταχθεί η έκθεση, η κοινοποίηση θεωρείται ότι έγινε την τρίτη ημέρα από την ημέρα που εκδόθηκε το βούλευμα ή η διάταξη.
ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ	
Άρθρο 166 - Προθεσμία για την εμφάνιση στο ακροατήριο. 1. Όπου ειδική διάταξη νόμου δεν ορίζει διαφορετικά, η προθεσμία εμφάνισης των διαδίκων, των μαρτύρων και πραγματογνωμόνων στο ακροατήριο ορίζεται σε δέκα πέντε ημέρες. Αν ο κλητευόμενος διαμένει στην αλλοδαπή ή είναι άγνωστης διαμονής, η προθεσμία αυτή είναι τριάντα ημερών αν η διαμονή του βρίσκεται σε χώρα της Ευρώπης ή της Μεσογείου και εξήντα ημερών σε κάθε άλλη περίπτωση. 2. Η προθεσμία αρχίζει από την επομένη της επίδοσης και λήγει την προηγούμενη της ημέρας της δικασίμου. 3. Η μη τήρηση των προθεσμιών που καθορίζονται στην παρ. 1 και 2 συνεπάγεται την ακυρότητα της διαδικασίας στο ακροατήριο (άρθρο 174 παρ. 2).	**Άρθρο 166 - Προθεσμία για την εμφάνιση στο ακροατήριο.** 1. Όπου ειδική διάταξη νόμου δεν ορίζει διαφορετικά, η προθεσμία εμφάνισης των διαδίκων, των μαρτύρων και πραγματογνωμόνων στο ακροατήριο ορίζεται σε δεκαπέντε ημέρες. Αν αυτός που κλητεύεται διαμένει στην αλλοδαπή ή είναι άγνωστης διαμονής, η προθεσμία αυτή είναι τριάντα ημερών, αν η διαμονή του βρίσκεται σε χώρα της Ευρώπης ή της Μεσογείου και εξήντα ημερών σε κάθε άλλη περίπτωση. 27 2. Η προθεσμία αρχίζει την επομένη της επίδοσης και λήγει την προηγούμενη της ημέρας της δικασίμου. **Άρθρο 167 - Συνέπειες μη τήρησης των προθεσμιών εμφάνισης στο ακροατήριο.** Η μη τήρηση των προθεσμιών που καθορίζονται στο προηγούμενο άρθρο, συνεπάγεται την ακυρότητα της διαδικασίας στο ακροατήριο (άρθρο 175 παρ. 2).
Άρθρο 167 - Προθεσμία για την επίδοση της πολιτικής αγωγής. Η επίδοση της πολιτικής αγωγής στον κατηγορούμενο ή τον αστικώς υπεύθυνο πρέπει να γίνει πέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο.	
Άρθρο 168 - Υπολογισμός των προθεσμιών. 1. Οι προθεσμίες που ορίζονται στον κώδικα υπολογίζονται σύμφωνα με το καθιερωμένο ημερολόγιο. Όταν η προθεσμία ορίζεται σε ημέρες, δεν υπολογίζεται η ημέρα με την οποία συμπίπτει το χρονικό σημείο ή το γεγονός από το οποίο αρχίζει να τρέχει η προθεσμία· αν η τελευταία ημέρα της προθεσμίας είναι εξαιρετέα, η προθεσμία παρεκτείνεται έως και την επομένη μη εξαιρετέα ημέρα. Η εικοσιτετράωρη προθεσμία διαρκεί όλη την επόμενη ημέρα μετά την έναρξή της. 2. Η τελευταία ημέρα της προθεσμίας για την υποβολή δηλώσεων, την κατάθεση εγγράφων ή την άσκηση ένδικων μέσων θεωρείται ότι λήγει τη στιγμή που λήγει η τελευταία εργάσιμη ώρα του αρμόδιου δικαστικού γραφείου.	**Άρθρο 168 - Υπολογισμός των προθεσμιών.** 1. Οι προθεσμίες που ορίζονται στον κώδικα υπολογίζονται σύμφωνα με το καθιερωμένο ημερολόγιο. Όταν η προθεσμία ορίζεται σε έτη, λήγει μόλις περάσει η αντίστοιχη ημερομηνία του τελευταίου έτους. Όταν η προθεσμία ορίζεται σε μήνες, λήγει μόλις περάσει η ημέρα του τελευταίου μήνα που αντιστοιχεί αριθμητικά στην ημέρα έναρξης, και αν δεν υπάρχει τέτοια αντιστοιχία υπολογίζεται η τελευταία ημέρα του μήνα. Όταν η προθεσμία ορίζεται σε ημέρες, δεν υπολογίζεται η ημέρα με την οποία συμπίπτει το χρονικό σημείο ή το γεγονός από το οποίο αρχίζει να τρέχει η προθεσμία. Αν η τελευταία ημέρα της προθεσμίας είναι εξαιρετέα, η προθεσμία παρεκτείνεται έως και την επομένη μη εξαιρετέα ημέρα. Η εικοσιτετράωρη προθεσμία διαρκεί όλη την επόμενη ημέρα μετά την έναρξή της. 2. Η τελευταία ημέρα της προθεσμίας για την υποβολή δηλώσεων, την κατάθεση εγγράφων ή την άσκηση ενδίκων μέσων, θεωρείται ότι λήγει την στιγμή που λήγει η τελευταία εργάσιμη ώρα του αρμόδιου δικαστικού γραφείου.
Άρθρο 169 - Παρέκταση και συντόμευση της προθεσμίας. 1. Ο εισαγγελέας ή ο δημόσιος κατήγορος που διατάσσει την επίδοση της κλήσης, μπορεί, αν συντρέχουν κατά την κρίση του κίνδυνος παραγραφής ή άλλοι εξαιρετικοί λόγοι που μνημονεύονται στην παραγγελία προς επίδοση, να συντομεύσει την προθεσμία εμφάνισης των κατηγορουμένων, των μαρτύρων και των πραγματογνωμόνων στο ακροατήριο σε οκτώ κατ'ανώτατο	**Άρθρο 169 - Σύντμηση της προθεσμίας.** 1. Ο εισαγγελέας που διατάσσει την επίδοση της κλήσης μπορεί, αν συντρέχουν κατά την κρίση του κίνδυνος παραγραφής ή άλλοι εξαιρετικοί λόγοι που μνημονεύονται στην παραγγελία προς επίδοση, να συντμήσει την προθεσμία εμφάνισης των κατηγορουμένων, των μαρτύρων και των πραγματογνωμόνων στο ακροατήριο σε οκτώ κατ' ανώτατο όριο ημέρες, εφόσον πρόκειται

όριο ημέρες, εφόσον πρόκειται για πρόσωπα γνωστής διαμονής στην ημεδαπή. 2. Ο διάδικος που προς όφελός του ορίζεται κάποια προθεσμία μπορεί να παραιτηθεί ή να συναινέσει στη συντόμευσή της με γραπτή ή προφορική δήλωσή του στο γραμματέα του δικαστηρίου ή της εισαγγελίας. Για τη δήλωση αυτή συντάσσεται έκθεση. Ανάκληση της δήλωσης δεν επιτρέπεται. Αν όμως μετά τη δήλωση προκύψουν λόγοι που να δικαιολογούν νέα προθεσμία σ' αυτόν που παραιτήθηκε, μπορεί να ζητήσει από τον εισαγγελέα ή τον δημόσιο κατήγορο να προσδιοριστεί νέα δικάσιμος και, αν δεν του δοθεί, να ζητήσει από το δικαστήριο αναβολή της συζήτησης.	για πρόσωπα γνωστής διαμονής στην ημεδαπή. 2. Ο διάδικος προς όφελος του οποίου ορίζεται κάποια προθεσμία μπορεί να παραιτηθεί ή να συναινέσει στη σύντμησή της με γραπτή ή προφορική δήλωσή του στο γραμματέα του δικαστηρίου ή της εισαγγελίας. Για τη δήλωση αυτή συντάσσεται έκθεση. Ανάκληση της δήλωσης δεν επιτρέπεται εκτός αν μετά τη δήλωση προκύψουν λόγοι που να δικαιολογούν νέα προθεσμία σε αυτόν που παραιτήθηκε, οπότε ο τελευταίος μπορεί να ζητήσει από τον εισαγγελέα να προσδιοριστεί νέα δικάσιμος και, αν δεν του δοθεί, να ζητήσει από το δικαστήριο αναβολή της συζήτησης.
ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΑΚΥΡΟΤΗΤΕΣ	
Άρθρο 170 - Πότε υπάρχει ακυρότητα. 1. Η ακυρότητα μιας πράξης ή ενός εγγράφου της ποινικής διαδικασίας επέρχεται μόνο όταν αυτό ορίζεται ρητά στο νόμο. 2. Η ακυρότητα της διαδικασίας στο ακροατήριο επέρχεται επίσης και στην περίπτωση που ο κατηγορούμενος ή ο συνήγορός του ή ο εισαγγελέας ζήτησαν να ασκήσουν δικαίωμα που ρητά τους παρέχεται από το νόμο και το δικαστήριο τους το αρνήθηκε ή παρέλειψε να αποφανθεί για τη σχετική αίτηση. **Άρθρο 171 - Απόλυτη ακυρότητα.** Ακυρότητα που λαμβάνεται και αυτεπαγγέλτως υπόψη από το δικαστήριο σε κάθε στάδιο της διαδικασίας και στον Άρειο Πάγο ακόμη, προκαλείται: 1) Αν δεν τηρηθούν οι διατάξεις που καθορίζουν: α) τη σύνθεση του δικαστηρίου, σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις του οργανισμού δικαστηρίων και του νόμου περί μεικτών ορκωτών δικαστηρίων για ακυρότητα εξαιτίας κακής σύνθεσής του· β) την κίνηση της ποινικής δίωξης από τον εισαγγελέα και την υποχρεωτική συμμετοχή του στη διαδικασία στο ακροατήριο και σε πράξεις της προδικασίας που ορίζονται στο νόμο· γ) την αναστολή της ποινικής δίωξης σε όσες περιπτώσεις την επιβάλλει υποχρεωτικά ο νόμος· δ) την εμφάνιση, την εκπροσώπηση και την υπεράσπιση του κατηγορουμένου και την άσκηση των δικαιωμάτων που του παρέχονται από το νόμο, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα. 2) Αν ο πολιτικώς ενάγων παρέστη παράνομα στη διαδικασία του ακροατηρίου.	**Άρθρο 170 - Διάκριση ακυροτήτων.** Οι ακυρότητες διακρίνονται σε σχετικές και απόλυτες. **Άρθρο 171 - Απόλυτη ακυρότητα.** Απόλυτη ακυρότητα υπάρχει: 1. Αν δεν τηρηθούν οι διατάξεις που καθορίζουν: α) τη σύνθεση του δικαστηρίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα οργανισμού δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών και του παρόντος κώδικα για ακυρότητα εξαιτίας κακής σύνθεσής του, β) την κίνηση της ποινικής δίωξης από τον εισαγγελέα και την υποχρεωτική συμμετοχή του στη διαδικασία στο ακροατήριο και σε πράξεις της προδικασίας που ορίζονται στον νόμο, γ) την αναστολή της ποινικής δίωξης σε όσες περιπτώσεις την επιβάλλει υποχρεωτικά ο νόμος, δ) την εμφάνιση, την εκπροσώπηση και την υπεράσπιση του κατηγορουμένου ή του προσώπου στο οποίο αποδίδεται η πράξη κατά την προκαταρκτική εξέταση και την άσκηση των δικαιωμάτων που τους παρέχονται από τον νόμο, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα και τον Χάρτη Θεμελιωδών Ελευθεριών της Ε.Ε. 2. Αν ο κατηγορούμενος ζήτησε να ασκήσει δικαίωμα που του παρέχεται από τον νόμο και το δικαστήριο του το αρνήθηκε ή παρέλειψε να αποφανθεί για την σχετική αίτηση. 3. Αν ο υποστηρίζων την κατηγορία παρέστη παράνομα στην διαδικασία του ακροατηρίου. **Άρθρο 172 - Σχετική ακυρότητα.** 1. Σχετική ακυρότητα επέρχεται σε κάθε περίπτωση που ο νόμος απαγγέλλει ακυρότητα που δεν υπάγεται στις περιπτώσεις του προηγούμενου άρθρου. 2. Σχετική ακυρότητα της διαδικασίας στο ακροατήριο επέρχεται επίσης και όταν ο εισαγγελέας ή ο παριστάμενος για την υποστήριξη της κατηγορίας ή ο συνήγορός του ζήτησαν να ασκήσουν δικαίωμα που ρητά τους παρέχεται από τον νόμο και το δικαστήριο τους το αρνήθηκε ή παρέλειψε να αποφανθεί για την σχετική αίτηση.
Άρθρο 172 - Ακυρότητα από την παράβαση των διατάξεων για τα δικαστικά τέλη και τα ένσημα. Αν ο δικαστής ή οποιοσδήποτε δημόσιος υπάλληλος που εκτελεί καθήκοντα στην ποινική διαδικασία συντάξει ή δεχθεί παραβαίνοντας το νόμο έγγραφο που δεν έχει ή έχει ελλιπές το τέλος ή το ένσημο που επιβάλλεται από το νόμο, η ποινική διαδικασία δεν είναι άκυρη, ούτε η πολιτική αγωγή που ασκήθηκε σ' αυτήν. Στον παραβάτη υπάλληλο μπορούν όμως να επιβληθούν οι ποινές που ορίζονται στον κώδικα για τα τέλη χαρτοσήμου.	**Άρθρο 173 - Ακυρότητα από την παράβαση των διατάξεων για τα δικαστικά τέλη και τα ένσημα.** Με την επιφύλαξη αντίθετης ρύθμισης, αν δικαστής ή οποιοσδήποτε δημόσιος υπάλληλος που εκτελεί καθήκοντα στην ποινική διαδικασία, συντάξει ή δεχθεί έγγραφο, το οποίο δεν έχει ή έχει ελλιπές το τέλος ή το ένσημο που επιβάλλεται από τον νόμο, η ποινική διαδικασία δεν είναι άκυρη, ούτε η παράσταση για την υποστήριξη της κατηγορίας που ασκήθηκε με αυτήν.
Άρθρο 173 - Πρόταση της ακυρότητας. 1. Κάθε σχετική ακυρότητα μπορεί να προταθεί από τον εισαγγελέα ή από το διάδικο που έχει συμφέρον. Αν η σχετική ακυρότητα αναφέρεται σε πράξη της προδικασίας, πρέπει να προταθεί έως το τέλος της· αν αναφέρεται σε πράξη της διαδικασίας στο ακροατήριο, κύριας ή προπαρασκευαστικής, πρέπει να προταθεί ωσότου εκδοθεί για την κατηγορία οριστική απόφαση σε τελευταίο βαθμό.	**Άρθρο 174 - Πρόταση της ακυρότητας.** 1. Η απόλυτη ακυρότητα λαμβάνεται υπόψη και αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο σε κάθε στάδιο της διαδικασίας ακόμη και στον Άρειο Πάγο. Αν η απόλυτη ακυρότητα αναφέρεται σε πράξεις της προδικασίας μπορεί να ληφθεί υπόψη αυτεπαγγέλτως ή να προταθεί ωσότου γίνει αμετάκλητη η παραπομπή στο ακροατήριο. 2. Η σχετική ακυρότητα μπορεί να προταθεί από τον εισαγγελέα ή από τους διαδίκους που έχουν συμφέρον. Αν η σχετική ακυρότητα

2. Από τις απόλυτες ακυρότητες που μνημονεύονται στο άρθρο 171, όσες αναφέρονται σε πράξεις της προδικασίας μπορούν να προτείνονται ωσότου γίνεται αμετάκλητη η παραπομπή στο ακροατήριο. 3. Εκτός από την απόλυτη ακυρότητα που αναφέρεται στο άρθρο 171, η ακυρότητα που προήλθε από ενέργεια ή από παράλειψη του εισαγγελέα ή του διαδίκου ή που έγινε δεκτή ρητά απ' αυτούς δεν μπορεί να προταθεί από τους ίδιους.	αναφέρεται σε πράξη της προδικασίας, πρέπει να προταθεί έως το τέλος της. Αν αναφέρεται σε πράξη της διαδικασίας στο ακροατήριο, κύριας ή προπαρασκευαστικής, πρέπει να προταθεί ωσότου εκδοθεί για την κατηγορία οριστική απόφαση σε τελευταίο βαθμό. 3. Εκτός από την απόλυτη ακυρότητα που αναφέρεται στο άρθρο 171, η σχετική ακυρότητα που προήλθε από ενέργεια ή παράλειψη του εισαγγελέα ή του διαδίκου ή που έγινε δεκτή ρητά από αυτούς, δεν μπορεί να προταθεί από τους ίδιους.
Άρθρο 174 - Πότε καλύπτεται η ακυρότητα. 1. Ακυρότητα που δεν προτάθηκε σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο καλύπτεται. 2. Η ακυρότητα της κλήσης στο ακροατήριο ή του κλητήριου θεσπίσματος του κατηγορουμένου και του αστικώς υπευθύνου και του καταλόγου των μαρτύρων, η ακυρότητα της επίδοσης ή της κοινοποίησής τους και της πολιτικής αγωγής, καθώς και η ακυρότητα, που αναφέρεται στο άρθρο 166 παρ. 3 καλύπτονται, αν εκείνος που κλητεύθηκε στη δίκη εμφανιστεί και δεν προβάλει αντιρρήσεις για την πρόοδό της. Μπορεί όμως το δικαστήριο να αναβάλει τη συζήτηση, αν κρίνει ότι από την ακυρότητα, μολονότι δεν προτάθηκε, είναι δυνατόν να προξενηθεί βλάβη στην υπεράσπιση του κατηγορουμένου ή του αστικώς υπευθύνου. **Άρθρο 175 - Συνέπειες της ακυρότητας.** Η ακυρότητα μιας πράξης καθιστά άκυρες και τις εξαρτημένες απ' αυτήν μεταγενέστερες πράξεις της ποινικής διαδικασίας. Ο δικαστής μπορεί να κηρύξει άκυρες και πράξεις σύγχρονες ή προγενέστερες, μόνο όταν είναι συναφείς με εκείνην που ακυρώθηκε.	**Άρθρο 175 - Πότε καλύπτεται η ακυρότητα.** 1. Ακυρότητα που δεν προτάθηκε σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο καλύπτεται. 2. Η ακυρότητα της κλήσης στο ακροατήριο ή του κλητηρίου θεσπίσματος και του καταλόγου των μαρτύρων, η ακυρότητα της επίδοσης ή της κοινοποίησής τους, καθώς και η ακυρότητα που αναφέρεται στο άρθρο 167 καλύπτονται, αν εκείνος που κλητεύθηκε στη δίκη εμφανιστεί και δεν προβάλλει αντιρρήσεις για την πρόοδό της, μέχρι να αρχίσει για πρώτη φορά η αποδεικτική διαδικασία στο ακροατήριο. «Μπορεί όμως το δικαστήριο να αναβάλει τη συζήτηση, αν κρίνει ότι από την ακυρότητα, μολονότι δεν προτάθηκε, είναι δυνατό να παραβιαστούν τα δικαιώματα υπεράσπισης του κατηγορουμένου ή του παριστάμενου προς υποστήριξη της κατηγορίας.»[63]
Άρθρο 176 - Κήρυξη της ακυρότητας. Επανάληψη των άκυρων πράξεων. 1. Αρμόδιο να κηρύξει την ακυρότητα των πράξεων της προδικασίας είναι το δικαστικό συμβούλιο, ενώ των πράξεων της διαδικασίας στο ακροατήριο, και της κύριας και της προπαρασκευαστικής, το δικαστήριο που αναλαμβάνει την εκδίκαση της κατηγορίας. 2. Το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο κηρύσσοντας την ακυρότητα διατάσσει την επανάληψη των άκυρων πράξεων αν το κρίνει αναγκαίο και εφικτό. Αν δικαστικός ή ανακριτικός υπάλληλος ή κλητήρας είναι υπαίτιος της ακυρότητας από ασυγχώρητη αμέλεια, του επιβάλλονται τα έξοδα της επανάληψης των πράξεων χωρίς να αποκλείεται και η πειθαρχική δίωξή του. 3. Σε κάθε περίπτωση και ανεξάρτητα από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου ο δικαστής ή άλλος υπάλληλος που εκτελεί καθήκοντα στην ποινική διαδικασία, αν αντιληφθεί κάποιο λόγο ακυρότητας για πράξη που τέλεσε ο ίδιος, έχει υποχρέωση αν είναι δυνατό να την επαναλάβει αμέσως.	**Άρθρο 176 - Κήρυξη της ακυρότητας. Επανάληψη των άκυρων πράξεων.** 1. Αρμόδιο να κηρύξει την ακυρότητα των πράξεων της προδικασίας είναι το δικαστικό συμβούλιο, ενώ των πράξεων της διαδικασίας στο ακροατήριο, κύριας και προπαρασκευαστικής, το δικαστήριο που αναλαμβάνει την εκδίκαση της κατηγορίας. Αν κατά του βουλεύματος ή της απόφασης ασκήθηκε ένδικο μέσο, η αρμοδιότητα για την κήρυξη της ακυρότητας ανήκει στο συμβούλιο ή το δικαστήριο που αποφασίζει για το ένδικο μέσο. 2. Η ακυρότητα μιας πράξης καθιστά άκυρες και τις εξαρτημένες από αυτήν μεταγενέστερες πράξεις της ποινικής διαδικασίας. Ο δικαστής μπορεί να κηρύξει άκυρες και πράξεις σύγχρονες ή προγενέστερες, μόνο όταν είναι συναφείς με εκείνη που ακυρώθηκε. 3. Το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο κηρύσσοντας την ακυρότητα διατάσσει την επανάληψη των άκυρων πράξεων, αν τούτο είναι αναγκαίο και εφικτό. «4»[64]. Σε κάθε περίπτωση και ανεξάρτητα από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου ο δικαστής ή άλλος υπάλληλος που εκτελεί καθήκοντα στην ποινική διαδικασία, αν αντιληφθεί κάποιον λόγο ακυρότητας για πράξη που τέλεσε ο ίδιος, έχει υποχρέωση, αν είναι δυνατό, να την επαναλάβει αμέσως.
ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΙΒΛΙΟ	
ΟΙ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ	
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ	
Άρθρο 177 - Αρχή της ηθικής απόδειξης. 1. Οι δικαστές δεν είναι υποχρεωμένοι να ακολουθούν νομικούς κανόνες αποδείξεων, πρέπει όμως να αποφασίζουν κατά την πεποίθησή τους, ακολουθώντας τη φωνή της συνείδησής τους και οδηγούμενοι από την απροσωπόληπτη κρίση που προκύπτει από τις συζητήσεις και που αφορά την αλήθεια των πραγματικών γεγονότων, την αξιοπιστία των μαρτύρων και την αξία των άλλων αποδείξεων.	**Άρθρο 177 - Αρχή της ηθικής απόδειξης.** 1. Οι δικαστές δεν ακολουθούν νομικούς κανόνες αποδείξεων, πρέπει όμως να αποφασίζουν κατά την πεποίθησή τους, ακολουθώντας τη φωνή της συνείδησής τους και οδηγούμενοι από την απροσωπόληπτη κρίση που προκύπτει από τις συζητήσεις και που αφορά την αλήθεια των πραγματικών περιστατικών, την αξιοπιστία των μαρτύρων και την αξία των άλλων αποδείξεων, αιτιολογώντας πάντοτε ειδικά και εμπεριστατωμένα με ποια

[63] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[64] Όπως η παρ. 5 αναριθμήθηκε σε παρ. 4, μετά την κατάργηση αυτής με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

2. Αποδεικτικά μέσα, που έχουν αποκτηθεί με αξιόποινες πράξεις ή μέσω αυτών, δεν λαμβάνονται υπόψη στην ποινική διαδικασία.	αποδεικτικά μέσα και με ποιους συλλογισμούς σχημάτισαν τη δικανική τους κρίση. 2. Αποδεικτικά μέσα, που έχουν αποκτηθεί με αξιόποινες πράξεις ή μέσω αυτών, δεν λαμβάνονται υπόψη στην ποινική διαδικασία.
Άρθρο 177Α - Βάρος απόδειξης. 1. Οι δικαστές και οι εισαγγελείς εξετάζουν αυτεπαγγέλτως όλα τα αποδεικτικά μέσα, που θεμελιώνουν την ενοχή ή κατατείνουν στην αθωότητα του κατηγορουμένου, καθώς και κάθε στοιχείο που αφορά την προσωπικότητά του και επηρεάζει την επιμέτρηση της ποινής. Ο κατηγορούμενος δεν είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία για τα πραγματικά περιστατικά που επικαλείται υπέρ του. Οι δικαστές και εισαγγελείς είναι υποχρεωμένοι να ερευνούν με επιμέλεια κάθε στοιχείο ή αποδεικτικό μέσο που επικαλέστηκε υπέρ αυτού ο κατηγορούμενος, αν αυτό είναι χρήσιμο για να εξακριβωθεί η αλήθεια. 2. Οποιαδήποτε αμφιβολία περί της ενοχής είναι προς όφελος του κατηγορουμένου ή του υπόπτου. **Άρθρο 178 - Αποδεικτικά μέσα.** Κυριότερα αποδεικτικά μέσα στην ποινική διαδικασία είναι: α) οι ενδείξεις· β) η αυτοψία· γ) η πραγματογνωμοσύνη· δ) η ομολογία του κατηγορουμένου· ε) οι μάρτυρες και στ) τα έγγραφα. **Άρθρο 179 - Επιτρεπόμενα αποδεικτικά μέσα.** Στην ποινική διαδικασία επιτρέπεται κάθε είδος αποδεικτικών μέσων. Εξαίρεση απ' αυτό το γενικό κανόνα ως προς το παραδεκτό της μαρτυρικής απόδειξης υπάρχει όταν βάση του εγκλήματος είναι κάποια ιδιωτική υποχρέωση. Σ' αυτή την περίπτωση η απόδειξη της ιδιωτικής υποχρέωσης κρίνεται κατά τις διατάξεις του αστικού νόμου, ενώ για την απόδειξη της ίδιας της αξιόποινης πράξης επιτρέπεται κάθε αποδεικτικό μέσο.	**Άρθρο 178 - Αποδεικτικά μέσα. Βάρος απόδειξης.** 1. Στην ποινική διαδικασία επιτρέπεται κάθε είδος αποδεικτικών μέσων. Κυριότερα αποδεικτικά μέσα στην ποινική διαδικασία είναι: α) οι ενδείξεις· β) η αυτοψία· γ) η πραγματογνωμοσύνη· δ) η ομολογία του κατηγορουμένου· ε) οι μάρτυρες και στ) τα έγγραφα. 2. Οι δικαστές και οι εισαγγελείς εξετάζουν αυτεπαγγέλτως όλα τα αποδεικτικά μέσα, που θεμελιώνουν την ενοχή ή κατατείνουν στην αθωότητα του κατηγορουμένου καθώς και κάθε στοιχείο που αφορά την προσωπικότητά του και επηρεάζει την επιμέτρηση της ποινής. Ο κατηγορούμενος δεν είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία για τα πραγματικά περιστατικά που επικαλείται υπέρ του. Οι δικαστές «και οι εισαγγελείς»[65]είναι υποχρεωμένοι να ερευνούν με επιμέλεια κάθε στοιχείο ή αποδεικτικό μέσο που επικαλέστηκε υπέρ αυτού ο κατηγορούμενος, αν αυτό είναι χρήσιμο για να εξακριβωθεί η αλήθεια. 3. Οποιαδήποτε αμφιβολία περί της ενοχής είναι προς όφελος του κατηγορουμένου ή του υπόπτου.
ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	**ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ**
ΑΥΤΟΨΙΑ	**ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΨΙΑ**
	Άρθρο 179 - Ενδείξεις. Ενδείξεις είναι τα πραγματικά περιστατικά, από τα οποία συνάγεται κατά λογική ακολουθία η ύπαρξη ή ανυπαρξία κάποιου άλλου γεγονότος.
Άρθρο 180 - Πότε και πώς ενεργείται. 1. Αυτοψία μπορεί να γίνει σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σε τόπους, πράγματα ή ανθρώπους, για να βεβαιωθούν η τέλεση και οι περιστάσεις του εγκλήματος. 2. Αν το έγκλημα δεν άφησε ίχνη ή άλλες υλικές εκδηλώσεις ή αν αυτές εξαλείφθηκαν ή αλλοιώθηκαν, εκείνος που ενεργεί την αυτοψία περιγράφει την παρούσα κατάσταση των πραγμάτων, ελέγχοντας συνάμα κατά το δυνατόν και την προηγούμενη. 3. Για την αυτοψία συντάσσεται έκθεση (άρθρ. 148 κ.ε.).	**Άρθρο 180 - Πότε και πώς ενεργείται η αυτοψία.** 1. Αυτοψία μπορεί να γίνει σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σε τόπους, πράγματα ή ανθρώπους για να βεβαιωθούν η τέλεση και οι περιστάσεις του εγκλήματος. 2. Αν το έγκλημα δεν άφησε ίχνη ή άλλα υλικά ευρήματα ή αν αυτά εξαλείφθηκαν ή αλλοιώθηκαν, εκείνος που ενεργεί την αυτοψία περιγράφει την παρούσα κατάσταση των πραγμάτων, ελέγχοντας συνάμα κατά το δυνατό και την προηγούμενη. 3. Για την αυτοψία συντάσσεται έκθεση (άρθρα 148 κ.ε.). Αν η αυτοψία έγινε από το δικαστήριο ή μέλος αυτού, οι σχετικές διαπιστώσεις καταχωρίζονται στα πρακτικά. Σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται να διατυπώνονται στην έκθεση ή στα πρακτικά, όπου καταχωρίζεται η διενέργεια της αυτοψίας, αξιολογικές κρίσεις για την ενοχή ή την αθωότητα οποιουδήποτε προσώπου.
Άρθρο 181 - Απεικονίσεις και πειράματα. Κατά τη διεξαγωγή της αυτοψίας εκείνος που την ενεργεί μπορεί να προβεί είτε ο ίδιος είτε με τη συνδρομή ειδικού υπαλλήλου ή εμπειρογνώμονα σε ιχνογραφήματα, φωτογραφίσεις ή απεικονίσεις και ιδίως να πάρει δακτυλικά ή άλλα αποτυπώματα. Μπορεί επίσης να προχωρήσει σε πειράματα με περιεχόμενο την αναπαράσταση του εγκλήματος ή την εξακρίβωση άλλων περιστατικών που είναι χρήσιμα για την ανακάλυψη της αλήθειας. Κατά τη διεξαγωγή των πειραμάτων πρέπει να αποφεύγονται η προσβολή του θρησκευτικού, του εθνικού ή του ηθικού συναισθήματος, ή ο κίνδυνος να διαταραχθεί η δημόσια τάξη, καθώς και η δημοσιότητα.	**Άρθρο 181 - Απεικονίσεις και πειράματα.** Κατά τη διεξαγωγή της αυτοψίας εκείνος που την ενεργεί μπορεί να προβεί είτε ο ίδιος είτε με τη συνδρομή ειδικού υπαλλήλου ή εμπειρογνώμονα σε ιχνογραφήματα, φωτογραφίσεις ή απεικονίσεις και ιδίως να πάρει δακτυλικά ή άλλα αποτυπώματα. Μπορεί επίσης να προχωρήσει σε πειράματα με περιεχόμενο την αναπαράσταση του εγκλήματος ή την εξακρίβωση άλλων περιστατικών που είναι χρήσιμα για την ανακάλυψη της αλήθειας. Κατά τη διεξαγωγή των πειραμάτων απαγορεύεται η δημοσιότητα από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και πρέπει να αποφεύγεται ο κίνδυνος να διαταραχθεί η δημόσια τάξη.

[65] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

Άρθρο 182 - Πρόσληψη μαρτύρων και πραγματογνωμόνων. Όταν γίνεται η αυτοψία, μπορούν να προσληφθούν μάρτυρες ή πραγματογνώμονες, που ορκίζονται νομότυπα, για να γίνει ο καθορισμός πραγμάτων ή τόπων ή της ταυτότητας προσώπων ή για να δοθούν άλλα χρήσιμα στοιχεία.	**Άρθρο 182 - Πρόσληψη μαρτύρων και πραγματογνωμόνων.** Κατά την αυτοψία μπορούν να προσληφθούν μάρτυρες ή πραγματογνώμονες, που ορκίζονται νομότυπα, για να γίνει ο καθορισμός πραγμάτων ή τόπων ή της ταυτότητας προσώπων ή για να δοθούν άλλα χρήσιμα στοιχεία.
ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΝΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ	
Α) Πραγματογνώμονες	
Άρθρο 183 - Πότε διατάσσεται πραγματογνωμοσύνη. Αν απαιτούνται ειδικές γνώσεις ορισμένης επιστήμης ή τέχνης για να γίνει ακριβής διάγνωση και κρίση κάποιου γεγονότος, οι ανακριτικοί υπάλληλοι ή το δικαστήριο μπορούν αυτεπαγγέλτως ή με αίτηση κάποιου διαδίκου ή του εισαγγελέα να διατάξουν πραγματογνωμοσύνη.	**Άρθρο 183 - Πότε διατάσσεται πραγματογνωμοσύνη.** Αν απαιτούνται ειδικές γνώσεις ορισμένης επιστήμης ή τέχνης για να γίνει ακριβής διάγνωση και κρίση κάποιου γεγονότος, οι ανακριτικοί υπάλληλοι ή το δικαστήριο μπορούν αυτεπαγγέλτως ή με αίτηση κάποιου διαδίκου ή του εισαγγελέα να διατάξουν πραγματογνωμοσύνη. Η πραγματογνωμοσύνη διατάσσεται υποχρεωτικά, αν ο νόμος ρητά επιβάλλει τη διεξαγωγή της.
Άρθρο 184 - Αριθμός των πραγματογνωμόνων. 1. Αν η πραγματογνωμοσύνη δεν μπορεί να γίνει σε εργαστήριο που ιδρύθηκε ειδικά από το νόμο, καθώς και σε άλλες εξαιρετικές περιπτώσεις, διορίζονται δύο ή περισσότεροι πραγματογνώμονες. Σε επείγουσες ή μικρότερης σημασίας περιπτώσεις μπορεί να διοριστεί μόνο ένας. Ο διορισμός τους σε εξαιρετικά επείγουσες περιστάσεις μπορεί να γίνει και προφορικά, επακολουθεί όμως η σύνταξη του εγγράφου. 2. Σε οποιοδήποτε στάδιο της προδικασίας, σε κάθε όμως περίπτωση πριν παραδοθεί η έκθεση της πραγματογνωμοσύνης, ο εισαγγελέας εφετών, κρίνοντας αυτεπαγγέλτως ότι οι πραγματογνώμονες που διορίστηκαν είναι περισσότεροι από όσους χρειάζονται, έχει το δικαίωμα με διάταξή του που κοινοποιείται στον ανακριτή να περιορίσει έως τρεις τον αριθμό των περισσότερων πραγματογνωμόνων που διορίστηκαν από τον ανακριτή σε συγκεκριμένη υπόθεση· σ' αυτή την περίπτωση ο ανακριτής κρίνει ποιοι από τους πραγματογνώμονες που είχαν αρχικά διοριστεί, θα διατηρηθούν. Τα ίδια ισχύουν και για τους πραγματογνώμονες που διορίστηκαν από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή από οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο.	**Άρθρο 184 - Αριθμός των πραγματογνωμόνων.** Αν η πραγματογνωμοσύνη δεν μπορεί να γίνει σε εργαστήριο που ιδρύθηκε ειδικά από τον νόμο καθώς και σε άλλες εξαιρετικές περιπτώσεις, διορίζονται δύο ή περισσότεροι πραγματογνώμονες. Σε επείγουσες ή μικρότερης σημασίας περιπτώσεις μπορεί να διοριστεί μόνο ένας. Ο διορισμός τους σε εξαιρετικά επείγουσες περιστάσεις μπορεί να γίνει και προφορικά, επακολουθεί όμως η σύνταξη του εγγράφου.
Άρθρο 185 - Πίνακας πραγματογνωμόνων. Το συμβούλιο των πλημμελειοδικών, ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, καταρτίζει μέσα στο τρίτο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου πίνακα πραγματογνωμόνων κατά ειδικότητες από πρόσωπα που διαμένουν στην έδρα του και είναι κατάλληλα για τη διενέργεια πραγματογνωμοσύνης, προτιμώντας δημόσιους υπαλλήλους. Στον πίνακα περιλαμβάνονται παιδοψυχίατροι, και ελλείψει αυτών, ψυχίατροι και ψυχολόγοι εξειδικευμένοι στα θέματα γενετήσιας εκμετάλλευσης και κακοποίησης παιδιών. Ο πίνακας υποβάλλεται στον εισαγγελέα εφετών, που έχει το δικαίωμα να ζητήσει τον Οκτώβριο από το συμβούλιο των εφετών τη μεταρρύθμισή του. Το συμβούλιο των εφετών αποφαίνεται σχετικά το Νοέμβριο. Ο πίνακας, αφού οριστικοποιηθεί, τοιχοκολλάται στο ακροατήριο του πλημμελειοδικείου και ανακοινώνεται το Δεκέμβριο κάθε χρόνου από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών στους ανακριτικούς υπαλλήλους της περιφέρειας. Κάθε χρόνο ισχύει, ωσότου συνταχθεί νέος πίνακας, ο πίνακας που συντάχθηκε το προηγούμενο έτος.	**Άρθρο 185 - Πίνακας πραγματογνωμόνων.** Το συμβούλιο των πλημμελειοδικών, ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, καταρτίζει μέσα στο τρίτο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου κάθε χρόνο πίνακα πραγματογνωμόνων κατά ειδικότητες από πρόσωπα που διαμένουν στην έδρα του και είναι κατάλληλα για τη διενέργεια πραγματογνωμοσύνης, προτιμώντας δημόσιους υπαλλήλους. Στον πίνακα περιλαμβάνονται παιδοψυχίατροι και παιδοψυχολόγοι, και ελλείψει αυτών, ψυχίατροι και ψυχολόγοι εξειδικευμένοι στα θέματα γενετήσιας εκμετάλλευσης και κακοποίησης παιδιών. Ο πίνακας υποβάλλεται στον εισαγγελέα εφετών, που έχει το δικαίωμα να ζητήσει τον Οκτώβριο από το συμβούλιο των εφετών τη μεταρρύθμισή του. Το συμβούλιο των εφετών αποφαίνεται σχετικά τον Νοέμβριο. Ο πίνακας, αφού οριστικοποιηθεί, τοιχοκολλάται στο ακροατήριο του πλημμελειοδικείου και ανακοινώνεται τον Δεκέμβριο κάθε χρόνου από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών στους ανακριτικούς υπαλλήλους της περιφέρειας. Κάθε χρόνο ισχύει, ωσότου συνταχθεί νέος πίνακας, ο πίνακας που συντάχθηκε το προηγούμενο έτος.
Άρθρο 186 - Εκλογή και διορισμός πραγματογνωμόνων. 1. Ο διορισμός των πραγματογνωμόνων πρέπει να γίνεται με κάθε επιμέλεια από τον ανακριτικό υπάλληλο ή από το δικαστήριο, με επιλογή ανάμεσα στα πρόσωπα που αναγράφονται στον πίνακα ο οποίος έχει συνταχθεί σύμφωνα με το άρθρο 185. Μόνο αν δεν υπάρχει τέτοιος πίνακας ή δεν περιέχει τις ειδικότητες που απαιτούνται για τη διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης που έχει διαταχθεί, ή αν οι αναγραφόμενοι στον πίνακα δεν βρίσκονται στην περιφέρεια του οργάνου που τους διορίζει, είναι δυνατόν να διοριστούν και πρόσωπα που δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα. Ο διορισμός πραγματογνωμόνων με αυτό τον τρόπο γίνεται και όταν υπάρχουν πραγματογνώμονες ειδικά διορισμένοι με νόμο, αν	**Άρθρο 186 - Εκλογή και διορισμός πραγματογνωμόνων.** Ο διορισμός των πραγματογνωμόνων πρέπει να γίνεται με κάθε επιμέλεια από τον ανακριτικό υπάλληλο ή από το δικαστήριο, με επιλογή ανάμεσα στα πρόσωπα που αναγράφονται στον πίνακα ο οποίος έχει συνταχθεί σύμφωνα με το άρθρο 185. Μόνο αν δεν υπάρχει τέτοιος πίνακας ή δεν περιέχει τις ειδικότητες που απαιτούνται για τη διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης που έχει διαταχθεί, ή αν οι αναγραφόμενοι στον πίνακα δεν βρίσκονται στην περιφέρεια του οργάνου που τους διορίζει, είναι δυνατό να διοριστούν και πρόσωπα που δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα. Ο διορισμός πραγματογνωμόνων με αυτό τον τρόπο γίνεται και όταν υπάρχουν πραγματογνώμονες ειδικά διορισμένοι με νόμο, αν

εκείνος που ενεργεί την ανάκριση με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή ο εισαγγελέας εφετών κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται σε εξαιρετική περίπτωση. Το ίδιο δικαίωμα έχει και το δικαστήριο. Διορίζεται και ειδικός πραγματογνώμονας που δεν περιλαμβάνεται στον πίνακα, αν το υποδείξουν οι πραγματογνώμονες που έχουν διοριστεί. 2. Κατά την επιλογή των πραγματογνωμόνων το όργανο που διορίζει οφείλει να λαμβάνει υπόψη του και την προηγούμενη απασχόληση των πραγματογνωμόνων του πίνακα και να αποφεύγει χωρίς σοβαρό λόγο να αναθέτει πραγματογνωμοσύνη στον ίδιο πραγματογνώμονα, αν υπάρχουν στον πίνακα άλλοι της ίδιας ειδικότητας που δεν διορίστηκαν στον ίδιο χρόνο. Γι' αυτό το σκοπό τηρείται σε κάθε δικαστήριο ενιαίο βιβλίο για τους πραγματογνώμονες που διορίζονται σύμφωνα με την ειδικότητά τους.	εκείνος που ενεργεί την ανάκριση με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών κρίνει αιτιολογημένα ότι τούτο είναι αναγκαίο. Το ίδιο δικαίωμα έχει και το δικαστήριο. Διορίζεται και ειδικός πραγματογνώμονας που δεν περιλαμβάνεται στον πίνακα, αν το υποδείξουν οι πραγματογνώμονες που έχουν διοριστεί. Κατά την επιλογή των πραγματογνωμόνων το όργανο που τους διορίζει οφείλει να λαμβάνει υπόψη του και την προηγούμενη απασχόληση των πραγματογνωμόνων του πίνακα και να αποφεύγει χωρίς σοβαρό λόγο να αναθέτει πραγματογνωμοσύνη στον ίδιο πραγματογνώμονα, αν υπάρχουν στον πίνακα άλλοι της ίδιας ειδικότητας που δεν διορίστηκαν στον ίδιο χρόνο. Γι' αυτό το σκοπό τηρείται σε κάθε δικαστήριο ενιαίο βιβλίο για τους πραγματογνώμονες που διορίζονται σύμφωνα με την ειδικότητά τους.
Άρθρο 187 - Προκαταρκτική πραγματογνωμοσύνη. Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις, και ιδίως όταν δεν είναι δυνατόν να διοριστεί τακτικός πραγματογνώμονας, εκείνος που ενεργεί την ανάκριση μπορεί να μην τηρήσει τις διατάξεις του άρθρου 186 και να αναθέσει σε ειδικό να ενεργήσει προκαταρκτική πραγματογνωμοσύνη. Ο πραγματογνώμονας αυτός προβαίνει στις πρώτες βεβαιώσεις, εξασφαλίζει κατά το δυνατόν τη διατήρηση των αντικειμένων που πρόκειται να εξεταστούν και συντάσσει σχετική έκθεση. Εκείνος που ενεργεί κατόπιν την ανάκριση οφείλει να διορίσει αμέσως οριστικούς πραγματογνώμονες σύμφωνα με το άρθρο 186.	**Άρθρο 187 - Προκαταρκτική πραγματογνωμοσύνη.** Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις, και ιδίως όταν δεν είναι δυνατό να διοριστεί τακτικός πραγματογνώμονας, μπορεί να μην τηρηθούν οι διατάξεις του προηγούμενου άρθρου και να ανατεθεί σε ειδικό να ενεργήσει προκαταρκτική πραγματογνωμοσύνη. Ο πραγματογνώμονας αυτός προβαίνει στις πρώτες βεβαιώσεις, εξασφαλίζει κατά το δυνατό τη διατήρηση των αντικειμένων που πρόκειται να εξεταστούν και συντάσσει σχετική έκθεση. Αμέσως μετά διορίζεται τακτικός πραγματογνώμονας σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο.
Άρθρο 188 - Ποιοι δεν διορίζονται. Δεν μπορούν να διοριστούν πραγματογνώμονες: α) όσοι δεν συμπλήρωσαν το 21ο έτος της ηλικίας τους· β) όσοι διατελούν σε κατάσταση απαγόρευσης· γ) όσοι καταδικάστηκαν για κακούργημα ή πλημμέλημα που συνεπάγεται τη στέρηση των πολιτικών τους δικαιωμάτων ή την έκπτωσή τους από τη δημόσια υπηρεσία, καθώς και εκείνοι από τους οποίους έχει αφαιρεθεί η άδεια να ασκούν το επάγγελμά τους, όσο χρόνο διαρκεί η στέρηση αυτή· δ) όσοι έχουν συμπράξει με οποιονδήποτε τρόπο στη διαμόρφωση της παρούσας κατάστασης του αντικειμένου της πραγματογνωμοσύνης και ε) όσοι αναφέρονται στα άρθρα 210, 211 και 222. Αν δεν τηρηθεί η διάταξη αυτή, η πραγματογνωμοσύνη είναι άκυρη.	**Άρθρο 188 - Ποιοι δεν διορίζονται.** 1. Δεν μπορούν να διοριστούν πραγματογνώμονες: α) όσοι δεν συμπλήρωσαν το 21ο έτος της ηλικίας τους· β) όσοι έχουν τεθεί σε δικαστική συμπαράσταση· «γ) όσοι καταδικάστηκαν για κακούργημα ή πλημμέλημα που συνεπαγόταν υπό την ισχύ του προηγούμενου Ποινικού Κώδικα τη στέρηση των πολιτικών τους δικαιωμάτων ή συνεπάγεται την αποστέρηση θέσεων και αξιωμάτων (άρθρο 60 ΠΚ) ή παραπέμφθηκαν αμετάκλητα για εγκλήματα που συνεπάγονται τέτοιες στερήσεις, καθώς και εκείνοι από τους οποίους έχει αφαιρεθεί η άδεια να ασκούν το επάγγελμά τους, όσο χρόνο διαρκούν οι στερήσεις αυτές·»[66] δ) όσοι έχουν συμπράξει με οποιονδήποτε τρόπο στη διαμόρφωση της παρούσας κατάστασης του αντικειμένου της πραγματογνωμοσύνης· ε) όσοι αναφέρονται στα άρθρα 209 παρ.2 και 210 στ) σύζυγοι ή συνδεόμενοι με σύμφωνο συμβίωσης ή συγγενείς των διαδίκων εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έως και τον τρίτο βαθμό. 2. Αν δεν τηρηθεί η διάταξη αυτή, η πραγματογνωμοσύνη είναι άκυρη.
Άρθρο 189 - Υποχρέωση των πραγματογνωμόνων να αποδεχτούν το διορισμό τους. Ο διοριζόμενος πραγματογνώμονας είναι υποχρεωμένος να δεχτεί την εντολή που του ανατέθηκε, αν είναι δημόσιος υπάλληλος ή ασκεί νόμιμα επιστήμη, τέχνη ή επάγγελμα, που η γνώση τους κρίνεται αναγκαία για την ενέργεια της πραγματογνωμοσύνης· αν δεν δεχτεί την εντολή, τιμωρείται για απείθεια κατά τις διατάξεις του ποινικού κώδικα. Όταν τελειώσει την πραγματογνωμοσύνη, έχει το δικαίωμα να πάρει τη νόμιμη αμοιβή και τα έξοδα που κατέβαλε.	**Άρθρο 189 - Υποχρέωση των πραγματογνωμόνων να αποδεχτούν τον διορισμό τους.** Ο διοριζόμενος πραγματογνώμονας είναι υποχρεωμένος να δεχτεί την εντολή που του ανατέθηκε, αν είναι δημόσιος υπάλληλος ή ασκεί νόμιμα επιστήμη, τέχνη ή επάγγελμα που η γνώση τους κρίνεται αναγκαία για την ενέργεια της πραγματογνωμοσύνης. Αν αδικαιολόγητα, κατά την κρίση εκείνου που τον διόρισε, δεν δεχτεί την εντολή, τιμωρείται για απείθεια κατά τις διατάξεις του ποινικού κώδικα. Όταν τελειώσει την πραγματογνωμοσύνη, έχει το δικαίωμα να πάρει τη νόμιμη αμοιβή και τα έξοδα που κατέβαλε.
Άρθρο 190 - Περιπτώσεις απαλλαγής και αντικατάστασης. 1. Αν συντρέχουν οι λόγοι που προβλέπονται στο άρθρο 188 ή κάποιος λόγος για εξαίρεση σύμφωνα με το άρθρο 191, ο πραγματογνώμονας που διορίστηκε έχει την υποχρέωση να ζητήσει την απαλλαγή του από εκείνον που τον διόρισε· μπορεί επίσης να ζητήσει την απαλλαγή του, αν υπάρχει κάποιο άλλο σοβαρό κώλυμα, το οποίο θα εκτιμηθεί από το όργανο που τον διόρισε. 2. Εκείνος που προέβη στο διορισμό έχει το δικαίωμα με	**Άρθρο 190 - Περιπτώσεις απαλλαγής και αντικατάστασης.** 1. Αν συντρέχουν οι λόγοι που προβλέπονται στο άρθρο 188 ή κάποιος λόγος για εξαίρεση σύμφωνα με το άρθρο 191, ο πραγματογνώμονας που διορίστηκε έχει την υποχρέωση να ζητήσει την απαλλαγή του από εκείνον που τον διόρισε. Μπορεί επίσης να ζητήσει την απαλλαγή του, αν υπάρχει κάποιο άλλο σοβαρό κώλυμα, το οποίο θα εκτιμηθεί από το όργανο που τον διόρισε. 2. Εκείνος που προέβη στο διορισμό έχει το δικαίωμα με

[66] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

αιτιολογημένη απόφαση ή διάταξή του να αντικαταστήσει τον πραγματογνώμονα που αμελεί, όπως και εκείνον στον οποίο παρουσιάζεται μετά την αποδοχή σοβαρό κώλυμα να ενεργήσει την πραγματογνωμοσύνη.	αιτιολογημένη απόφαση ή διάταξή του να αντικαταστήσει τον πραγματογνώμονα που αμελεί, όπως και εκείνον στον οποίο παρουσιάζεται μετά την αποδοχή σοβαρό κώλυμα να ενεργήσει την πραγματογνωμοσύνη.
Άρθρο 191 - Εξαίρεση πραγματογνωμόνων. Οι πραγματογνώμονες μπορούν να εξαιρεθούν για τους λόγους που αναγράφονται στο άρθρο 15, που εφαρμόζονται ανάλογα. Δεν αποτελεί όμως λόγο για εξαίρεση του πραγματογνώμονα το ότι στην ίδια υπόθεση γνωμοδότησε ο ίδιος ως πραγματογνώμονας σε άλλο θέμα.	**Άρθρο 191 - Εξαίρεση πραγματογνωμόνων.** Οι πραγματογνώμονες μπορούν να εξαιρεθούν για τους λόγους που αναγράφονται στο άρθρο 15 που εφαρμόζονται ανάλογα. Δεν αποτελεί όμως λόγο για εξαίρεση του πραγματογνώμονα το ότι στην ίδια υπόθεση γνωμοδότησε ο ίδιος ως πραγματογνώμονας σε άλλο θέμα.
Άρθρο 192 - Αίτηση εξαίρεσης. 1. Δικαίωμα να υποβάλουν αίτηση για εξαίρεση έχουν ο εισαγγελέας και οι διάδικοι και μπορούν να το ασκήσουν, μέχρις ότου οι πραγματογνώμονες αρχίσουν το έργο τους. Γι' αυτό το λόγο εκείνος που διόρισε τους πραγματογνώμονες πρέπει ν' ανακοινώσει ταυτόχρονα τα ονοματεπώνυμά τους στον εισαγγελέα και στους διαδίκους, εκτός αν αυτό είναι αδύνατον ή αν συντρέχει η περίπτωση του άρθρου 187. Η μη ανακοίνωση των ονοματεπωνύμων των πραγματογνωμόνων παρέχει το δικαίωμα να ζητηθεί η εξαίρεσή τους και μετά την παράδοση της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης έως το τέλος της ανάκρισης, αν ο διορισμός έγινε στην προδικασία, ή έως την ορκωμοσία των πραγματογνωμόνων αν ο διορισμός έγινε στο ακροατήριο. 2. Η αίτηση εξαίρεσης είναι απαράδεκτη αν δεν συνοδεύεται από παράβολο πενήντα (50) ευρώ, το οποίο επιστρέφεται αν γίνει αυτή ολικά ή μερικά δεκτή. Το ύψος του ποσού αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.	**Άρθρο 192 - Δικαίωμα εξαίρεσης.** Δικαίωμα να υποβάλλουν αίτηση για εξαίρεση έχουν ο εισαγγελέας και οι διάδικοι και μπορούν να το ασκήσουν ωσότου οι πραγματογνώμονες αρχίσουν το έργο τους. Γι' αυτό το λόγο εκείνος που διόρισε τους πραγματογνώμονες πρέπει σε κάθε περίπτωση να γνωστοποιήσει εγγράφως ταυτόχρονα τα ονοματεπώνυμά τους στον εισαγγελέα και στους διαδίκους, εκτός αν αυτό είναι αδύνατο ή αν συντρέχει η περίπτωση του άρθρου 187. Η μη έγγραφη γνωστοποίηση των ονοματεπωνύμων των πραγματογνωμόνων παρέχει το δικαίωμα να ζητηθεί η εξαίρεσή τους και μετά την παράδοση της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης έως την διαβίβαση της δικογραφίας από τον ανακριτή στον εισαγγελέα, αν ο διορισμός έγινε στην προδικασία ή έως την ορκωμοσία των πραγματογνωμόνων, αν ο διορισμός έγινε στο ακροατήριο.
Άρθρο 193 - Απόφαση εξαίρεσης. 1. Ως προς την αίτηση για εξαίρεση αποφαίνεται αμετάκλητα με διάταξή του εκείνος που διόρισε τον πραγματογνώμονα· σε περίπτωση που ο πραγματογνώμονας διορίστηκε από το δικαστήριο, αυτό εκδίδει ιδιαίτερη απόφαση. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, διορίζεται άλλος πραγματογνώμονας. 2. Την εξαίρεση πραγματογνωμόνων που διορίστηκαν κατά την προανάκριση από τον ανακριτικό υπάλληλο την αποφασίζει ο εισαγγελέας. Εξαιτίας του γεγονότος αυτού δεν κωλύεται πάντως η ενέργεια της πραγματογνωμοσύνης. 3. Οι πράξεις πραγματογνωμοσύνης στις οποίες πήρε μέρος εκείνος που εξαιρέθηκε είναι αυτοδικαίως άκυρες.	**Άρθρο 193 - Απόφαση εξαίρεσης.** 1. Ως προς την αίτηση για εξαίρεση αποφαίνεται αμετάκλητα με διάταξή του εκείνος που διόρισε τον πραγματογνώμονα. Σε περίπτωση που πραγματογνώμονας διορίστηκε από το δικαστήριο, αυτό εκδίδει ιδιαίτερη απόφαση. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, διορίζεται άλλος πραγματογνώμονας. 2. Την εξαίρεση πραγματογνωμόνων που διορίστηκαν κατά την προκαταρκτική εξέταση ή κατά την αυτεπάγγελτη προανάκριση από τον ανακριτικό υπάλληλο, την αποφασίζει ο εισαγγελέας. Εξαιτίας του γεγονότος αυτού δεν κωλύεται πάντως η ενέργεια της πραγματογνωμοσύνης. 3. Οι πράξεις πραγματογνωμοσύνης στις οποίες πήρε μέρος εκείνος που εξαιρέθηκε είναι αυτοδικαίως άκυρες.
Άρθρο 194 - Όρκος των πραγματογνωμόνων. 1. Σε αυτούς που έχουν ήδη δώσει όρκο ως πραγματογνώμονες υπενθυμίζεται ο όρκος που έχουν δώσει. Οι υπόλοιποι ορκίζονται, αφού επιλέξουν τον τύπο του όρκου, θρησκευτικό ή πολιτικό που θα δώσουν. Οι πραγματογνώμονες, που επιλέγουν το χριστιανικό όρκο, ορκίζονται στο ιερό ευαγγέλιο ως εξής: «Ορκίζομαι να διενεργήσω με πλήρη αμεροληψία και επιμέλεια και με κάθε μυστικότητα την πραγματογνωμοσύνη που μου ανατέθηκε, έχοντας μοναδικό σκοπό την εξακρίβωση της αλήθειας. Ο Θεός βοηθός μου και το ιερό ευαγγέλιο». Όσοι επιλέξουν τον πολιτικό όρκο ορκίζονται ως εξής: «Δηλώνω επικαλούμενος την τιμή και τη συνείδησή μου ότι θα διενεργήσω με πλήρη αμεροληψία και επιμέλεια και με κάθε μυστικότητα την πραγματογνωμοσύνη που μου ανατέθηκε, έχοντας μοναδικό σκοπό την εξακρίβωση της αλήθειας.» 2. Αν ο πραγματογνώμονας δεν ορκισθεί σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, η πραγματογνωμοσύνη είναι άκυρη.	**Άρθρο 194 - Όρκος των πραγματογνωμόνων.** 1. Οι πραγματογνώμονες δίδουν τον ακόλουθο όρκο: «Δηλώνω, επικαλούμενος την τιμή και τη συνείδησή μου, ότι θα διενεργήσω με πλήρη αμεροληψία και επιμέλεια και με κάθε μυστικότητα την πραγματογνωμοσύνη που μου ανατέθηκε, έχοντας μοναδικό σκοπό την εξακρίβωση της αλήθειας». Όσοι έχουν ήδη δώσει όρκο ως πραγματογνώμονες, δεν χρειάζεται να ορκισθούν. 2. Αν ο πραγματογνώμονας δεν δώσει τον όρκο σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, η πραγματογνωμοσύνη είναι άκυρη.
Άρθρο 195 - Πώς θέτονται τα ζητήματα στους πραγματογνώμονες. 1. Εκείνος που διατάζει την πραγματογνωμοσύνη καθορίζει και τα ζητήματα για τα οποία κυρίως θα διεξαχθεί, έχοντας υπόψη και τις τυχόν προτάσεις των διαδίκων· έχει επίσης το δικαίωμα να θέσει προθεσμία για τη διεξαγωγή της, που μπορεί να παραταθεί σε περίπτωση ανάγκης. 2. Στους πραγματογνώμονες μπορεί να ανατεθεί σε κάθε στάδιο της ανάκρισης η λύση νέων ζητημάτων. Οι πραγματογνώμονες	**Άρθρο 195 - Πώς τίθενται τα ζητήματα στους πραγματογνώμονες.** 1. Εκείνος που διατάσσει την πραγματογνωμοσύνη επισημαίνει στους πραγματογνώμονες την υποχρέωσή τους κατά το άρθρο 207 παρ. 1 εδάφιο β και καθορίζει τα ζητήματα για τα οποία κυρίως θα διεξαχθεί, έχοντας υπόψη και τις τυχόν προτάσεις των διαδίκων. Έχει επίσης το δικαίωμα να θέσει προθεσμία για την διεξαγωγή της, που μπορεί να παραταθεί σε περίπτωση ανάγκης. 2. Στους πραγματογνώμονες μπορεί να ανατεθεί σε κάθε στάδιο

δεν περιορίζονται μόνο στην έρευνα των ζητημάτων που τους τέθηκαν, αν ως ειδικοί θεωρούν άξια λόγου και άλλα ζητήματα. 3. Αν για τη διεξαγωγή της πραγματογνωμοσύνης είναι απαραίτητη η καταστροφή ή η αλλοίωση του πράγματος που αποτελεί αντικείμενό της, οι πραγματογνώμονες οφείλουν, αν είναι δυνατόν, να μην εξετάσουν και να διαφυλάξουν ένα κομμάτι του πράγματος. Πριν από την ολική ή μερική καταστροφή ή αλλοίωση του πράγματος οι πραγματογνώμονες οφείλουν να ειδοποιήσουν με τον ανακριτή τον κατηγορούμενο και τους άλλους διαδίκους, για να ασκήσουν τα δικαιώματά τους που αναφέρονται στα άρθρα 191-193. Ειδοποίηση δεν γίνεται, όταν υπάρχει από την αναβολή κίνδυνος που καθορίζεται ειδικά από τους πραγματογνώμονες στην έκθεσή τους.	της ανάκρισης η λύση νέων ζητημάτων. Οι πραγματογνώμονες δεν περιορίζονται μόνο στην έρευνα των ζητημάτων που τους τέθηκαν, αν ως ειδικοί θεωρούν άξια λόγου και άλλα ζητήματα. Μπορούν επίσης να ζητήσουν διευκρινίσεις για τα ζητήματα που τους τέθηκαν. 3. Αν για την διεξαγωγή της πραγματογνωμοσύνης είναι απαραίτητη η καταστροφή ή η αλλοίωση του πράγματος που αποτελεί αντικείμενό της, οι πραγματογνώμονες οφείλουν, αν είναι δυνατό, να μην εξετάσουν και να διαφυλάξουν ένα κομμάτι του πράγματος. Πριν από την ολική ή μερική καταστροφή ή αλλοίωση του πράγματος οι πραγματογνώμονες οφείλουν να ειδοποιήσουν με τον ανακριτή τον κατηγορούμενο και τους άλλους διαδίκους, για να ασκήσουν τα δικαιώματά τους που αναφέρονται στα άρθρα 191-19 3. Ειδοποίηση δεν γίνεται, όταν υπάρχει από την αναβολή κίνδυνος που καθορίζεται ειδικά από τους πραγματογνώμονες στην έκθεσή τους.
Άρθρο 196 - Παράσταση του οργάνου που διόρισε τους πραγματογνώμονες. Πληροφόρησή τους. 1. Εκείνος που διέταξε την πραγματογνωμοσύνη, αν το κρίνει σκόπιμο, μπορεί να παρευρίσκεται στη διεξαγωγή της· σχετική αναφορά γίνεται στην έκθεση. Αν την πραγματογνωμοσύνη τη διέταξε δικαστήριο, η παράσταση στη διεξαγωγή της μπορεί να ανατεθεί σε ένα από τα μέλη του ή και σε άλλο δικαστή ή ανακριτικό υπάλληλο. 2. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση ή διάταξη του οργάνου που διορίζει, μπορεί να επιτραπεί στους πραγματογνώμονες, αν βεβαιώσουν ότι το έχουν απόλυτη ανάγκη, να αναγνώσουν έγγραφα της διαδικασίας ή να ζητήσουν διαμέσου του ανακριτικού υπαλλήλου που τους διόρισε ή του δικαστή που διευθύνει τη συνεδρίαση πληροφορίες από τους μάρτυρες ή τους κατηγορουμένους.	**Άρθρο 196 - Παράσταση του οργάνου που διόρισε τους πραγματογνώμονες. Πληροφόρησή τους.** 1. Εκείνος που διέταξε την πραγματογνωμοσύνη, αν το κρίνει σκόπιμο, μπορεί να παρευρίσκεται στη διεξαγωγή της, οπότε σχετική αναφορά γίνεται στην έκθεση. Αν την πραγματογνωμοσύνη τη διέταξε δικαστήριο, η παράσταση στη διεξαγωγή της μπορεί να ανατεθεί σε ένα από τα μέλη του ή και σε άλλον δικαστή ή ανακριτικό υπάλληλο. 2. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση ή διάταξη του οργάνου που τους διορίζει, μπορεί να επιτραπεί στους πραγματογνώμονες, αν βεβαιώσουν ότι το έχουν απόλυτη ανάγκη, να αναγνώσουν έγγραφα της διαδικασίας ή να ζητήσουν διαμέσου του ανακριτικού υπαλλήλου που τους διόρισε ή του δικαστή που διευθύνει τη συνεδρίαση, πληροφορίες από τους μάρτυρες ή τους κατηγορουμένους.
Άρθρο 197 - Ουσιαστικές διαφωνίες. Διόρθωση και επανάληψη. 1. Αν κατά τη διάρκεια της πραγματογνωμοσύνης προκύψουν ουσιαστικές διαφωνίες μεταξύ τους, οι πραγματογνώμονες το αναφέρουν χωρίς χρονοτριβή σ' εκείνον που τους διόρισε, ο οποίος διορίζει και άλλον ή και άλλους πραγματογνώμονες που συμπράττουν με όσους ορίστηκαν αρχικά. 2. Αν οι γνώμες των πραγματογνωμόνων διαφέρουν και πάλι μεταξύ τους σε σημαντικό βαθμό ή αν η γνωμοδότηση που παρέδωσαν είναι ασαφής, αόριστη ή αντιφατική ή αντίθετη σε άλλα περιστατικά που βεβαιώθηκαν στο βαθμό που χρειάζεται, και αν οι αμφιβολίες που δημιουργήθηκαν δεν φαίνεται πιθανό πως θα εκλείψουν ύστερα από νέα έρευνα που θα διενεργούσαν οι πραγματογνώμονες αν τους επιστρεφόταν για διόρθωση η παραπάνω γνωμοδότηση, διατάζεται νέα πραγματογνωμοσύνη· αυτή γίνεται από άλλους πραγματογνώμονες, στους οποίους μπορεί να προστεθούν και ένας ή περισσότεροι από εκείνους που διορίστηκαν την πρώτη φορά.	**Άρθρο 197 -«Ουσιαστικές διαφωνίες. Διόρθωση και επανάληψη.»[67]** 1. Αν κατά τη διάρκεια της πραγματογνωμοσύνης προκύψουν ουσιαστικές διαφωνίες μεταξύ τους, οι πραγματογνώμονες το αναφέρουν χωρίς χρονοτριβή σε εκείνον που τους διόρισε, ο οποίος διορίζει και άλλον ή και άλλους πραγματογνώμονες που συμπράττουν με όσους ορίστηκαν αρχικά. 2. Αν οι γνώμες των πραγματογνωμόνων διαφέρουν και πάλι μεταξύ τους σε σημαντικό βαθμό ή αν η γνωμοδότηση που παρέδωσαν είναι ασαφής, αόριστη ή αντιφατική ή αντίθετη σε άλλα περιστατικά που βεβαιώθηκαν στο βαθμό που χρειάζεται, διατάσσεται νέα πραγματογνωμοσύνη, εφόσον οι αμφιβολίες που δημιουργήθηκαν δεν φαίνεται πιθανό πως θα εκλείψουν και μετά την τυχόν επιστροφή για διόρθωση της γνωμοδότησης στους ίδιους πραγματογνώμονες. Η νέα πραγματογνωμοσύνη γίνεται από άλλους πραγματογνώμονες, στους οποίους μπορεί να προστεθούν και ένας ή περισσότεροι από εκείνους που διορίστηκαν την πρώτη φορά.
Άρθρο 198 - Κατάρτιση και παράδοση της γνωμοδότησης. Η γνωμοδότηση των πραγματογνωμόνων πρέπει να είναι γραπτή και αιτιολογημένη και να περιλαμβάνει επίσης αιτιολογημένη τη γνώμη της μειοψηφίας, αν υπάρχει. Η γνωμοδότηση παραδίδεται στον ανακριτικό υπάλληλο ή στο δικαστήριο που διόρισε τους πραγματογνώμονες· για την παράδοση συντάσσεται έκθεση ή γίνεται αναφορά στα πρακτικά της συνεδρίασης. Κατά την κύρια διαδικασία η γνωμοδότηση μπορεί να γίνει και προφορικά, οπότε τα ουσιαστικά της σημεία καταχωρίζονται στα πρακτικά.	**Άρθρο 198 - Κατάρτιση και παράδοση της γνωμοδότησης.** Η γνωμοδότηση των πραγματογνωμόνων πρέπει να 31 είναι γραπτή και αιτιολογημένη και να περιλαμβάνει επίσης αιτιολογημένη την γνώμη της μειοψηφίας, αν υπάρχει. Η γνωμοδότηση παραδίδεται στον ανακριτικό υπάλληλο ή στο δικαστήριο που διόρισε τους πραγματογνώμονες. Για την παράδοση συντάσσεται έκθεση ή γίνεται αναφορά στα πρακτικά της συνεδρίασης. Κατά την κύρια διαδικασία η γνωμοδότηση μπορεί να γίνει και προφορικά, οπότε τα ουσιαστικά της σημεία καταχωρίζονται στα πρακτικά.
Άρθρο 199 - Πραγματογνωμοσύνη σε γυναίκα. Αν από την πραγματογνωμοσύνη που θα γίνει σε γυναίκα είναι ενδεχόμενο αυτή να αισθανθεί ντροπή, εκείνος που διατάσσει την πραγματογνωμοσύνη της ανακοινώνει ότι μπορεί να ζητήσει να παρευρεθεί κατά την εξέτασή της πρόσωπο της εμπιστοσύνης	**Άρθρο 199 - Πραγματογνωμοσύνη που προσβάλλει την αξιοπρέπεια ή το αίσθημα αιδούς.** 1. Κανένα πρόσωπο δεν είναι υποχρεωμένο να ανεχθεί την εξέταση του σώματός του από πραγματογνώμονα κατά τρόπο που θίγει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

[67] Όπως αντικαταστάθηκε με τις Διορθώσεις Σφαλμάτων (Α' 122).

της. Τέτοια αίτηση δεν είναι δεκτή, αν διορίστηκε πραγματογνώμονας γυναίκα ή παρουσιάζεται ανυπέρβλητο κώλυμα να παραστεί έγκαιρα το πρόσωπο που υποδείχθηκε. Το κώλυμα μνημονεύεται ειδικά στην έκθεση που συντάσσεται.	2. Αν από την πραγματογνωμοσύνη είναι ενδεχόμενο να αισθανθεί ντροπή ο εξεταζόμενος, εκείνος που διατάσσει την πραγματογνωμοσύνη του ανακοινώνει ότι μπορεί να ζητήσει να παρευρεθεί κατά την εξέτασή του πρόσωπο της εμπιστοσύνης του. Τέτοια αίτηση δεν γίνεται δεκτή, αν παρουσιάζεται ανυπέρβλητο κώλυμα να παραστεί έγκαιρα το πρόσωπο που υποδείχθηκε. Το κώλυμα μνημονεύεται ειδικά στην έκθεση που συντάσσεται.
Άρθρο 200 - Ψυχιατρική πραγματογνωμοσύνη. 1. Σε περίπτωση πραγματογνωμοσύνης που αφορά τη διανοητική υγεία του κατηγορουμένου μπορεί ο ανακριτής με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα και σύμφωνη γνωμοδότηση των πραγματογνωμόνων, έστω και με πλειοψηφία, και αφού ακούσει το συνήγορο, να διατάξει την εισαγωγή του κατηγορουμένου σε δημόσιο ψυχιατρείο για παρατήρηση. Αν ο κατηγορούμενος δεν έχει συνήγορο, διορίζεται συνήγορος αυτεπαγγέλτως. Ο κατηγορούμενος ή ο συνήγορός του μπορούν να προσφύγουν στο δικαστικό συμβούλιο κατά της διάταξης αυτής του ανακριτή μέσα σε τρεις ημέρες από την επίδοσή της και στους δύο· η άσκηση της προσφυγής έχει πάντοτε ανασταλτικό αποτέλεσμα. Το συμβούλιο αποφασίζει ανέκκλητα. 2. Αν η ανάγκη ψυχιατρικής παρατήρησης προέκυψε στο ακροατήριο, τα παραπάνω τα διατάσσει το δικαστήριο ανεκκλήτως, αναβάλλοντας τη συζήτηση ως το τέλος της ψυχιατρικής πραγματογνωμοσύνης. 3. Σε κάθε περίπτωση η διάρκεια της παραμονής στο ψυχιατρείο δεν μπορεί να υπερβεί τους έξι μήνες. Σ' αυτό το διάστημα η προσωρινή κράτηση θεωρείται ότι έχει ανασταλεί. Ο χρόνος όμως αυτός αφαιρείται από την ποινή που επιβλήθηκε σε περίπτωση καταδίκης.	**Άρθρο 200 - Ψυχιατρική πραγματογνωμοσύνη.** 1. Σε περίπτωση πραγματογνωμοσύνης που αφορά τη διανοητική υγεία του κατηγορουμένου μπορεί ο ανακριτής με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα και σύμφωνη γνωμοδότηση των πραγματογνωμόνων, έστω και με πλειοψηφία, και αφού ακούσει τον συνήγορο, να διατάξει την εισαγωγή του κατηγορουμένου σε δημόσιο ψυχιατρείο για παρατήρηση. Αν ο κατηγορούμενος δεν έχει συνήγορο, διορίζεται συνήγορος αυτεπαγγέλτως. Ο κατηγορούμενος ή ο συνήγορός του μπορούν να προσφύγουν στο δικαστικό συμβούλιο κατά της διάταξης αυτής του ανακριτή μέσα σε τρεις ημέρες από την επίδοσή της και στους δύο. Η άσκηση της προσφυγής έχει πάντοτε ανασταλτικό αποτέλεσμα. Το συμβούλιο αποφασίζει ανέκκλητα. 2. Αν η ανάγκη ψυχιατρικής παρατήρησης προέκυψε στο ακροατήριο, τα παραπάνω τα διατάσσει το δικαστήριο ανεκκλήτως, αναβάλλοντας την συζήτηση ως το τέλος της ψυχιατρικής πραγματογνωμοσύνης. 3. Σε κάθε περίπτωση η διάρκεια της παραμονής στο ψυχιατρείο δεν μπορεί να υπερβεί τους τρεις μήνες. Σε αυτό το διάστημα η προσωρινή κράτηση θεωρείται ότι έχει ανασταλεί. Ο χρόνος όμως αυτός αφαιρείται από την ποινή που επιβλήθηκε σε περίπτωση καταδίκης. 4. Η ψυχιατρική παρατήρηση μπορεί να διενεργηθεί στο δημόσιο ψυχιατρείο και από πραγματογνώμονες του πίνακα του άρθρου 185. 5. Η συνδρομή νόσου, λόγω της οποίας είναι αδύνατη η αυτοπρόσωπη εμφάνιση του κατηγορουμένου κατά το άρθρο 80, βεβαιώνεται με πραγματογνωμοσύνη, από δύο τουλάχιστον πραγματογνώμονες του πίνακα του άρθρου 185 που διορίζει το δικαστήριο.
Άρθρο 200Α - Ανάλυση DNA. 1. Όταν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι ένα πρόσωπο έχει τελέσει κακούργημα ή πλημμέλημα, που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους, οι διωκτικές αρχές λαμβάνουν υποχρεωτικά γενετικό υλικό για ανάλυση του δεοξυριβονουκλεϊκού οξέος (DeoxyribonucleicAcid -DNA) προκειμένου να διαπιστωθεί η ταυτότητα του δράστη του εγκλήματος αυτού. Τη λήψη γενετικού υλικού από τον ίδιο τον κατηγορούμενο διατάσσει ο αρμόδιος εισαγγελέας ή ανακριτής και πρέπει να διεξάγεται με απόλυτο σεβασμό στην αξιοπρέπειά του. Σε περίπτωση λήψης γενετικού υλικού από απόκρυφα μέρη του σώματος είναι υποχρεωτική η παρουσία εισαγγελικού λειτουργού. Η ανάλυση περιορίζεται αποκλειστικά στα δεδομένα που είναι απολύτως αναγκαία για τη διαπίστωση αυτή και διεξάγεται σε κρατικό ή πανεπιστημιακό εργαστήριο. Την ανάλυση του DNA του δικαιούται να ζητήσει και ο ίδιος ο κατηγορούμενος για την υπεράσπιση του. Σε κάθε περίπτωση εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 204 έως 208. 2. Αν η κατά την προηγούμενη παράγραφο ανάλυση αποβεί θετική, το πόρισμά της κοινοποιείται στο πρόσωπο από το οποίο προέρχεται το γενετικό υλικό. Αυτό έχει δικαίωμα να ζητήσει επανάληψη της ανάλυσης, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 204 έως 208. Το δικαίωμα επανάληψης της ανάλυσης έχει και ο ανακριτής ή ο εισαγγελέας σε κάθε περίπτωση. Μετά την ολοκλήρωση της ανάλυσης το γενετικό υλικό καταστρέφεται αμέσως, ενώ τα γενετικά αποτυπώματα του προσώπου, στο οποίο αποδίδεται η πράξη, τηρούνται σε ειδικό αρχείο γενετικών τύπων που συνιστάται και λειτουργεί στη Διεύθυνση Εγκληματολογικών Ερευνών του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας, εποπτευόμενο από τον εισαγγελικό	**Άρθρο 201 - Ανάλυση DNA.** 1. Όταν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι ένα πρόσωπο έχει τελέσει κακούργημα ή πλημμέλημα, που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους, οι διωκτικές αρχές λαμβάνουν υποχρεωτικά γενετικό υλικό για ανάλυση του δεοξυριβονουκλεϊκού οξέος (DeoxyribonucleicAcid -DNA) προκειμένου να διαπιστωθεί η ταυτότητα του δράστη του εγκλήματος αυτού. Τη λήψη γενετικού υλικού από τον ίδιο τον κατηγορούμενο διατάσσει ο αρμόδιος εισαγγελέας ή ανακριτής και πρέπει να διεξάγεται με απόλυτο σεβασμό στην αξιοπρέπεια του. Σε περίπτωση λήψης γενετικού υλικού από απόκρυφα μέρη του σώματος, είναι υποχρεωτική η παρουσία εισαγγελικού λειτουργού. Η ανάλυση περιορίζεται αποκλειστικά στα δεδομένα που είναι απολύτως αναγκαία για την διαπίστωση αυτή και διεξάγεται σε κρατικό ή πανεπιστημιακό εργαστήριο. Την ανάλυση του DNA του δικαιούται να ζητήσει και ο ίδιος ο κατηγορούμενος για την υπεράσπισή του. Σε κάθε περίπτωση εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 204 έως 208. 2. Αν η κατά την προηγούμενη παράγραφο ανάλυση αποβεί θετική, το πόρισμά της κοινοποιείται στο πρόσωπο από το οποίο προέρχεται το γενετικό υλικό. Αυτό έχει δικαίωμα να ζητήσει επανάληψη της ανάλυσης, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 204 έως 208. Το δικαίωμα επανάληψης της ανάλυσης έχει και ο ανακριτής ή ο εισαγγελέας σε κάθε περίπτωση. Μετά την ολοκλήρωση της ανάλυσης το γενετικό υλικό καταστρέφεται αμέσως, ενώ τα γενετικά αποτυπώματα του προσώπου, στο οποίο αποδίδεται η πράξη, τηρούνται σε ειδικό αρχείο γενετικών τύπων που συνιστάται και λειτουργεί στη Διεύθυνση Εγκληματολογικών Ερευνών του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας, εποπτευόμενο από τον εισαγγελικό

λειτουργό του άρθρου 4 του Ν. 2265/1994, μέχρι την έκδοση αμετάκλητου απαλλακτικού βουλεύματος ή αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης ή θέσεως της υπόθεσης στο αρχείο κατ' άρθρο 43 παράγραφοι 2 και 3, εκτός αν η σύγκρισή τους με αταυτοποίητα όμοια αποτυπώματα, που τηρούνται στο ίδιο αρχείο, αποβεί θετική, οπότε η τήρησή τους παρατείνεται μέχρι την αμετάκλητη αθώωση των προσώπων που αφορούν οι οικείες υποθέσεις. Τα στοιχεία αυτά τηρούνται για την αξιοποίηση στη διερεύνηση και εξιχνίαση άλλων εγκλημάτων που προβλέπονται στην παράγραφο 1 και καταστρέφονται σε κάθε περίπτωση μετά το θάνατο του προσώπου που αφορούν. Η λειτουργία του αρχείου εποπτεύεται από αντεισαγγελέα ή εισαγγελέα εφετών, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, κατά τις κείμενες διατάξεις, με θητεία δύο (2) ετών. 3. Η κατά την παράγραφο 2 καταστροφή του γενετικού υλικού και των γενετικών αποτυπωμάτων γίνεται παρουσία του δικαστικού λειτουργού που εποπτεύει το αρχείο. Στην καταστροφή καλείται να παραστεί με συνήγορο και τεχνικό σύμβουλο το πρόσωπο από το οποίο λήφθηκε το γενετικό υλικό. 4. Όλα τα κρατικά και πανεπιστημιακά εργαστήρια, που διεξάγουν αναλύσεις DNA στο πλαίσιο πραγματογνωμοσύνης κατόπιν παραγγελιών δικαστικών ή ανακριτικών αρχών, κοινοποιούν τα πορίσματα των αναλύσεών τους στο ειδικό αρχείο δεδομένων γενετικών τύπων της παραγράφου 2.	λειτουργό του άρθρου 4 του Ν. 2265/1994, μέχρι την έκδοση αμετάκλητου απαλλακτικού βουλεύματος ή αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης ή θέσης της υπόθεσης στο αρχείο κατ' άρθρο 43 παρ. 2 και 3, εκτός αν η σύγκρισή τους με αταυτοποίητα όμοια αποτυπώματα, που τηρούνται στο ίδιο αρχείο, αποβεί θετική, οπότε η τήρησή τους παρατείνεται μέχρι την αμετάκλητη αθώωση των προσώπων που αφορούν οι οικείες υποθέσεις. Τα στοιχεία αυτά τηρούνται για την αξιοποίηση στην διερεύνηση και εξιχνίαση άλλων εγκλημάτων που προβλέπονται στην παρ. 1 και καταστρέφονται σε κάθε περίπτωση μετά το θάνατο του προσώπου που αφορούν. Η λειτουργία του αρχείου εποπτεύεται από αντεισαγγελέα ή εισαγγελέα εφετών, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, κατά τις κείμενες διατάξεις, με θητεία δύο (2) ετών. 3. Η κατά την παρ. 2 καταστροφή του γενετικού υλικού και των γενετικών αποτυπωμάτων γίνεται παρουσία του δικαστικού λειτουργού που εποπτεύει το αρχείο. Στην καταστροφή καλείται να παραστεί με συνήγορο και τεχνικό σύμβουλο το πρόσωπο από το οποίο λήφθηκε το γενετικό υλικό. 4. Όλα τα κρατικά και πανεπιστημιακά εργαστήρια, που διεξάγουν αναλύσεις D.N.A στο πλαίσιο πραγματογνωμοσύνης κατόπιν παραγγελιών δικαστικών ή ανακριτικών αρχών, κοινοποιούν τα πορίσματα των αναλύσεών τους στο ειδικό αρχείο δεδομένων γενετικών τύπων της παρ. 2.
Άρθρο 201 - Κυρώσεις σε πραγματογνώμονες που αμελούν. 1. Ο πραγματογνώμονας που δεν παρέδωσε την έκθεσή του μέσα στην προθεσμία που του ορίστηκε, καθώς και εκείνος που έδειξε αμέλεια κατά τη διεξαγωγή της πραγματογνωμοσύνης, απειλούνται με πρόστιμο τριάντα (30) έως εκατόν πενήντα (150) ευρώ, καθώς και με την πληρωμή των εξόδων και των τυχόν ζημιών. 2. Η καταδίκη σε πρόστιμο και η πληρωμή των εξόδων και ζημιών που καθορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο επιβάλλονται με διάταξη εκείνου που διόρισε τον αμελή πραγματογνώμονα, ο οποίος καλείται πριν από εικοσιτέσσερις ώρες να εμφανιστεί για να εκθέσει τις εξηγήσεις του είτε ο ίδιος είτε διαμέσου του συνηγόρου του. Κατά της διάταξης που εκδόθηκε επιτρέπεται προσφυγή μέσα σε οκτώ ημέρες από την επίδοσή της στο δικαστικό συμβούλιο, που αποφασίζει ανεκκλήτως. 3. Το συμβούλιο πλημμελειοδικών μπορεί να διαγράψει από τον πίνακα του άρθρου 185 όποιον τιμωρήθηκε σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους. Ο διαγραμμένος δεν μπορεί να περιληφθεί πάλι στον πίνακα, πριν περάσει τριετία. **Άρθρο 202 - Κυρώσεις σε πραγματογνώμονες που διορίστηκαν στο ακροατήριο.** 1. Αν οι πραγματογνώμονες που διορίστηκαν στο ακροατήριο δεν εμφανίζονται από απείθεια για να ενεργήσουν την πραγματογνωμοσύνη, διατάσσεται η βίαιη προσαγωγή τους που εκτελείται και κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης και τους επιβάλλεται ποινή σύμφωνα με όσα ορίζονται ειδικά στο άρθρο 231. Αν κάποιος αρνηθεί να αποδεχθεί τον διορισμό του, εφαρμόζεται εναντίον του η διάταξη του άρθρου 189. 2. Αν ο πραγματογνώμονας που διορίστηκε δείξει αμέλεια για την ενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, το δικαστήριο του επιβάλλει τις ποινές που προβλέπει το άρθρο 201 αμέσως και στη συνεδρίαση που έπρεπε να γίνει η πραγματογνωμοσύνη, αφού προηγουμένως ακούσει τις εξηγήσεις του υπαιτίου ή του συνηγόρου του. Η απόφαση δεν προσβάλλεται με ένδικο μέσο.	**Άρθρο 202 - Κυρώσεις σε πραγματογνώμονες που αμελούν.** 1. Ο πραγματογνώμονας που δεν παρέδωσε την έκθεσή του μέσα στην προθεσμία που του ορίστηκε, καθώς και εκείνος που έδειξε αμέλεια κατά τη διεξαγωγή της πραγματογνωμοσύνης, τιμωρείται με πρόστιμο πενήντα έως εκατόν πενήντα (50 έως 150) ευρώ καθώς και με την πληρωμή των εξόδων και των τυχόν ζημιών. 2. Η καταδίκη σε πρόστιμο και η πληρωμή των εξόδων και ζημιών που καθορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο, επιβάλλονται με διάταξη εκείνου που διόρισε τον αμελή πραγματογνώμονα, ο οποίος καλείται πριν από εικοσιτέσσερις ώρες να εμφανιστεί για να δώσει εξηγήσεις είτε ο ίδιος είτε διαμέσου του συνηγόρου του. Τις κυρώσεις της παρ. 1 επιβάλλει ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών αν ο πραγματογνώμονας διορίστηκε από ανακριτικό υπάλληλο. Κατά της διάταξης που εκδόθηκε επιτρέπεται προσφυγή μέσα σε οκτώ ημέρες από την επίδοσή της στο δικαστικό συμβούλιο, που αποφασίζει ανεκκλήτως. 3. Αν οι πραγματογνώμονες που διορίστηκαν στο ακροατήριο δεν εμφανίζονται από απείθεια για να ενεργήσουν την πραγματογνωμοσύνη, διατάσσεται η βίαιη προσαγωγή τους, που εκτελείται και κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, και τους επιβάλλεται ποινή σύμφωνα με όσα ορίζονται ειδικά στο άρθρο 231. Αν κάποιος αρνηθεί να αποδεχθεί το διορισμό, εφαρμόζεται εναντίον του η διάταξη του άρθρου 189. 4. Αν ο πραγματογνώμονας που διορίστηκε δείξει αμέλεια για την ενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, το δικαστήριο του επιβάλλει τις ποινές που προβλέπει η παρ. 1, αμέσως κατά τη συνεδρίαση που έπρεπε να γίνει η πραγματογνωμοσύνη, αφού προηγουμένως ακούσει τις εξηγήσεις του υπαιτίου ή του συνηγόρου του. Η απόφαση δεν προσβάλλεται με ένδικο μέσο. 5. Το συμβούλιο πλημμελειοδικών διαγράφει από τον πίνακα του άρθρου 185 όποιον τιμωρήθηκε σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους. Ο διαγραμμένος δεν μπορεί να περιληφθεί πάλι στον πίνακα, πριν περάσει τριετία.
Άρθρο 203 - Μάρτυρες με ειδικές γνώσεις. Αν είναι αναγκαία η κρίση προσώπων που έχουν εντελώς ειδικές γνώσεις για να διαγνώσουν κατάσταση πραγμάτων που δεν υπάρχει πια, καλούνται και εξετάζονται ως μάρτυρες πρόσωπα που έχουν τέτοιες γνώσεις και ιδίως από αυτούς που υπηρετούν στο εργαστήριο (άρθρο 184) ή που έχουν περιληφθεί στον πίνακα (άρθρο 185)· αν τα πρόσωπα αυτά δεν υπάρχουν ή αδυνατούν, η πρόσληψη γίνεται από άλλη πηγή.	**Άρθρο 203 - Μάρτυρες με ειδικές γνώσεις.** Αν είναι αναγκαία η κρίση προσώπων που έχουν εντελώς ειδικές γνώσεις για να διαγνώσουν κατάσταση πραγμάτων που δεν υπάρχει πια, καλούνται και εξετάζονται ως μάρτυρες πρόσωπα που έχουν τέτοιες γνώσεις και ιδίως από αυτούς που υπηρετούν στο εργαστήριο (άρθρο 184) ή που έχουν περιληφθεί στον πίνακα (άρθρο 185). Αν τα πρόσωπα αυτά δεν υπάρχουν ή αδυνατούν, η πρόσληψη γίνεται από άλλη πηγή.

Β) Τεχνικοί σύμβουλοι	
Άρθρο 204 - Διορισμός τεχνικού συμβούλου. 1. Όταν γίνεται ανάκριση για κακούργημα, εκείνος που ενεργεί την ανάκριση και διορίζει πραγματογνώμονες γνωστοποιεί συγχρόνως το διορισμό στον κατηγορούμενο, τον πολιτικώς ενάγοντα και τον αστικώς υπεύθυνο, σύμφωνα με το άρθρο 192. Αυτοί, μέσα σε προθεσμία που ορίζεται από εκείνον που ενεργεί την ανάκριση, μπορούν να διορίσουν με δικές τους δαπάνες τεχνικό σύμβουλο, που επιλέγεται μεταξύ όσων έχουν την ικανότητα να διοριστούν σύμφωνα με το νόμο πραγματογνώμονες στη συγκεκριμένη περίπτωση. Εκείνοι που έκαναν το διορισμό οφείλουν να ειδοποιήσουν εγγράφως αυτόν που διέταξε την πραγματογνωμοσύνη για το διορισμό του τεχνικού συμβούλου. Η διεξαγωγή της πραγματογνωμοσύνης δεν εμποδίζεται από τη μη εμπρόθεσμη άσκηση του παραπάνω δικαιώματος. 2. Η γνωστοποίηση που προβλέπεται στην παρ. 1 δεν είναι υποχρεωτική στην περίπτωση που επιβάλλεται η άμεση ενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, καθώς και στην περίπτωση της προκαταρκτικής πραγματογνωμοσύνης που προβλέπει το άρθρο 187. Αυτό δεν εμποδίζει πάντως το διορισμό τεχνικών συμβούλων από τους διαδίκους. 3. Όσα προβλέπονται στην παρ. 1 εφαρμόζονται και όταν η πραγματογνωμοσύνη πρόκειται να διεξαχθεί στο ακροατήριο, εκτός αν το δικαστήριο με αιτιολογημένη απόφασή του κρίνει ότι εξαιτίας αυτού μπορεί να σημειωθεί αξιόλογη καθυστέρηση στην εκδίκαση της υπόθεσης.	**Άρθρο 204 - Διορισμός τεχνικού συμβούλου.** 1. Όταν διεξάγεται ανάκριση ή ~~αυτεπάγγελτη~~[68] προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση, εκείνος που διατάσσει πραγματογνωμοσύνη γνωστοποιεί συγχρόνως στον κατηγορούμενο ή τον ύποπτο ή σε αυτόν που υποστηρίζει την κατηγορία, σύμφωνα με το άρθρο 192 τον διορισμό των πραγματογνωμόνων, τον τόπο και το χρόνο διεξαγωγής της πραγματογνωμοσύνης, καθώς και το θέμα της. Όταν διεξάγεται πραγματογνωμοσύνη από τα κατ' άρθρο 184 εργαστήρια, γνωστοποιείται στα παραπάνω πρόσωπα σύμφωνα με το άρθρο 192 η ανάθεσή της. Μέσα στην οριζόμενη από εκείνον που έκανε το διορισμό εύλογη προθεσμία, αυτά μπορούν να διορίσουν με δικές τους δαπάνες τεχνικό σύμβουλο, που επιλέγεται μεταξύ όσων έχουν την ικανότητα να διοριστούν σύμφωνα με τον νόμο πραγματογνώμονες στη συγκεκριμένη περίπτωση. Εκείνοι που έκαναν τον διορισμό οφείλουν να ειδοποιήσουν εγγράφως αυτόν που διέταξε την πραγματογνωμοσύνη για τον διορισμό του τεχνικού συμβούλου. Η διεξαγωγή της πραγματογνωμοσύνης δεν εμποδίζεται από τη μη εμπρόθεσμη άσκηση του παραπάνω δικαιώματος. 2. Η γνωστοποίηση που προβλέπεται στην παρ. 1 δεν είναι υποχρεωτική στην περίπτωση που επιβάλλεται η άμεση ενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, καθώς και στην περίπτωση της προκαταρκτικής πραγματογνωμοσύνης που προβλέπει το άρθρο 18 7. Αυτό δεν εμποδίζει πάντως το διορισμό τεχνικών συμβούλων από τα πρόσωπα της παρ. 1. 3. Όσα προβλέπονται στην παρ. 1 εφαρμόζονται και όταν η πραγματογνωμοσύνη πρόκειται να διεξαχθεί στο ακροατήριο, εκτός αν το δικαστήριο με αιτιολογημένη απόφασή του κρίνει ότι εξαιτίας αυτού μπορεί να σημειωθεί αξιόλογη καθυστέρηση στην εκδίκαση της υπόθεσης.
Άρθρο 205 - Αριθμός τεχνικών συμβούλων. Κατηγορούμενοι περισσότεροι από έναν δεν μπορούν να διορίσουν συνολικά περισσότερους από δύο τεχνικούς συμβούλους. Αν τα συμφέροντά τους συγκρούονται, κάθε ομάδα κατηγορουμένων που έχει κοινό συμφέρον δεν μπορεί να διορίσει περισσότερους από δύο τεχνικούς συμβούλους. Το ίδιο ισχύει και όταν οι πολιτικώς ενάγοντες ή οι αστικώς υπεύθυνοι είναι περισσότεροι από ένας. Εκείνος που ενεργεί την ανάκριση με διάταξή του ή το δικαστήριο με απόφασή του μπορούν να ρυθμίζουν αμετακλήτως για κάθε περίπτωση τις λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου.	**Άρθρο 205 - Αριθμός τεχνικών συμβούλων.** Περισσότεροι από ένας ύποπτοι ή κατηγορούμενοι δεν μπορούν να διορίσουν συνολικά παραπάνω από δύο τεχνικούς συμβούλους. Αν τα συμφέροντά τους συγκρούονται, κάθε ομάδα υπόπτων ή κατηγορουμένων που έχει κοινό συμφέρον δεν μπορεί να διορίσει περισσότερους από δύο τεχνικούς συμβούλους. Το ίδιο ισχύει και όταν εκείνοι που υποστηρίζουν την κατηγορία είναι περισσότεροι από έναν. Εκείνος που ενεργεί την ανάκριση ή την προκαταρκτική εξέταση με διάταξή του ή το δικαστήριο με απόφασή του, μπορούν να ρυθμίζουν αμετακλήτως για κάθε περίπτωση τις λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου.
Άρθρο 206 - Ποιοι δεν διορίζονται. Οι διατάξεις του άρθρου 188 ως προς τους πραγματογνώμονες που δεν διορίζονται εφαρμόζονται ανάλογα και για τους τεχνικούς συμβούλους.	**Άρθρο 206 - Ποιοι δεν διορίζονται.** Οι διατάξεις του άρθρου 188 ως προς τους πραγματογνώμονες που δεν διορίζονται εφαρμόζονται ανάλογα και για τους τεχνικούς συμβούλους.
Άρθρο 207 - Δικαιώματα του τεχνικού συμβούλου. 1. Εκείνος που διορίστηκε τεχνικός σύμβουλος έχει το δικαίωμα να παρίσταται κατά τις εργασίες των πραγματογνωμόνων και να λαμβάνει υπόψη του όσα έγγραφα μπορούν να έχουν υπόψη τους και οι πραγματογνώμονες ή να ζητεί πληροφορίες στις περιπτώσεις που δικαιούνται και εκείνοι (άρθρ. 196). Επίσης μπορεί να ζητήσει και να λάβει με δαπάνες εκείνου που τον διόρισε αντίγραφα της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης και των εγγράφων που τη συνοδεύουν. 2. Έχει το δικαίωμα επίσης με γραπτή αίτησή του να ζητήσει από εκείνον που ενεργεί την ανάκριση ή από το δικαστήριο να του επιτρέψει να εξετάσει το πρόσωπο ή το πράγμα που ήταν αντικείμενο της πραγματογνωμοσύνης, μεριμνώντας όμως ώστε να μην προκληθεί καθυστέρηση στην ανάκριση από την εξέταση αυτή. Εκείνος που διεξάγει την ανάκριση ή το δικαστήριο αποφασίζει αμετάκλητα για την αίτηση και, αν τη δεχτεί, ορίζει το χρόνο και τον τόπο της εξέτασης και έναν ή περισσότερους από τους πραγματογνώμονες ή έναν ανακριτικό υπάλληλο ή ένα	**Άρθρο 207 - Δικαιώματα του τεχνικού συμβούλου.** 1. Εκείνος που διορίστηκε τεχνικός σύμβουλος έχει το δικαίωμα να παρίσταται κατά τις εργασίες των πραγματογνωμόνων και να λαμβάνει υπόψη του όσα έγγραφα μπορούν να έχουν υπόψη τους και οι πραγματογνώμονες ή να ζητεί πληροφορίες στις περιπτώσεις που δικαιούνται και εκείνοι (άρθρο 196). Για το λόγο αυτό οι πραγματογνώμονες υποχρεούνται με ποινή ακυρότητας της πραγματογνωμοσύνης να γνωστοποιήσουν στους τεχνικούς συμβούλους τον τόπο και το χρόνο διενέργειας της πραγματογνωμοσύνης, καθώς και το θέμα της. Επίσης ο τεχνικός σύμβουλος μπορεί να ζητήσει και να λάβει με δαπάνες εκείνου που τον διόρισε αντίγραφα της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης και των εγγράφων που την συνοδεύουν. 2. Έχει το δικαίωμα επίσης με γραπτή αίτησή του να ζητήσει από εκείνον που έκανε το διορισμό στην προδικασία ή από το δικαστήριο στο ακροατήριο να του επιτρέψει να εξετάσει το πρόσωπο ή το πράγμα που ήταν αντικείμενο της πραγματογνωμοσύνης, μεριμνώντας όμως ώστε να μην

[68] Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 96 του Ν. 4623/2019 (Α' 134).

δικαστή για να παρευρεθούν κατά την εξέταση αυτή.	προκληθεί καθυστέρηση στην ανάκριση από την εξέταση αυτή. Το όργανο στο οποίο απευθύνεται η αίτηση αποφασίζει αμετάκλητα γι' αυτήν και, αν την δεχτεί, ορίζει το χρόνο και τον τόπο της εξέτασης και έναν ή περισσότερους από τους πραγματογνώμονες ή έναν ανακριτικό υπάλληλο ή έναν δικαστή για να παρευρεθούν κατά την εξέταση αυτή.
Άρθρο 208 - Παρατηρήσεις του τεχνικού συμβούλου. Ο τεχνικός σύμβουλος παραδίδει τις γραπτές του παρατηρήσεις για την πραγματογνωμοσύνη που έγινε, είτε ο ίδιος είτε διαμέσου του συνηγόρου του διαδίκου που τον διόρισε, στον αρμόδιο εισαγγελέα ή σ' εκείνον που διενεργεί την ανάκριση, και συντάσσεται χωριστή έκθεση. Η παράδοση πρέπει να γίνει το αργότερο τρεις ημέρες πριν από τη δικάσιμο που ορίζεται στην κλήτευση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο· διαφορετικά, είναι απαράδεκτη. Ο τεχνικός σύμβουλος που διορίστηκε στο ακροατήριο οφείλει να αναπτύξει τις παρατηρήσεις του αμέσως μετά την έκθεση των πραγματογνωμόνων· τηρούνται σχετικά οι διατυπώσεις του άρθρ. 198.	**Άρθρο 208 - Παρατηρήσεις του τεχνικού συμβούλου.** Ο τεχνικός σύμβουλος παραδίδει τις γραπτές του παρατηρήσεις για την πραγματογνωμοσύνη που έγινε, είτε ο ίδιος είτε διαμέσου του συνηγόρου εκείνου που τον διόρισε, στον αρμόδιο εισαγγελέα ή στον ανακριτικό υπάλληλο και συντάσσεται χωριστή έκθεση. Η παράδοση πρέπει να γίνει, με ποινή απαραδέκτου, το αργότερο τρεις ημέρες πριν από την δικάσιμο που ορίζεται στην κλήτευση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο. Ο τεχνικός σύμβουλος που διορίστηκε στο ακροατήριο οφείλει να αναπτύξει τις παρατηρήσεις του αμέσως μετά την έκθεση των πραγματογνωμόνων, τηρουμένων των διατυπώσεων του άρθρου 198.
ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΜΑΡΤΥΡΕΣ	
Άρθρο 209 - Υποχρέωση για μαρτυρία. Αν κάποιος καλείται νόμιμα για μαρτυρία, δεν μπορεί να την αρνηθεί εκτός από τις εξαιρέσεις που ρητά αναγράφονται στον κώδικα. **Άρθρο 210 - Μάρτυρες διανοητικά ασθενείς** Όποιος διενεργεί ανάκριση ή και το δικαστήριο μπορεί να μην εξετάσει κάποιο μάρτυρα που είναι παράφρονας ή βλάκας ή βρίσκεται προφανώς σε τέτοια διανοητική κατάσταση, ώστε να μην είναι σε θέση να παραστήσει τα γεγονότα όπως έχουν συμβεί.	**Άρθρο 209 - Υποχρέωση για μαρτυρία.** 1. Αν κάποιος καλείται νόμιμα για μαρτυρία, δεν μπορεί να την αρνηθεί, εκτός από τις εξαιρέσεις που ρητά αναγράφονται στον κώδικα. 2. Όποιος διενεργεί ανάκριση ή και το δικαστήριο μπορεί να μην εξετάσει κάποιο μάρτυρα που είναι παράφρονας ή βρίσκεται προφανώς σε τέτοια διανοητική κατάσταση, ώστε να μην είναι σε θέση να παραστήσει τα γεγονότα όπως έχουν συμβεί.
Άρθρο 211 - Μη εξεταζόμενοι ως μάρτυρες στο ακροατήριο Με ποινή ακυρότητας της διαδικασίας δεν εξετάζονται ως μάρτυρες στο ακροατήριο: α) όσοι άσκησαν εισαγγελικά ή ανακριτικά καθήκοντα ή έργα γραμματέα της ανάκρισης στην ίδια υπόθεση· β) όσοι κηρύχθηκαν ένοχοι για την πράξη που εκδικάζεται, και αν ακόμα δεν τους επιβλήθηκε ποινή.	**Άρθρο 210 - Μη εξεταζόμενοι ως μάρτυρες στο ακροατήριο.** Με ποινή ακυρότητας της διαδικασίας δεν εξετάζονται ως μάρτυρες στο ακροατήριο: «α) όσοι άσκησαν εισαγγελικά ή ανακριτικά καθήκοντα ή έργα γραμματέα της ανάκρισης στην ίδια υπόθεση·»[69]β) όσοι έχουν παραπεμφθεί να δικαστούν για την ίδια πράξη, ωσότου αμετακλήτως κριθεί η ενοχή τους· γ) όσοι κηρύχθηκαν αμετακλήτως ένοχοι για την πράξη που εκδικάζεται, και αν ακόμη δεν τους επιβλήθηκε ποινή.
Άρθρο 211Α - Μαρτυρία συγκατηγορουμένου. Μόνη η μαρτυρική κατάθεση ή η απολογία προσώπου συγκατηγορουμένου για την ίδια πράξη δεν είναι αρκετή για την καταδίκη του κατηγορουμένου.	**Άρθρο 211 - Μαρτυρία συγκατηγορουμένου.** Μόνη η μαρτυρική κατάθεση ή η παροχή εξηγήσεων ή η απολογία προσώπου συγκατηγορουμένου για την ίδια πράξη δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη για την καταδίκη του κατηγορουμένου.
Άρθρο 212 - Επαγγελματικό απόρρητο των μαρτύρων. 1. Η διαδικασία ακυρώνεται, αν εξεταστούν στην προδικασία ή στην κύρια διαδικασία: α) οι κληρικοί σχετικά με όσα έμαθαν από την εξομολόγηση· β) οι συνήγοροι, οι τεχνικοί σύμβουλοι και οι συμβολαιογράφοι σχετικά με όσα τους εμπιστεύτηκαν οι πελάτες τους. Οι συνήγοροι και οι τεχνικοί σύμβουλοι κρίνουν σύμφωνα με τη συνείδησή τους, αν και σε ποιο μέτρο πρέπει να καταθέτουν όσα άλλα έμαθαν με αφορμή την άσκηση του λειτουργήματός τους· γ) οι γιατροί, οι φαρμακοποιοί και οι βοηθοί τους, καθώς και οι μαίες σχετικά με όσα εμπιστευτικά πληροφορήθηκαν κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους, εκτός όπου ειδικός νόμος τους υποχρεώνει να τα αναγγείλουν στην αρχή· και δ) οι δημόσιοι υπάλληλοι, όταν πρόκειται για στρατιωτικό ή διπλωματικό μυστικό ή μυστικό που αφορά την ασφάλεια του κράτους, εκτός αν ο αρμόδιος υπουργός με αίτηση της δικαστικής αρχής ή κάποιου από τους διαδίκους ή και αυτεπαγγέλτως τους εξουσιοδοτήσει σχετικά. 2. Η απαγόρευση της παρ. 1 στις περιπτώσεις α', β' και γ' ισχύει, ακόμη και αν τα πρόσωπα στα οποία αναφέρεται απαλλάχθηκαν από την υποχρέωση να τηρήσουν το επαγγελματικό απόρρητο από μέρους εκείνου που τους το εμπιστεύτηκε. 3. Όλοι οι παραπάνω μάρτυρες έχουν υποχρέωση να δηλώσουν	**Άρθρο 212 - Επαγγελματικό απόρρητο των μαρτύρων.** 1. Η διαδικασία ακυρώνεται, αν εξεταστούν στην προδικασία ή στην κύρια διαδικασία: α) τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 371 ΠΚ, β) οι δημόσιοι υπάλληλοι, όταν πρόκειται για στρατιωτικό ή διπλωματικό μυστικό ή μυστικό που αφορά την ασφάλεια του κράτους, εκτός αν ο αρμόδιος υπουργός με αίτηση της δικαστικής αρχής ή κάποιου από τους διαδίκους ή και αυτεπαγγέλτως τους εξουσιοδοτήσει σχετικά. 2. Η απαγόρευση της παρ. 1 περ. α' ισχύει, ακόμη και αν τα πρόσωπα στα οποία αναφέρεται απαλλάχθηκαν από την υποχρέωση να τηρήσουν το επαγγελματικό απόρρητο από μέρους εκείνου που τους το εμπιστεύθηκε. 3. Οι παραπάνω μάρτυρες έχουν υποχρέωση να δηλώσουν σε αυτόν που εξετάζει, δίδοντας τον όρκο του άρθρου 219 ότι, αν κατέθεταν, θα παραβίαζαν τα απόρρητα που μνημονεύονται στην παρ. 1. Ψευδής δήλωση τιμωρείται με τις προβλεπόμενες στο άρθρο 224 ΠΚ ποινές. Η κατά την παρ. 1 ακυρότητα επέρχεται ανεξάρτητα από το αν έγινε ή όχι η δήλωση του πρώτου εδαφίου αυτής της παραγράφου.

[69] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 13 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

ενόρκως σ' αυτόν που εξετάζει ότι, αν κατέθεταν, θα παραβίαζαν τα απόρρητα που μνημονεύονται στην παρ. 1. Ψευδής δήλωση τιμωρείται με τις ποινές που ο ποινικός κώδικας προβλέπει για την ψευδορκία.	
Άρθρο 213 - Κλήτευση των μαρτύρων. 1. Στην προδικασία και στο ακροατήριο οι μάρτυρες κλητεύονται εγγράφως σε ορισμένη ημέρα και ώρα. Η κλήση υπογράφεται από τον εκπρόσωπο της αρχής που καλεί και από το γραμματέα, και φέρει την επίσημη σφραγίδα της· επίσης πρέπει να περιέχει συνοπτική ένδειξη της υπόθεσης για την οποία πρόκειται να εξετασθεί ο μάρτυρας, να μνημονεύει τη δικαστική αρχή στην οποία αυτός καλείται και να αναγράφει περιληπτικά τις συνέπειες που προβλέπονται αν ο μάρτυρας δεν εμφανιστεί. Η κλήση επιδίδεται στο μάρτυρα, σύμφωνα με τα άρθρα 155-161, είκοσι τέσσερις ώρες τουλάχιστον πριν από την ημέρα για την οποία καλείται, αν πρόκειται για την προδικασία, και σύμφωνα με τις προθεσμίες που ορίζονται στο άρθρο 166, αν πρόκειται για το ακροατήριο. 2. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις και κατά την κρίση εκείνου που ενεργεί την ανάκριση οι μάρτυρες μπορούν να κληθούν στην προδικασία και προφορικά• προφορική κλήτευση στο ακροατήριο μπορεί να γίνει μόνο στις περιπτώσεις που ο νόμος την επιτρέπει ρητά. Η βεβαίωση της κλήτευσης γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 165 παρ. 1. 3. Στο στάδιο της προδικασίας μπορεί και αυθόρμητα να προσέλθει κάποιος για να εξεταστεί ως μάρτυρας. Το γεγονός όμως αυτό πρέπει να μνημονεύεται στην έκθεση της εξέτασής του. 4. Αν ο εισαγγελέας, ο ανακριτής ή ο ανακριτικός υπάλληλος δεν εξετάσει, χωρίς να υπάρχει νόμιμος λόγος, το μάρτυρα ή τον κατηγορούμενο που κλήτευσε και αυτός εμφανίστηκε την ημέρα και την ώρα που είχε οριστεί, τιμωρείται πειθαρχικά. 5. Οι διατάξεις του εδαφίου ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 273 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας εφαρμόζονται αναλόγως και στον πολιτικώς ενάγοντα.	**Άρθρο 213 - Κλήτευση των μαρτύρων.** 1. Στην προδικασία και στο ακροατήριο οι μάρτυρες κλητεύονται εγγράφως σε ορισμένη ημέρα και ώρα. Η κλήση υπογράφεται από τον εκπρόσωπο της αρχής που καλεί και από τον γραμματέα, και φέρει την επίσημη σφραγίδα της. Επίσης πρέπει να περιέχει συνοπτική ένδειξη της υπόθεσης για την οποία πρόκειται να εξεταστεί ο μάρτυρας, να μνημονεύει την δικαστική αρχή στην οποία αυτός καλείται και να αναγράφει περιληπτικά τις συνέπειες που προβλέπονται αν ο μάρτυρας δεν εμφανιστεί. Η κλήση επιδίδεται στο μάρτυρα, σύμφωνα με τα άρθρα 155-162, είκοσι τέσσερις ώρες τουλάχιστον πριν από την ημέρα για την οποία καλείται, αν πρόκειται για την προδικασία, και σύμφωνα με τις προθεσμίες που ορίζονται στο άρθρο 166, αν πρόκειται για το ακροατήριο. 2. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις και κατά την κρίση εκείνου που ενεργεί την ανάκριση οι μάρτυρες μπορούν να κληθούν στην προδικασία και προφορικά. Προφορική κλήτευση στο ακροατήριο μπορεί να γίνει μόνο στις περιπτώσεις που ο νόμος την επιτρέπει ρητά. Η βεβαίωση της κλήτευσης γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 165 παρ. 1. 3. Στο στάδιο της προδικασίας μπορεί και αυθόρμητα να προσέλθει κάποιος για να εξετασθεί ως μάρτυρας. Το γεγονός όμως αυτό πρέπει να μνημονεύεται στην έκθεση της εξέτασής του. 4. Αν ο εισαγγελέας, ο ανακριτής ή ο ανακριτικός υπάλληλος δεν εξετάσει, χωρίς να υπάρχει νόμιμος λόγος, τον μάρτυρα ή τον κατηγορούμενο που κλήτευσε και αυτός εμφανίστηκε την ημέρα και την ώρα που είχε οριστεί, τιμωρείται πειθαρχικά. 5. Οι διατάξεις του άρθρου 156 παρ. 4 εφαρμόζονται αναλόγως και σε αυτόν που υποστηρίζει την κατηγορία. 6. Η κλήτευση μαρτύρων τα στοιχεία των οποίων δεν έχουν αναγραφεί στην έκθεση κατάθεσης και έχουν λάβει κωδική ονομασία, καθώς και η κλήτευση μάρτυρα ο οποίος έχει μετεγκατασταθεί, γίνεται διαμέσου της υπηρεσίας προστασίας μαρτύρων της Ελληνικής Αστυνομίας. Η βεβαίωση της ταυτότητάς τους καθώς και η κατάθεση των ανωτέρω μαρτύρων στο ακροατήριο γίνεται μόνο με τεχνικά μέσα διαμέσου της υπηρεσίας προστασίας μαρτύρων.
Άρθρο 214 - Εξέταση μελών Βασιλικής Οικογένειας. 1. Βασιλόπαιδες ή άλλα μέλη της βασιλικής οικογένειας εξετάζονται κατά την προδικασία στην κατοικία τους και η ένορκη κατάθεσή τους διαβάζεται στο ακροατήριο. 2. Για να επιτραπεί η εμφάνισή τους στο ακροατήριο χρειάζεται να εκδοθεί διάταγμα που να καθορίζει και τον τρόπο κατά τον οποίο πρέπει να προσκληθούν και να εξεταστούν στη δημόσια συνεδρίαση.	**Άρθρο 214 - Εξέταση Προέδρου της Δημοκρατίας.** Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εξετάζεται κατά την προδικασία στην κατοικία του. Όταν καλείται στο ακροατήριο, εξετάζεται πρώτος και κατόπιν μπορεί να αποχωρήσει, εκτός αν το δικαστήριο διατάξει διαφορετικά.
Άρθρο 215 - Εξέταση υπουργών, αρχιερέων και όσων δεν μπορούν να εμφανιστούν. 1. Ο Πρόεδρος και οι αντιπρόεδροι της Βουλής, οι υπουργοί και οι αρχιερείς εξετάζονται στην κατοικία τους, και η ένορκη κατάθεσή τους διαβάζεται στο ακροατήριο. Αν όμως πρόκειται για κακούργημα, είναι δυνατόν να κληθούν να εμφανιστούν στο ακροατήριο, οπότε εξετάζονται πρώτοι. Κατόπιν μπορούν να αποχωρήσουν, εκτός αν το δικαστήριο διατάξει διαφορετικά. Τα παραπάνω πρόσωπα μπορούν να παραιτηθούν από αυτά τα πλεονεκτήματα. 2. Στην κατοικία τους εξετάζονται οι μάρτυρες που λόγω ασθένειας ή γηρατειών δεν μπορούν να εμφανιστούν, οπότε η ένορκη κατάθεσή τους διαβάζεται στο ακροατήριο σύμφωνα με την παρ. 1. 3. Αν η κατηγορία αφορά πλημμέλημα ή πταίσμα, δημόσιοι γενικά υπάλληλοι και υπάλληλοι σιδηροδρομικών, ατμοπλοϊκών και αεροπορικών επιχειρήσεων, οι οποίοι δεν κατοικούν στην έδρα του δικαστηρίου, καθώς και ναυτικοί ναυτολογημένοι σε εμπορικά	**Άρθρο 215 - Εξέταση υπουργών, αρχιερέων και όσων δεν μπορούν να εμφανιστούν.** 1. Ο πρόεδρος και οι αντιπρόεδροι της Βουλής, ο πρωθυπουργός, οι αρχηγοί των αναγνωρισμένων κομμάτων της Βουλής, οι υπουργοί και οι αρχιερείς κάθε δόγματος ή θρησκείας εξετάζονται κατά την προδικασία στην κατοικία τους. Το εδάφιο β' του προηγούμενου άρθρου εφαρμόζεται αναλόγως. 2. Στην κατοικία τους εξετάζονται οι μάρτυρες που λόγω ασθένειας ή γήρατος δεν μπορούν να εμφανιστούν, οπότε η ένορκη κατάθεσή τους διαβάζεται στο ακροατήριο, εφόσον η εμφάνισή τους στο ακροατήριο είναι ανέφικτη. 3. Αν η κατηγορία αφορά πλημμέλημα, δημόσιοι γενικά υπάλληλοι και υπάλληλοι σιδηροδρομικών, ατμοπλοϊκών και αεροπορικών επιχειρήσεων, οι οποίοι δεν κατοικούν στην έδρα του δικαστηρίου, καθώς και ναυτικοί ναυτολογημένοι σε εμπορικά πλοία, δεν καλούνται να εμφανιστούν στο ακροατήριο. Ο εισαγγελέας και το δικαστήριο μπορούν να παραγγείλουν την κλήτευσή τους, 34 αν η εξέτασή τους στο ακροατήριο είναι αναγκαία για την ασφαλή

πλοία, δεν καλούνται να εμφανιστούν στο ακροατήριο. Στην περίπτωση αυτή διαβάζεται η ένορκη κατάθεση που έχει ληφθεί στην προδικασία. Ο εισαγγελέας, ο δημόσιος κατήγορος και το δικαστήριο μπορούν να παραγγείλουν την κλήτευσή τους, αν η εξέτασή τους στο ακροατήριο είναι αναγκαία για την ασφαλή διάγνωση της κατηγορίας. 4. Μάρτυρες κρατούμενοι σε φυλακές και σε άλλα σωφρονιστικά καταστήματα τα οποία βρίσκονται έξω από την έδρα του δικαστηρίου δεν κλητεύονται στο ακροατήριο, αλλά διαβάζεται η ένορκη κατάθεσή τους που έχει ληφθεί στην προδικασία. Ο εισαγγελέας, ο δημόσιος κατήγορος και το δικαστήριο μπορούν να παραγγείλουν την κλήτευσή τους, αν η εξέτασή τους στο ακροατήριο είναι αναγκαία για την ασφαλή διάγνωση της κατηγορίας.	διάγνωση της κατηγορίας. 4. Μάρτυρες κρατούμενοι σε φυλακές και σε άλλα σωφρονιστικά καταστήματα τα οποία βρίσκονται έξω από την έδρα του δικαστηρίου δεν κλητεύονται στο ακροατήριο. Ο εισαγγελέας και το δικαστήριο μπορούν να παραγγείλουν την κλήτευσή τους, αν η εξέτασή τους στο ακροατήριο είναι αναγκαία για την ασφαλή διάγνωση της κατηγορίας.
Άρθρο 216 - Εξέταση πρεσβευτών και μαρτύρων στο εξωτερικό. 1. Οι πρεσβευτές και οι άλλοι διπλωματικοί υπάλληλοι ξένου κράτους που είναι επιφορτισμένοι με διπλωματική αποστολή εξετάζονται στην κατοικία τους, και η ένορκη κατάθεσή τους διαβάζεται στο ακροατήριο. 2. Οι μάρτυρες που διαμένουν στο εξωτερικό εξετάζονται στις επιτόπιες προξενικές αρχές. Αν αυτό είναι ανέφικτο, εξετάζονται από τις ανακριτικές αρχές του τόπου της διαμονής τους, ύστερα από αίτηση του αρμόδιου εισαγγελέα προς το Υπουργείο της Δικαιοσύνης με την προϋπόθεση της αμοιβαιότητας και της τήρησης των διεθνών συνθηκών και εθίμων (άρθρο 457).	**Άρθρο 216 - Εξέταση πρεσβευτών και μαρτύρων στο εξωτερικό.** 1. Οι πρεσβευτές και οι άλλοι διπλωματικοί υπάλληλοι ξένου κράτους που είναι επιφορτισμένοι με διπλωματική αποστολή, εξετάζονται στην κατοικία τους. 2. Οι μάρτυρες που διαμένουν στο εξωτερικό, εξετάζονται στις επιτόπιες προξενικές αρχές. Αν αυτό είναι ανέφικτο, εξετάζονται από τις ανακριτικές αρχές του τόπου της διαμονής τους, ύστερα από αίτηση του αρμόδιου εισαγγελέα προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με την προϋπόθεση της αμοιβαιότητας και την τήρηση των διεθνών συνθηκών και εθίμων.
Άρθρο 217 - Εξακρίβωση της ταυτότητας του μάρτυρα. Ο μάρτυρας, πριν καταθέσει, καλείται να δηλώσει το όνομα και το επώνυμό του, τον τόπο της γέννησης και κατοικίας του, καθώς και την ηλικία του. Επίσης καλείται να δηλώσει αν τυχόν είναι συγγενής με τον κατηγορούμενο ή με όποιον αδικήθηκε και, αν υπάρχει ανάγκη, του υποβάλλονται ερωτήσεις για κάθε περιστατικό που θα μπορούσε να διαφωτίσει εκείνον που διεξάγει την εξέταση για τις σχέσεις του μάρτυρα προς τα παραπάνω πρόσωπα και για το βαθμό εμπιστοσύνης που θα μπορούσε να δοθεί στη μαρτυρία του.	**Άρθρο 217 - Εξακρίβωση της ταυτότητας του μάρτυρα.** Ο μάρτυρας, πριν καταθέσει, καλείται να δηλώσει το όνομα και το επώνυμό του, τον τόπο της γέννησης και κατοικίας του, καθώς και την ηλικία του. Επίσης καλείται να δηλώσει αν τυχόν είναι συγγενής με τον κατηγορούμενο ή με όποιον αδικήθηκε και, αν υπάρχει ανάγκη, του υποβάλλονται ερωτήσεις για κάθε περιστατικό που θα μπορούσε να διαφωτίσει εκείνον που διεξάγει την εξέταση για τις σχέσεις του μάρτυρα με τα παραπάνω πρόσωπα και για το βαθμό αξιοπιστίας της μαρτυρίας του.
	Άρθρο 218 - Προστασία μαρτύρων. 1. Κατά την ποινική διαδικασία για τις πράξεις της συγκρότησης ή συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση της παρ. 1 του άρθρου 187 ΠΚ ή σε τρομοκρατική οργάνωση της παρ. 2 του άρθρου 187Α ΠΚ και για συναφείς πράξεις, μπορεί να λαμβάνονται μέτρα για την αποτελεσματική προστασία από πιθανή εκδίκηση ή εκφοβισμό των ουσιωδών μαρτύρων, των προσώπων που κατά το άρθρο 187Γ ΠΚ βοηθούν στην αποκάλυψη εγκληματικών δραστηριοτήτων ή των οικείων τους. 2. Κατά την ποινική διαδικασία για τις αξιόποινες πράξεις εμπορίας ανθρώπων κατά τα άρθρα 323Α και «348 παρ. 2 ΠΚ»[70], καθώς και για τις αξιόποινες πράξεις της παράνομης διακίνησης μεταναστών κατά τα άρθρα 29 παρ. 5 και 6 και 30 του ν. 4251/2014, μπορεί να λαμβάνονται μέτρα, σύμφωνα με τα οριζόμενα «στην παρ. 4»[71], για την αποτελεσματική προστασία από πιθανή εκδίκηση ή εκφοβισμό του θύματος αυτών των πράξεων, όπως αυτό χαρακτηρίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων ι' και ια' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4251/2014, των οικείων του θύματος ή των ουσιωδών μαρτύρων, ακόμη και όταν οποιαδήποτε από τις προαναφερόμενες αξιόποινες πράξεις δεν έχει τελεσθεί στο πλαίσιο οργανωμένου εγκλήματος σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 187 παρ. 1 ΠΚ. 3. Σε υποθέσεις σχετικά με τις αξιόποινες πράξεις των άρθρων 159, 159Α και 235 έως 237Α ΠΚ, ακόμα κι αν δεν τελέσθηκαν στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης, είναι δυνατόν να παρέχεται στους μάρτυρες δημοσίου συμφέροντος κατ' άρθρο 47, στους ιδιώτες κατ' άρθρο 255 και σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο συμβάλλει ουσιωδώς στην αποκάλυψη των ως άνω αξιοποίνων

[70] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 96 του Ν. 4623/2019 (Α' 134).
[71] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

	πράξεων ή, εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο, και στους οικείους των προαναφερθέντων προσώπων, η προβλεπόμενη «στην παρ. 4»[72] προστασία από πιθανολογούμενες πράξεις εκφοβισμού ή αντεκδίκησης. 4. Μέτρα προστασίας είναι η φύλαξη με κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό της αστυνομίας, η κατάθεση με χρήση ηλεκτρονικών μέσων ηχητικής και οπτικής ή μόνο ηχητικής μετάδοσής της, η μη αναγραφή στην έκθεση εξέτασης του ονόματος, του τόπου γέννησης, κατοικίας και εργασίας, του επαγγέλματος και της ηλικίας του, που διατάσσονται με αιτιολογημένη διάταξη του αρμόδιου εισαγγελέα πλημμελειοδικών, η μεταβολή των στοιχείων ταυτότητάς, καθώς και η μετάθεση ή μετάταξη ή απόσπαση για αόριστο χρονικό διάστημα, με δυνατότητα ανάκλησής της, των δημοσίων υπαλλήλων, που αποφασίζονται κατά παρέκκλιση από τις κείμενες διατάξεις από τους αρμόδιους Υπουργούς, ύστερα από εισήγηση του αρμόδιου εισαγγελέα πλημμελειοδικών. Η υπουργική απόφαση μπορεί να προβλέπει τη μη δημοσίευσή της στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθώς και άλλους τρόπους διασφάλισης της μυστικότητας της πράξης. Τα μέτρα προστασίας λαμβάνονται με τη σύμφωνη γνώμη του μάρτυρα, δεν περιορίζουν την ατομική ελευθερία του πέρα από το αναγκαίο για την ασφάλειά του μέτρο και διακόπτονται αν ο μάρτυρας το ζητήσει εγγράφως ή δεν συνεργάζεται για την επιτυχία τους. 5. Κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο ο μάρτυρας του οποίου δεν αποκαλύφθηκαν τα στοιχεία ταυτότητας, καλείται με το όνομα που αναφέρεται στην έκθεση εξέτασής του. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την αποκάλυψη του πραγματικού ονόματος του μάρτυρα, αν τούτο ζητηθεί από τον εισαγγελέα ή από ένα διάδικο ή και αυτεπαγγέλτως. Σε κάθε περίπτωση το δικαστήριο μπορεί να διατάξει όσα ορίζονται στο άρθρο 354. 6. Αν δεν έχουν αποκαλυφθεί τα στοιχεία ταυτότητας του μάρτυρα, μόνη η κατάθεσή του δεν είναι αρκετή για την καταδίκη του κατηγορουμένου.
Άρθρο 218 - Όρκος των μαρτύρων στο ακροατήριο. 1. Κάθε μάρτυρας οφείλει, πριν εξετασθεί στο ακροατήριο, να ορκιστεί δημόσια. Προς τούτο ερωτάται, αν προτιμά να δώσει θρησκευτικό ή πολιτικό όρκο. 2. Ο τύπος του χριστιανικού όρκου έχει ως εξής: «Ορκίζομαι ενώπιον του Θεού να πω όλη την αλήθεια και μόνο την αλήθεια, χωρίς να προσθέσω ούτε να κρύψω τίποτε». 3. Αν ο μάρτυρας πιστεύει σε θρησκεία ή δόγμα που ορίζει άλλο τύπο όρκου, δίνει τον όρκο σύμφωνα με αυτόν τον τύπο. 4. Ο πολιτικός όρκος δίνεται ως διαβεβαίωση με τον εξής τύπο: «Δηλώνω επικαλούμενος την τιμή και τη συνείδησή μου ότι θα πω όλη την αλήθεια και μόνο την αλήθεια, χωρίς να προσθέσω ούτε να κρύψω τίποτε». 5. Ο άλαλος μάρτυρας που γνωρίζει να γράφει ορκίζεται, γράφοντας και υπογράφοντας τον άνω όρκο. Αν δεν ξέρει να γράφει δηλώνει τον όρκο της προηγούμενης παραγράφου, με τη βοήθεια διερμηνέα. 6. Οι κληρικοί κάθε θρησκεύματος ορκίζονται διαβεβαιώνοντας στην ιεροσύνη τους.	**Άρθρο 219 - Όρκος των μαρτύρων στο ακροατήριο.** 1. Κάθε μάρτυρας οφείλει, πριν εξετασθεί στο ακροατήριο, να δώσει τον ακόλουθο όρκο: «Δηλώνω, επικαλούμενος την τιμή και τη συνείδησή μου, ότι θα πω όλη την αλήθεια και μόνο την αλήθεια, χωρίς να προσθέσω ούτε να αποκρύψω τίποτε». 2. Ο άλαλος μάρτυρας που γνωρίζει να γράφει, ορκίζεται γράφοντας και υπογράφοντας τον άνω όρκο. Αν δεν ξέρει να γράφει, δίδει τον όρκο της προηγούμενης παραγράφου, με την βοήθεια διερμηνέα. 3. Οι κληρικοί ή οι ιερωμένοι κάθε δόγματος ή αναγνωρισμένης θρησκείας δεν ορκίζονται. Αντί γι' αυτό δίνουν κατά την παρ. 1 διαβεβαίωση στην ιεροσύνη τους, σύμφωνα με τους κανονισμούς από τους οποίους διέπονται.
Άρθρο 219 - Όρκος των μαρτύρων στην προδικασία. 1. Στην προδικασία οι μάρτυρες δίνουν πάντοτε τον όρκο του άρθρου 218 τηρώντας τις διατάξεις των άρθρων 221 και 222. 2. Αν κατά τη διάρκεια της κύριας ανάκρισης ο ανακριτής θεωρεί πιθανώς αδύνατη την εμφάνιση κάποιου μάρτυρα στο ακροατήριο, οφείλει να καλέσει τον κατηγορούμενο και τον πολιτικώς ενάγοντα ή τους συνηγόρους τους να παραστούν στην ένορκη εξέταση του μάρτυρα. Η κλήση πρέπει να γίνει μέσα στην προθεσμία που κρίνει ο ανακριτής αναγκαία για την εμφάνισή τους. **Άρθρο 220 - Όρκοι αλλοθρήσκων.** Καταργήθηκε.	**Άρθρο 220 - Όρκος μαρτύρων στην προδικασία.** 1. Στην προδικασία οι μάρτυρες δίνουν πάντοτε τον όρκο της πρώτης παραγράφου του προηγούμενου άρθρου, τηρώντας τις διατάξεις των άρθρων 221 και 222. 2. Αν κατά τη διάρκεια της κύριας ανάκρισης ο ανακριτής θεωρεί πιθανώς αδύνατη την εμφάνιση κάποιου μάρτυρα στο ακροατήριο, οφείλει να καλέσει τους διαδίκους ή τους συνηγόρους τους να παραστούν στην εξέταση του μάρτυρα. Η κλήση πρέπει να γίνει μέσα στην προθεσμία που κρίνει ο ανακριτής αναγκαία για την εμφάνισή τους.

[72] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

Άρθρο 221 - Εξέταση χωρίς όρκο. Χωρίς όρκο εξετάζονται στην ανάκριση και στην κύρια διαδικασία όσοι: α) κατά την κρίση εκείνου που διενεργεί την ανάκριση ή του δικαστηρίου δεν συμπλήρωσαν το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους· β) έχουν προφανώς εξασθενημένη την διάνοια· γ) στερήθηκαν τα πολιτικά τους δικαιώματα εξαιτίας καταδίκης· δ) επιδιώκουν ως πολιτικώς ενάγοντες στο ποινικό δικαστήριο απαιτήσεις για αποζημίωση, καθώς και οι αστικώς υπεύθυνοι σύμφωνα με τα άρθρα 89 κ.ε.· ε) δικαιούνται χρηματική αμοιβή για την καταμήνυση.	**Άρθρο 221 - Εξέταση χωρίς όρκο.** Χωρίς όρκο εξετάζονται στην ανάκριση και στην κύρια διαδικασία, όσοι: α) κατά την κρίση εκείνου που διενεργεί την ανάκριση ή του δικαστηρίου δεν συμπλήρωσαν το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους· β) έχουν προφανώς εξασθενημένη τη διάνοια· γ) στερήθηκαν τα πολιτικά τους δικαιώματα ή αποστερήθηκαν θέσεις και αξιώματα (άρθρο 60 ΠΚ) εξαιτίας καταδίκης· δ) παρίστανται για την υποστήριξη της κατηγορίας· ε) δικαιούνται χρηματική αμοιβή για την καταμήνυση.
Άρθρο 222 - Μάρτυρες συγγενείς του κατηγορουμένου. Σύζυγος και συγγενείς εξ αίματος του κατηγορουμένου έως και το δεύτερο βαθμό έχουν δικαίωμα να αρνηθούν τη μαρτυρία τους και στην προδικασία και στο ακροατήριο. Η διάταξη εφαρμόζεται και όταν μόνο ένας από τους κατηγορουμένους που μαζί δικάζονται έχει την παραπάνω σχέση με το μάρτυρα. Όταν κατηγορείται ανήλικος, η μαρτυρία των συγγενών που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο του άρθρου είναι υποχρεωτική.	**Άρθρο 222 - Μάρτυρες συγγενείς του κατηγορουμένου.** Σύζυγος και συγγενείς εξ αίματος του κατηγορουμένου έως και τον τρίτο βαθμό, έχουν δικαίωμα να αρνηθούν τη μαρτυρία τους και στην προδικασία και στο ακροατήριο. Η διάταξη εφαρμόζεται και όταν μόνο ένας από τους κατηγορουμένους που μαζί δικάζονται έχει την παραπάνω σχέση με τον μάρτυρα. Όταν κατηγορείται ανήλικος, η μαρτυρία των συγγενών που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο του άρθρου είναι υποχρεωτική.
Άρθρο 223 - Πώς εξετάζονται οι μάρτυρες. 1. Ο μάρτυρας εξετάζεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 239, και δεν του απευθύνονται ερωτήσεις για προσωπικές κρίσεις παρά μόνο όταν αυτές συνδέονται αναπόσπαστα με τα γεγονότα που καταθέτει. 2. Όταν ο μάρτυρας καταθέτοντας δεν απομακρύνεται από το θέμα, δεν πρέπει να διακόπτεται. 3. Στο μάρτυρα απευθύνονται ερωτήσεις αφού τελειώσει την κατάθεσή του και αν είναι αναγκαία η συμπλήρωσή της. 4. Ο μάρτυρας δεν είναι υποχρεωμένος να καταθέσει περιστατικά από τα οποία θα μπορούσε να προκύψει η ενοχή του για αξιόποινη πράξη. 5. Παραπειστικές ερωτήσεις δεν επιτρέπεται να απευθύνονται στους μάρτυρες.	**Άρθρο 223 - Πώς εξετάζονται οι μάρτυρες.** 1. Ο μάρτυρας εξετάζεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 239, και δεν του απευθύνονται ερωτήσεις για προσωπικές κρίσεις παρά μόνο όταν αυτές συνδέονται αναπόσπαστα με τα γεγονότα που καταθέτει. 2. Όταν ο μάρτυρας καταθέτοντας δεν απομακρύνεται από το θέμα, δεν πρέπει να διακόπτεται. 3. Στον μάρτυρα απευθύνονται ερωτήσεις αφού τελειώσει την κατάθεσή του και αν είναι αναγκαία η συμπλήρωσή της. 4. Ο μάρτυρας δεν είναι υποχρεωμένος να καταθέσει περιστατικά από τα οποία θα μπορούσε να προκύψει η ενοχή του για αξιόποινη πράξη. 5. Παραπειστικές ερωτήσεις δεν επιτρέπεται να απευθύνονται στους μάρτυρες.
Άρθρο 224 - Πώς έμαθε ο μάρτυρας όσα καταθέτει. 1. Ο μάρτυρας πρέπει να αποκαλύπτει πως έμαθε όσα καταθέτει. Αν πρόκειται για γεγονότα που άκουσε από άλλους, πρέπει σε κάθε περίπτωση να κατονομάζει ταυτόχρονα και εκείνους από τους οποίους τα άκουσε. 2. Αν ο μάρτυρας δεν κατονομάζει την πηγή των πληροφοριών του, η κατάθεση του δεν λαμβάνεται υπόψη.	**Άρθρο 224 - Πώς έμαθε ο μάρτυρας όσα καταθέτει.** 1. Ο μάρτυρας πρέπει να αποκαλύπτει πώς έμαθε όσα καταθέτει. Αν πρόκειται για γεγονότα που άκουσε από άλλους, πρέπει σε κάθε περίπτωση να κατονομάσει ταυτόχρονα και εκείνους από τους οποίους τα άκουσε, εκτός αν στον νόμο ορίζεται διαφορετικά. 2. Αν ο μάρτυρας δεν κατονομάζει την πηγή των πληροφοριών του, η κατάθεσή του απαγορεύεται να ληφθεί υπόψη.
Άρθρο 225 - Εξετάσεις και αναγνωρίσεις που γίνονται κατ' αντιπαράσταση. 1. Οι μάρτυρες εξετάζονται ο καθένας χωριστά. Πάντως επιτρέπεται, όταν αυτό είναι αναγκαίο, να εξετάζονται κατ' αντιπαράσταση προς τον κατηγορούμενο ή άλλο μάρτυρα. 2. Ο μάρτυρας, όταν πρόκειται να αναγνωρίσει πρόσωπα ή πράγματα, προσκαλείται προηγουμένως να τα περιγράψει με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια.	**Άρθρο 225 - Εξετάσεις και αναγνωρίσεις που γίνονται κατ' αντιπαράσταση.** 1. Οι μάρτυρες εξετάζονται ο καθένας χωριστά. Πάντως επιτρέπεται, όταν αυτό είναι αναγκαίο, να εξετάζονται κατ' αντιπαράσταση προς τον κατηγορούμενο ή άλλο μάρτυρα. 2. Ο μάρτυρας, όταν πρόκειται να αναγνωρίσει πρόσωπα ή πράγματα, προσκαλείται προηγουμένως να τα περιγράψει με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια.
Άρθρο 226 - Διατυπώσεις των μαρτυρικών καταθέσεων. 1. Οι μάρτυρες έχουν δικαίωμα να υπαγορεύουν στην ανάκριση τις καταθέσεις τους, αν κατά την κρίση εκείνου που εξετάζει δεν υπάρχουν λόγοι που να επιβάλλουν το αντίθετο. Στην έκθεση πρέπει να γίνεται μνεία της υπαγόρευσης και, αν δεν γίνει υπαγόρευση, όσα κατατέθηκαν θα πρέπει να αναγραφούν, αν είναι δυνατό, κατά λέξη. Ο εξεταζόμενος δεν μπορεί να χρησιμοποιεί σημειώσεις, εκτός αν πρόκειται για λογιστικά ζητήματα ή αν αυτός που διεξάγει την ανάκριση ή το δικαστήριο το επιτρέψουν για ειδικούς λόγους. 2. Αν ο μάρτυρας είναι κάτω των δεκαοκτώ ετών, εκείνος που τον ανακρίνει καταγράφει κατά λέξη στην έκθεση και τις ερωτήσεις που του απευθύνει.	**Άρθρο 226 - Διατυπώσεις των μαρτυρικών καταθέσεων.** 1. Οι μάρτυρες έχουν δικαίωμα να υπαγορεύουν στην ανάκριση τις καταθέσεις τους, αν κατά την κρίση εκείνου που εξετάζει, δεν υπάρχουν λόγοι που να επιβάλλουν το αντίθετο. Στην έκθεση πρέπει να γίνεται μνεία της υπαγόρευσης και, αν δεν γίνει υπαγόρευση, όσα κατατέθηκαν θα πρέπει να αναγραφούν, αν είναι δυνατό, κατά λέξη. Ο εξεταζόμενος δεν μπορεί να χρησιμοποιεί σημειώσεις, εκτός αν πρόκειται για λογιστικά ζητήματα ή αν αυτός που διεξάγει την ανάκριση ή το δικαστήριο το επιτρέψει για ειδικούς λόγους. 2. Αν ο μάρτυρας είναι κάτω των δεκαοκτώ ετών, εκείνος που τον ανακρίνει καταγράφει κατά λέξη στην έκθεση και τις ερωτήσεις που του απευθύνει.
Άρθρο 226Α - Ανήλικοι μάρτυρες θύματα προσβολής προσωπικής και γενετήσιας ελευθερίας. 1. Κατά την εξέταση ως μάρτυρα του ανήλικου θύματος των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323Α παράγραφος 4, 323Β	**Άρθρο 227 - Ανήλικοι μάρτυρες θύματα προσβολής προσωπικής και γενετήσιας ελευθερίας.** 1. Κατά την εξέταση ως μάρτυρα του ανήλικου θύματος των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323Α παρ. 4, 324, 336, 337

ΠΑΛΑΙΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	ΝΕΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ
εδάφιο α', 324, 336, 337 παράγραφοι 3 και 4, 338, 339, 342, 343, 345, 346, 348, 348Α, 348Β, 348Γ, 349, 351, 351Α του Ποινικού Κώδικα, καθώς και στα άρθρα 29 παράγραφοι 5 και 6 και 30 του ν. 4251/ 2014 διορίζεται και παρίσταται, ως πραγματογνώμων, ειδικά εκπαιδευμένος παιδοψυχολόγος ή παιδοψυχίατρος και σε περίπτωση έλλειψής τους, ψυχολόγος ή ψυχίατρος, που υπηρετεί στα Αυτοτελή Γραφεία Προστασίας Ανήλικων Θυμάτων ή που περιλαμβάνεται στον πίνακα πραγματογνωμόνων, όπου αυτά δεν λειτουργούν, χωρίς να εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις των άρθρων 204 έως 208. Η εξέταση ως μάρτυρα του ανήλικου θύματος διενεργείται υποχρεωτικά στα Αυτοτελή Γραφεία Προστασίας Ανήλικων Θυμάτων της Εφετειακής Περιφέρειας ή, όπου αυτά δεν λειτουργούν, σε χώρους ειδικά σχεδιασμένους και προσαρμοσμένους για το σκοπό αυτόν, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση και με όσο το δυνατόν περιορισμένο αριθμό συνεντεύξεων. 2. Ο παιδοψυχολόγος ή ο παιδοψυχίατρος προετοιμάζει τον ανήλικο για την εξέταση, συνεργαζόμενος προς τούτο με τους προανακριτικούς υπαλλήλους και με τους δικαστικούς λειτουργούς. Για το σκοπό αυτόν χρησιμοποιεί κατάλληλες διαγνωστικές μεθόδους, αποφαίνεται για την αντιληπτική ικανότητα και την ψυχική κατάσταση του ανηλίκου και συντάσσει γραπτή έκθεση με τις διαπιστώσεις, που αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της δικογραφίας. Η εξέταση του ανηλίκου διενεργείται από τους προανακριτικούς υπαλλήλους και τους δικαστικούς λειτουργούς διά του παρισταμένου παιδοψυχολόγου ή παιδοψυχιάτρου. Κατά την εξέταση ο ανήλικος μπορεί να συνοδεύεται από τον νόμιμο εκπρόσωπό του, εκτός αν ο ανακριτής απαγορεύσει την παρουσία του προσώπου αυτού με αιτιολογημένη απόφασή του για σπουδαίο λόγο, ιδίως, σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων ή ανάμειξης του προσώπου αυτού στην ερευνώμενη πράξη. 3. α. Η κατάθεση του ανηλίκου συντάσσεται εγγράφως και καταχωρίζεται και σε ηλεκτρονικό οπτικοακουστικό μέσο. β. Η ηλεκτρονική προβολή της κατάθεσης του ανηλίκου αντικαθιστά τη φυσική παρουσία του στα επόμενα στάδια της διαδικασίας. 4. α. Η γραπτή κατάθεση του ανηλίκου αναγιγνώσκεται πάντοτε στο ακροατήριο. β. Αν ο ανήλικος κατά την ακροαματική διαδικασία έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος, μπορεί να παρίσταται αυτοπροσώπως εφόσον κρίνεται απολύτως αναγκαίο. 5. Μετά την εισαγωγή της υπόθεσης που αφορά σε πράξεις της παραγράφου 1 στο ακροατήριο, ο εισαγγελέας ή οι διάδικοι μπορούν να ζητήσουν από τον πρόεδρο του δικαστηρίου την εξέταση του ανηλίκου, αν δεν έχει εξετασθεί στην ανάκριση ή πρέπει να εξετασθεί συμπληρωματικά. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, η εξέταση του ανηλίκου γίνεται με βάση ερωτήσεις που έχουν τεθεί σαφώς, χωρίς την παρουσία των διαδίκων, στον τόπο όπου αυτός βρίσκεται από ανακριτικό υπάλληλο που τον διορίζει ο δικαστής που διέταξε την εξέταση. Οι παράγραφοι 1 και 2 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις αυτές. 6. Η διάταξη του άρθρου 239 παρ. 2 εφαρμόζεται ανάλογα και επί ανηλίκων θυμάτων των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 πράξεων. Στην περίπτωση αυτή η κοινωνική έρευνα μπορεί να διεξαχθεί και από κοινωνικούς λειτουργούς δήμων ή νομαρχιών.	παρ. 3, 338, 339, 342, 343, 345, 348, 348Α, 348Β, 348Γ, 349, «351Α»[73] ΠΚ, καθώς και στα άρθρα 29 παρ. 5 και 6 και 30 του Ν. 4251/2014, διορίζεται και παρίσταται, ως πραγματογνώμων, ειδικά εκπαιδευμένος παιδοψυχολόγος ή παιδοψυχίατρος και σε περίπτωση έλλειψής τους, ψυχολόγος ή ψυχίατρος, που υπηρετεί στα Αυτοτελή Γραφεία Προστασίας Ανήλικων Θυμάτων ή που περιλαμβάνεται στον πίνακα πραγματογνωμόνων, όπου αυτά δεν λειτουργούν. Η εξέταση ως μάρτυρα του ανήλικου θύματος διενεργείται υποχρεωτικά στα Αυτοτελή Γραφεία Προστασίας Ανήλικων Θυμάτων της Εφετειακής Περιφέρειας ή, όπου αυτά δεν λειτουργούν, σε χώρους ειδικά σχεδιασμένους και προσαρμοσμένους για το σκοπό αυτόν, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση και με όσο το δυνατόν περιορισμένο αριθμό συνεντεύξεων. 2. Ο παιδοψυχολόγος ή ο παιδοψυχίατρος προετοιμάζει τον ανήλικο για την εξέταση, συνεργαζόμενος προς τούτο με τους προανακριτικούς υπαλλήλους και με τους δικαστικούς λειτουργούς, καθώς και με τους τυχόν διορισμένους τεχνικούς συμβούλους του κατηγορουμένου, μη εφαρμοζομένου κατά τα λοιπά του άρθρου 207 ως προς το θέμα της προσωπικής επαφής αυτών με τον ανήλικο. Για το σκοπό αυτόν χρησιμοποιεί κατάλληλες διαγνωστικές μεθόδους, αποφαίνεται για την αντιληπτική ικανότητα και την ψυχική κατάσταση του ανηλίκου και διατυπώνει τις διαπιστώσεις του σε γραπτή έκθεση, που αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της δικογραφίας. Η εξέταση του ανηλίκου διενεργείται από τους προανακριτικούς υπαλλήλους και τους δικαστικούς λειτουργούς διά του παρισταμένου παιδοψυχολόγου ή παιδοψυχιάτρου. Κατά την εξέταση ο ανήλικος μπορεί να συνοδεύεται από τον νόμιμο εκπρόσωπό του, εκτός αν ο ανακριτής απαγορεύσει την παρουσία του προσώπου αυτού με αιτιολογημένη απόφασή του για σπουδαίο λόγο, ιδίως, σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων ή ανάμειξης του προσώπου αυτού στην ερευνώμενη πράξη. 3. Οι συνήγοροι των διαδίκων έχουν δικαίωμα να ζητήσουν να υποβληθούν στον ανήλικο από τον ανακρίνοντα ερωτήσεις, τις οποίες έχουν προηγουμένως διατυπώσει εγγράφως, εκτός αν κατά την κρίση του παιδοψυχολόγου ή του ψυχιάτρου οι ερωτήσεις αυτές είναι δυνατόν να επηρεάσουν την ψυχική κατάσταση του ανηλίκου. 4. Η κατάθεση του ανηλίκου συντάσσεται εγγράφως και καταχωρίζεται και σε ηλεκτρονικό οπτικοακουστικό μέσο. Η ηλεκτρονική προβολή της κατάθεσης του ανηλίκου αντικαθιστά τη φυσική παρουσία του στα επόμενα στάδια της διαδικασίας. 5. Αν δεν είναι δυνατή η ηλεκτρονική προβολή της κατάθεσης του ανηλίκου, η γραπτή κατάθεσή του αναγιγνώσκεται στο ακροατήριο. Αν ο ανήλικος κατά την ακροαματική διαδικασία έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος, μπορεί να παρίσταται αυτοπροσώπως, εφόσον κρίνεται απολύτως αναγκαίο. 6. Μετά την εισαγωγή της υπόθεσης που αφορά σε πράξεις της παρ. 1 στο ακροατήριο, ο εισαγγελέας ή οι διάδικοι μπορούν να ζητήσουν από τον πρόεδρο του δικαστηρίου την εξέταση του ανηλίκου, αν δεν έχει εξετασθεί στην ανάκριση ή πρέπει να εξετασθεί συμπληρωματικά. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, η εξέταση του ανηλίκου γίνεται με βάση ερωτήσεις που έχουν τεθεί σαφώς, χωρίς την παρουσία των διαδίκων, στον τόπο όπου αυτός βρίσκεται, από ανακριτικό υπάλληλο που τον διορίζει ο δικαστής που διέταξε την εξέταση. Οι παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις αυτές. Οι ερωτήσεις τίθενται από το δικαστήριο μετά από ακρόαση του εισαγγελέα και των παριστάμενων διαδίκων και υποβάλλονται στον ανήλικο, εκτός αν κατά την κρίση του παιδοψυχολόγου ή του ψυχιάτρου είναι δυνατόν να επηρεάσουν την ψυχική κατάσταση του ανηλίκου. 7. Η διάταξη του άρθρου 239 παρ. 2 εφαρμόζεται ανάλογα και επί ανηλίκων θυμάτων των αναφερόμενων στην παρ. 1 πράξεων. Στην περίπτωση αυτή η κοινωνική έρευνα μπορεί να διεξαχθεί και από κοινωνικούς λειτουργούς δήμων ή νομαρχιών.

[73] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 96 του Ν. 4623/2019 (Α' 134).

Άρθρο 226Β - Μάρτυρες θύματα εμπορίας ανθρώπων και σωματεμπορίας. 1. Κατά την εξέταση ως μάρτυρα του θύματος των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323Α και 351 του Π.Κ., διορίζεται και παρίσταται, ως πραγματογνώμων, ψυχολόγος ή ψυχίατρος, χωρίς να εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις των άρθρων 204 έως 208. 2. Ο ψυχολόγος ή ο ψυχίατρος προετοιμάζει τον παθόντα για την εξέταση, συνεργαζόμενος προς τούτο με τους προανακριτικούς υπαλλήλους και με τους δικαστικούς λειτουργούς. Για το σκοπό αυτόν χρησιμοποιεί κατάλληλες διαγνωστικές μεθόδους, αποφαίνεται για την αντιληπτική ικανότητα και την ψυχική κατάσταση του παθόντα και διατυπώνει τις διαπιστώσεις του σε γραπτή έκθεση που αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της δικογραφίας. Κατά την εξέταση παρίσταται ο ψυχίατρος ή ο ψυχολόγος και ο παθών μπορεί να συνοδεύεται από τον νόμιμο εκπρόσωπό του, εκτός εάν ο ανακριτής απαγορεύσει την παρουσία του προσώπου αυτού με αιτιολογημένη απόφασή του για σπουδαίο λόγο, ιδίως σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων ή ανάμειξης του προσώπου αυτού στην ερευνώμενη πράξη. 3. Η κατάθεση του παθόντα συντάσσεται εγγράφως και καταχωρίζεται και σε ηλεκτρονικό οπτικοακουστικό μέσο, όταν αυτό είναι δυνατόν. Η ηλεκτρονική προβολή της κατάθεσης του παθόντα αντικαθιστά τη φυσική παρουσία του στα επόμενα στάδια της διαδικασίας. 4. Η γραπτή κατάθεση του παθόντα αναγιγνώσκεται πάντοτε στο ακροατήριο. 5. Μετά την εισαγωγή της υπόθεσης που αφορά σε πράξεις της παραγράφου 1 στο ακροατήριο, ο εισαγγελέας ή οι διάδικοι μπορούν να ζητήσουν από τον πρόεδρο του δικαστηρίου την εξέταση του παθόντα, αν δεν έχει εξεταστεί στην ανάκριση ή πρέπει να εξεταστεί συμπληρωματικά. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, η εξέταση του παθόντα γίνεται με βάση ερωτήσεις που έχουν τεθεί σαφώς, χωρίς την παρουσία των διαδίκων, στον τόπο όπου αυτός βρίσκεται από ανακριτικό υπάλληλο που τον διορίζει ο δικαστής που διέταξε την εξέταση. Οι παράγραφοι 1 και 2 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις αυτές. 6. Η διάταξη του άρθρου 239 παράγραφος 2 εφαρμόζεται ανάλογα και επί ενήλικων θυμάτων των αναφερομένων στην παράγραφο 1 πράξεων. Στην περίπτωση αυτή η κοινωνική έρευνα μπορεί να διεξαχθεί και από κοινωνικούς λειτουργούς δήμων ή περιφερειών.	**Άρθρο 228 - Μάρτυρες θύματα εμπορίας ανθρώπων.** 1. Κατά την εξέταση ως μάρτυρα του θύματος των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 323Α ΠΚ, διορίζεται και παρίσταται, ως πραγματογνώμων, ψυχολόγος ή ψυχίατρος, χωρίς να εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις των άρθρων 204 έως 208. 2. Ο ψυχολόγος ή ο ψυχίατρος προετοιμάζει τον παθόντα για την εξέταση, συνεργαζόμενος προς τούτο με τους προανακριτικούς υπαλλήλους και με τους δικαστικούς λειτουργούς. Για το σκοπό αυτόν χρησιμοποιεί κατάλληλες διαγνωστικές μεθόδους, αποφαίνεται για την αντιληπτική ικανότητα και την ψυχική κατάσταση του παθόντα και διατυπώνει τις διαπιστώσεις του σε γραπτή έκθεση που αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της δικογραφίας. Κατά την εξέταση παρίσταται ο ψυχίατρος ή ο ψυχολόγος και ο παθών μπορεί να συνοδεύεται από τον νόμιμο εκπρόσωπο του, εκτός αν ο ανακριτής απαγορεύσει την παρουσία του προσώπου αυτού με αιτιολογημένη απόφαση του για σπουδαίο λόγο, ιδίως σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων ή ανάμειξης του προσώπου αυτού στην ερευνώμενη πράξη. Η παρ. 3 του προηγούμενου άρθρου εφαρμόζεται αναλόγως. 3. Η κατάθεση του παθόντα συντάσσεται εγγράφως και καταχωρίζεται και σε ηλεκτρονικό οπτικοακουστικό μέσο, όταν αυτό είναι δυνατόν. Η ηλεκτρονική προβολή της κατάθεσης του παθόντα αντικαθιστά τη φυσική παρουσία του στα επόμενα στάδια της διαδικασίας. 4. Αν δεν είναι δυνατή η ηλεκτρονική προβολή της, η γραπτή κατάθεση του παθόντα αναγιγνώσκεται στο ακροατήριο. 5. Μετά την εισαγωγή της υπόθεσης που αφορά σε πράξεις της παρ. 1 στο ακροατήριο, ο εισαγγελέας ή οι διάδικοι μπορούν να ζητήσουν από τον πρόεδρο του δικαστηρίου την εξέταση του παθόντα, αν δεν έχει εξεταστεί στην ανάκριση ή πρέπει να εξεταστεί συμπληρωματικά. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, η εξέταση του παθόντα γίνεται με βάση ερωτήσεις που έχουν τεθεί σαφώς, χωρίς την παρουσία των διαδίκων, στον τόπο όπου αυτός βρίσκεται, από ανακριτικό υπάλληλο που τον διορίζει ο δικαστής που διέταξε την εξέταση. Οι παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις αυτές. 6. Η διάταξη του άρθρου 239 παρ. 2 εφαρμόζεται αναλόγως και επί ενήλικων θυμάτων των αναφερομένων στην παρ. 1 πράξεων. Στην περίπτωση αυτή η κοινωνική έρευνα μπορεί να διεξαχθεί και από κοινωνικούς λειτουργούς δήμων ή περιφερειών.
Άρθρο 227 - Μάρτυρες κουφοί και άλαλοι. 1. Αν ένας κουφός ή άλαλος ή κωφάλαλος πρόκειται να εξεταστεί ως μάρτυρας ή ως κατηγορούμενος, η εξέτασή του γίνεται ως εξής: Όλες οι ερωτήσεις και οι τυχόν παρατηρήσεις δίνονται στον κουφό, αφού καταγραφούν από το γραμματέα της ανάκρισης ή του δικαστηρίου, ενώ οι απαντήσεις δίνονται από αυτόν προφορικά. Στον άλαλο οι ερωτήσεις και οι παρατηρήσεις δίνονται προφορικά και αυτός απαντά γραπτώς. Στον κωφάλαλο οι ερωτήσεις και οι παρατηρήσεις δίνονται γραπτώς και αυτός απαντά με τον ίδιο τρόπο. Στο ακροατήριο οι γραπτές απαντήσεις που δόθηκαν από τον άλαλο ή από τον κωφάλαλο, αφού μονογραφηθούν από τον πρόεδρο και το γραμματέα, καταγράφονται στα πρακτικά και συνοδεύουν τη δικογραφία. 2. Αν ο κουφός ή ο άλαλος ή ο κωφάλαλος δεν ξέρει να διαβάζει ή να γράφει, όποιος διεξάγει την ανάκριση ή διευθύνει τη συζήτηση διορίζει έναν ή δύο διερμηνείς που, αν είναι δυνατό, εκλέγονται κατά προτίμηση μεταξύ των προσώπων που συνήθισαν να συνεννοούνται με τον κουφό, τον άλαλο ή τον κωφάλαλο. Κατά τα άλλα τηρούνται αν είναι δυνατόν οι διατάξεις του κώδικα που αναφέρονται στους διερμηνείς.	**Άρθρο 229 - Μάρτυρες κουφοί και «άλαλοι»[74].** 1. Αν ένας κουφός ή άλαλος ή κωφάλαλος πρόκειται να εξεταστεί ως μάρτυρας ή ως κατηγορούμενος, η εξέτασή του γίνεται ως εξής: όλες οι ερωτήσεις και οι τυχόν παρατηρήσεις δίνονται στον κουφό, αφού καταγραφούν από τον γραμματέα της ανάκρισης ή του δικαστηρίου, ενώ οι απαντήσεις δίνονται από αυτόν προφορικά. Στον άλαλο οι ερωτήσεις και οι παρατηρήσεις δίνονται προφορικά και αυτός απαντά γραπτώς. Στον κωφάλαλο οι ερωτήσεις και οι παρατηρήσεις δίνονται γραπτώς και αυτός απαντά με τον ίδιο τρόπο. Στο ακροατήριο οι γραπτές απαντήσεις που δόθηκαν από τον άλαλο ή από τον κωφάλαλο, αφού μονογραφηθούν από τον πρόεδρο και τον γραμματέα, καταγράφονται στα πρακτικά και συνοδεύουν τη δικογραφία. 2. Αν ο κουφός ή ο άλαλος ή ο κωφάλαλος δεν ξέρει να διαβάζει ή να γράφει, όποιος διεξάγει την ανάκριση ή διευθύνει την συζήτηση, διορίζει έναν ή δύο διερμηνείς, που, αν είναι δυνατό, επιλέγονται κατά προτίμηση μεταξύ των προσώπων που συνήθισαν να συνεννοούνται με τον κουφό, τον άλαλο ή τον κωφάλαλο. Κατά τα άλλα, τηρούνται αν είναι δυνατό, οι διατάξεις του κώδικα που αναφέρονται στους διερμηνείς.
Άρθρο 228 - Αποζημίωση των μαρτύρων. 1. Οι μάρτυρες αποζημιώνονται για τα έξοδα της πορείας και της διαμονής τους· η αποζημίωση προσδιορίζεται από την αρχή που τους καλεί όταν εκδίδει την κλήση· κάτω από την κλήση	**Άρθρο 230 - Αποζημίωση των μαρτύρων.** 1. Οι μάρτυρες αποζημιώνονται για τα έξοδα της πορείας και της διαμονής τους, εκτός αν κατοικούν στον τόπο όπου βρίσκεται η αρχή ενώπιον της οποίας καλούνται να εμφανιστούν ή σε

[74] Όπως αντικαταστάθηκε με τις Διορθώσεις Σφαλμάτων (Α' 122).

σημειώνονται με αριθμούς και ολογράφως τα χιλιόμετρα για τη μετάβαση του μάρτυρα και τα δικαιώματα που πρέπει να του καταβληθούν για την πορεία και την αποζημίωση ημεραργιών σύμφωνα με τις διατάξεις της ποινικής διατίμησης. Ύστερα από την εξέταση του μάρτυρα, ή αν αυτή θεωρήθηκε περιττή και μετά τη διαπίστωση του γεγονότος, εκείνος που διενεργεί την ανάκριση ή διευθύνει τη συζήτηση και που ενώπιόν του κλήθηκε και εμφανίσθηκε ο μάρτυρας, αναγράφει κάτω από την πράξη προσδιορισμού των δικαιωμάτων τις λέξεις «θεωρήθηκε - εκτελεστή» και υπογράφει· υπογράφει επίσης ο γραμματέας που ήταν παρών όταν εμφανίστηκε ο μάρτυρας· κατόπιν η κλήση καταχωρίζεται από το γραμματέα στο βιβλίο που τηρεί γι' αυτό το σκοπό και παραδίδεται στο δικαιούχο, στον οποίο καταβάλλεται αμέσως το προσδιορισμένο ποσό από τον αρμόδιο για την πληρωμή υπάλληλο. 2. Αν δεν εκδόθηκε γραπτή κλήση ή αυτή που εκδόθηκε χάθηκε, εκδίδεται από εκείνον που διενεργεί την ανάκριση ή διευθύνει τη συζήτηση με την προσυπογραφή του οικείου γραμματέα γραπτή εντολή πληρωμής, που περιέχει το ονοματεπώνυμο του κατηγορουμένου, στη δίκη του οποίου κλήθηκε ο μάρτυρας, την ημέρα της εμφάνισης, τα χιλιόμετρα της μετάβασης, τις ημεραργίες και το ποσό που πρέπει να καταβληθεί για τα δικαιώματα πορείας και για την αποζημίωση των ημεραργιών.	απόσταση έως πενήντα (50) χιλιομέτρων από αυτόν. Η αποζημίωση προσδιορίζεται από την αρχή που τους καλεί όταν εκδίδει την κλήση. Κάτω από την κλήση σημειώνονται με αριθμούς και ολογράφως τα χιλιόμετρα για την μετάβαση του μάρτυρα και τα δικαιώματα που πρέπει να του καταβληθούν για την πορεία και την αποζημίωση ημεραργιών σύμφωνα με τις διατάξεις της ποινικής διατίμησης. Ύστερα από την εξέταση του μάρτυρα, ή αν αυτή θεωρήθηκε περιττή και μετά τη διαπίστωση του γεγονότος, εκείνος που διενεργεί την ανάκριση ή διευθύνει τη συζήτηση και που ενώπιόν του κλήθηκε και εμφανίσθηκε ο μάρτυρας, αναγράφει κάτω από την πράξη προσδιορισμού των δικαιωμάτων τις λέξεις «θεωρήθηκε-εκτελεστή» και υπογράφει. Υπογράφει επίσης ο γραμματέας που ήταν παρών όταν εμφανίσθηκε ο μάρτυρας· στη συνέχεια η κλήση καταχωρίζεται από το γραμματέα στο βιβλίο που τηρεί γι' αυτό το σκοπό και παραδίδεται στο δικαιούχο, στον οποίο καταβάλλεται αμέσως το προσδιορισμένο ποσό από τον αρμόδιο για την πληρωμή υπάλληλο. 2. Αν δεν εκδόθηκε γραπτή κλήση ή αυτή που εκδόθηκε χάθηκε, εκδίδεται από εκείνον που διενεργεί την ανάκριση ή διευθύνει την συζήτηση με την προσυπογραφή του οικείου γραμματέα γραπτή εντολή πληρωμής, που περιέχει το ονοματεπώνυμο του κατηγορουμένου, στην δίκη του οποίου κλήθηκε ο μάρτυρας, την ημέρα της εμφάνισης, τα χιλιόμετρα της μετάβασης, τις ημεραργίες και το ποσό που πρέπει να καταβληθεί για τα δικαιώματα πορείας και για την αποζημίωση των ημεραργιών.
Άρθρο 229 - Λιπομαρτυρία στην ανάκριση. Εκείνος που προσκαλεί το μάρτυρα, αν η πρόσκληση είναι νόμιμη (άρθρ. 213) και ο μάρτυρας δεν εμφανίζεται, εκδίδει εναντίον του ένταλμα βίαιης προσαγωγής. Αν αυτός είναι εισαγγελέας, ανακριτής, ειρηνοδίκης ή πταισματοδίκης, μπορεί επιπλέον να καταδικάσει το μάρτυρα που δεν εμφανίστηκε από απείθεια την ορισμένη ημέρα σε πρόστιμο είκοσι (20) έως εκατό (100) ευρώ και στην πληρωμή των τελών. Στην ίδια ποινή υπόκειται και ο μάρτυρας που εμφανίστηκε, αρνείται όμως, χωρίς να υπάρχει νόμιμος λόγος, τη μαρτυρία του ή τον όρκο της μαρτυρίας του, με την επιφύλαξη και της βαρύτερης ποινής κατά τον ποινικό κώδικα. **Άρθρο 231 - Λιπομαρτυρία στο ακροατήριο.** 1. Αν κάποιος από τους μάρτυρες ή τους πραγματογνώμονες που κλητεύθηκε νόμιμα στο ακροατήριο δεν εμφανιστεί, καταδικάζεται από το δικαστήριο με πρόταση του εισαγγελέα ή του δημόσιου κατήγορου ή και αυτεπαγγέλτως σε πρόστιμο σαράντα (40) έως ογδόντα πέντε (85) ευρώ, εάν κλητεύθηκε σε μονομελές δικαστήριο που δικάζει πλημμελήματα, πενήντα (50) έως εκατόν ογδόντα (180) ευρώ, εάν κλητεύθηκε σε πολυμελές δικαστήριο που δικάζει πλημμελήματα, ογδόντα πέντε (85) έως διακόσια τριάντα (230) ευρώ, εάν κλητεύθηκε σε άλλο δικαστήριο, ως και στην πληρωμή των τελών της αποφάσεως ανεξάρτητα από την αναβολή ή όχι της δίκης. Αν η απουσία του μάρτυρα ή πραγματογνώμονα, που καταδικάσθηκε κατά τον τρόπο αυτόν αποτελέσει λόγο αναβολής της δίκης, καταδικάζεται επιπλέον στις δαπάνες που προκλήθηκαν από την αναβολή και οι οποίες εκκαθαρίζονται και ορίζονται σ' αυτήν την απόφαση· αν καταδικάστηκαν περισσότεροι, ο καθένας ενέχεται να πληρώσει εξολοκλήρου όλες τις δαπάνες. 2. Το δικαστήριο, αν πειστεί ότι ο μάρτυρας ή ο πραγματογνώμονας επίτηδες απουσίασε για να αναβληθεί ή να ματαιωθεί η εκδίκαση της υπόθεσης, τον καταδικάζει επιπλέον και στην ποινή για απείθεια που ορίζεται στον Ποινικό Κώδικα. Η διάταξη αυτής της παραγράφου δεν έχει εφαρμογή, αν πρόκειται για πταισματοδικεία. 3. Θεωρούνται λιπομάρτυρες και τιμωρούνται με τις ίδιες ποινές και οι μάρτυρες που, μολονότι εμφανίστηκαν, αρνούνται χωρίς νόμιμο λόγο να ορκιστούν ή να καταθέσουν, με την επιφύλαξη να τους επιβληθούν και βαρύτερες ποινές προβλεπόμενες από τον ποινικό κώδικα. 4. Διατάσσεται συγχρόνως και η βίαιη προσαγωγή κατά τη νέα δικάσιμο του μάρτυρα ή του πραγματογνώμονα που δεν	**Άρθρο 231 - Λιπομαρτυρία στην ανάκριση ή στο ακροατήριο.** 1. Εκείνος που καλεί τον μάρτυρα, αν η κλήση είναι νόμιμη (άρθρο 213) και ο μάρτυρας δεν εμφανίζεται, εκδίδει εναντίον του ένταλμα βίαιης προσαγωγής. Αν αυτός που καλεί είναι εισαγγελέας, ανακριτής, ειρηνοδίκης ή πταισματοδίκης, μπορεί επιπλέον να καταδικάσει το μάρτυρα που δεν εμφανίστηκε από απείθεια την ορισμένη ημέρα σε πρόστιμο πενήντα έως εκατό (50-100) ευρώ και στην πληρωμή των τελών. Στην ίδια ποινή υπόκειται και ο μάρτυρας που εμφανίστηκε, αρνείται όμως, χωρίς να υπάρχει νόμιμος λόγος, την μαρτυρία του ή τον όρκο της μαρτυρίας του, με την επιφύλαξη και της βαρύτερης ποινής κατά τον ποινικό κώδικα. 2. Αν κάποιος από τους μάρτυρες ή τους πραγματογνώμονες που κλητεύθηκε νόμιμα στο ακροατήριο δεν εμφανισθεί, καταδικάζεται από το δικαστήριο με πρόταση του εισαγγελέα ή και αυτεπαγγέλτως σε πρόστιμο εκατό έως διακοσίων (100-200) ευρώ καθώς και στην πληρωμή των τελών της απόφασης, ανεξάρτητα από την αναβολή ή όχι της δίκης. Αν η απουσία του μάρτυρα ή πραγματογνώμονα, που καταδικάσθηκε κατά τον τρόπο αυτόν αποτελέσει λόγο αναβολής της δίκης, καταδικάζεται επί πλέον στις δαπάνες που προκλήθηκαν από την αναβολή και οι οποίες εκκαθαρίζονται και ορίζονται σ' αυτήν την απόφαση. Αν καταδικάστηκαν περισσότεροι, ο καθένας ενέχεται να πληρώσει εξ ολοκλήρου όλες τις δαπάνες. 3. Το δικαστήριο, αν πειστεί ότι ο μάρτυρας ή ο πραγματογνώμονας επίτηδες απουσίασε για να αναβληθεί ή να ματαιωθεί η εκδίκαση της υπόθεσης, τον καταδικάζει επιπλέον και στην ποινή της απείθειας που ορίζεται στον ποινικό κώδικα. 4. Θεωρούνται λιπομάρτυρες και τιμωρούνται με τις ίδιες ποινές και οι μάρτυρες που, μολονότι εμφανίστηκαν, αρνούνται χωρίς νόμιμο λόγο να δώσουν τον όρκο του άρθρου 219 ή να καταθέσουν, με την επιφύλαξη να τους επιβληθούν και βαρύτερες ποινές προβλεπόμενες από τον ποινικό κώδικα. 5. Διατάσσεται συγχρόνως και η βίαιη προσαγωγή κατά τη νέα δικάσιμο του μάρτυρα ή του πραγματογνώμονα που δεν εμφανίστηκε. Η βίαιη προσαγωγή μπορεί να διαταχθεί και κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, αν είναι δυνατό (άρθρα 353 και 375). 6. Αν ωσότου αρχίσει η διαδικασία στο ακροατήριο, ανακλήθηκε νόμιμα η έγκληση και συνεπώς έπαυσε οριστικά η ποινική δίωξη, οι λιπομάρτυρες δεν τιμωρούνται από το δικαστήριο.

εμφανίστηκε· η βίαιη προσαγωγή μπορεί να διαταχθεί και κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, αν είναι δυνατό (άρθρο 353 και 375). 5. Αν ωσότου αρχίσει η διαδικασία στο ακροατήριο, ανακλήθηκε νόμιμα η έγκληση και συνεπώς έπαυσε οριστικά η ποινική δίωξη, οι λιπομάρτυρες δεν τιμωρούνται από το δικαστήριο.	
Άρθρο 230 - Ανάκληση της καταδίκης για λιπομαρτυρία κατά την ανάκριση. Αν εκείνος που καταδικάστηκε για λιπομαρτυρία παρουσιαστεί για να εξεταστεί και αποδείξει ότι από κάποιο νόμιμο κώλυμα δεν εμφανίστηκε την ημέρα που είχε οριστεί, η καταδίκη ανακαλείται από αυτόν που την επέβαλε. Νόμιμα κωλύματα είναι οι περιπτώσεις ανωτέρας βίας ή άλλων εμποδίων, που αιτιολογούνται ειδικά στην ανακλητική απόφαση. **Άρθρο 232 - Ανάκληση καταδίκης για λιπομαρτυρία στο ακροατήριο.** 1. Ο μάρτυρας ή ο πραγματογνώμονας που καταδικάστηκε σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 231 μπορεί να ασκήσει ανακοπή ο ίδιος ή με πληρεξούσιο κατά της καταδικαστικής απόφασης μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την επίδοσή της σ' αυτόν. Στην περίπτωση αυτή συντάσσεται έκθεση στο γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση. Στην έκθεση πρέπει να αναφέρεται για ποιο νόμιμο λόγο δεν εμφανίστηκε. Νόμιμα κωλύματα είναι μόνο περιπτώσεις ανώτερης βίας ή άλλων ανυπέρβλητων εμποδίων. Η έκθεση για την ανακοπή μπορεί να συνταχθεί και ενώπιον του γραμματέα του πταισματοδικείου ή του ειρηνοδικείου της κατοικίας ή της διαμονής εκείνου που ασκεί την ανακοπή. Σ' αυτή την περίπτωση ο γραμματέας έχει υποχρέωση να στείλει την έκθεση την ίδια ημέρα στο γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση κατά της οποίας ασκήθηκε ανακοπή· διαφορετικά, τιμωρείται πειθαρχικώς. Εκπρόθεσμη ανακοπή δεν είναι παραδεκτή σε καμία περίπτωση. 2. Ο εισαγγελέας ή ο δημόσιος κατήγορος ή ο πταισματοδίκης φροντίζει να εισαχθεί για συζήτηση η ανακοπή στην ίδια δικάσιμο με την κύρια υπόθεση για την οποία καλείται ο μάρτυρας να εμφανιστεί. Η ανακοπή εκδικάζεται, ακόμη και αν αναβληθεί εκ νέου η κύρια δίκη. Αν αυτή περατώθηκε ήδη ή έπαυσε η διαδικασία με άλλο τρόπο, η ανακοπή εισάγεται για εκδίκαση αφού κλητευθεί εκείνος που την άσκησε (άρθρο 166 παρ. 1). 3. Όποιος ασκεί την ανακοπή εμφανίζεται αυτοπροσώπως και οφείλει να αποδείξει ότι έλειψε εξαιτίας του νόμιμου κωλύματος που αναφέρεται στην ανακοπή, και μόνο τότε, αφού ακουστεί ο εισαγγελέας ή ο δημόσιος κατήγορος, γίνεται δεκτή η ανακοπή και εξαφανίζεται η απόφαση κατά της οποίας αυτή ασκήθηκε, με απόφαση του δικαστηρίου· η απόφαση περιέχει ειδική αιτιολογία για την ύπαρξη του παραπάνω νόμιμου κωλύματος. Διαφορετικά απορρίπτεται η ανακοπή. Απορρίπτεται επίσης και στην περίπτωση που δεν εμφανίζεται εκείνος που την άσκησε. Το δικαστήριο μπορεί πάντως και σε περίπτωση που θα δεχτεί την ανακοπή να ερευνήσει, είτε ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα ή του δημόσιου κατηγόρου, είτε και αυτεπαγγέλτως, μήπως το νόμιμο κώλυμα ήταν αποτέλεσμα προηγούμενης αμέλειας εκείνου που δεν εμφανίστηκε, οπότε πρέπει να επιβάλει σ' αυτόν ανάλογα ελαττωμένο πρόστιμο. Μπορεί επίσης το δικαστήριο, στην περίπτωση της παρ. 2 του άρθρου 231, να δεχτεί εν μέρει την ανακοπή και να επιβάλει μόνο πρόστιμο. Τα ανωτέρω γίνονται πάντοτε στην ίδια συνεδρίαση, και δεν επιτρέπεται αναβολή σε καμία περίπτωση. Η απόφαση αυτή, καθώς και αυτή που απορρίπτει την ανακοπή, δεν προσβάλλονται σε καμία περίπτωση ούτε με ανακοπή, ούτε με άλλο ένδικο μέσο. Αν δεν ασκηθεί εμπρόθεσμα ανακοπή ή αν απορριφθεί αυτή που ασκήθηκε, η απόφαση εκτελείται. 4. Και αν δεν γίνει ανακοπή, το δικαστήριο ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα ή του δημόσιου κατήγορου ή και αυτεπαγγέλτως ανακαλεί την καταδικαστική του απόφαση εν όλω ή εν μέρει σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 3, αν πειστεί ότι εξαιτίας κάποιου από τα κωλύματα της παρ. 1 δεν εμφανίστηκε ο μάρτυρας ή ο πραγματογνώμονας που καταδικάστηκε. Η απόφαση μετά την εκτέλεσή της δεν επιτρέπεται να ανακληθεί.	**Άρθρο 232 - Ανάκληση της καταδίκης για λιπομαρτυρία.** 1. Αν εκείνος που καταδικάστηκε για λιπομαρτυρία παρουσιαστεί για να εξεταστεί και αποδείξει ότι από κάποιο νόμιμο κώλυμα δεν εμφανίστηκε την ημέρα που είχε οριστεί, η καταδίκη ανακαλείται από αυτόν που την επέβαλε. Νόμιμα κωλύματα είναι οι περιπτώσεις ανώτερης βίας ή άλλων εμποδίων, που αιτιολογούνται ειδικά στην ανακλητική απόφαση. 2. Ο μάρτυρας ή ο πραγματογνώμονας που καταδικάστηκε σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 231 μπορεί να ασκήσει ανακοπή ο ίδιος ή με πληρεξούσιο κατά της καταδικαστικής απόφασης μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την επίδοσή της σε αυτόν. Στην περίπτωση αυτή συντάσσεται έκθεση ενώπιον του γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση. Στην έκθεση πρέπει να αναφέρεται για ποιον νόμιμο λόγο δεν εμφανίστηκε. Νόμιμα κωλύματα είναι μόνο περιπτώσεις ανώτερης βίας ή άλλων ανυπέρβλητων εμποδίων. Η έκθεση για την ανακοπή μπορεί να συνταχθεί και ενώπιον του γραμματέα του ειρηνοδικείου της κατοικίας ή της διαμονής εκείνου που ασκεί την ανακοπή. Σε αυτήν την περίπτωση ο γραμματέας έχει υποχρέωση να στείλει την έκθεση την ίδια μέρα στο γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση κατά της οποίας ασκήθηκε ανακοπή διαφορετικά, τιμωρείται πειθαρχικά. 3. Ο εισαγγελέας φροντίζει να εισαχθεί για συζήτηση η ανακοπή στην ίδια δικάσιμο με την κύρια υπόθεση για την οποία καλείται ο μάρτυρας να εμφανιστεί. Η ανακοπή εκδικάζεται, ακόμη και αν αναβληθεί εκ νέου η κύρια δίκη. Αν αυτή περατώθηκε ήδη ή έπαυσε η διαδικασία με άλλο τρόπο, η ανακοπή εισάγεται για εκδίκαση αφού κλητευθεί εκείνος που την άσκησε (άρθρο 166 παρ. 1). 4. Όποιος ασκεί την ανακοπή εμφανίζεται αυτοπροσώπως ή δια πληρεξουσίου κατ' άρθρο 42 παρ. 2 και οφείλει να αποδείξει ότι απουσίασε εξαιτίας του νόμιμου κωλύματος που αναφέρεται στην ανακοπή. Αν αποδειχθεί αυτό, η ανακοπή, αφού ακουστεί ο εισαγγελέας, γίνεται δεκτή και εξαφανίζεται η σχετική απόφαση. Η ανακοπή απορρίπτεται αν δεν αποδειχθεί η ύπαρξη νόμιμου κωλύματος καθώς επίσης και στην περίπτωση που δεν εμφανίζεται εκείνος που την άσκησε. Μπορεί επίσης το δικαστήριο, στην περίπτωση της παρ. 3 του άρθρου 231, να δεχτεί εν μέρει την ανακοπή και να επιβάλει μόνο πρόστιμο. Τα ανωτέρω γίνονται πάντοτε στην ίδια συνεδρίαση, και δεν επιτρέπεται αναβολή σε καμία περίπτωση. Η απόφαση αυτή, καθώς και αυτή που απορρίπτει την ανακοπή, δεν προσβάλλονται σε καμία περίπτωση ούτε με ανακοπή ούτε με άλλο ένδικο μέσο. Αν δεν ασκηθεί εμπρόθεσμα ανακοπή ή αν απορριφθεί αυτή που ασκήθηκε, η απόφαση εκτελείται. 5. Και αν δεν γίνει ανακοπή, το δικαστήριο ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα ή και αυτεπαγγέλτως ανακαλεί την καταδικαστική του απόφαση εν όλω ή εν μέρει σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 3, αν πειστεί ότι εξαιτίας κάποιου από τα κωλύματα της παρ. 1 δεν εμφανίστηκε ο μάρτυρας ή ο πραγματογνώμονας που καταδικάστηκε. Η απόφαση μετά την εκτέλεσή της δεν επιτρέπεται να ανακληθεί.

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΣ	
Άρθρο 233 - Διορισμός διερμηνέα. 1. Σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας, όταν πρόκειται να εξετασθεί ύποπτος, κατηγορούμενος, αστικώς υπεύθυνος ή μάρτυρας ο οποίος δεν ομιλεί ή δεν κατανοεί επαρκώς την ελληνική γλώσσα, του παρέχεται χωρίς καθυστέρηση διερμηνεία. Εφόσον τούτο είναι αναγκαίο, διατίθεται διερμηνεία για την επικοινωνία μεταξύ των κατηγορουμένων και των συνηγόρων τους σε όλα τα στάδια της ποινικής διαδικασίας. Το, κατά τα ανωτέρω εδάφια, δικαίωμα σε διερμηνεία περιλαμβάνει την προσήκουσα συνδρομή σε άτομα με πρόβλημα ακοής ή ομιλίας. Σε κάθε στάδιο της ποινικής διαδικασίας ο εξετάζων εξακριβώνει με κάθε πρόσφορο μέσο κατά πόσον ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος ομιλεί και κατανοεί την ελληνική γλώσσα και αν χρειάζεται τη συνδρομή διερμηνέα. Ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος έχει δικαίωμα να ασκήσει αντιρρήσεις κατά της απόφασης με την οποία κρίθηκε ότι δεν είναι αναγκαία η παροχή διερμηνείας ή όταν η ποιότητα της διερμηνείας δεν είναι επαρκής. Επί των αντιρρήσεων αποφασίζει κατά την προδικασία ο Εισαγγελέας, κατά την κύρια ανάκριση το Δικαστικό Συμβούλιο και κατά την κύρια διαδικασία το Δικαστήριο. Εφόσον απαιτείται, μπορεί να γίνεται χρήση τεχνολογίας επικοινωνιών, όπως η τηλεδιάσκεψη, το τηλέφωνο ή το διαδίκτυο, εκτός αν η προσωπική παρουσία του διερμηνέα κριθεί από τον εξετάζοντα απαραίτητη. 2. Ο διορισμός του διερμηνέα γίνεται από πίνακα που καταρτίζεται από το συμβούλιο πλημμελειοδικών, ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα του μέσα στο τρίτο δεκαήμερο του μηνός Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου από πρόσωπα που διαμένουν ή εργάζονται στην έδρα του και κατά προτίμηση από δημοσίους υπαλλήλους. Ο πίνακας υποβάλλεται στον εισαγγελέα εφετών, που έως το τέλος του Οκτωβρίου έχει το δικαίωμα να ζητήσει από το συμβούλιο εφετών τη μεταρρύθμισή του. Το συμβούλιο των εφετών αποφαίνεται σχετικά έως το τέλος Νοεμβρίου. Ο πίνακας, αφού οριστικοποιηθεί, τοιχοκολλάται στο ακροατήριο του πλημμελειοδικείου και ανακοινώνεται έως το τέλος Δεκεμβρίου κάθε χρόνου από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών στους ανακριτικούς υπαλλήλους της περιφέρειας. Κάθε χρόνο ισχύει, ωσότου συνταχθεί νέος πίνακας, ο πίνακας που συντάχθηκε το προηγούμενο έτος. Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις και εφόσον δεν είναι δυνατό να διοριστεί διερμηνέας από εκείνους που είναι εγγεγραμμένοι στον σχετικό πίνακα, μπορεί να διορισθεί διερμηνέας και πρόσωπο που δεν περιλαμβάνεται σ' αυτόν. 3. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθορίζονται τα προσόντα των προσώπων που μπορούν να περιληφθούν στον πίνακα διερμηνέων.	**Άρθρο 233 - Διορισμός διερμηνέα.** 1. Σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας, όταν πρόκειται να εξετασθεί ύποπτος, κατηγορούμενος, ή μάρτυρας ο οποίος δεν ομιλεί ή δεν κατανοεί επαρκώς την ελληνική γλώσσα, του παρέχεται χωρίς καθυστέρηση διερμηνεία. Εφόσον τούτο είναι αναγκαίο, διατίθεται διερμηνεία για την επικοινωνία μεταξύ των κατηγορουμένων και των συνηγόρων τους σε όλα τα στάδια της ποινικής διαδικασίας. Το, κατά τα ανωτέρω εδάφια, δικαίωμα σε διερμηνεία περιλαμβάνει την προσήκουσα συνδρομή σε άτομα με πρόβλημα ακοής ή ομιλίας. Σε κάθε στάδιο της ποινικής 38 διαδικασίας ο εξετάζων εξακριβώνει με κάθε πρόσφορο μέσο κατά πόσον ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος ομιλεί και κατανοεί την ελληνική γλώσσα και αν χρειάζεται την συνδρομή διερμηνέα. Ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος έχει δικαίωμα να ασκήσει αντιρρήσεις κατά της απόφασης με την οποία κρίθηκε ότι δεν είναι αναγκαία η παροχή διερμηνείας ή όταν η ποιότητα της διερμηνείας δεν είναι επαρκής. Επί των αντιρρήσεων αποφασίζει κατά την προδικασία ο εισαγγελέας, κατά την κύρια ανάκριση το δικαστικό συμβούλιο και κατά την κύρια διαδικασία το δικαστήριο. Εφόσον απαιτείται, μπορεί να γίνεται χρήση τεχνολογίας επικοινωνιών, όπως η τηλεδιάσκεψη, το τηλέφωνο ή το διαδίκτυο, εκτός αν η προσωπική παρουσία του διερμηνέα κριθεί από τον εξετάζοντα απαραίτητη. 2. Ο διορισμός του διερμηνέα γίνεται από πίνακα που καταρτίζεται από το συμβούλιο πλημμελειοδικών, ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα του μέσα στο τρίτο δεκαήμερο του μηνός Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου από πρόσωπα που διαμένουν ή εργάζονται στην έδρα του και κατά προτίμηση από δημοσίους υπαλλήλους. Ο πίνακας υποβάλλεται στον εισαγγελέα εφετών, που έως το τέλος του Οκτωβρίου έχει το δικαίωμα να ζητήσει από το συμβούλιο εφετών την μεταρρύθμισή του. Το συμβούλιο των εφετών αποφαίνεται σχετικά έως το τέλος Νοεμβρίου. Ο πίνακας, αφού οριστικοποιηθεί, τοιχοκολλάται στο ακροατήριο του πλημμελειοδικείου και ανακοινώνεται έως το τέλος Δεκεμβρίου κάθε χρόνου από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών στους ανακριτικούς υπαλλήλους της περιφέρειας. Κάθε χρόνο ισχύει, ωσότου συνταχθεί νέος πίνακας, ο πίνακας που συντάχθηκε το προηγούμενο έτος. Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις και εφόσον δεν είναι δυνατό να διοριστεί διερμηνέας από εκείνους που είναι εγγεγραμμένοι στο σχετικό πίνακα, μπορεί να διορισθεί διερμηνέας και πρόσωπο που δεν περιλαμβάνεται σε αυτόν. Σε κάθε περίπτωση το δικαστήριο μπορεί να διορίσει διερμηνέα και αυτόν που επιλέγει ο κατηγορούμενος εκτός πίνακα. 3. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζονται τα προσόντα των προσώπων που μπορούν να περιληφθούν στον πίνακα διερμηνέων. 4. Όταν η γλώσσα είναι ελάχιστα γνωστή, μπορεί να διοριστεί διερμηνέας του διερμηνέα.
Άρθρο 234 - Ποιοι δεν μπορούν να διοριστούν διερμηνείς Με συνέπεια να ακυρωθεί η διαδικασία, δεν μπορεί να διοριστεί διερμηνέας: α) ο κατηγορούμενος, ο πολιτικώς ενάγων, ο συνήγορος, ο μάρτυρας, ή ο πραγματογνώμονας ή ο τεχνικός σύμβουλος ή εκείνος που ασκεί στην ίδια δίκη καθήκοντα δικαστή, εισαγγελέα ή γραμματέα· β) όποιος υπάγεται σε μια από τις περιπτώσεις των άρθρων 188 στοιχ. α-δ, 210, 211 και 222.	**Άρθρο 234 - Ποιοι δεν μπορούν να διοριστούν διερμηνείς.** Με ποινή ακυρότητας της διαδικασίας δεν μπορεί να διοριστεί διερμηνέας: α) ο κατηγορούμενος, ο παριστάμενος για την υποστήριξη της κατηγορίας, ο συνήγορος, ο μάρτυρας, ο πραγματογνώμονας, ο τεχνικός σύμβουλος και εκείνος που ασκεί στην ίδια δίκη καθήκοντα δικαστή, εισαγγελέα ή γραμματέα· β) όποιος υπάγεται σε μία από τις περιπτώσεις των άρθρων 188 στοιχ. α-δ, 209 παρ. 2, 210 και 222.
Άρθρο 235 - Υποχρέωση αποδοχής των καθηκόντων διερμηνέα. Ο διερμηνέας που διορίστηκε νόμιμα είναι υποχρεωμένος να αποδεχτεί την εντολή, εκτός αν συντρέχει ένας από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 190. Εναντίον εκείνου που χωρίς εύλογη αιτία αρνείται την εντολή εφαρμόζονται αναλόγως οι κυρώσεις των άρθρων 201 και 202 που προβλέπονται για τους πραγματογνώμονες.	**Άρθρο 235 - Υποχρέωση αποδοχής καθηκόντων, έξοδα διερμηνείας.** 1. Ο διερμηνέας που διορίστηκε νόμιμα είναι υποχρεωμένος να αποδεχτεί την εντολή, εκτός αν συντρέχει ένας από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 190. Σε βάρος εκείνου που χωρίς εύλογη αιτία αρνείται την εντολή εφαρμόζονται αναλόγως οι κυρώσεις του άρθρου 202 που προβλέπονται για τους πραγματογνώμονες.

	2. Οι διερμηνείς δικαιούνται σε νόμιμη αμοιβή και στα τυχόν έξοδα που κατέβαλαν. 3. Τα έξοδα διερμηνείας, καθώς και τα έξοδα της μετάφρασης των αποφάσεων που συνεπάγονται την στέρηση της ελευθερίας ενός προσώπου, των εγγράφων απαγγελίας κατηγορίας και των σχετικών με την κατηγορία δικαστικών αποφάσεων, τα οποία προκύπτουν από την εφαρμογή των άρθρων 233 επ. και 237, ανεξάρτητα από την έκβαση της διαδικασίας, βαρύνουν το δημόσιο.
Άρθρο 236 - Όρκος του διερμηνέα. Ο διερμηνέας, πριν αναλάβει τα καθήκοντά του, οφείλει να ορκιστεί, σύμφωνα με το άρθρο 218 ενώπιον εκείνου που τον διόρισε, ότι θα μεταφράσει με ακρίβεια και πιστότητα, τηρώντας πλήρη εχεμύθεια, όλα όσα θα ειπωθούν κατά τη συζήτηση ή, αν πρόκειται για την περίπτωση του άρθρου 237, τα έγγραφα.	**Άρθρο 236 - Όρκος του διερμηνέα.** Ο διερμηνέας πριν αναλάβει τα καθήκοντα του, οφείλει να ορκισθεί σύμφωνα με το άρθρο 219 ενώπιον εκείνου που τον διόρισε ότι θα μεταφράσει με ακρίβεια και πιστότητα, όλα όσα θα ειπωθούν κατά τη συζήτηση ή, αν πρόκειται για την περίπτωση του άρθρου 238, τα έγγραφα, τηρώντας πλήρη εχεμύθεια σχετικά με όσα του εμπιστεύθηκε ο κατηγορούμενος.
Άρθρο 236Α - Δικαίωμα μετάφρασης ουσιωδών εγγράφων. 1. Στους υπόπτους ή στους κατηγορούμενους που δεν κατανοούν τη γλώσσα της ποινικής διαδικασίας παρέχεται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος γραπτή μετάφραση όλων των ουσιωδών εγγράφων ή χωρίων εγγράφων της διαδικασίας. Τα ουσιώδη έγγραφα περιλαμβάνουν οποιαδήποτε απόφαση συνεπάγεται τη στέρηση της ελευθερίας ενός προσώπου, οποιοδήποτε έγγραφο απαγγελίας κατηγορίας και οποιαδήποτε δικαστική απόφαση σχετική με την κατηγορία. Οι κατηγορούμενοι ή οι συνήγοροί τους δύνανται να υποβάλουν αιτιολογημένο αίτημα για το χαρακτηρισμό εγγράφων ή χωρίων εγγράφων ως ουσιωδών. Οι ύποπτοι ή οι κατηγορούμενοι δεν έχουν δικαίωμα σε μετάφραση χωρίων ουσιωδών εγγράφων τα οποία δεν συμβάλλουν στην κατανόηση εκ μέρους τους του περιεχομένου της εναντίον τους κατηγορίας. 2. Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις η έγγραφη μετάφραση μπορεί να αντικατασταθεί από προφορική μετάφραση ή προφορική σύνοψη του περιεχομένου των ουσιωδών εγγράφων. 3. Ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος έχει δικαίωμα να υποβάλει αντιρρήσεις κατά της απόφασης με την οποία κρίνεται ότι δεν απαιτείται μετάφραση εγγράφων ή χωρίων εγγράφων ή όταν η ποιότητά της δεν είναι επαρκής. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται αναλόγως το έκτο εδάφιο του άρθρου 233 παράγραφος 1. 4. Ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος έχει δικαίωμα να παραιτηθεί από το δικαίωμα μετάφρασης εγγράφων υπό την προϋπόθεση ότι έχει προηγουμένως συμβουλευθεί συνήγορο ή ότι έχει με άλλον τρόπο λάβει πλήρη γνώση των συνεπειών της παραίτησης. Η παραίτηση πρέπει να είναι προϊόν της ελεύθερης βούλησης του προσώπου και να μην περιέχει όρο ή αίρεση.	**Άρθρο 237 - Υποχρέωση μετάφρασης ουσιωδών εγγράφων.** 1. Στους υπόπτους ή στους κατηγορούμενους που δεν κατανοούν τη γλώσσα της ποινικής διαδικασίας, παρέχεται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος γραπτή μετάφραση όλων των ουσιωδών εγγράφων ή χωρίων εγγράφων της διαδικασίας. Τα ουσιώδη έγγραφα περιλαμβάνουν οποιαδήποτε απόφαση συνεπάγεται τη στέρηση της ελευθερίας ενός προσώπου, οποιοδήποτε έγγραφο απαγγελίας κατηγορίας το κλητήριο θέσπισμα και ολόκληρο το παραπεμπτικό βούλευμα, καθώς και οποιαδήποτε δικαστική απόφαση σχετική με την κατηγορία. Οι ύποπτοι ή οι κατηγορούμενοι, καθώς και οι συνήγοροί τους δύνανται να υποβάλουν αιτιολογημένο αίτημα για το χαρακτηρισμό εγγράφων ή χωρίων εγγράφων ως ουσιωδών. Οι ύποπτοι ή οι κατηγορούμενοι δεν έχουν δικαίωμα σε μετάφραση χωρίων ουσιωδών εγγράφων τα οποία δεν συμβάλλουν στην κατανόηση εκ μέρους τους του περιεχομένου της εναντίον τους κατηγορίας. 2. Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις η έγγραφη μετάφραση μπορεί να αντικατασταθεί από προφορική μετάφραση ή προφορική σύνοψη του περιεχομένου των ουσιωδών εγγράφων. 3. Ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος έχει δικαίωμα να υποβάλει αντιρρήσεις κατά της απόφασης με την οποία κρίνεται ότι δεν απαιτείται μετάφραση εγγράφων ή χωρίων εγγράφων ή όταν η ποιότητά της δεν είναι επαρκής. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται αναλόγως το έκτο εδάφιο του άρθρου 233 παρ. 1. 4. Ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος έχει δικαίωμα να παραιτηθεί από το δικαίωμα μετάφρασης εγγράφων υπό την προϋπόθεση ότι έχει προηγουμένως συμβουλευθεί συνήγορο ή ότι έχει με άλλον τρόπο λάβει πλήρη γνώση των συνεπειών της παραίτησης. Η παραίτηση πρέπει να είναι προϊόν της ελεύθερης βούλησης του προσώπου και να μην περιέχει όρο ή αίρεση. Ως παραίτηση θεωρείται και η μη εμφάνιση του υπόπτου ή του κατηγορουμένου, ύστερα από σχετική νόμιμη κλήτευσή του, για προφορική μετάφραση εγγράφων. 5. Για την εξέταση του υπόπτου ή του κατηγορουμένου σε κάθε στάδιο της ποινικής διαδικασίας, όταν αυτή γίνεται με τη συνδρομή διερμηνέα ή όταν γίνεται προφορική μετάφραση ή σύνοψη βασικών εγγράφων ή για την παραίτηση των ανωτέρω από το δικαίωμα της μετάφρασης, συντάσσεται έκθεση ή γίνεται ειδική μνεία στην έκθεση που συντάσσεται από το αρμόδιο κάθε φορά όργανο.
Άρθρο 237 - Μετάφραση εγγράφου και γραπτές καταθέσεις σε ξένη γλώσσα. 1. Όταν πρόκειται να γίνει μετάφραση εγγράφων που απαιτεί οπωσδήποτε μακρόχρονη απασχόληση ορίζεται προθεσμία στην οποία ο διερμηνέας θα πρέπει να παραδώσει τη μετάφραση· η προθεσμία μπορεί να παραταθεί. Αν περάσει άπρακτη, παύεται ο διερμηνέας που είχε διοριστεί και διορίζεται άλλος. Το ίδιο ισχύει και όταν εκείνος που διορίστηκε ασκεί τα έργα του κατά τρόπο ανεπαρκή ή αμελή. 2. Κατ' εξαίρεση, όταν ένας μάρτυρας ή κατηγορούμενος αγνοεί την ελληνική γλώσσα και αποδεικνύεται ότι δεν είναι εύκολος ο	**Άρθρο 238 - Μετάφραση εγγράφου και γραπτές καταθέσεις σε ξένη γλώσσα.** 1. Όταν πρόκειται να γίνει μετάφραση εγγράφων που απαιτεί οπωσδήποτε μακρόχρονη απασχόληση, ορίζεται προθεσμία στην οποία ο διερμηνέας θα πρέπει να παραδώσει τη μετάφραση. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί. Αν περάσει άπρακτη, παύεται ο διερμηνέας που είχε διοριστεί και διορίζεται άλλος. Το ίδιο ισχύει και όταν εκείνος που διορίστηκε ασκεί το έργο του κατά τρόπο ανεπαρκή ή αμελή. 2. Κατ' εξαίρεση, όταν ο μάρτυρας ή ο κατηγορούμενος αγνοεί την ελληνική γλώσσα και αποδεικνύεται ότι δεν είναι εύκολος ο

ΠΑΛΑΙΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	ΝΕΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ
διορισμός κατάλληλου διερμηνέα, μπορεί κατά την ανάκριση να δώσει γραπτή κατάθεση ή απολογία σε ξένη γλώσσα· η κατάθεση εντάσσεται στη δικογραφία μαζί με τη μετάφραση, που γίνεται αργότερα σύμφωνα με την παρ. 1. **Άρθρο 238 - Διερμηνέας του διερμηνέα.** Όταν η γλώσσα είναι ελάχιστα γνωστή, μπορεί στην ανάγκη να διοριστεί διερμηνέας του διερμηνέα. **Άρθρο 238Α - Διαδικασία καταγραφής.** Για την εξέταση του υπόπτου ή του κατηγορουμένου σε κάθε στάδιο της ποινικής διαδικασίας, όταν αυτή γίνεται με τη συνδρομή διερμηνέα ή όταν γίνεται προφορική μετάφραση ή σύνοψη βασικών εγγράφων ή για την παραίτηση των ανωτέρω από το δικαίωμα της μετάφρασης, συντάσσεται έκθεση ή γίνεται ειδική μνεία στην έκθεση που συντάσσεται από το αρμόδιο κάθε φορά όργανο. **Άρθρο 238Β – Έξοδα.** Τα έξοδα διερμηνείας, καθώς και τα έξοδα της μετάφρασης των αποφάσεων που συνεπάγονται τη στέρηση της ελευθερίας ενός προσώπου, των εγγράφων απαγγελίας κατηγορίας και των σχετικών με την κατηγορία δικαστικών αποφάσεων, τα οποία προκύπτουν από την εφαρμογή των άρθρων 233 επ. και 236Α του ΚΠΔ, ανεξάρτητα από την έκβαση της διαδικασίας, βαρύνουν το Δημόσιο. Κατ' εξαίρεση, τα ανωτέρω έξοδα μετάφρασης βαρύνουν τον ύποπτο ή τον κατηγορούμενο, εφόσον αυτός αποδεδειγμένα μπορεί να τα καταβάλει.	διορισμός κατάλληλου διερμηνέα, μπορεί κατά την ανάκριση να δώσει γραπτή κατάθεση ή απολογία σε ξένη γλώσσα. Η κατάθεση εντάσσεται στη δικογραφία μαζί με τη μετάφραση, που γίνεται αργότερα σύμφωνα με την παρ. 1.
ΤΡΙΤΟ ΒΙΒΛΙΟ	
ΠΡΟΔΙΚΑΣΙΑ	
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ	
ΑΝΑΚΡΙΣΗ	
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ	
Άρθρο 239 - Σκοπός της ανάκρισης. 1. Σκοπός της ανάκρισης είναι η συλλογή των αναγκαίων αποδεικτικών στοιχείων για να βεβαιωθεί η τέλεση εγκλήματος και να αποφασιστεί αν πρέπει να εισαχθεί κάποιος σε δίκη γι' αυτό. 2. Κατά την ανάκριση γίνεται καθετί που μπορεί να βοηθήσει την εξακρίβωση της αλήθειας, εξετάζεται και βεβαιώνεται αυτεπαγγέλτως όχι μόνο η ενοχή, αλλά και η αθωότητα του κατηγορουμένου, καθώς και κάθε στοιχείο που αφορά την προσωπικότητά του και επηρεάζει την επιμέτρηση της ποινής. Αν ο κατηγορούμενος είναι ανήλικος, γίνεται ειδική έρευνα για την υγιεινή, την ηθική και τη διανοητική του κατάσταση, για την προηγούμενη ζωή του, για τις οικογενειακές συνθήκες και γενικά το περιβάλλον του. Για αυτό το σκοπό όποιος ενεργεί την ανάκριση, αναθέτει τη συλλογή των απαιτούμενων πληροφοριών σε έναν από τους επιμελητές που υπηρετούν στις κατά τόπους Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων. Η σχετική έκθεση των επιμελητών τίθεται στη δικογραφία, λαμβάνει δε γνώση αυτής και ο κατηγορούμενος.	**Άρθρο 239 - Σκοπός της ανάκρισης[75].** 1. Σκοπός της κύριας ανάκρισης είναι η συλλογή των αναγκαίων αποδεικτικών στοιχείων για να βεβαιωθεί η τέλεση εγκλήματος και να αποφασιστεί αν πρέπει να εισαχθεί κάποιος σε δίκη γι' αυτό. 2. Κατά την κύρια ανάκριση γίνεται καθετί που μπορεί να βοηθήσει την εξακρίβωση της αλήθειας, εξετάζεται και βεβαιώνεται αυτεπαγγέλτως όχι μόνο η ενοχή, αλλά και η αθωότητα του κατηγορουμένου, καθώς και κάθε στοιχείο που αφορά την προσωπικότητά του και επηρεάζει την επιμέτρηση της ποινής.
Άρθρο 240 - Τόπος και χρόνος της ανάκρισης. Ως προς τον τόπο και το χρόνο της ανάκρισης δεν υπάρχει κανένας περιορισμός· δεν πρέπει όμως να γίνεται σε ακατάλληλο τόπο και χρόνο. Η ανάκριση μπορεί να γίνει και κατά τη διάρκεια της νύχτας και Κυριακές και γιορτές.	**Άρθρο 240 - Τόπος και χρόνος της ανάκρισης.** Ως προς τον τόπο και το χρόνο της κύριας ανάκρισης δεν υπάρχει κανένας περιορισμός, δεν πρέπει όμως να γίνεται σε ακατάλληλο τόπο και χρόνο. Η ανάκριση μπορεί να γίνει και κατά την διάρκεια της νύχτας και Κυριακές και γιορτές.
Άρθρο 241 - Η ανάκριση είναι έγγραφη. Η ανάκριση γίνεται πάντοτε εγγράφως και χωρίς δημοσιότητα. Διενεργείται με την παρουσία δικαστικού γραμματέα ή δεύτερου ανακριτικού υπαλλήλου ή, αν δεν υπάρχουν αυτοί, με παρουσία δύο μαρτύρων που έχουν τις προϋποθέσεις του άρθρου 150. Αν δεν είναι δυνατόν να βρεθούν τέτοιοι μάρτυρες, όποιος διενεργεί την ανάκριση είναι υποχρεωμένος να την ολοκληρώσει και μόνος	**Άρθρο 241 - Η ανάκριση είναι έγγραφη.** Η ανάκριση γίνεται πάντοτε εγγράφως και χωρίς δημοσιότητα· διενεργείται με την παρουσία δικαστικού γραμματέα ή δεύτερου ανακριτικού υπαλλήλου ή, αν δεν υπάρχουν αυτοί, με παρουσία δύο μαρτύρων που έχουν τις προϋποθέσεις του άρθρου 150. Αν δεν είναι δυνατό να βρεθούν τέτοιοι μάρτυρες, όποιος διενεργεί την ανάκριση είναι υποχρεωμένος να την ολοκληρώσει και μόνος

[75] Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 20 του Ν. 4689/2020 (Α' 103).

του. Για κάθε ανακριτική πράξη συντάσσεται έκθεση σύμφωνα με τους νόμιμους τύπους.	του. Για κάθε ανακριτική πράξη συντάσσεται έκθεση σύμφωνα με τους νόμιμους τύπους.
Άρθρο 242 - Αυτόφωρο έγκλημα. 1. Αυτόφωρο είναι το έγκλημα την ώρα που γίνεται ή το έγκλημα που έγινε πρόσφατα. Η πράξη θεωρείται ότι έγινε πρόσφατα, ιδίως όταν αμέσως ύστερα απ' αυτήν ο δράστης καταδιώκεται από τη δημόσια δύναμη ή από τον παθόντα ή με δημόσια κραυγή, όπως και όταν συλλαμβάνεται οπουδήποτε να έχει αντικείμενα ή ίχνη, από τα οποία συμπεραίνεται ότι διέπραξε το έγκλημα σε πολύ πρόσφατο χρόνο. 2. Ποτέ δεν θεωρείται ότι συντρέχει μία από τις παραπάνω περιπτώσεις, αν πέρασε όλη η επόμενη ημέρα από την τέλεση της πράξης. 3. Τα εγκλήματα που τελούνται δια του τύπου θεωρούνται πάντοτε αυτόφωρα. 4. Τα εγκλήματα που τελούνται από ανηλίκους δεν δικάζονται ως αυτόφωρα.	**Άρθρο 242 - Αυτόφωρο έγκλημα.** 1. Αυτόφωρο είναι το έγκλημα του οποίου ο δράστης καταλαμβάνεται την ώρα που το τελεί. 2. Θεωρείται επίσης ότι υπάρχει αυτόφωρο έγκλημα όταν ο δράστης καταδιώκεται αμέσως μετά την πράξη από τη δημόσια δύναμη ή από τον παθόντα ή με δημόσια κραυγή, όπως και όταν συλλαμβάνεται σε χρόνο πολύ κοντινό στην αξιόποινη πράξη με αντικείμενα ή ίχνη από τα οποία συνάγεται η διάπραξη του εγκλήματος. Ποτέ δεν θεωρείται ότι συντρέχει μία από τις παραπάνω περιπτώσεις, αν πέρασε όλη η επόμενη ημέρα από την τέλεση της πράξης. 3. Τα εγκλήματα που τελούνται από ανηλίκους δεν δικάζονται ως αυτόφωρα.
	ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
	ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ
	Άρθρο 243 - Σκοπός της προκαταρκτικής εξέτασης και διάρκεια αυτής. 1. Η προκαταρκτική εξέταση ενεργείται σύμφωνα «με τα άρθρα 240, 241 και 245 παρ. 1 εδάφιο δ΄ έως ζ΄»[76] και με αυτή επιδιώκεται η συλλογή των αναγκαίων αποδεικτικών στοιχείων για να αποφασισθεί αν πρέπει να κινηθεί η ποινική δίωξη. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού κατά την προκαταρκτική εξέταση μπορούν να χρησιμοποιηθούν όλα τα αναφερόμενα στο άρθρο 178 αποδεικτικά μέσα και να διενεργηθούν όλες οι ανακριτικές πράξεις των άρθρων 253, 256, 257, 259, 260, 264 και 265 καθώς και όσες προβλέπονται σε ειδικούς νόμους. «Κατ' εξαίρεση, αν ενεργείται προκαταρκτική εξέταση για τις πράξεις των άρθρων 187 και 187Α του ΠΚ, είναι δυνατόν να διαταχθούν με την αιτιολογία του εδαφίου β΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 254 και οι αναφερόμενες στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού ειδικές ανακριτικές πράξεις, μετά από έγγραφη παραγγελία του εισαγγελέα που ενεργεί κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 εδάφιο γ΄ έως στ΄ του άρθρου 254.»[77] 2. Η προκαταρκτική εξέταση είναι συνοπτική και το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την κατά το άρθρο 37 πληροφόρηση της αρμόδιας αρχής μέχρι την κίνηση ή όχι της ποινικής δίωξης δεν μπορεί να υπερβεί τους έξι μήνες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο χρόνος αυτός μπορεί να παραταθεί έως τρεις το πολύ μήνες ή, εφόσον η φύση της υπόθεσης ή της πράξης που πρέπει να διενεργηθεί το επιβάλλει, για εύλογο χρονικό διάστημα, με ειδικά αιτιολογημένη πράξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή εφετών κατά περίπτωση.
	Άρθρο 244 - Δικαιώματα του υπόπτου κατά την προκαταρκτική εξέταση. 1. Αν η προκαταρκτική εξέταση διενεργείται ύστερα από μήνυση ή έγκληση κατά ορισμένου προσώπου ή αν κατά τη διάρκειά της αποδίδεται σε ορισμένο πρόσωπο η τέλεση αξιόποινης πράξης, το πρόσωπο αυτό καλείται υποχρεωτικώς πριν από πέντε τουλάχιστον ημέρες αν κατοικεί ή διαμένει σε γνωστή διεύθυνση στο εσωτερικό και πριν από δεκαπέντε τουλάχιστον ημέρες αν κατοικεί ή διαμένει σε γνωστή διεύθυνση στο εξωτερικό, για την παροχή εξηγήσεων και εξετάζεται χωρίς όρκο. Ο ύποπτος έχει τα δικαιώματα που αναφέρονται στα άρθρα 89, 90, 91, 92 παρ. 1, 95, 96, 99 παρ. 1 εδ. α', 2 και 4, 100, 101, 102, 103 και 104, καθώς και το δικαίωμα να διορίσει τεχνικό σύμβουλο σε περίπτωση διεξαγωγής πραγματογνωμοσύνης, εφαρμοζόμενης αναλόγως της διάταξης του άρθρου 183. Το δικαίωμα ενημέρωσης του υπόπτου περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο τη γνωστοποίηση των ποινικών διατάξεων, η παραβίαση των οποίων διερευνάται, καθώς και των θεμάτων επί των οποίων θα παράσχει εξηγήσεις. Τα ως άνω

[76] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[77] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

	δικαιώματά του 40 μπορεί να ασκήσει είτε αυτοπροσώπως είτε εκπροσωπούμενος από συνήγορο που διορίζεται κατά το άρθρο 89 παρ. 2, εκτός αν θεωρείται αναγκαία η αυτοπρόσωπη εμφάνισή του, κατά την κρίση εκείνου που διενεργεί την προκαταρκτική εξέταση. Οι διατάξεις των άρθρων 156 και 273 παρ. 1γ εφαρμόζονται αναλόγως. Εφόσον ο ύποπτος κλητεύθηκε νόμιμα και δεν εμφανίστηκε, η προκαταρκτική εξέταση περατώνεται και χωρίς την εξέτασή του. 2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο κλήση προς παροχή εξηγήσεων για πράξη τιμωρούμενη σε βαθμό κακουργήματος, μπορεί να παραλειφθεί, αν από τα στοιχεία της προκαταρκτικής εξέτασης προκύπτει σαφώς ότι ο ύποπτος έχει σχεδιάσει την φυγή του ή την τέλεση νέων εγκλημάτων και έχουν προκύψει επαρκείς ενδείξεις για την άμεση άσκηση ποινικής δίωξης. 3. Προηγούμενη έγγραφη εξέταση του υπόπτου που έγινε με όρκο ή χωρίς τη δυνατότητα άσκησης των δικαιωμάτων της παρ. 1 εδ. β' απαγορεύεται να αποτελέσει μέρος της δικογραφίας. Τυχόν παραμονή της στη δικογραφία συνιστά προσβολή του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη. 4. Αν, μετά την περάτωση της προκαταρκτικής εξέτασης, πρόκειται να κινηθεί ποινική δίωξη για πράξη ουσιωδώς διαφορετική από εκείνη για την οποία διενεργήθηκε αυτή, καλείται ο ύποπτος υποχρεωτικά να ασκήσει εκ νέου τα πιο πάνω δικαιώματά του, με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου αυτού. 5. «Το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο»[78] επιλύει όλες τις διαφορές ή αμφισβητήσεις που προκύπτουν κατά την προκαταρκτική εξέταση μεταξύ του υπόπτου και εκείνου που υποστηρίζει την κατηγορία ή μεταξύ αυτών και του εισαγγελέα.
ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	**ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ**
ΠΡΟΑΝΑΚΡΙΣΗ	**ΠΡΟΑΝΑΚΡΙΣΗ**
Άρθρο 243 - Πότε και από ποιον ενεργείται. 1. Η προανάκριση ενεργείται από οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο μετά γραπτή παραγγελία του εισαγγελέα. 2. Αν από την καθυστέρηση απειλείται άμεσος κίνδυνος ή αν πρόκειται για αυτόφωρο κακούργημα ή πλημμέλημα, όλοι οι κατά τα άρθρα 33 και 34 ανακριτικοί υπάλληλοι είναι υποχρεωμένοι να επιχειρούν όλες τις προανακριτικές πράξεις που είναι αναγκαίες για να βεβαιωθεί η πράξη και να ανακαλυφθεί ο δράστης, έστω και χωρίς προηγούμενη παραγγελία του εισαγγελέα. Στην περίπτωση αυτή ειδοποιούν τον εισαγγελέα με το ταχύτερο μέσο και του υποβάλλουν χωρίς χρονοτριβή τις εκθέσεις που συντάχθηκαν. Ο εισαγγελέας, αφού λάβει τις εκθέσεις, ενεργεί σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 43 κ.ε. 3. Ο ανακριτικός υπάλληλος που ορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 είναι υποχρεωμένος να διενεργήσει όλες τις προανακριτικές πράξεις που αφορούν την υπόθεση για την οποία η παραγγελία και καλεί ενώπιόν του τους μάρτυρες για εξέταση και τους κατηγορούμενους για να απολογηθούν εφόσον αυτοί κατοικούν στην περιφέρεια του εφετείου της έδρας του. Αν οι μάρτυρες και οι κατηγορούμενοι είναι κάτοικοι άλλων εφετειακών περιφερειών, ο ανωτέρω ανακριτικός υπάλληλος ζητεί την εξέταση των μαρτύρων και τη λήψη των απολογιών των κατηγορουμένων από τον αρμόδιο ανακριτικό υπάλληλο, ο οποίος πρέπει να εκτελέσει αυτήν μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών. Ο αρχικά ορισθείς ανακριτικός υπάλληλος μετά το πέρας των άνω ενεργειών επιστρέφει τη δικογραφία με εκτελεσμένη πλήρως την παραγγελία στον παραγγείλαντα εισαγγελέα. Κατά την έννοια της διάταξης αυτής τα Εφετεία Αθηνών και Πειραιώς θεωρούνται ως ανήκοντα σε μία εφετειακή περιφέρεια. Ανακριτικός υπάλληλος που παραβιάζει τις ανωτέρω διατάξεις τιμωρείται πειθαρχικά, σύμφωνα με τις πειθαρχικές διατάξεις από τις οποίες διέπεται, ανάλογα με το βαθμό της υπαιτιότητάς του. 4. Το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την παραγγελία για διενέργεια προανάκρισης μέχρι την περάτωσή της κατά το άρθρο	**Άρθρο 245 - Πότε και από ποιον ενεργείται.** 1. Η προανάκριση ενεργείται από οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο μετά από γραπτή παραγγελία του εισαγγελέα, είναι συνοπτική και δεν περατώνεται πριν ληφθεί η απολογία του κατηγορουμένου. «Εφόσον ο κατηγορούμενος κλητεύθηκε νόμιμα και δεν εμφανίστηκε, η προανάκριση περατώνεται και χωρίς την απολογία του. Παραγγελία για προανάκριση δίνεται μόνο στις περιπτώσεις του εδαφίου δ' της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου καθώς και στις περιπτώσεις «των άρθρων 43 παρ. 2 εδάφιο β ΄, 322 παρ. 3 εδάφιο α΄ περίπτωση γ΄ και 323 εδάφιο γ΄ περίπτωση γ΄» [79] .«Ο ανακριτικός υπάλληλος που ορίζεται σύμφωνα με το εδάφιο α΄ είναι υποχρεωμένος να διενεργήσει όλες τις προανακριτικές πράξεις που αφορούν την υπόθεση για την οποία η παραγγελία και καλεί ενώπιόν του τους μάρτυρες για εξέταση και τους κατηγορούμενους για να απολογηθούν εφόσον αυτοί κατοικούν στην περιφέρεια του εφετείου της έδρας του. Αν οι μάρτυρες και οι κατηγορούμενοι είναι κάτοικοι άλλων εφετειακών περιφερειών, ο ανωτέρω ανακριτικός υπάλληλος ζητεί την εξέταση των μαρτύρων και τη λήψη των απολογιών των κατηγορουμένων από τον αρμόδιο ανακριτικό υπάλληλο, ο οποίος πρέπει να εκτελέσει αυτήν μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών. Ο αρχικά ορισθείς ανακριτικός υπάλληλος μετά το πέρας των άνω ενεργειών επιστρέφει τη δικογραφία με εκτελεσμένη πλήρως την παραγγελία στον παραγγείλαντα εισαγγελέα. Κατά την έννοια της διάταξης αυτής τα Εφετεία Αθηνών και Πειραιώς θεωρούνται ως ανήκοντα σε μία εφετειακή περιφέρεια. Η προανάκριση περατώνεται: α) με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο ή β) με πρόταση του εισαγγελέα στο δικαστικό συμβούλιο ή γ) με παραγγελία του εισαγγελέα στον ανακριτή, εφόσον προκύπτει τέλεση κακουργήματος. Στην τελευταία περίπτωση, η προανάκριση μπορεί και να διακοπεί κατά τον ίδιο τρόπο. Πρόταση στο συμβούλιο γίνεται, εφόσον ο εισαγγελέας κρίνει ότι δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις για την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο. Αν υπάρχουν περισσότεροι

[78] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[79] Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

245, δεν μπορεί να υπερβεί τους τρεις μήνες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο χρόνος αυτός μπορεί να παραταθεί έως τρεις το πολύ μήνες ή, εφόσον η φύση της υπόθεσης ή της πράξης που πρέπει να διενεργηθεί το επιβάλλει, για εύλογο χρονικό διάστημα, με ειδικά αιτιολογημένη πράξη του εισαγγελέα εφετών. **Άρθρο 244 - Πότε η προανάκριση είναι αναγκαία.** Παραγγελία για προανάκριση, σύμφωνα με το άρθρο 43 παράγραφος 1 εδάφιο πρώτο, δίνεται μόνο για πλημμελήματα που υπάγονται στην αρμοδιότητα του τριμελούς πλημμελειοδικείου ή έχουν τελεστεί από πρόσωπο ιδιάζουσας δωσιδικίας, όταν έχει προηγηθεί ένορκη διοικητική εξέταση ή συντρέχουν ειδικά μνημονευόμενοι στην παραγγελία του εισαγγελέα εξαιρετικοί λόγοι, που επιβάλλουν τη διεξαγωγή συγκεκριμένων ανακριτικών πράξεων. **Άρθρο 245 - Πώς τελειώνει η προανάκριση.** 1. Η προανάκριση είναι συνοπτική και, αφού κληθεί ο κατηγορούμενος να απολογηθεί πριν από σαράντα οκτώ τουλάχιστον ώρες, περατώνεται: α) με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο ή β) με πρόταση του εισαγγελέα στο δικαστικό συμβούλιο, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην επόμενη παράγραφο, ή γ) με παραγγελία του εισαγγελέα στον ανακριτή, εφόσον προκύπτει τέλεση κακουργήματος. Στην τελευταία περίπτωση, η προανάκριση μπορεί και να διακοπεί κατά τον ίδιο τρόπο. 2. Πρόταση στο συμβούλιο γίνεται, εφόσον ο εισαγγελέας κρίνει ότι δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις για την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο. Αν υπάρχουν περισσότεροι κατηγορούμενοι και δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις σε βάρος μερικών από αυτούς ή πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη ή να παύσει οριστικά η ποινική δίωξη, ο εισαγγελέας μπορεί να χωρίσει την υπόθεση και να την εισαγάγει μόνο ως προς αυτούς στο δικαστικό συμβούλιο. Πρόταση επίσης στο δικαστικό συμβούλιο γίνεται και όταν ο εισαγγελέας εφετών, στον οποίο υποβάλλεται μετά την προανάκριση η δικογραφία, που αφορά πρόσωπα ιδιάζουσας δωσιδικίας, αρμοδιότητας τριμελούς εφετείου, κρίνει ότι δεν συντρέχουν επαρκείς ενδείξεις για την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο και παραγγέλλει την εισαγωγή της υπόθεσης στο αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο. 3. Αν από την προανάκριση δεν προέκυψε η ταυτότητα του δράστη ορισμένου εγκλήματος, η δικογραφία τίθεται με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα στο αρχείο. Το ίδιο μπορεί να πράξει ο εισαγγελέας και αν ο δράστης παραμένει άγνωστος μετά από προανάκριση κατά το άρθρο 243 παράγραφος 2 εδάφιο πρώτο ή προκαταρκτική εξέταση ή ένορκη διοικητική εξέταση ή πόρισμα ή έκθεση ελέγχου του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης ή Σώματος ή Υπηρεσίας Επιθεώρησης και Ελέγχου των φορέων της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3074/ 2002. Στην περίπτωση αυτήν η κατά το άρθρο 43 ποινική δίωξη θεωρείται ότι ασκήθηκε με την έκδοση της πιο πάνω πράξης του εισαγγελέα, η οποία πρέπει να περιέχει και το χαρακτηρισμό του αδικήματος και το χρόνο τέλεσής του. Αν ακολούθως αποκαλυφθεί ο δράστης, η δικογραφία ανασύρεται από το αρχείο και συνεχίζεται η ποινική διαδικασία. Αν οι κατηγορούμενοι είναι περισσότεροι, η αρχειοθέτηση γίνεται μόνον ως προς αυτόν που παρέμεινε άγνωστος.	κατηγορούμενοι και δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις σε βάρος μερικών από αυτούς ή πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη ή να παύσει οριστικά η ποινική δίωξη, ο εισαγγελέας μπορεί να χωρίσει την υπόθεση και να την εισαγάγει μόνο ως προς αυτούς στο δικαστικό συμβούλιο.»[80] 2. Αν υπάρχουν ενδείξεις ότι τελέστηκε αδίκημα και από την καθυστέρηση απειλείται άμεσος κίνδυνος απώλειας των αποδεικτικών στοιχείων ή υπάρχει δυσχέρεια πραγματοποίησης συγκεκριμένης ανακριτικής πράξης ή κτήσης αποδεικτικού στοιχείου στο μέλλον ή αν πρόκειται για αυτόφωρο κακούργημα ή πλημμέλημα, οι κατά το άρθρο 31 ανακριτικοί υπάλληλοι είναι υποχρεωμένοι να επιχειρούν όλες τις ανακριτικές πράξεις που είναι αναγκαίες για να βεβαιωθεί η πράξη και να ανακαλυφθεί ο δράστης, έστω και χωρίς προηγούμενη παραγγελία του εισαγγελέα. Στην περίπτωση αυτή ειδοποιούν τον εισαγγελέα με το ταχύτερο μέσο και του υποβάλλουν χωρίς χρονοτριβή τις εκθέσεις που συντάχθηκαν. Ο εισαγγελέας, αφού λάβει τις εκθέσεις, ενεργεί σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 43 κ.ε.. 3. Αν από την προανάκριση δεν προέκυψε η ταυτότητα του δράστη ορισμένου εγκλήματος, η δικογραφία τίθεται με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα στο αρχείο[81]. Το ίδιο μπορεί να πράξει ο εισαγγελέας και αν ο δράστης παραμένει άγνωστος μετά από προκαταρκτική εξέταση. Στην περίπτωση αυτήν η κατά το άρθρο 43 ποινική δίωξη θεωρείται ότι ασκήθηκε με την έκδοση της πιο πάνω πράξης του εισαγγελέα, η οποία πρέπει να περιέχει και τον χαρακτηρισμό του αδικήματος και τον χρόνο τέλεσής του. Αν ακολούθως αποκαλυφθεί ο δράστης, η δικογραφία ανασύρεται από το αρχείο και συνεχίζεται η ποινική διαδικασία. Αν οι κατηγορούμενοι είναι περισσότεροι, η αρχειοθέτηση γίνεται μόνον ως προς αυτόν που παρέμεινε άγνωστος.
ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	**ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ**
ΚΥΡΙΑ ΑΝΑΚΡΙΣΗ	**ΚΥΡΙΑ ΑΝΑΚΡΙΣΗ**
Άρθρο 246 - Ποιος ενεργεί την κύρια ανάκριση. 1. Την κύρια ανάκριση ενεργεί μόνο ο ανακριτής, μετά γραπτή παραγγελία του εισαγγελέα, η οποία καθορίζει και εξειδικεύει την αξιόποινη πράξη και την ποινική διάταξη που την προβλέπει. 2. Ο εισαγγελέας μπορεί να δώσει την παραγγελία προς τον	**Άρθρο 246 - Ποιος ενεργεί την κύρια ανάκριση.** «1. Την κύρια ανάκριση την ενεργεί μόνο ο ανακριτής, μετά από γραπτή παραγγελία του εισαγγελέα, η οποία καθορίζει και εξειδικεύει την αξιόποινη πράξη και την ποινική διάταξη που την προβλέπει.»[82]

[80] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[81] Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[82] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 13 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

ανακριτή, σε οποιοδήποτε στάδιο της προανάκρισης και αμέσως μετά την κίνηση της ποινικής δίωξης. 3. Τέτοια παραγγελία δίνει ο εισαγγελέας: α) σε κακουργήματα, β) σε πλημμελήματα στα οποία κατά την κρίση του συντρέχει περίπτωση να επιβληθούν περιοριστικοί όροι στον κατηγορούμενο κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 282.	2. Τέτοια παραγγελία δίνει ο εισαγγελέας: α) σε κακουργήματα, β) σε πλημμελήματα στα οποία προβλέπεται η δυνατότητα επιβολής προσωρινής κράτησης καθώς και σε εκείνα στα οποία, κατά την κρίση του, συντρέχει περίπτωση να επιβληθούν στον κατηγορούμενο περιοριστικοί όροι κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 283.
Άρθρο 247 - Διαφωνία του ανακριτή. 1. Ο ανακριτής έχει το δικαίωμα να μην εκτελέσει την παραγγελία του εισαγγελέα για την ενέργεια κύριας ανάκρισης, μόνο αν θεωρεί τον εαυτό του αναρμόδιο ή αν η πράξη δεν έχει αξιόποινο χαρακτήρα ή αν παραγράφηκε το αξιόποινο ή αν υπάρχουν λόγοι που εμποδίζουν ή αναστέλλουν την ποινική δίωξη. 2. Στις περιπτώσεις αυτές, για τη διαφωνία αποφασίζει το δικαστικό συμβούλιο.	**Άρθρο 247 - Διαφωνία του ανακριτή.** Ο ανακριτής έχει το δικαίωμα να μην εκτελέσει την παραγγελία του εισαγγελέα για την ενέργεια κύριας ανάκρισης, μόνο αν θεωρεί τον εαυτό του αναρμόδιο ή αν η πράξη δεν έχει αξιόποινο χαρακτήρα ή αν παραγράφηκε το αξιόποινο ή αν υπάρχουν λόγοι που εμποδίζουν ή αναστέλλουν την ποινική δίωξη. Στις περιπτώσεις αυτές, για τη διαφωνία αποφασίζει το δικαστικό συμβούλιο.
Άρθρο 248 - Ενέργειες του ανακριτή. 1. Μόλις ο ανακριτής λάβει την παραγγελία του εισαγγελέα, ενεργεί όλες τις ανακριτικές πράξεις που θεωρεί κατά την κρίση του αναγκαίες για να εξακριβωθούν το έγκλημα και οι υπαίτιοι. Σε υποθέσεις το αντικείμενο των οποίων απαιτεί ειδικές γνώσεις, ο ανακριτής μπορεί να ζητήσει από τον εισαγγελέα εφετών, που έχει την ανώτατη διεύθυνση της ανάκρισης, να ορίσει με πράξη του ειδικούς επιστήμονες για την υποβοήθηση του έργου της ανάκρισης. Ο ορισμός των προσώπων αυτών γίνεται μεταξύ αυτών που υπηρετούν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και εφαρμόζονται αναλόγως, ως προς αυτούς, οι διατάξεις των άρθρων 188 έως 193. 2. Ο ανακριτής οφείλει επίσης να βεβαιώσει τη ζημία που προκλήθηκε από το έγκλημα, αν αυτό είναι αναγκαίο για τη δικαστική κρίση σχετικά με το έγκλημα ή κάποια από τις περιστάσεις του ή αν παρίσταται ως πολιτικώς ενάγων εκείνος που αδικήθηκε. 3. Αν προηγήθηκε προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση, ο ανακριτής δεν επαναλαμβάνει τις ανακριτικές πράξεις που έχουν γίνει στο πλαίσιό τους. Μόνο όταν κρίνει ότι οι πράξεις δεν έγιναν νομότυπα ή όταν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, χρειάζονται ειδική συμπλήρωση, επαναλαμβάνει αυτές. 4. Ο ανακριτής οφείλει να περατώσει την κύρια ανάκριση μέσα σε οκτώ μήνες και τη διατασσόμενη από το συμβούλιο συμπληρωματική ανάκριση μέσα σε δύο μήνες, αφότου η δικογραφία περιέλθει σε αυτόν. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι προθεσμίες αυτές μπορούν να παραταθούν εφάπαξ μέχρι δύο μήνες με αιτιολογημένο σε κάθε περίπτωση βούλευμα του δικαστικού συμβουλίου, στο οποίο ο ανακριτής απευθύνεται πριν από τη συμπλήρωση των πιο πάνω προθεσμιών. Εάν η φύση της υπόθεσης ή της πράξης που πρέπει να διενεργηθεί το επιβάλλει, η κατά τα ως άνω παράταση μπορεί να διαρκέσει για εύλογο χρονικό διάστημα. 5. Αν ο ανακριτής έχει εκδώσει κατά του κατηγορουμένου ένταλμα προσωρινής κράτησης, οφείλει να περατώσει την κυρία ανάκριση μέσα σε τέσσερις μήνες αφότου η δικογραφία περιήλθε σε αυτόν. Η προθεσμία αυτή σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να παραταθεί εφάπαξ για σαράντα ακόμη ημέρες, με αιτιολογημένο σε κάθε περίπτωση βούλευμα του αρμόδιου δικαστικού συμβουλίου, στο οποίο ο ανακριτής απευθύνεται πριν από τη συμπλήρωση της ως άνω προθεσμίας. Αν ο εισαγγελέας παραγγείλει ή το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο διατάξει συμπληρωματική ανάκριση, ο ανακριτής οφείλει να την περατώσει μέσα σε τριάντα ημέρες, αφότου η δικογραφία περιήλθε σε αυτόν.	**Άρθρο 248 - Ενέργειες του ανακριτή.** «1. Μόλις ο ανακριτής λάβει την παραγγελία του εισαγγελέα, καλεί τον κατηγορούμενο σε απολογία, εκτός αν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της παρ. 2.»[83] 2. Ο ανακριτής δικαιούται να επαναλάβει τις ανακριτικές πράξεις του εισαγγελέα ή των υπ' αυτόν ανακριτικών υπαλλήλων μόνο αν θεωρεί ότι αυτό είναι αναγκαίο για τη νομιμότητά τους ή την πληρέστερη διερεύνηση της υπόθεσης. Επίσης προς τον σκοπό αυτό δικαιούται να διενεργήσει νέες ανακριτικές πράξεις εξ ιδίας πρωτοβουλίας ή κατόπιν αιτήσεως του κατηγορουμένου κατά το άρθρο 274. «3. Το κατηγορητήριο, το οποίο συντάσσει ο ανακριτής, περιέχει όλα τα στοιχεία που προβλέπονται στα άρθρα 100 και 273 παρ. 2.»[84] 4. Σε υποθέσεις το αντικείμενο των οποίων απαιτεί ειδικές γνώσεις, ο ανακριτής μπορεί να ζητήσει από τον εισαγγελέα εφετών, που έχει την ανώτατη εποπτεία της 41 ανάκρισης, να ορίσει με πράξη του ειδικούς επιστήμονες για την υποβοήθηση του έργου της ανάκρισης. Ο ορισμός των προσώπων αυτών γίνεται μεταξύ αυτών που έχουν την απαιτούμενη εξειδίκευση και εφαρμόζονται αναλόγως, ως προς αυτούς, οι διατάξεις των άρθρων 188 έως 193. Οι ειδικοί αυτοί επιστήμονες συνεπικουρούν με κάθε πρόσφορο τρόπο το έργο του ανακριτή για την ακριβέστερη διάγνωση και κρίση γεγονότων, για τα οποία απαιτούνται ειδικές γνώσεις επιστήμης ή τέχνης. Σε κάθε περίπτωση με την βοήθεια των ως άνω προσώπων ο ανακριτής οφείλει επίσης να βεβαιώσει την ζημία που προκλήθηκε από το έγκλημα, αν αυτή αποτελεί στοιχείο της ειδικής υπόστασης των ερευνώμενων εγκλημάτων ή είναι γενικότερα αναγκαία για την δικαστική κρίση σχετικά με το έγκλημα ή κάποια από τις περιστάσεις του. 5. Ο ανακριτής οφείλει να περατώσει την κύρια ανάκριση μέσα σε οκτώ μήνες και τη διατασσόμενη από το συμβούλιο συμπληρωματική ανάκριση μέσα σε δύο μήνες, αφότου η δικογραφία περιέλθει σε αυτόν, ενώ σε περίπτωση που ο ανακριτής έχει εκδώσει κατά του κατηγορουμένου ένταλμα προσωρινής κράτησης, οφείλει να περατώσει την κυρία ανάκριση μέσα σε τέσσερις μήνες από την επιβολή της προσωρινής κράτησης, εκτός αν η φύση της υπόθεσης ή της πράξης που πρέπει να διενεργηθεί επιβάλλουν την υπέρβαση των προθεσμιών αυτών. 6. Αν από την ανάκριση προκύψουν ενδείξεις ότι ο κατηγορούμενος αποκόμισε ή προσπόρισε σε άλλον περιουσιακό όφελος από πράξη τιμωρούμενη σε βαθμό κακουργήματος, ο ανακριτής οφείλει επίσης να διερευνήσει την περιουσιακή κατάσταση του κατηγορουμένου, εφόσον αυτό κρίνεται απαραίτητο για την βεβαίωση του εγκλήματος, προβαίνοντας σε κάθε αναγκαία ενέργεια προς τον σκοπό αυτό. Κατά την έρευνα αυτή, ο ανακριτής, με διάταξή του που εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα, μπορεί να αίρει το φορολογικό, τραπεζικό, χρηματιστηριακό ή κάθε άλλου είδους απόρρητο, με

[83] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 13 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[84] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 13 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

	την εξαίρεση του δικηγορικού (άρθρο 39 παρ. 1 Ν. 4194/2013) και του τηλεπικοινωνιακού απορρήτου (Ν. 2225/1994) και να αποκτά πρόσβαση σε κάθε μορφής αρχείο Δημόσιας Αρχής ή Οργανισμού που τηρεί και επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, προκειμένου να διαπιστώσει την περιουσιακή κατάσταση του κατηγορουμένου και κατά την κρίση του και κάθε άλλου προσώπου, για το οποίο, από τα στοιχεία της ανάκρισης, προκύπτουν ενδείξεις ότι απέκτησε περιουσία που προέρχεται ή σχετίζεται άμεσα ή έμμεσα με τη διερευνώμενη πράξη. Η κατά την παράγραφο αυτή έρευνα μπορεί να παραλειφθεί, αν τέτοιος έλεγχος έχει λάβει χώρα στο πλαίσιο τυχόν προηγηθείσας προκαταρκτικής εξέτασης.
Άρθρο 249 - Επιτόπια μετάβαση του ανακριτή. 1. Ο ανακριτής μπορεί να μεταβαίνει, για να διενεργήσει ανάκριση, έξω από την έδρα του με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα πλημμελειοδικείου, ή και σε άλλη δικαστική περιφέρεια, αν το εγκρίνει ο εισαγγελέας του εφετείου. Στην τελευταία περίπτωση ειδοποιείται ο εισαγγελέας εφετών της περιφέρειας όπου πρόκειται να γίνει η ανάκριση, ο οποίος και ασκεί από το χρόνο της ειδοποίησης την εποπτεία που αναφέρει το άρθρο 35. 2. Ο ανακριτής μπορεί να αναθέσει σε άλλον ανακριτικό υπάλληλο τις πράξεις που πρόκειται να διενεργηθούν έξω από την έδρα του, μέσα όμως στη δική του δικαστική περιφέρεια· επίσης αναθέτει στον αρμόδιο ανακριτή ή ανακριτικό υπάλληλο εκείνες που πρόκειται να γίνουν έξω από την περιφέρειά του, ειδοποιώντας συγχρόνως τον οικείο εισαγγελέα. 3. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ο ανακριτής μπορεί να αναθέσει τη διενέργεια ορισμένων πράξεων σε άλλον ανακριτή ή σε οποιονδήποτε προανακριτικό υπάλληλο της έδρας του, ειδοποιώντας συγχρόνως τον οικείο εισαγγελέα εφετών.	**Άρθρο 249 - Επιτόπια μετάβαση του ανακριτή.** 1. Ο ανακριτής μπορεί να μεταβαίνει για να διενεργήσει ανάκριση, έξω από την έδρα του με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή και σε άλλη δικαστική περιφέρεια, αν το εγκρίνει ο εισαγγελέας εφετών. Στην τελευταία περίπτωση ειδοποιείται ο εισαγγελέας εφετών της περιφέρειας όπου πρόκειται να γίνει η ανάκριση. 2. Ο ανακριτής μπορεί να αναθέσει σε άλλον ανακριτικό υπάλληλο τις πράξεις που πρόκειται να διενεργηθούν έξω από την έδρα του, μέσα όμως στη δική του δικαστική περιφέρεια. Επίσης αναθέτει στον αρμόδιο ανακριτή ή ανακριτικό υπάλληλο εκείνες που πρόκειται να γίνουν έξω από την περιφέρειά του, ειδοποιώντας συγχρόνως τον οικείο εισαγγελέα. Δεν μπορεί όμως να αναθέσει σε άλλο ανακριτή την λήψη της απολογίας του κατηγορουμένου. 3. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ο ανακριτής μπορεί να αναθέσει την διενέργεια ορισμένων πράξεων σε άλλον ανακριτή ή σε οποιονδήποτε προανακριτικό υπάλληλο της έδρας του, ειδοποιώντας συγχρόνως τον οικείο εισαγγελέα εφετών.
Άρθρο 250 - Εξουσία του ανακριτή. 1. Ο ανακριτής έχει το δικαίωμα και οφείλει να επεκτείνει τη δίωξη σε όλους όσους συμμετείχαν στην ίδια πράξη. Δεν μπορεί όμως να επεκτείνει την ποινική δίωξη και σε άλλη πράξη, έστω και αν είναι συναφής, ούτε έχει δικαίωμα συρρίκνωσης ή διεύρυνσης της ασκηθείσας ποινικής δίωξης. 2. Αν κατά την πορεία της ανάκρισης ανακαλυφθούν και άλλες αξιόποινες πράξεις που διώκονται αυτεπαγγέλτως, ο ανακριτής τις ανακοινώνει στον εισαγγελέα, χωρίς εν τω μεταξύ να εμποδίζεται να ενεργεί τις κατεπείγουσες ανακριτικές πράξεις για τη βεβαίωσή τους. Στην περίπτωση αυτή ο εισαγγελέας ενεργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθ. 43 του κώδικα.	**«Άρθρο 250 - Εξουσία του ανακριτή.** 1. Ο ανακριτής έχει το δικαίωμα και οφείλει να επεκτείνει τη δίωξη σε όλους όσοι συμμετείχαν στην ίδια πράξη. Δεν μπορεί όμως να επεκτείνει την ποινική δίωξη και σε άλλη πράξη, έστω και αν είναι συναφής, ούτε έχει δικαίωμα συρρίκνωσης ή διεύρυνσης της ασκηθείσας ποινικής δίωξης. 2. Αν κατά την πορεία της ανάκρισης ανακαλυφθούν και άλλες αξιόποινες πράξεις που διώκονται αυτεπαγγέλτως, ο ανακριτής τις ανακοινώνει στον εισαγγελέα, χωρίς εν τω μεταξύ να εμποδίζεται να ενεργεί τις κατεπείγουσες ανακριτικές πράξεις για τη βεβαίωσή τους. Στην περίπτωση αυτή ο εισαγγελέας ενεργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 43.»[85]
ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ	
ΑΝΑΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ	
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 251 - Καθήκοντα εκείνου που ενεργεί την ανάκριση. Ο ανακριτής και οι ανακριτικοί υπάλληλοι που αναφέρονται στα άρθρα 33 και 34, όταν λάβουν παραγγελία του εισαγγελέα, και στις περιπτώσεις του άρθρου 243 παρ. 2 αυτεπαγγέλτως, οφείλουν χωρίς χρονοτριβή να συγκεντρώνουν πληροφορίες για το έγκλημα και τους υπαιτίους του, να εξετάζουν μάρτυρες και κατηγορουμένους, να μεταβαίνουν επί τόπου για ενέργεια αυτοψίας, αφού πάρουν μαζί τους, αν υπάρχει ανάγκη, ιατροδικαστές ή άλλους πραγματογνώμονες, να διεξάγουν έρευνες, να καταλαμβάνουν πειστήρια και γενικά να ενεργούν οτιδήποτε είναι αναγκαίο για τη συλλογή και τη διατήρηση των αποδείξεων, καθώς και για την εξασφάλιση των ιχνών του εγκλήματος.	**Άρθρο 251 - Καθήκοντα εκείνου που ενεργεί την ανάκριση - Αρχή της αναλογικότητας.** 1. Ο ανακριτής και οι ανακριτικοί υπάλληλοι στους οποίους έχουν ανατεθεί ανακριτικές πράξεις κατά το άρθρο «249 παρ. 2 και 3»[86]οφείλουν χωρίς χρονοτριβή να συγκεντρώνουν πληροφορίες για το έγκλημα και τους υπαιτίους του, να εξετάζουν μάρτυρες και κατηγορουμένους, να μεταβαίνουν επί τόπου για ενέργεια αυτοψίας, αφού πάρουν μαζί τους, αν υπάρχει ανάγκη, ιατροδικαστές ή άλλους πραγματογνώμονες, να διεξάγουν έρευνες, να καταλαμβάνουν πειστήρια και γενικά να ενεργούν οτιδήποτε είναι αναγκαίο για τη συλλογή και τη διατήρηση των αποδείξεων, καθώς και για την εξασφάλιση των ιχνών του εγκλήματος. 2. Κατά τη διενέργεια κάθε ανακριτικής πράξης «και οι ανακριτικοί υπάλληλοι»[87] οφείλουν να τηρούν την αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 Συντάγματος).

[85] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 13 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[86] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[87] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

Άρθρο 252 - Δικαιώματα εκείνου που ανακρίνει. Θορυβοποιοί. 1. Όταν γίνεται αυτοψία, έρευνα και κατάσχεση, οι αναφερόμενοι στο προηγούμενο άρθρο έχουν δικαίωμα να κλείνουν κατοικίες ολικά ή μερικά, να θέτουν σφραγίδες, να διορίζουν φύλακες και γενικά να παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε να μην υπεξαιρεθούν, υπεξαχθούν ή μεταβληθούν αντικείμενα χρήσιμα στην ανάκριση ούτε να απομακρυνθούν ή να ξεφύγουν από τις έρευνές τους άνθρωποι ύποπτοι. 2. Μπορούν επίσης να διατάξουν να μην απομακρυνθεί κανένας πριν από το τέλος της έρευνας και να έρθουν πάλι όσοι απομακρύνθηκαν. 3. Αν κάποιος, όσο γίνονται οι παραπάνω ή άλλες ανακριτικές πράξεις, διαταράσσει με οποιονδήποτε τρόπο την ησυχία και την τάξη ή εναντιώνεται στα μέτρα που διατάχθηκαν, όσοι αναφέρονται στο προηγούμενο άρθρο έχουν δικαίωμα να διατάξουν την απομάκρυνσή του. Αν αυτός επιμένει να θορυβεί ή να εναντιώνεται, μπορούν να διατάξουν την κράτησή του έως είκοσι τέσσερις ώρες. Το γεγονός αυτό αναφέρεται στην έκθεση της ανάκρισης. Όταν εκείνος που θορυβεί ή εναντιώνεται είναι συνήγορος διάδικου, όσοι ενεργούν την ανάκριση έχουν δικαίωμα να διατάξουν μόνο την απομάκρυνσή του, που εκτελείται βίαια αν αρνείται να απομακρυνθεί. Σ' αυτή την περίπτωση οι παραπάνω οφείλουν να διορίσουν για τον κατηγορούμενο άλλο συνήγορο, όπου ο νόμος το επιβάλλει.	**Άρθρο 252 - Δικαιώματα εκείνου που ανακρίνει. Θορυβοποιοί.** 1. Όταν γίνεται αυτοψία, έρευνα και κατάσχεση, οι αναφερόμενοι στο προηγούμενο άρθρο έχουν δικαίωμα να κλείνουν κατοικίες ολικά ή μερικά, να θέτουν σφραγίδες, να διορίζουν φύλακες και γενικά να παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε να μην υπεξαιρεθούν, υπεξαχθούν ή μεταβληθούν αντικείμενα χρήσιμα στην ανάκριση ούτε να απομακρυνθούν ή να ξεφύγουν από τις έρευνές τους ύποπτοι. 2. Τα ίδια πρόσωπα μπορούν επίσης να διατάξουν να μην απομακρυνθεί κανένας πριν από το τέλος της έρευνας και να έρθουν πάλι όσοι απομακρύνθηκαν. 3. Αν κάποιος, όσο γίνονται οι παραπάνω ή άλλες ανακριτικές πράξεις, διαταράσσει με οποιονδήποτε τρόπο 42 την ησυχία και την τάξη ή εναντιώνεται στα μέτρα που διατάχθηκαν, όσοι αναφέρονται στο προηγούμενο άρθρο έχουν δικαίωμα να διατάξουν την απομάκρυνσή του. Αν αυτός επιμένει να θορυβεί ή να εναντιώνεται, μπορούν να διατάξουν την κράτησή του έως είκοσι τέσσερις ώρες. Το γεγονός αυτό αναφέρεται στην έκθεση της ανάκρισης. Όταν εκείνος που θορυβεί ή εναντιώνεται είναι συνήγορος διαδίκου, όσοι ενεργούν την ανάκριση έχουν δικαίωμα να διατάξουν μόνο την απομάκρυνσή του, που εκτελείται βίαια αν αρνείται να απομακρυνθεί. Σε αυτή την περίπτωση οι παραπάνω οφείλουν να διορίσουν για τον κατηγορούμενο άλλο συνήγορο, όπου ο νόμος το επιβάλλει.
ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	**ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ**
ΕΡΕΥΝΕΣ	**ΕΡΕΥΝΕΣ. ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ.**
Άρθρο 253 - Προϋποθέσεις για τη διενέργεια έρευνας. Αν διεξάγεται ανάκριση για κακούργημα ή πλημμέλημα, έρευνα διενεργείται όταν μπορεί βάσιμα να υποτεθεί ότι η βεβαίωση του εγκλήματος, η αποκάλυψη ή η σύλληψη των δραστών ή τέλος η βεβαίωση ή η αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί ή να διευκολυνθεί μόνο με αυτήν.	**«Άρθρο 253 - Προϋποθέσεις για τη διενέργεια έρευνας.** Αν διεξάγεται ανακριτική διαδικασία για κακούργημα ή πλημμέλημα, έρευνα διενεργείται, κι αν αυτή αφορά κατοικία με την παρουσία πάντοτε εκπροσώπων της δικαστικής εξουσίας, όταν μπορεί βάσιμα να υποτεθεί ότι η βεβαίωση του εγκλήματος, η αποκάλυψη ή η σύλληψη των δραστών ή τέλος η βεβαίωση ή η αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε, είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί ή να διευκολυνθεί μόνο με αυτήν.»[88]
Άρθρο 253Α - Ειδικές ανακριτικές πράξεις επί ορισμένων εγκλημάτων. 1. Ειδικά, για τις αξιόποινες πράξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 187, των άρθρων 187Α, 207 εδάφιο α', 208 παρ. 1 εδάφιο α', 208Α, εκτός από τις ιδιαίτερα ελαφρές περιπτώσεις, 323Α, 336 σε βάρος ανηλίκου, της παραγράφου 1 του άρθρου 338 σε βάρος ανηλίκου, των παραγράφων 1 και 4 του άρθρου 339, των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 342, των άρθρων 348Α, 348Β, 348Γ, 351 και 351Α του Ποινικού Κώδικα, η έρευνα μπορεί να συμπεριλάβει και τη διενέργεια: α) ανακριτικής διείσδυσης, με την τήρηση των εγγυήσεων και τις διαδικασίες των επόμενων παραγράφων και όπως κατά τα λοιπά η διείσδυση προβλέπεται στο άρθρο 28 του Ν. 4139/2013 (Α' 74) και στην παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 2713/1999 (Α' 89), εφόσον η ανακριτική διείσδυση περιορίζεται στις πράξεις που είναι απολύτως αναγκαίες για τη διακρίβωση εγκλημάτων, την τέλεση των οποίων τα μέλη της οργάνωσης είχαν προαποφασίσει, β) ελεγχόμενων μεταφορών, με την τήρηση των εγγυήσεων και τις διαδικασίες των επόμενων παραγράφων και όπως κατά τα λοιπά οι μεταφορές αυτές προβλέπονται στο άρθρο 38 του Ν. 2145/1993 (Α' 88). γ) άρσης του απορρήτου, με την τήρηση των εγγυήσεων και τις διαδικασίες των επόμενων παραγράφων και όπως κατά τα λοιπά η άρση αυτή προβλέπεται στα άρθρα 4 και 5 του Ν. 2225/1994 (Α' 121),	**Άρθρο 254 - Ειδικές ανακριτικές πράξεις επί ορισμένων εγκλημάτων.** 1. Ειδικά για τις αξιόποινες πράξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 187, των άρθρων 187Α, «207 παρ. 1 και 2»[89], 208 παρ. 1 εδ. α', 208Α εκτός από τις ιδιαίτερα ελαφρές περιπτώσεις, 323Α, 336 σε βάρος ανηλίκου, «του άρθρου 338»[90] σε βάρος ανηλίκου, «των παρ. 1 και 3 του άρθρου 339»[91], «της παρ. 1 του άρθρου 342»[92], των άρθρων 348Α, 348Β, 348Γ και «351Α»[93] ΠΚ η έρευνα μπορεί να συμπεριλάβει και τη διενέργεια: α) συγκαλυμμένης έρευνας, κατά την οποία ο ανακριτικός υπάλληλος ή ο ιδιώτης που ενεργεί υπό τις οδηγίες του, προσφέρεται να διευκολύνει την τέλεση κάποιου από τα εγκλήματα της παρ. 1, την οποία ο δράστης του εν λόγω εγκλήματος είχε προαποφασίσει. Η διενέργεια της συγκαλυμμένης έρευνας γίνεται υπό την εποπτεία του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, για δε τις ενέργειες του συγκαλυμμένα δρώντος ή του ιδιώτη συντάσσεται αναλυτική έκθεση κατά τα άρθρα 148 έως 153. Αποδεικτικά στοιχεία που αποκτήθηκαν με ενέργειες του συγκαλυμμένα δρώντος ή του ιδιώτη, οι οποίες δεν μνημονεύονται αναλυτικά στην έκθεση, δεν λαμβάνονται υπόψη για την καταδίκη του κατηγορουμένου. β) ανακριτικής διείσδυσης, κατά την οποία ανακριτικός υπάλληλος με συγκαλυμμένα στοιχεία ταυτότητας αναλαμβάνει διεκπεραιωτικά καθήκοντα σε εγκληματική ή τρομοκρατική οργάνωση με σκοπό την εξιχνίαση της δομής της, την αποκάλυψη των μελών της, καθώς και τη διακρίβωση των εγκλημάτων της παρ. 1, την τέλεση των οποίων τα μέλη της

[88] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[89] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[90] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[91] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[92] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[93] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 96 του Ν. 4623/2019 (Α' 134).

δ) καταγραφής δραστηριότητας ή άλλων γεγονότων εκτός κατοικίας με συσκευές ήχου ή εικόνας ή με άλλα ειδικά τεχνικά μέσα, με την τήρηση των εγγυήσεων και τις διαδικασίες των επόμενων παραγράφων και όπως κατά τα λοιπά η καταγραφή προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 6 του παραπάνω Ν. 2713/1999 (Α' 89) και ε) συσχέτισης ή συνδυασμού δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με την τήρηση των εγγυήσεων και τις διαδικασίες των επόμενων παραγράφων και υπό τους ουσιαστικούς όρους και προϋποθέσεις του Ν. 2472/1997 (Α' 50). 2. Οι ανακριτικές πράξεις της προηγούμενης παραγράφου διεξάγονται μόνο: α) αν προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις ότι έχει τελεσθεί αξιόποινη πράξη των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 187, των άρθρων 187Α, 207 εδάφιο α', 208 παρ. 1, εδάφιο α', 208Α, εκτός από τις ιδιαίτερα ελαφρές περιπτώσεις, 323Α, 336 σε βάρος ανηλίκου, της παρ. 1 του άρθρου 338 σε βάρος ανηλίκου, των παραγράφων 1 και 4 του άρθρου 339, των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 342, των άρθρων 348Α, 348Β, 348Γ, 351 και 351Α του Ποινικού Κώδικα, β) αν η εξάρθρωση της εγκληματικής οργάνωσης ή η εξιχνίαση των τρομοκρατικών πράξεων του άρθρου 187Α ή των πράξεων των άρθρων 207 εδάφιο α', 208 παρ. 1, εδάφιο α', 208Α, εκτός από τις ιδιαίτερα ελαφρές περιπτώσεις, 323Α, 336 σε βάρος ανηλίκου, της παρ. 1 του άρθρου 338 σε βάρος ανηλίκου, των παραγράφων 1 και 4 του άρθρου 339, των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 342, των άρθρων 348Α, 348Β, 348Γ, 351 και 351Α του Ποινικού Κώδικα είναι διαφορετικά αδύνατη ή ιδιαιτέρως δυσχερής. 3. Για τη διενέργεια των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 ανακριτικών πράξεων, καθώς και για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα που απαιτείται για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού αποφαίνεται με ειδικά αιτιολογημένο βούλευμά του το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο μετά από πρόταση του εισαγγελέα. Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις την έρευνα μπορεί να διατάξει ο εισαγγελέας ή ο ανακριτής. Στην περίπτωση αυτή ο εισαγγελέας ή ο ανακριτής είναι υποχρεωμένοι να εισαγάγουν το ζήτημα στο αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο μέσα σε προθεσμία τριών ημερών. Διαφορετικά η ισχύς της σχετικής διάταξης παύει αυτοδικαίως με τη λήξη της τριήμερης προθεσμίας. 4. Κάθε στοιχείο ή γνώση που αποκτήθηκε κατά τη διενέργεια των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 ανακριτικών πράξεων μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο για τους λόγους που όρισε το δικαστικό συμβούλιο. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται τα στοιχεία αυτά ή οι αποκτηθείσες γνώσεις να χρησιμοποιηθούν για τη βεβαίωση εγκλήματος, τη σύλληψη δραστών και την εξάρθρωση άλλης εγκληματικής οργάνωσης, εφόσον το δικαστικό συμβούλιο αποφανθεί ειδικώς περί αυτού. 5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και κατά τη διενέργεια των αντίστοιχων ερευνών που προβλέπονται σε ειδικούς ποινικούς νόμους των οποίων οι ρυθμίσεις εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος.	οργάνωσης είχαν προαποφασίσει. Τα ίδια καθήκοντα μπορεί να αναλάβει και ιδιώτης υπό τους όρους των παραγράφων 2 έως 6 του παρόντος και εφόσον κατά τα λοιπά για τη δράση του είναι ενήμερος ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών. Ο ενεργών την ανακριτική διείσδυση μπορεί να φέρει συγκαλυμμένα στοιχεία ταυτότητας και φορολογικά ή άλλα στοιχεία και να συναλλάσσεται με αυτά για τις ανάγκες της έρευνας που διεξάγει. Οι λεπτομέρειες και η διαδικασία έκδοσης των εν λόγω στοιχείων συγκάλυψης ορίζονται με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Προστασίας του Πολίτη. Η διενέργεια της ανακριτικής διείσδυσης γίνεται υπό την εποπτεία του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, για δε τις ενέργειες του συγκαλυμμένα δρώντος ανακριτικού υπαλλήλου ή του ιδιώτη συντάσσεται αναλυτική έκθεση κατά τα άρθρα 148 έως 153. Αποδεικτικά στοιχεία που αποκτήθηκαν με ενέργειες του συγκαλυμμένα δρώντος ανακριτικού υπαλλήλου ή του ιδιώτη, οι οποίες δεν μνημονεύονται αναλυτικά στην έκθεση, δεν λαμβάνονται υπόψη για την καταδίκη του κατηγορουμένου. γ) ελεγχόμενων μεταφορών, όπως οι μεταφορές αυτές προβλέπονται στο άρθρο 38 του Ν. 2145/1993 (Α' 88). δ) άρσης του απορρήτου του περιεχομένου των επικοινωνιών ή των δεδομένων θέσης και κίνησης αυτών, με την τήρηση των εγγυήσεων και τις διαδικασίες των άρθρων 4 και 5 του Ν. 2225/1994 (Α' 121), όπως αυτά ισχύουν. ε) καταγραφής της δραστηριότητας ή άλλων γεγονότων εκτός κατοικίας με συσκευές ήχου ή εικόνας ή με άλλα ειδικά τεχνικά μέσα. στ) συσχέτισης ή συνδυασμού δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. 2. Οι ανακριτικές πράξεις της προηγούμενης παραγράφου διεξάγονται, με την τήρηση των εγγυήσεων και τις διαδικασίες των επόμενων παραγράφων, μόνο: α) αν προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις ότι έχει τελεσθεί αξιόποινη πράξη από τις αναφερόμενες στην παρ. 1 του άρθρου αυτού. β) αν η εξάρθρωση της εγκληματικής οργάνωσης ή η εξιχνίαση των τρομοκρατικών πράξεων των άρθρων 187Α ΠΚ ή των λοιπών πράξεων που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου αυτού είναι διαφορετικά αδύνατη ή ιδιαιτέρως δυσχερής. 3. Για τη διενέργεια των αναφερόμενων στην παρ. 1 ανακριτικών πράξεων, καθώς και για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα που απαιτείται για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού αποφαίνεται με ειδικά αιτιολογημένο βούλευμά του το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο μετά από πρόταση του εισαγγελέα. Στην αιτιολογία του βουλεύματος γίνεται ειδική μνεία: α) της αξιόποινης πράξης, β) των σοβαρών ενδείξεων ενοχής σε βάρος του προσώπου κατά του οποίου διενεργείται η ανακριτική πράξη, γ) του σκοπού αυτής, δ) της αδυναμίας ή ιδιαίτερης δυσχέρειας διακρίβωσης του εγκλήματος με άλλο τρόπο, και ε) της απόλυτα αναγκαίας χρονικής διάρκειας της ανακριτικής πράξης. Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις την έρευνα μπορεί να διατάξει ο εισαγγελέας ή ο ανακριτής. Στην περίπτωση αυτή ο εισαγγελέας ή ο ανακριτής είναι υποχρεωμένοι να εισαγάγουν το ζήτημα μέσα σε προθεσμία τριών ημερών στο αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο, το οποίο ελέγχει παράλληλα την συνδρομή των εξαιρετικά επειγουσών περιστάσεων. Διαφορετικά η ισχύς της σχετικής διάταξης αίρεται αυτοδικαίως. Αν εντός ευλόγου χρόνου, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τις πέντε (5) ημέρες, δεν εκδοθεί βούλευμα, τα τυχόν ευρήματα δεν είναι αξιοποιήσιμα. 4. Οι αναφερόμενες στα στοιχεία γ', δ' και ε' της παραγράφου 1 ανακριτικές πράξεις μπορούν να επιβληθούν υπό τους όρους της παραγράφου 3 και κατά τρίτου αμέτοχου στο έγκλημα προσώπου, προκειμένου να αποκαλυφθεί η ταυτότητα του κατηγορουμένου ή ο τόπος 43 διαμονής ή της κατοικίας του και εφόσον είναι τεχνικά αδύνατη η εξακρίβωση αυτών των στοιχείων με άλλον τρόπο. Στις περιπτώσεις αυτές το αποδεικτικό υλικό που αφορά το τρίτο πρόσωπο καταστρέφεται αμέσως μετά την επίτευξη του ανακριτικού σκοπού, εκτός εάν με αυτό αποδεικνύεται η εκ μέρους του τέλεση κακουργήματος κατά της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας, της προσωπικής ή γενετήσιας ελευθερίας, του πολιτεύματος ή της ακεραιότητας της χώρας, οπότε επιτρέπεται η αξιοποίησή του σε δίκη για τα εν λόγω εγκλήματα.

	5. Κάθε στοιχείο ή γνώση που αποκτάται κατά τη διενέργεια των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 ανακριτικών πράξεων αξιοποιείται στο πλαίσιο της αυτής ποινικής δίκης, υπό τον όρο ότι αφορά πράξη για την οποία επιτρέπεται η διενέργεια ειδικών ανακριτικών πράξεων. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται το στοιχείο αυτό ή η αποκτηθείσα γνώση να χρησιμοποιηθούν και σε άλλη ποινική δίκη για τη βεβαίωση εγκλήματος της παραγράφου 1, τη σύλληψη δραστών και την εξάρθρωση άλλης εγκληματικής ή τρομοκρατικής οργάνωσης, εφόσον το δικαστικό συμβούλιο αποφανθεί ειδικώς περί αυτού. Κάθε άλλο στοιχείο ή γνώση που αποκτήθηκε κατά τη διενέργεια των αναφερόμενων στην παρ. 1 ανακριτικών πράξεων απαγορεύεται, για λόγους δικαιότητας της διαδικασίας, να χρησιμοποιηθεί και να ληφθεί υπόψη ως άμεση ή έμμεση απόδειξη στην ίδια ή σε άλλη ποινική, πολιτική, διοικητική και πειθαρχική δίκη και διοικητική διαδικασία. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται τα στοιχεία αυτά ή οι αποκτηθείσες γνώσεις να χρησιμοποιηθούν για τη βεβαίωση εγκλήματος, τη σύλληψη δραστών και την εξάρθρωση άλλης εγκληματικής οργάνωσης, εφόσον το δικαστικό συμβούλιο αποφανθεί ειδικώς περί αυτού. 6. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και κατά την διενέργεια των αντίστοιχων ερευνών που προβλέπονται σε ειδικούς ποινικούς νόμους, των οποίων οι ρυθμίσεις εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος.
Άρθρο 253Β - Ανακριτικές πράξεις επί εγκλημάτων διαφθοράς. Ειδικά για τις αξιόποινες πράξεις των άρθρων 159, 159Α, 235, 236, 237 και 237Α του Ποινικού Κώδικα, εφόσον αυτές δεν τελούνται στο πλαίσιο εγκληματικής ή τρομοκρατικής οργάνωσης, η έρευνα μπορεί να συμπεριλάβει και τη διενέργεια: α) συγκαλυμμένης έρευνας, την οποία ενεργεί ανακριτικός υπάλληλος με παραγγελία του αρμόδιου εισαγγελέα και αφού ενημερωθεί προηγουμένως ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου που εποπτεύει και συντονίζει το έργο των Εισαγγελέων Εγκλημάτων Διαφθοράς. Η εν λόγω παραγγελία δίδεται αν συντρέχουν σοβαρές ενδείξεις ότι τελείται ήδη ή πρόκειται να επαναληφθεί η τέλεση κάποιας από τις αξιόποινες πράξεις της παραγράφου 1 και η αποκάλυψη αυτής είναι με άλλον τρόπο αδύνατη ή ιδιαιτέρως δυσχερής. Κατά τη συγκαλυμμένη έρευνα ο ανακριτικός υπάλληλος ή ο ιδιώτης που ενεργεί υπό τις οδηγίες του εμφανίζεται ως ωφελούμενος ή ως μεσολαβητής ωφελουμένου προσώπου από την αξιόποινη πράξη της παραγράφου 1 και διευκολύνει στην τέλεσή της τον δράστη που την έχει προαποφασίσει. Η συγκαλυμμένη έρευνα ενεργείται για εύλογο κατά τις περιστάσεις χρονικό διάστημα, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει το έτος. Ο ενεργών τη συγκαλυμμένη έρευνα μπορεί να φέρει συγκαλυμμένα στοιχεία ταυτότητας και φορολογικά ή άλλα στοιχεία και να συναλλάσσεται με αυτά για τις ανάγκες της έρευνας που διεξάγει. Οι λεπτομέρειες και η διαδικασία εκδόσεως των εν λόγω στοιχείων συγκάλυψης ορίζονται με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη. Για τις ενέργειες του συγκαλυμμένα δρώντος συντάσσεται αναλυτική έκθεση κατά τα άρθρα 148 έως 153. Αποδεικτικά στοιχεία που αποκτήθηκαν με ενέργειες του συγκαλυμμένα δρώντος, οι οποίες δεν μνημονεύονται αναλυτικά στην έκθεση, δεν λαμβάνονται υπόψη για την καταδίκη του κατηγορουμένου. β) άρσης του απορρήτου, καταγραφής δραστηριότητας εκτός κατοικίας και συσχέτισης ή συνδυασμού δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως αυτές προβλέπονται στα στοιχεία γ', δ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 253Α. Στις περιπτώσεις αυτές εφαρμόζονται αναλόγως οι παράγραφοι 2 και 3 του ίδιου άρθρου.	**Άρθρο 255 - Ειδικές ανακριτικές πράξεις επί εγκλημάτων διαφθοράς.** 1. Ειδικά για τις αξιόποινες πράξεις των άρθρων 159, 159Α, 235, 236, 237 και 237Α ΠΚ, εφόσον αυτές δεν τελούνται στο πλαίσιο εγκληματικής ή τρομοκρατικής οργάνωσης, η έρευνα μπορεί να συμπεριλάβει και τη διενέργεια: α) συγκαλυμμένης έρευνας, την οποία ενεργεί ανακριτικός υπάλληλος με παραγγελία του αρμόδιου εισαγγελέα και αφού ενημερωθεί προηγουμένως εγγράφως ο αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου που εποπτεύει και συντονίζει το έργο των εισαγγελέων εγκλημάτων διαφθοράς. Η εν λόγω παραγγελία δίδεται, αν συντρέχουν σοβαρές ενδείξεις ότι τελείται ήδη ή πρόκειται να επαναληφθεί η τέλεση κάποιας από τις προαναφερόμενες αξιόποινες πράξεις, όπως προκύπτει από ενδείξεις για προηγούμενη συστηματική δράση του προσώπου κατά του οποίου διενεργείται η συγκεκριμένη έρευνα ή από την εύρεση αδικαιολόγητων περιουσιακών στοιχείων του κατά τον έλεγχο της περιουσιακής κατάστασής του, και η αποκάλυψη αυτής είναι με άλλον τρόπο αδύνατη ή ιδιαιτέρως δυσχερής. Κατά τη συγκαλυμμένη έρευνα ο ανακριτικός υπάλληλος ή ο ιδιώτης που ενεργεί υπό τις οδηγίες του, εμφανίζεται ως ωφελούμενος ή ως μεσολαβητής ωφελουμένου προσώπου από την αξιόποινη πράξη της παρ. 1, την τέλεση της οποίας ο δράστης είχε προαποφασίσει. Η συγκαλυμμένη έρευνα ενεργείται για εύλογο κατά τις περιστάσεις χρονικό διάστημα, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις μήνες και μπορεί να παραταθεί για ακόμη ένα τρίμηνο. Ο ενεργών τη συγκαλυμμένη έρευνα μπορεί να φέρει συγκαλυμμένα στοιχεία ταυτότητας και φορολογικά ή άλλα στοιχεία και να συναλλάσσεται με αυτά για τις ανάγκες της έρευνας που διεξάγει. Οι λεπτομέρειες και η διαδικασία εκδόσεως των εν λόγω στοιχείων συγκάλυψης ορίζονται με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Προστασίας του Πολίτη. Για τις ενέργειες του συγκαλυμμένα δρώντος συντάσσεται αναλυτική έκθεση κατά τα άρθρα 148 έως 153. Αποδεικτικά στοιχεία που αποκτήθηκαν με ενέργειες του συγκαλυμμένα δρώντος, οι οποίες δεν μνημονεύονται αναλυτικά στην έκθεση, δεν λαμβάνονται υπόψη για την καταδίκη του κατηγορουμένου. β) άρσης του απορρήτου, καταγραφής δραστηριότητας εκτός κατοικίας και συσχέτισης ή συνδυασμού δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως αυτές προβλέπονται στα στοιχεία γ', δ' και ε' της παρ. 1 του άρθρου 254. Στις περιπτώσεις αυτές εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 2 και 3 του ίδιου άρθρου. 2. Κάθε στοιχείο ή γνώση που αποκτήθηκε κατά την διενέργεια των προαναφερόμενων ανακριτικών πράξεων μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο για τους λόγους που όρισε το δικαστικό

	συμβούλιο.
Άρθρο 254 - Νυχτερινή έρευνα σε κατοικία. 1. Η νυχτερινή έρευνα σε κατοικία επιτρέπεται στις παρακάτω περιπτώσεις και μόνο στον εισαγγελέα, τον ανακριτή, τους ειρηνοδίκες ή τους πταισματοδίκες και, αν αυτοί δεν υπάρχουν ή κωλύονται, στους αξιωματικούς της χωροφυλακής και της αστυνομίας πόλεων: α) αν πρόκειται να συλληφθεί πρόσωπο που διώκεται νόμιμα· β) αν κάποιος συλλαμβάνεται επ' αυτοφώρω να διαπράττει μέσα στην κατοικία κακούργημα ή πλημμέλημα· γ) αν γίνεται συγκέντρωση σε κατοικία όπου παίζονται κατ' επάγγελμα τυχερά παιχνίδια ή η κατοικία χρησιμοποιείται ως τόπος κατ' επάγγελμα ακολασίας· δ) αν πρόκειται για χώρους που είναι σ' όλους προσιτοί τη νύχτα. 2. Η διάρκεια της νύχτας ορίζεται: από τις 8 το βράδυ έως τις 6 το πρωί για το διάστημα από την 1 Οκτωβρίου έως τις 31 Μαρτίου, και από τις 9 το βράδυ έως τις 5 το πρωί για το διάστημα από την 1 Απριλίου έως τις 30 Σεπτεμβρίου. **Άρθρο 255 - Διατυπώσεις για την έρευνα σε κατοικία.** 1. Όποιος στις περιπτώσεις των άρθρων 253 και 254 ενεργεί την έρευνα σε κατοικία προσλαμβάνει και άλλον ανακριτικό υπάλληλο, με τον οποίο συμπράττει, εκτός αν αυτός έχει προσληφθεί σύμφωνα με το άρθρο 150. Αν βρει την πόρτα κλειστή και ο ένοικος αρνείται να την ανοίξει, μπορεί να την παραβιάσει παρουσία του ανακριτικού υπαλλήλου με τον οποίο συμπράττει. 2. Αν την έρευνα την ενεργούν αξιωματικός ή υπαξιωματικός της χωροφυλακής ή αξιωματικός της αστυνομίας πόλεων, ως δεύτερος ανακριτικός υπάλληλος προσλαμβάνεται δικαστικός λειτουργός, αν υπάρχει στον τόπο όπου πρόκειται να γίνει η έρευνα· διαφορετικά, προσλαμβάνεται ο πρόεδρος της κοινότητας. 3. Αντίγραφο της έκθεσης για την έρευνα δίνεται ατελώς στον ένοικο της κατοικίας όπου έγινε αυτή, με προφορική αίτησή του. **Άρθρο 256 - Τρόπος διεξαγωγής.** Στις έρευνες των κατοικιών πρέπει να αποφεύγεται με επιμέλεια κάθε περιττή δημοσιότητα και κάθε ενόχληση των ενοίκων που δεν είναι απόλυτα αναγκαία· πρέπει επίσης να καταβάλλεται μέριμνα για τη διαφύλαξη της υπόληψης και των ατομικών μυστικών που δεν έχουν σχέση με την πράξη της κατηγορίας, καθώς και να διεξάγεται η ενέργεια με κάθε ευπρέπεια και κοσμιότητα. Όποιος διεξάγει την έρευνα πρέπει να προσκαλεί τον ένοικο των διαμερισμάτων που θα ερευνηθούν να παρευρίσκεται κατά τη διεξαγωγή της. Σε περίπτωση απουσίας του, προσκαλείται να παρευρεθεί ένας γείτονας.	**Άρθρο 256 - Διατυπώσεις και τρόπος διεξαγωγής έρευνας σε κατοικία. Νυχτερινή έρευνα σε κατοικία.** 1. Όποιος στις περιπτώσεις του άρθρου 253 και της παρ. 5 του παρόντος άρθρου ενεργεί την έρευνα σε κατοικία, προσλαμβάνει και άλλον ανακριτικό υπάλληλο, με τον οποίο συμπράττει, εκτός αν αυτός έχει προσληφθεί σύμφωνα με το άρθρο 150. Αν βρει την πόρτα κλειστή και ο ένοικος αρνείται να την ανοίξει, μπορεί να την παραβιάσει παρουσία του ανακριτικού υπαλλήλου με τον οποίο συμπράττει. 2. Αν την έρευνα την ενεργεί ανακριτικός υπάλληλος μη έχων την ιδιότητα δικαστικού λειτουργού, απαιτείται η παρουσία δικαστικού λειτουργού. 3. Αντίγραφο της έκθεσης για την έρευνα δίνεται ατελώς στον ένοικο της κατοικίας όπου έγινε αυτή, με προφορική αίτησή του. 4. Στις έρευνες των κατοικιών πρέπει να αποφεύγεται με επιμέλεια κάθε περιττή δημοσιότητα και κάθε ενόχληση των ενοίκων που δεν είναι απόλυτα αναγκαία. Πρέπει επίσης να καταβάλλεται μέριμνα για τη διαφύλαξη της υπόληψης και των ατομικών μυστικών που δεν έχουν σχέση με την πράξη της κατηγορίας, καθώς και να διεξάγεται η ενέργεια με κάθε ευπρέπεια και κοσμιότητα. Όποιος διεξάγει την έρευνα πρέπει να προσκαλεί τον ένοικο των διαμερισμάτων που θα ερευνηθούν να παρευρίσκεται κατά τη διεξαγωγή της. Σε περίπτωση απουσίας του, προσκαλείται να παρευρεθεί ένας γείτονας. 5. Η νυχτερινή έρευνα σε κατοικία επιτρέπεται στις παρακάτω περιπτώσεις και μόνο στον εισαγγελέα, στον ανακριτή, στους ειρηνοδίκες ή στους πταισματοδίκες: α) αν πρόκειται να συλληφθεί πρόσωπο που διώκεται νόμιμα, β) αν κάποιος συλλαμβάνεται επ' αυτοφώρω να διαπράττει μέσα στην κατοικία κακούργημα ή πλημμέλημα, γ) αν γίνεται συγκέντρωση σε κατοικία όπου παίζονται κατ' επάγγελμα τυχερά παιχνίδια ή η κατοικία χρησιμοποιείται ως τόπος κατ' επάγγελμα ακολασίας. 6. Η διάρκεια της νύχτας ορίζεται: από τις 8 το βράδυ έως τις 6 το πρωί για το διάστημα από την 1 Οκτωβρίου έως τις 31 Μαρτίου, και από τις 9 το βράδυ έως τις 5 το πρωί για το διάστημα από την 1 Απριλίου έως τις 30 Σεπτεμβρίου.
Άρθρο 257 - Σωματικές έρευνες. 1. Στους κατηγορουμένους γίνεται σωματική έρευνα, όταν εκείνος που διεξάγει την ανάκριση κρίνει ότι εξαιτίας σπουδαίων λόγων είναι χρήσιμη για την εξακρίβωση της αλήθειας· σε τρίτα πρόσωπα γίνεται όταν υπάρχει σοβαρή και βάσιμη υπόνοια ή απόλυτη ανάγκη. Πάντως η έρευνα θα πρέπει να ενεργείται οπωσδήποτε με τρόπο που να μη θίγει, όσο είναι δυνατό, το αίσθημα ντροπής του προσώπου. 2. Η σωματική έρευνα σε γυναίκα πρέπει να γίνεται μπροστά στον ανακριτικό υπάλληλο που τη διεξάγει και από γυναίκα της εκλογής του, η οποία δίνει τον όρκο του πραγματογνώμονα. Κατά τα άλλα, εφαρμόζονται αναλόγως όσα ορίζει το άρθρο 199. 3. Η σωματική έρευνα πρέπει να γίνεται ιδιαιτέρως και χωριστά για κάθε πρόσωπο. Αν αναζητείται ορισμένο πράγμα ή έγγραφο, εκείνος που ενεργεί την έρευνα καλεί προηγουμένως τον κάτοχό του να το παραδώσει.	**Άρθρο 257 - Σωματικές έρευνες.** 1. Στους κατηγορουμένους γίνεται σωματική έρευνα, όταν εκείνος που διεξάγει την ανάκριση κρίνει ότι εξαιτίας σπουδαίων λόγων είναι χρήσιμη για την εξακρίβωση της αλήθειας. Σε τρίτα πρόσωπα διενεργείται σωματική έρευνα, όταν υπάρχει σοβαρή και βάσιμη υπόνοια ότι θα βρεθούν ίχνη ή άλλα αντικείμενα που σχετίζονται με την κατηγορούμενη πράξη ή απόλυτη ανάγκη. Με τη διεξαγωγή της σωματικής έρευνας δεν θα πρέπει να προκαλείται βλάβη στην υγεία του προσώπου που υπόκειται σε αυτήν, ούτε να θίγεται, κατά το δυνατό, η αξιοπρέπειά του. Η διάταξη του άρθρου 199 εφαρμόζεται και στις σωματικές έρευνες. 2. Η σωματική έρευνα πρέπει να γίνεται ιδιαιτέρως και χωριστά για κάθε πρόσωπο. Αν αναζητείται ορισμένο πράγμα ή έγγραφο, εκείνος που ενεργεί την έρευνα καλεί προηγουμένως τον κάτοχό του να το παραδώσει.
Άρθρο 258 - Σύνταξη της έκθεσης και μεσεγγύηση. Μόλις τελειώσει μια έρευνα, συντάσσεται έκθεση κατά τα άρθρα 149 κ.ε.. Τα πράγματα που βρέθηκαν κατάσχονται και υποβάλλονται σε μεσεγγύηση με την τήρηση των άρθρων 259 και 264-266.	**Άρθρο 258 - Σύνταξη έκθεσης για την έρευνα.** Μόλις τελειώσει μία έρευνα, συντάσσεται έκθεση κατά τα άρθρα 148 κ.ε. Τα πράγματα που βρέθηκαν και σχετίζονται με την ανακριτικό σκοπό της έρευνας, κατάσχονται και υποβάλλονται σε μεσεγγύηση με την τήρηση των άρθρων 259 και «267-268»[94].

[94] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

Άρθρο 259 - Μεσεγγύηση. Όποιος ενεργεί την ανάκριση μπορεί να προβαίνει οποτεδήποτε σε μεσεγγύηση πραγμάτων ή έγγραφων που σχετίζονται με το έγκλημα, ακόμη και όταν δεν κατασχέθηκαν αλλά απλώς παραδόθηκαν σ' αυτόν.	**Άρθρο 259 - Μεσεγγύηση.** Όποιος ενεργεί την ανάκριση μπορεί να προβαίνει οποτεδήποτε σε μεσεγγύηση πραγμάτων ή εγγράφων που σχετίζονται με το έγκλημα, ακόμη και όταν δεν κατασχέθηκαν, αλλά απλώς παραδόθηκαν σε αυτόν.
ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ	
Άρθρο 260 - Κατάσχεση στις τράπεζες και σε άλλα ιδρύματα. 1. Όσοι αναφέρονται στο άρθρο 251 μπορούν αυτοπροσώπως να κατάσχουν τίτλους αξιών, στις τράπεζες ή σε άλλα ιδρύματα δημόσια ή ιδιωτικά, σε ποσότητες που είναι κατατεθειμένες σε τρεχούμενο λογαριασμό και κάθε άλλο κατατεθειμένο πράγμα ή έγγραφο και όταν αυτά περιέχονται σε κιβωτίδια ασφάλειας, έστω και αν δεν ανήκουν στον κατηγορούμενο ή δεν είναι γραμμένα στο όνομά του, αρκεί να σχετίζονται με το έγκλημα. 2. Τα πρόσωπα αυτά έχουν το δικαίωμα να εξετάσουν την αλληλογραφία και όλες τις πράξεις της τράπεζας ή του ιδρύματος για να βρουν τα πράγματα που πρέπει να κατασχεθούν ή για να βεβαιώσουν άλλες περιστάσεις χρήσιμες για την εξακρίβωση της αλήθειας. Σε περίπτωση άρνησης προβαίνουν σε έρευνα και κατάσχεση των χρήσιμων εγγράφων και πραγμάτων.	**Άρθρο 260 - Κατάσχεση στις τράπεζες και σε άλλα ιδρύματα.** 1. Με την επιφύλαξη αντίθετων διατάξεων ειδικών νόμων, όσοι αναφέρονται στο άρθρο 251 μπορούν αυτοπροσώπως να κατάσχουν τίτλους αξιών, στις τράπεζες ή σε άλλα ιδρύματα δημόσια ή ιδιωτικά, σε ποσότητες που είναι κατατεθειμένες σε τρεχούμενο λογαριασμό και κάθε άλλο κατατεθειμένο πράγμα ή έγγραφο και όταν αυτά περιέχονται σε τραπεζικές θυρίδες, έστω και αν δεν ανήκουν στον κατηγορούμενο ή δεν είναι γραμμένα στο όνομά του, αρκεί να σχετίζονται με το έγκλημα. 2. Τα πρόσωπα αυτά έχουν το δικαίωμα να εξετάσουν την αλληλογραφία και όλες τις πράξεις της τράπεζας ή του ιδρύματος για να βρουν τα πράγματα που πρέπει να κατασχεθούν ή για να βεβαιώσουν άλλες περιστάσεις χρήσιμες για την εξακρίβωση της αλήθειας. Σε περίπτωση άρνησης προβαίνουν σε έρευνα και κατάσχεση των χρήσιμων εγγράφων και πραγμάτων.
	Άρθρο 261 - Δέσμευση περιουσιακών στοιχείων. 1. Κατά τη διάρκεια της κύριας ανάκρισης, ο ανακριτής μετά από σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα, μπορεί να διατάσσει τη δέσμευση τραπεζικών λογαριασμών, του περιεχομένου τραπεζικών θυρίδων, καθώς και άλλων περιουσιακών στοιχείων του κατηγορουμένου, κινητών και ακινήτων και όσων ακόμη έχουν άυλη μορφή, εφόσον, μετά από την διερεύνηση της περιουσιακής του κατάστασης κατά το άρθρο 248 παρ. 6, προκύψουν σοβαρές ενδείξεις ότι τα περιουσιακά αυτά στοιχεία προέρχονται άμεσα ή έμμεσα από τη διερευνώμενη αξιόποινη πράξη. Η δέσμευση μπορεί να αφορά περιουσιακά στοιχεία και τρίτου προσώπου στο οποίο, κατά τις υπάρχουσες ενδείξεις, μεταβιβάστηκε περιουσία από το έγκλημα, με σκοπό την αποφυγή της δήμευσής της, ιδίως όταν η μεταβίβαση έγινε χωρίς ισότιμο και αξιόχρεο αντάλλαγμα. Η περί της δέσμευσης διάταξη εκδίδεται χωρίς προηγούμενη κλήση του κατηγορουμένου ή του τρίτου και δεν είναι απαραίτητο να αναφέρει συγκεκριμένο λογαριασμό, τίτλο ή χρηματοπιστωτικό προϊόν, θυρίδα, κινητό ή ακίνητο περιουσιακό στοιχείο. Η δέσμευση ισχύει από τη χρονική στιγμή της επίδοσης της διάταξης στην οικεία υπηρεσία, φυσικό ή νομικό πρόσωπο προς τα οποία απευθύνεται. Σε περίπτωση δέσμευσης ακινήτου, πλοίου ή αεροσκάφους, η δέσμευση επέχει θέση κατάσχεσης και επιδίδεται στον αρμόδιο υποθηκοφύλακα ή προϊστάμενο του κτηματολογικού γραφείου ή στον οικείο λιμενάρχη ή την υπηρεσία πολιτικής αεροπορίας, οι οποίοι υποχρεούνται να προβούν την ίδια ημέρα σε σχετική σημείωση στα τηρούμενα από αυτούς βιβλία και ακολούθως να αρχειοθετήσουν το έγγραφο που τους επιδόθηκε. 2. Κατά την έκδοση της διάταξης του ανακριτή εξαιρούνται τα ποσά που είναι αναγκαία για την κάλυψη των αναγκών διαβίωσης του κατηγορουμένου ή του τρίτου και των οικογενειών τους, των εξόδων για τη νομική τους υποστήριξη και των εξόδων για τη διατήρηση των δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων.
	Άρθρο 262 - Αποτέλεσμα της δέσμευσης - προσφυγή. 1. Από την επίδοση της διάταξης για τη δέσμευση κατά την παρ. 1 του προηγούμενου άρθρου, είναι άκυρη κάθε διάθεση ή επιβάρυνση των δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων. 2. Η διάταξη του προηγούμενου άρθρου επιδίδεται εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών στον κατηγορούμενο ή τον τρίτο του οποίου δεσμεύθηκαν περιουσιακά στοιχεία, οι οποίοι μπορούν να προσφύγουν κατ' αυτής εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών στο αρμόδιο συμβούλιο πλημμελειοδικών ή εφετών, αν η ανάκριση διεξάγεται από εφέτη ανακριτή, ζητώντας την άρση ή τον περιορισμό της διάταξης σε περιουσιακά στοιχεία μικρότερης αξίας. 3. Η διάταξη του προηγούμενου άρθρου μπορεί να ανακληθεί ή να

	μεταρρυθμισθεί και η δέσμευση να αρθεί ή να περιορισθεί αυτεπαγγέλτως από τον ανακριτή ή και με αίτηση εκείνου κατά του οποίου στρέφεται, αν προκύψουν νέα στοιχεία ή συντρέξουν ιδιαίτερες περιστάσεις στο πρόσωπο του κατηγορουμένου ή του τρίτου ή των μελών των οικογενειών τους. 4. Η κατά το προηγούμενο άρθρο δέσμευση αίρεται αυτοδικαίως αν δεν εκδοθεί οριστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου σε πρώτο βαθμό, εντός χρονικού διαστήματος πέντε ετών από την έκδοση της διάταξης.
Άρθρο 261 - Υποχρέωση για παράδοση εγγράφων. Οι δημόσιοι υπάλληλοι γενικά στους οποίους έχει ανατεθεί έστω και προσωρινά δημόσια υπηρεσία και τα άλλα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 212 οφείλουν, αν διαταχθούν από εκείνον που κάνει την ανάκριση, να παραδώσουν στη δικαστική αρχή τα έγγραφα και στο πρωτότυπό τους ακόμα, καθώς και κάθε άλλο αντικείμενο που βρίσκεται στην κατοχή τους λόγω των καθηκόντων τους, του λειτουργήματος ή του επαγγέλματός τους, εκτός αν δηλώσουν εγγράφως, έστω και αναιτιολόγητα, ότι πρόκειται για διπλωματικό ή στρατιωτικό μυστικό που ανάγεται στην ασφάλεια του κράτους ή μυστικό που σχετίζεται με το λειτούργημα ή το επάγγελμά τους.	**Άρθρο 263 - Υποχρέωση για παράδοση εγγράφων.** Οι δημόσιοι υπάλληλοι γενικά στους οποίους έχει ανατεθεί έστω και προσωρινά δημόσια υπηρεσία και τα άλλα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 212 οφείλουν, αν δια45 ταχθούν από εκείνον που κάνει την ανάκριση, να παραδώσουν στη δικαστική αρχή τα έγγραφα και στο πρωτότυπό τους ακόμα, καθώς και κάθε άλλο αντικείμενο που βρίσκεται στην κατοχή τους λόγω των καθηκόντων τους, του λειτουργήματος ή του επαγγέλματός τους, εκτός αν δηλώσουν εγγράφως, έστω και αναιτιολόγητα, ότι πρόκειται για διπλωματικό ή στρατιωτικό μυστικό που ανάγεται στην ασφάλεια του κράτους ή μυστικό που σχετίζεται με το λειτούργημα ή το επάγγελμά τους.
Άρθρο 262 - Κατάσχεση των εγγράφων. 1. Αν εκείνος που εκτελεί την κατάσχεση νομίζει ότι η δήλωση που έγινε σύμφωνα με το άρθρο 261 δεν είναι αληθής και πρόκειται σύμφωνα με αυτήν για μυστικό του κράτους από τα αναφερόμενα στο άρθρο 261, σφραγίζει το έγγραφο ή το εξασφαλίζει με άλλο τρόπο χωρίς να μάθει το περιεχόμενό του και αναφέρεται στον εισαγγελέα εφετών που ειδοποιεί σχετικά τον Υπουργό Δικαιοσύνης• ο Υπουργός έχει δικαίωμα είτε να επιτρέψει την κατάσχεση είτε όχι, με την επιφύλαξη της ποινικής και κάθε άλλης ευθύνης αν η δήλωση αποδειχτεί ψευδής. 2. Οποιαδήποτε έρευνα και κατάσχεση κάθε εγγράφου που έχει κατατεθεί στο Υπουργείο Εξωτερικών επιτρέπεται μόνο με άδεια των Υπουργών Εξωτερικών και Δικαιοσύνης, οι οποίοι την παρέχουν αν κατά την κρίση τους δεν βλάπτονται τα εθνικά συμφέροντα. 3. Αν ο κάτοχος δηλώσει ότι πρόκειται για μυστικό του λειτουργήματος ή του επαγγέλματος των προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 212 και εκείνος που κάνει την κατάσχεση νομίζει ότι η δήλωση δεν είναι αληθής, σφραγίζει το έγγραφο ή το εξασφαλίζει με άλλο τρόπο, χωρίς να μάθει το περιεχόμενό του και ζητεί από το διοικητικό συμβούλιο του οικείου συλλόγου, δικηγορικού, ιατρικού ή φαρμακευτικού ή από τον οικείο μητροπολίτη να κρίνει αν το έγγραφο περιέχει επαγγελματικό απόρρητο ή εξομολόγηση. Σε περίπτωση που σ' αυτό το ζήτημα θα δοθεί αρνητική απάντηση, το έγγραφο κατάσχεται, με επιφύλαξη της ποινικής και κάθε άλλης ευθύνης αν η δήλωση αποδειχτεί ψευδής.	**Άρθρο 264 - Κατάσχεση των εγγράφων - Κατάσχεση εντύπων.** 1. Αν εκείνος που εκτελεί την κατάσχεση νομίζει ότι η δήλωση που έγινε σύμφωνα με το άρθρο 263 δεν είναι αληθής και πρόκειται σύμφωνα με αυτήν για μυστικό του κράτους από τα αναφερόμενα στο άρθρο 263, σφραγίζει το έγγραφο ή το εξασφαλίζει με άλλον τρόπο χωρίς να μάθει το περιεχόμενό του και αναφέρεται στον εισαγγελέα εφετών που ειδοποιεί σχετικά τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ο Υπουργός έχει δικαίωμα είτε να επιτρέψει την κατάσχεση είτε όχι, με την επιφύλαξη της ποινικής και κάθε άλλης ευθύνης, αν η δήλωση αποδειχθεί ψευδής. 2. Οποιαδήποτε έρευνα και κατάσχεση κάθε εγγράφου που έχει κατατεθεί στο Υπουργείο Εξωτερικών επιτρέπεται μόνο με άδεια των Υπουργών Εξωτερικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, οι οποίοι την παρέχουν αν κατά την κρίση τους δεν βλάπτονται τα εθνικά συμφέροντα. 3. Αν ο κάτοχος δηλώσει ότι πρόκειται για μυστικό του λειτουργήματος ή του επαγγέλματος των προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 212 και εκείνος που κάνει την κατάσχεση νομίζει ότι η δήλωση δεν είναι αληθής, σφραγίζει το έγγραφο ή το εξασφαλίζει με άλλον τρόπο, χωρίς να μάθει το περιεχόμενό του και ζητεί από το διοικητικό συμβούλιο του οικείου συλλόγου, δικηγορικού, ιατρικού ή φαρμακευτικού, ή από τον οικείο μητροπολίτη να κρίνει αν το έγγραφο περιέχει επαγγελματικό απόρρητο ή εξομολόγηση. Σε περίπτωση που σε αυτό το ζήτημα θα δοθεί αρνητική απάντηση, το έγγραφο κατάσχεται, με την επιφύλαξη της ποινικής και κάθε άλλης ευθύνης, αν η δήλωση αποδειχθεί ψευδής. 4. Για την κατάσχεση εφημερίδων και άλλων εντύπων τηρούνται οι σχετικές διατάξεις του Συντάγματος και της νομοθεσίας για τον τύπο.
	Άρθρο 265 - Κατάσχεση ψηφιακών δεδομένων. 1. Η κατάσχεση ψηφιακών δεδομένων μπορεί να επιβληθεί: α) Σε ένα σύστημα υπολογιστή στο σύνολό του ή σε μέρος αυτού και στα δεδομένα υπολογιστή που είναι αποθηκευμένα σε αυτόν, στα οποία έχει φυσική πρόσβαση εκείνος που διενεργεί την ανάκριση, β) σε ένα μέσο αποθήκευσης δεδομένων υπολογιστή στο οποίο υπάρχουν αποθηκευμένα δεδομένα υπολογιστή και έχει φυσική πρόσβαση εκείνος που διενεργεί την ανάκριση, γ) σε ένα απομακρυσμένο σύστημα υπολογιστή στο σύνολό του ή σε μέρος αυτού και στα δεδομένα υπολογιστή που είναι αποθηκευμένα σε αυτόν ή σε ένα απομακρυσμένο μέσο αποθήκευσης δεδομένων υπολογιστή και στα δεδομένα υπολογιστή που είναι αποθηκευμένα σε αυτό, τα οποία είναι διασυνδεδεμένα στο σύστημα υπολογιστή στο οποίο έχει φυσική πρόσβαση εκείνος

	που διενεργεί την ανάκριση. Στην τελευταία περίπτωση, τα ψηφιακά δεδομένα που είναι αποθηκευμένα και προσβάσιμα μέσω συστήματος και υπηρεσιών νεφοϋπολογιστικής (cloudservices) δεν θεωρούνται αποθηκευμένα σε απομακρυσμένο σύστημα υπολογιστή ή σε απομακρυσμένο μέσο αποθήκευσης δεδομένων υπολογιστή τα οποία είναι διασυνδεδεμένα στο σύστημα υπολογιστή στο οποίο έχουν φυσική πρόσβαση οι αρχές. 2. Η κατά τα ανωτέρω κατάσχεση πραγματοποιείται αποκλειστικά με τη χρήση κατάλληλου εξοπλισμού που επιτρέπει σε εκείνον που τη διεξάγει: α) Την αφαίρεση και την κατάσχεση του υλικού φορέα των υπό στοιχείων α-γ της παρ. 1, στο οποίο βρίσκονται αποθηκευμένα τα δεδομένα και/ή β) την αντιγραφή και την αφαίρεση των αποθηκευμένων ψηφιακών δεδομένων των υπό στοιχείων α-γ της παρ. 1 σε μέσο αποθήκευσης δεδομένων και γ) την αναπαραγωγή και την επαλήθευση της αυθεντικότητας και της ακεραιότητας των κατασχεθέντων δεδομένων. 3. Η κατάσχεση που διενεργείται κατά τις παρ. 1 και 2, βεβαιώνεται με ειδική έκθεση, η οποία αναφέρει ειδικώς τις ενέργειες της παρ. 2 που πραγματοποιεί εκείνος που διεξάγει την ανάκριση. 4. Τα ψηφιακά δεδομένα που κατάσχονται διατηρούνται αποθηκευμένα καθ' όλη τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας σε ένα και μόνο υλικό μέσο αποθήκευσης που περιέχεται στη δικογραφία. Ασφαλές αντίγραφο αυτού ώστε να διασφαλίζεται η δυνατότητα ανάκτησης των δεδομένων που έχουν κατασχεθεί, σε περίπτωση απώλειας ή καταστροφής, σχηματίζεται κατά την κατάσχεσή τους και διατηρείται στο γραφείο πειστηρίων του πρωτοδικείου στο οποίο υποβάλλεται η δικογραφία και το οποίο παρέχει τις κατάλληλες εγγυήσεις φυσικής ασφάλειας και πρόσβασης σε εκείνους μόνο που ασκούν καθήκοντα στην υπόθεση. Η παρούσα ισχύει αναλόγως και στα ψηφιακά δεδομένα που αφορούν στα δεδομένα επικοινωνίας που περιλαμβάνονται στη δικογραφία. 5. Η πρόσβαση και η δυνατότητα αναπαραγωγής των ψηφιακών δεδομένων που κατάσχονται επιτρέπεται μόνο σε όσους ασκούν δικαστικά, εισαγγελικά και ανακριτικά καθήκοντα στην υπόθεση ή τους γραμματείς. Προς το σκοπό αυτό χρησιμοποιούνται τα κατάλληλα τεχνικά μέσα. Τέτοια μέσα είναι η κρυπτογράφηση και η χρήση κωδικών ασφαλείας για την πρόσβαση και αναπαραγωγή των κατασχεμένων ψηφιακών δεδομένων από το υλικό μέσο αποθήκευσης στο οποίο βρίσκονται αποθηκευμένα. Η παρούσα ισχύει αναλόγως και στα ψηφιακά δεδομένα που αφορούν στα δεδομένα επικοινωνίας που περιλαμβάνονται στη δικογραφία. 6. Απαγορεύεται η δημιουργία και η διατήρηση αντιγράφων των ψηφιακών δεδομένων για οποιονδήποτε άλλον λόγο εκτός αν ο αρμόδιος εισαγγελέας ή ανακριτής ή συμβούλιο ή το δικαστήριο κρίνουν ότι τα κατασχεμένα ψηφιακά δεδομένα είναι αναγκαίο να περιληφθούν σε άλλη δικογραφία. Η παρούσα ισχύει αναλόγως και στα ψηφιακά δεδομένα που αφορούν στα δεδομένα επικοινωνίας που περιλαμβάνονται στη δικογραφία.
Άρθρο 263 - Κατάσχεση μετά το τέλος της ανάκρισης. 1. Αν κατά την πορεία της ανάκρισης δεν έγινε δυνατή ή δεν θεωρήθηκε αναγκαία η κατάσχεση πραγμάτων ή εγγράφων σχετικών με το έγκλημα, η κατάσχεση μπορεί να διαταχθεί από το δικαστήριο σε κάθε στάδιο της δίκης και αυτεπαγγέλτως, οπότε ενεργείται από τον εντελλόμενο γι' αυτήν ανακριτικό υπάλληλο μόλις γίνει δυνατή η διενέργειά της. 2. Σε περίπτωση αμετάκλητης καταδίκης η κατάσχεση, οποτεδήποτε θεωρηθεί ότι μπορεί να γίνει και ανεξάρτητα αν η ποινή εκτίθηκε ή αποσβέστηκε με άλλον τρόπο, διατάσσεται από τον εισαγγελέα και αυτεπαγγέλτως. Για την τύχη των πραγμάτων ή των εγγράφων που κατασχέθηκαν αποφασίζει το δικαστήριο σύμφωνα με το άρθρο 373.	**Άρθρο 266 - Κατάσχεση μετά το τέλος της ανάκρισης.** 1. Αν κατά την πορεία της ανάκρισης δεν έγινε δυνατή ή δεν θεωρήθηκε αναγκαία η κατάσχεση πραγμάτων ή εγγράφων σχετικών με το έγκλημα, η κατάσχεση μπορεί να διαταχθεί από το δικαστήριο σε κάθε στάδιο της δίκης και αυτεπαγγέλτως, οπότε ενεργείται από τον εντελλόμενο γι' αυτήν ανακριτικό υπάλληλο μόλις γίνει δυνατή η διενέργειά της. 2. Σε περίπτωση αμετάκλητης καταδίκης, η κατάσχεση, οποτεδήποτε θεωρηθεί ότι μπορεί να γίνει και ανεξάρτητα αν η ποινή εκτίθηκε ή αποσβέστηκε με άλλον τρόπο, διατάσσεται από τον εισαγγελέα και αυτεπαγγέλτως. Για την τύχη των πραγμάτων ή των εγγράφων που κατασχέθηκαν αποφασίζει το δικαστήριο σύμφωνα με το άρθρο 372.
Άρθρο 264 - Αντίγραφα των εγγράφων που κατασχέθηκαν 1. Εκείνος που έκανε την κατάσχεση μπορεί να επιτρέπει να χορηγούνται ατελώς αντίγραφα σ' αυτούς που κατείχαν τα έγγραφα πριν από την κατάσχεση· μπορεί επίσης να κρατήσει και	**Άρθρο 267 - Αντίγραφα των εγγράφων που κατασχέθηκαν και δικαστική παρακατάθεσή τους.** 1. Εκείνος που έκανε την κατάσχεση μπορεί να επιτρέπει να χορηγούνται ατελώς αντίγραφα σε αυτούς που κατείχαν τα

ο ίδιος αντίγραφα από τα έγγραφα που είχαν παραδοθεί, επιστρέφοντας τα πρωτότυπα. 2. Οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι δικηγόροι μπορούν να εκδίδουν αντίγραφα, αποσπάσματα και πιστοποιητικά από τα έγγραφα που τους αποδόθηκαν, σε πρωτότυπο ή σε αντίγραφο, από τον ανακριτικό υπάλληλο· αν όμως έγινε κατάσχεση, πρέπει να μνημονεύουν την εκτέλεσή της. 3. Σε κάθε περίπτωση το πρόσωπο ή το ίδρυμα ή το γραφείο, όπου έγινε η κατάσχεση έχει δικαίωμα να πάρει ατελώς πιστοποιητικό σχετικό με αυτήν. **Άρθρο 265 - Δικαστική παρακατάθεση των εγγράφων.** 1. Αν το έγγραφο που πρέπει να κατασχεθεί αποτελεί μέρος τόμου ή βιβλίου, από το οποίο δεν μπορεί να αποσπασθεί, και εκείνος που διενεργεί την ανάκριση νομίζει ότι δεν είναι αρκετό να πάρει αντίγραφο, ολόκληρος ο τόμος ή το βιβλίο παραδίδεται για φύλαξη στο γραμματέα του δικαστηρίου· αυτός με άδεια του ανακριτή ή του εισαγγελέα εκδίδει για τους ενδιαφερομένους, ύστερα από αίτησή τους, αντίγραφα, αποσπάσματα ή πιστοποιητικά μερών του τόμου ή του βιβλίου, μνημονεύοντας τη μερική κατάσχεση. Στον πριν από την κατάσχεση κάτοχο παρέχονται ατελώς τέτοιου είδους αντίγραφα, αποσπάσματα ή πιστοποιητικά. 2. Σ' αυτή την περίπτωση δίνεται στον κάτοχο ατελώς αντίγραφο της έκθεσης για την κατάσχεση.	έγγραφα πριν από την κατάσχεση. Μπορεί επίσης να κρατήσει και ο ίδιος αντίγραφο από τα έγγραφα που είχαν παραδοθεί, επιστρέφοντας τα πρωτότυπα. 2. Οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι δικηγόροι μπορούν να εκδίδουν αντίγραφα, αποσπάσματα και πιστοποιητικά από τα έγγραφα που τους αποδόθηκαν, σε πρωτότυπο ή σε αντίγραφο, από τον ανακριτή ή τον ανακριτικό υπάλληλο. Αν όμως έγινε κατάσχεση, πρέπει να μνημονεύουν την διενέργειά της. 3. Σε κάθε περίπτωση το πρόσωπο ή το ίδρυμα ή το γραφείο, όπου έγινε η κατάσχεση, έχει δικαίωμα να λάβει ατελώς πιστοποιητικό σχετικό με αυτήν. 4. Αν το έγγραφο που πρέπει να κατασχεθεί αποτελεί μέρος τόμου ή βιβλίου, από το οποίο δεν μπορεί να αποσπαστεί, και εκείνος που διενεργεί την ανάκριση νομίζει ότι δεν είναι αρκετό να πάρει αντίγραφο, ολόκληρος ο τόμος ή το βιβλίο παραδίδεται για φύλαξη στον γραμματέα του δικαστηρίου. Αυτός με άδεια του ανακριτή ή του εισαγγελέα εκδίδει για τους ενδιαφερομένους, ύστερα από αίτησή τους, αντίγραφα, αποσπάσματα ή πιστοποιητικά μερών του τόμου ή του βιβλίου, μνημονεύοντας την μερική κατάσχεση. Στον πριν από την κατάσχεση κάτοχο παρέχονται ατελώς τέτοιου είδους αντίγραφα, αποσπάσματα ή πιστοποιητικά. 5. Σε αυτή την περίπτωση δίνεται στον κάτοχο ατελώς αντίγραφο της έκθεσης για την κατάσχεση.
Άρθρο 266 - Φύλαξη των πραγμάτων που κατασχέθηκαν. 1. Τα πράγματα που κατασχέθηκαν παραδίδονται για φύλαξη στο γραμματέα του δικαστηρίου, εκτός αν δεν είναι δυνατή η φύλαξη από αυτόν, οπότε όποιος ενεργεί την ανάκριση διατάσσει να φυλαχθούν αλλού και διορίζει φύλακα ικανό και φερέγγυο. Χρήματα ή άλλα τιμαλφή καταθέτονται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία του. 2. Στην έκθεση για την παράδοση μνημονεύεται η υποχρέωση του φύλακα να διαφυλάξει τα πράγματα και να τα παραδώσει οποτεδήποτε το ζητήσει η δικαστική αρχή· ο ανακριτικός υπάλληλος μπορεί να επιβάλει στο φύλακα και την καταβολή εγγύησης, που παραδίδεται στο γραμματέα του πρωτοδικείου ή του ειρηνοδικείου της κατοικίας. 3. Τα κατά την παράγραφο 1 πράγματα, εφόσον παρήλθε πενταετία από την κατάσχεσή τους χωρίς να εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση για την τύχη τους, καταστρέφονται, αν είναι άχρηστα, άνευ αξίας ή ευτελούς αξίας. Η καταστροφή αποφασίζεται, αφού διαπιστωθεί ότι δεν έχουν αποδεικτική αξία και ενεργείται από επιτροπή που αποτελείται: α) από έναν εισαγγελέα ή αντεισαγγελέα πρωτοδικών, που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον εισαγγελέα που διευθύνει την οικεία εισαγγελία και β) από έναν υπάλληλο της γραμματείας του πρωτοδικείου και έναν της εισαγγελίας, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από τον πρόεδρο και τον εισαγγελέα πρωτοδικών, αντίστοιχα. Ρυπαρά ή επιβλαβή για τη δημόσια υγεία πράγματα καταστρέφονται και αν δεν έχει παρέλθει πενταετία από την κατάσχεσή τους. Όπλα και πυρομαχικά παραδίδονται στην αρμόδια στρατιωτική υπηρεσία μετά από έγγραφη πρόσκληση του εισαγγελέα. Για την παράδοση συντάσσεται σχετικό πρωτόκολλο. **Άρθρο 267 - Σφράγιση.** Αν υπάρχει ανάγκη, όποιος ενεργεί την κατάσχεση ασφαλίζει τα πράγματα ή τα έγγραφα που κατασχέθηκαν είτε θέτοντας τη σφραγίδα της υπηρεσίας είτε με άλλον τρόπο· επίσης σε όσους έχουν συμφέρον επιτρέπεται να θέσουν και τη δική τους σφραγίδα, αν παρίστανται και το ζητήσουν. Η αποσφράγιση γίνεται μπροστά τους, αν αυτό είναι δυνατό, αφού προηγουμένως βεβαιωθεί ότι δεν έχουν παραβιαστεί οι σφραγίδες.	**Άρθρο 268 - Φύλαξη των πραγμάτων που κατασχέθηκαν«.»[95] Σφράγιση.** 1. Τα πράγματα που κατασχέθηκαν παραδίδονται για φύλαξη στον γραμματέα του δικαστηρίου, εκτός αν δεν είναι δυνατή η φύλαξη από αυτόν, οπότε όποιος ενεργεί την ανάκριση διατάσσει να φυλαχθούν αλλού και διορίζει φύλακα ικανό και φερέγγυο. Χρήματα ή άλλα τιμαλφή κατατίθενται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία του. 2. Στην έκθεση για την παράδοση μνημονεύεται η υποχρέωση του φύλακα να διαφυλάξει τα πράγματα και να τα παραδώσει οποτεδήποτε το ζητήσει η δικαστική αρχή. Ο ανακριτικός υπάλληλος μπορεί να επιβάλει στον φύλακα και την καταβολή εγγύησης, που παραδίδεται στο γραμματέα του πρωτοδικείου ή του ειρηνοδικείου της κατοικίας. 3. Τα κατά την παρ. 1 πράγματα, εφόσον παρήλθε πενταετία από την κατάσχεσή τους χωρίς να εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση για την τύχη τους, καταστρέφονται, αν είναι άχρηστα, άνευ αξίας ή ευτελούς αξίας. Η καταστροφή αποφασίζεται, αφού διαπιστωθεί ότι δεν έχουν αποδεικτική αξία και ενεργείται από επιτροπή που αποτελείται: α) από έναν εισαγγελέα ή αντεισαγγελέα πρωτοδικών, που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον εισαγγελέα που διευθύνει την οικεία εισαγγελία και β) από έναν υπάλληλο της γραμματείας του πρωτοδικείου και έναν της εισαγγελίας, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από τον πρόεδρο και τον εισαγγελέα πρωτοδικών, αντίστοιχα. Ρυπαρά ή επιβλαβή για τη δημόσια υγεία πράγματα καταστρέφονται και αν δεν έχει παρέλθει πενταετία από την κατάσχεσή τους. Όπλα και πυρομαχικά παραδίδονται στην αρμόδια στρατιωτική υπηρεσία μετά από έγγραφη πρόσκληση του εισαγγελέα. Για την παράδοση συντάσσεται σχετικό πρωτόκολλο. 4. Αν υπάρχει ανάγκη, όποιος ενεργεί την κατάσχεση ασφαλίζει τα πράγματα ή τα έγγραφα που κατασχέθηκαν είτε θέτοντας την σφραγίδα της υπηρεσίας είτε με άλλον τρόπο. Επίσης σε όσους έχουν συμφέρον επιτρέπεται να θέσουν και την δική τους σφραγίδα, αν παρίστανται και το ζητήσουν. Η αποσφράγιση γίνεται μπροστά τους, αν αυτό είναι δυνατό, αφού προηγουμένως βεβαιωθεί ότι δεν έχουν παραβιαστεί οι σφραγίδες.

[95] Όπως προστέθηκε με τις Διορθώσεις Σφαλμάτων (Α' 122).

Άρθρο 268 - Αντίγραφα και φωτογραφίες των πραγμάτων που κατασχέθηκαν. Άρση της κατάσχεσης. 1. Εκείνος που ενεργεί την ανάκριση εφοδιάζεται, αν είναι δυνατό, με αντίγραφα των εγγράφων που κατασχέθηκαν και με φωτογραφίες ή άλλες αναπαραστάσεις των πραγμάτων που κατασχέθηκαν και μπορούν να αλλοιωθούν ή είναι δύσκολο να φυλαχθούν. 2. Για τα πράγματα που μπορούν να φθαρούν διατάσσεται από εκείνον που ενεργεί την ανάκριση η πώληση κατά προτίμηση με δημόσιο πλειστηριασμό, ή η καταστροφή, αν ο νόμος απαγορεύει την κατοχή τους. 3. Σε κάθε περίπτωση το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο μπορεί να διατάξει να αρθεί η κατάσχεση, αν δεν είναι πιθανόν ότι από αυτό το λόγο θα δημιουργηθούν δυσχέρειες στην εξακρίβωση της αλήθειας. **Άρθρο 269 - Κατάσχεση εντύπων.** Για την κατάσχεση εφημερίδων και άλλων εντύπων τηρούνται οι σχετικές διατάξεις του Συντάγματος και του νόμου «περί τύπου».	**Άρθρο 269 - Αντίγραφα και φωτογραφίες των πραγμάτων που κατασχέθηκαν. Άρση της κατάσχεσης.** 1. Εκείνος που ενεργεί την ανάκριση εφοδιάζεται, αν είναι δυνατό, με αντίγραφα των εγγράφων που κατασχέθηκαν και με φωτογραφίες ή άλλες αναπαραστάσεις των πραγμάτων που κατασχέθηκαν και μπορούν να αλλοιωθούν ή είναι δύσκολο να φυλαχθούν. 2. Για τα πράγματα που μπορούν να φθαρούν διατάσσεται από εκείνον που ενεργεί την ανάκριση η πώληση κατά προτίμηση με δημόσιο πλειστηριασμό, ή η καταστροφή, αν ο νόμος απαγορεύει την κατοχή τους ή έχουν καταστεί επικίνδυνα για την δημόσια υγεία. 3. Σε κάθε περίπτωση το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο μπορεί να διατάξει να αρθεί η κατάσχεση, αν δεν είναι πιθανόν ότι από αυτό τον λόγο θα δημιουργηθούν δυσχέρειες στην εξακρίβωση της αλήθειας. Στις περιπτώσεις των άρθρων 43 παρ. 3 και 4 και 51 παρ. 2 και 3 την άρση κατάσχεσης διατάσσει ο εισαγγελέας. Το ενδεχόμενο της δήμευσης των πραγμάτων που κατασχέθηκαν δεν εμποδίζει την αλλαγή του προσώπου του φύλακα ούτε την άρση της κατάσχεσης από το δικαστικό συμβούλιο.
ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ	
Άρθρο 270 - Αναγκαίος όρος για να περατωθεί η ανάκριση. 1. Η κύρια ανάκριση δεν μπορεί να θεωρηθεί τελειωμένη αν δεν απολογηθεί ο κατηγορούμενος. Μπορεί όμως να θεωρηθεί τελειωμένη, ακόμη και αν ο κατηγορούμενος δεν παρουσιάστηκε για να απολογηθεί ύστερα από κλήτευση που του έγινε, αν δεν προκύπτουν αποχρώσες ενδείξεις εναντίον του, ή συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 308Β. 2. Αν ο κατηγορούμενος κλήθηκε σε απολογία, από απείθεια όμως δεν παρουσιάζεται και ο ανακριτής κρίνει ότι υπάρχουν ενδείξεις εναντίον του, τότε η ανάκριση μπορεί να θεωρηθεί τελειωμένη με την έκδοση εντάλματος σύλληψης ή βίαιης προσαγωγής, σύμφωνα με τα άρθ. 272 και 276.	**Άρθρο 270 - Αναγκαίος όρος για να περατωθεί η ανάκριση.** 1. Η κύρια ανάκριση δεν μπορεί να θεωρηθεί τελειωμένη, αν δεν απολογηθεί ο κατηγορούμενος. Μπορεί όμως να θεωρηθεί τελειωμένη, χωρίς κλήτευση και απολογία του κατηγορουμένου, αν μετά την διενέργεια ανακριτικών πράξεων δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις εναντίον του ή συντρέχει περίπτωση εφαρμογής των άρθρων 301 παρ. 4 εδ. α' και 303 παρ. 5 εδ. α'. 2. Αν ο κατηγορούμενος κλήθηκε σε απολογία, από απείθεια όμως δεν παρουσιάζεται και ο ανακριτής κρίνει ότι υπάρχουν ενδείξεις εναντίον του, τότε η ανάκριση μπορεί να θεωρηθεί τελειωμένη με την έκδοση εντάλματος βίαιης προσαγωγής, σύμφωνα με το άρθρο 272 και αν οι ενδείξεις είναι σοβαρές με την έκδοση εντάλματος σύλληψης σύμφωνα με το άρθρο 276.
Άρθρο 271 - Κλήση κατηγορουμένου. 1. Κλήση προς τον κατηγορούμενο μπορεί να εκδοθεί και στις περιπτώσεις που συγχωρείται προσωρινή κράτηση. 2. Η κλήση γίνεται εγγράφως και πρέπει να αναφέρει την αξιόποινη πράξη για την οποία διεξάγεται ανάκριση, να έχει την επίσημη σφραγίδα και να έχει υπογράφει από τον ανακριτή και το γραμματέα· η επίδοσή της γίνεται στον κλητευόμενο είκοσι τέσσερις τουλάχιστον ώρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για την εμφάνισή του.	**Άρθρο 271 - Κλήση κατηγορουμένου.** 1. Στον κατηγορούμενο επιδίδεται κλήση για να εμφανισθεί στον ανακριτή, εκτός από την περίπτωση του άρθρου 276. 2. Η κλήση γίνεται εγγράφως και πρέπει να αναφέρει την αξιόποινη πράξη για την οποία διεξάγεται ανάκριση, να έχει την επίσημη σφραγίδα και να έχει υπογραφεί από τον ανακριτή και τον γραμματέα. Η επίδοσή της γίνεται στον κλητευόμενο είκοσι τέσσερις τουλάχιστον ώρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για την εμφάνισή του.
Άρθρο 272 - Ένταλμα βίαιης προσαγωγής. Αν ο κατηγορούμενος που κλήθηκε δεν εμφανίστηκε, μπορεί να εκδοθεί εναντίον του ένταλμα βίαιης προσαγωγής αν δεν συντρέχει περίπτωση να εκδοθεί ένταλμα σύλληψης σύμφωνα με το άρθρο 276.	**Άρθρο 272 - Ένταλμα βίαιης προσαγωγής.** Αν ο κατηγορούμενος που κλήθηκε δεν εμφανίστηκε, μπορεί να εκδοθεί εναντίον του ένταλμα βίαιης προσαγωγής, αν δεν συντρέχει περίπτωση να εκδοθεί ένταλμα σύλληψης σύμφωνα με το άρθρο 276. Το ένταλμα βίαιης προσαγωγής εκτελείται σύμφωνα με το άρθρο 277.
Άρθρο 273 - Εξέταση κατηγορουμένου. 1. α) Όταν ο κατηγορούμενος εμφανιστεί ενώπιον του ανακριτή ή του εισαγγελέα, του πταισματοδίκη ή του ειρηνοδίκη που ενεργεί την προανάκριση ή των ανακριτικών υπαλλήλων που προβλέπουν τα άρθρα 33 και 34, αυτοί είναι υποχρεωμένοι να εξακριβώσουν τα στοιχεία της ταυτότητάς του από το δελτίο της αστυνομικής του ταυτότητας ή από το διαβατήριό του, προσκαλώντας τον ταυτόχρονα να δηλώσει την τωρινή διεύθυνση της κατοικίας του ή της διαμονής του (πόλη, χωριό, συνοικία, οδό, αριθμό). Τα στοιχεία αυτά καταχωρίζονται στην έκθεση της απολογίας. β) Αν ο κατηγορούμενος ισχυρίζεται ότι δεν έχει δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο και δεν αμφισβητεί την ταυτότητα που του αποδίδεται, όποιος ενεργεί την εξέταση καταχωρίζει στην έκθεση της απολογίας το γεγονός αυτό, καθώς και τα κατά τη δήλωση του κατηγορουμένου στοιχεία της ταυτότητάς του, αποστέλλοντας	**Άρθρο 273 - Εξέταση κατηγορουμένου.** 1. α) Όταν ο κατηγορούμενος εμφανιστεί ενώπιον του ανακριτή ή του εισαγγελέα ή του ειρηνοδίκη ή των ανακριτικών υπαλλήλων του άρθρου 31, αυτοί είναι υποχρεωμένοι να εξακριβώσουν ταστοιχεία της ταυτότητάς του από το δελτίο της αστυνομικής του ταυτότητας ή από το διαβατήριό του, προσκαλώντας τον ταυτόχρονα να δηλώσει την τωρινή διεύθυνση της κατοικίας του ή της διαμονής του (πόλη, χωριό, συνοικία, οδό, αριθμό). Τα στοιχεία αυτά καταχωρίζονται στην έκθεση της απολογίας. β) Αν ο κατηγορούμενος ισχυρίζεται ότι δεν έχει δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο και δεν αμφισβητεί την ταυτότητα που του αποδίδεται, όποιος ενεργεί την εξέταση καταχωρίζει στην έκθεση της απολογίας το γεγονός αυτό, καθώς και τα κατά τη δήλωση του κατηγορουμένου στοιχεία της ταυτότητάς του, αποστέλλοντας αμέσως απόσπασμα του μέρους αυτού της έκθεσης στον

ΠΑΛΑΙΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	ΝΕΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ
αμέσως απόσπασμα του μέρους αυτού της έκθεσης στον εισαγγελέα που άσκησε την ποινική δίωξη. Ο εισαγγελέας ελέγχει την ακρίβεια των στοιχείων της ταυτότητας που δηλώθηκαν και ασκεί ποινική δίωξη, αν υπάρχει περίπτωση παράβασης του άρθρου 225 παρ. 2 του Π.Κ. ή των διατάξεων του ν.δ. 127/1969 «περί αποδεικτικής ισχύος των αστυνομικών ταυτοτήτων» ή του νόμου 1975/1991 «περί εισόδου - εξόδου, παραμονής, εργασίας, απέλασης αλλοδαπών, διαδικασίας αναγνώρισης αλλοδαπών προσφύγων» όπως ισχύουν. γ) Ωσότου η καταδικαστική απόφαση γίνει αμετάκλητη και εκτελεστεί, κάθε έγγραφο της προδικασίας και της διαδικασίας στο ακροατήριο, καθώς και κάθε άλλο ποινικό δικόγραφο, επιδίδεται εγκύρως στον κατηγορούμενο, αν η επίδοση γίνει στη διεύθυνση της κατοικίας ή της διαμονής του που δηλώθηκε αρχικά, σύμφωνα με τα παραπάνω, εκτός αν ο κατηγορούμενος είχε δηλώσει μεταβολή της πριν από την επίδοση. Τέτοια δήλωση ως προς τη μεταβολή της κατοικίας ή της διαμονής, μαζί με την ακριβή διεύθυνση, πρέπει να γίνεται εγγράφως στον εισαγγελέα που άσκησε την ποινική δίωξη ή, αν η υπόθεση έχει παραπεμφθεί στο ακροατήριο, στον εισαγγελέα του δικαστηρίου στο οποίο εκκρεμεί· επάνω στην δήλωση συντάσσεται έκθεση για την παράδοσή της, η οποία καταχωρίζεται σε ειδικό αλφαβητικό ευρετήριο που τηρείται στο γραφείο του εισαγγελέα· αντίγραφο της δήλωσης μαζί με την σχετική έκθεση για την παράδοσή της εντάσσεται χωρίς χρονοτριβή στην οικεία δικογραφία. Ως τέτοια δήλωση κατοικίας ή διαμονής θεωρείται και εκείνη που αναγράφεται στην έκθεση ασκήσεως του ενδίκου μέσου ή της προσφυγής κατά της απευθείας κλήσεως ή στην περί αναιρέσεως δήλωση της παρ. 2 του άρθρου 473. Στην τελευταία περίπτωση, η περί αναιρέσεως δήλωση του κατηγορουμένου ή αντίγραφα αυτής επισυνάπτεται στην οικεία δικογραφία, μερίμνη του γραμματέα της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου. Αν ο κατηγορούμενος δήλωσε διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής που είναι ανύπαρκτη ή ελλιπής ή αρνήθηκε να δηλώσει τα πιο πάνω στοιχεία, οι επιδόσεις γίνονται στον γραμματέα της εισαγγελίας πλημμελειοδικών όπου ασκήθηκε η ποινική δίωξη ή στον εισαγγελέα του δικαστηρίου όπου εκκρεμεί η υπόθεση. Αν έχει διοριστεί αντίκλητος, οι επιδόσεις γίνονται μόνο σε αυτόν. δ) Εκείνος που ενεργεί την ανάκριση ή την προανάκριση υπενθυμίζει στον κατηγορούμενο την υποχρέωσή του κατά το προηγούμενο εδάφιο και τις συνέπειες σε περίπτωση παράλειψης, μνημονεύοντας ρητά το γεγονός αυτό στην έκθεση της απολογίας. ε) Αν ο κατηγορούμενος δηλώσει αρχικά ή μεταγενέστερα διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής στην αλλοδαπή, οι επιδόσεις που αναφέρονται στο εδ. γ' της παραγράφου αυτής, γίνονται μόνο στο συνήγορο που διορίστηκε κατά το άρθρο 96, παρ. 2 και αν οι συνήγοροι είναι περισσότεροι σε έναν από αυτούς. στ) Αν ο κατηγορούμενος δεν έχει διορίσει συνήγορο, οφείλει στις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου να διορίσει αντίκλητο έναν από τους δικηγόρους της έδρας του οικείου πλημμελειοδικείου, στον οποίο και μόνον γίνονται όλες οι παραπάνω επιδόσεις. Αν ο κατηγορούμενος παραλείψει το διορισμό αντικλήτου ή η επίδοση στον αντίκλητο είναι αδύνατη ή έπαυσε η ιδιότητά του ως αντικλήτου, οι επιδόσεις αυτές γίνονται στο γραμματέα της εισαγγελίας του πλημμελειοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου ενεργείται ή έχει ενεργηθεί η ανάκριση ή η προανάκριση. Ο γραμματέας της εισαγγελίας φυλάσσει τα επιδιδόμενα έγγραφα σε ιδιαίτερο για κάθε κατηγορούμενο φάκελο, το περιεχόμενο του οποίου μπορούν οποτεδήποτε να πληροφορηθούν ο κατηγορούμενος και ο συνήγορός του. Ο αντίκλητος δικηγόρος διατηρεί την ιδιότητά του αυτή, εκτός αν δηλώσει στον προαναφερόμενο γραμματέα ότι έληξε η σχέση εντολής με τον κατηγορούμενο. Η διάταξη του εδαφίου δ' της παραγράφου αυτής εφαρμόζεται αναλόγως και στο ακροατήριο. Την υπόμνηση οφείλει να κάνει ο διευθύνων τη συζήτηση και γίνεται σχετική μνεία στα πρακτικά. Στην έκθεση απολογίας αναγράφεται υποχρεωτικά ο αριθμός φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) και η αρμόδια ΔΟΥ του	εισαγγελέα που άσκησε την ποινική δίωξη. Ο εισαγγελέας ελέγχει την ακρίβεια των στοιχείων της ταυτότητας που δηλώθηκαν. γ) Εκείνος που ενεργεί την ανάκριση υπενθυμίζει στον κατηγορούμενο ή στον ύποπτο την υποχρέωσή του, να δηλώσει κάθε μεταβολή της διεύθυνσης κατοικίας ή διαμονής του σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 156 και τις συνέπειες σε περίπτωση παράλειψης, μνημονεύοντας ρητά το γεγονός αυτό στην έκθεση της απολογίας. δ) Στην έκθεση απολογίας αναγράφεται υποχρεωτικά ο αριθμός φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) και η αρμόδια ΔΟΥ του κατηγορουμένου. Αν αυτός δεν έχει ΑΦΜ, αναγράφονται υποχρεωτικά το επώνυμο και το όνομα του πατέρα του, το πατρικό επώνυμο και το όνομα της μητέρας του, η ημερομηνία και ο τόπος γέννησης στην Ελλάδα ή η χώρα γέννησης στο εξωτερικό. 2. Αφού εξακριβωθεί η ταυτότητα του κατηγορουμένου και του εξηγηθούν τα δικαιώματά του, εκείνος που ενεργεί την εξέτασή του εκθέτει με πληρότητα και σαφήνεια την πράξη για την οποία κατηγορείται και τον προσκαλεί να απολογηθεί και να υποδείξει τα μέσα της υπεράσπισής του. Ο κατηγορούμενος έχει δικαίωμα να αρνηθεί να απαντήσει. Επίσης έχει δικαίωμα να παραδώσει την απολογία του γραπτή. Σε αυτήν την περίπτωση όποιος ενεργεί την ανάκριση απευθύνει στον κατηγορούμενο τις απαραίτητες ερωτήσεις για να αποσαφηνιστεί το περιεχόμενο της έγγραφης απολογίας. Οι ερωτήσεις πρέπει να αναγράφονται ρητά στην έκθεση. 3. Οι διατάξεις των άρθρων 223 παρ. 2, 3 και 5 και 225 εφαρμόζονται και για την εξέταση κατηγορουμένων.

κατηγορουμένου. Αν αυτός δεν έχει ΑΦΜ, αναγράφονται υποχρεωτικά το επώνυμο και το όνομα του πατέρα του, το πατρικό επώνυμο και το όνομα της μητέρας του, η ημερομηνία και ο τόπος γέννησης στην Ελλάδα ή η χώρα γέννησης στο εξωτερικό. 2. Αφού εξακριβωθεί η ταυτότητα του κατηγορουμένου και του εξηγηθούν τα δικαιώματά του σύμφωνα με το άρθρο 103, εκείνος που ενεργεί την εξέτασή του εκθέτει με πληρότητα και σαφήνεια την πράξη για την οποία κατηγορείται και τον προσκαλεί να απολογηθεί και να υποδείξει τα μέσα της υπεράσπισής του. Ο κατηγορούμενος έχει δικαίωμα να αρνηθεί να απαντήσει. Επίσης έχει δικαίωμα να παραδώσει την απολογία του γραπτή. Σ' αυτήν την περίπτωση όποιος ενεργεί την ανάκριση απευθύνει στον κατηγορούμενο τις απαραίτητες ερωτήσεις για να αποσαφηνιστεί το περιεχόμενο της έγγραφης απολογίας· οι ερωτήσεις πρέπει να αναγράφονται ρητά στην έκθεση. 3. Οι διατάξεις των άρθρων 223 παρ. 2, 3 και 5 και 225 εφαρμόζονται και για την εξέταση κατηγορουμένων.	
Άρθρο 274 - Έρευνα των μέσων της υπεράσπισης. Ο κατηγορούμενος πρέπει να καλείται να εκθέτει πλήρως τους λόγους που συμβάλλουν στην υπεράσπισή του. Όποιος ενεργεί την εξέταση πρέπει να ερευνά με επιμέλεια κάθε περιστατικό που επικαλέστηκε υπέρ αυτού ο κατηγορούμενος, αν αυτό είναι χρήσιμο για να εξακριβωθεί η αλήθεια.	**Άρθρο 274 - Έρευνα των μέσων της υπεράσπισης.** Ο κατηγορούμενος πρέπει να καλείται να εκθέτει πλήρως τους λόγους που συμβάλλουν στην υπεράσπισή του. Όποιος ενεργεί την εξέταση πρέπει να ερευνά με επιμέλεια κάθε περιστατικό που επικαλέστηκε υπέρ αυτού ο κατηγορούμενος, αν αυτό είναι χρήσιμο για να εξακριβωθεί η αλήθεια. «Ο ανακρίνων, αφού προηγουμένως διατυπώσει τη γνώμη του ο εισαγγελέας, έχει την υποχρέωση με διάταξή του να αιτιολογεί την απόρριψη των αποδεικτικών αιτημάτων του άρθρου 102.»[96]
ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΣΥΛΛΗΨΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΚΡΑΤΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ	
Άρθρο 275 - Στα αυτόφωρα εγκλήματα. 1. Προκειμένου για αυτόφωρα κακουργήματα και πλημμελήματα οι ανακριτικοί υπάλληλοι των άρθρων 33 και 34, καθώς και κάθε αστυνομικό όργανο, έχουν υποχρέωση, ενώ οποιοσδήποτε πολίτης το δικαίωμα, να συλλάβουν το δράστη, τηρώντας τις διατάξεις του Συντάγματος και του άρθρου 279 του Κώδικα για την άμεση προσαγωγή του στον εισαγγελέα. 2. Στα εγκλήματα που διώκονται με έγκληση δεν επιτρέπεται η σύλληψη, εκτός αν προηγουμένως υποβληθεί η έγκληση, έστω και προφορικά, σ' εκείνον που έχει δικαίωμα να συλλάβει το δράστη (άρθρ. 42 και 46). 3. Στα αυτόφωρα κακουργήματα και πλημμελήματα ο αρμόδιος εισαγγελέας πλημμελειοδικών έχει το δικαίωμα να εκδίδει εναντίον του δράστη που διώκεται ένταλμα σύλληψής του σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 276 και 277· το ένταλμα αυτό μπορεί ο εισαγγελέας να το ανακαλεί ή να το καταργεί.	**Άρθρο 275 - Στα αυτόφωρα εγκλήματα.** 1. Προκειμένου για αυτόφωρα κακουργήματα και πλημμελήματα οι ανακριτικοί υπάλληλοι του άρθρου 31, καθώς και κάθε αστυνομικό όργανο, έχουν υποχρέωση, ενώ οποιοσδήποτε πολίτης το δικαίωμα, να συλλάβουν το δράστη, τηρώντας τις διατάξεις του Συντάγματος και του άρθρου 279 του κώδικα για την άμεση προσαγωγή του στον εισαγγελέα. 2. Στα εγκλήματα που διώκονται με έγκληση δεν επιτρέπεται η σύλληψη, εκτός αν προηγουμένως υποβληθεί η έγκληση, έστω και προφορικά, σε εκείνον που έχει δικαίωμα να συλλάβει το δράστη. 3. Στα αυτόφωρα κακουργήματα και πλημμελήματα ο αρμόδιος εισαγγελέας πλημμελειοδικών έχει το δικαίωμα να εκδίδει εναντίον του δράστη που διώκεται ένταλμα σύλληψής του, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 276 και 277. Το ένταλμα αυτό μπορεί ο εισαγγελέας να το ανακαλεί ή να το καταργεί.
Άρθρο 276 - Σύλληψη με ένταλμα. 1. Εκτός από την περίπτωση του άρθρου 275, κανείς δεν συλλαμβάνεται χωρίς ειδικά και εμπεριστατωμένα αιτιολογημένο ένταλμα του ανακριτή ή βούλευμα του δικαστικού συμβουλίου, που πρέπει να κοινοποιούνται κατά τη στιγμή της σύλληψης. Κοινοποίηση θεωρείται και η επίδειξη σ' αυτόν που συλλαμβάνεται του σχετικού μέρους του Δελτίου Εγκληματολογικών Αναζητήσεων ή της ειδικής εγκυκλίου για την αναζήτηση, όταν αυτά μνημονεύουν τα στοιχεία της ταυτότητας του προσώπου που διώκεται, τον αριθμό και τη χρονολογία του βουλεύματος ή του εντάλματος σύλληψης, τον ανακριτή που το εξέδωσε και την αξιόποινη πράξη την οποία αφορούν, και επίσης έχουν τυπωμένη στο τέλος την υπογραφή του διευθυντή του Κεντρικού Γραφείου Εγκληματολογικών Υπηρεσιών και τη σφραγίδα του. 2. Ο ανακριτής εκδίδει το ένταλμα σύλληψης αφού προηγουμένως διατυπώσει γνώμη ο εισαγγελέας, και μόνο στις περιπτώσεις όπου επιτρέπεται προσωρινή κράτηση κατά το άρθρο 282. Στις περιπτώσεις αυτές μπορεί να διαταχθεί η σύλληψη και η προσωρινή κράτηση και από το δικαστικό συμβούλιο. 3. Το ένταλμα σύλληψης περιέχει το όνομα, το επώνυμο, την	**Άρθρο 276 - Σύλληψη με ένταλμα.** 1. Εκτός από την περίπτωση του άρθρου 275, κανείς δεν συλλαμβάνεται χωρίς ειδικά και εμπεριστατωμένα αιτιολογημένο ένταλμα του ανακριτή ή βούλευμα του δικαστικού συμβουλίου, που πρέπει να επιδίδονται κατά τη στιγμή της σύλληψης. 2. Ο ανακριτής εκδίδει το ένταλμα σύλληψης αφού προηγουμένως διατυπώσει την γνώμη του ο εισαγγελέας, και μόνο στις περιπτώσεις όπου επιτρέπεται προσωρινή κράτηση κατά τα άρθρα 286 και 287. Στις περιπτώσεις αυτές μπορεί να διαταχθεί η σύλληψη και η προσωρινή κράτηση και από το δικαστικό συμβούλιο. Το κατά την παράγραφο αυτή ένταλμα σύλληψης εκδίδεται μόνο όταν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις επί τη βάσει συγκεκριμένων περιστατικών, που πρέπει να μνημονεύονται στο σώμα του εντάλματος, ότι ο κατηγορούμενος έχει σχεδιάσει την φυγή του ή την τέλεση άλλων σοβαρών εγκλημάτων. 3. Το ένταλμα σύλληψης περιέχει το όνομα, το επώνυμο, την κατοικία και την ακριβέστερη δυνατή περιγραφή του προσώπου που συλλαμβάνεται, σημείωση για το έγκλημα για το οποίο κατηγορείται και μνεία του άρθρου που το προβλέπει. Έχει επίσης την επίσημη σφραγίδα και την υπογραφή του ανακριτή και του

[96] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

κατοικία και την ακριβέστερη δυνατή περιγραφή του προσώπου που συλλαμβάνεται, σημείωση για το έγκλημα για το οποίο κατηγορείται και μνεία του άρθρου που το προβλέπει. Έχει επίσης την επίσημη σφραγίδα και την υπογραφή του ανακριτή και του γραμματέα.	γραμματέα. 4. Το ένταλμα σύλληψης μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε μετά από προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα, αν εκλείψουν οι λόγοι που επέβαλαν την έκδοσή του.
Άρθρο 277 - Εκτέλεση του εντάλματος σύλληψης. 1. Το ένταλμα σύλληψης που εκδίδεται με το νόμιμο τύπο είναι εκτελεστό σε όλη την επικράτεια. Η εκτέλεσή του γίνεται με τη φροντίδα του εισαγγελέα, από τις αρχές στις οποίες έχει ανατεθεί η εκτέλεση ενταλμάτων. 2. Αν ο κατηγορούμενος βρίσκεται σε άλλη δικαστική περιφέρεια, ο εισαγγελέας μπορεί να αποστείλει το ένταλμα σύλληψης απευθείας στην επιτόπια αρχή στην οποία έχει ανατεθεί η εκτέλεση ενταλμάτων. 3. Όλες οι πολιτικές και οι στρατιωτικές αρχές, μόλις τους επιδειχθεί το ένταλμα, οφείλουν να βοηθήσουν για τη σύλληψη χωρίς αναβολή και μέσα στα όρια της αρμοδιότητάς τους. 4. Η εκτέλεση του εντάλματος σύλληψης που αφορά στρατιωτικό γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα.	**Άρθρο 277 - Εκτέλεση του εντάλματος σύλληψης.** 1. Το ένταλμα σύλληψης που εκδίδεται με το νόμιμο τύπο είναι εκτελεστό σε όλη την επικράτεια. Η εκτέλεσή του γίνεται με τη φροντίδα του εισαγγελέα από τις αρχές στις οποίες έχει ανατεθεί η εκτέλεση ενταλμάτων. 2. Αν ο κατηγορούμενος βρίσκεται σε άλλη δικαστική περιφέρεια, ο εισαγγελέας μπορεί να αποστείλει το ένταλμα σύλληψης απευθείας στην επιτόπια αρχή στην οποία έχει ανατεθεί η εκτέλεση ενταλμάτων. 3. Όλες οι πολιτικές και οι στρατιωτικές αρχές, μόλις τους επιδειχθεί το ένταλμα, οφείλουν να βοηθήσουν για τη σύλληψη χωρίς αναβολή και μέσα στα όρια της αρμοδιότητάς τους. 4. Η εκτέλεση του εντάλματος σύλληψης που αφορά στρατιωτικό γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του στρατιωτικού ποινικού κώδικα.
Άρθρο 278 - Πώς γίνεται η σύλληψη. 1. Σύλληψη δεν μπορεί να γίνει: α) όσο διαρκεί η ιερουργία, σε οίκημα που προορίζεται για τη θεία λατρεία· β) τη νύχτα σε ιδιωτική κατοικία, εκτός αν αυτός που διαμένει εκεί το ζητήσει ρητά ή αν τηρηθούν οι διατυπώσεις του άρθρου 254. Αν δεν τηρηθεί η διάταξη αυτή, επιβάλλεται πειθαρχική ποινή στα όργανα που εκτελούν τη σύλληψη. 2. Τα αρμόδια για τη σύλληψη όργανα οφείλουν να συμπεριφέρονται με κάθε δυνατή ευγένεια σ' αυτόν που συλλαμβάνουν και να σέβονται τη τιμή του. Γι' αυτό δεν πρέπει να μεταχειρίζονται βία παρά μόνο αν υπάρχει ανάγκη, και δεν επιτρέπεται να τον δεσμεύουν παρά μόνο όταν ο συλλαμβανόμενος αντιστέκεται ή είναι ύποπτος φυγής.	**Άρθρο 278 - Πώς γίνεται η σύλληψη.** 1. Σύλληψη δεν μπορεί να γίνει: α) όσο διαρκεί η ιερουργία, σε οίκημα που προορίζεται για τη θεία λατρεία β) τη νύχτα σε ιδιωτική κατοικία, εκτός αν αυτός που διαμένει εκεί το ζητήσει ρητά ή αν τηρηθούν οι διατυπώσεις του άρθρου 256. Αν δεν τηρηθεί η διάταξη αυτή, επιβάλλεται πειθαρχική ποινή στα όργανα που εκτελούν την σύλληψη. 2. Τα αρμόδια για τη σύλληψη όργανα οφείλουν να συμπεριφέρονται με κάθε δυνατή ευγένεια σε αυτόν που συλλαμβάνουν και να σέβονται την τιμή του. Γι' αυτό δεν πρέπει να μεταχειρίζονται βία παρά μόνο αν υπάρχει ανάγκη και δεν επιτρέπεται να τον δεσμεύουν παρά μόνο όταν ο συλλαμβανόμενος αντιστέκεται ή είναι ύποπτος φυγής.
Άρθρο 279 - Προσαγωγή του κατηγορουμένου. 1. Ο συλλαμβανόμενος επ' αυτοφώρω ή με ένταλμα οδηγείται χωρίς αναβολή στον αρμόδιο εισαγγελέα, το αργότερο μέσα σε είκοσι τέσσερις (24) ώρες από τη σύλληψή του και, αν η σύλληψη έγινε έξω από την έδρα του, στον απολύτως αναγκαίο χρόνο για τη μεταφορά του. Αν πρόκειται για κακούργημα ή αν η σύλληψη έγινε με ένταλμα του ανακριτή, ο εισαγγελέας παραπέμπει στον ανακριτή εκείνον που έχει συλληφθεί και αν πρόκειται για πλημμέλημα, ενεργεί σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 43,47, 246 παρ. 3 και 417 κ.ε.. Ειδικά σε περίπτωση σύλληψης επ' αυτοφώρω για πλημμέλημα, ο ανακριτικός υπάλληλος εντός δώδεκα (12) ωρών ειδοποιεί με το ταχύτερο μέσο τον εισαγγελέα, ο οποίος μπορεί, λαμβάνοντας υπόψη τη βαρύτητα του εγκλήματος και την προσωπικότητα του δράστη, να δώσει εντολή να αφεθεί αυτός ελεύθερος και να μην εφαρμοστεί η προβλεπόμενη για τα αυτόφωρα εγκλήματα διαδικασία του άρθρου 418 παρ. 1 εδάφιο α' και 2. Στην περίπτωση αυτή ο ανακριτικός υπάλληλος υποβάλλει στον εισαγγελέα χωρίς χρονοτριβή όλες τις εκθέσεις που συντάχθηκαν για τη συγκεκριμένη υπόθεση. 2. Αν ο συλλαμβανόμενος αμφισβητεί την ταυτότητα που του αποδίδεται ή ισχυρίζεται ότι έπαυσε να ισχύει το ένταλμα σύλληψης ή το βούλευμα, οδηγείται σε έναν από τους ανακριτικούς υπαλλήλους του τόπου της σύλληψης που αναφέρονται στο άρθρο 33· ο ανακριτικός υπάλληλος εξετάζει την ταυτότητα και ζητεί πληροφορίες με το ταχύτερο μέσο για την ισχύ του εντάλματος ή του βουλεύματος. Αν η ταυτότητα δεν αποδείχτηκε ή έχει παύσει να ισχύει το ένταλμα σύλληψης ή το βούλευμα, ή δεν εκδόθηκε το ένταλμα σύμφωνα με τον τύπο που απαιτείται, εκείνος που έχει συλληφθεί απολύεται αμέσως. Σε κάθε άλλη περίπτωση ο ανακριτικός υπάλληλος τον στέλνει μαζί με την έκθεση που έχει συντάξει στην αρχή που ζήτησε τη σύλληψή του, η οποία μπορεί επίσης να εξετάσει και αυτή την ταυτότητά του.	**Άρθρο 279 - Προσαγωγή του κατηγορουμένου.** 1. Ο συλλαμβανόμενος επ' αυτοφώρω ή με ένταλμα οδηγείται χωρίς αναβολή στον αρμόδιο εισαγγελέα, το αργότερο μέσα σε είκοσι τέσσερις (24) ώρες από τη σύλληψή του και, αν η σύλληψη έγινε έξω από την έδρα του, στον απολύτως αναγκαίο χρόνο για την μεταφορά του. Αν πρόκειται για κακούργημα ή αν η σύλληψη έγινε με ένταλμα του ανακριτή, ο εισαγγελέας παραπέμπει στον ανακριτή εκείνον που έχει συλληφθεί και αν πρόκειται για πλημμέλημα, ενεργεί σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 43, 51, 246 παρ. 2β και 417 κ.ε. Ειδικά σε περίπτωση σύλληψης επ' αυτοφώρω για πλημμέλημα, ο ανακριτικός υπάλληλος εντός δώδεκα (12) ωρών ειδοποιεί με το ταχύτερο μέσο τον εισαγγελέα, ο οποίος μπορεί, λαμβάνοντας υπόψη τη βαρύτητα του εγκλήματος και την προσωπικότητα του δράστη, να δώσει εντολή να αφεθεί αυτός ελεύθερος και να μην εφαρμοσθεί η προβλεπόμενη για τα αυτόφωρα εγκλήματα διαδικασία του άρθρου 418 παρ. 1 εδ. α' και παρ. 2. Στην περίπτωση αυτή ο ανακριτικός υπάλληλος υποβάλλει στον εισαγγελέα, χωρίς χρονοτριβή, όλες τις εκθέσεις που συντάχθηκαν για τη συγκεκριμένη υπόθεση. 2. Αν ο συλλαμβανόμενος αμφισβητεί την ταυτότητα που του αποδίδεται ή ισχυρίζεται ότι έπαυσε να ισχύει το ένταλμα σύλληψης ή το βούλευμα, οδηγείται σε έναν από τους ανακριτικούς υπαλλήλους του τόπου της σύλληψης που αναφέρονται στο άρθρο 31. Ο ανακριτικός υπάλληλος εξετάζει τα στοιχεία της ταυτότητας και ζητεί πληροφορίες με το ταχύτερο μέσο για την ισχύ του εντάλματος ή του βουλεύματος. Αν η ταυτότητα δεν αποδείχθηκε ή έχει παύσει να ισχύει το ένταλμα σύλληψης ή το βούλευμα, ή δεν εκδόθηκε το ένταλμα σύμφωνα με τον τύπο που απαιτείται, εκείνος που έχει συλληφθεί απολύεται αμέσως. Σε κάθε άλλη περίπτωση, ο ανακριτικός υπάλληλος τον στέλνει μαζί με την έκθεση που έχει συντάξει στην αρχή που ζήτησε τη σύλληψή του, η οποία μπορεί επίσης να εξετάσει και αυτή την ταυτότητά του.

Άρθρο 280 - Κατάσχεση πειστηρίων. Όλα τα έγγραφα και τα άλλα αντικείμενα που βρέθηκαν σ' αυτόν που έχει συλληφθεί και έχουν σχέση με το έγκλημα κατάσχονται και παραδίδονται με αυτόν και τη σχετική έκθεση στον αρμόδιο εισαγγελέα ή ανακριτή.	**Άρθρο 280 - Κατάσχεση πειστηρίων.** Όλα τα έγγραφα και τα άλλα αντικείμενα που βρέθηκαν σε αυτόν που έχει συλληφθεί και έχουν σχέση με το έγκλημα κατάσχονται και παραδίδονται με αυτόν και την σχετική έκθεση στον αρμόδιο εισαγγελέα ή ανακριτή.
Άρθρο 281 - Κράτηση του προσώπου που συλλαμβάνεται. Όποιος έχει συλληφθεί κρατείται στις φυλακές για υποδίκους ή στο αστυνομικό κρατητήριο ή, κατά τις περιστάσεις, στο σπίτι του υπό φρούρηση, στην περίπτωση όμως αυτή με δικά του έξοδα, ωσότου εκδοθεί το ένταλμα προσωρινής κράτησης ή απολυθεί.	**Άρθρο 281 - Κράτηση του προσώπου που συλλαμβάνεται.** Όποιος έχει συλληφθεί κρατείται στις φυλακές για υποδίκους ή στο αστυνομικό κρατητήριο ή, κατά τις περιστάσεις, στο σπίτι του υπό φρούρηση, στην περίπτωση όμως αυτή με δικά του έξοδα, ωσότου εκδοθεί το ένταλμα προσωρινής κράτησης ή απολυθεί.
Άρθρο 282 - Προσωρινή κράτηση και περιοριστικοί όροι. 1. Όσο διαρκεί η προδικασία, αν προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις ενοχής του κατηγορουμένου για κακούργημα ή πλημμέλημα που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών, είναι δυνατό να διαταχθούν περιοριστικοί όροι, εφόσον αυτό κρίνεται απολύτως αναγκαίο για την επίτευξη των αναφερόμενων στο άρθρο 296 σκοπών. 2. Περιοριστικοί όροι είναι ιδίως η παροχή εγγύησης, η υποχρέωση του κατηγορουμένου να εμφανίζεται κατά διαστήματα στον ανακριτή ή σε άλλη αρχή, η απαγόρευση να μεταβαίνει ή να διαμένει σε ορισμένο τόπο ή στο εξωτερικό, η απαγόρευση να συναναστρέφεται ή να συναντάται με ορισμένα πρόσωπα. Για τους ανηλίκους ως περιοριστικοί όροι είναι δυνατόν να διατάσσονται ένα ή περισσότερα από τα αναμορφωτικά μέτρα που προβλέπονται στις περιπτώσεις α' έως ια' του άρθρου 122 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα. Σε περίπτωση παραβίασης των όρων αυτών είναι δυνατή η αντικατάστασή τους με το μέτρο της περίπτωσης ιβ' της παρ. 1 του άρθρου 122 του Ποινικού Κώδικα. Για τους κατηγορουμένους που εμφανίζουν ψυχική ή διανοητική διαταραχή ως περιοριστικός όρος είναι δυνατόν να διατάσσεται ένα από τα μέτρα της παραγράφου 3 του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα. 3. α) Κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 283Α, επιβάλλεται μόνον εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1 και κρίνεται αιτιολογημένα ότι οι άλλοι περιοριστικοί όροι δεν επαρκούν για την επίτευξη των σκοπών του άρθρου 296, υπό την προϋπόθεση ότι ο κατηγορούμενος διώκεται για κακούργημα, έχει γνωστή διαμονή στη χώρα και: αα) έχει κάνει προπαρασκευαστικές ενέργειες για να διευκολύνει τη φυγή του ή κατά το παρελθόν υπήρξε φυγόποινος ή φυγόδικος ή κρίθηκε ένοχος για απόδραση κρατουμένου ή για παραβίαση περιορισμών διαμονής και από την συνδρομή ενός εκ των παραπάνω στοιχείων προκύπτει σκοπός φυγής του, ή ββ) κρίνεται αιτιολογημένα ότι αν αφεθεί ελεύθερος είναι πολύ πιθανό, όπως προκύπτει από προηγούμενη αμετάκλητη καταδίκη του για ομοειδή αξιόποινη πράξη, να διαπράξει και άλλα εγκλήματα. β) Εάν η αποδιδόμενη στον κατηγορούμενο πράξη απειλείται στο νόμο με ισόβια κάθειρξη ή πρόσκαιρη κάθειρξη με ανώτατο όριο τα είκοσι έτη ή εάν το έγκλημα τελέστηκε κατ' εξακολούθηση ή υπάρχει μεγάλος αριθμός παθόντων από αυτό, μπορεί να διαταχθεί ο κατ' οίκον περιορισμός του με ηλεκτρονική επιτήρηση και όταν, με βάση τα συγκεκριμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πράξης και την εν γένει προσωπικότητα του κατηγορουμένου, κρίνεται αιτιολογημένα, ότι το μέτρο αυτό παρέχει βάσιμα την προσδοκία ότι ο τελευταίος δεν θα διαπράξει άλλα εγκλήματα. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε υπόδικους για τα κακουργήματα των άρθρων 22 και 23 του ν. 4139/2013, των άρθρων 134, 187, 187Α, 336, 338, 339 παράγραφος 1, περιπτώσεις α' και β', 342 παράγραφοι 1 και 2, 348Α παράγραφος 4, 351Α παράγραφος 1, περιπτώσεις α' και β' και 3, 380 παράγραφοι 1 εδάφιο δεύτερο και 2 και 299 παράγραφος 1. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν έχει εφαρμογή σε υποδίκους που έχουν αναπηρία σε ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω, όταν πρόκειται για τις περιπτώσεις α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 339 του Ποινικού Κώδικα, ή εξήντα επτά τοις	**Άρθρο 282 - Σκοπός και γενικές προϋποθέσεις επιβολής προσωρινής κράτησης, κατ' οίκον περιορισμού και περιοριστικών όρων.** 1. Όσο διαρκεί η προδικασία, αν προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις ενοχής του κατηγορουμένου, είναι δυνατό να διαταχθούν περιοριστικοί όροι ή κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση ή να επιβληθεί προσωρινή κράτηση, υπό τις προϋποθέσεις των επόμενων άρθρων. 2. Ο σκοπός των περιοριστικών όρων, του κατ' οίκον περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση και της προσωρινής κράτησης είναι να αποτραπεί ο κίνδυνος τέλεσης νέων εγκλημάτων και να εξασφαλιστεί ότι εκείνος στον οποίο επιβλήθηκαν θα παραστεί οποτεδήποτε στην ανάκριση ή στο δικαστήριο και θα υποβληθεί στην εκτέλεση της απόφασης. 3. Οι περιοριστικοί όροι επιβάλλονται εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι για την εκπλήρωση των σκοπών της παρ. 2 και αν αυτοί δεν επαρκούν επιβάλλεται κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση και αν και αυτό το μέτρο κρίνεται ανεπαρκές τότε μόνο εκδίδεται ειδικά και εμπεριστατωμένα αιτιολογημένο ένταλμα προσωρινής κράτησης. **Άρθρο 283 - Οι περιοριστικοί όροι.** 1. Περιοριστικοί όροι είναι ιδίως η παροχή εγγύησης, η υποχρέωση του κατηγορουμένου να εμφανίζεται κατά διαστήματα στον ανακριτή ή σε άλλη αρχή στην Ελλάδα ή σε ελληνική προξενική αρχή στο εξωτερικό, η απαγόρευση να μεταβαίνει ή να διαμένει σε ορισμένο τόπο ή στο εξωτερικό και η απαγόρευση να συναναστρέφεται ή να συναντάται με ορισμένα πρόσωπα. Σε περίπτωση επιβολής του περιοριστικού όρου της εμφάνισης σε ελληνική προξενική αρχή, η τελευταία υποχρεούται να εκτελεί τις σχετικές παραγγελίες των δικαστικών αρχών. Για τους ανηλίκους ως περιοριστικοί όροι είναι δυνατόν να διατάσσονται και ένα ή περισσότερα από τα αναμορφωτικά μέτρα που προβλέπονται στις περιπτώσεις α' έως ια' της παρ. 1 του άρθρου 122 ΠΚ. Σε περίπτωση παραβίασης των όρων αυτών είναι δυνατή η αντικατάστασή τους με το μέτρο της περ. ιβ' της παρ. 1 του άρθρου 122 ΠΚ. Για τους κατηγορουμένους που εμφανίζουν ψυχική ή διανοητική διαταραχή ως περιοριστικός όρος είναι δυνατόν να διατάσσεται ένα από τα μέτρα της παρ. 3 του άρθρου 69Α ΠΚ. 2. Περιοριστικοί όροι μπορεί να επιβληθούν αν προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις ενοχής του κατηγορουμένου για κακούργημα ή πλημμέλημα που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών. **Άρθρο 284 - Ο κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση.** 1. Ως κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση νοείται η επιβολή στον κατηγορούμενο της υποχρέωσης να μην εξέρχεται από συγκεκριμένο και ειδικά ορισμένο στην διάταξη του ανακριτή κτίριο ή σύμπλεγμα κτιρίων, που αποδεδειγμένα συνιστά τον τόπο διαμονής ή κατοικίας του. Η διάταξη που επιβάλλει τον κατ' οίκον περιορισμό με ηλεκτρονική επιτήρηση μπορεί να ορίζει την ευρύτερη περιοχή γύρω από τον τόπο διαμονής ή κατοικίας του κατηγορουμένου, στην οποία θα μπορεί αυτός να κινείται για την κάλυψη βασικών βιοτικών αναγκών του. Για τον σκοπό αυτόν ο κατηγορούμενος επιτηρείται με τη χρήση πρόσφορων ηλεκτρονικών μέσων. Ο κατηγορούμενος υποχρεούται να μην

εκατό (67%) και άνω, στις υπόλοιπες ως άνω περιπτώσεις κακουργημάτων. Το ίδιο ισχύει και για τους υπόδικους που έχουν αναπηρία σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) και άνω εφόσον κρίνεται ότι η παραμονή τους σε κατάστημα κράτησης καθίσταται ιδιαίτερα επαχθής λόγω αδυναμίας αυτοεξυπηρέτησης.Η διακρίβωση της αναπηρίας γίνεται, μετά από αίτηση του υπόδικου, από το αρμόδιο δικαστικό όργανο, το οποίο εφόσον δεν υπάρχει σχετική πιστοποίηση αναπηρίας από Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (Κ.Ε.Π.Α.) διατάσσει ειδική πραγματογνωμοσύνη, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 110Α του Ποινικού Κώδικα.

γ) Σε εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να επιβληθεί κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση του κατηγορουμένου και για το πλημμέλημα της ανθρωποκτονίας από αμέλεια κατά συρροή, αν προκύπτει σκοπός φυγής του με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στην περίπτωση α' και πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου. Στην περίπτωση αυτή, το ανώτατο όριο διάρκειας του περιοριστικού όρου είναι έξι μήνες.

δ) Μόνο η κατά νόμο βαρύτητα της πράξης δεν αρκεί για την επιβολή του κατ' οίκον περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση. Κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση δεν διατάσσεται χωρίς να προηγηθεί σχετικό αίτημα του κατηγορουμένου. Μόνο το γεγονός της μη υποβολής τέτοιου αιτήματος από τον τελευταίο δεν τον καθιστά δίχως άλλο ύποπτο φυγής ή διάπραξης νέων εγκλημάτων και αυτό δεν αρκεί για την επιβολή της προσωρινής κράτησης.

ε) Εάν ο κατηγορούμενος δεν συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που του επιβλήθηκαν σχετικά με τον κατ' οίκον περιορισμό με ηλεκτρονική επιτήρηση, είναι δυνατή η αντικατάστασή τους με προσωρινή κράτηση κατά το άρθρο 298. Σε περίπτωση όμως τέλεσης από τον κατηγορούμενο του εγκλήματος του άρθρου 173Α, ο κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση αντικαθίσταται με προσωρινή κράτηση.

στ) Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται και για ανήλικο κατηγορούμενο που έχει συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας του, εφόσον η πράξη για την οποία κατηγορείται, όταν τελείται από ενήλικο, απειλείται στο νόμο με ποινή κάθειρξης τουλάχιστον δέκα ετών. Στην περίπτωση αυτή ο κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι μήνες και μπορεί να παρατείνεται μόνο για τρεις μήνες από το δικαστήριο, στην περίπτωση του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 291. Το αίτημα για κατ' οίκον περιορισμό με ηλεκτρονική επιτήρηση υποβάλλεται σωρευτικά από τον ανήλικο κατηγορούμενο και από εκείνον που έχει την επιμέλειά του. Εάν ο ανήλικος δεν συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που του επιβλήθηκαν σχετικά με τον κατ' οίκον περιορισμό με ηλεκτρονική επιτήρηση ή τελέσει το έγκλημα του άρθρου 173Α, είναι δυνατή η αντικατάστασή του με προσωρινή κράτηση.

3Α. Κατ' οίκον περιορισμός, όπως αυτός ορίζεται στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 283Α, μπορεί να επιβληθεί όταν προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις ότι ο κατηγορούμενος στην πράξη του αυτή ωθήθηκε από αίτια που συνδέονται με την ιδιότητά του ως οικείου ή συμβίου άλλου συγκατηγορουμένου και τις αντιλήψεις του για τις ηθικές υποχρεώσεις, που απορρέουν από την ιδιότητα αυτή.

4. Προσωρινή κράτηση μπορεί να επιβληθεί αντί:

α) για κατ' οίκον περιορισμό με ηλεκτρονική επιτήρηση, όταν το μέτρο αυτό δεν επαρκεί ή δεν μπορεί να επιβληθεί λόγω έλλειψης γνωστής διαμονής του κατηγορουμένου στη χώρα ή λόγω μη υποβολής από τον τελευταίο σχετικού αιτήματος να υποβληθεί σε αυτό και

β) για περιοριστικούς όρους - εάν αιτιολογημένα κριθεί ότι τα υπό στοιχεία α' και β' μέτρα δεν επαρκούν - εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της πρώτης παραγράφου του άρθρου αυτού, μόνον αν ο κατηγορούμενος διώκεται για κακούργημα και δεν έχει γνωστή διαμονή στη χώρα ή έχει κάνει προπαρασκευαστικές ενέργειες για να διευκολύνει τη φυγή του ή κατά το παρελθόν επεμβαίνει ή επιδρά καθ' οιονδήποτε τρόπο στα ηλεκτρονικά μέσα και στα συναφή με την επιτήρηση δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Αρμόδια υπηρεσία παρακολουθεί και καταγράφει μέσω συστήματος γεωεντοπισμού, μόνο την γεωγραφική θέση του κατηγορούμενου και τηρεί σχετικό αρχείο.

2. Κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση επιβάλλεται μόνον εφόσον προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις ενοχής του κατηγορουμένου για κακούργημα και κρίνεται αιτιολογημένα ότι οι άλλοι περιοριστικοί όροι δεν επαρκούν για την επίτευξη των σκοπών της παρ. 2 του άρθρου 282, υπό την προϋπόθεση ότι ο κατηγορούμενος έχει γνωστή διαμονή στη χώρα και: α) έχει κάνει προπαρασκευαστικές ενέργειες για να διευκολύνει τη φυγή του ή κατά το παρελθόν υπήρξε φυγόποινος ή φυγόδικος ή κρίθηκε ένοχος για απόδραση κρατουμένου ή για παραβίαση περιορισμών διαμονής και από την συνδρομή ενός εκ των παραπάνω στοιχείων προκύπτει σκοπός φυγής του, ή β) κρίνεται αιτιολογημένα ότι αν αφεθεί ελεύθερος είναι πολύ πιθανό, όπως προκύπτει από προηγούμενη αμετάκλητη καταδίκη του για ομοειδή αξιόποινη πράξη, να διαπράξει και άλλα εγκλήματα.

3. Αν η αποδιδόμενη στον κατηγορούμενο πράξη απειλείται στον νόμο με ισόβια κάθειρξη ή πρόσκαιρη κάθειρξη με ανώτατο όριο τα δεκαπέντε έτη ή αν το έγκλημα τελέσθηκε κατ' εξακολούθηση ή υπάρχει μεγάλος αριθμός παθόντων από αυτό, μπορεί να διαταχθεί ο κατ' οίκον περιορισμός του με ηλεκτρονική επιτήρηση και όταν, με βάση τα συγκεκριμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πράξης και την εν γένει προσωπικότητα του κατηγορουμένου, κρίνεται αιτιολογημένα, ότι το μέτρο αυτό παρέχει βάσιμα την προσδοκία ότι ο τελευταίος δεν θα διαπράξει άλλα εγκλήματα.

4. Σε εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να επιβληθεί κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση του κατηγορουμένου και για το πλημμέλημα της ανθρωποκτονίας από αμέλεια κατά συρροή, αν προκύπτει σκοπός φυγής του με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στην παρ. 2 και πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις της παρ. 2. Στην περίπτωση αυτή, το ανώτατο όριο διάρκειας του περιοριστικού όρου είναι έξι μήνες.

5. Μόνο η κατά νόμο βαρύτητα της πράξης δεν αρκεί για την επιβολή του κατ' οίκον περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση. Κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση δεν διατάσσεται χωρίς να προηγηθεί σχετικό αίτημα του κατηγορουμένου. Μόνο το γεγονός της μη υποβολής τέτοιου αιτήματος από τον τελευταίο δεν τον καθιστά δίχως άλλο ύποπτο φυγής ή διάπραξης νέων εγκλημάτων και αυτό δεν αρκεί για την επιβολή της προσωρινής κράτησης.

6. Αν ο κατηγορούμενος δεν συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που του επιβλήθηκαν σχετικά με τον κατ' οίκον περιορισμό με ηλεκτρονική επιτήρηση, είναι δυνατή η αντικατάστασή του με προσωρινή κράτηση κατά το άρθρο 296. Σε περίπτωση όμως τέλεσης από τον κατηγορούμενο του εγκλήματος του άρθρου 173Α ΠΚ, ο κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση αντικαθίσταται με προσωρινή κράτηση.

7. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και για ανήλικο κατηγορούμενο που έχει συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας του, εφόσον κατηγορείται για πράξη από τις αναφερόμενες στο άρθρο 127 ΠΚ. Στην περίπτωση αυτή ο κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι μήνες και μπορεί να παρατείνεται μόνο για τρεις μήνες από το δικαστήριο, στην περίπτωση του δευτέρου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 294. Το αίτημα για κατ' οίκον περιορισμό με ηλεκτρονική επιτήρηση υποβάλλεται σωρευτικά από τον ανήλικο κατηγορούμενο και από εκείνον που έχει την επιμέλειά του. Αν ο ανήλικος δεν συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που του επιβλήθηκαν σχετικά με τον κατ' οίκον περιορισμό με ηλεκτρονική επιτήρηση ή τελέσει το έγκλημα του άρθρου 173Α ΠΚ, είναι δυνατή η αντικατάστασή του με προσωρινή κράτηση.

Άρθρο 285 - Διάρκεια του κατ' οίκον περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση και προκαταβολή εξόδων.

1. Ως προς τη διάρκεια ισχύος του μέτρου του κατ' οίκον

ΠΑΛΑΙΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	ΝΕΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ
υπήρξε φυγόποινος ή φυγόδικος ή κρίθηκε ένοχος για απόδραση κρατουμένου ή για παραβίαση περιορισμών διαμονής και από τη συνδρομή των ανωτέρω στοιχείων προκύπτει σκοπός φυγής του ή κρίνεται αιτιολογημένα ότι αν αφεθεί ελεύθερος είναι πολύ πιθανόν, όπως προκύπτει από προηγούμενες αμετάκλητες καταδίκες του για ομοειδείς αξιόποινες πράξεις, να διαπράξει και άλλα εγκλήματα. Εάν η αποδιδόμενη στον κατηγορούμενο πράξη απειλείται στο νόμο με ισόβια κάθειρξη ή πρόσκαιρη κάθειρξη με ανώτατο όριο τα είκοσι έτη ή εάν το έγκλημα τελέστηκε κατ' εξακολούθηση ή στο πλαίσιο εγκληματικής ή τρομοκρατικής οργάνωσης ή υπάρχει μεγάλος αριθμός παθόντων από αυτό, προσωρινή κράτηση μπορεί να επιβληθεί και όταν, με βάση τα συγκεκριμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πράξης, κρίνεται αιτιολογημένα, ότι αν αφεθεί ελεύθερος, είναι πολύ πιθανό να διαπράξει και άλλα εγκλήματα. Μόνο η κατά το νόμο βαρύτητα της πράξης δεν αρκεί για την επιβολή προσωρινής κράτησης. Σε εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις και εφόσον αιτιολογημένα κρίνεται ότι δεν επαρκούν οι περιοριστικοί όροι, μπορεί να επιβληθεί προσωρινή κράτηση και για το πλημμέλημα της ανθρωποκτονίας από αμέλεια κατά συρροή, αν προκύπτει σκοπός φυγής του κατηγορουμένου, με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου. Στην περίπτωση αυτή, το ανώτατο όριο της προσωρινής κράτησης είναι διάρκειας έως έξι μηνών. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου για την προσωρινή κράτηση δεν εφαρμόζονται για κατηγορούμενους που έχουν αναπηρία σε ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω, όταν πρόκειται για τις περιπτώσεις α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 339 του Ποινικού Κώδικα, ή εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, σε όλες τις άλλες περιπτώσεις. Το ίδιο ισχύει και για τους υπόδικους που έχουν αναπηρία σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) και άνω εφόσον κρίνεται ότι η παραμονή τους σε κατάστημα κράτησης καθίσταται ιδιαίτερα επαχθής λόγω αδυναμίας αυτοεξυπηρέτησης. Η διακρίβωση της αναπηρίας γίνεται, μετά από αίτηση του υποδίκου, από το αρμόδιο δικαστικό όργανο, το οποίο εφόσον δεν υπάρχει σχετική πιστοποίηση αναπηρίας από Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (Κ.Ε.Π.Α.) διατάσσει ειδική πραγματογνωμοσύνη, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 110Α του Ποινικού Κώδικα. Στις περιπτώσεις αυτές, εκτός των άλλων περιοριστικών όρων, μπορεί να επιβληθεί στον κατηγορούμενο και ο κατ' οίκον περιορισμός, καθώς και νοσηλεία σε νοσοκομείο, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 557 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, κατόπιν αιτήσεώς του. 5. Οι περιοριστικοί όροι που επιβλήθηκαν στον κατηγορούμενο για κακούργημα ή πλημμέλημα, εάν παραβιασθούν από αυτόν, είναι δυνατόν να αντικατασταθούν με προσωρινή κράτηση κατά το άρθρο 298. 6. Η παράγραφος 4 εφαρμόζεται και για ανήλικο κατηγορούμενο που έχει συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο (15ο) έτος της ηλικίας, εφόσον η πράξη του, αν την τελούσε ενήλικος, θα ήταν κακούργημα απειλούμενο με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης ή συνιστά μία από τις προβλεπόμενες στο άρθρο 336 του Ποινικού Κώδικα, εφόσον τελέστηκαν σε βάρος προσώπου νεότερου από δεκαπέντε (15) ετών. Στην περίπτωση αυτή η προσωρινή κράτηση δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες. Η παραβίαση των περιοριστικών όρων που έχουν επιβληθεί στον ανήλικο δεν επιτρέπεται να οδηγήσει από μόνη της σε προσωρινή κράτηση. Το ένταλμα προσωρινής κράτησης πρέπει να περιέχει ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία από την οποία να προκύπτει γιατί τα αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα δεν κρίνονται στη συγκεκριμένη περίπτωση επαρκή, λαμβανομένων κατά περίπτωση υπόψη των ιδιαίτερων συνθηκών τέλεσης της πράξης και της προσωπικότητας του ανηλίκου. **Άρθρο 283Α - Κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση.** 1. Ως «κατ' οίκον περιορισμός» νοείται η επιβολή στον κατηγορούμενο της υποχρέωσης να μην εξέρχεται από περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση και τη διαδικασία άρσης, εξακολούθησης ή παράτασής του εφαρμόζονται αναλόγως τα οριζόμενα στα άρθρα 292 και 293. 2. Το κόστος των ηλεκτρονικών μέσων επιτήρησης φέρει ο κατηγορούμενος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 3. Για τον σκοπό αυτόν με τη διάταξη του ανακριτή επιβάλλεται η υποχρέωση προκαταβολής των εξόδων επιτήρησης για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες. Σε περίπτωση παράτασης της διάρκειας του μέτρου κατά το άρθρο 292, επιβάλλεται με το σχετικό βούλευμα η προκαταβολή των επιπλέον εξόδων. Αν για οποιονδήποτε λόγο αρθεί ή αντικατασταθεί το μέτρο πριν από τη συμπλήρωση του χρονικού διαστήματος για το οποίο έχουν προκαταβληθεί τα έξοδα, τότε με την σχετική απόφαση, διάταξη ή βούλευμα διατάσσεται η απόδοση της διαφοράς σε εκείνον που τα προκατέβαλε. Αν ο κατηγορούμενος αθωωθεί, καταδικασθεί ή παύσει η εναντίον του ποινική δίωξη, εφαρμόζεται ως προς τη διαφορά αντίστοιχα το άρθρο 299. 3. Σε περίπτωση μη προκαταβολής των εξόδων εντός της χορηγηθείσας από τον ανακριτή προθεσμίας, ο τελευταίος, μετά από πρόταση του εισαγγελέα, επιβάλλει προσωρινή κράτηση, εκτός αν κριθεί με ειδική αιτιολογία ότι ο κατηγορούμενος στερείται την οικονομική δυνατότητα να τα καταβάλει, οπότε τα έξοδα επιβάλλονται στο δημόσιο. 4. Εκείνος σε βάρος του οποίου επιβλήθηκε το μέτρο του κατ' οίκον περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση κρατείται μέχρι να προκαταβληθούν τα σχετικά έξοδα που του επιβλήθηκαν. Αφού καταβληθούν αυτά, οδηγείται στο αρμόδιο όργανο για την προσαρμογή του τεχνικού μέσου επιτήρησης, μαζί με την σχετική διάταξη του ανακριτή. Αν στην δικαστική περιφέρεια, στην οποία επιβλήθηκε το μέτρο, δεν είναι αυτό δυνατόν, ο κατηγορούμενος οδηγείται χωρίς αναβολή στην πλησιέστερη δικαστική περιφέρεια, στην οποία λειτουργεί αρμόδιο όργανο. Αφού προσαρμοσθεί και ενεργοποιηθεί ο τεχνικός εξοπλισμός για την ηλεκτρονική επιτήρηση, οδηγείται στο προκαθορισμένο κτίριο ή σύμπλεγμα κτιρίων και συντάσσεται έκθεση, αντίγραφο της οποίας εντάσσεται στη δικογραφία. Η διάρκεια του κατ' οίκον περιορισμού αρχίζει από την ημέρα έκδοσης της διάταξης επιβολής του.

συγκεκριμένο και ειδικά ορισμένο στη διάταξη του ανακριτή κτίριο ή σύμπλεγμα κτιρίων, που αποδεδειγμένα συνιστά τον τόπο διαμονής ή κατοικίας του. Για το σκοπό αυτόν ο κατηγορούμενος επιτηρείται με τη χρήση πρόσφορων ηλεκτρονικών μέσων. Ο κατηγορούμενος υποχρεούται να μην επεμβαίνει ή επιδρά καθ' οιονδήποτε τρόπο στα ηλεκτρονικά μέσα και στα συναφή με την επιτήρηση δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Αρμόδια υπηρεσία παρακολουθεί και καταγράφει μέσω συστήματος γεωεντοπισμού μόνο τη γεωγραφική θέση του κατηγορούμενου και τηρεί σχετικό αρχείο. 2. Ως προς τη διάρκεια ισχύος του μέτρου του κατ' οίκον περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση και τη διαδικασία άρσης, εξακολούθησης ή παράτασής της εφαρμόζονται αναλόγως τα οριζόμενα στα άρθρα 287 και 288 Κ.Π.Δ. 3. Το κόστος των ηλεκτρονικών μέσων επιτήρησης φέρει ο κατηγορούμενος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4. Για το σκοπό αυτόν με τη διάταξη του ανακριτή επιβάλλεται η υποχρέωση προκαταβολής των εξόδων επιτήρησης για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες. Σε περίπτωση παράτασης της διάρκειας του μέτρου κατά το άρθρο 287, επιβάλλεται με το σχετικό βούλευμα η προκαταβολή των επιπλέον εξόδων. Αν για οποιονδήποτε λόγο αρθεί ή αντικατασταθεί το μέτρο πριν από τη συμπλήρωση του χρονικού διαστήματος για το οποίο έχουν προκαταβληθεί τα έξοδα, τότε με τη σχετική απόφαση, διάταξη ή βούλευμα διατάσσεται η απόδοση της διαφοράς σε εκείνον που τα προκατέβαλε. Αν ο κατηγορούμενος αθωωθεί, καταδικασθεί ή παύσει η εναντίον του ποινική δίωξη, εφαρμόζεται ως προς τη διαφορά αντίστοιχα το άρθρο 303. 4. Σε περίπτωση μη προκαταβολής των εξόδων εντός της χορηγηθείσας από τον ανακριτή προθεσμίας, ο τελευταίος, μετά από πρόταση του εισαγγελέα, επιβάλλει προσωρινή κράτηση, εκτός εάν κριθεί με ειδική αιτιολογία ότι ο κατηγορούμενος στερείται την οικονομική δυνατότητα να τα καταβάλει, οπότε τα έξοδα επιβάλλονται στο Δημόσιο. 5. Εκείνος σε βάρος του οποίου επιβλήθηκε το μέτρο του κατ' οίκον περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση κρατείται μέχρι να προκαταβληθούν τα σχετικά έξοδα που του επιβλήθηκαν. Αφού καταβληθούν αυτά, οδηγείται στο αρμόδιο όργανο για την προσαρμογή του τεχνικού μέσου επιτήρησης, μαζί με τη σχετική διάταξη του ανακριτή. Εάν στη δικαστική περιφέρεια, στην οποία επιβλήθηκε το μέτρο, δεν είναι αυτό δυνατόν, ο κατηγορούμενος οδηγείται χωρίς αναβολή στην πλησιέστερη δικαστική περιφέρεια, στην οποία λειτουργεί αρμόδιο όργανο. Αφού προσαρμοσθεί και ενεργοποιηθεί ο τεχνικός εξοπλισμός για την ηλεκτρονική επιτήρηση, οδηγείται στο προκαθορισμένο κτίριο ή σύμπλεγμα κτιρίων και συντάσσεται έκθεση, αντίγραφο της οποίας εντάσσεται στη δικογραφία. Η διάρκεια του κατ' οίκον περιορισμού αρχίζει από την ημέρα έκδοσης της διάταξης επιβολής του.	
Άρθρο 284 - Προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου. 1. Εκείνος που εναντίον του εκδόθηκε ένταλμα προσωρινής κράτησης οδηγείται στις φυλακές των υποδίκων και παραδίδεται στο διευθυντή τους μαζί με το ένταλμα προσωρινής κράτησης· η σχετική έκθεση που συντάσσεται εντάσσεται στη δικογραφία. Από την ημέρα που έγινε η παράδοση αρχίζει η διάρκεια της προσωρινής κράτησης. Αν όμως ο κρατούμενος είχε κρατηθεί πριν από την ημέρα αυτήν επειδή είχε συλληφθεί επ' αυτοφώρω ή με ένταλμα, η διάρκεια της προσωρινής κράτησης θεωρείται ότι άρχισε από την ημέρα που κρατήθηκε· η ημέρα αυτή καθορίζεται ειδικά στο ένταλμα προσωρινής κράτησης. Επίσης έκθεση συντάσσεται και κατά την απόλυση εκείνου που προσωρινά κρατήθηκε. 2. Ο διευθυντής των φυλακών δεν μπορεί να δεχτεί κανένα σ' αυτές, αν προηγουμένως δεν του παραδοθεί το ένταλμα προσωρινής κράτησης ή βούλευμα δικαστικού συμβουλίου που τη διατάσσει.	**Άρθρο 286 - Η προσωρινή κράτηση.** 1. Προσωρινή κράτηση μπορεί να επιβληθεί αντί: α) για κατ' οίκον περιορισμό με ηλεκτρονική επιτήρηση, όταν το μέτρο αυτό δεν επαρκεί ή δεν μπορεί να επιβληθεί λόγω έλλειψης γνωστής διαμονής του κατηγορουμένου στη χώρα ή λόγω μη υποβολής από τον τελευταίο σχετικού αιτήματος να υποβληθεί σε αυτό και β) για περιοριστικούς όρους, αν αιτιολογημένα κριθεί ότι τα υπό στοιχεία α' και β' μέτρα δεν επαρκούν και εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της πρώτης παραγράφου του άρθρου 282, μόνον αν ο κατηγορούμενος διώκεται για κακούργημα και δεν έχει γνωστή διαμονή στην χώρα ή έχει κάνει προπαρασκευαστικές ενέργειες για να διευκολύνει την φυγή του ή κατά το παρελθόν υπήρξε φυγόποινος ή φυγόδικος ή κρίθηκε ένοχος για απόδραση κρατουμένου ή παραβίαση περιορισμών διαμονής και από την συνδρομή των ανωτέρω στοιχείων προκύπτει σκοπός φυγής του ή κρίνεται αιτιολογημένα ότι αν αφεθεί ελεύθερος είναι πολύ πιθανόν, όπως προκύπτει από προηγούμενες αμετάκλητες καταδίκες του για ομοειδείς αξιόποινες πράξεις, να διαπράξει και άλλα εγκλήματα. Αν η αποδιδόμενη στον κατηγορούμενο πράξη απειλείται στον νόμο με ισόβια κάθειρξη ή πρόσκαιρη κάθειρξη με

	ανώτατο όριο τα δέκα πέντε έτη ή αν το έγκλημα τελέστηκε κατ' εξακολούθηση ή στο πλαίσιο εγκληματικής ή τρομοκρατικής οργάνωσης ή υπάρχει μεγάλος αριθμός παθόντων από αυτό, προσωρινή κράτηση μπορεί να επιβληθεί και όταν, με βάση τα συγκεκριμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πράξης, κρίνεται αιτιολογημένα ότι αν αφεθεί ελεύθερος, είναι πολύ πιθανό να διαπράξει και άλλα εγκλήματα. Μόνο η κατά νόμο βαρύτητα της πράξης δεν αρκεί για την επιβολή προσωρινής κράτησης. 2. Σε εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις και εφόσον αιτιολογημένα κρίνεται ότι δεν επαρκούν οι περιοριστικοί όροι ή ο κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση, μπορεί να επιβληθεί προσωρινή κράτηση και για το πλημμέλημα της ανθρωποκτονίας από αμέλεια κατά συρροή, αν προκύπτει σκοπός φυγής του κατηγορουμένου, με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στην παρ. 1. Στην περίπτωση αυτή, το ανώτατο όριο της προσωρινής κράτησης είναι διάρκειας έως έξι μηνών. 3. Οι περιοριστικοί όροι που επιβλήθηκαν στον κατηγορούμενο για κακούργημα ή πλημμέλημα, αν παραβιασθούν από αυτόν, είναι δυνατόν να αντικατασταθούν με προσωρινή κράτηση κατά το άρθρο 296.
	Άρθρο 287 - Η προσωρινή κράτηση ανηλίκων. Προσωρινή κράτηση μπορεί να επιβληθεί και σε ανήλικο κατηγορούμενο που έχει συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας του, υπό τους όρους του προηγούμενου άρθρου και εφόσον κατηγορείται για πράξη από τις αναφερόμενες στο άρθρο 127 ΠΚ. Στην περίπτωση αυτή η προσωρινή κράτηση δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες. Η παραβίαση των περιοριστικών όρων που έχουν επιβληθεί στον ανήλικο δεν επιτρέπεται να οδηγήσει από μόνη της σε προσωρινή κράτηση. Το ένταλμα προσωρινής κράτησης πρέπει να περιέχει ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία από την οποία να προκύπτει γιατί τα αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα δεν κρίνονται στη συγκεκριμένη περίπτωση επαρκή, λαμβανομένων κατά περίπτωση υπόψη των ιδιαίτερων συνθηκών τέλεσης της πράξης και της προσωπικότητας του ανηλίκου.
Άρθρο 283 - Διαδικασία μετά την απολογία. 1.Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 282 ο ανακριτής, αμέσως μετά την απολογία του κατηγορουμένου, μπορεί να τον αφήσει ελεύθερο ή να εκδώσει διάταξη που να του θέτει περιοριστικούς όρους ή, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του προηγούμενου άρθρου, να εκδώσει διάταξη επιβολής κατ' οίκον περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση ή, αν τα ανωτέρω μέτρα δεν επαρκούν, να εκδώσει ειδικά και εμπεριστατωμένα αιτιολογημένο ένταλμα προσωρινής κράτησης, αφού προηγουμένως και σε κάθε περίπτωση λάβει τη γραπτή σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα. Ο Εισαγγελέας, πριν εκφράσει τη γνώμη του, υποχρεούται να ακούσει τον κατηγορούμενο και τον συνήγορό του. Σε περίπτωση διαφωνίας για την προσωρινή κράτηση, αποφαίνεται το δικαστικό συμβούλιο (άρθρα 305 και 307 στοιχείο στ'). Η πρόταση του εισαγγελέα υποβάλλεται μέσα σε προθεσμία τριών (3) ημερών και το Συμβούλιο αποφασίζει μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών. Στο μεταξύ διάστημα με διάταξη του ανακριτή επιβάλλεται ο κατ' οίκον περιορισμός του κατηγορουμένου, η αφαίρεση διαβατηρίου ή άλλου ισοδύναμου ταξιδιωτικού εγγράφου του και η απαγόρευση εξόδου του από τη χώρα. 2. Το ένταλμα για την προσωρινή κράτηση ή η διάταξη που ορίζει τους όρους που αναφέρονται στο άρθρο 282 περιέχει, εκτός από τα τυπικά στοιχεία που αναγράφονται στο άρθρο 276 παρ. 3, την ακριβή σημείωση για το κακούργημα ή το πλημμέλημα· το ένταλμα προσωρινής κράτησης εκτελείται με τη φροντίδα του εισαγγελέα από τις αρχές που σύμφωνα με το άρθρο 277 τους έχει ανατεθεί η εκτέλεση ενταλμάτων· για τους στρατιωτικούς τηρούνται και οι σχετικές διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα.	**Άρθρο 288 - Διαδικασία μετά την απολογία.** 1. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 282 ο ανακριτής, αμέσως μετά την απολογία του κατηγορουμένου, αποφασίζει με την σειρά που αναφέρεται στο άρθρο αυτό αν θα αφήσει ελεύθερο τον κατηγορούμενο ή θα εκδώσει διάταξη επιβολής περιοριστικών όρων ή διάταξη επιβολής κατ' οίκον περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση ή ειδικά και εμπεριστατωμένα αιτιολογημένο ένταλμα προσωρινής κράτησης, αφού προηγουμένως και σε κάθε περίπτωση λάβει την γραπτή σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα. Ο εισαγγελέας, πριν εκφράσει τη γνώμη του, υποχρεούται να ακούσει τον κατηγορούμενο και τον συνήγορό του. Η τυχόν διαφωνία επιλύεται από το δικαστικό συμβούλιο (άρθρα 306 και 307 στοιχείο στ'). Ειδικά σε περίπτωση διαφωνίας για την προσωρινή κράτηση η πρόταση του εισαγγελέα υποβάλλεται μέσα σε προθεσμία τριών (3) ημερών και το συμβούλιο αποφασίζει μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών. Στο μεταξύ διάστημα με διάταξη του ανακριτή επιβάλλεται ο κατ' οίκον περιορισμός του κατηγορουμένου, η αφαίρεση διαβατηρίου ή άλλου ισοδύναμου ταξιδιωτικού εγγράφου του και η απαγόρευση εξόδου του από τη χώρα. 2. «Το ένταλμα για την προσωρινή κράτηση ή η διάταξη επιβολής κατ' οίκον περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση ή περιοριστικών όρων περιέχει»[97], εκτός από τα τυπικά στοιχεία που αναγράφονται στο άρθρο 276 παρ. 3, την ακριβή σημείωση για το κακούργημα ή το πλημμέλημα. Το ένταλμα προσωρινής κράτησης εκτελείται με τη φροντίδα του εισαγγελέα από τις αρχές που σύμφωνα με το άρθρο 277 τους έχει ανατεθεί η εκτέλεση ενταλμάτων. Για τους στρατιωτικούς τηρούνται και οι σχετικές διατάξεις του στρατιωτικού ποινικού κώδικα.

[97] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

	Άρθρο 289 - Εκτέλεση του εντάλματος προσωρινής κράτησης. 1. Εκείνος που εναντίον του εκδόθηκε ένταλμα προσωρινής κράτησης οδηγείται στις φυλακές των υποδίκων και παραδίδεται στο διευθυντή τους μαζί με το ένταλμα προσωρινής κράτησης. Η σχετική έκθεση που συντάσσεται εντάσσεται στη δικογραφία. Από την ημέρα που έγινε η παράδοση αρχίζει η διάρκεια της προσωρινής κράτησης. Αν όμως ο κρατούμενος είχε κρατηθεί πριν από την ημέρα αυτή επειδή είχε συλληφθεί επ' αυτοφώρω ή με ένταλμα, η διάρκεια της προσωρινής κράτησης θεωρείται ότι άρχισε από την ημέρα που κρατήθηκε. Η ημέρα αυτή καθορίζεται ειδικά στο ένταλμα προσωρινής κράτησης. Επίσης έκθεση συντάσσεται και κατά την απόλυση εκείνου που προσωρινά κρατήθηκε. 2. Ο διευθυντής των φυλακών δεν μπορεί να δεχτεί κανέναν σε αυτές, αν προηγουμένως δεν του παραδοθεί το ένταλμα προσωρινής κράτησης ή βούλευμα δικαστικού συμβουλίου που την διατάσσει.
Άρθρο 285 - Προσφυγή του προσωρινώς κρατουμένου. 1. Κατά του εντάλματος για την προσωρινή κράτηση και της διάταξης του ανακριτή που επέβαλε περιοριστικούς όρους επιτρέπεται στον κατηγορούμενο να προσφύγει στο συμβούλιο των πλημμελειοδικών. Η προσφυγή γίνεται μέσα σε πέντε ημέρες από την προσωρινή κράτηση, και συντάσσεται έκθεση από το γραμματέα των πλημμελειοδικών ή από εκείνον που διευθύνει τις φυλακές, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο άρθρ. 474 παρ. 1· η προσφυγή διαβιβάζεται στον εισαγγελέα των πλημμελειοδικών και εισάγεται από αυτόν χωρίς χρονοτριβή μαζί με την πρότασή του στο συμβούλιο, το οποίο και αποφασίζει αμετάκλητα. 2. Η προσφυγή δεν έχει ανασταλτική δύναμη. 3. Αν το ένταλμα προσωρινής κράτησης εκδόθηκε ύστερα από βούλευμα δικαστικού συμβουλίου που έκρινε σε σχετική διαφωνία ανακριτή και εισαγγελέα, δεν επιτρέπεται προσφυγή. 4. Το συμβούλιο των πλημμελειοδικών όταν ασχολείται με την προσφυγή μπορεί να άρει την προσωρινή κράτηση ή να την αντικαταστήσει με τους περιοριστικούς όρους που επιβάλλονται κατά την κρίση του ή να αντικαταστήσει με άλλους τους όρους που έχουν τεθεί. 5. Και μετά την άσκηση της προσφυγής ο ανακριτής εξακολουθεί την ανάκριση χωρίς διακοπή.	**Άρθρο 290 - Προσφυγή του προσωρινώς κρατουμένου.** 1. Κατά του εντάλματος για την προσωρινή κράτηση και της διάταξης του ανακριτή που επέβαλε περιοριστικούς όρους επιτρέπεται στον κατηγορούμενο να προσφύγει στο συμβούλιο των πλημμελειοδικών. «Η προσφυγή γίνεται μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την προσωρινή κράτηση και συντάσσεται έκθεση δήλωσης ή εγχείρισης δικογράφου από τον γραμματέα των πλημμελειοδικών ή από εκείνον που διευθύνει τις φυλακές, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο άρθρο 474 παρ. 1.» [98] Η προσφυγή διαβιβάζεται στον εισαγγελέα των πλημμελειοδικών και εισάγεται από αυτόν χωρίς χρονοτριβή μαζί με την πρότασή του στο συμβούλιο, το οποίο και αποφασίζει αμετάκλητα. 2. Η προσφυγή δεν έχει ανασταλτική δύναμη. 3. Αν το ένταλμα προσωρινής κράτησης εκδόθηκε ύστερα από βούλευμα δικαστικού συμβουλίου που έκρινε σε σχετική διαφωνία του ανακριτή και του εισαγγελέα, δεν επιτρέπεται προσφυγή. 4. Το συμβούλιο των πλημμελειοδικών όταν ασχολείται με την προσφυγή μπορεί να άρει την προσωρινή κράτηση ή να την αντικαταστήσει με τους περιοριστικούς όρους που επιβάλλονται κατά την κρίση του ή να αντικαταστήσει με άλλους τους όρους που έχουν τεθεί. 5. Και μετά την άσκηση της προσφυγής ο ανακριτής εξακολουθεί την ανάκριση χωρίς διακοπή.
Άρθρο 286 - Άρση ή αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης και των περιοριστικών όρων. 1. Αν στη διάρκεια της ανάκρισης προκύπτει ότι δεν υπάρχει πλέον ο λόγος για τον οποίο διατάχτηκε η προσωρινή κράτηση ή επιβλήθηκαν οι περιοριστικοί όροι, μπορεί ο ανακριτής αυτεπαγγέλτως ή με πρόταση του εισαγγελέα να άρει αυτά τα μέτρα ή να υποβάλλει στο συμβούλιο αίτηση για την άρση τους. Εναντίον αυτής της απόφασης ο κατηγορούμενος μπορεί να προσφύγει στο συμβούλιο των εφετών. 2. Εκείνος που προσωρινά κρατείται ή εκείνος στον οποίο έχουν επιβληθεί περιοριστικοί όροι μπορεί να υποβάλει αίτηση στον ανακριτή για την άρση των μέτρων αυτών ή για την αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης με περιοριστικούς όρους ή για την αντικατάσταση των περιοριστικών όρων με άλλους. Εναντίον της διάταξης του ανακριτή επιτρέπεται προσφυγή στο συμβούλιο μέσα σε πέντε ημέρες από τότε που κοινοποιήθηκε η ανακριτική διάταξη σ' εκείνον που υπέβαλε την αίτηση. 3. Ο ανακριτής, με γραπτή γνώμη του εισαγγελέα, μπορεί με αιτιολογημένη διάταξή του να αντικαταστήσει την προσωρινή κράτηση με περιοριστικούς όρους ή αυτούς με προσωρινή κράτηση (άρθρο 298)· στην τελευταία αυτή περίπτωση ο ανακριτής εκδίδει και ένταλμα σύλληψης. Επίσης ο ανακριτής	**Άρθρο 291 - «Άρση ή αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης, του κατ' οίκον περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση και των περιοριστικών όρων»[99].** 1. Αν στη διάρκεια της ανάκρισης προκύψει ότι δεν υπάρχει πλέον ο λόγος για τον οποίο διατάχθηκε η προσωρινή κράτηση «ή επιβλήθηκαν οι περιοριστικοί όροι ή ο κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση»[100], μπορεί ο ανακριτής αυτεπαγγέλτως ή με πρόταση του εισαγγελέα να άρει αυτά τα μέτρα ή να υποβάλει στο συμβούλιο αίτηση για την άρση τους. Εναντίον αυτής της απόφασης ο κατηγορούμενος μπορεί να προσφύγει στο συμβούλιο των εφετών. 2. «Εκείνος που προσωρινά κρατείται ή εκείνος στον οποίο έχουν επιβληθεί περιοριστικοί όροι ή κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση, μπορεί να υποβάλει αίτηση στον ανακριτή για την άρση των μέτρων αυτών ή για την αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης με περιοριστικούς όρους ή με κατ' οίκον περιορισμό με ηλεκτρονική επιτήρηση ή για την αντικατάσταση του κατ' οίκον περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση με περιοριστικούς όρους ή των περιοριστικών όρων με άλλους.»[101] Εναντίον της διάταξης του ανακριτή επιτρέπεται προσφυγή στο συμβούλιο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τότε που κοινοποιήθηκε η ανακριτική διάταξη σ' εκείνον που υπέβαλε την αίτηση.

[98] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[99] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[100] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[101] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

μπορεί με τις ίδιες διατυπώσεις να αλλάξει τους όρους που έχουν επιβληθεί με άλλους δυσμενέστερους ή επιεικέστερους. Εναντίον αυτής της διάταξης του ανακριτή επιτρέπεται και στον εισαγγελέα και στον κατηγορούμενο να προσφύγουν στο συμβούλιο πλημμελειοδικών μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών· η προθεσμία αρχίζει από την έκδοση της διάταξης αν πρόκειται για τον εισαγγελέα και από την επίδοση της διάταξης αν πρόκειται για τον κατηγορούμενο. Η προσφυγή και η προθεσμία για την άσκησή της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση.	3. «Ο ανακριτής, με γραπτή γνώμη του εισαγγελέα, μπορεί με αιτιολογημένη διάταξή του να αντικαταστήσει την προσωρινή κράτηση ή τον κατ' οίκον περιορισμό με ηλεκτρονική επιτήρηση με περιοριστικούς όρους ή αυτούς ή τον κατ' οίκον περιορισμό με ηλεκτρονική επιτήρηση με προσωρινή κράτηση (άρθρο 296).»[102] Στην τελευταία αυτή περίπτωση ο ανακριτής εκδίδει και ένταλμα σύλληψης. Επίσης ο ανακριτής μπορεί με τις ίδιες διατυπώσεις να αλλάξει τους όρους που έχουν επιβληθεί με άλλους δυσμενέστερους ή επιεικέστερους. Εναντίον αυτής της διάταξης του ανακριτή επιτρέπεται και στον εισαγγελέα και στον κατηγορούμενο να προσφύγουν στο συμβούλιο πλημμελειοδικών μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών. Η προθεσμία αρχίζει από την έκδοση της διάταξης αν πρόκειται για τον εισαγγελέα και από την επίδοση της διάταξης αν πρόκειται για τον κατηγορούμενο. Η προσφυγή και η προθεσμία για την άσκησή της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση.
Άρθρο 287 - Διάρκεια της προσωρινής κράτησης. 1. Αν η προσωρινή κράτηση διαρκέσει έξι μήνες, ή στην εντελώς εξαιρετική περίπτωση της ανθρωποκτονίας από αμέλεια κατά συρροή τους τρεις μήνες, το δικαστικό συμβούλιο αποφαίνεται με ειδικά αιτιολογημένο βούλευμά του, αν πρέπει να απολυθεί ο κατηγορούμενος από τις φυλακές ή να εξακολουθήσει η προσωρινή κράτησή του. Για το σκοπό αυτόν: α) Αν η ανάκριση συνεχίζεται, πέντε ημέρες πριν από τη συμπλήρωση του χρονικού αυτού διαστήματος ο ανακριτής αναφέρει στον εισαγγελέα εφετών με αιτιολογημένη έκθεσή του τους λόγους για τους οποίους δεν περατώθηκε η ανάκριση και διαβιβάζει τη δικογραφία στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, ο οποίος την εισάγει αμέσως στο συμβούλιο πλημμελειοδικών με έγγραφη αιτιολογημένη πρότασή του. Ο γραμματέας του συμβουλίου ειδοποιεί με οποιοδήποτε μέσο (έγγραφο, τηλεγράφημα, τηλετύπημα ή τηλεομοιοτυπία) τον κατηγορούμενο ή το συνήγορό του για να διατυπώσει τις απόψεις του με έγγραφο υπόμνημα, μέσα σε προθεσμία που καθορίζει ο πρόεδρος του συμβουλίου. Ο κατηγορούμενος, έχει δικαίωμα να λάβει γνώση και αντίγραφο της εισαγγελικής πρότασης. Ο εισαγγελέας, ο κατηγορούμενος και ο συνήγορός του δεν εμφανίζονται ενώπιον του συμβουλίου, μπορεί όμως το συμβούλιο, εάν κρίνει ότι τούτο είναι αναγκαίο, να διατάξει την ενώπιόν του εμφάνιση του κατηγορουμένου, οπότε καλείται και ο εισαγγελέας. Μετά ταύτα, το συμβούλιο αποφαίνεται αμετάκλητα αν πρέπει να απολυθεί προσωρινά ο κατηγορούμενος ή να εξακολουθήσει η προσωρινή του κράτηση. Αν η ανάκριση ενεργείται από εφέτη, κατά το άρθρο 29, αρμόδιο να αποφανθεί είναι το συμβούλιο εφετών. β) Αν η ανάκριση έχει περατωθεί, ο εισαγγελέας του δικαστηρίου, στο οποίο θα δικαστεί η υπόθεση ή ο εισαγγελέας εφετών, αν έχει ασκηθεί έφεση κατά βουλεύματος, πέντε (5) ημέρες πριν από τη συμπλήρωση του παραπάνω χρονικού διαστήματος εισάγει τη δικογραφία με αιτιολογημένη πρότασή του στο αρμόδιο κατά την επόμενη παράγραφο συμβούλιο. Κατά τα λοιπά ισχύουν όσα ορίζονται στην προηγούμενη περίπτωση α' για την ειδοποίηση του κατηγορουμένου προς υποβολή υπομνήματος, τη λήψη αντιγράφου της εισαγγελικής πρότασης, τη μη εμφάνιση τούτου ενώπιον του συμβουλίου και την απόφαση του τελευταίου. 2. Σε κάθε περίπτωση έως την έκδοση οριστικής απόφασης η προσωρινή κράτηση για το ίδιο έγκλημα δεν μπορεί να υπερβεί το έτος. Σε εντελώς εξαιρετικές περιστάσεις και εφόσον η κατηγορία αφορά σε εγκλήματα για τα οποία προβλέπεται ποινή ισόβιας κάθειρξης ή πρόσκαιρης κάθειρξης με ανώτατο όριο τα είκοσι έτη, η προσωρινή κράτηση μπορεί να παραταθεί για έξι το πολύ μήνες με ειδικά αιτιολογημένο βούλευμα: α) του συμβουλίου εφετών, αν η υπόθεση εκκρεμεί σε αυτό ύστερα από έφεση κατά βουλεύματος ή έχει εισαχθεί στο ακροατήριο του εφετείου ή του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου ή αν το συμβούλιο αυτό είναι αρμόδιο σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, και β) του συμβουλίου πλημμελειοδικών σε κάθε άλλη περίπτωση.	**Άρθρο 292 - Διάρκεια της προσωρινής κράτησης.** 1. Αν η προσωρινή κράτηση διαρκέσει έξι μήνες, ή στην εντελώς εξαιρετική περίπτωση της ανθρωποκτονίας από αμέλεια κατά συρροή τους τρεις μήνες, το δικαστικό συμβούλιο αποφαίνεται με ειδικά αιτιολογημένο βούλευμά του, αν πρέπει να απολυθεί ο κατηγορούμενος από τις φυλακές ή να εξακολουθήσει η προσωρινή κράτησή του. Για το σκοπό αυτόν: α) Αν η ανάκριση συνεχίζεται, πέντε ημέρες πριν από τη συμπλήρωση του χρονικού αυτού διαστήματος ο ανακριτής αναφέρει στον εισαγγελέα εφετών με αιτιολογημένη έκθεσή του τους λόγους για τους οποίους δεν περατώθηκε η ανάκριση και διαβιβάζει τη δικογραφία στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, ο οποίος την εισάγει αμέσως στο συμβούλιο πλημμελειοδικών με έγγραφη αιτιολογημένη πρότασή του. Ο γραμματέας του συμβουλίου ειδοποιεί με οποιοδήποτε μέσο (έγγραφο, τηλεγράφημα, τηλετύπημα ή τηλεομοιοτυπία) τον κατηγορούμενο ή το συνήγορό του για να διατυπώσει τις απόψεις του με έγγραφο υπόμνημα, μέσα σε προθεσμία που καθορίζει ο πρόεδρος του συμβουλίου και η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 48 ωρών από την υποβολή της πρότασης στο συμβούλιο. Ο κατηγορούμενος, έχει δικαίωμα να λάβει γνώση και αντίγραφο της εισαγγελικής πρότασης. Ο εισαγγελέας, ο κατηγορούμενος και ο συνήγορός του δεν εμφανίζονται ενώπιον του συμβουλίου, μπορεί όμως το συμβούλιο, αν κρίνει ότι τούτο είναι αναγκαίο, να διατάξει την ενώπιόν του εμφάνιση του κατηγορουμένου, οπότε καλείται και ο εισαγγελέας. Μετά ταύτα, το συμβούλιο αποφαίνεται αμετάκλητα αν πρέπει να απολυθεί προσωρινά ο κατηγορούμενος ή να εξακολουθήσει η προσωρινή του κράτηση. Αν η ανάκριση ενεργείται από εφέτη, κατά το άρθρο 28, αρμόδιο να αποφανθεί είναι το συμβούλιο εφετών. β) Αν η ανάκριση έχει περατωθεί, ο εισαγγελέας του δικαστηρίου, στο οποίο θα δικαστεί η υπόθεση ή ο εισαγγελέας εφετών, αν έχει ασκηθεί έφεση κατά βουλεύματος, πέντε ημέρες πριν από τη συμπλήρωση του παραπάνω χρονικού διαστήματος εισάγει τη δικογραφία με αιτιολογημένη πρότασή του στο αρμόδιο κατά την επόμενη παράγραφο συμβούλιο. Κατά τα λοιπά ισχύουν όσα ορίζονται στην προηγούμενη περίπτωση α' για την ειδοποίηση του κατηγορουμένου προς υποβολή υπομνήματος, τη λήψη αντιγράφου της εισαγγελικής πρότασης, την μη εμφάνιση τούτου ενώπιον του συμβουλίου και την απόφαση του τελευταίου. 2. Σε κάθε περίπτωση έως την έκδοση οριστικής απόφασης η προσωρινή κράτηση για το ίδιο έγκλημα δεν μπορεί να υπερβεί το έτος. Σε εντελώς εξαιρετικές περιστάσεις και εφόσον η κατηγορία αφορά σε εγκλήματα για τα οποία προβλέπεται ποινή ισόβιας κάθειρξης ή πρόσκαιρης κάθειρξης με ανώτατο όριο τα δεκαπέντε έτη, η προσωρινή κράτηση μπορεί να παραταθεί για έξι το πολύ μήνες με ειδικά αιτιολογημένο βούλευμα: α) του συμβουλίου εφετών, αν η υπόθεση εκκρεμεί σε αυτό ύστερα από έφεση κατά βουλεύματος ή έχει εισαχθεί στο ακροατήριο του εφετείου ή του μικτού ορκωτού δικαστηρίου ή αν το συμβούλιο αυτό είναι αρμόδιο σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, και β) του συμβουλίου

[102] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

Αν η υπόθεση εκκρεμεί στον ανακριτή και συνεχίζεται η προσωρινή κράτηση σύμφωνα με την παράγραφο 1, ο ανακριτής τριάντα ημέρες πριν από την συμπλήρωση του ανώτατου ορίου της σύμφωνα με αυτήν την παράγραφο, διαβιβάζει τη δικογραφία στον εισαγγελέα, ο οποίος μέσα σε δεκαπέντε ημέρες την εισάγει με πρότασή του στο συμβούλιο. Σε κάθε άλλη περίπτωση ο αρμόδιος εισαγγελέας, είκοσι πέντε ημέρες τουλάχιστον πριν από τη συμπλήρωση του ανώτατου ορίου της προσωρινής κράτησης σύμφωνα με αυτή την παράγραφο ή πριν από το τέλος της παράτασης που ήδη είχε χορηγηθεί, υποβάλλει στο αρμόδιο συμβούλιο πρόταση για παράταση ή όχι της προσωρινής κράτησης. Κατά τα λοιπά ισχύουν όσα ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο για την ειδοποίηση του κατηγορουμένου προς υποβολή υπομνήματος, τη λήψη αντιγράφου της εισαγγελικής πρότασης, τη μη εμφάνιση τούτου ενώπιον του συμβουλίου και την απόφαση του τελευταίου. 3. Αν η προσωρινή κράτηση δεν παραταθεί μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών μετά τη συμπλήρωση των τριών ή των έξι μηνών που προβλέπονται στην παρ. 1, το ένταλμα ή το βούλευμα με το οποίο είχε διαταχθεί παύει να ισχύει και ο αρμόδιος εισαγγελέας διατάσσει την απόλυση του προσωρινώς κρατουμένου. Η απόλυση διατάσσεται και μετά τη λήξη του χρόνου παράτασης της προσωρινής κράτησης, που σποφασίστηκε με βούλευμα. 4. Όσα αναφέρονται στην παρ. 5 του άρθρου 285 και στο άρθρο 282 για την επιβολή περιοριστικών ή άλλων όρων εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις του άρθρου αυτού. 5. Κάθε αμφιβολία ή αντίρρηση ως προς την παράταση ή τη συμπλήρωση των ανώτατων ορίων της προσωρινής κράτησης επιλύεται από το κατά την παράγραφο 2 αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο, εφαρμόζονται δε και στην περίπτωση αυτήν όσα ορίζονται στην παράγραφο 1 στοιχείο α' για την ακρόαση του κατηγορουμένου και του εισαγγελέα.	πλημμελειοδικών σε κάθε άλλη περίπτωση. Αν η υπόθεση εκκρεμεί στον ανακριτή και συνεχίζεται η προσωρινή κράτηση σύμφωνα με την παρ. 1, ο ανακριτής τριάντα ημέρες πριν από την συμπλήρωση του ανώτατου ορίου της σύμφωνα με αυτή την παράγραφο, διαβιβάζει τη δικογραφία στον εισαγγελέα, ο οποίος μέσα σε δεκαπέντε ημέρες την εισάγει με πρότασή του στο συμβούλιο. Σε κάθε άλλη περίπτωση ο αρμόδιος εισαγγελέας, είκοσι πέντε ημέρες τουλάχιστον πριν από την συμπλήρωση του ανώτατου ορίου της προσωρινής κράτησης σύμφωνα με αυτή την παράγραφο ή πριν από το τέλος της παράτασης που ήδη είχε χορηγηθεί, υποβάλλει στο αρμόδιο συμβούλιο πρόταση για παράταση ή όχι της προσωρινής κράτησης. Κατά τα λοιπά ισχύουν όσα ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο για την ειδοποίηση του κατηγορουμένου προς υποβολή υπομνήματος, τη λήψη αντιγράφου της εισαγγελικής πρότασης, την μη εμφάνιση τούτου ενώπιον του συμβουλίου και την απόφαση του τελευταίου. 3. Αν δεν διαταχθεί η εξακολούθηση της προσωρινής κράτησης μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών μετά τη συμπλήρωση των τριών (3) ή των έξι (6) μηνών που προβλέπονται στην παρ. 1, το ένταλμα ή το βούλευμα με το οποίο είχε διαταχθεί παύει να ισχύει και ο αρμόδιος εισαγγελέας διατάσσει την απόλυση του προσωρινώς κρατουμένου. Αν το βούλευμα με το οποίο παρατείνεται η προσωρινή κράτηση δεν εκδοθεί πριν την παρέλευση του έτους, ο κατηγορούμενος απολύεται. 4. Όσα αναφέρονται στην παρ. 5 του άρθρου 290 και στα άρθρα 283 και 284 για την επιβολή περιοριστικών ή άλλων όρων, εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις του άρθρου αυτού. Μετά την παύση ισχύος του εντάλματος ή του βουλεύματος, με το οποίο διατάχθηκε η προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου, μπορεί να του επιβληθούν περιοριστικοί όροι. 5. Κάθε αμφιβολία ή αντίρρηση ως προς την παράταση ή τη συμπλήρωση των ανώτατων ορίων της προσωρινής κράτησης επιλύεται από το κατά την παρ. 2 αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο, εφαρμόζονται δε και στην περίπτωση αυτήν όσα ορίζονται στην παρ. 1 στοιχ. α' για την ακρόαση του κατηγορουμένου και του εισαγγελέα.
Άρθρο 288 - Προκειμένου για έγκλημα που συρρέει κατ' ιδέαν ή τελέστηκε κατ' εξακολούθηση. 1. Όταν το έγκλημα για το οποίο διατάχθηκε η προσωρινή κράτηση συρρέει κατ' ιδέαν με άλλο έγκλημα ή αν το έγκλημα τελέστηκε κατ' εξακολούθηση, η προθεσμία που αναφέρεται στο άρθρο 287 υπολογίζεται από τότε που για πρώτη φορά κρατήθηκε ο κατηγορούμενος είτε για ένα από τα εγκλήματα που συρρέουν κατ' ιδέαν είτε για μια από τις μερικότερες πράξεις που απαρτίζουν το κατ' εξακολούθηση έγκλημα. 2. Από την επιβολή της προσωρινής κράτησης έως την έκδοση οριστικής απόφασης δεν μπορεί να διαταχθεί νέα προσωρινή κράτηση του ίδιου κατηγορουμένου για άλλη πράξη για την οποία, με βάση τα στοιχεία της δικογραφίας, ήταν δυνατό να ασκηθεί ποινική δίωξη ή να απαγγελθεί κατηγορία, ταυτόχρονα με την ποινική δίωξη συνεπεία της οποίας επιβλήθηκε η προηγούμενη προσωρινή κράτηση ή μέσα σε εύλογο διάστημα από αυτήν. Κατ' εξαίρεση μπορεί να διαταχθεί νέα προσωρινή κράτηση για άλλη πράξη, αν η ποινική δίωξη γι' αυτήν δεν μπορούσε να ασκηθεί παρά μόνο μέσα στους τρεις τελευταίους μήνες πριν από την πάροδο του χρονικού ορίου της διάρκειας της προηγούμενης προσωρινής κράτησης ή την τυχόν απόλυση του κρατουμένου. Στην περίπτωση αυτή η νέα προσωρινή κράτηση δεν μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από ένα έτος και δεν παρατείνεται. **Άρθρο 289** Καταργήθηκε. **Άρθρο 290** Καταργήθηκε.	**Άρθρο 293 - Προκειμένου για έγκλημα που συρρέει κατ' ιδέαν ή τελέστηκε κατ' εξακολούθηση.** 1. Όταν το έγκλημα για το οποίο διατάχθηκε η προσωρινή κράτηση συρρέει κατ' ιδέαν με άλλο έγκλημα ή αν το έγκλημα τελέστηκε κατ' εξακολούθηση, η προθεσμία που αναφέρεται στο άρθρο 292 υπολογίζεται από τότε που για πρώτη φορά κρατήθηκε ο κατηγορούμενος είτε για ένα από τα εγκλήματα που συρρέουν κατ' ιδέαν είτε για μια από τις μερικότερες πράξεις που απαρτίζουν το κατ' εξακολούθηση έγκλημα. 2. Από την επιβολή της προσωρινής κράτησης έως την έκδοση οριστικής απόφασης δεν μπορεί να διαταχθεί νέα προσωρινή κράτηση του ίδιου κατηγορουμένου για άλλη πράξη για την οποία, με βάση τα στοιχεία της δικογραφίας, ήταν δυνατό να ασκηθεί ποινική δίωξη ή να απαγγελθεί κατηγορία, ταυτόχρονα με την ποινική δίωξη συνεπεία της οποίας επιβλήθηκε η προηγούμενη προσωρινή κράτηση ή μέσα σε εύλογο διάστημα από αυτήν. Κατ' εξαίρεση μπορεί να διαταχθεί νέα προσωρινή κράτηση για άλλη πράξη, αν η ποινική δίωξη γι' αυτήν δεν μπορούσε να ασκηθεί παρά μόνο μέσα στους τρεις τελευταίους μήνες πριν από την πάροδο του χρονικού ορίου της διάρκειας της προηγούμενης προσωρινής κράτησης ή την τυχόν απόλυση του κρατουμένου. Στην περίπτωση αυτή η νέα προσωρινή κράτηση δεν μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από ένα έτος και δεν παρατείνεται.

Άρθρο 291 - Αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης μετά το παραπεμπτικό βούλευμα. 1. Αν η προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου συνεχίστηκε και μετά την παραπομπή του σε δίκη, το αρμόδιο συμβούλιο οποτεδήποτε, ή το δικαστήριο σε περίπτωση που θα αναβληθεί ή ματαιωθεί για οποιονδήποτε λόγο η εκδίκαση, μπορεί ύστερα από αίτηση του κατηγορουμένου, του εισαγγελέα ή αυτεπαγγέλτως να διατάξει να επιβληθούν στον κατηγορούμενο περιοριστικοί όροι αντί προσωρινής κράτησης. Το δικαστήριο που αποφάσισε την αναβολή αποφαίνεται και για την παράταση ή μη της προσωρινής κράτησης, αν, στις επόμενες τριάντα ημέρες από την αναβολή, συμπληρώνεται το ανώτατο όριο της προσωρινής κράτησης και εφόσον είναι παρών ο κατηγορούμενος. 2. Αρμόδιο συμβούλιο σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο είναι το συμβούλιο εφετών και αν ακόμη το συμβούλιο πλημμελειοδικών είχε ήδη αποφανθεί για την προσωρινή κράτηση, εκτός αν η υπόθεση εκκρεμεί στο πλημμελειοδικείο. 3. Για να γίνει τυπικά παραδεκτή η αίτηση, δεν χρειάζεται να υποβληθεί προηγουμένως ο αιτών στην εκτέλεση του βουλεύματος ή της απόφασης. **Άρθρο 292** Καταργήθηκε. **Άρθρο 293** Καταργήθηκε. **Άρθρο 294** Καταργήθηκε. **Άρθρο 295** Καταργήθηκε. **Άρθρο 296 - Σκοπός των περιοριστικών όρων.** Ο σκοπός των περιοριστικών όρων είναι να αποτραπεί ο κίνδυνος τέλεσης νέων εγκλημάτων και να εξασφαλιστεί ότι εκείνος στον οποίο επιβλήθηκαν θα παραστεί οποτεδήποτε στην ανάκριση ή στο δικαστήριο και θα υποβληθεί στην εκτέλεση της απόφασης.	**Άρθρο 294 - Αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης και μετά το παραπεμπτικό βούλευμα.** 1. Αν η προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου συνεχίστηκε και μετά την παραπομπή του σε δίκη, το αρμόδιο συμβούλιο οποτεδήποτε, ή το δικαστήριο κατά τη διάρκεια της εκδίκασης της υπόθεσης ή σε περίπτωση που θα αναβληθεί για οποιονδήποτε λόγο η εκδίκαση, μπορεί ύστερα από αίτηση του κατηγορουμένου, του εισαγγελέα ή αυτεπαγγέλτως «να άρει την προσωρινή κράτηση ή τον κατ' οίκον περιορισμό με ηλεκτρονική επιτήρηση ή να αντικαταστήσει την προσωρινή κράτηση με κατ' οίκον περιορισμό με ηλεκτρονική επιτήρηση ή να αντικαταστήσει τα προηγούμενα μέτρα με περιοριστικούς όρους ή να άρει ή να αντικαταστήσει τους περιοριστικούς όρους που έχουν τεθεί με άλλους» [103] . Το δικαστήριο που αποφάσισε την αναβολή αποφαίνεται και για την παράταση ή μη της προσωρινής κράτησης, αν, στις επόμενες τριάντα ημέρες από την αναβολή, συμπληρώνεται το ανώτατο όριο της προσωρινής κράτησης και εφόσον είναι παρών ο κατηγορούμενος. 2. Αρμόδιο συμβούλιο σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο είναι το συμβούλιο εφετών και αν ακόμη το συμβούλιο πλημμελειοδικών είχε ήδη αποφανθεί για την προσωρινή κράτηση, εκτός αν η υπόθεση εκκρεμεί στο πλημμελειοδικείο. 3. Για να γίνει τυπικά παραδεκτή η αίτηση, δεν χρειάζεται να υποβληθεί προηγουμένως ο αιτών στην εκτέλεση του βουλεύματος ή της απόφασης.
Άρθρο 297 - Διαδικασία της εγγυοδοσίας. 1. Αν ως περιοριστικός όρος τεθεί η καταβολή εγγύησης, το ύψος καθώς και το είδος και το αξιόχρεο της εγγύησης, ορίζονται με ελεύθερη κρίση, αφού ληφθεί υπόψη η ποινή που επιβάλλεται στην πράξη, καθώς και η οικονομική και η ηθική κατάσταση του κατηγορουμένου. 2. Η εγγύηση δίνεται από τον κατηγορούμενο ή και από κάθε άλλον τρίτο· η ποσότητα που ορίστηκε καταβάλλεται σε χρήματα ή με ενέχυρο πραγμάτων ή με αξιόχρεη υποθήκη ή με εγγυητική επιστολή τράπεζας. Η εγγύηση δίνεται στο γραμματέα του δικαστηρίου, και συντάσσεται σχετική έκθεση, που υπογράφεται από εκείνον που παρέχει την εγγύηση, τον κατηγορούμενο, τον εισαγγελέα και τον γραμματέα. 3. Για κάθε αμφισβήτηση που προκύπτει ως προς την παροχή της εγγύησης αποφασίζει ανέκκλητα εκείνος που τη διέταξε, είτε είναι ο ανακριτής είτε το συμβούλιο ή το δικαστήριο.	**Άρθρο 295 - Διαδικασία της εγγυοδοσίας.** 1. Αν ως περιοριστικός όρος τεθεί η καταβολή εγγύησης, το ύψος και το αξιόχρεο της εγγύησης, ορίζονται με ελεύθερη κρίση, αφού ληφθεί υπόψη η ποινή που επιβάλλεται στην πράξη, καθώς και η οικονομική και η ηθική κατάσταση του κατηγορουμένου. 2. Η εγγύηση δίνεται από τον κατηγορούμενο ή και από κάθε άλλον τρίτο. Το ποσό που ορίστηκε καταβάλλεται, κατ' επιλογή του κατηγορουμένου, σε χρήματα ή με εγγυητική επιστολή τράπεζας ή με αξιόχρεη υποθήκη εντός εύλογης προθεσμίας που ορίζεται από τον ανακριτή. Η εγγύηση δίνεται στον γραμματέα του δικαστηρίου, και συντάσσεται σχετική έκθεση, που υπογράφεται από εκείνον που παρέχει την εγγύηση, τον κατηγορούμενο, τον εισαγγελέα και τον γραμματέα. 3. Για κάθε αμφισβήτηση που προκύπτει ως προς την παροχή της εγγύησης αποφασίζει ανέκκλητα το συμβούλιο ή το δικαστήριο.
Άρθρο 298 - Λόγοι για την αντικατάσταση των περιοριστικών όρων με προσωρινή κράτηση. Οι περιοριστικοί όροι που επιβλήθηκαν στον κατηγορούμενο είναι δυνατόν να αντικατασταθούν με προσωρινή κράτηση: α) αν, μολονότι προσκλήθηκε νόμιμα, δεν εμφανίζεται στον ανακριτή ή στο δικαστήριο για να δικαστεί, χωρίς να συντρέχουν εύλογα κωλύματα που να κάνουν αδύνατη την εμφάνισή του· β) αν φεύγει ή εκδηλώσει διάθεση φυγής· γ) αν παραβιάζει τους όρους που του επιβλήθηκαν ή δεν δηλώσει τη μεταβολή της κατοικίας του σύμφωνα με το επόμενο άρθρο· δ) αν εμφανισθούν σε βάρος του σοβαρές υπόνοιες για άλλο κακούργημα για το οποίο επιτρέπεται νέα προσωρινή κράτηση.	**Άρθρο 296 - Λόγοι για την αντικατάσταση των περιοριστικών όρων με προσωρινή κράτηση.** Οι περιοριστικοί όροι που επιβλήθηκαν στον κατηγορούμενο είναι δυνατό να αντικατασταθούν με προσωρινή κράτηση: α) αν, μολονότι προσκλήθηκε νόμιμα, δεν εμφανίζεται στον ανακριτή ή στο δικαστήριο για να δικαστεί, χωρίς να συντρέχουν εύλογα κωλύματα που να κάνουν αδύνατη την εμφάνισή του· β) αν έχει κάνει προπαρασκευαστικές πράξεις φυγής· γ) αν παραβιάζει τους όρους που του επιβλήθηκαν ή δεν δηλώσει τη μεταβολή της κατοικίας του σύμφωνα με το επόμενο άρθρο.

[103] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

Άρθρο 299 - Υποχρεώσεις του απολυομένου. Ο κατηγορούμενος στον οποίο επιβλήθηκαν περιοριστικοί όροι κατά την απόλυσή του οφείλει να δηλώσει στον ανακριτή την κατοικία του, προσδιορίζοντας με ακρίβεια τη διεύθυνσή του (πόλη, συνοικία, χωριό, οδό, αριθμό) και να δηλώνει αμέσως κάθε μεταβολή της στον ανακριτή ή τον εισαγγελέα. Οφείλει επίσης με την ίδια δήλωση να διορίσει αντίκλητο στον οποίο να γίνονται όλες οι επιδόσεις εκτός από τα εισαγωγικά έγγραφα της δίκης. **Άρθρο 300** Καταργήθηκε. **Άρθρο 301** Καταργήθηκε.	**Άρθρο 297 - Υποχρεώσεις του απολυόμενου.** Ο κατηγορούμενος στον οποίο επιβλήθηκαν περιοριστικοί όροι κατά την απόλυσή του οφείλει να δηλώσει την κατοικία του, κατά την κύρια ανάκριση στον ανακριτή και μετά το πέρας αυτής στον εισαγγελέα του δικαστηρίου, όπου εκκρεμεί η υπόθεση, προσδιορίζοντας με ακρίβεια τη διεύθυνσή του (πόλη, συνοικία, χωριό, οδό, αριθμό) και να δηλώνει αμέσως κάθε μεταβολή της στον ανακριτή ή τον εισαγγελέα. Οφείλει επίσης με την ίδια δήλωση να διορίσει αντίκλητο στον οποίο να γίνονται όλες οι επιδόσεις εκτός από τα εισαγωγικά έγγραφα της δίκης.
Άρθρο 302 - Η τύχη της εγγύησης. 1. Αν επιβληθεί στον κατηγορούμενο ο περιοριστικός όρος της εγγυοδοσίας, και αυτός, ενώ προσκλήθηκε νόμιμα, δεν εμφανιστεί στον ανακριτή μέσα στην προθεσμία που του ορίστηκε ή στο δικαστήριο κατά τη δικάσιμο που ορίστηκε ή παραβιάσει περιοριστικό όρο, το ποσό της εγγύησης ανήκει αυτοδικαίως στο Κράτος, αφού προηγουμένως αφαιρεθεί το ποσό της αποζημίωσης ή της ικανοποίησης που επιδικάστηκε αμετάκλητα σ' αυτόν που αδικήθηκε· δεν ισχύουν τα παραπάνω, αν αθωωθεί ο κατηγορούμενος, οπότε εφαρμόζεται η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 303. 2. Το δικαστήριο που ασχολείται με την κατηγορία και στο οποίο προσκλήθηκε ο κατηγορούμενος να δικαστεί αποφαίνεται για την τύχη της εγγύησης στην ίδια δικάσιμο στην οποία κλήθηκε ο κατηγορούμενος. Όταν εκείνος που έδωσε την εγγύηση είναι τρίτος, καλείται και αυτός στη δικάσιμο. Αν δεν υπάρχει νόμιμη περίπτωση να ασχοληθεί το δικαστήριο με την κατηγορία, καθώς και κατά τη διάρκεια της ανάκρισης, αποφαίνεται το συμβούλιο των πλημμελειοδικών, αφού πρώτα προσκληθεί ο κατηγορούμενος και ο τρίτος που έδωσε την εγγύηση πέντε τουλάχιστον ημέρες προτού εισαχθεί η υπόθεση στο συμβούλιο. 3. Στον κατηγορούμενο και στον τρίτο που έδωσε την εγγύηση επιτρέπεται έφεση στο συμβούλιο εφετών εναντίον του βουλεύματος του συμβουλίου των πλημμελειοδικών.	**Άρθρο 298 - Η τύχη της εγγύησης.** 1. Αν επιβληθεί στον κατηγορούμενο ο περιοριστικός όρος της εγγυοδοσίας, και αυτός, ενώ προσκλήθηκε νόμιμα, δεν εμφανιστεί στον ανακριτή μέσα στην προθεσμία που του ορίστηκε ή στο δικαστήριο κατά τη δικάσιμο που ορίστηκε ή παραβιάσει περιοριστικό όρο, το ποσό της εγγύησης ανήκει αυτοδικαίως στο κράτος. Δεν ισχύουν τα παραπάνω, αν αθωωθεί ο κατηγορούμενος, οπότε εφαρμόζεται η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 299. 2. Το δικαστήριο που ασχολείται με την κατηγορία και στο οποίο προσκλήθηκε ο κατηγορούμενος να δικαστεί αποφαίνεται για την τύχη της εγγύησης στην ίδια δικάσιμο στην οποία κλήθηκε ο κατηγορούμενος. Όταν εκείνος που έδωσε την εγγύηση είναι τρίτος, καλείται και αυτός στην δικάσιμο. Αν δεν υπάρχει νόμιμη περίπτωση να ασχοληθεί το δικαστήριο με την κατηγορία, καθώς και κατά τη διάρκεια της ανάκρισης, αποφαίνεται το συμβούλιο των πλημμελειοδικών, αφού πρώτα προσκληθεί ο κατηγορούμενος και ο τρίτος που έδωσε την εγγύηση πέντε τουλάχιστον ημέρες προτού εισαχθεί η υπόθεση στο συμβούλιο. 3. Στον κατηγορούμενο και στον τρίτο που έδωσε την εγγύηση επιτρέπεται έφεση στο συμβούλιο εφετών εναντίον του βουλεύματος του συμβουλίου των πλημμελειοδικών.
Άρθρο 303 - Απόδοση της εγγύησης. 1. Αν ο κατηγορούμενος αθωωθεί ή παύσει η εναντίον του ποινική δίωξη, η εγγύηση επιστρέφεται. Την απόδοση διατάσσει το δικαστήριο με την ίδια απόφαση. Διαφορετικά τη διατάσσει το συμβούλιο πλημμελειοδικών, κατά του βουλεύματος του οποίου επιτρέπεται έφεση στον κατηγορούμενο και στον τρίτο που είχε καταθέσει την εγγύηση. 2. Αν καταδικαστεί ο κατηγορούμενος, το δικαστήριο ή το συμβούλιο της προηγούμενης παραγράφου διατάσσει την απόδοση της εγγύησης· η απόδοση εκτελείται από τον εισαγγελέα μόλις ο αμετάκλητα καταδικασμένος φυλακιστεί για να εκτίσει την ποινή του, εκτός αν διατάχθηκε η αναστολή της εκτέλεσης της ποινής. Από το ποσό της εγγύησης που επιστρέφεται και όταν ακόμη έχει κατατεθεί από τρίτους αφαιρούνται η αποζημίωση και η χρηματική ικανοποίηση που επιδικάστηκε σ' εκείνον που αδικήθηκε, οι οποίες και του δίνονται με εντολή του εισαγγελέα, και κατόπιν αφαιρούνται τα δικαστικά έξοδα και οι χρηματικές ποινές. Στον κατηγορούμενο και στον τρίτο που κατέθεσε την εγγύηση επιτρέπεται έφεση κατά του βουλεύματος του συμβουλίου.	**Άρθρο 299 - Απόδοση της εγγύησης.** 1. Αν ο κατηγορούμενος αθωωθεί ή παύσει η εναντίον του ποινική δίωξη, η εγγύηση επιστρέφεται άμεσα. Την απόδοση διατάσσει το δικαστήριο με την ίδια απόφαση. Διαφορετικά τη διατάσσει το συμβούλιο πλημμελειοδικών, κατά του βουλεύματος του οποίου επιτρέπεται έφεση στον κατηγορούμενο και στον τρίτο που είχε καταθέσει την εγγύηση. 2. Αν καταδικαστεί ο κατηγορούμενος, το δικαστήριο ή το συμβούλιο της προηγούμενης παραγράφου διατάσσει την απόδοση της εγγύησης. Η απόδοση εκτελείται από τον εισαγγελέα, μόλις ο αμετάκλητα καταδικασμένος φυλακιστεί για να εκτίσει την ποινή του, εκτός αν διατάχθηκε η αναστολή της εκτέλεσης της ποινής. Από το ποσό της εγγύησης που επιστρέφεται και όταν ακόμη έχει κατατεθεί από τρίτους, αφαιρούνται τα δικαστικά έξοδα και οι χρηματικές ποινές. Στον κατηγορούμενο και στον τρίτο που κατέθεσε την εγγύηση επιτρέπεται έφεση κατά του βουλεύματος του συμβουλίου.
Άρθρο 304 - Πλειστηριασμός των πραγμάτων που υποθηκεύτηκαν ή δόθηκαν ως ενέχυρο. Για τα κινητά πράγματα που τυχόν δόθηκαν ως ενέχυρα, καθώς και για τα ακίνητα που υποθηκεύτηκαν, γίνεται δικαστικός πλειστηριασμός με την επιμέλεια του εισαγγελέα ύστερα από την κατάπτωση της εγγύησης σύμφωνα με το άρθρο 303· το περίσσευμα που μένει από την πώληση επιστρέφεται στον κατηγορούμενο ή σ' εκείνον που έδωσε την εγγύηση.	**Άρθρο 300 - Πλειστηριασμός των πραγμάτων που υποθηκεύθηκαν ή δόθηκαν ως ενέχυρο.** Για τα κινητά πράγματα που τυχόν δόθηκαν ως ενέχυρα, καθώς και για τα ακίνητα που υποθηκεύθηκαν, γίνεται δικαστικός πλειστηριασμός με την επιμέλεια του εισαγγελέα ύστερα από την κατάπτωση της εγγύησης σύμφωνα με το άρθρο 298. Το περίσσευμα που μένει από την πώληση επιστρέφεται στον κατηγορούμενο ή σε εκείνον που έδωσε την εγγύηση.

	ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ
	ΠΟΙΝΙΚΗ ΣΥΝΔΙΑΛΛΑΓΗ - ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ
Άρθρο 308Β - Ποινική συνδιαλλαγή. 1. Στις περιπτώσεις που έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για κακούργημα των άρθρων 375, 386, 386Α, 390 και 404 του Ποινικού Κώδικα ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, μετά από αίτημα του κατηγορουμένου, που υποβάλλεται μέχρι την τυπική περάτωση της ανάκρισης, καλεί τον κατηγορούμενο και τον παθόντα να εμφανισθούν ενώπιόν του μετά ή δια των συνηγόρων τους για συνδιαλλαγή. Ο εισαγγελέας διορίζει υποχρεωτικά συνήγορο στον διάδικο, που δεν έχει, από το σχετικό πίνακα του οικείου δικηγορικού συλλόγου. 2. Ο εισαγγελέας τάσσει προθεσμία δεκαπέντε ημερών στους συνηγόρους των διαδίκων για τη σύνταξη του πρακτικού συνδιαλλαγής, στο οποίο βεβαιώνεται η απόδοση του ιδιοποιημένου πράγματος ή η εντελής ικανοποίηση του ζημιωθέντα. 3. Αν το πρακτικό συνδιαλλαγής συνταχθεί πριν από την απολογία του κατηγορουμένου, η ανάκριση θεωρείται περατωμένη ως προς αυτόν και τους συμμετόχους που το αποδέχονται. Αν το πρακτικό συνταχθεί μετά την απολογία του κατηγορουμένου, τα τυχόν επιβληθέντα για το συγκεκριμένο έγκλημα κατά το άρθρο 282 μέτρα δικονομικού καταναγκασμού αίρονται υποχρεωτικά με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών. 4. Αν δεν επιτευχθεί συνδιαλλαγή, η αίτηση θεωρείται ως ουδέποτε υποβληθείσα, καταστρέφεται με το οικείο υλικό και τυχόν αντίγραφά τους δεν λαμβάνονται υπόψη σε κανένα στάδιο της δίκης. 5. Σε περίπτωση απόπειρας η βεβαίωση της παραγράφου 2 αφορά τη χρηματική ικανοποίηση του παθόντος λόγω ηθικής βλάβης. Σε περιπτώσεις συμμετοχής, η καταβολή του συμφωνημένου χρηματικού ποσού από ένα συμμέτοχο ωφελεί και τους υπολοίπους. Αν κάποιος από τους συμμετόχους δεν επιθυμεί την ποινική συνδιαλλαγή, η υπόθεση χωρίζεται και ακολουθείται ως προς αυτόν η τακτική διαδικασία. Η διαδικασία του παρόντος άρθρου δεν επεκτείνεται στα συρρέοντα εγκλήματα που δεν περιλαμβάνονται στα εγκλήματα της παραγράφου 1. 6. Μέσα σε πέντε ημέρες από τη σύνταξη του σχετικού πρακτικού ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών διαβιβάζει τη δικογραφία στον εισαγγελέα εφετών, ο οποίος εισάγει αμέσως την υπόθεση στο μονομελές εφετείο, κλητεύοντας τον κατηγορούμενο. 7. Το δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη το πρακτικό συνδιαλλαγής, κηρύσσει ένοχο τον κατηγορούμενο και επιβάλλει σε αυτόν, κατά το άρθρο 79 ΠΚ, ποινή που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη, εκτός αν, συνεκτιμώντας τις περιστάσεις, κρίνει ότι πρέπει να παραμείνει ατιμώρητος. Δικαστικά έξοδα δεν επιβάλλονται. 8. Κατά της απόφασης του δικαστηρίου δεν χωρεί έφεση. 9. Η συνδιαλλαγή δεν εφαρμόζεται, αν τα κακουργήματα της παραγράφου 1 στρέφονται κατά του Δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού.	**Άρθρο 301 - Ποινική συνδιαλλαγή μέχρι την τυπική περάτωση της ανάκρισης.** 1. Οι ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου για την ποινική συνδιαλλαγή εφαρμόζονται στα κακουργήματα: α) που προβλέπονται στα άρθρα 216 παρ. 3 και 4 και 242 παρ. 3, 4 και 5 ΠΚ, β) που χωρίς βία ή απειλή στρέφονται κατά της ιδιοκτησίας και της περιουσίας και γ) που προβλέπονται στους νόμους 1599/1986, 2803/2000, 2960/2001, 4557/2018 και 4174/2013, ανεξάρτητα από την συνδρομή ή μη επιβαρυντικών περιστάσεων. 2. Στις περιπτώσεις που έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για κακούργημα από τα αναφερόμενα στην παρ. 1, ο εισαγγελέας μετά από αίτημα του κατηγορουμένου που υποβάλλεται μέχρι την τυπική περάτωση της ανάκρισης, καλεί τον κατηγορούμενο και τον παθόντα και, προκειμένου περί του δημοσίου τον οριζόμενο βάσει των κείμενων διατάξεων νόμιμο εκπρόσωπό του να εμφανισθούν ενώπιόν του, μετά ή δια των συνηγόρων τους, για συνδιαλλαγή. Ο εισαγγελέας διορίζει υποχρεωτικά συνήγορο στον διάδικο, που δεν έχει, από τον σχετικό πίνακα του οικείου δικηγορικού συλλόγου. «3. Ο εισαγγελέας τάσσει προθεσμία δεκαπέντε ημερών στους διαδίκους για τη σύνταξη του πρακτικού συνδιαλλαγής, στο οποίο περιέχεται η ομολογία του κατηγορουμένου για την πράξη για την οποία κατηγορείται και βεβαιώνεται η απόδοση του πράγματος ή η εντελής ικανοποίηση της ζημίας που αναφέρεται στην κατηγορία. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί ύστερα από αίτηση ενός εκ των διαδίκων ή και αυτεπαγγέλτως για δεκαπέντε ημέρες.»[104] 4. Αν το πρακτικό συνδιαλλαγής συνταχθεί πριν από την απολογία του κατηγορουμένου, η ανάκριση θεωρείται περατωμένη ως προς αυτόν και τους συμμετόχους που το αποδέχονται. Αν το πρακτικό συνταχθεί μετά την απολογία του κατηγορουμένου, τα τυχόν επιβληθέντα για το συγκεκριμένο έγκλημα κατά το άρθρο 282 μέτρα δικονομικού καταναγκασμού αίρονται υποχρεωτικά με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών. 5. Αν δεν επιτευχθεί συνδιαλλαγή, η αίτηση θεωρείται ως ουδέποτε υποβληθείσα, καταστρέφεται με το οικείο υλικό και τυχόν αντίγραφά τους δεν λαμβάνονται υπόψη σε κανένα στάδιο της δίκης και σε καμία άλλη διαδικασία. 6. Σε περίπτωση απόπειρας η βεβαίωση της παρ. 2 αφορά την χρηματική ικανοποίηση του ζημιωθέντος λόγω της ηθικής βλάβης, η οποία για την εφαρμογή των διατάξεων της ποινικής συνδιαλλαγής δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των τριάντα χιλιάδων ευρώ με την επιφύλαξη της διεκδίκησης τυχόν υπερβαινουσών το ως άνω ποσό αξιώσεων στα πολιτικά δικαστήρια. Σε περιπτώσεις συμμετοχής, η καταβολή του συμφωνημένου χρηματικού ποσού από ένα συμμέτοχο, ωφελεί και τους υπολοίπους. Αν κάποιος από τους συμμέτοχους δεν επιθυμεί την ποινική συνδιαλλαγή, η υπόθεση χωρίζεται και ακολουθείται ως προς αυτόν η τακτική διαδικασία. Η διαδικασία του παρόντος άρθρου δεν επεκτείνεται στα συρρέοντα εγκλήματα που δεν περιλαμβάνονται στα εγκλήματα της παρ. 1, ως προς τα οποία η δικογραφία χωρίζεται με πράξη του ανακριτή. 7. Μέσα σε πέντε ημέρες από τη σύνταξη του σχετικού πρακτικού, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών διαβιβάζει το σχετικό πρακτικό μαζί με τη λοιπή δικογραφία στον εισαγγελέα εφετών, ο οποίος εισάγει αμέσως την υπόθεση με απευθείας κλήση στο Μονομελές Εφετείο, κλητεύοντας τον κατηγορούμενο και τον ζημιωθέντα. 8. Το δικαστήριο, εκτιμώντας το πρακτικό συνδιαλλαγής και τα στοιχεία της λοιπής δικογραφίας, κηρύσσει ένοχο τον κατηγορούμενο και επιβάλλει σε αυτόν, κατά το άρθρο 79 ΠΚ, ποινή που δεν υπερβαίνει το ένα έτος ή επί επιβαρυντικών περιστάσεων τα δύο έτη. Σε περίπτωση συρροής εγκλημάτων εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 94 επ. ΠΚ. Το δικαστήριο εξετάζει αυτεπαγγέλτως, χωρίς να δεσμεύεται από το πρακτικό συνδιαλλαγής, τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 368 περ.

[104] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

	β' και γ' ΚΠΔ και δικαιούται να μεταβάλει τον νομικό χαρακτηρισμό της πράξης προς όφελος του κατηγορουμένου. Η εκτέλεση της επιβληθείσας ποινής κατά τα ανωτέρω αναστέλλεται και μετατρέπεται σε παροχή κοινωφελούς εργασίας με τις προϋποθέσεις των άρθρων 99, 100 και 104Α ΠΚ. Δικαστικά έξοδα δεν επιβάλλονται. Ο χαρακτήρας των πράξεων της παρ. 1, για τις οποίες έλαβε χώρα η ποινική συνδιαλλαγή, εξακολουθεί να παραμένει κακουργηματικός. 9. Κατά της απόφασης του δικαστηρίου χωρεί μόνο αναίρεση. **Άρθρο 302 - Ποινική συνδιαλλαγή μετά την τυπική περάτωση της ανάκρισης και «μέχρι το πέρας της αποδεικτικής διαδικασίας»[105] στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο.** 1. Στις περιπτώσεις που έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για κακούργημα που προβλέπεται στην παρ. 1 του προηγούμενου άρθρου το κατά το προηγούμενο άρθρο αίτημα του κατηγορουμένου, μετά την τυπική περάτωση της ανάκρισης και μέχρι την έκδοση παραπεμπτικού βουλεύματος ή τη διατύπωση σύμφωνης γνώμης του προέδρου εφετών για απευθείας παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, υποβάλλεται στον εισαγγελέα ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η δικογραφία. Στην περίπτωση αυτή διατάσσεται περαιτέρω κυρία ανάκριση, ανακαλουμένης της πρότασης του εισαγγελέα προς το δικαστικό συμβούλιο ή τον πρόεδρο εφετών, αν συντρέχει περίπτωση, και ακολουθείται η διαδικασία του προηγούμενου άρθρου. 2. Αν το κατά την προηγούμενη παράγραφο αίτημα του κατηγορουμένου υποβληθεί μετά την έκδοση παραπεμπτικού βουλεύματος ή μετά την διατύπωση σύμφωνης γνώμης του προέδρου εφετών κατά το άρθρο 309 παρ. 2 και μέχρι την επίδοση κλήσης ή κλητηρίου θεσπίσματος στον κατηγορούμενο, ο αρμόδιος εισαγγελέας εισάγει το αίτημα του κατηγορουμένου στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο να δικάσει την υπόθεση και στην ίδια δικάσιμο με αυτή. «Αν έχει γίνει επίδοση της κλήσης ή του κλητηρίου θεσπίσματος και η δικάσιμος που ορίστηκε υπερβαίνει τους τέσσερις μήνες, ο εισαγγελέας μπορεί να αποσύρει την υπόθεση από την ορισθείσα δικάσιμο και να ορίσει κατ' απόλυτη προτεραιότητα νέα δικάσιμο, στην οποία να εισαγάγει το αίτημα του κατηγορουμένου στο αρμόδιο δικαστήριο.»[106] 3. «Στην περίπτωση των κακουργημάτων του προηγούμενου άρθρου το πρωτοβάθμιο δικαστήριο που είναι αρμόδιο να κρίνει την ουσία της υπόθεσης, αν έχει υποβληθεί αίτημα σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο ή υποβληθεί μέχρι το πέρας της αποδεικτικής διαδικασίας, μπορεί να διακόψει τη συζήτηση της υπόθεσης και να τάξει προθεσμία έως δεκαπέντε ημερών στους συνηγόρους των διαδίκων για τη σύνταξη πρακτικού συνδιαλλαγής, στο οποίο περιέχεται ομολογία του κατηγορουμένου για την πράξη για την οποία κατηγορείται και βεβαιώνεται η πλήρης ικανοποίηση του ζημιωθέντος, όπως ορίζεται στις παρ. 2 και 3 του προηγούμενου άρθρου.» [107] Το αίτημα του κατηγορουμένου που υποβάλλεται στο ακροατήριο, καταχωρίζεται σε ειδικά πρακτικά, που τηρούνται αποκλειστικά για τον σκοπό αυτό κατά το άρθρο 141 παρ. 4 ΚΠΔ. «4. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο ενεργεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου αυτού στην περίπτωση των πλημμελημάτων που προβλέπονται στα άρθρα 216 παράγραφος 1 και 2, 242 παράγραφος 1 ΠΚ και στους νόμους 1599/1986, 2803/2000, 2960/2001, 4557/2018 και 4174/2013, καθώς και των πλημμελημάτων που χωρίς βία ή απειλή στρέφονται κατά της ιδιοκτησίας και της περιουσίας.»[108] «5». Αν δεν επιτευχθεί συνδιαλλαγή, η αίτηση του κατηγορουμένου θεωρείται ως ουδέποτε υποβληθείσα και τα ειδικά πρακτικά του άρθρου 141 παρ. 4 που τηρήθηκαν για τον σκοπό αυτό καταστρέφονται με το οικείο υλικό και τυχόν

[105] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[106] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[107] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[108] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

	αντίγραφά τους δεν λαμβάνονται υπόψη σε κανένα στάδιο της δίκης και σε καμία άλλη διαδικασία. «6». Οι διατάξεις των παρ. 3 εδ. β', 5 και 6 του προηγούμενου άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως. «7». «Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη το πρακτικό συνδιαλλαγής και τα στοιχεία της λοιπής δικογραφίας, κηρύσσει ένοχο τον κατηγορούμενο και επιβάλλει σε αυτόν, κατά το άρθρο 79 ΠΚ, ποινή που δεν υπερβαίνει επί κακουργημάτων τα δύο έτη, ή επί επιβαρυντικών περιστάσεων τα τρία έτη, και επί πλημμελημάτων τους έξι και δώδεκα μήνες αντίστοιχα.» [109] Η εκτέλεση της επιβληθείσας ποινής κατά τα ανωτέρω μετατρέπεται σε παροχή κοινωφελούς εργασίας και αναστέλλεται με τις προϋποθέσεις των άρθρων 99, 100, 104Α και 105Α ΠΚ. Δικαστικά έξοδα δεν επιβάλλονται. Ο χαρακτήρας των πράξεων της παρ. 1 του άρθρου 301, για τις οποίες έλαβε χώρα η ποινική συνδιαλλαγή, εξακολουθεί να παραμένει κακουργηματικός. «8» [110] . Κατά της απόφασης του δικαστηρίου χωρεί μόνον αναίρεση.
	Άρθρο 303 - Ποινική διαπραγμάτευση. 1. Στις περιπτώσεις των αυτεπαγγέλτως διωκομένων εγκλημάτων, εξαιρουμένων των κακουργημάτων: α) που απειλούνται και με ποινή ισόβιας κάθειρξης και β) που προβλέπονται στο άρθρο 187Α ΠΚ και στο δέκατο ένατο κεφάλαιο του ΠΚ, ο κατηγορούμενος δικαιούται μέχρι την τυπική περάτωση της κύριας ανάκρισης ή της προανάκρισης να ζητήσει εγγράφως ο ίδιος ή διά του συνηγόρου του την έναρξη της διαδικασίας ποινικής διαπραγμάτευσης, αντικείμενο της οποίας μπορεί να είναι μόνο η επιβλητέα κύρια ή παρεπόμενη ποινή. 2. Μετά την υποβολή του ανωτέρω αιτήματος η δικογραφία διαβιβάζεται επί μεν των πλημμελημάτων στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών επί δε των κακουργημάτων στον εισαγγελέα εφετών, οι οποίοι οφείλουν να κρίνουν αν η συγκεκριμένη ποινική υπόθεση είναι, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων τέλεσης της πράξης και της προσωπικότητας του κατηγορουμένου, κατάλληλη προς διαπραγμάτευση. Προς τον σκοπό αυτό ο εισαγγελέας καλεί υποχρεωτικά τον κατηγορούμενο να εμφανισθεί ενώπιόν του μετά ή δια συνηγόρου και, αν το κρίνει αναγκαίο, τον παθόντα μετά ή δια συνηγόρου. Αν ο κατηγορούμενος δεν έχει συνήγορο ο εισαγγελέας του διορίζει υποχρεωτικά από τον σχετικό πίνακα του οικείου δικηγορικού συλλόγου. Στα εγκλήματα της παρ. 1 του άρθρου 301 ο εισαγγελέας δικαιούται κατά την κρίση του να εξαρτήσει την έναρξη της διαπραγμάτευσης, από την πλήρη αποκατάσταση της ζημίας ή από τη σοβαρή προσπάθεια του υπαιτίου να αποκαταστήσει τη ζημία. 3. Αν δεν επιτευχθεί συμφωνία μεταξύ του εισαγγελέα και του κατηγορουμένου, η ποινική διαδικασία συνεχίζεται κανονικά. Η γραπτή αίτηση του κατηγορουμένου θεωρείται ως ουδέποτε υποβληθείσα, καταστρέφεται με το οικείο υλικό και τυχόν αντίγραφά της δεν λαμβάνονται υπόψη σε κανένα στάδιο της δίκης και σε καμία άλλη διαδικασία. 4. Αν ο κατηγορούμενος, αφού λάβει γνώση των στοιχείων της δικογραφίας, συμφωνήσει με τον εισαγγελέα την επιβλητέα ποινή, συντάσσεται πρακτικό διαπραγμάτευσης, που υπογράφεται από τον εισαγγελέα και από τον κατηγορούμενο και τον παριστάμενο συνήγορό του. Το πρακτικό διαπραγμάτευσης περιέχει την ομολογία του κατηγορουμένου για την πράξη για την οποία κατηγορείται, την συμφωνηθείσα ποινή καθώς και τον τρόπο έκτισής της. Η προτεινόμενη ποινή καθορίζεται με βάση την απαξία, τις συνθήκες τέλεσης της πράξης, τον βαθμό της υπαιτιότητας καθώς και την προσωπικότητα και τους οικονομικούς όρους του κατηγορουμένου και δεν 55 μπορεί να υπερβεί τα πέντε έτη φυλάκισης στα κακουργήματα που τιμωρούνται με κάθειρξη μέχρι δέκα έτη, τα επτά έτη στα κακουργήματα που τιμωρούνται με κάθειρξη άνω των δέκα ετών, και τα δύο έτη στα

[109] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[110] Όπως αριθμήθηκαν οι παρ. 4, 5, 6 και 7 σε 5, 6, 7 και 8, μετά την προσθήκη νέας παρ. 4 με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

	πλημμελήματα, ούτε μπορεί να είναι κατώτερη των δύο ετών στα κακουργήματα που τιμωρούνται με πρόσκαιρη κάθειρξη. Για την αναστολή ή μετατροπή της προτεινόμενης ποινής σε παροχή κοινωφελούς εργασίας ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 99, 100, 104Α και 105Α ΠΚ. Στο πρακτικό διαπραγμάτευσης ορίζεται υποχρεωτικά πληρεξούσιος δικηγόρος και αντίκλητος του κατηγορουμένου, στον οποίο παρέχεται η εντολή να τον εκπροσωπήσει στο ακροατήριο. 5. Αν το πρακτικό διαπραγμάτευσης συνταχθεί πριν από την απολογία του κατηγορουμένου η ανάκριση θεωρείται περατωμένη ως προς αυτόν, εκτός αν ο εισαγγελέας θεωρεί ότι συντρέχει περίπτωση να επιβληθούν περιοριστικοί όροι, οπότε ο ανακριτής λαμβάνει απολογία του κατηγορουμένου, μετά την οποία ο ανακριτής μπορεί να αφήσει τον κατηγορούμενο ελεύθερο ή να εκδώσει διάταξη για την επιβολή περιοριστικών όρων κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 283. Αν το πρακτικό διαπραγμάτευσης συνταχθεί μετά την απολογία του κατηγορουμένου, ο εισαγγελέας μπορεί με διάταξή του να άρει ή να αντικαταστήσει τα μέτρα δικονομικού καταναγκασμού που τυχόν έχουν επιβληθεί στον κατηγορούμενο. Η διαδικασία του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζεται και η δικογραφία χωρίζεται με πράξη του ανακριτή ως προς τους κατηγορουμένους, για τους οποίους δεν έχει συνταχθεί πρακτικό διαπραγμάτευσης και ως προς τα συρρέοντα εγκλήματα που δεν περιλαμβάνονται σε εκείνα της παρ. 1. «Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 302 ισχύουν αναλόγως.»[111] 6. Μέσα σε πέντε ημέρες από τη σύνταξη του πρακτικού διαπραγμάτευσης, η υπόθεση εισάγεται με απευθείας κλήση στο Μονομελές Εφετείο επί κακουργημάτων και στο Μονομελές Πλημμελειοδικείο επί πλημμελημάτων. Στον απόντα κατηγορούμενο ορίζεται υποχρεωτικά ως συνήγορος ο αναφερόμενος στο πρακτικό διαπραγμάτευσης και αν αυτός κωλύεται άλλος συνήγορος από τον πίνακα του οικείου δικηγορικού συλλόγου. Το δικαστήριο σε δημόσια συνεδρίαση κηρύσσει ένοχο τον κατηγορούμενο βάσει του πρακτικού διαπραγμάτευσης και των στοιχείων της δικογραφίας και επιβάλλει σε αυτόν, εφαρμόζοντας τα κριτήρια του άρθρου 79 ΠΚ ποινή, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει την συμφωνηθείσα μεταξύ εισαγγελέα και κατηγορούμενου. Το δικαστήριο εξετάζει αυτεπαγγέλτως, χωρίς να δεσμεύεται από το πρακτικό διαπραγμάτευσης, τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 368 περ. β' και γ' και δικαιούται να μεταβάλλει τον νομικό χαρακτηρισμό της πράξης μόνο προς όφελος του κατηγορουμένου. 7. Διαπραγμάτευση μπορεί να γίνει και στο ακροατήριο του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου μέχρι την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας, με αίτηση του κατηγορουμένου ή του συνηγόρου του, που έχει ειδική προς τούτο εξουσιοδότηση που καταχωρείται στο ειδικό πρακτικό κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 141 παρ. 4. Στην περίπτωση αυτή η διαπραγμάτευση διεξάγεται μεταξύ του κατηγορουμένου και του εισαγγελέα της έδρας. Αν ο κατηγορούμενος δεν έχει συνήγορο, το δικαστήριο του διορίζει υποχρεωτικά από τον σχετικό πίνακα του οικείου δικηγορικού συλλόγου. «Η υποβολή του αιτήματος διαπραγμάτευσης δεν αποτελεί υποχρεωτικό λόγο αναβολής της δίκης, μπορεί όμως το δικαστήριο να διακόψει τη συζήτηση και να τάξει προθεσμία έως δεκαπέντε ημερών για τη σύνταξη του πρακτικού διαπραγμάτευσης σύμφωνα με την παράγραφο 4.» [112] Αν δεν επιτευχθεί συμφωνία μεταξύ του εισαγγελέα και του κατηγορουμένου, εφαρμόζεται αναλόγως «η παρ. 4 του άρθρου 302»[113]. 8. Σε περίπτωση συρροής εγκλημάτων η διαπραγμάτευση μπορεί να αφορά ένα ή περισσότερα από αυτά. 9. Κατά της απόφασης του δικαστηρίου χωρεί μόνο αναίρεση.

[111] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[112] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[113] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

	Άρθρο 304 - Ικανοποίηση του παθόντος με αποδέσμευση περιουσιακών στοιχείων. [114] Σε περίπτωση κατάσχεσης ή δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων κατά τα άρθρα 34, 36, 260, 261, απαγόρευσης κίνησης τραπεζικών λογαριασμών ή ανοίγματος θυρίδων κατά το άρθρο 42 του ν. 4557/2018, η προβλεπόμενη από τα άρθρα 49, 301, 302, 303 απόδοση του πράγματος ή η ικανοποίηση του παθόντος, μπορεί να γίνει και με την απόδοση μέρους ή του συνόλου των κατασχεμένων ή δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων, ή των λογαριασμών σε βάρος των οποίων έχει επιβληθεί απαγόρευση κίνησης. Για τον σκοπό αυτό ο κατηγορούμενος ή το πρόσωπο στο οποίο αποδίδεται η αξιόποινη πράξη και οποιοσδήποτε τρίτος που ενεργεί με εντολή και για λογαριασμό του, σε περίπτωση δε κοινών λογαριασμών και οι συνδικαιούχοι αυτών, μπορούν με ανέκκλητη έγγραφη δήλωσή τους στον εισαγγελέα, τον ανακριτή, το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο κατά περίπτωση, να συναινέσουν στην οριστική απόδοση των δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων. Το αποδιδόμενο με την ανωτέρω δήλωση ποσό ή περιουσιακό στοιχείο πρέπει να είναι ελεύθερο από δικαιώματα τρίτων επ' αυτού. Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου διατάσσεται από το αρμόδιο όργανο, η άρση της κατάσχεσης, της δέσμευσης ή της απαγόρευσης κίνησης λογαριασμών και η καταβολή του οριζόμενου στις διατάξεις των άρθρων 49, 301, 302 και 303 ποσού της ζημίας στον παθόντα και του τυχόν υπερβάλλοντος στον δικαιούχο. Σε περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο δεν επιτευχθεί η κατά τις προηγούμενες διατάξεις εξάλειψη του αξιοποίνου, αποχή από την ποινική δίωξη, ποινική συνδιαλλαγή ή ποινική διαπραγμάτευση, η δήλωση θεωρείται ως μη γενομένη, εκτός αν το πρόσωπο που την υπέβαλε, δηλώσει ρητά την επιθυμία του για την απόδοση των δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων. Η ίδια δήλωση μπορεί να υποβληθεί σε κάθε στάδιο της ποινικής δίκης, μέχρι την έκδοση απόφασης σε πρώτο βαθμό. 2. Αν η δήλωση της παρ. 1 υποβληθεί κατά την προδικασία, αρμόδιο όργανο για την απόδοση των δεσμευμένων είναι το συμβούλιο πλημμελειοδικών στις περιπτώσεις των άρθρων 49, 301 και 303, καθώς και στην περίπτωση του άρθρου 302 εφόσον είναι αρμόδιο για την έκδοση παραπεμπτικού βουλεύματος και το συμβούλιο εφετών σε κάθε άλλη περίπτωση.
ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ	**ΤΕΤΑΡΤΟ ΤΜΗΜΑ**
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ	**ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ**
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΩΝ	
Άρθρο 305 - Σύνθεση του Συμβουλίου 1. Το συμβούλιο των Πλημμελειοδικών συγκροτείται όπως ορίζει το άρθρο 5 παρ. 1, εκτός αν πρόκειται για κατηγορούμενο ανήλικο, οπότε συγκροτείται όπως ορίζει το άρθρο 7 παρ. 3· η διάταξη του άρθρου 12 παρ. 3 εφαρμόζεται και σ' αυτή την περίπτωση. 2. Όταν πρόκειται να κριθούν ζητήματα, που ανέκυψαν κατά τη διάρκεια της ανάκρισης (άρθρο 307), ή η περάτωσή της (άρθρο 308), δεν επιτρέπεται η συμμετοχή του ανακριτή στη σύνθεση του συμβουλίου.	**Άρθρο 305 - Σύνθεση του Συμβουλίου.** 1. Το συμβούλιο των πλημμελειοδικών συγκροτείται «όπως ορίζει το άρθρο 4»[115], εκτός αν πρόκειται για κατηγορούμενο ανήλικο, οπότε συγκροτείται όπως ορίζει το άρθρο 6 παρ. 2. Η διάταξη του άρθρου 13 παρ. 3 εφαρμόζεται και σε αυτή την περίπτωση. 2. Όταν πρόκειται να κριθούν ζητήματα, που ανέκυψαν 56 κατά τη διάρκεια της ανάκρισης (άρθρο 307) ή η περάτωσή της (άρθρο 308), δεν επιτρέπεται η συμμετοχή του ανακριτή στη σύνθεση του συμβουλίου.
Άρθρο 306 - Διαδικασία. Οι συνεδριάσεις των δικαστικών συμβουλίων δεν είναι δημόσιες· οι αποφάσεις τους λαμβάνονται με πλειοψηφία, και πάντοτε αφού ακουστεί και αποχωρήσει ο εισαγγελέας (άρθρο 138). Η απόφαση που λαμβάνεται βεβαιώνεται σε πρόχειρο σημείωμα επάνω στην πρόταση του εισαγγελέα, χρονολογείται και υπογράφεται από τους δικαστές που μετείχαν στη διάσκεψη. Η απόφαση που βεβαιώθηκε με τον τρόπο αυτόν ισχύει και σε περίπτωση που θα επέλθει μεταβολή στο πρόσωπο των δικαστών που έλαβαν μέρος στη διάσκεψη πριν από την καθαρογράφηση και την υπογραφή του	**Άρθρο 306 - Διαδικασία.** Οι συνεδριάσεις των δικαστικών συμβουλίων δεν είναι δημόσιες. Οι αποφάσεις τους λαμβάνονται με πλειοψηφία, και πάντοτε αφού ακουστεί και αποχωρήσει ο εισαγγελέας (άρθρο 138). Η απόφαση που λαμβάνεται βεβαιώνεται σε πρόχειρο σημείωμα επάνω στην πρόταση του εισαγγελέα, χρονολογείται και υπογράφεται από τους δικαστές που μετείχαν στη διάσκεψη. Η απόφαση που βεβαιώθηκε με τον τρόπον αυτόν ισχύει και σε περίπτωση που θα επέλθει μεταβολή στο πρόσωπο των δικαστών που έλαβαν μέρος στη διάσκεψη πριν από την καθαρογράφηση και την υπογραφή του

[114] Νομοτεχνικό σφάλμα στην αρίθμηση των παραγράφων.
[115] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

βουλεύματος. Έπειτα ο πρόεδρος του δικαστικού συμβουλίου αποστέλλει το βούλευμα για καθαρογραφή και υπογραφή, σύμφωνα με το άρθρο 142 παρ. 2, στον αρμόδιο γραμματέα, ο οποίος υποχρεούται να καταχωρίσει τούτο σε ειδικό βιβλίο που τηρείται για το σκοπό αυτόν. Αν περιέχονται διατάξεις αφορώσες τη σύλληψη ή προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου ή άλλες που απαιτούν άμεση εκτέλεση, το βούλευμα, με τη φροντίδα του εισαγγελέα είναι εκτελεστό και πριν από την καθαρογραφή του. Στις περιπτώσεις αυτές, με την παράδοση της απόφασης στο γραμματέα, συντάσσεται περίληψη των προς εκτέλεση διατάξεων που, αφού υπογράφει από τον πρόεδρο και το γραμματέα, παραδίδεται στον εισαγγελέα. Αν πρόκειται για σύλληψη, επιβολή περιοριστικών όρων ή προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου, η περίληψη αυτή πρέπει να περιέχει τα στοιχεία που αναφέρονται στα άρθρα 276 παρ. 3 και 283 παρ. 2. Για την άσκηση ένδικων μέσων η έκδοση του βουλεύματος θεωρείται ότι έγινε μόλις καθαρογραφεί και υπογράφει.	βουλεύματος. Έπειτα ο πρόεδρος του δικαστικού συμβουλίου αποστέλλει το βούλευμα για καθαρογραφή και υπογραφή, σύμφωνα με το άρθρο 142 παρ. 2, στον αρμόδιο γραμματέα, ο οποίος υποχρεούται να καταχωρίσει τούτο σε ειδικό βιβλίο που τηρείται για το σκοπό αυτόν. Αν περιέχονται διατάξεις αφορώσες τη σύλληψη ή προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου ή άλλες που απαιτούν άμεση εκτέλεση, το βούλευμα, με τη φροντίδα του εισαγγελέα, είναι εκτελεστό και πριν από την καθαρογραφή του. Στις περιπτώσεις αυτές, με την παράδοση της απόφασης στον γραμματέα, συντάσσεται περίληψη των προς εκτέλεση διατάξεων που, αφού υπογραφεί από τον πρόεδρο και τον γραμματέα, παραδίδεται στον εισαγγελέα. Αν πρόκειται για σύλληψη, επιβολή περιοριστικών όρων ή προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου, η περίληψη αυτή πρέπει να περιέχει τα στοιχεία που αναφέρονται στα άρθρα 276 παρ. 3 και 288 παρ. 2. Για την άσκηση ενδίκων μέσων η έκδοση του βουλεύματος θεωρείται ότι έγινε μόλις καθαρογραφεί και υπογραφεί.
Άρθρο 307 - Αρμοδιότητα του συμβουλίου των πλημμελειοδικών κατά τη διάρκεια της ανάκρισης. Κατά τη διάρκεια της ανάκρισης το συμβούλιο των πλημμελειοδικών με πρόταση του εισαγγελέα ή ενός διαδίκου ή με αίτηση του ανακριτή αποφασίζει: α) όταν ο ανακριτής νομίζει ότι δεν πρέπει να συμμορφωθεί με πρόταση των παραπάνω· β) όταν πρόκειται να κανονιστεί στην προδικασία ένα δύσκολο ζήτημα, όπως η κατάσχεση κτλ.· γ) για όλες τις διαφορές που προκύπτουν στην προδικασία μεταξύ των διαδίκων ή μεταξύ αυτών και του εισαγγελέα· δ) για την αποπεράτωση ή την εξακολούθηση της ανάκρισης· ε) για την προσφυγή του κατηγορουμένου κατά του εντάλματος προσωρινής κράτησης ή για την προσφυγή του κατηγορουμένου ή του εισαγγελέα κατά της διάταξης του ανακριτή που αφορά την αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης με περιοριστικούς όρους· και στ) για κάθε άλλο θέμα που προβλέπεται σε ειδικές διατάξεις.	**Άρθρο 307 - Αρμοδιότητα του συμβουλίου των πλημμελειοδικών κατά την προδικασία.** Κατά την διάρκεια της ανάκρισης το συμβούλιο των πλημμελειοδικών με πρόταση του εισαγγελέα ή ενός διαδίκου ή με αίτηση του ανακριτή αποφασίζει: α) όταν ο ανακριτής νομίζει ότι δεν πρέπει να συμμορφωθεί με πρόταση των παραπάνω, β) όταν πρόκειται να κανονιστεί στην προδικασία ένα δύσκολο ζήτημα, όπως η κατάσχεση κ.τ.λ., γ) για όλες τις διαφορές που προκύπτουν στην προδικασία μεταξύ των διαδίκων ή μεταξύ αυτών και του εισαγγελέα, δ) για την αποπεράτωση ή την εξακολούθηση της ανάκρισης, ε) για την προσφυγή του κατηγορουμένου κατά του εντάλματος προσωρινής κράτησης ή για την προσφυγή του κατηγορουμένου ή του εισαγγελέα κατά της διάταξης του ανακριτή που αφορά την αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης με περιοριστικούς όρους και στ) για κάθε άλλο θέμα που προβλέπεται σε ειδικές διατάξεις.
Άρθρο 308 - Περάτωση της κύριας ανάκρισης. 1. Το τέλος της κύριας ανάκρισης κηρύσσεται από το συμβούλιο πλημμελειοδικών με βούλευμα. Για το σκοπό αυτόν, τα έγγραφα διαβιβάζονται αμέσως μετά την τελευταία ανακριτική πράξη στον εισαγγελέα, ο οποίος, αν κρίνει ότι δεν χρειάζεται να τα επιστρέψει στον ανακριτή για να συμπληρωθεί η ανάκριση, μέσα σε δύο μήνες ή, εάν η φύση της υπόθεσης το επιβάλλει, μέσα σε τρεις μήνες υποβάλλει πρόταση στο συμβούλιο για να παύσει οριστικά ή προσωρινά η δίωξη ή για να παραπεμφθεί ο κατηγορούμενος στο ακροατήριο ή για να μην απαγγελθεί κατηγορία εναντίον του. Στα εγκλήματα που προβλέπονται από το άρθρο 1 του ν. 1608/1950, η περάτωση της κύριας ανάκρισης κηρύσσεται από το συμβούλιο των εφετών με βούλευμα. Για το σκοπό αυτόν η δικογραφία διαβιβάζεται αμέσως μετά την τελευταία ανακριτική πράξη στον εισαγγελέα εφετών, ο οποίος, αν κρίνει ότι η ανάκριση δεν χρειάζεται συμπλήρωση, μέσα σε δύο μήνες, ή εάν η φύση της υπόθεσης το επιβάλλει μέσα σε τρεις μήνες, την εισάγει με πρόταση του στο συμβούλιο εφετών, το οποίο αποφαίνεται αμετακλήτως, είτε να μη γίνει κατηγορία είτε εκδίδοντας παραπεμπτικό βούλευμα, ακόμη και για τα συναφή πλημμελήματα ή κακουργήματα, ανεξαρτήτως της βαρύτητας των τελευταίων ή εάν γι' αυτά προβλέπεται διαφορετικός τρόπος περάτωσης της ανάκρισης και όταν από την έρευνα της ουσίας της υπόθεσης κρίνει ότι δεν θεμελιώνεται προβλεπόμενο από το άρθρο 1 του ν. 1608/1950 έγκλημα. Ο εισαγγελέας, εφόσον στη δικογραφία που του διαβιβάστηκε από τον ανακριτή μετά το πέρας της κύριας ανάκρισης υπάρχουν κατηγορούμενοι κατά των οποίων έχει εκδοθεί ένταλμα προσωρινής κράτησης, οφείλει εντός μηνός να υποβάλει πρόταση στο συμβούλιο, για να παύσει οριστικά ή προσωρινά η δίωξη ή για να παραπεμφθεί ο κατηγορούμενος στο ακροατήριο ή για να μην απαγγελθεί κατηγορία εναντίον του. 2. Οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να γνωστοποιήσουν και	**Άρθρο 308 - Περάτωση της κύριας ανάκρισης.** 1. Το τέλος της κύριας ανάκρισης κηρύσσεται από το συμβούλιο πλημμελειοδικών με βούλευμα. Για το σκοπό αυτόν, τα έγγραφα διαβιβάζονται αμέσως μετά την τελευταία ανακριτική πράξη στον εισαγγελέα, ο οποίος, αν κρίνει ότι δεν χρειάζεται να τα επιστρέψει στον ανακριτή για να συμπληρωθεί η ανάκριση, μέσα σε δύο μήνες ή, αν η φύση της υπόθεσης το επιβάλλει, μέσα σε τρεις μήνες υποβάλλει πρόταση στο συμβούλιο για να παύσει οριστικά ή προσωρινά η δίωξη ή για να παραπεμφθεί ο κατηγορούμενος στο ακροατήριο ή για να μην απαγγελθεί κατηγορία εναντίον του. Ο εισαγγελέας, εφόσον στη δικογραφία που του διαβιβάστηκε από τον ανακριτή μετά το πέρας της κύριας ανάκρισης υπάρχουν κατηγορούμενοι κατά των οποίων έχει εκδοθεί ένταλμα προσωρινής κράτησης, οφείλει εντός μηνός να υποβάλει πρόταση στο συμβούλιο, για να παύσει οριστικά ή προσωρινά η δίωξη ή για να παραπεμφθεί ο κατηγορούμενος στο ακροατήριο ή για να μην απαγγελθεί κατηγορία εναντίον του. Σε περίπτωση πράξης ανηλίκου κατηγορουμένου που αν την τελούσε ενήλικος θα ήταν κακούργημα και για το οποίο προβλέπεται η ποινή του περιορισμού σε σωφρονιστικό κατάστημα κράτησης ανηλίκων σύμφωνα με το άρθρο 127 παρ. 1 ΠΚ, η κύρια ανάκριση περατώνεται σύμφωνα με τη διαδικασία του εδ. α' της παραγράφου αυτής. 2. Από τη στιγμή που ο εισαγγελέας καταρτίσει τη σχετική πρόταση, πριν την υποβάλει στο αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο, έχει υποχρέωση να ενημερώσει αμέσως, έστω και τηλεφωνικά, τους διαδίκους, προκειμένου να λάβουν αντίγραφό της και να ασκήσουν το δικαίωμα ακρόασης, υποβάλλοντας υπόμνημα με τις απόψεις τους. (-)[116] Στην περίπτωση «αυτή»[117], η δικογραφία διαβιβάζεται στο δικαστικό συμβούλιο, αφού παρέλθουν δέκα ημέρες από την ειδοποίηση, η οποία αποδεικνύεται με βεβαίωση του αρμόδιου γραμματέα της εισαγγελίας, που επισυνάπτεται στη

[116] Καταργήθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[117] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

προφορικά στον εισαγγελέα, και πριν καταρτίσει την πρότασή του, ότι επιθυμούν να γνωρίσουν το περιεχόμενό της. Ο εισαγγελέας οφείλει σ' αυτήν την περίπτωση να ειδοποιήσει το διάδικο που άσκησε το δικαίωμα αυτό, αν κατοικεί στην έδρα του δικαστηρίου, διαφορετικά τον αντίκλητο που έχει διορίσει στην έδρα αυτή, για να προσέλθει και λάβει γνώση της πρότασής του, μέσα σε είκοσι τέσσερις ώρες. Η ειδοποίηση αυτή μπορεί να γίνει και προφορικά ή τηλεφωνικά, οπότε αποδεικνύεται με βεβαίωση του αρμόδιου γραμματέα της εισαγγελίας, που επισυνάπτεται στη δικογραφία. Αν ο διάδικος δεν κατοικεί στην έδρα του δικαστηρίου και δεν διόρισε αντίκλητο, δεν ειδοποιείται, χωρίς πάντως να εμποδίζεται από το λόγο αυτό να γνωρίσει την πρόταση του εισαγγελέα και μετά την υποβολή της στο συμβούλιο. Για το σκοπό αυτό κατατίθεται στο γραμματέα της εισαγγελίας αντίγραφο της πρότασης. Πριν παρέλθει χρονικό διάστημα δέκα ημερών από την ειδοποίηση, η δικογραφία δεν εισάγεται στο συμβούλιο αλλά παραμένει στη γραμματεία της εισαγγελίας, εκτός αν υπάρχει κίνδυνος παραγραφής. 3. Η κύρια ανάκριση στα πλημμελήματα περατώνεται και με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου με διαταγή του εισαγγελέα, εφόσον υπάρχει η σύμφωνη γνώμη του ανακριτή. Σε αυτήν την περίπτωση εφαρμόζεται και η διάταξη του άρθρου 322. Ο εισαγγελέας εφετών έχει δικαίωμα, αν δεχτεί την προσφυγή, να διατάξει είτε να υποβληθεί η προσφυγή στο συμβούλιο είτε να συμπληρωθεί η ανάκριση, που περατώνεται με βούλευμα του συμβουλίου. Η παρ. 2 του άρθρου 245 εφαρμόζεται αναλόγως. Το συμβούλιο πλημμελειοδικών αποφαίνεται για τη συνέχιση ή όχι της προσωρινής κράτησης, καθώς και για τη διατήρηση ή όχι των περιοριστικών όρων. 4. Στην περίπτωση της παραγράφου 1 ο ανακριτής οφείλει, πριν διαβιβάσει τη δικογραφία στον εισαγγελέα, να γνωστοποιήσει στους διαδίκους ότι ολοκληρώθηκε η ανάκριση, ώστε να ασκήσουν τα δικαιώματα που τους παρέχονται με τα άρθρα 101, 106, 107 και 108. Οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να διορίσουν αντίκλητο δικηγόρο από τους διορισμένους στην έδρα του ανακριτή, και σ' αυτόν γίνεται η γνωστοποίηση. Αν όμως οι διάδικοι κατοικούν έξω από την έδρα του ανακριτή, η γνωστοποίηση γίνεται μόνο αν έχουν διορίσει αντίκλητο. 5. Αν από την ανάκριση δεν προέκυψε η ταυτότητα του δράστη ορισμένου εγκλήματος, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των εδαφίων α', δ', και ε' της παραγράφου 3 του άρθρου 245.	δικογραφία. 3. Η κύρια ανάκριση στα πλημμελήματα περατώνεται και με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου με διαταγή του εισαγγελέα, εφόσον υπάρχει η σύμφωνη γνώμη του ανακριτή. Σε αυτήν την περίπτωση εφαρμόζεται και η διάταξη του άρθρου 322. Ο εισαγγελέας εφετών έχει δικαίωμα, αν δεχτεί την προσφυγή, να διατάξει είτε να υποβληθεί η προσφυγή στο συμβούλιο είτε να συμπληρωθεί η ανάκριση, που περατώνεται με βούλευμα του συμβουλίου. Το συμβούλιο πλημμελειοδικών αποφαίνεται για την συνέχιση ή όχι της προσωρινής κράτησης, καθώς και για την διατήρηση ή όχι των περιοριστικών όρων. 4. Στην περίπτωση της παρ. 1 ο ανακριτής οφείλει, πριν διαβιβάσει τη δικογραφία στον εισαγγελέα, να γνωστοποιήσει στους διαδίκους ότι ολοκληρώθηκε η ανάκριση, ώστε να ασκήσουν τα δικαιώματα που τους παρέχονται με τα άρθρα «100»[118], 107 και 108. Οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να διορίσουν αντίκλητο δικηγόρο από τους διορισμένους στην έδρα του ανακριτή, και σε αυτόν γίνεται η γνωστοποίηση. Αν όμως οι διάδικοι κατοικούν έξω από την έδρα του ανακριτή, η γνωστοποίηση γίνεται μόνο αν έχουν διορίσει αντίκλητο. 5. Αν από την ανάκριση δεν προέκυψε η ταυτότητα του δράστη ορισμένου εγκλήματος, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των εδ. α', γ' και δ' της παρ. 3 του άρθρου 245.
Άρθρο 308Α - Περάτωση της κύριας ανάκρισης κατ' εξαίρεση. 1. Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις των κακουργημάτων του ν.δ. 86/1969 (Α' 7) και των νόμων 998/1979 (Α' 289), 2168/1993 (Α'147), 4174/2013 (Α'170), 4251/2014 (Α' 80), 2960/2001 (Α' 265) και 4139/2013 (Α' 74), του εμπρησμού δασών και των άρθρων 374 και 380 του Ποινικού Κώδικα, μετά την περάτωση της ανάκρισης, η δικογραφία υποβάλλεται από τον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών στον Εισαγγελέα Εφετών, ο οποίος, αν κρίνει ότι προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για την παραπομπή της υπόθεσης στο ακροατήριο και ότι δεν χρειάζεται να συμπληρωθεί η ανάκριση, προτείνει στον Πρόεδρο Εφετών να εισαχθεί η υπόθεση, μαζί με τα τυχόν συναφή εγκλήματα ανεξαρτήτως βαρύτητας, απευθείας στο ακροατήριο. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται και στα κακουργήματα των νόμων 2523/1997 (Α'179), 3386/2005 (Α' 212) και 3459/2006 (Α' 103), καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση στην οποία διατάξεις ειδικών ποινικών νόμων προβλέπουν την κατ' εξαίρεση περάτωση της ανάκρισης σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου. 2. Από τη στιγμή που ο εισαγγελέας εφετών καταρτίσει τη σχετική πρόταση, πριν την υποβάλει προς τον πρόεδρο εφετών, έχει υποχρέωση να ενημερώσει αμέσως, έστω και τηλεφωνικά, τους διαδίκους, εφόσον αυτοί υπέβαλαν εγγράφως σχετικό αίτημα, προκειμένου να λάβουν γνώση της και να ασκήσουν το δικαίωμα	**Άρθρο 309 - Περάτωση της κύριας ανάκρισης κατ' εξαίρεση.** 1. Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις των κακουργημάτων: του Ν.Δ. 86/1969, των νόμων 998/1979, 2168/1993, 2960/2001, 4002/2011 (άρθρο 52), 4139/2013, 4174/2013 και 4251/2014, καθώς και των άρθρων 374 και 380 ΠΚ«εφόσον η υπόθεση ανήκει στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του μονομελούς ή τριμελούς εφετείου»[119], μετά την περάτωση της ανάκρισης, η δικογραφία υποβάλλεται από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών στον εισαγγελέα εφετών, ο οποίος, αν κρίνει ότι προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για την παραπομπή 57 της υπόθεσης στο ακροατήριο και ότι δεν χρειάζεται να συμπληρωθεί η ανάκριση, προτείνει στον πρόεδρο εφετών να εισαχθεί η υπόθεση, μαζί με τα τυχόν ήσσονος βαρύτητας συναφή εγκλήματα, απευθείας στο ακροατήριο. Οι διατάξεις των άρθρων 128 και 129 εφαρμόζονται αναλόγως και σε τούτη την περίπτωση. 2. Από τη στιγμή που ο εισαγγελέας εφετών καταρτίσει την σχετική πρόταση πριν την υποβάλει προς τον πρόεδρο εφετών, έχει υποχρέωση να ενημερώσει αμέσως, έστω και τηλεφωνικά, τους διαδίκους, προκειμένου να λάβουν αντίγραφό της και να ασκήσουν το δικαίωμα ακρόασης, υποβάλλοντας υπόμνημα με τις απόψεις τους. Αφού παρέλθουν δέκα ημέρες από την ειδοποίηση, για την οποία συντάσσεται έκθεση, η δικογραφία διαβιβάζεται στον πρόεδρο εφετών. Εφόσον ο πρόεδρος εφετών διατυπώσει σύμφωνη γνώμη, για την παραπομπή της υπόθεσης στο

[118] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[119] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

ακρόασης, υποβάλλοντας υπόμνημα με τις απόψεις τους. Αφού παρέλθουν δέκα ημέρες από την ειδοποίηση, για την οποία συντάσσεται έκθεση, η πρόταση του εισαγγελέα εφετών διαβιβάζεται στον πρόεδρο εφετών. Εφόσον ο πρόεδρος εφετών διατυπώσει σύμφωνη γνώμη, για την παραπομπή της υπόθεσης στο ακροατήριο, ο εισαγγελέας εφετών εκδίδει κλητήριο θέσπισμα, κατά του οποίου δεν επιτρέπεται προσφυγή. 3. Σε περίπτωση διαφωνίας του προέδρου εφετών ή όταν από την αρχή ο εισαγγελέας φρονεί ότι δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις, ο εισαγγελέας εφετών διαβιβάζει τη δικογραφία στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, προκειμένου να εισαχθεί στο συμβούλιο πλημμελειοδικών. 4. Στην περίπτωση της δεύτερης παραγράφου του παρόντος άρθρου ο πρόεδρος εφετών αποφαίνεται με διάταξή του, κατά της οποίας δεν χωρεί προσφυγή, για τη διάρκεια ισχύος του εντάλματος σύλληψης και για τη διατήρηση ή όχι της προσωρινής κράτησης ή των περιοριστικών όρων. 5. Εάν υπάρχουν περισσότεροι του ενός κατηγορούμενοι, το συμβούλιο εφετών είναι αρμόδιο να αποφανθεί για όσους από αυτούς δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις ή ως προς τους οποίους θα πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη ή να παύσει οριστικά ή προσωρινά η ποινική δίωξη, οπότε η υπόθεση χωρίζεται. Επίσης, το ίδιο συμβούλιο είναι σε κάθε περίπτωση αρμόδιο να αποφανθεί και για τα συναφή εγκλήματα είτε πρόκειται για έναν είτε πρόκειται για περισσότερους κατηγορουμένους.	ακροατήριο, ο εισαγγελέας εφετών εκδίδει κλητήριο θέσπισμα, κατά του οποίου δεν επιτρέπεται προσφυγή. 3. Σε περίπτωση διαφωνίας του προέδρου εφετών ή όταν από την αρχή ο εισαγγελέας φρονεί ότι δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις ή θα πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη ή να παύσει οριστικά ή προσωρινά η ποινική δίωξη, ο εισαγγελέας εφετών διαβιβάζει τη δικογραφία στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, προκειμένου να εισαχθεί στο συμβούλιο πλημμελειοδικών. 4. Στην περίπτωση της δεύτερης παραγράφου του παρόντος άρθρου ο πρόεδρος εφετών αποφαίνεται με διάταξη του, κατά της οποίας δεν χωρεί προσφυγή, για την διατήρηση ή μη της προσωρινής κράτησης ή των περιοριστικών όρων ή της ισχύος του εντάλματος σύλληψης και την προσωρινή του κράτηση σε περίπτωση που θα συλληφθεί. Η παρ. 4 του άρθρου 315 εφαρμόζεται αναλόγως. 5. Αν υπάρχουν περισσότεροι του ενός κατηγορούμενοι, το συμβούλιο εφετών είναι αρμόδιο να αποφανθεί για όσους από αυτούς δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις ή ως προς τους οποίους θα πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη ή να παύσει οριστικά ή προσωρινά η ποινική δίωξη, οπότε η υπόθεση χωρίζεται. Επίσης, το ίδιο συμβούλιο είναι σε κάθε περίπτωση αρμόδιο να αποφανθεί και για τα συναφή εγκλήματα είτε πρόκειται για έναν είτε πρόκειται για περισσότερος κατηγορουμένους.
Άρθρο 309 - Δικαιοδοσία του συμβουλίου πλημμελειοδικών μετά το τέλος της ανάκρισης. 1. Το συμβούλιο, μέσα σε δύο μήνες ή, αν εφαρμοσθεί η επόμενη παράγραφος, μέσα σε τρείς μήνες από την υποβολή της πρότασης του εισαγγελέα, μπορεί: α) να αποφαίνεται να μη γίνει κατηγορία, β) να παύει οριστικά την ποινική δίωξη, γ) να παύει προσωρινά την ποινική δίωξη, μόνο όμως για τα κακουργήματα της ανθρωποκτονίας με πρόθεση, της ληστείας, της εκβίασης, της κλοπής (και ζωοκλοπής) και του εμπρησμού, δ) να διατάσσει περαιτέρω ανάκριση και ε) να παραπέμπει τον κατηγορούμενο στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου. 2. Το συμβούλιο συνεδριάζει χωρίς την παρουσία του εισαγγελέα και των διαδίκων. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εφόσον κρίνει ότι τούτο είναι αναγκαίο, μπορεί να διατάξει την εμφάνιση ενώπιόν του όλων των διαδίκων, οπότε καλείται και ο εισαγγελέας. Αν μετά το τέλος της ανάκρισης και την υποβολή των εγγράφων στον εισαγγελέα υποβλήθηκαν στο συμβούλιο από ένα διάδικο έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, το συμβούλιο, στην περίπτωση που κρίνει ότι αυτά ασκούν ουσιώδη επιρροή στη διάγνωση της υπόθεσης, οφείλει να καλέσει τους υπόλοιπους διαδίκους, ή τους αντικλήτους τους, για να ενημερωθούν και να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους σε προθεσμία που καθορίζει το ίδιο.	**Άρθρο 310 - Δικαιοδοσία του συμβουλίου πλημμελειοδικών μετά το τέλος της ανάκρισης.** 1. Το συμβούλιο, μέσα σε δύο μήνες ή, αν εφαρμοσθεί η επόμενη παράγραφος, μέσα σε τρείς μήνες από την υποβολή της πρότασης του εισαγγελέα, μπορεί: α) να αποφαίνεται να μη γίνει κατηγορία, β) να παύει οριστικά την ποινική δίωξη, γ) να παύει προσωρινά την ποινική δίωξη, μόνο όμως για τα κακουργήματα της ανθρωποκτονίας με πρόθεση, της ληστείας, της εκβίασης, της κλοπής (και ζωοκλοπής) και του εμπρησμού, δ) να διατάσσει περαιτέρω ανάκριση και ε) να παραπέμπει τον κατηγορούμενο στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου. 2. Το συμβούλιο συνεδριάζει χωρίς την παρουσία του εισαγγελέα και των διαδίκων. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εφόσον κρίνει ότι τούτο είναι αναγκαίο, μπορεί να διατάξει την εμφάνιση ενώπιον του όλων των διαδίκων, οπότε καλείται και ο εισαγγελέας. Αν μετά το τέλος της ανάκρισης και την υποβολή των εγγράφων στον εισαγγελέα υποβλήθηκαν στο συμβούλιο από έναν διάδικο έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, το συμβούλιο, στην περίπτωση που κρίνει ότι αυτά ασκούν ουσιώδη επιρροή στη διάγνωση της υπόθεσης, οφείλει να καλέσει τους υπόλοιπους διαδίκους, ή τους αντικλήτους τους, για να ενημερωθούν και να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους σε προθεσμία που καθορίζει το ίδιο. 3. Το συμβούλιο διατάσσει περαιτέρω ανάκριση, αν θεωρηθεί απαραίτητο να γίνουν ορισμένες ανακριτικές πράξεις ή να απαγγελθεί κατηγορία εναντίον ορισμένου προσώπου που σε βάρος του υπάρχουν υπόνοιες ότι ενέχεται για την πράξη για την οποία διεξάγεται η ανάκριση. Αν διατάχθηκε περαιτέρω ανάκριση, ενεργείται από τον ανακριτή, μπορεί όμως κατά την κρίση του συμβουλίου να γίνει και από ανακριτικό υπάλληλο, αν είχε προηγηθεί μόνο προανάκριση.
Άρθρο 310 - Απόφανση ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία κτλ. 1. Το συμβούλιο αποφαίνεται ότι δεν πρέπει να απαγγελθεί κατηγορία, όταν δεν υπάρχουν καθόλου ενδείξεις ή αυτές που υπάρχουν δεν είναι σοβαρές για την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο (εκτός αν στην τελευταία αυτή περίπτωση πρόκειται να παύσει προσωρινά η δίωξη σύμφωνα με τα άρθρα 309 παρ.1 στοιχ. γ' και 311 παρ. 1) ή όταν το γεγονός δεν συνιστά αξιόποινη πράξη ή όταν υπάρχουν λόγοι που αποκλείουν τον άδικο χαρακτήρα της πράξης ή τον καταλογισμό. Αν έγινε παραίτηση από το δικαίωμα της έγκλησης ή ανάκλησή της ή αν η πράξη αμνηστεύτηκε ή παραγράφηκε το αξιόποινό της	**Άρθρο 311 - Περιεχόμενο του βουλεύματος.** 1. Το συμβούλιο αποφαίνεται ότι δεν πρέπει να απαγγελθεί κατηγορία, όταν δεν υπάρχουν καθόλου ενδείξεις ή αυτές που υπάρχουν δεν είναι σοβαρές για την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, εκτός αν στην τελευταία αυτή περίπτωση πρόκειται να παύσει προσωρινά η δίωξη σύμφωνα με τα άρθρα 310 παρ. 1 στοιχ. γ' και 312 παρ. 1, ή όταν το γεγονός δεν συνιστά αξιόποινη πράξη ή όταν υπάρχουν λόγοι που αποκλείουν τον άδικο χαρακτήρα της πράξης ή τον καταλογισμό. Αν έγινε παραίτηση από το δικαίωμα της έγκλησης ή ανάκλησή της ή αν η πράξη αμνηστεύθηκε ή παραγράφηκε το αξιόποινό της ή αν ο κατηγορούμενος πέθανε, το συμβούλιο παύει οριστικά την

ή αν ο κατηγορούμενος πέθανε, το συμβούλιο παύει οριστικά την ποινική δίωξη• στην περίπτωση που συντρέχει δεδικασμένο ή δεν υπάρχει η έγκληση, η αίτηση ή η άδεια που απαιτείται για τη δίωξη (άρθ. 55), το συμβούλιο κηρύσσει την ποινική δίωξη απαράδεκτη. 2. Το συμβούλιο στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου έχει την υποχρέωση να διατάξει συγχρόνως την απόδοση σε ορισμένο πρόσωπο ως ιδιοκτήτη των πραγμάτων που αφαιρέθηκαν και των πειστηρίων που κατασχέθηκαν ή παραδόθηκαν στην ανάκριση σύμφωνα με το άρθρο 259. Η διάταξη αυτή του βουλεύματος απέναντι σε τρίτους που δεν είναι διάδικοι στην ποινική διαδικασία (άρθρα 72, 82, κ.ε., 89 κ.ε.) και που δεν υπέβαλαν τις αξιώσεις τους στο δικαστικό συμβούλιο έχει προσωρινή ισχύ και δεν τους εμποδίζει να προσφύγουν στο αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο. Αν από την ανάκριση προκύπτει ότι ο ιδιοκτήτης είναι άγνωστο πρόσωπο, το συμβούλιο διατάσσει την εξακολούθηση της μεσεγγύησης και της φύλαξης, που προβλέπονται στα άρθρα 259 και 266. Είναι δυνατόν όμως και να αντικαταστήσει συγχρόνως τον φύλακα, ωσότου λυθεί το ζήτημα της κυριότητας από το αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο. Επίσης το συμβούλιο διατάσσει τη δήμευση των πραγμάτων που κατά το νόμο πρέπει να δημευθούν. Κατά της διάταξης του βουλεύματος για την απόδοση ή τη δήμευση επιτρέπεται έφεση στους διαδίκους και στον τρίτο, του οποίου τις αξιώσεις έκρινε το δικαστικό συμβούλιο.	ποινική δίωξη. Στην περίπτωση που συντρέχει δεδικασμένο ή δεν υπάρχει έγκληση, η αίτηση ή η άδεια που απαιτείται για τη δίωξη (άρθρο 56), το συμβούλιο κηρύσσει την ποινική δίωξη απαράδεκτη. 2. Το συμβούλιο στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου έχει την υποχρέωση να διατάξει συγχρόνως την απόδοση σε ορισμένο πρόσωπο ως ιδιοκτήτη των πραγμάτων που αφαιρέθηκαν και των πειστηρίων που κατασχέθηκαν ή παραδόθηκαν στην ανάκριση σύμφωνα με το άρθρο 259. Η διάταξη αυτή του βουλεύματος απέναντι σε τρίτους που δεν είναι διάδικοι στην ποινική διαδικασία (άρθρο 70) και που δεν υπέβαλαν τις αξιώσεις τους στο δικαστικό συμβούλιο έχει προσωρινή ισχύ και δεν τους εμποδίζει να προσφύγουν στο αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο. Αν από την ανάκριση προκύπτει ότι ο ιδιοκτήτης είναι άγνωστο πρόσωπο, το συμβούλιο διατάσσει την εξακολούθηση της μεσεγγύησης και της φύλαξης, που προβλέπονται στα άρθρα 259 και 267. Είναι δυνατό όμως και να αντικαταστήσει συγχρόνως το φύλακα, ωσότου λυθεί το ζήτημα της κυριότητας από το αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο. Επίσης το συμβούλιο διατάσσει την δήμευση των πραγμάτων που κατά τον νόμο πρέπει να δημευτούν. Κατά της διάταξης του βουλεύματος για την απόδοση ή δήμευση επιτρέπεται έφεση στους διαδίκους και στον τρίτο, του οποίου τις αξιώσεις έκρινε το δικαστικό συμβούλιο. 3. Στις περιπτώσεις της παρ. 1, αν παύσει οριστικά η ποινική δίωξη λόγω παραγραφής ή θανάτου του κατηγορουμένου ή κηρυχθεί απαράδεκτη, το συμβούλιο διατάσσει την απόδοση των δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων στον παθόντα, αν από τα στοιχεία της ανάκρισης ήθελε προκύψει ότι αυτά προέρχονται άμεσα ή έμμεσα από την αξιόποινη πράξη και συνιστούν την περιουσιακή ζημία που υπέστη αυτός. Διαφορετικά διατάσσεται η δήμευσή τους, εφόσον αυτή προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις. Στις προηγούμενες περιπτώσεις εφαρμόζεται αναλόγως και η διάταξη της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.
Άρθρο 311 - Προσωρινή παύση της ποινικής δίωξης. 1. Παύει προσωρινά η δίωξη, και ο προσωρινά κρατούμενος απολύεται, αν υπάρχουν ενδείξεις, δεν είναι όμως επαρκείς για να παραπεμφθεί ο κατηγορούμενος στο ακροατήριο. Σ' αυτή την περίπτωση, τότε μόνο μπορεί να διωχθεί πάλι ο κατηγορούμενος για την ίδια πράξη, αν οι ενδείξεις που υπήρχαν εναντίον του και που δεν κρίθηκαν επαρκείς ενισχυθούν με νέες, που δεν είχαν υποβληθεί προηγουμένως στην κρίση του συμβουλίου. Ο εισαγγελέας συγκεντρώνει με οποιονδήποτε τρόπο κρίνει σκόπιμο τις νέες ενδείξεις και οφείλει να τις υποβάλει προηγουμένως στο συμβούλιο, περιμένοντας ωσότου το συμβούλιο επιτρέψει τη νέα δίωξη. 2. Αν η δίωξη έπαυσε προσωρινά με βούλευμα του συμβουλίου εφετών ή με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών, που επικυρώθηκε με βούλευμα του συμβουλίου εφετών, την άδεια για νέα δίωξη την παρέχει το συμβούλιο εφετών· αν αυτό επιτρέψει τη νέα δίωξη και αφού γίνει η ανάκριση στο πλημμελειοδικείο το συμβούλιο εφετών αποφασίζει κατ'ουσίαν και στην περίπτωση ακόμα που έχουν περιληφθεί στη νέα δίωξη πρόσωπα που αρχικά δεν είχαν διωχθεί. 3. Και όταν το συμβούλιο παύει προσωρινά την ποινική δίωξη, διατάσσει όσα ορίζονται στην παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου, αν κρίνει ότι τα πράγματα που αφαιρέθηκαν ή τα πειστήρια δεν είναι χρήσιμα για ενδεχόμενη νέα δίωξη. **Άρθρο 312 - Περαιτέρω ανάκριση.** Το συμβούλιο διατάσσει περαιτέρω ανάκριση, αν θεωρεί απαραίτητο να γίνουν ορισμένες ανακριτικές πράξεις ή να απαγγελθεί κατηγορία εναντίον ορισμένου προσώπου, που σε βάρος του υπάρχουν υπόνοιες ότι ενέχεται για την πράξη για την οποία διεξάγεται η ανάκριση. Αν διατάχτηκε περαιτέρω ανάκριση, ενεργείται από τον ανακριτή, μπορεί όμως κατά την κρίση του συμβουλίου να γίνει και από ανακριτικό υπάλληλο, αν είχε προηγηθεί μόνο προανάκριση.	**Άρθρο 312 - Προσωρινή παύση της ποινικής δίωξης.** 1. Παύει προσωρινά η δίωξη, και ο προσωρινά κρατούμενος απολύεται, αν υπάρχουν ενδείξεις, δεν είναι όμως επαρκείς για να παραπεμφθεί ο κατηγορούμενος στο ακροατήριο. Σε αυτή την περίπτωση, τότε μόνο μπορεί να διωχθεί πάλι ο κατηγορούμενος για την ίδια πράξη, αν οι ενδείξεις που υπήρχαν εναντίον του και που δεν κρίθηκαν επαρκείς ενισχυθούν με νέες, που δεν είχαν υποβληθεί προηγουμένως στην κρίση του συμβουλίου. Ο εισαγγελέας συγκεντρώνει με οποιονδήποτε τρόπο κρίνει σκόπιμο τις νέες ενδείξεις και οφείλει να τις υποβάλει προηγουμένως στο συμβούλιο, περιμένοντας ωσότου το βούλευμα επιτρέψει τη νέα δίωξη. 2. Αν η δίωξη έπαυσε προσωρινά με βούλευμα του συμβουλίου εφετών ή με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών, που επικυρώθηκε με βούλευμα του συμβουλίου εφετών, την άδεια για νέα δίωξη την παρέχει το συμβούλιο εφετών. Αν αυτό επιτρέψει τη νέα δίωξη και αφού γίνει η ανάκριση στο πλημμελειοδικείο, το συμβούλιο εφετών αποφασίζει κατ' ουσία και στην περίπτωση ακόμα που έχουν περιληφθεί στη νέα δίωξη πρόσωπα που αρχικά δεν είχαν διωχθεί. 3. Και όταν το συμβούλιο παύει προσωρινά την ποινική δίωξη, διατάσσει όσα ορίζονται στην παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου, αν κρίνει ότι τα πράγματα που αφαιρέθηκαν ή τα πειστήρια δεν είναι χρήσιμα για ενδεχόμενη νέα δίωξη.

Άρθρο 313 - Παραπομπή στο αρμόδιο δικαστήριο. Το συμβούλιο αποφασίζει την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου, όταν διαπιστώσει ότι υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις που στηρίζουν κατηγορία εναντίον του για ορισμένη πράξη. Ομοίως, κατ' εξαίρεση των οριζομένων στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 310, το δικαστικό συμβούλιο διατάσσει την εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου και όταν κρίνει ότι συντρέχει περίπτωση απαλλαγής από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής και επιβολής μέτρου θεραπείας κατά το άρθρο 69 του Ποινικού Κώδικα. Αν κατά του κατηγορουμένου έχει εκδοθεί ένταλμα προσωρινής κράτησης, το σχετικό βούλευμα του συμβουλίου εκδίδεται υποχρεωτικά εντός τριάντα ημερών από την υποβολή σε αυτό της πρότασης του εισαγγελέα.	**Άρθρο 313 - Παραπομπή στο αρμόδιο δικαστήριο.** Το συμβούλιο αποφασίζει την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου, όταν διαπιστώσει ότι υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις που στηρίζουν κατηγορία εναντίον του για ορισμένη πράξη. Ομοίως, κατ` εξαίρεση των οριζομένων στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 311, το δικαστικό συμβούλιο διατάσσει την εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου και όταν κρίνει ότι συντρέχει περίπτωση απαλλαγής από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής και επιβολής μέτρου θεραπείας κατά το άρθρο 69Α ΠΚ. Αν κατά του κατηγορουμένου έχει εκδοθεί ένταλμα προσωρινής κράτησης, το σχετικό βούλευμα του συμβουλίου εκδίδεται υποχρεωτικά εντός τριάντα ημερών από την υποβολή σε αυτό της πρότασης του εισαγγελέα.
Άρθρο 314 - Αποστολή των εγγράφων. Αν η υπόθεση παραπεμφθεί στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου, τα έγγραφα αποστέλλονται στον εισαγγελέα του δικαστηρίου, στο δημόσιο κατήγορο ή στον πταισματοδίκη (άρθρο 27 παρ. 2), και με τη φροντίδα του επιδίδεται το βούλευμα στους διαδίκους. Αν το βούλευμα γίνει αμετάκλητο, ο κατηγορούμενος καλείται στο ακροατήριο σύμφωνα με το άρθρο 321. Στις υποθέσεις στις οποίες ο κατηγορούμενος κρατείται προσωρινά, ο αρμόδιος εισαγγελέας ορίζει υποχρεωτικά δικάσιμο κατ' απόλυτη προτεραιότητα, σε χρόνο που δεν απέχει περισσότερο από σαράντα ημέρες από τη διαβίβαση σε αυτόν των εγγράφων. Εφόσον ασκηθεί έφεση, η υπόθεση εισάγεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα στο αρμόδιο δευτεροβάθμιο δικαστήριο και ορίζεται δικάσιμος από τον αρμόδιο εισαγγελέα σε χρόνο που δεν απέχει περισσότερο από σαράντα ημέρες από τη διαβίβαση σε αυτόν των εγγράφων.	**Άρθρο 314 - Αποστολή των εγγράφων.** Αν η υπόθεση παραπεμφθεί στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου, τα έγγραφα αποστέλλονται στον εισαγγελέα του δικαστηρίου και με την φροντίδα του επιδίδεται το βούλευμα στους διαδίκους. Αν το βούλευμα γίνει αμετάκλητο, ο κατηγορούμενος καλείται στο ακροατήριο σύμφωνα με το άρθρο 321. Στις υποθέσεις στις οποίες ο κατηγορούμενος κρατείται προσωρινά, ο αρμόδιος εισαγγελέας ορίζει υποχρεωτικά δικάσιμο κατ' απόλυτη προτεραιότητα, σε χρόνο που δεν απέχει περισσότερο από σαράντα ημέρες από τη διαβίβαση σε αυτόν των εγγράφων.
Άρθρο 315 - Προσωρινή κράτηση και περιοριστικοί όροι. 1. Αν ο κατηγορούμενος κρατείται προσωρινά ή τελεί υπό περιοριστικούς όρους, το συμβούλιο αποφασίζει ταυτόχρονα και για την απόλυσή του ή τη συνέχιση της προσωρινής του κράτησης, καθώς και για τη διατήρηση ή όχι της ισχύος των περιοριστικών όρων. 2. Αν είχε εκδοθεί εναντίον του κατηγορουμένου ένταλμα σύλληψης και αυτός διέφυγε, το συμβούλιο διατάσσει ταυτόχρονα την κατάργηση ή τη διατήρηση της ισχύος του εντάλματος, καθώς και την προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου στην περίπτωση που θα συλληφθεί σύμφωνα με τις διακρίσεις της παρ. 1. 3. Το συμβούλιο, παραπέμποντας τον κατηγορούμενο στο ακροατήριο, αν συντρέχει νόμιμη περίπτωση, επιβάλλει περιοριστικούς όρους ή διατάσσει τη σύλληψη και προσωρινή κράτησή του, ακόμη και αν δεν έχει εκδοθεί ένταλμα σύλληψης ή προσωρινής κράτησης. 4. Όταν η υπόθεση παραπέμπεται στο πταισματοδικείο, ο προσωρινά κρατούμενος απολύεται και διατάσσεται η κατάργηση του εντάλματος προσωρινής κράτησης. 5. Όταν η δικογραφία εισάγεται στο αρμόδιο δικαστήριο λόγω συνδρομής των προϋποθέσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα, το δικαστικό συμβούλιο επιβάλλει υποχρεωτικά ως περιοριστικό όρο ένα από τα μέτρα της παραγράφου 3 του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα, αν δε ο κατηγορούμενος κρατείται προσωρινά, αντικαθιστά υποχρεωτικά την προσωρινή κράτηση με το ίδιο μέτρο.	**Άρθρο 315 - Προσωρινή κράτηση και περιοριστικοί όροι.** 1. Αν ο κατηγορούμενος κρατείται προσωρινά ή τελεί υπό περιοριστικούς όρους, το συμβούλιο αποφασίζει ταυτόχρονα και για την απόλυσή του ή τη συνέχιση της προσωρινής του κράτησης, καθώς και για την διατήρηση ή όχι της ισχύος των περιοριστικών όρων. 2. Αν είχε εκδοθεί εναντίον του κατηγορουμένου ένταλμα σύλληψης και αυτός διέφυγε, το συμβούλιο διατάσσει ταυτόχρονα την κατάργηση ή τη διατήρηση της ισχύος του εντάλματος, καθώς και την προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου στην περίπτωση που θα συλληφθεί σύμφωνα με τις διακρίσεις της παρ. 1. 3. Το συμβούλιο, παραπέμποντας τον κατηγορούμενο στο ακροατήριο, αν συντρέχει νόμιμη περίπτωση, επιβάλλει περιοριστικούς όρους ή διατάσσει τη σύλληψη και προσωρινή κράτησή του, ακόμη και αν δεν έχει εκδοθεί ένταλμα σύλληψης ή προσωρινής κράτησης. 4. Όταν το δικαστικό συμβούλιο αποφαίνεται με οποιαδήποτε αφορμή για την προσωρινή κράτηση ή μη του κατηγορουμένου, έχει υποχρέωση, εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα, να τον καλέσει ενώπιόν του προκειμένου να διατυπώσει τις απόψεις του, εκτός αν με ειδική αιτιολογία κρίνει ότι η αυτοπρόσωπη εμφάνιση δεν είναι αναγκαία. 5. Αν κατά την διάρκεια της ανάκρισης επιβλήθηκε δέσμευση περιουσιακών στοιχείων (άρθρα 260, 261), το συμβούλιο αποφασίζει και για τη διατήρηση, την άρση ή τον περιορισμό της. Αν η δέσμευση έχει επιβληθεί σε βάρος τρίτου προσώπου, κατά του οποίου δεν κινήθηκε ποινική δίωξη, το συμβούλιο εφόσον πιθανολογήσει ότι ο τρίτος γνώριζε ως ενδεχόμενο ή όφειλε να γνωρίζει ότι η περιουσία που απέκτησε προέρχεται από αξιόποινη πράξη και ότι σκοπός της μεταβίβασης σε αυτόν ήταν η αποφυγή της δήμευσής της, διατάσσει τη διατήρηση της δέσμευσης και ορίζει τον τρίτο μεσεγγυούχο της περιουσίας, επιτρέποντάς του κάθε πράξη εκμετάλλευσής της, πλην της εκποίησης ή διάθεσής της. 6. Όταν η δικογραφία εισάγεται στο αρμόδιο δικαστήριο λόγω συνδρομής των προϋποθέσεων της παρ. 1 του άρθρου 69Α ΠΚ, το δικαστικό συμβούλιο επιβάλλει υποχρεωτικά ως περιοριστικό

	όρο ένα από τα μέτρα της παρ. 3 του άρθρου 69Α ΠΚ, αν δε ο κατηγορούμενος κρατείται προσωρινά, αντικαθιστά υποχρεωτικά την προσωρινή κράτηση με το ίδιο μέτρο.
ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΦΕΤΩΝ	
	ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ
Άρθρο 316 - Σύνθεση και διαδικασία. 1. Αν ο κατηγορούμενος είναι ανήλικος, στη σύνθεση του συμβουλίου εφετών συμμετέχει και ο εφέτης ανηλίκων. 2. Ως προς τη διαδικασία στο συμβούλιο εφετών εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 306, 309 κ.ε. για το συμβούλιο πλημμελειοδικών.	**Άρθρο 316 - Σύνθεση και διαδικασία.** 1. Αν ο κατηγορούμενος είναι ανήλικος, στη σύνθεση του συμβουλίου εφετών συμμετέχει και ο εφέτης ανηλίκων. 2. Ως προς τη διαδικασία στο συμβούλιο εφετών εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 306, 310 κ.ε. για το συμβούλιο πλημμελειοδικών.
Άρθρο 317 - Αρμοδιότητα. 1. Το συμβούλιο εφετών αποφασίζει: α) για τις εφέσεις που ασκούνται κατά των βουλευμάτων του συμβουλίου πλημμελειοδικών σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 481 και β) για τις προτάσεις του εισαγγελέα των εφετών να αναθεωρηθεί η κατηγορία σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού και στην παράγραφο 3 του άρθρου 322. 2. Ο εισαγγελέας εφετών, αφού παραλάβει τα έγγραφα σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 314, αν δεν ασκήθηκε έφεση κατά του βουλεύματος, ελέγχει μέσα σε τρεις ημέρες την κατηγορία• αν διαπιστώσει ότι δεν υπάρχει κακούργημα ή ότι στο κακούργημα δεν δόθηκε ο χαρακτηρισμός που έπρεπε ή ότι η κατηγορία δεν είναι για οποιονδήποτε λόγο βάσιμη ή δεν αποδείχθηκε ακόμα όσο ήταν αναγκαίο ή ότι το δικαστήριο στο οποίο παραπέμφθηκε ο κατηγορούμενος δεν είναι αρμόδιο, εισάγει την υπόθεση με αιτιολογημένη πρότασή του στο συμβούλιο του δικαστηρίου των εφετών.	**Άρθρο 317 - Αρμοδιότητα.** 1. Το συμβούλιο εφετών αποφασίζει: α) για τις εφέσεις που ασκούνται κατά των βουλευμάτων του συμβουλίου πλημμελειοδικών σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 481 και β) για τις προτάσεις του εισαγγελέα των εφετών να αναθεωρηθεί η κατηγορία σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου αυτού και στις περιπτώσεις των άρθρων 43 παρ. 2 και 323. 2. Ο εισαγγελέας εφετών, αφού παραλάβει τα έγγραφα σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 314, αν δεν ασκήθηκε έφεση κατά του βουλεύματος, ελέγχει μέσα σε τρεις ημέρες την κατηγορία. Αν διαπιστώσει ότι δεν υπάρχει κακούργημα ή ότι στο κακούργημα δεν δόθηκε ο χαρακτηρισμός που έπρεπε ή ότι η κατηγορία δεν είναι για οποιονδήποτε λόγο βάσιμη ή δεν αποδείχθηκε ακόμα όσο ήταν αναγκαίο ή ότι το δικαστήριο στο οποίο παραπέμφθηκε ο κατηγορούμενος δεν είναι αρμόδιο, εισάγει την υπόθεση με αιτιολογημένη πρότασή του στο συμβούλιο του δικαστηρίου των εφετών.
Άρθρο 318 - Δικαιοδοσία του συμβουλίου εφετών. Το συμβούλιο εφετών στις περιπτώσεις του άρθρου 317 έχει το δικαίωμα να διατάσσει ό,τι και το συμβούλιο πλημμελειοδικών κατά τα άρθρα 309 έως και 315. Η εξουσία αυτή του συμβουλίου των εφετών δεν περιορίζεται καθόλου ακόμη και όταν ασχολείται με την υπόθεση ύστερα από έφεση του κατηγορουμένου.	**Άρθρο 318 - Δικαιοδοσία του συμβουλίου εφετών.** Το συμβούλιο εφετών στις περιπτώσεις του άρθρου 317 έχει το δικαίωμα να διατάσσει ό,τι και το συμβούλιο πλημμελειοδικών κατά τα άρθρα «310» [120] έως και 315. Η εξουσία αυτή του συμβουλίου των εφετών δεν περιορίζεται καθόλου, ακόμη και όταν ασχολείται με την υπόθεση ύστερα από έφεση του κατηγορουμένου.
Άρθρο 319 - Διατάξεις του βουλεύματος των εφετών. 1. Αν το συμβούλιο αποφανθεί να μη γίνει κατηγορία ή να παύσει οριστικά ή προσωρινά η ποινική δίωξη ή να κηρυχτεί απαράδεκτη, διατάσσει συγχρόνως την κατάργηση του εντάλματος σύλληψης ή προσωρινής κράτησης που έχει εκδοθεί και την απόλυση του κατηγορουμένου. 2. Αν έχει διαταχθεί συνέχιση της ανάκρισης, ο εισαγγελέας εφετών στέλνει χωρίς αναβολή τα έγγραφα στον αρμόδιο ανακριτή του πλημμελειοδικείου ή στον εφέτη στον οποίο έχει ανατεθεί με βούλευμα η συνέχιση της ανάκρισης. Αφού γίνει η ανάκριση, το συμβούλιο εφετών αποφασίζει κατά το άρθρο 318, και όταν ακόμη περιλαμβάνεται στη δίωξη και πρόσωπο, για το οποίο δεν έχει κρίνει το πρωτόδικο συμβούλιο. 3. Αν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις για να υποστηριχθεί η κατηγορία και χαρακτηρίζεται σωστά η πράξη, επικυρώνεται το βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών και συνεχίζεται η διαδικασία. 4. Αν μόνο ο χαρακτηρισμός της πράξης ήταν λανθασμένος, δίνεται σωστά ο χαρακτηρισμός στο βούλευμα που εκδίδεται. 5. Το βούλευμα του συμβουλίου εφετών που εκδόθηκε κατά τις παρ. 3 και 4 επιδίδεται με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος στον κατηγορούμενο και τους υπόλοιπους διαδίκους με τη φροντίδα του εισαγγελέα εφετών ή πλημμελειοδικών. Μόλις καταστεί αμετάκλητο το βούλευμα, γίνεται η κλήση του κατηγορουμένου κατά τα άρθρα 321 κ.ε.	**Άρθρο 319 - Διατάξεις του βουλεύματος των εφετών.** 1. Αν το συμβούλιο αποφανθεί να μη γίνει κατηγορία ή να παύσει οριστικά ή προσωρινά η ποινική δίωξη ή να κηρυχθεί απαράδεκτη, διατάσσει συγχρόνως την κατάργηση του εντάλματος σύλληψης ή προσωρινής κράτησης που έχει εκδοθεί και την απόλυση του κατηγορουμένου. 2. Αν έχει διαταχθεί συνέχιση της ανάκρισης, ο εισαγγελέας εφετών στέλνει χωρίς αναβολή τα έγγραφα στον αρμόδιο ανακριτή ή στον εφέτη στον οποίο έχει ανατεθεί με βούλευμα η συνέχιση της ανάκρισης. Αφού γίνει η ανάκριση, το συμβούλιο εφετών αποφασίζει κατά το άρθρο 318, και όταν ακόμη περιλαμβάνεται στην δίωξη και πρόσωπο για το οποίο δεν είχε κρίνει το πρωτόδικο συμβούλιο. 3. Αν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις για να υποστηριχθεί η κατηγορία και χαρακτηρίζεται σωστά η πράξη, επικυρώνεται το βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών και συνεχίζεται η διαδικασία. 4. Αν μόνο ο χαρακτηρισμός της πράξης ήταν λανθασμένος, δίνεται σωστά ο χαρακτηρισμός στο βούλευμα που εκδίδεται. 5. Το βούλευμα του συμβουλίου εφετών που εκδόθηκε κατά τις παρ. 3 και 4 επιδίδεται με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος στον κατηγορούμενο και στους υπόλοιπους διαδίκους με την φροντίδα του εισαγγελέα εφετών ή πλημμελειοδικών. Μόλις καταστεί αμετάκλητο το βούλευμα, γίνεται η κλήση του κατηγορουμένου κατά τα άρθρα 321 κ.ε.

[120] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 96 του Ν. 4623/2019 (Α' 134).

ΤΕΤΑΡΤΟ ΒΙΒΛΙΟ	
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΟ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟ	
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ	
ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	
Άρθρο 320 - Ορισμός δικασίμου και κλήτευση στο ακροατήριο. 1. Ο ορισμός δικασίμου στις περιπτώσεις κατηγορουμένων που κρατούνται προσωρινά γίνεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα. 2. Στις περιπτώσεις των άρθρων 244, 245 στοιχ. α' και 308 παρ. 3 ο κατηγορούμενος κλητεύεται στο ακροατήριο με κλητήριο θέσπισμα, και στις περιπτώσεις των άρθρων 314 και 315 παρ. 3 και 4 με κλήση. Με τον ίδιο τρόπο κλητεύεται και ο αστικός υπεύθυνος (άρθρο 89). Το κλητήριο θέσπισμα και η κλήση του κατηγορουμένου συντάσσονται σε δύο αντίτυπα. Το ένα επιδίδεται στον κατηγορούμενο και το άλλο επισυνάπτεται στη δικογραφία κατά τη συζήτηση της υποθέσεως. 3. Μετά την επίδοση της κλήσης ή του κλητήριου θεσπίσματος ο εισαγγελέας δεν μπορεί να αποσύρει την υπόθεση από τη δικάσιμο που ορίστηκε· εξαιρούνται οι περιπτώσεις των άρθρων 169 παρ. 2 και 323.	**Άρθρο 320 - Ορισμός δικασίμου και κλήτευση στο ακροατήριο.** 1. Ο ορισμός δικασίμου στις περιπτώσεις κατηγορουμένων που κρατούνται προσωρινά γίνεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα. 2. Όταν ο εισαγγελέας κινεί την ποινική δίωξη με απευθείας κλήση στο ακροατήριο καθώς και στις περιπτώσεις των άρθρων 43 παρ. 2, 301, 302 παρ. 1, 303 παρ. 6, 308 παρ. 3 και 309, ο κατηγορούμενος κλητεύεται στο ακροατήριο με κλητήριο θέσπισμα, ενώ στις περιπτώσεις των άρθρων 314 και 319 παρ. 5 με κλήση. Το κλητήριο θέσπισμα και η κλήση του κατηγορουμένου συντάσσονται σε δύο αντίτυπα. Το ένα επιδίδεται στον κατηγορούμενο και το άλλο επισυνάπτεται στη δικογραφία κατά τη συζήτηση της υπόθεσης. 3. Μετά την επίδοση της κλήσης ή του κλητηρίου θεσπίσματος ο εισαγγελέας δεν μπορεί να αποσύρει την υπόθεση από τη δικάσιμο που ορίστηκε. «Εξαιρούνται οι περιπτώσεις των άρθρων 169 παρ. 2, 302 παρ. 2 και 324.»[121]
Άρθρο 321 - Περιεχόμενο του κλητήριου θεσπίσματος και της κλήσης. 1. Το κλητήριο θέσπισμα πρέπει να περιέχει: α) το ονοματεπώνυμο και, αν υπάρχει ανάγκη, και άλλα στοιχεία που καθορίζουν την ταυτότητα του κατηγορουμένου· β) τον προσδιορισμό του δικαστηρίου στο οποίο καλείται· γ) τη χρονολογία, την ημέρα της εβδομάδας και την ώρα που πρέπει να εμφανιστεί· δ) τον ακριβή καθορισμό της πράξης για την οποία κατηγορείται και μνεία του άρθρου του ποινικού νόμου που την προβλέπει· και ε) τον αριθμό του, την επίσημη σφραγίδα και την υπογραφή του εισαγγελέα, του δημόσιου κατήγορου ή του πταισματοδίκη (άρθρ. 27 παρ. 2) που εξέδωσε το θέσπισμα. Τα ίδια στοιχεία πρέπει να περιέχει και το κλητήριο θέσπισμα που επιδίδεται στον αστικώς υπεύθυνο (άρθρο 89). 2. Η κλήση για την εμφάνιση (άρθρο 320) ως προς την αξιόποινη πράξη πρέπει να αναφέρεται στο παραπεμπτικό βούλευμα· κατά τα λοιπά πρέπει επίσης να περιέχει όσα και το κλητήριο θέσπισμα. 3. Αντίγραφο του κλητήριου θεσπίσματος ή της κλήσης πρέπει να επιδίδεται σε κάθε περίπτωση στον πολιτικώς ενάγοντα. 4. Η τήρηση των διατάξεων των παρ. 1 και 2 επιβάλλεται με ποινή ακυρότητας του κλητήριου θεσπίσματος και της κλήσης. 5. Η έλλειψη στοιχείου του κύρους του κλητήριου θεσπίσματος ή της κλήσεως αποδεικνύεται από το κλητήριο θέσπισμα ή την κλήση που επιδόθηκε στον κατηγορούμενο ή από το υπάρχον στη δικογραφία αντίτυπό του και σε έλλειψή του από το αποδεικτικό επιδόσεως.	**Άρθρο 321 - Περιεχόμενο του κλητηρίου θεσπίσματος και της κλήσης. Παραμονή δικογραφιών στα γραφεία.** 1. Το κλητήριο θέσπισμα πρέπει να περιέχει: α) το ονοματεπώνυμο και, αν υπάρχει ανάγκη, και άλλα στοιχεία που καθορίζουν την ταυτότητα του κατηγορουμένου, β) τον προσδιορισμό του δικαστηρίου στο οποίο καλείται, γ) τη χρονολογία, την ημέρα της εβδομάδας και την ώρα που πρέπει να εμφανιστεί, δ) τον ακριβή καθορισμό της πράξης για την οποία κατηγορείται και μνεία του άρθρου του ποινικού νόμου που την προβλέπει και ε) τον αριθμό του, την επίσημη σφραγίδα και την υπογραφή του εισαγγελέα που εξέδωσε το θέσπισμα. 2. Η κλήση για την εμφάνιση (άρθρο 320) ως προς την αξιόποινη πράξη πρέπει να αναφέρεται στο παραπεμπτικό βούλευμα. Κατά τα λοιπά πρέπει επίσης να περιέχει όσα και το κλητήριο θέσπισμα. Η ερήμην εκδίκαση ως συνέπεια της μη εμφάνισης του κατηγορουμένου πρέπει να αναγράφεται τόσο στο κλητήριο θέσπισμα όσο και στην κλήση. 3. Αντίγραφο του «κλητήριου θεσπίσματος ή της κλήσης» [122] πρέπει να επιδίδεται σε κάθε περίπτωση στον παριστάμενο προς υποστήριξη της κατηγορίας. «4. Η τήρηση των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2 εδάφιο α΄ και β΄ επιβάλλεται με ποινή ακυρότητας του κλητηρίου θεσπίσματος και της κλήσης. Η μη τήρηση του εδαφίου γ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού έχει ως συνέπεια το απαράδεκτο της συζήτησης.»[123] 5. Η έλλειψη στοιχείου του κύρους του κλητηρίου θεσπίσματος ή της κλήσης αποδεικνύεται από το κλητήριο θέσπισμα ή την κλήση που επιδόθηκε στον κατηγορούμενο ή από το υπάρχον στην δικογραφία αντίτυπό του και σε έλλειψή του από το αποδεικτικό επίδοσης. 6. Από τη στιγμή που θα επιδοθεί στον κατηγορούμενο το κλητήριο θέσπισμα ή η κλήση για την εμφάνιση οι δικογραφίες και τα πειστήρια πρέπει να παραμένουν κατά τις εργάσιμες ώρες στο οικείο δικαστικό γραφείο. Ο παραβάτης τιμωρείται πειθαρχικά.
Άρθρο 322 - Προσφυγή κατά της απευθείας κλήσης. 1. Ο κατηγορούμενος που κλητεύθηκε απευθείας με κλητήριο θέσπισμα στο ακροατήριο του τριμελούς πλημμελειοδικείου έχει δικαίωμα, αφού ενημερωθεί για την προανάκριση, να προσφύγει στον αρμόδιο εισαγγελέα εφετών μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την επίδοση του κλητήριου θεσπίσματος· η προθεσμία δεν παρεκτείνεται εξαιτίας της απόστασης. Γι' αυτή την προσφυγή	**Άρθρο 322 - Προσφυγή κατά της απευθείας κλήσης.** 1. Ο κατηγορούμενος που κλητεύθηκε απευθείας με κλητήριο θέσπισμα στο ακροατήριο του τριμελούς πλημμελειοδικείου έχει δικαίωμα, είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω αντιπροσώπου, να προσφύγει στον αρμόδιο εισαγγελέα εφετών μέσα σε δέκα ημέρες από την επίδοση του κλητηρίου θεσπίσματος. 2. Η προσφυγή ασκείται με τον τρόπο που προβλέπεται στο

[121] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[122] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[123] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

συντάσσεται έκθεση ενώπιον του γραμματέα της εισαγγελίας πρωτοδικών ή του γραμματέα του ειρηνοδικείου της διαμονής του, ο οποίος έχει υποχρέωση να το αναφέρει τηλεγραφικά στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών υποβάλλοντας ταυτόχρονα την έκθεση που συντάχθηκε. Ο προσφεύγων, υποχρεούται να καταθέσει παράβολο υπέρ του Δημοσίου ποσού διακοσίων πενήντα (250) ευρώ. Σε περίπτωση που η προσφυγή ασκείται από περισσότερους κατηγορουμένους, κατατίθεται μόνο ένα παράβολο. Το ύψος του ποσού αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Αν δεν κατατεθεί το παράβολο, η προσφυγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη από τον εισαγγελέα εφετών. Σε περίπτωση που ο εισαγγελέας εφετών κάνει δεκτή την προσφυγή διατάσσει και την επιστροφή του παραβόλου στον καταθέσαντα αυτό. 2. Ο εισαγγελέας των εφετών έχει υποχρέωση να αποφασίσει μέσα σε δέκα ημέρες από τότε που θα φτάσει σ' αυτόν η έκθεση προσφυγής απορρίπτοντας την προσφυγή ή διατάσσοντας προανάκριση ή και συμπλήρωση της προανάκρισης που προηγήθηκε, μετά την ολοκλήρωση της οποίας ο εισαγγελέας εφετών ή απορρίπτει την προσφυγή ή διατάσσει την υποβολή της υπόθεσης στο δικαστικό συμβούλιο. Μπορεί επίσης να διατάξει την ενέργεια κύριας ανάκρισης, μετά την ολοκλήρωση της οποίας εφαρμόζονται όσα προβλέπονται στο άρθρο 308 παρ. 3, χωρίς να επιτρέπεται όμως νέα προσφυγή. Η διάταξη του εισαγγελέα εφετών που απορρίπτει την προσφυγή επιδίδεται στον κατηγορούμενο σύμφωνα με τα άρθρα 155 κ.ε· αν από την επίδοση έως τη δικάσιμο που ορίστηκε αρχικά μεσολαβεί τουλάχιστον το μισό της προθεσμίας που χρειάζεται για την κλήτευση, ο κατηγορούμενος έχει υποχρέωση να εμφανιστεί σ' αυτήν για να δικαστεί χωρίς άλλη κλήτευση. 3. Ο κατηγορούμενος που κλητεύθηκε με κλητήριο θέσπισμα απευθείας στο ακροατήριο του τριμελούς εφετείου σύμφωνα με τη διάταξη της περίπτωσης 6 του άρθρου 111 έχει δικαίωμα, αφού ενημερωθεί για την προανάκριση, να προσφύγει στο αρμόδιο συμβούλιο εφετών μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στην παρ. 1. Η προσφυγή υποβάλλεται στα όργανα που αναφέρονται στην ίδια παράγραφο ή στο γραμματέα της εισαγγελίας εφετών. Το συμβούλιο εφετών έχει υποχρέωση να αποφασίσει μέσα σε δέκα ημέρες από τότε που υποβλήθηκε η έκθεση προσφυγής μαζί με τη σχετική πρόταση του εισαγγελέα εφετών, απορρίπτοντας την προσφυγή ή διατάσσοντας προανάκριση ή συμπλήρωση της προανάκρισης που προηγήθηκε ή την ενέργεια κύριας ανάκρισης, μετά την ολοκλήρωση των οποίων το ίδιο συμβούλιο, αφού επανεισαχθεί σ' αυτό η υπόθεση από τον εισαγγελέα εφετών, ή απορρίπτει την προσφυγή ή αποφαίνεται ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία ή παύει οριστικά την ποινική δίωξη. Το συμβούλιο αποφασίζει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό. Το βούλευμα του συμβουλίου εφετών που απορρίπτει την προσφυγή επιδίδεται σύμφωνα με τα άρθρα 155 κ.ε. στον κατηγορούμενο· αν από την επίδοση του βουλεύματος έως τη δικάσιμο που ορίστηκε αρχικά μεσολαβεί τουλάχιστον το μισό της προθεσμίας που ορίστηκε για κλήτευση, ο κατηγορούμενος, έχει υποχρέωση να εμφανιστεί κατά τη δικάσιμο αυτή για να δικαστεί χωρίς άλλη κλήτευση.	άρθρο 474. Αν η έκθεση γίνει ή το δικόγραφο κατατεθεί σε άλλο γραμματέα ή στον προϊστάμενο της προξενικής αρχής ή στον διευθυντή των φυλακών, ειδοποιείται αμελλητί ο γραμματέας της εισαγγελίας πρωτοδικών που εξέδωσε το κλητήριο θέσπισμα και του αποστέλλεται αμέσως η έκθεση ή το δικόγραφο. Αν η προσφυγή ασκείται μέσω αντιπροσώπου, το πληρεξούσιο ή επικυρωμένο αντίγραφό του προσαρτάται στην έκθεση ή στο δικόγραφο. Στην έκθεση ή το δικόγραφο πρέπει να διατυπώνονται και οι λόγοι για τους οποίους ασκείται η προσφυγή. Ο προσφεύγων υποχρεούται να καταθέσει παράβολο υπέρ του δημοσίου ποσού εκατόν πενήντα (150) ευρώ. Το ύψος του ποσού αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Αν δεν κατατεθεί το παράβολο, η προσφυγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη από τον εισαγγελέα εφετών. Όταν η προσφυγή ασκείται από περισσότερους κατηγορουμένους, κατατίθεται μόνο ένα παράβολο. Σε περίπτωση που ο εισαγγελέας εφετών κάνει δεκτή την προσφυγή διατάσσει και την επιστροφή του παραβόλου στον καταθέσαντα αυτό. «Εξαιρούνται από την υποχρέωση κατάθεσης παραβόλου οι δικαιούχοι νομικής βοήθειας, όπως αυτοί προσδιορίζονται στο άρθρο 1 του ν. 3226/2004.»[124] 3. Ο εισαγγελέας των εφετών μπορεί: α) να απορρίψει την προσφυγή, β) να κάνει δεκτή την προσφυγή, οπότε διατάσσει την εισαγωγή της υπόθεσης στο δικαστικό συμβούλιο, γ) να προβεί σε μία από τις παραπάνω ενέργειες, αφού προηγουμένως διατάξει προανάκριση για την συμπλήρωση του αποδεικτικού υλικού με τη διενέργεια συγκεκριμένων ανακριτικών πράξεων. Η διάταξη του εισαγγελέα εφετών που απορρίπτει την προσφυγή επιδίδεται στον κατηγορούμενο σύμφωνα με τα άρθρα 155 κ.ε.. Αν από την επίδοση έως την δικάσιμο που ορίστηκε αρχικά μεσολαβεί τουλάχιστον το μισό της προθεσμίας που χρειάζεται για την κλήτευση, ο κατηγορούμενος έχει υποχρέωση να εμφανιστεί σε αυτήν για να δικαστεί χωρίς άλλη κλήτευση. **Άρθρο 323 - Προσφυγή προσώπων ιδιάζουσας δωσιδικίας.** Ο κατηγορούμενος που κλητεύθηκε με κλητήριο θέσπισμα απευθείας στο ακροατήριο του τριμελούς εφετείου σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 6 του άρθρου 111 έχει δικαίωμα να προσφύγει στο αρμόδιο συμβούλιο εφετών μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στην παρ. 1 του προηγούμενου άρθρου. «Η προσφυγή υποβάλλεται στον γραμματέα της εισαγγελίας εφετών ή στα όργανα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του προηγούμενου άρθρου και ως προς τις διατυπώσεις άσκησής της εφαρμόζονται οι παράγραφοι 1 και 2 του προηγούμενου άρθρου.» [125] Το συμβούλιο εφετών έχει υποχρέωση να αποφασίσει μέσα σε δέκα ημέρες από τότε που υποβλήθηκε η έκθεση προσφυγής μαζί με την σχετική πρόταση του εισαγγελέα εφετών, και μπορεί: α) να απορρίψει την προσφυγή, β) να κάνει δεκτή την προσφυγή, εκδίδοντας βούλευμα με το οποίο αποφαίνεται ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία ή παύει οριστικά την ποινική δίωξη ή κηρύσσει αυτήν απαράδεκτη, γ) να προβεί σε μία από τις παραπάνω ενέργειες, αφού προηγουμένως διατάξει προανάκριση για τη συμπλήρωση του αποδεικτικού υλικού, με τη διενέργεια συγκεκριμένων ανακριτικών πράξεων. Το συμβούλιο αποφασίζει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό. Το βούλευμα του συμβουλίου εφετών που απορρίπτει την προσφυγή επιδίδεται σύμφωνα με τα άρθρα 155 κ.ε. στον κατηγορούμενο. Αν από την επίδοση του βουλεύματος έως την δικάσιμο που ορίστηκε αρχικά μεσολαβεί τουλάχιστον το μισό της προθεσμίας που ορίστηκε για κλήτευση ο κατηγορούμενος έχει υποχρέωση να εμφανιστεί κατά τη δικάσιμο αυτή για να δικαστεί χωρίς άλλη κλήτευση.

[124] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[125] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

Άρθρο 323 - Ανάκληση της εισαγωγής που έγινε με απευθείας κλήση. Ωσότου αρχίσει η συζήτηση στο ακροατήριο, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί να αποσύρει την υπόθεση και να διατάξει κύρια ανάκριση, αν από λόγους που εμφανίστηκαν μετά την απευθείας κλήση στο ακροατήριο και δίνουν βαρύτερο χαρακτήρα στο πλημμέλημα, κρίνει ότι επιβάλλεται να γίνει κύρια ανάκριση.	**Άρθρο 324 - Ανάκληση της εισαγωγής που έγινε με απευθείας κλήση.** 1. Ωσότου αρχίσει η συζήτηση στο ακροατήριο, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί να αποσύρει την υπόθεση όταν: α) υπάρχουν λόγοι που εμφανίστηκαν μετά την απευθείας κλήση στο ακροατήριο και προσδίδουν στην πράξη χαρακτήρα κακουργήματος, οπότε διατάσσει κύρια ανάκριση και, β) το κλητήριο θέσπισμα δεν περιέχει τα απαιτούμενα στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 321. 2. Στις ενέργειες που προβλέπονται «στην παρ. 1»[126]προβαίνει και ο εισαγγελέας εφετών στις περιπτώσεις του άρθρου 309 παρ. 2 και 111 παρ. 6. 3. Στις ενέργειες της παρ. 1 προβαίνει ο αρμόδιος εισαγγελέας και όταν, χωρίς να έχει τεθεί η υπόθεση στο αρχείο ή να έχει χωριστεί η συζήτηση ορισμένης πράξης ή να υπάρχει λόγος αναβολής, αναστολής ή αποχής από την ποινική δίωξη, δεν έχει εισαχθεί προς εκδίκαση πράξη η οποία περιγράφεται στην ιδία έγκληση, μήνυση, αναφορά ή αίτηση προς τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών.
Άρθρο 324 - Εξαιρέσεις. Οι διατάξεις του άρθρου 322 δεν εφαρμόζονται αν η προσφυγή ασκήθηκε εκπρόθεσμα ή αν απαγορεύεται με ειδική διάταξη· αν εκείνος που ασκεί την προσφυγή έχει αντιρρήσεις, μπορεί να τις προβάλει μόνο στο δικαστήριο που δικάζει· αν το δικαστήριο δεχτεί τις αντιρρήσεις, κηρύσσει απαράδεκτη την εισαγωγή της υπόθεσης, ωσότου αποφανθεί για την προσφυγή ο εισαγγελέας εφετών. **Άρθρο 325 - Παραμονή των δικογραφιών στα γραφεία.** Από τη στιγμή που θα επιδοθεί στον κατηγορούμενο το κλητήριο θέσπισμα ή η κλήση για την εμφάνιση οι δικογραφίες και τα πειστήρια πρέπει να παραμένουν κατά τις εργάσιμες ώρες στο οικείο δικαστικό γραφείο. Ο παραβάτης τιμωρείται πειθαρχικά.	**Άρθρο 325 - Εξαιρέσεις.** Οι διατάξεις των άρθρων 322 και 323 δεν εφαρμόζονται αν η προσφυγή ασκήθηκε εκπρόθεσμα ή αν απαγορεύεται με ειδική διάταξη. Αν εκείνος που ασκεί την προσφυγή έχει αντιρρήσεις, μπορεί να τις προβάλει μόνο στο δικαστήριο που δικάζει. Αν το δικαστήριο δεχθεί τις αντιρρήσεις, κηρύσσει απαράδεκτη την εισαγωγή της υπόθεσης, ωσότου αποφανθεί για την προσφυγή ο εισαγγελέας εφετών«ή το συμβούλιο εφετών»[127].
Άρθρο 326 - Γνωστοποίηση μαρτύρων. 1. Ο αρμόδιος εισαγγελέας πέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δημόσια συνεδρίαση επιδίδει στον κατηγορούμενο που παραπέμπεται να δικαστεί σε οποιοδήποτε ποινικό δικαστήριο, εκτός από το πταισματοδικείο και το μονομελές πλημμελειοδικείο, κατάλογο των μαρτύρων κατηγορίας που θα εξεταστούν. Ο κατάλογος αυτός μπορεί να καταγραφεί στο σώμα και μάλιστα στο τέλος του κλητήριου θεσπίσματος ή της κλήσης για εμφάνιση. Στις περιπτώσεις των άρθρων 353 παρ. 1 και 365 δεν χρειάζεται η επίδοση καταλόγου σύμφωνα με αυτό το άρθρο. 2. Την ίδια υποχρέωση έχει και ο πολιτικός ενάγων για τους μάρτυρες που κλητεύει ο ίδιος. 3. Ο κατηγορούμενος δεν έχει υποχρέωση να γνωστοποιήσει στον εισαγγελέα και στους διαδίκους τους μάρτυρες που κλητεύει. Όταν όμως κατηγορείται για πράξη για την οποία ο νόμος επιτρέπει την απόδειξη της αλήθειας, αν θέλει να αποδείξει την αλήθεια οφείλει να το δηλώσει εγγράφως και σ' αυτόν που έκανε την έγκληση, και στον εισαγγελέα· στην έγγραφη αυτή δήλωση πρέπει να γνωστοποιεί ταυτόχρονα, με ποινή αποκλεισμού του δικαιώματός του, και τους μάρτυρες που θα εξετάσει για την απόδειξη της αλήθειας. Η δήλωση επιδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 155 κ.ε. στον εισαγγελέα και σ' αυτόν που έκανε την έγκληση, με δαπάνη εκείνου που κάνει τη δήλωση, τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δίκη, εκτός από την περίπτωση του άρθρου 361.	**Άρθρο 326 - Γνωστοποίηση των μαρτύρων.** 1. Ο αρμόδιος εισαγγελέας πέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δημόσια συνεδρίαση επιδίδει στον κατηγορούμενο που παραπέμπεται να δικαστεί σε οποιοδήποτε ποινικό δικαστήριο, κατάλογο των μαρτύρων που θα εξεταστούν. Ο κατάλογος αυτός μπορεί να καταγραφεί στο σώμα και μάλιστα στο τέλος του κλητηρίου θεσπίσματος ή της κλήσης για εμφάνιση. «Στις περιπτώσεις των άρθρων 353 παρ. 1 και 363»[128] δεν χρειάζεται η επίδοση καταλόγου σύμφωνα με αυτό το άρθρο. 2. Την ίδια υποχρέωση έχει και ο παριστάμενος για την υποστήριξη της κατηγορίας για τους μάρτυρες που κλητεύει ο ίδιος. 3. Ο κατηγορούμενος δεν έχει υποχρέωση να γνωστοποιήσει στον εισαγγελέα και στους διαδίκους τους μάρτυρες που κλητεύει.
Άρθρο 327 - Μάρτυρες που πρέπει να κλητευθούν. 1. Ο εισαγγελέας και ο δημόσιος κατήγορος οφείλουν να κλητεύουν στο ακροατήριο όλους τους ουσιώδεις μάρτυρες κατηγορίας και υπεράσπισης. Εκτός από τις αποδείξεις που έχουν συλλεγεί κατά την ανάκριση, μπορούν να προσκομίσουν στο ακροατήριο νέους μάρτυρες και άλλες αποδείξεις.	**Άρθρο 327 - Μάρτυρες που πρέπει να κλητευθούν.** 1. Ο εισαγγελέας οφείλει να κλητεύει στο ακροατήριο όλους τους ουσιώδεις μάρτυρες κατηγορίας και υπεράσπισης. Εκτός από τις αποδείξεις που έχουν συλλεγεί κατά την ανάκριση, μπορεί να προσκομίσει στο ακροατήριο νέους μάρτυρες και άλλες αποδείξεις.

[126] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[127] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[128] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

2. Ο κατηγορούμενος, εκτός από τους μάρτυρες που προσκαλούνται από τον ίδιο με δικές του δαπάνες, έχει δικαίωμα να ζητήσει από την αρμόδια αρχή να κλητεύσει υποχρεωτικά έναν τουλάχιστον μάρτυρα της εκλογής του αν κατηγορείται για πλημμέλημα και δύο αν κατηγορείται για κακούργημα. Η αίτηση είναι απαράδεκτη, αν δεν αναφέρει την ακριβή διεύθυνση των μαρτύρων που προτείνονται, καθώς και το θέμα για το οποίο κυρίως θα γίνει η εξέταση. Η κλήτευση δεν είναι υποχρεωτική, αν το θέμα δεν έχει σχέση με την κατηγορούμενη πράξη ή αν ο μάρτυρας κατοικεί ή διαμένει στην αλλοδαπή. 3. Η αίτηση που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο υποβάλλεται στον αρμόδιο εισαγγελέα το αργότερο σε πέντε ημέρες από την επίδοση της κλήσης ή του κλητήριου θεσπίσματος. Διαφορετικά είναι απαράδεκτη• κατά την υποβολή της αίτησης συντάσσεται στο ίδιο έγγραφο έκθεση για την παράδοσή της· η κλήτευση των μαρτύρων που προτείνονται, μπορεί να γίνει το αργότερο δύο ημέρες πριν από τη δικάσιμο και με τηλεγράφημα, οπότε επέχει θέση αποδεικτικού η βεβαίωση του υπαλλήλου του Ο.Τ.Ε., για την κατάθεσή του, που γράφεται κάτω από το αντίγραφο του τηλεγραφήματος. Για την τήρηση της προθεσμίας των δυο ημερών λαμβάνεται υπόψη η ημερομηνία καταθέσεως του τηλεγραφήματος. 4. Οι διατάξεις των παρ. 2 και 3 δεν εφαρμόζονται όταν ο κατηγορούμενος παραπέμπεται στο μονομελές πλημμελειοδικείο.	2. Ο κατηγορούμενος, εκτός από τους μάρτυρες που προσκαλούνται από τον ίδιο με δικές του δαπάνες, έχει δικαίωμα να ζητήσει από την αρμόδια αρχή να κλητεύσει υποχρεωτικά έναν τουλάχιστον μάρτυρα της επιλογής του αν κατηγορείται για πλημμέλημα, και δύο αν κατηγορείται για κακούργημα. Η αίτηση είναι απαράδεκτη, αν δεν αναφέρει την ακριβή διεύθυνση των μαρτύρων που προτείνονται, καθώς και το θέμα για το οποίο κυρίως θα γίνει η εξέταση. Η κλήτευση δεν είναι υποχρεωτική, αν το θέμα δεν έχει σχέση με την κατηγορούμενη πράξη ή αν ο μάρτυρας κατοικεί ή διαμένει στην αλλοδαπή. 3. Η αίτηση που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο υποβάλλεται στον αρμόδιο εισαγγελέα το αργότερο σε πέντε ημέρες από την επίδοση της κλήσης ή του κλητηρίου θεσπίσματος διαφορετικά, είναι απαράδεκτη. Κατά την υποβολή της αίτησης συντάσσεται στο ίδιο έγγραφο έκθεση για την παράδοσή της. Η κλήτευση των μαρτύρων που προτείνονται μπορεί να γίνει το αργότερο δύο ημέρες πριν από τη δικάσιμο και με τηλεομοιοτυπία 61 ή άλλο ανάλογο μέσο. Για την τήρηση της προθεσμίας των δύο ημερών λαμβάνεται υπόψη η ημερομηνία αποστολής του τηλεομοιοτυπήματος ή του άλλου ανάλογου μέσου. 4. Οι διατάξεις των παρ. 2 και 3 δεν εφαρμόζονται όταν ο κατηγορούμενος παραπέμπεται στο μονομελές πλημμελειοδικείο.
Άρθρο 328 - Εξέταση των μαρτύρων που έχουν κώλυμα να εμφανιστούν. Όταν ο εισαγγελέας ή ένας διάδικος, αφού παραπεμφθεί η υπόθεση στο ακροατήριο, θεωρεί ότι εξαιτίας ασθένειας ή άλλου ανυπέρβλητου κωλύματος δεν είναι δυνατόν να εμφανιστεί στο δικαστήριο μάρτυρας που δεν εξετάστηκε στην ανάκριση, μπορεί να ζητήσει από τον πρόεδρο του δικαστηρίου ή τον πταισματοδίκη την ένορκη εξέταση του μάρτυρα. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, η εξέταση γίνεται στον τόπο όπου αυτός βρίσκεται, από ανακριτικό υπάλληλο, που τον διορίζει ο δικαστής ο οποίος διέταξε την εξέταση• ο δικαστής ειδοποιεί τον εισαγγελέα και τους διαδίκους να παραστούν στην εξέταση είτε οι ίδιοι είτε εκπροσωπούμενοι από συνήγορό τους. Ο κατηγορούμενος, όταν βρίσκεται σε προσωρινή κράτηση έξω από τον τόπο της εξέτασης, δεν προσάγεται, έχει όμως δικαίωμα να παραστεί δια συνηγόρου που διορίζει με απλή επιστολή, την οποία βεβαιώνει ο διευθυντής του καταστήματος όπου κρατείται. Η έκθεση για την εξέταση αυτή διαβάζεται στο ακροατήριο· διαφορετικά η διαδικασία είναι άκυρη.	**Άρθρο 328 - Εξέταση των μαρτύρων που έχουν κώλυμα να εμφανιστούν.** Όταν ο εισαγγελέας ή ένας διάδικος, αφού παραπεμφθεί η υπόθεση στο ακροατήριο, θεωρεί ότι εξαιτίας ασθένειας ή άλλου ανυπέρβλητου κωλύματος δεν είναι δυνατό να εμφανιστεί στο δικαστήριο μάρτυρας που δεν εξετάστηκε στην ανάκριση, μπορεί να ζητήσει από τον πρόεδρο του δικαστηρίου την εξέταση του μάρτυρα. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, η εξέταση γίνεται στον τόπο όπου αυτός βρίσκεται από ανακριτικό υπάλληλο, που τον διορίζει ο δικαστής ο οποίος διέταξε την εξέταση. Ο δικαστής ειδοποιεί τον εισαγγελέα και τους διαδίκους να παραστούν στην εξέταση είτε οι ίδιοι είτε εκπροσωπούμενοι από τον συνήγορό τους. Ο κατηγορούμενος, όταν βρίσκεται σε προσωρινή κράτηση έξω από τον τόπο της εξέτασης, δεν προσάγεται έχει όμως δικαίωμα να παραστεί δια συνηγόρου που διορίζει με απλή επιστολή, την οποία βεβαιώνει ο διευθυντής του καταστήματος όπου κρατείται. Η έκθεση για την εξέταση αυτή διαβάζεται στο ακροατήριο. Διαφορετικά, η διαδικασία είναι άκυρη.
ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ	
ΚΥΡΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
«ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ»[129] ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	
Άρθρο 329 - Αρχή της δημοσιότητας. 1. Η συζήτηση στο ακροατήριο, καθώς και η απαγγελία της απόφασης, γίνονται δημόσια σε όλα τα ποινικά δικαστήρια και επιτρέπεται στον καθένα να παρακολουθεί ανεμπόδιστα τις συνεδριάσεις. Απαγορεύεται όμως η παρουσία στο ακροατήριο προσώπων που κατά την ελεύθερη κρίση εκείνου που διευθύνει τη συζήτηση δεν συμπλήρωσαν το 17ο έτος της ηλικίας τους. 2. Αν πρόκειται για δίκες που είναι πιθανόν να προσελκύουν μεγαλύτερο αριθμό ακροατών από το συνηθισμένο, οι οποίοι μπορεί εξαιτίας της ανεπάρκειας του χώρου στον οποίο διεξάγεται η δίκη να εμποδίσουν την ομαλή διεξαγωγή της διαδικασίας, ο πρόεδρος του δικαστηρίου σε συνεννόηση με τον εισαγγελέα ορίζουν τον αριθμό των ακροατών, οπότε επιτρέπεται χωρίς διάκριση η είσοδος στον καθένα, ωσότου συμπληρωθεί αυτός ο αριθμός.	**Άρθρο 329 - Αρχή της δημοσιότητας.** 1. Η συζήτηση στο ακροατήριο, καθώς και η απαγγελία της απόφασης, γίνονται δημόσια σε όλα τα ποινικά δικαστήρια, και επιτρέπεται στον καθένα να παρακολουθεί ανεμπόδιστα τις συνεδριάσεις. Απαγορεύεται όμως η παρουσία στο ακροατήριο προσώπων που κατά την ελεύθερη κρίση εκείνου που διευθύνει τη συζήτηση δεν συμπλήρωσαν το 18ο έτος της ηλικίας τους. 2. Τα δικαστήρια ανηλίκων συνεδριάζουν κεκλεισμένων των θυρών. Εκτός των διαδίκων, των συνηγόρων τους και των επιμελητών ανηλίκων, μπορούν να παρίστανται οι γονείς ή οι τρίτοι που ασκούν την γονική μέριμνα ή οι επίτροποι, καθώς και οι αντιπρόσωποι της οικείας εταιρίας προστασίας ανηλίκων. 3. Αν πρόκειται για δίκες που είναι πιθανό να προσελκύσουν μεγαλύτερο αριθμό ακροατών από τον συνηθισμένο, οι οποίοι μπορεί εξαιτίας της ανεπάρκειας του χώρου στον οποίο διεξάγεται η δίκη να εμποδίσουν την ομαλή διεξαγωγή της διαδικασίας, ο πρόεδρος του δικαστηρίου σε συνεννόηση με τον εισαγγελέα ορίζουν τον αριθμό των ακροατών, οπότε επιτρέπεται χωρίς

[129] Όπως αντικαταστάθηκε με τις Διορθώσεις Σφαλμάτων (Α' 122).

	διάκριση η είσοδος στον καθένα, ωσότου συμπληρωθεί αυτός ο αριθμός.
Άρθρο 330 - Συζήτηση κεκλεισμένων των θυρών. 1. Αν η δημοσιότητα της συνεδρίασης είναι επιβλαβής στα χρηστά ήθη ή συντρέχουν ειδικοί λόγοι να προστατευθεί ο ιδιωτικός ή οικογενειακός βίος των διαδίκων, ιδίως αν η δημοσιότητα σε δίκη εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής έχει ως συνέπεια την ιδιαίτερη ψυχική ταλαιπωρία ή το διασυρμό του θύματος και μάλιστα ανήλικου, το δικαστήριο διατάσσει τη διεξαγωγή της δίκης ή ενός μέρους της χωρίς δημοσιότητα. 2. Για τον αποκλεισμό της δημοσιότητας, κατά την προηγούμενη παράγραφο, το δικαστήριο, αφού ακούσει τον εισαγγελέα, ή το δημόσιο κατήγορο και τους διαδίκους, εκδίδει αιτιολογημένη απόφαση και την απαγγέλλει σε δημόσια συνεδρίαση.	**Άρθρο 330 - Συζήτηση κεκλεισμένων των θυρών.** 1. Αν η δημοσιότητα της συνεδρίασης είναι επιβλαβής στα χρηστά ήθη ή συντρέχουν ειδικοί λόγοι να προστατευθεί ο ιδιωτικός ή οικογενειακός βίος των διαδίκων, ιδίως αν η δημοσιότητα σε δίκη εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής έχει ως συνέπεια την ιδιαίτερη ψυχική ταλαιπωρία ή το διασυρμό του θύματος και μάλιστα ανηλίκου, το δικαστήριο διατάσσει τη διεξαγωγή της δίκης ή ενός μέρους της χωρίς δημοσιότητα. 2. Για τον αποκλεισμό της δημοσιότητας κατά την προηγούμενη παράγραφο, το δικαστήριο, αφού ακούσει τον εισαγγελέα και τους διαδίκους, εκδίδει αιτιολογημένη απόφαση και την απαγγέλει σε δημόσια συνεδρίαση.
Άρθρο 331 - Προφορικότητα της διαδικασίας. Η διαδικασία στο ακροατήριο γίνεται προφορικά. Για τη συζήτηση συντάσσονται πρακτικά και η απόφαση απαγγέλλεται προφορικά, και διατυπώνεται εγγράφως σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 140-144.	**Άρθρο 331 - Προφορικότητα της διαδικασίας.** Η διαδικασία στο ακροατήριο διεξάγεται προφορικά. Για τη συζήτηση συντάσσονται πρακτικά και η απόφαση απαγγέλλεται προφορικά και διατυπώνεται εγγράφως σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 140-144.
Άρθρο 332 - Συμπεριφορά του δικαστή. Αν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας στο ακροατήριο ο δικαστής δεν μεταχειρίζεται τα πρόσωπα που συμμετέχουν στην δίκη κατά τον απαθή και ψύχραιμο τρόπο που επιβάλλεται, διαπράττει βαρύ πειθαρχικό παράπτωμα.	**Άρθρο 332 - Συμπεριφορά των δικαστικών λειτουργών.** Αν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας στο ακροατήριο οι δικαστικοί λειτουργοί δεν μεταχειρίζονται τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη δίκη κατά τρόπο αμερόληπτο, ευπρεπή, απαθή και ψύχραιμο, διαπράττουν βαρύ πειθαρχικό παράπτωμα.
ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ «ΔΙΕΥΘΥΝΟΝΤΟΣ»[130] ΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ	
Άρθρο 333 - Γενική διεύθυνση της διαδικασίας. 1. Εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση δίνει την άδεια στον εισαγγελέα ή στο δημόσιο κατήγορο και στους συνέδρους δικαστές να υποβάλουν ερωτήσεις. 2. Εκείνος που διευθύνει δίνει επίσης την άδεια στους διαδίκους, όπως και στους συνηγόρους τους, να υποβάλουν ερωτήσεις στους εξεταζόμενους μάρτυρες, πραγματογνώμονες ή τεχνικούς συμβούλους και δεν επιτρέπει ερωτήσεις άσκοπες ή έξω από το θέμα. Δίνει επίσης σ' αυτούς το λόγο για να αγορεύσουν ή, όταν το ζητήσουν, για να κάνουν δηλώσεις, αιτήσεις ή ενστάσεις για οποιοδήποτε θέμα που αφορά την υπόθεση που συζητείται, εξετάζει τους μάρτυρες, τους κατηγορούμενους και τους αστικώς υπευθύνους και δημοσιεύει την απόφαση. 3. Όταν λάβει το λόγο ο εισαγγελέας ή ο δημόσιος κατήγορος ή ένας από τους διαδίκους, έχουν δικαίωμα να λάβουν το λόγο και οι υπόλοιποι διάδικοι• ο κατηγορούμενος ή ο συνήγορός του έχουν το δικαίωμα να μιλούν πάντοτε τελευταίοι.	**Άρθρο 333 - Γενική διεύθυνση της διαδικασίας.** 1. Εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση δίνει την άδεια στον εισαγγελέα και στους συνέδρους δικαστές να υποβάλουν ερωτήσεις. 2. Ο διευθύνων τη συζήτηση δίνει επίσης την άδεια στους διαδίκους, όπως και στους συνηγόρους τους, να υποβάλουν ερωτήσεις στους εξεταζόμενους μάρτυρες, πραγματογνώμονες ή τεχνικούς συμβούλους, και δεν επιτρέπει ερωτήσεις άσκοπες ή έξω από το θέμα. Δίνει επίσης σε αυτούς τον λόγο για να αγορεύσουν ή, όταν το ζητήσουν, για να κάνουν δηλώσεις, αιτήσεις ή ενστάσεις για οποιοδήποτε θέμα που αφορά την υπόθεση που συζητείται. Ο ίδιος διατηρεί το δικαίωμα να υποβάλει πρόσθετες ερωτήσεις στους μάρτυρες, πραγματογνώμονες ή τεχνικούς συμβούλους καθώς και στους κατηγορουμένους για ζητήματα που θεωρεί αναγκαία για την πληρέστερη διασαφήνιση της υπόθεσης και δημοσιεύει την απόφαση. 3. Όταν λάβει τον λόγο ο εισαγγελέας ή ένας από τους διαδίκους, δίνεται ο λόγος και στους υπόλοιπους διαδίκους. Ο κατηγορούμενος ή ο συνήγορός του έχουν το δικαίωμα να μιλούν πάντοτε τελευταίοι.
Άρθρο 334 - Ανάκληση στην τάξη. 1. Εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση μπορεί να διακόπτει τον εισαγγελέα και τους διαδίκους που έλαβαν το λόγο, όταν απομακρύνονται από το θέμα. Συνιστά επίσης στους διαδίκους και στους συνηγόρους να τηρούν το απαραίτητο μέτρο στις εκφράσεις τους και ανακαλεί στην τάξη όποιον από αυτούς χρησιμοποιεί απρεπείς εκφράσεις ή επιχειρεί προσωπικές επιθέσεις· εξάλλου στον εισαγγελέα ή στο δημόσιο κατήγορο μπορεί να υποδεικνύει αυτό το άτοπο. Αν, παρόλα αυτά, ένας από τους παραπάνω επιμένει σε τέτοιου είδους εκτροπή, είναι δυνατόν να του αφαιρέσει το λόγο. 2. Μπορεί επίσης να απορρίπτει όλες τις προτάσεις που δεν βοηθούν καθόλου στην εξακρίβωση της αλήθειας και προκαλούν άσκοπη παράταση των συζητήσεων.	**Άρθρο 334 - Ανάκληση στην τάξη.** 1. Ο διευθύνων τη συζήτηση μπορεί να διακόπτει τον εισαγγελέα και τους διαδίκους που έλαβαν τον λόγο, όταν απομακρύνονται από το θέμα. Συνιστά επίσης στους διαδίκους και στους συνηγόρους να τηρούν το απαραίτητο μέτρο στις εκφράσεις τους και ανακαλεί στην τάξη όποιον από αυτούς χρησιμοποιεί απρεπείς εκφράσεις ή επιχειρεί προσωπικές επιθέσεις. Εξάλλου στον εισαγγελέα μπορεί να υποδεικνύει αυτό το άτοπο. «Αν, παρ' όλα αυτά, ένας από τους παραπάνω επιμένει»[131] σε τέτοιου είδους εκτροπή, είναι δυνατό να του αφαιρέσει τον λόγο. 2. Μπορεί επίσης να απορρίπτει όλες τις προτάσεις που δεν βοηθούν καθόλου στην εξακρίβωση της αλήθειας και προκαλούν άσκοπη παράταση των συζητήσεων.

[130] Όπως αντικαταστάθηκε με τις Διορθώσεις Σφαλμάτων (Α' 122).
[131] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

Άρθρο 335 - Επανόρθωση παραλείψεων. Προσφυγή στο δικαστήριο. 1. Εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση μπορεί, αν το κρίνει δικαιολογημένο, να επιτρέψει σε εξαιρετικές περιπτώσεις να επανορθωθεί πριν από το τέλος της διαδικασίας κάποια παράλειψη στην οποία υπέπεσε ο εισαγγελέας ή ο δημόσιος κατήγορος ή ένας από τους διαδίκους. 2. Εναντίον των διατάξεων που εκδίδονται από τον πρόεδρο κατά τα άρθρα 141 παρ. 2, 333, 334, της παρ. 1 αυτού του άρθρου και των άρθρων 337 παρ. 2 και 359 μπορεί να ασκηθεί αμέσως προσφυγή σε ολόκληρο το δικαστήριο.	**Άρθρο 335 - Επανόρθωση παραλείψεων. Προσφυγή στο δικαστήριο.** 1. Ο διευθύνων τη συζήτηση μπορεί, αν το κρίνει δικαιολογημένο, να επιτρέψει σε εξαιρετικές περιπτώσεις να επανορθωθεί πριν από το τέλος της διαδικασίας κάποια παράλειψη στην οποία υπέπεσε ο εισαγγελέας ή ένας από τους διαδίκους. 2. Εναντίον των διατάξεων που εκδίδονται από τον διευθύνοντα τη συζήτηση κατά τα άρθρα 141 παρ. 2, 333, 334, της παρ. 1 αυτού του άρθρου και των άρθρων 337 παρ. 2 και 359 μπορεί να ασκηθεί αμέσως προσφυγή σε ολόκληρο το δικαστήριο.
Άρθρο 336 - Θόρυβος και ανυπακοή. 1. Αν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας στο ακροατήριο δημιουργηθεί ή εκδηλωθεί ανυπακοή σε μέτρα που αποφασίστηκαν ή σε διαταγές που δόθηκαν, εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση έχει τη διακριτική ευχέρεια να επιβάλει είτε χρηματική ποινή πενήντα εννέα λεπτών (0,59) έως πέντε ευρώ και ενενήντα λεπτά (5,90) ευρώ, είτε αποβολή από το ακροατήριο, είτε κράτηση μέχρι 24 ωρών. 2. Το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει κατά του συνηγόρου που δημιουργεί θόρυβο ή δείχνει ανυπακοή σε μέτρα που αποφασίστηκαν μόνο τις πειθαρχικές ποινές που προβλέπονται στον «Κώδικα περί δικηγόρων». Αν απαγγελθεί πειθαρχική κατηγορία κατά του συνηγόρου, γίνεται αμέσως σύντομη διακοπή της συνεδρίασης για να ετοιμάσει την υπεράσπισή του. 3. Την αστυνομική εξουσία της παρ. 1 την ασκεί κατά τη διάρκεια της διακοπής της συνεδρίασης ο εισαγγελέας, αν παρευρίσκεται στην αίθουσα των συνεδριάσεων.	**Άρθρο 336 - Θόρυβος και ανυπακοή.** 1. Αν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας στο ακροατήριο δημιουργηθεί θόρυβος ή εκδηλωθεί ανυπακοή σε μέτρα που αποφασίστηκαν ή σε διαταγές που δόθηκαν, ο διευθύνων τη συζήτηση έχει την διακριτική ευχέρεια να επιβάλει στον υπαίτιο, ύστερα από ακρόασή του, είτε χρηματική ποινή 50 έως 100 ευρώ, είτε αποβολή από το ακροατήριο, είτε κράτηση έως 24 ωρών. 2. Το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει κατά του συνηγόρου που δημιουργεί θόρυβο ή δείχνει ανυπακοή σε μέτρα που αποφασίστηκαν μόνο τις πειθαρχικές ποινές που προβλέπονται στο άρθρο 142 παρ. 1 περιπτώσεις α και β του κώδικα δικηγόρων. Αν απαγγελθεί πειθαρχική κατηγορία κατά του συνηγόρου, γίνεται αμέσως σύντομη διακοπή της συνεδρίασης, για να ετοιμάσει την υπεράσπισή του. 3. Την αστυνομική εξουσία της παρ. 1 την ασκεί κατά τη διάρκεια της διακοπής της συνεδρίασης ο εισαγγελέας, αν παρευρίσκεται στην αίθουσα των συνεδριάσεων.
Άρθρο 337 - Σύλληψη για ψευδορκία. 1. Αν κατά τη διάρκεια της αποδεικτικής διαδικασίας γεννηθεί εναντίον ενός μάρτυρα υπόνοια ψευδορκίας, εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση μπορεί με αίτηση του εισαγγελέα ή ενός διαδίκου ή και αυτεπαγγέλτως να διατάξει να μην απομακρυνθεί ο μάρτυρας αυτός από το ακροατήριο ωσότου τελειώσει η συζήτηση. 2. Αν ύστερα από το τέλος της συζήτησης εκείνος που τη διεύθυνε νομίζει ότι δεν διαλύθηκαν οι υπόνοιες για ψευδορκία, διατάσσει τη σύλληψη του υπόπτου και την παράδοσή του στον εισαγγελέα• ο εισαγγελέας μπορεί να τον παραπέμψει αμέσως στο αρμόδιο δικαστήριο, για να δικαστεί σύμφωνα με τα άρθρα 417 κ.ε.	**Άρθρο 337 - Σύλληψη για ψευδή κατάθεση.** 1. Αν κατά τη διάρκεια της αποδεικτικής διαδικασίας γεννηθεί εναντίον ενός μάρτυρα υπόνοια ψευδούς κατάθεσης ο διευθύνων τη συζήτηση μπορεί με αίτηση του εισαγγελέα ή ενός διαδίκου ή και αυτεπαγγέλτως να διατάξει να μην απομακρυνθεί ο μάρτυρας την ημέρα αυτή από το ακροατήριο τις ώρες που συνεδριάζει το δικαστήριο και να προσέλθει την επόμενη, εφόσον συνεχίζεται η συνεδρίαση. Ο μάρτυρας που παραβιάζει την υποχρέωση του αυτή τιμωρείται με την ποινή της απείθειας κατά το άρθρο 169 ΠΚ. 2. Αν ύστερα από το τέλος της συζήτησης ο διευθύνων εκτιμά ότι δεν διαλύθηκαν οι υπόνοιες για ψευδή κατάθεση, διατάσσει τη σύλληψη του υπόπτου και την παράδοσή του στον εισαγγελέα. Ο εισαγγελέας μπορεί να τον παραπέμψει αμέσως στο αρμόδιο δικαστήριο, για να δικαστεί σύμφωνα με τα άρθρα 417 κ.ε.
Άρθρο 338 - Πλαστότητα εγγράφου. 1. Αν κατά την ποινική δίκη προσβληθεί ως πλαστό κάποιο έγγραφο, το δικαστήριο ερευνά κατά το δυνατό τη γνησιότητα αυτού και, αν παρουσιαστούν ενδείξεις κατά ορισμένου προσώπου, αυτός που διευθύνει τη συζήτηση διατάσσει τη σύλληψη και την παραπομπή του στον αρμόδιο εισαγγελέα. Αν η πλαστογραφία αποδίδεται σε ορισμένο πρόσωπο, το δικαστήριο πράττει όσα ορίζονται στο άρθρο 38, χωρίς, με την επιφύλαξη της επομένης παραγράφου, να ερευνήσει το βάσιμο της κατηγορίας. 2. Αν κατά την κρίση του δικαστηρίου το έγγραφο είναι αναγκαίο για την απόφαση στην κύρια υπόθεση, το δικαστήριο ερευνά σε κάθε περίπτωση τη γνησιότητα αυτού και μόνο όταν κρίνει ότι υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις ότι είναι πλαστό αναβάλλει με ειδικώς αιτιολογημένη απόφασή του τη δίκη ωσότου περατωθεί η διαδικασία για την πλαστογραφία.	**Άρθρο 338 - Πλαστότητα του εγγράφου.** 1. Αν κατά την ποινική δίκη προσβληθεί ως πλαστό κάποιο έγγραφο, το δικαστήριο ερευνά κατά το δυνατό την γνησιότητα αυτού και, αν παρουσιαστούν ενδείξεις κατά ορισμένου προσώπου, ο διευθύνων τη συζήτηση διατάσσει τη σύλληψη και την παραπομπή του στον αρμόδιο εισαγγελέα. Αν η πλαστογραφία αποδίδεται σε ορισμένο πρόσωπο, το δικαστήριο πράττει όσα ορίζονται στο άρθρο 39, χωρίς, με την επιφύλαξη της επομένης παραγράφου, να ερευνήσει το βάσιμο της κατηγορίας. 2. Αν κατά την κρίση του δικαστηρίου το έγγραφο είναι αναγκαίο για την απόφαση στην κύρια υπόθεση, το δικαστήριο ερευνά σε κάθε περίπτωση τη γνησιότητα αυτού και μόνο όταν κρίνει ότι υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις ότι είναι πλαστό, αναβάλλει με ειδικώς αιτιολογημένη απόφασή του τη δίκη ωσότου περατωθεί η διαδικασία για την πλαστογραφία.
ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟ	
Άρθρο 339 - Έναρξη της εκδίκασης. 1. Μόλις αρχίσει η εκδίκαση οι διάδικοι και οι συνήγοροί τους, καθώς και οι μάρτυρες που κλητεύθηκαν, κάθονται στις ορισμένες γι' αυτούς θέσεις ή έδρες. 2. Οι κατηγορούμενοι που κρατούνται προσωρινά παρίστανται χωρίς χειροπέδες και μόνο φυλάσσονται. Όταν αρχίζει η εκδίκαση κάθε υπόθεσης, η συζήτηση εξακολουθεί χωρίς διακοπή ωσότου	**Άρθρο 339 - Έναρξη της εκδίκασης.** 1. Μόλις αρχίσει η εκδίκαση οι διάδικοι και οι συνήγοροί τους, καθώς και οι μάρτυρες που κλητεύθηκαν, κάθονται στις ορισμένες γι' αυτούς θέσεις ή έδρες. 2. Οι κατηγορούμενοι που κρατούνται προσωρινά παρίστανται χωρίς χειροπέδες και μόνο φυλάσσονται. Όταν αρχίσει η εκδίκαση κάθε υπόθεσης, η συζήτηση εξακολουθεί χωρίς διακοπή ωσότου

απαγγελθεί η απόφαση. Εκείνος που διευθύνει δεν μπορεί να διακόψει τη συζήτηση παρά μόνο κατά τα αναγκαία διαλείμματα για αναψυχή των δικαστών, των ενόρκων, των συνηγόρων, των μαρτύρων, των κατηγορουμένων και σε όσες άλλες περιπτώσεις ορίζει αυτός ο κώδικας.	απαγγελθεί η απόφαση. Ο διευθύνων δεν μπορεί να διακόψει τη συζήτηση παρά μόνο κατά τα αναγκαία διαλείμματα για αναψυχή των δικαστών, των ενόρκων, των συνηγόρων, των μαρτύρων, των κατηγορουμένων και σε όσες άλλες περιπτώσεις ορίζει ο κώδικας.
Άρθρο 340 - Προσωπική εμφάνιση του κατηγορουμένου. 1. Ο κατηγορούμενος οφείλει να εμφανίζεται αυτοπροσώπως στο ακροατήριο κατά τη συζήτηση, μπορεί επίσης να διορίζει δικηγόρο ως συνήγορο για την υπεράσπισή του. Στα κακουργήματα, ο πρόεδρος του δικαστηρίου διορίζει υποχρεωτικά συνήγορο σε όσους κατηγορούμενους δεν έχουν από πίνακα που καταρτίζει τον Ιανουάριο κάθε έτους το διοικητικό συμβούλιο του οικείου δικηγορικού συλλόγου. Την ίδια υποχρέωση έχει και ο δικαστής ανηλίκων, όταν ο ανήλικος κατηγορείται για πράξη που αν την τελούσε ενήλικος θα ήταν κακούργημα. Για το σκοπό αυτόν κατά την έναρξη της συνεδρίασης ο πρόεδρος του δικαστηρίου διακριβώνει για το σύνολο των υποθέσεων, εάν οι κατηγορούμενοι στερούνται συνηγόρου υπεράσπισης. Οι υποθέσεις στις οποίες διορίζεται συνήγορος κατά τα παραπάνω, εκδικάζονται υποχρεωτικά σε συνεδρίαση μετά από διακοπή, προκειμένου να προετοιμαστεί κατάλληλα ο διορισθείς συνήγορος. Η δικάσιμος μετά από τη διακοπή αυτή δεν μπορεί να απέχει περισσότερο από τριάντα (30) ημέρες. Ο συνήγορος μπορεί να διορίζεται και πριν από τη συνεδρίαση, αν το ζητήσει ο κατηγορούμενος, ακόμα και με απλή επιστολή προς τον εισαγγελέα. Αν κρατείται στις φυλακές, το αίτημά του διαβιβάζεται από τον διευθυντή του καταστήματος κράτησης. Ο εισαγγελέας διορίζει συνήγορο από τον πίνακα και θέτει στη διάθεσή του τη δικογραφία. Σε δίκες για κακούργημα, οι οποίες λόγω της σοβαρότητας και του αντικειμένου τους πρόκειται να έχουν μακρά διάρκεια, ο πρόεδρος του δικαστηρίου διορίζει με την ίδια, διαδικασία στον κατηγορούμενο που δεν έχει συνήγορο δύο (2) ή τρεις (3) συνηγόρους από τον ίδιο πίνακα. Ο κατηγορούμενος δεν μπορεί να αρνηθεί την υπεράσπισή του από τον συνήγορο ή τους συνηγόρους που διορίστηκαν από τον πρόεδρο, μπορεί όμως με αιτιολογημένη αίτησή του να ζητήσει από το δικαστήριο την ανάκληση του διορισμού ενός (1) μόνο συνηγόρου, οπότε η υπεράσπιση συνεχίζεται από τους λοιπούς, εφόσον είχαν διοριστεί περισσότεροι από ένας. Μη εμφάνιση ή μη παράσταση ή με οποιονδήποτε τρόπο μη εκπροσώπηση του κατηγορουμένου από πληρεξούσιο δικηγόρο στις επόμενες της εναρκτήριας συνεδριάσεις του δικαστηρίου δεν εμποδίζει την πρόοδο της δίκης. Στις ως άνω περιπτώσεις περιλαμβάνεται και η παραίτηση του πληρεξουσίου δικηγόρου ή η ανάκληση της προς αυτόν εντολής από τον κατηγορούμενο. 2. Σε πταίσματα, πλημμελήματα και κακουργήματα επιτρέπεται να εκπροσωπείται ο κατηγορούμενος από συνήγορο, τον οποίο διορίζει με έγγραφη δήλωσή του. Η δήλωση γίνεται κατά τις διατυπώσεις του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 42 και πρέπει, με ποινή απαραδέκτου, να αναφέρει την ακριβή διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής του κατηγορουμένου. Στην περίπτωση αυτή ο κατηγορούμενος θεωρείται παρών και ο συνήγορός του ενεργεί όλες τις διαδικαστικές πράξεις γι' αυτόν. Το δικαστήριο σε κάθε περίπτωση μπορεί να διατάξει την προσωπική εμφάνιση του κατηγορουμένου, όταν κρίνει ότι αυτή είναι απαραίτητη για να βρεθεί η αλήθεια. Αν και μετά το γεγονός αυτό δεν εμφανιστεί ο κατηγορούμενος, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη βίαιη προσαγωγή του, που εκτελείται, αν είναι δυνατό, ακόμα και κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης. 3. Αν ο κατηγορούμενος δεν εμφανιστεί ή δεν εκπροσωπείται νομίμως από συνήγορο, δικάζεται σαν να ήταν παρών, εφόσον έχει νομίμως κλητευθεί και έχει ενημερωθεί ότι σε περίπτωση μη εμφανίσεως ή εκπροσωπήσεώς του θα δικαστεί ερήμην. 4. Ο αιτών την ακύρωση της διαδικασίας, την ακύρωση απόφασης, την αναστολή εκτέλεσης απόφασης λόγω ασκηθείσηςεφέσεως ή αναιρέσεως και τον καθορισμό συνολικής εκτιτέας ποινής μπορεί να εκπροσωπηθεί από συνήγορο,	**Άρθρο 340 - Προσωπική εμφάνιση του κατηγορουμένου.** 1. Ο κατηγορούμενος οφείλει να εμφανίζεται αυτοπροσώπως στο ακροατήριο κατά τη συζήτηση, μπορεί επίσης να διορίζει δικηγόρο ως συνήγορο για την υπεράσπισή του. Στα κακουργήματα, ο πρόεδρος του δικαστηρίου διορίζει υποχρεωτικά συνήγορο σε όσους κατηγορούμενους δεν έχουν από πίνακα που καταρτίζει τον Ιανουάριο κάθε έτους το διοικητικό συμβούλιο του οικείου δικηγορικού συλλόγου. Την ίδια υποχρέωση έχει και ο δικαστής ανηλίκων, όταν ο ανήλικος κατηγορείται για πράξη που αν την τελούσε ενήλικος θα ήταν κακούργημα. Για το σκοπό αυτόν κατά την έναρξη της συνεδρίασης ο πρόεδρος του δικαστηρίου διακριβώνει για το σύνολο των υποθέσεων, αν οι κατηγορούμενοι στερούνται συνηγόρου υπεράσπισης. Οι υποθέσεις στις οποίες διορίζεται συνήγορος κατά τα παραπάνω, εκδικάζονται υποχρεωτικά σε συνεδρίαση μετά από διακοπή, προκειμένου να προετοιμαστεί κατάλληλα ο διορισθείς συνήγορος. Η δικάσιμος μετά από τη διακοπή αυτή δεν μπορεί να απέχει περισσότερο από τριάντα (30) ημέρες. Ο συνήγορος μπορεί να διορίζεται και πριν από τη συνεδρίαση, αν το ζητήσει ο κατηγορούμενος, ακόμα και με απλή επιστολή προς τον εισαγγελέα. Αν κρατείται στις φυλακές, το αίτημά του διαβιβάζεται από τον διευθυντή του καταστήματος κράτησης. Ο εισαγγελέας διορίζει συνήγορο από τον πίνακα και θέτει στη διάθεσή του τη δικογραφία. Αν ο κατηγορούμενος αρνηθεί την υπεράσπισή του από το διορισμένο συνήγορο, ο πρόεδρος του δικαστηρίου διορίζει σε αυτόν άλλο συνήγορο από τον ίδιο πίνακα. Σε περίπτωση νέας άρνησης του κατηγορουμένου, το δικαστήριο προβαίνει στην εκδίκαση της υπόθεσης του κακουργήματος χωρίς διορισμό συνηγόρου. 2. Σε δίκες για κακούργημα, οι οποίες λόγω της σοβαρότητας και του αντικειμένου τους πρόκειται να έχουν μακρά διάρκεια, ο πρόεδρος του δικαστηρίου διορίζει με την ίδια, διαδικασία στον κατηγορούμενο που δεν έχει συνήγορο δύο (2) ή τρεις (3) συνηγόρους από τον ίδιο πίνακα. Ο κατηγορούμενος δεν μπορεί να αρνηθεί την υπεράσπισή του από τον συνήγορο ή τους συνηγόρους που διορίστηκαν από τον πρόεδρο, μπορεί όμως με αιτιολογημένη αίτησή του να ζητήσει από το δικαστήριο την ανάκληση του διορισμού ενός (1) μόνο συνηγόρου, οπότε η υπεράσπιση συνεχίζεται από τους λοιπούς, εφόσον είχαν διοριστεί περισσότεροι από ένας. Σε δίκες για κακούργημα με μακρά διάρκεια η μη εμφάνιση ή μη παράσταση ή με οποιονδήποτε τρόπο μη εκπροσώπηση του κατηγορουμένου από πληρεξούσιο δικηγόρο στις επόμενες της εναρκτήριας συνεδριάσεις του δικαστηρίου δεν εμποδίζει την πρόοδο της δίκης. Σε περίπτωση δικαιολογημένης παραίτησης του πληρεξουσίου δικηγόρου ή ανάκλησης της προς αυτόν εντολής εφαρμόζονται αναλόγως τα εδάφια α' και β' της παρούσας παραγράφου. 3. Σε πλημμελήματα και κακουργήματα επιτρέπεται να εκπροσωπείται ο κατηγορούμενος από συνήγορο, τον οποίο διορίζει με έγγραφη δήλωσή του. Η δήλωση γίνεται κατά τις διατάξεις του τρίτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 42 και πρέπει, με ποινή απαραδέκτου, να αναφέρει την ακριβή διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής του κατηγορουμένου. Στην περίπτωση αυτή ο κατηγορούμενος θεωρείται παρών και ο συνήγορός του ενεργεί όλες τις διαδικαστικές πράξεις γι' αυτόν. Το δικαστήριο σε κάθε περίπτωση μπορεί να διατάξει την προσωπική εμφάνιση του κατηγορουμένου, όταν κρίνει ότι αυτή είναι απαραίτητη για να βρεθεί η αλήθεια. Αν και μετά το γεγονός αυτό δεν εμφανιστεί ο κατηγορούμενος, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη βίαιη προσαγωγή του, που εκτελείται, αν είναι δυνατό, ακόμα και κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης. 4. Αν ο κατηγορούμενος δεν εμφανιστεί ή δεν εκπροσωπείται νομίμως από συνήγορο, δικάζεται σαν να ήταν παρών, εφόσον έχει νομίμως κλητευθεί και έχει ενημερωθεί ότι σε περίπτωση μη

διοριζόμενο κατά τους όρους της παραγράφου 2. Για το παραδεκτό των ως άνω αιτήσεων, δεν απαιτείται να υποβληθεί ο αιτών στην εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης.	εμφάνισης ή μη εκπροσώπησής του θα δικαστεί ερήμην. «Για την εφαρμογή της διάταξης αυτής η ενημέρωση του κατηγορουμένου πριν την έναρξη της διαδικασίας στο ακροατήριο καλύπτει και κάθε επόμενη διαδικαστική φάση μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης σε πρώτο βαθμό.»[132] 5. Ο αιτών την ακύρωση της διαδικασίας, την ακύρωση απόφασης, την αναστολή εκτέλεσης απόφασης λόγω ασκηθείσας έφεσης ή αναίρεσης και τον καθορισμό συνολικής εκτιτέας ποινής μπορεί να εκπροσωπηθεί από συνήγορο, διοριζόμενο κατά τους όρους της «της παρ. 3»[133].[134] Για το παραδεκτό των ως άνω αιτήσεων δεν απαιτείται να υποβληθεί ο αιτών στην εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης.
Άρθρο 341 - Αίτηση ακύρωσης της διαδικασίας. 1. Αν ο κατηγορούμενος που καταδικάστηκε, από λόγους ανώτερης βίας ή από άλλα ανυπέρβλητα αίτια δεν μπόρεσε εγκαίρως να γνωστοποιήσει με οποιονδήποτε τρόπο στο δικαστήριο ανυπέρβλητο κώλυμα εμφάνισής του στην δίκη και να ζητήσει την αναβολή της συζήτησης (άρθρ. 349), μπορεί να υποβάλει αίτηση για ακύρωση της διαδικασίας που πραγματοποιήθηκε χωρίς την παρουσία του ή την εκπροσώπησή του από συνήγορο. Η αίτηση υποβάλλεται στο γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την έκδοσή της και αναφέρει τους λόγους ανώτερης βίας ή το ανυπέρβλητο κώλυμα. Νέα αίτηση για ακύρωση της ίδιας διαδικασίας είναι απαράδεκτη σε οποιουσδήποτε λόγους και αν στηρίζεται. 2. Η αίτηση αυτή επιτρέπεται μόνο για πλημμελήματα για τα οποία εκδόθηκε ανέκκλητη απόφαση και δεν αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης. Μπορεί όμως ο εισαγγελέας του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, μόλις υποβληθεί η αίτηση για ακύρωση, να διατάξει την αναστολή της εκτέλεσης, ωσότου εκδικαστεί η αίτηση. Σε περίπτωση μη χορηγήσεως της αναστολής, ο αιτών δύναται να προσφύγει στο δικαστικό συμβούλιο, μέσα σε δύο μέρες. Η αίτηση για ακύρωση εισάγεται, χωρίς να κλητευθεί εκείνος που την υπέβαλε, στην πρώτη δικάσιμο του δικαστηρίου που δίκασε, το οποίο αποφασίζει αμετάκλητα. Το δικαστήριο όμως είναι δυνατόν να αναβάλει τη συζήτηση για την αίτηση σε μεταγενέστερη ορισμένη δικάσιμο, αν προβάλλονται λόγοι ανώτερης βίας ή άλλα ανυπέρβλητα αίτια, εξαιτίας των οποίων εκείνος που υπέβαλε την αίτηση δεν μπορεί να εμφανιστεί στην συζήτηση της αίτησης για ακύρωση. Αν γίνει δεκτή η αίτηση, ακυρώνεται η απόφαση που προσβάλλεται και διατάσσεται η νέα συζήτηση της υπόθεσης σε ρητή δικάσιμο, κατά την οποία ο κατηγορούμενος οφείλει να προσέλθει χωρίς να κλητευθεί. Κατά της απόφασης που εκδίδεται δεν του επιτρέπεται για κανένα λόγο αίτηση ακύρωσης.	**Άρθρο 341 - Αίτηση ακύρωσης της διαδικασίας επί πλημμελημάτων.** 1. Αν ο κατηγορούμενος που καταδικάστηκε από λόγους ανώτερης βίας ή από άλλα ανυπέρβλητα αίτια δεν μπόρεσε εγκαίρως να γνωστοποιήσει με οποιονδήποτε τρόπο στο δικαστήριο ανυπέρβλητο κώλυμα εμφάνισής του στη δίκη και να ζητήσει την αναβολή της συζήτησης (άρθρο 349), μπορεί να υποβάλει αίτηση για ακύρωση της διαδικασίας που πραγματοποιήθηκε χωρίς την παρουσία του ή την εκπροσώπησή του από συνήγορο. Η αίτηση υποβάλλεται στον γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την έκδοσή της και αναφέρει τους λόγους ανώτερης βίας ή το ανυπέρβλητο κώλυμα. Νέα αίτηση για ακύρωση της ίδιας διαδικασίας είναι απαράδεκτη σε οποιουσδήποτε λόγους και αν στηρίζεται. 2. Η αίτηση αυτή επιτρέπεται μόνο για πλημμελήματα για τα οποία εκδόθηκε ανέκκλητη απόφαση και δεν αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης. Μπορεί όμως ο εισαγγελέας του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, μόλις υποβληθεί η αίτηση για ακύρωση, να διατάξει την αναστολή της εκτέλεσης, ωσότου εκδικαστεί η αίτηση. Σε περίπτωση μη χορηγήσεως της αναστολής, ο αιτών δύναται να προσφύγει στο δικαστικό συμβούλιο μέσα σε δύο ημέρες. Η αίτηση για ακύρωση εισάγεται, χωρίς να κλητευθεί εκείνος που την υπέβαλε, στην πρώτη δικάσιμο του δικαστηρίου που δίκασε, το οποίο αποφασίζει αμετάκλητα. Το δικαστήριο όμως είναι δυνατό να αναβάλει την συζήτηση για την αίτηση σε μεταγενέστερη ορισμένη δικάσιμο, αν προβάλλονται λόγοι ανώτερης βίας ή άλλα ανυπέρβλητα αίτια, εξαιτίας των οποίων εκείνος που υπέβαλε την αίτηση δεν μπορεί να εμφανιστεί στην συζήτηση της αίτησης για ακύρωση. Αν γίνει δεκτή η αίτηση, ακυρώνεται η απόφαση που προσβάλλεται και διατάσσεται η νέα συζήτηση της υπόθεσης στην ίδια ή σε άλλη ρητή δικάσιμο κατά την οποία ο κατηγορούμενος οφείλει να προσέλθει χωρίς να κλητευθεί. Κατά της απόφασης που εκδίδεται δεν του επιτρέπεται για κανέναν λόγο αίτηση ακύρωσης.
Άρθρο 342 - Λήψη της ταυτότητας του κατηγορουμένου. Εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση ρωτά τον κατηγορούμενο για το ονοματεπώνυμό του, τον τόπο γέννησης και κατοικίας του, την ηλικία, το όνομα των γονέων, της συζύγου και των παιδιών του, το επάγγελμα, τη θρησκεία και, αν χρειάζεται, για κάθε περιστατικό που μπορεί να καθορίσει με μεγαλύτερη ακρίβεια την ταυτότητά του συνιστώντας του να προσέχει την κατηγορία και τη σχετική συζήτηση· παράλληλα τον πληροφορεί ότι έχει το δικαίωμα να αντιτάξει στην κατηγορία πλήρη έκθεση των ισχυρισμών του, καθώς και να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του ύστερα από την εξέταση κάθε μάρτυρα ή την έρευνα οποιουδήποτε άλλου αποδεικτικού μέσου.	**Άρθρο 342 - Λήψη της ταυτότητας του κατηγορουμένου.** Ο διευθύνων τη συζήτηση ρωτά τον κατηγορούμενο για το ονοματεπώνυμό του, τον τόπο γέννησης και κατοικίας του, την ηλικία, το όνομα των γονέων, το επάγγελμα και, αν χρειάζεται, για κάθε στοιχείο που μπορεί να καθορίσει με μεγαλύτερη ακρίβεια την ταυτότητά του, συνιστώντας να προσέχει την κατηγορία και τη σχετική συζήτηση.
Άρθρο 343 - Απαγγελία της κατηγορίας. Μόλις πάρει τα στοιχεία της ταυτότητας του κατηγορουμένου ή επιτραπεί η διεξαγωγή της δίκης χωρίς την παρουσία του (άρθ. 340 παρ. 2) και νομιμοποιηθούν οι υπόλοιποι διάδικοι, ο δημόσιος κατήγορος ή ο εισαγγελέας απαγγέλλει με συνοπτική ακρίβεια την	**Άρθρο 343 - Θέση επί της κατηγορίας. Ενημέρωση του κατηγορουμένου.** 1. Ο διευθύνων τη συζήτηση καλεί τον κατηγορούμενο να διατυπώσει συνοπτικά τη θέση του επί της κατηγορίας, παράλληλα δε τον πληροφορεί ότι έχει το δικαίωμα να αντιτάξει

[132] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[133] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[134] Όπως διορθώθηκε με τις Διορθώσεις Σφαλμάτων (Α' 122).

κατηγορία· κατόπιν εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση ζητεί από τον κατηγορούμενο γενικές πληροφορίες για την πράξη για την οποία κατηγορείται, υπενθυμίζοντάς του ταυτόχρονα ότι θα απολογηθεί αφού τελειώσει η αποδεικτική διαδικασία. Όταν γίνουν αυτά, εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση διαβάζει δυνατά τον κατάλογο των μαρτύρων που κλητεύθηκαν και των πραγματογνωμόνων. Κατόπιν το δικαστήριο αποφασίζει για τυχόν περιπτώσεις συνάφειας ή συναιτιότητας ή χωρισμού της δίκης σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 128-131.	στην κατηγορία πλήρη έκθεση των ισχυρισμών του, καθώς και να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του ύστερα από την εξέταση κάθε μάρτυρα ή την έρευνα οποιουδήποτε άλλου αποδεικτικού μέσου. 2. Αν από την αποδεικτική διαδικασία προκύψουν νέες περιστάσεις, οι οποίες θα μπορούσαν να συνδεθούν με επιτρεπτή μεταβολή της κατηγορίας, το δικαστήριο, εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα από τον κατηγορούμενο, παρέχει σε αυτόν τον κατά την κρίση του αναγκαίο χρόνο προετοιμασίας. Η πιθανολογούμενη μεταβολή της κατηγορίας ουδέποτε συνιστά λόγο αναβολής της δίκης. **Άρθρο 344 - Έναρξη συζήτησης.** Μετά τη λήψη των στοιχείων της ταυτότητας του κατηγορουμένου, τη νομιμοποίηση του παριστάμενου για την υποστήριξη της κατηγορίας και των συνηγόρων τους, ο εισαγγελέας απαγγέλλει με συνοπτική ακρίβεια την κατηγορία. Κατόπιν ο διευθύνων τη συζήτηση υποδεικνύει τη δυνατότητα συνδιαλλαγής, εφόσον αυτή προβλέπεται, και ζητεί από τον κατηγορούμενο να διατυπώσει τη θέση του απέναντι στην κατηγορία, υπενθυμίζοντάς του ταυτόχρονα ότι θα απολογηθεί αφού τελειώσει η αποδεικτική διαδικασία. Στη συνέχεια ο διευθύνων τη συζήτηση εκφωνεί τον κατάλογο των μαρτύρων και των πραγματογνωμόνων που κλητεύθηκαν. **Άρθρο 345 - Συνάφεια - Συμμετοχή.** Μετά τις ενέργειες των προηγούμενων άρθρων, το δικαστήριο αποφασίζει για τυχόν περιπτώσεις συνάφειας ή συμμετοχής ή χωρισμού της δίκης σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 128-131.
Άρθρο 344 - Αποχώρηση του κατηγορουμένου 1. Η αποχώρηση του κατηγορουμένου κατά τη διάρκεια της δίκης δεν κωλύει καθόλου την πρόοδο της διαδικασίας. Επιτρέπεται όμως στο συνήγορο του κατηγορουμένου να παραστεί αντί γι' αυτόν• το δικαστήριο μπορεί να διατάξει ή την αναβολή της δίκης ή τη διακοπή της για οκτώ το πολύ ημέρες. Σε δίκες για κακούργημα ο πρόεδρος πρέπει πάντοτε να διορίσει στον κατηγορούμενο που αποχώρησε για οποιονδήποτε λόγο συνήγορο για να παρίσταται αντί γι' αυτόν στη δίκη, αν αποχώρησε και ο συνήγορος που είχε αρχικά διοριστεί. 2. Το δικαστήριο μπορεί πάντως να απαγορεύσει στον κατηγορούμενο που δεν κρατείται προσωρινά, να απομακρυνθεί από το ακροατήριο, ωσότου απαγγελθεί η απόφαση. **Άρθρο 345 - Ανάκληση της προσωρινής απόλυσης.** Καταργήθηκε. **Άρθρο 346 - Άρνηση του κατηγορουμένου να εμφανιστεί.** Αν ο κατηγορούμενος που κρατείται προσωρινά δεν μπορεί να εμφανιστεί στο δικαστήριο εξαιτίας νόμιμου κωλύματος, το δικαστήριο είτε αναβάλλει τη δίκη είτε επιτρέπει την εκπροσώπηση του κατηγορουμένου από συνήγορο που έχει διοριστεί κατά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 340 και την παράγραφο 1 του άρθρου 501· η διάταξη του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 344 εφαρμόζεται αναλόγως· στην περίπτωση αυτή ο κατηγορούμενος δικάζεται σαν να ήταν παρών. Αν δεν αποδείξει το κώλυμα που επικαλέστηκε, το δικαστήριο διατάσσει τη βίαιη προσαγωγή του (άρθρο 340 παρ. 2). Νόμιμο κώλυμα αποτελούν οι περιπτώσεις ανώτερης βίας ή άλλων ανυπέρβλητων αιτίων.	**Άρθρο 346 - Αποχώρηση του κατηγορουμένου.** Η αποχώρηση του κατηγορουμένου κατά τη διάρκεια της δίκης δεν κωλύει καθόλου την πρόοδο της διαδικασίας. Επιτρέπεται όμως στο συνήγορο του κατηγορουμένου να παραστεί αντί γι' αυτόν. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει ή την αναβολή της δίκης ή την διακοπή της για οκτώ το πολύ ημέρες. Σε δίκες για κακούργημα ο πρόεδρος πρέπει πάντοτε να διορίσει στον κατηγορούμενο που αποχώρησε για οποιονδήποτε λόγο συνήγορο για να παρίσταται αντί γι' αυτόν στη δίκη, αν αποχώρησε και ο συνήγορός του που είχε αρχικά διοριστεί.
Άρθρο 347 - Απομάκρυνση του κατηγορουμένου που θορυβεί. 1. Αν ο κατηγορούμενος δυσχεραίνει τη διεξαγωγή της δίκης, διαταράσσοντας με απρεπή συμπεριφορά την τάξη του δικαστηρίου και επιμένει σ' αυτό παρά τη νουθεσία του προέδρου και την προειδοποίηση ότι θα απομακρυνθεί από τη συνεδρίαση, αν δεν συμμορφωθεί, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την απομάκρυνσή του προσωρινά ή για όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Στην περίπτωση αυτή το δικαστήριο επιτρέπει στο	**Άρθρο 347 - Απομάκρυνση του κατηγορουμένου που θορυβεί.** 1. Αν ο κατηγορούμενος δυσχεραίνει τη διεξαγωγή της δίκης, διαταράσσοντας με απρεπή συμπεριφορά την τάξη του δικαστηρίου και επιμένει σε αυτό παρά τη νουθεσία του προέδρου και την προειδοποίηση ότι θα απομακρυνθεί από τη συνεδρίαση, αν δεν συμμορφωθεί, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την απομάκρυνσή του προσωρινά ή για όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Στην περίπτωση αυτή το δικαστήριο επιτρέπει στο

συνήγορό του να παραστεί για εκείνον ως το τέλος της διαδικασίας• στα κακουργήματα εφαρμόζεται αναλόγως η διάταξη του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 344. Με την ίδια απόφαση μπορεί να διαταχθεί και η κράτηση του κατηγορουμένου που θορυβεί (άρθρο 336 παρ. 1). 2. Το δικαστήριο μπορεί οποτεδήποτε να διατάξει την επάνοδο του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, οπότε ο γραμματέας του διαβάζει περιληπτικά τα όσα έγιναν κατά την απουσία του• το δικαστήριο έχει την υποχρέωση να ενεργήσει έτσι, όταν πρόκειται να απολογηθεί ο κατηγορούμενος. Δεν εμποδίζεται πάντως να διατάξει να απομακρυνθεί πάλι ο κατηγορούμενος, αν εμφανιστεί η περίπτωση της παρ. 1.	συνήγορό του να παραστεί για εκείνον ως το τέλος της διαδικασίας. Με την ίδια απόφαση μπορεί να διαταχθεί και η κράτηση του κατηγορουμένου που θορυβεί (άρθρο 336 παρ. 1). 2. Το δικαστήριο μπορεί οποτεδήποτε να διατάξει την επάνοδο του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, οπότε ο γραμματέας του διαβάζει περιληπτικά τα όσα έγιναν κατά την απουσία του. Το δικαστήριο έχει την υποχρέωση να διατάξει την επάνοδο, όταν πρόκειται να απολογηθεί ο κατηγορούμενος. Δεν εμποδίζεται πάντως να διατάξει να απομακρυνθεί πάλι ο κατηγορούμενος, αν εμφανιστεί η περίπτωση της παρ. 1.
Άρθρο 348 - Ασθένεια του κατηγορουμένου. Αν εξαιτίας σοβαρής διαταραχής της υγείας του κατηγορουμένου γίνεται δυσχερής η περαιτέρω παρουσία του στη δίκη, το δικαστήριο, αφού διαπιστωθεί η κατάσταση αυτή με αυτοψία ή βεβαιωθεί από γιατρό, διατάσσει ή τη διακοπή της δίκης για οκτώ το πολύ ημέρες ή την αναβολή της. Μπορεί επίσης να επιτρέψει στον κατηγορούμενο να εκπροσωπηθεί από το συνήγορό του, αν το ζητήσει. Αν και πάλι υπάρχει η ίδια νοσηρή κατάσταση ή αν αυτή που εμφανίσθηκε για πρώτη φορά πρόκειται να διαρκέσει επί μακρό χρόνο, αφού το γεγονός αυτό βεβαιωθεί από γιατρό, το δικαστήριο συνεχίζει τη διεξαγωγή της δίκης, επιτρέποντας την εκπροσώπηση του κατηγορουμένου από το συνήγορό του. Στα κακουργήματα εφαρμόζεται αναλόγως η διάταξη του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 344.	**Άρθρο 348 - Ασθένεια του κατηγορουμένου.** Αν εξαιτίας σοβαρής διαταραχής της υγείας του κατηγορουμένου γίνεται δυσχερής η περαιτέρω παρουσία του στη δίκη, το δικαστήριο, αφού διαπιστωθεί η κατάσταση αυτή με αυτοψία ή βεβαιωθεί από γιατρό, διατάσσει ή τη διακοπή της δίκης για οκτώ το πολύ ημέρες ή την αναβολή της. Μπορεί επίσης να επιτρέψει στον κατηγορούμενο να εκπροσωπηθεί από τον συνήγορό του, αν το ζητήσει. Αν και πάλι υπάρχει η ίδια νοσηρή κατάσταση ή αν αυτή που εμφανίσθηκε για πρώτη φορά πρόκειται να διαρκέσει επί μακρό χρόνο, αφού το γεγονός αυτό βεβαιωθεί από γιατρό, το δικαστήριο συνεχίζει τη διεξαγωγή της δίκης, επιτρέποντας την εκπροσώπηση του κατηγορουμένου από τον συνήγορό του. Στα κακουργήματα εφαρμόζεται αναλόγως η διάταξη του τελευταίου εδαφίου του άρθρου 346.
Άρθρο 349 - Αναβολή της δίκης. 1. Το δικαστήριο, μετά από πρόταση του εισαγγελέα ή και αυτεπαγγέλτως, μπορεί να διατάξει μόνο μία φορά την αναβολή της δίκης για λόγους ανώτερης βίας, με αίτημα δε κάποιου από τους διαδίκους, μία μόνο φορά, για σοβαρούς λόγους υγείας ή λόγους ανώτερης βίας. 2. Η αναβολή που χορηγείται με αίτημα διαδίκου, για λόγο που αφορά αυτόν ή το συνήγορό του, δεν μπορεί να υπερβεί τους τρεις μήνες και διατάσσεται μόνο για σοβαρούς λόγους υγείας, οι οποίοι αποδεικνύονται με έγγραφο νοσηλευτικού ιδρύματος, ή λόγους ανώτερης βίας. Οι λόγοι αυτοί προσδιορίζονται στην απόφαση, η οποία πρέπει να είναι ειδικά και εμπεριστατωμένα αιτιολογημένη. 3. Το δικαστήριο πριν διατάξει την αναβολή υποχρεούται να ερευνήσει τη δυνατότητα διακοπής της δίκης για δεκαπέντε το πολύ ημέρες, αιτιολογώντας συνοπτικά ότι δεν μπορεί ο λόγος αναβολής να αντιμετωπισθεί με διακοπή. 4. Δεύτερη αναβολή μπορεί να δοθεί για τους ίδιους πιο πάνω λόγους και σύμφωνα με τους ως άνω όρους. Κάθε άλλη αναβολή απαγορεύεται και το δικαστήριο μπορεί μόνο να διατάξει τη διακοπή της δίκης ή της συνεδρίασης για δεκαπέντε το πολύ ημέρες και μέχρι τρεις φορές. Κατά τη διακοπή της συνεδρίασης ο πρόεδρος κατανέμει τις μη εκδικασθείσες υποθέσεις του πινακίου στις επόμενες μετά διακοπή συνεδριάσεις. 5. Η αναβολή γίνεται σε ρητή δικάσιμο, την οποία το δικαστήριο ανακοινώνει στους παρόντες διαδίκους, μάρτυρες και πραγματογνώμονες και σε αυτήν κλητεύονται μόνο οι απόντες. 6. Εάν ο λόγος αναβολής αναγγέλθηκε από συνήγορο ή άλλο πρόσωπο για λογαριασμό απόντος διαδίκου και η συζήτηση αναβλήθηκε σε ρητή δικάσιμο, η περί αναβολής απόφαση επέχει θέση κλητεύσεώς του. 7. Η αποχή των δικηγόρων αποτελεί λόγο ανώτερης βίας για την αναβολή και δεν περιλαμβάνεται στους άνω περιορισμούς.	**Άρθρο 349 - Αναβολή της δίκης.** 1. Το δικαστήριο μπορεί, μετά από πρόταση του εισαγγελέα ή και αυτεπαγγέλτως, να διατάξει την αναβολή της δίκης για λόγους ανώτερης βίας, με αίτημα δε κάποιου από τους διαδίκους, για σοβαρούς λόγους υγείας ή λόγους ανώτερης βίας. Το σημαντικό αίτιο μπορεί να προβληθεί από οποιονδήποτε ακόμη και όταν αφορά το πρόσωπο του διορισμένου «κατ' άρθρο 340 παρ. 3» [135] πληρεξουσίου δικηγόρου. Ο σοβαρός λόγος υγείας αποδεικνύεται με ιατρική πιστοποίηση. 2. Η απόφαση που δέχεται τους λόγους αναβολής πρέπει να έχει ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία, η οποία πρέπει να αναφέρει ότι ο λόγος της αναβολής δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί με διακοπή της δίκης. 3. Η αναβολή γίνεται σε ρητή δικάσιμο, την οποία το δικαστήριο ανακοινώνει στους παρόντες διαδίκους, μάρτυρες και πραγματογνώμονες και σε αυτήν κλητεύονται μόνο οι απόντες. Αν ο λόγος αναβολής αναγγέλθηκε από συνήγορο ή άλλο πρόσωπο για λογαριασμό απόντος διαδίκου και η συζήτηση αναβλήθηκε σε ρητή δικάσιμο, η περί αναβολής απόφαση επέχει θέση κλητεύσεώς του. 4. Η αποχή των δικηγόρων αποτελεί λόγο ανώτερης βίας για την αναβολή.

[135] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

ΠΑΛΑΙΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	ΝΕΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ
ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	
α) Μάρτυρες	
Άρθρο 350 - Απαγόρευση επικοινωνίας μαρτύρων. 1. Πριν ακόμα αρχίσει η εξέταση μαρτύρων, εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση παραγγέλλει στους μάρτυρες να αποχωρήσουν στο δωμάτιο που είναι προορισμένο γι' αυτούς. 2. Οι μάρτυρες πριν από την εξέτασή τους οφείλουν να μην επικοινωνούν με κανένα από αυτούς που έχουν συμφέρον από την έκβαση της δίκης, ούτε να ακούν αυτά που λέγονται στη διαδικασία. 3. Εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση, αν το κρίνει αναγκαίο, διατάσσει τα πρόσφορα μέτρα για την αποφυγή οποιασδήποτε αθέμιτης επικοινωνίας.	**Άρθρο 350 - Απαγόρευση επικοινωνίας μαρτύρων.** 1. Πριν ακόμα αρχίσει η εξέταση μαρτύρων, ο διευθύνων τη συζήτηση παραγγέλλει στους μάρτυρες να αποχωρήσουν στο δωμάτιο που είναι προορισμένο γι' αυτούς. 2. Οι μάρτυρες πριν από την εξέτασή τους οφείλουν να μην επικοινωνούν με κανέναν από αυτούς που έχουν συμφέρον από την έκβαση της δίκης, ούτε να ακούν αυτά που λέγονται στη διαδικασία. 3. Ο διευθύνων τη συζήτηση, αν το κρίνει αναγκαίο, διατάσσει τα πρόσφορα μέτρα για την αποφυγή οποιασδήποτε αθέμιτης επικοινωνίας.
Άρθρο 351 - Σειρά κατά την εξέταση μαρτύρων. 1. Εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση προσδιορίζει τη σειρά κατά την οποία θα εξεταστούν οι μάρτυρες και θα υποβληθούν οι υπόλοιπες αποδείξεις. Ο ίδιος φροντίζει με επιμέλεια ώστε, με τη σειρά που θα προσδιοριστεί, να διασαφηνιστούν όσο το δυνατόν πληρέστερα τα σχετικά με την πράξη και όλα όσα αφορούν την κατηγορία ή την υπεράσπιση, να διαλυθεί κάθε σύγχυση και να προκύψει βέβαιη πεποίθηση για τη δικαζόμενη κατηγορία, στηριγμένη σε βάσιμες αποδείξεις. 2. Εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση μπορεί να αναθέσει την εξέταση μαρτύρων σε έναν από τους δικαστές που συγκροτούν το δικαστήριο.	**Άρθρο 351 - Σειρά κατά την εξέταση μαρτύρων.** 1. Ο διευθύνων τη συζήτηση προσδιορίζει τη σειρά κατά την οποία θα εξεταστούν οι μάρτυρες και θα υποβληθούν οι υπόλοιπες αποδείξεις. Ο ίδιος φροντίζει με επιμέλεια ώστε, με τη σειρά που θα προσδιοριστεί, να διασαφηνιστούν όσο το δυνατόν πληρέστερα τα σχετικά με την πράξη και όλα όσα αφορούν την κατηγορία ή την υπεράσπιση, να διαλυθεί κάθε σύγχυση και να προκύψει βέβαιη πεποίθηση για την δικαζόμενη κατηγορία, στηριγμένη σε βάσιμες αποδείξεις. 2. Ο διευθύνων τη συζήτηση μπορεί να αναθέσει την εξέταση μαρτύρων σε έναν από τους δικαστές που συγκροτούν το δικαστήριο. 3. Το δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει μάρτυρα που κλητεύθηκε από παραδρομή.
Άρθρο 352 - Αναβολή της δίκης επειδή απουσιάζουν μάρτυρες. 1. Αν κάποιος μάρτυρας ή πραγματογνώμονας κλητεύθηκε νόμιμα, δεν εμφανίστηκε όμως, και η μαρτυρία του κρίνεται αναγκαία για την ανακάλυψη της αλήθειας, όταν ο κατηγορούμενος, και σε περίπτωση που είναι περισσότεροι ένας από αυτούς, κρατείται προσωρινά, το δικαστήριο διατάσσει υποχρεωτικά τη διακοπή της δίκης έως οκτώ το πολύ ημέρες, καθώς και την κατά το άρθρο 231 βίαιη προσαγωγή των μαρτύρων ή των πραγματογνωμόνων, για τους οποίους, μόλις προσαχθούν, εφαρμόζει τη διάταξη της παρ. 2 του ίδιου άρθρου. 2. Αν κανένας από τους κατηγορουμένους δεν κρατείται προσωρινά και δεν εμφανίστηκε κατά τη συζήτηση μάρτυρας ή πραγματογνώμονας που κλητεύθηκε ή αν στην επανάληψη της δίκης που διακόπηκε σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο απουσιάζουν και πάλι οι ίδιοι μάρτυρες ή πραγματογνώμονες, επειδή δεν εκτελέστηκε η διαταγή για τη βίαιη προσαγωγή τους, το δικαστήριο, αν κρίνει αναγκαία την αναβολή της συζήτησης για την υπόθεση, την αναβάλλει σε ρητή δικάσιμο μέσα σε εξήντα ημέρες. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία για εμφάνιση και η παρέκταση της συντέμνονται στο μισό. Το ίδιο ισχύει για τη δεύτερη αναβολή της δίκης για οποιονδήποτε λόγο. Το δεύτερο, το τρίτο, το πέμπτο και το έκτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 349 εφαρμόζονται αναλόγως. 3. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι χρειάζονται νέες αποδείξεις, μπορεί να αναβάλει τη συζήτηση της υπόθεσης εφαρμόζοντας ανάλογα τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου αυτού.	**Άρθρο 352 - Αναβολή της δίκης λόγω απουσίας μαρτύρων.** 1. Αν κάποιος μάρτυρας ή πραγματογνώμονας κλητεύθηκε νόμιμα, δεν εμφανίστηκε όμως και η μαρτυρία του κρίνεται αναγκαία για την ανακάλυψη της αλήθειας, εφόσον ο κατηγορούμενος, και σε περίπτωση που είναι περισσότεροι ένας από αυτούς, κρατείται προσωρινά, το δικαστήριο διατάσσει υποχρεωτικά τη διακοπή της δίκης έως οκτώ το πολύ ημέρες, καθώς και την κατά το άρθρο 231 βίαιη προσαγωγή των μαρτύρων ή των πραγματογνωμόνων, για τους οποίους, μόλις προσαχθούν, εφαρμόζει τη διάταξη της παρ. 2 του ίδιου άρθρου. 2. Αν κανένας από τους κατηγορουμένους δεν κρατείται προσωρινά και δεν εμφανίστηκε κατά τη συζήτηση μάρτυρας ή πραγματογνώμονας που κλητεύθηκε ή αν στην επανάληψη της δίκης που διακόπηκε σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο απουσιάζουν και πάλι οι ίδιοι μάρτυρες ή πραγματογνώμονες, επειδή δεν εκτελέστηκε η διαταγή για τη βίαιη προσαγωγή τους, το δικαστήριο, αν κρίνει αναγκαία την αναβολή της συζήτησης 65 για την υπόθεση, την αναβάλλει σε ρητή δικάσιμο μέσα σε εξήντα ημέρες. Το δικαστήριο ανακοινώνει τη δικάσιμο αυτή στους παρόντες από τους διαδίκους, μάρτυρες και πραγματογνώμονες και κλητεύονται μόνο οι απόντες διάδικοι, μάρτυρες ή πραγματογνώμονες. Στην περίπτωση αυτή οι προθεσμίες για εμφάνιση συντέμνονται στο μισό. Το ίδιο γίνεται και σε κάθε τυχόν περαιτέρω αναβολή της δίκης. 3. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι χρειάζονται νέες αποδείξεις, μπορεί να αναβάλει τη συζήτηση της υπόθεσης, εφαρμόζοντας ανάλογα τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου αυτού.
Άρθρο 353 - Προσαγωγή των μαρτύρων. 1. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης είναι δυνατό να προσέλθει μάρτυρας που δεν κλητεύθηκε ή του οποίου το όνομα δεν γνωστοποιήθηκε, και τη μαρτυρία του τη θεωρεί αναγκαία, μπορεί να διατάξει την άμεση εμφάνιση και εξέτασή του. 2. Το δικαστήριο διατάσσει τη βίαιη προσαγωγή, σύμφωνα με το άρθρο 231 παρ. 4, των μαρτύρων που κλητεύθηκαν για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, αν οι μάρτυρες αυτοί κατοικούν στην έδρα του δικαστηρίου και δεν προσέρχονται από απείθεια. Μπορεί ακόμα να διατάξει σε κάθε περίπτωση την	**Άρθρο 353 - Προσαγωγή των μαρτύρων.** 1. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης είναι δυνατό να προσέλθει μάρτυρας που δεν κλητεύθηκε ή του οποίου το όνομα δεν γνωστοποιήθηκε, και τη μαρτυρία του την θεωρεί αναγκαία, μπορεί να διατάξει την άμεση εμφάνιση και εξέτασή του, εφόσον δεν αντιλέγει ο κατηγορούμενος. Διαφορετικά, διατάσσει τη διακοπή της δίκης έως δεκαπέντε το πολύ ημέρες. 2. Το δικαστήριο διατάσσει τη βίαιη προσαγωγή, σύμφωνα με το άρθρο 231 παρ. 5 των μαρτύρων που κλητεύθηκαν για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, αν οι μάρτυρες αυτοί

προσαγωγή τους με απλή συνοδεία• αυτό γίνεται σε εξαιρετικά επείγουσες περιστάσεις ή αν υπάρχουν λόγοι που δείχνουν ενδεχόμενη απροθυμία των μαρτύρων να εμφανιστούν. 3. Το δικαστήριο διατάσσει τη βίαιη προσαγωγή, σύμφωνα με το άρθρο 231 παρ. 4, των μαρτύρων που κλητεύθηκαν εμπρόθεσμα και δεν εμφανίστηκαν,. 4. Η συνεδρίαση μπορεί να διακοπεί μέχρι δεκαπέντε το πολύ ημέρες προκειμένου να εμφανιστούν ή να προσαχθούν οι μάρτυρες σ' αυτήν.	κατοικούν στην έδρα του δικαστηρίου και δεν προσέρχονται από απείθεια. Μπορεί ακόμα να διατάξει σε κάθε περίπτωση την προσαγωγή τους με απλή συνοδεία. Αυτό γίνεται σε εξαιρετικά επείγουσες περιστάσεις ή αν υπάρχουν λόγοι που δείχνουν ενδεχόμενη απροθυμία των μαρτύρων να εμφανιστούν. 3. Το δικαστήριο διατάσσει τη βίαιη προσαγωγή, σύμφωνα με το άρθρο 231 παρ. 5 των μαρτύρων που κλητεύθηκαν εμπρόθεσμα και δεν εμφανίστηκαν. 4. Η συνεδρίαση μπορεί να διακοπεί μέχρι δεκαπέντε το πολύ ημέρες, προκειμένου να εμφανιστούν ή να προσαχθούν οι μάρτυρες σε αυτήν.
Άρθρο 354 - Μάρτυρες που είναι αδύνατον να εμφανιστούν Αν κάποιος μάρτυρας δεν εξετάστηκε καθόλου κατά την προδικασία και δεν είναι δυνατό ή είναι πολύ δύσκολο να εμφανιστεί, το δικαστήριο μπορεί να αναθέσει σε ένα από τα μέλη του ή σε άλλο δικαστή την εξέταση του μάρτυρα στον τόπο όπου διαμένει ή και στο σπίτι του, αν διαμένει στην έδρα του δικαστηρίου. Στην εξέταση αυτή, που μπορεί να γίνει και με διακοπή της δίκης (άρθρ. 353 παρ. 4), εφαρμόζονται όσα ορίζει το άρθρο 328. Η κατάθεση του μάρτυρα διαβάζεται στο ακροατήριο· διαφορετικά ακυρώνεται η διαδικασία (άρθρο 365).	**Άρθρο 354 - Μάρτυρες που είναι αδύνατο να εμφανιστούν.** Αν κάποιος μάρτυρας δεν εξετάστηκε καθόλου κατά την προδικασία και δεν είναι δυνατό ή είναι πολύ δύσκολο να εμφανιστεί, το δικαστήριο μπορεί να αναθέσει σε ένα από τα μέλη του ή σε άλλο δικαστή την εξέταση του μάρτυρα στον τόπο όπου διαμένει ή και στο σπίτι του, αν διαμένει στην έδρα του δικαστηρίου. Στην εξέταση αυτή, που μπορεί να γίνει και με διακοπή της δίκης (άρθρο 353 παρ. 4), εφαρμόζονται όσα ορίζει το άρθρο 328. Με ποινή ακυρότητας, η κατάθεση του μάρτυρα διαβάζεται στο ακροατήριο (άρθρο 363).
Άρθρο 355 - Κλήτευση νέων μαρτύρων υπεράσπισης. Αν το δικαστήριο αναβάλει τη δίκη για ισχυρότερες αποδείξεις ή τη διακόψει για να εμφανιστούν νέοι μάρτυρες, οφείλει να διατάξει την κλήτευση και των νέων μαρτύρων που προτείνονται από τον κατηγορούμενο και δεν έχουν ακόμα κλητευθεί σύμφωνα με το άρθρο 327, οπότε κλητεύονται ένας μάρτυρας προκειμένου για πλημμέλημα ή έως δύο το πολύ προκειμένου για κακούργημα. Η παρ. 2 του άρθρου 327 εφαρμόζεται και σ' αυτή την περίπτωση.	**Άρθρο 355 - Κλήτευση νέων μαρτύρων υπεράσπισης.** Αν το δικαστήριο αναβάλει την δίκη για ισχυρότερες αποδείξεις ή τη διακόψει για να εμφανιστούν νέοι μάρτυρες, οφείλει να διατάξει την κλήτευση και των νέων μαρτύρων που προτείνονται από τον κατηγορούμενο και δεν έχουν ακόμη κλητευθεί σύμφωνα με το άρθρο 327, οπότε κλητεύονται ένας μάρτυρας προκειμένου για πλημμέλημα ή έως δύο το πολύ προκειμένου για κακούργημα. Οι προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου 327 εφαρμόζονται και σε αυτή την περίπτωση.
Άρθρο 356 - Δικαιώματα του εισαγγελέα και των διαδίκων μετά την αναβολή. Μετά την αναβολή της δίκης, κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί έως τη νέα δικάσιμο, και ο εισαγγελέας και οι διάδικοι μπορούν να ασκούν όλα τα δικαιώματα που τους παρέχονται σύμφωνα με τα άρθρα 325-328 κατά το προπαρασκευαστικό στάδιο της κύριας διαδικασίας.	**Άρθρο 356 - Δικαιώματα του εισαγγελέα και των διαδίκων μετά την αναβολή.** Μετά την αναβολή της δίκης, κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί έως τη νέα δικάσιμο, και ο εισαγγελέας και οι διάδικοι μπορούν να ασκούν όλα τα δικαιώματα που τους παρέχονται σύμφωνα «με τα άρθρα 321 παρ. 6 και 326 έως 328»[136] κατά το προπαρασκευαστικό στάδιο της κύριας διαδικασίας.
Άρθρο 357 - Διευκρινίσεις και ερωτήσεις στους μάρτυρες και στους κατηγορουμένους. 1. Εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση έχει δικαίωμα να απαιτήσει από το μάρτυρα όλες τις διευκρινίσεις που θεωρεί χρήσιμες για την εξακρίβωση της αλήθειας. Το ίδιο δικαίωμα έχουν και οι άλλοι σύνεδροι δικαστές και ο εισαγγελέας, τηρώντας τη διάταξη του άρθρου 333. 2. Μετά την εξέταση του μάρτυρα μπορούν επίσης οι ίδιοι να απευθύνουν και στον κατηγορούμενο όλες τις ερωτήσεις που είναι χρήσιμες για την εξακρίβωση της αλήθειας. 3. Ο κατηγορούμενος και οι άλλοι διάδικοι, καθώς και οι συνήγοροί τους, έχουν το δικαίωμα να κάνουν απευθείας στο μάρτυρα ή τον πραγματογνώμονα ή τον τεχνικό σύμβουλο του κατηγορουμένου τις ερωτήσεις που είναι χρήσιμες για την εξακρίβωση της αλήθειας. 4. Ως προς τα άλλα σημεία της εξέτασης των μαρτύρων εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 210 έως και 277. Όταν ένας μάρτυρας εξετάζεται στο ακροατήριο, η κατάθεσή του που είχε δοθεί κατά την προδικασία δεν διαβάζεται. Επιτρέπεται η ανάγνωση μόνο περικοπών της κατάθεσης για να βοηθηθεί η μνήμη του μάρτυρα ή για να επισημανθούν αντιφάσεις του.	**Άρθρο 357 - Διευκρινίσεις και ερωτήσεις στους μάρτυρες και στους κατηγορουμένους.** 1. Ο διευθύνων τη συζήτηση έχει δικαίωμα να απαιτήσει από τον μάρτυρα όλες τις διευκρινίσεις που θεωρεί χρήσιμες για την εξακρίβωση της αλήθειας. Το ίδιο δικαίωμα έχουν και οι άλλοι σύνεδροι δικαστές και ο εισαγγελέας, τηρώντας τη διάταξη του άρθρου 333. 2. Μετά την εξέταση του μάρτυρα μπορούν επίσης οι ίδιοι να απευθύνουν και στον κατηγορούμενο όλες τις ερωτήσεις που είναι χρήσιμες για την εξακρίβωση της αλήθειας. 3. Ο κατηγορούμενος και οι άλλοι διάδικοι, καθώς και οι συνήγοροί τους, έχουν το δικαίωμα να κάνουν απευθείας στο μάρτυρα ή τον πραγματογνώμονα ή τον τεχνικό σύμβουλο του κατηγορουμένου τις ερωτήσεις που είναι χρήσιμες για την εξακρίβωση της αλήθειας. 4. Ως προς τα άλλα σημεία της εξέτασης των μαρτύρων εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 209 παρ. 2 έως και 229. Όταν ένας μάρτυρας εξετάζεται στο ακροατήριο, η κατάθεσή του που είχε δοθεί κατά την προδικασία δεν διαβάζεται. Επιτρέπεται η ανάγνωση μόνον περικοπών της κατάθεσης για να βοηθηθεί η μνήμη του μάρτυρα ή για να επισημανθούν αντιφάσεις του.
Άρθρο 358 - Παρατηρήσεις στις αποδείξεις που ενεργήθηκαν και ερωτήσεις. Μετά την εξέταση κάθε μάρτυρα ο εισαγγελέας και οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να αναφέρουν εναντίον του ή εναντίον της μαρτυρίας του οτιδήποτε μπορεί να καθορίσει ακριβέστερα την αξιοπιστία του και που συντείνει στην αποκάλυψη της αλήθειας. Μπορούν να προβαίνουν σε δηλώσεις και εξηγήσεις σχετικά με τις	**Άρθρο 358 - Παρατηρήσεις στις αποδείξεις που ενεργήθηκαν και ερωτήσεις**. Μετά την εξέταση κάθε μάρτυρα ο εισαγγελέας και οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να αναφέρουν εναντίον του ή εναντίον της μαρτυρίας του οτιδήποτε μπορεί να καθορίσει ακριβέστερα την αξιοπιστία του και που συντείνει στην αποκάλυψη της αλήθειας. Μπορούν να προβαίνουν σε δηλώσεις και εξηγήσεις σχετικά με τις

[136] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

καταθέσεις που έγιναν ή τα αποδεικτικά μέσα που εξετάστηκαν. Οι κατά τα ως άνω δηλώσεις και εξηγήσεις μπορούν να γίνουν, κατά την κρίση του προέδρου, συνολικά κατά ομάδες ή συναφείς ενότητες των σχετικών αποδεικτικών μέσων που εξετάστηκαν.	καταθέσεις που έγιναν ή τα αποδεικτικά μέσα που εξετάστηκαν. Οι κατά τα ως άνω δηλώσεις και εξηγήσεις μπορούν να γίνουν κατά την κρίση του πρόεδρου συνολικά κατά ομάδες ή συναφείς ενότητες των σχετικών αποδεικτικών μέσων που εξετάστηκαν.
Άρθρο 359 - Αποχώρηση και νέα εξέταση των μαρτύρων. 1. Όταν τελειώσει η εξέταση του μάρτυρα, αυτός παραμένει στο ακροατήριο έως το τέλος της αποδεικτικής διαδικασίας, εκτός αν το δικαστήριο του επιτρέψει να αποχωρήσει με τη συναίνεση του εισαγγελέα και των διαδίκων. Εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση έχει το δικαίωμα με αίτηση του εισαγγελέα, των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως να διατάξει να αποχωρήσουν από το ακροατήριο μερικοί ή όλοι οι μάρτυρες που εξετάστηκαν ή να εξεταστούν και πάλι μόνοι ή με την παρουσία άλλων μαρτύρων. 2. Οι Ειδικοί Επιθεωρητές και οι Επιθεωρητές - Ελεγκτές του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και όλων των Σωμάτων και Υπηρεσιών Επιθεώρησης και Ελέγχου των φορέων της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 3074/2002, όταν εξετάζονται ως μάρτυρες στο ακροατήριο, αποχωρούν μόλις ολοκληρωθεί η εξέτασή τους, εκτός αν το δικαστήριο με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή του διατάξει να παραμείνουν μέχρι το τέλος της αποδεικτικής διαδικασίας. **Άρθρο 360 - Απομάκρυνση του κατηγορουμένου.** 1. Αν το δικαστήριο πείθεται ότι η παρουσία ενός κατηγορουμένου θα εμπόδιζε την ειλικρινή κατάθεση κάποιου μάρτυρα ή συγκατηγορουμένου, μπορεί με απόφασή του να διατάξει την προσωρινή απομάκρυνση του κατηγορουμένου από το ακροατήριο· παραμένει όμως πάντοτε ο συνήγορός του. Στον κατηγορούμενο που επανέρχεται στο ακροατήριο ο πρόεδρος ανακοινώνει λεπτομερώς ό,τι έγινε και ειπώθηκε κατά τον χρόνο της απουσίας του· διαφορετικά ακυρώνεται η διαδικασία. 2. Η παραπάνω διάταξη δεν έχει εφαρμογή στα μονομελή πλημμελειοδικεία και τα πταισματοδικεία. **Άρθρο 361 - Προσβολή της τιμής του μάρτυρα.** Η εξύβριση ή η δυσφήμηση του μάρτυρα μπορεί, κατά την κρίση του εισαγγελέα και με προφορική αίτηση εκείνου που προσβλήθηκε, να εισαχθεί αμέσως στο δικαστήριο που συνεδριάζει (άρθρο 116) για να δικαστεί κατά τη διαδικασία που εφαρμόζεται στα αυτόφωρα. Για την εξύβριση ή δυσφήμηση αυτή, αν η πράξη συνοδεύτηκε με θόρυβο, εκτός από την κύρια ποινή επιβάλλεται και η χρηματική ποινή που αναφέρεται στο άρθρο 336. Αν ο υπαίτιος ζητήσει να αποδείξει την αλήθεια, όπου αυτό επιτρέπεται, η δίκη του αναβάλλεται για την επόμενη ημέρα, οπότε θα διεξαχθεί η απόδειξη, και ο υπαίτιος δικάζεται χωρίς να κλητευθεί σαν να ήταν παρών. Η παράλειψη εισαγωγής της κατηγορίας για εξύβριση ή δυσφήμηση σύμφωνα με τη διαδικασία που εφαρμόζεται στα αυτόφωρα δεν αποκλείει την περαιτέρω δίωξη κατά την κοινή διαδικασία. Αν η πράξη τελέσθηκε από συνήγορο, δεν εφαρμόζεται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο αυτό.	**Άρθρο 359 - Αποχώρηση και νέα εξέταση μαρτύρων.** Όταν τελειώσει η εξέταση του μάρτυρα, αυτός παραμένει στο ακροατήριο έως το τέλος της αποδεικτικής διαδικασίας, εκτός αν το δικαστήριο του επιτρέψει να αποχωρήσει με τη συναίνεση του εισαγγελέα και των διαδίκων. Ο διευθύνων τη συζήτηση έχει το δικαίωμα με αίτηση του εισαγγελέα, των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως να διατάξει να αποχωρήσουν από το ακροατήριο μερικοί ή όλοι οι μάρτυρες που εξετάστηκαν ή να εξεταστούν και πάλι μόνοι ή με την παρουσία άλλων μαρτύρων.
β) Πραγματογνωμοσύνη και αυτοψία	
Άρθρο 362 - Πραγματογνώμονες 1. Αφού εξεταστούν οι μάρτυρες, διαβάζονται οι εκθέσεις των πραγματογνωμόνων και των τεχνικών συμβούλων. Αν κληθούν στο ακροατήριο από τον εισαγγελέα εκείνοι που έκαναν την πραγματογνωμοσύνη για να την αναπτύξουν προφορικά, η ανάπτυξη αυτή γίνεται ύστερα από την ανάγνωση της γνωμοδότησης και οι πραγματογνώμονες περιορίζονται, όπως και οι κατά την προδικασία τεχνικοί σύμβουλοι, που κλητεύονται ταυτόχρονα από τον εισαγγελέα, στο να απαντούν στις ερωτήσεις που τους απευθύνονται. Αν κλήθηκαν αυτοί για πρώτη φορά στο ακροατήριο και εμφανίστηκαν, μπορούν να κληθούν από το διάδικο σύμφωνα με τα άρθρα 204-207 τεχνικοί σύμβουλοι, όχι περισσότεροι από τους πραγματογνώμονες, οι οποίοι περιορίζονται επίσης στην έκθεση των συμπερασμάτων τους και στους ουσιώδεις λόγους που τα στηρίζουν, καθώς και στην	**Άρθρο 360 - Πραγματογνώμονες.** 1. Μετά την εξέταση των μαρτύρων διαβάζονται οι εκθέσεις των πραγματογνωμόνων και των τεχνικών συμβούλων. Αν κληθούν στο ακροατήριο από τον εισαγγελέα οι πραγματογνώμονες για να αναπτύξουν προφορικά την έκθεσή τους, η ανάπτυξη αυτή γίνεται ύστερα από την ανάγνωση της γνωμοδότησης και οι πραγματογνώμονες περιορίζονται, όπως και οι κατά την προδικασία τεχνικοί σύμβουλοι, που κλητεύονται ταυτόχρονα από τον εισαγγελέα, στο να απαντούν στις ερωτήσεις που τους απευθύνονται. Αν οι 66 πραγματογνώμονες κλήθηκαν για πρώτη φορά στο ακροατήριο και εμφανίστηκαν, μπορούν να κληθούν από τον διάδικο σύμφωνα με τα άρθρα 204 έως 207 τεχνικοί σύμβουλοι, όχι περισσότεροι από τους πραγματογνώμονες, οι οποίοι περιορίζονται επίσης στην έκθεση των συμπερασμάτων τους και στους ουσιώδεις λόγους που τα στηρίζουν, καθώς και

απάντηση των ερωτήσεων που τους υποβάλλονται (άρθρ. 208). 2. Οι πραγματογνώμονες και οι διερμηνείς δίνουν πριν από την εξέτασή τους τον όρκο που διατυπώνεται στα άρθρα 194 και 236 με παράλειψη του όρου της μυστικότητας. Οι τεχνικοί σύμβουλοι δεν ορκίζονται. 3. Αν διαταχθεί η διεξαγωγή πραγματογνωμοσύνης, το δικαστήριο έχει υποχρέωση να διορίσει ως εισηγητή μέλος του δικαστηρίου ή ανακριτικό υπάλληλο για να διεξαχθεί ή πραγματογνωμοσύνη ενώπιόν του (άρθρ. 196).	στην απάντηση των ερωτήσεων που τους υποβάλλονται (άρθρο 208). 2. Οι πραγματογνώμονες και οι διερμηνείς δίνουν πριν από την εξέτασή τους τον όρκο που διατυπώνεται στα άρθρα 194 και 236 με παράλειψη του όρου της μυστικότητας. Οι τεχνικοί σύμβουλοι δεν δίδουν όρκο.
Άρθρο 363 - Αυτοψία. Αν αναβληθεί η υπόθεση για να γίνει αυτοψία, είναι όμως δύσκολο να μεταβεί επιτόπου ολόκληρο το δικαστήριο, η ενέργεια της αυτοψίας είναι δυνατόν να ανατεθεί σε ένα από τα μέλη του δικαστηρίου· αν πρόκειται για τόπο που βρίσκεται έξω από την έδρα του δικαστηρίου, μπορεί να ανατεθεί και σε κάποιον ανακριτικό υπάλληλο που εδρεύει στον τόπο αυτό.	**Άρθρο 361 - Αυτοψία.** Αν αναβληθεί η υπόθεση για να γίνει αυτοψία, είναι όμως δύσκολο να μεταβεί επιτόπου ολόκληρο το δικαστήριο, η ενέργεια της αυτοψίας είναι δυνατό να ανατεθεί σε ένα από τα μέλη του δικαστηρίου. Αν πρόκειται για τόπο που βρίσκεται έξω από την έδρα του δικαστηρίου, μπορεί να ανατεθεί και σε κάποιον ανακριτικό υπάλληλο που εδρεύει στον τόπο αυτό.
γ) Έγγραφα	
Άρθρο 364 - Ανάγνωση των εγγράφων. 1. Στο ακροατήριο διαβάζονται οι εκθέσεις των ανακριτικών υπαλλήλων, που συντάχθηκαν σύμφωνα με τους νόμιμους τύπους, καθώς και τα υπόλοιπα έγγραφα που υποβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της αποδεικτικής διαδικασίας και δεν αμφισβητήθηκε η γνησιότητά τους. Η ανάγνωση των εγγράφων αυτών στο ακροατήριο γίνεται μόνο ως προς τα ουσιώδη και σημαντικά, κατά την κρίση του προέδρου, σημεία τους. Κατά της σχετικής διάταξης του προέδρου μπορεί να ασκηθεί αμέσως προσφυγή σε ολόκληρο το Δικαστήριο. Αν χρειάζεται κάποιος από τους μάρτυρες ή τους κατηγορουμένους να αναγνωρίσει ένα έγγραφο ή πειστήριο, ο πρόεδρος το επιδεικνύει σε αυτόν. 2. Διαβάζονται επίσης τα πρακτικά της ίδιας ποινικής δίκης που είχε αναβληθεί. Επίσης τα έγγραφα από άλλη ποινική ή πολιτική δίκη στην οποία εκδόθηκε αμετάκλητη απόφαση, αν το δικαστήριο κρίνει ότι η ανάγνωση αυτή είναι χρήσιμη.	**Άρθρο 362 - Ανάγνωση των εγγράφων.** 1. Στο ακροατήριο διαβάζονται οι εκθέσεις των ανακριτικών υπαλλήλων, που συντάχθηκαν σύμφωνα με τους νόμιμους τύπους, καθώς και τα υπόλοιπα έγγραφα που υποβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της αποδεικτικής διαδικασίας και δεν αμφισβητήθηκε η γνησιότητά τους. Η ανάγνωση των εγγράφων αυτών στο ακροατήριο γίνεται ως προς τα ουσιώδη και σημαντικά, κατά την κρίση των διαδίκων, σημεία τους. Αν κατά την κρίση του διευθύνοντος τη συζήτηση τα σημεία των εγγράφων, η ανάγνωση των οποίων ζητείται από τους διαδίκους, δεν είναι ουσιώδη ή σημαντικά, μπορεί να ασκηθεί αμέσως προσφυγή σε όλο το δικαστήριο. Αν χρειάζεται κάποιος από τους μάρτυρες ή τους κατηγορουμένους να αναγνωρίσει ένα έγγραφο ή πειστήριο, ο διευθύνων τη συζήτηση το επιδεικνύει σε αυτόν. 2. Διαβάζονται ακόμη τα πρακτικά της ίδιας ποινικής δίκης που είχε αναβληθεί. Επίσης οι αμετάκλητες αποφάσεις που εκδόθηκαν σε άλλη ποινική ή πολιτική δίκη, αν το δικαστήριο κρίνει ότι η ανάγνωση αυτή είναι χρήσιμη. 3. Αν ζητείται η ανάγνωση εγγράφου το οποίο προσκομίζεται για πρώτη φορά στο ακροατήριο και ασκεί ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης, ο διάδικος που δεν το προσκόμισε, δικαιούται, εφόσον δεν είναι δυνατόν να τοποθετηθεί σχετικά με το περιεχόμενό του κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, να ζητήσει προς τούτο διακοπή της δίκης μέχρι δέκα πέντε το πολύ ημέρες.
Άρθρο 365 - Ανάγνωση ένορκων καταθέσεων. 1. Στις περιπτώσεις που είναι αδύνατη η εμφάνιση ενός μάρτυρα στο ακροατήριο εξαιτίας θανάτου, γήρατος, μακράς και σοβαρής ασθένειας, διαμονής στο εξωτερικό ή άλλου εξαιρετικά σοβαρού κωλύματος (άρθρο 219 παρ. 2) ή σε όσες άλλες περιπτώσεις ορίζει ο νόμος, διαβάζεται στο ακροατήριο, αν υποβληθεί αίτηση, η ένορκη κατάθεσή του που δόθηκε στην προδικασία· διαφορετικά ακυρώνεται η διαδικασία. Στις παραπάνω περιπτώσεις μπορεί το δικαστήριο να διατάξει όσα ορίζονται στο άρθρο 354. 2. Το δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει μάρτυρα που κλητεύθηκε εκ παραδρομής.	**Άρθρο 363 - Ανάγνωση ένορκων καταθέσεων.** 1. Στις περιπτώσεις που κρίνεται αιτιολογημένα ότι είναι αδύνατη η εμφάνιση ενός μάρτυρα στο ακροατήριο εξαιτίας θανάτου, γήρατος, μακράς και σοβαρής ασθένειας, μη ανεύρεσής του λόγω αδυναμίας εντοπισμού της διεύθυνσης κατοικίας του ή σε όσες άλλες περιπτώσεις ορίζει ο νόμος, διαβάζεται στο ακροατήριο, αν υποβληθεί αίτηση ή αυτεπαγγέλτως, η ένορκη κατάθεσή του που δόθηκε στην προδικασία, εκτός αν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 354. Η ανάγνωση της ένορκης κατάθεσης της προδικασίας χωρίς τη συνδρομή των ανωτέρω προϋποθέσεων επιφέρει ακυρότητα της διαδικασίας. 2. Σε περιπτώσεις που η εμφάνιση του απόντος μάρτυρα στο ακροατήριο είναι εφικτή, η ένορκη κατάθεσή του που δόθηκε στην προδικασία διαβάζεται στο ακροατήριο μόνον εφόσον συναινεί ρητώς ο κατηγορούμενος ή ο συνήγορος που τον εκπροσωπεί, με δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά.
δ) Εξέταση του κατηγορουμένου και του αστικώς υπευθύνου	**δ) Εξέταση του κατηγορουμένου**
	Άρθρο 364 - Συνεννόηση κατηγορουμένου με τον συνήγορό του. Ο κατηγορούμενος μπορεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας να συνεννοείται με τον συνήγορό του, όχι όμως προκειμένου να δώσει απάντηση σε ερώτηση.
Άρθρο 366 - Απολογία του κατηγορουμένου. 1. Εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση καλεί τον κατηγορούμενο να	**Άρθρο 365 - Απολογία του κατηγορουμένου.** 1. Ο διευθύνων τη συζήτηση καλεί τον κατηγορούμενο να

απολογηθεί για την κατηγορία που του αποδίδεται. Κατά την απολογία του ο κατηγορούμενος πρέπει να μη διακόπτεται, εκτός αν επιμένει να απομακρύνεται από το θέμα, και να μην εμποδίζεται στην αφήγηση περιστατικών που αποκρούουν την κατηγορία. Αφού τελειώσει η απολογία, μπορούν να γίνουν ερωτήσεις στον κατηγορούμενο από εκείνον που διευθύνει τη συζήτηση, τον εισαγγελέα ή το δημόσιο κατήγορο και τους δικαστές. Οι υπόλοιποι διάδικοι, καθώς και οι συνήγοροί τους, επιτρέπεται να υποβάλλουν ερωτήσεις στον κατηγορούμενο μόνο με τη μεσολάβηση εκείνου που διευθύνει τη συζήτηση. 2. Αν όσα εκθέτει ο κατηγορούμενος είναι στο σύνολό τους ή εν μέρει διαφορετικά από όσα ο ίδιος εξέθεσε στην προδικασία, είναι δυνατόν να του διαβαστούν οι αντίθετες περικοπές της απολογίας του κατά την ανάκριση. 3. Ο κατηγορούμενος μπορεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας να συνεννοείται με το συνήγορό του, όχι όμως όταν πρόκειται να δώσει απάντηση σε ερώτηση. Αν ο κατηγορούμενος αρνηθεί να απολογηθεί ή να απαντήσει σε ερώτηση, αυτό αναγράφεται στα πρακτικά. **Άρθρο 367 - Εξέταση του αστικώς υπευθύνου.** Μετά την απολογία του κατηγορουμένου εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση εξετάζει τον αστικώς υπεύθυνο, στον οποίο μπορούν να απευθύνουν ερωτήσεις ο εισαγγελέας, οι δικαστές και οι διάδικοι.	απολογηθεί για την κατηγορία που του αποδίδεται. Κατά την απολογία του ο κατηγορούμενος πρέπει να μη διακόπτεται, εκτός αν επιμένει να απομακρύνεται από το θέμα, και να μην εμποδίζεται στην αφήγηση περιστατικών που αποκρούουν την κατηγορία. Αφού τελειώσει η απολογία, μπορούν να γίνουν ερωτήσεις στον κατηγορούμενο από τον διευθύνοντα τη συζήτηση, τον εισαγγελέα και τους δικαστές. Οι υπόλοιποι διάδικοι, καθώς και οι συνήγοροί τους, επιτρέπεται να υποβάλλουν ερωτήσεις στον κατηγορούμενο μόνο με τη μεσολάβηση εκείνου που διευθύνει τη συζήτηση. Ο συγκατηγορούμενος έχει το δικαίωμα να υποβάλλει απευθείας ερωτήσεις στον έτερο κατηγορούμενο που τον ενοχοποιεί. 2. Αν όσα εκθέτει ο κατηγορούμενος είναι στο σύνολό τους ή εν μέρει διαφορετικά από όσα ο ίδιος εξέθεσε στην προδικασία, είναι δυνατό να του διαβαστούν οι αντίθετες περικοπές της απολογίας του κατά την ανάκριση. 3. Αν ο κατηγορούμενος αρνηθεί να απολογηθεί ή να απαντήσει σε ερώτηση, αυτό αναγράφεται στα πρακτικά.
Άρθρο 368 - Συμπληρωματικές έρευνες. Αφού απολογηθεί ο κατηγορούμενος και εξεταστεί ο αστικώς υπεύθυνος, εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση ερωτά τον εισαγγελέα και τους διαδίκους, σύμφωνα με όσα ορίζει το άρθρο 333, αν έχουν ανάγκη από κάποια συμπληρωματική εξέταση ή διευκρίνιση· κατόπιν κηρύσσει τη λήξη της αποδεικτικής διαδικασίας. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται στο πταισματοδικείο.	**Άρθρο 366 - Συμπληρωματικές έρευνες.** Αφού απολογηθεί ο κατηγορούμενος, ο διευθύνων τη συζήτηση ρωτάει τον εισαγγελέα και τους διαδίκους, σύμφωνα με όσα ορίζει το άρθρο 333, αν έχουν ανάγκη από κάποια συμπληρωματική εξέταση ή διευκρίνιση και κατόπιν κηρύσσει τη λήξη της αποδεικτικής διαδικασίας.
ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΤΙ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΗΝ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	
Άρθρο 369 - Αγορεύσεις. 1. Όταν τελειώσει η αποδεικτική διαδικασία, εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση δίνει το λόγο στον εισαγγελέα ή τους εισαγγελείς (άρθρ. 32 παρ. 2), έπειτα στον πολιτικώς ενάγοντα, ο οποίος πρέπει να αναπτύξει συγχρόνως και το θέμα που αφορά τις απαιτήσεις του, δεν μπορεί όμως να επεκταθεί στο θέμα της ποινής που πρέπει να επιβληθεί, ύστερα στον αστικώς υπεύθυνο και τέλος δίνει το λόγο στον κατηγορούμενο. 2. Δικαίωμα δευτερολογίας έχει μόνο ένας εισαγγελέας και ο κατηγορούμενος ή ένας συνήγορός του. Η δευτερολογία πρέπει να περιορίζεται στην απόκρουση αντίθετων επιχειρημάτων και δεν μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από μισή ώρα. Στη δευτερολογία έχουν το δικαίωμα να απαντήσουν ο εισαγγελέας και οι διάδικοι. 3. Ο κατηγορούμενος ή ο συνήγορός του έχει πάντοτε το δικαίωμα να μιλήσει τελευταίος.	**Άρθρο 367 - Αγορεύσεις.** 1. Όταν τελειώσει η αποδεικτική διαδικασία, ο διευθύνων τη συζήτηση δίνει τον λόγο στον εισαγγελέα, έπειτα στον παριστάμενο για την υποστήριξη της κατηγορίας, ο οποίος δεν μπορεί να επεκταθεί στο θέμα της ποινής που πρέπει να επιβληθεί, και τέλος δίνει τον λόγο στον κατηγορούμενο. 2. Δικαίωμα δευτερολογίας έχει ο εισαγγελέας και ο κατηγορούμενος ή ένας συνήγορός του. Η δευτερολογία πρέπει να περιορίζεται στην απόκρουση αντίθετων επιχειρημάτων και δεν μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από μισή ώρα. Στη δευτερολογία έχουν το δικαίωμα να απαντήσουν ο εισαγγελέας και οι διάδικοι. 3. Ο κατηγορούμενος ή ο συνήγορός του έχει πάντοτε το δικαίωμα να μιλήσει τελευταίος.
Άρθρο 370 - Πώς τελειώνει η ποινική δίκη. Η ποινική δίκη τελειώνει: α) με την καταδίκη ή την αθώωση του κατηγορουμένου· β) με την οριστική παύση της ποινικής δίωξης, όταν έχει γίνει παραίτηση από το δικαίωμα της έγκλησης ή όταν έχει γίνει ανάκλησή της ή όταν έχει αμνηστευθεί η πράξη ή έχει παραγραφεί το αξιόποινό της ή όταν ο κατηγορούμενος έχει πεθάνει· γ) με την κήρυξη της ποινικής δίωξης απαράδεκτης στις περιπτώσεις που υπάρχει δεδικασμένο (άρθρο 57), ή όταν δεν υπάρχει η έγκληση, αίτηση ή άδεια (αρ. 41 και 55) που απαιτείται για τη δίωξη.	**Άρθρο 368 - Πώς τελειώνει η ποινική δίκη.** Η ποινική δίκη τελειώνει: α) με την καταδίκη ή την αθώωση του κατηγορουμένου· β) με την οριστική παύση της ποινικής δίωξης, όταν έχει γίνει παραίτηση από το δικαίωμα της έγκλησης ή όταν έχει γίνει ανάκλησή της ή όταν έχει αμνηστευθεί η πράξη ή έχει παραγραφεί το αξιόποινό της ή όταν ο κατηγορούμενος έχει πεθάνει· γ) με την κήρυξη της ποινικής δίωξης απαράδεκτης στις περιπτώσεις που υπάρχει δεδικασμένο ή εκκρεμοδικία (άρθρο 57) ή όταν δεν υπάρχει η έγκληση, αίτηση ή άδεια (άρθρα 41, 53, 56) που απαιτείται για τη δίωξη. Η δικαστική άφεση της ποινής και η απαλλαγή λόγω έμπρακτης μετάνοιας λογίζονται ως αθώωση του κατηγορουμένου.
Άρθρο 371 - Κατάρτιση και δημοσίευση των αποφάσεων. 1. Οι αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων δημοσιεύονται σε δημόσια συνεδρίαση από εκείνον που διευθύνει τη συζήτηση μετά την περάτωσή της και πριν αρχίσει η συζήτηση της επόμενης υπόθεσης. Αν για ειδικούς λόγους επιβάλλεται να επιφυλαχθεί το	**Άρθρο 369 - Κατάρτιση και δημοσίευση των αποφάσεων.** 1. Οι αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων δημοσιεύονται σε δημόσια συνεδρίαση από τον διευθύνοντα τη συζήτηση μετά την περάτωσή της και πριν αρχίσει η συζήτηση της επόμενης υπόθεσης. Αν για ειδικούς λόγους επιβάλλεται να επιφυλαχθεί το

δικαστήριο να εκδώσει την απόφασή του σε μεταγενέστερο χρόνο, αυτός που διευθύνει τη συζήτηση έχει την υποχρέωση να γνωστοποιεί την ώρα που θα δημοσιευθεί η απόφαση. 2. Οι αποφάσεις των πολυμελών δικαστηρίων καταρτίζονται από την ψήφο των δικαστών που συγκρότησαν το δικαστήριο σε μυστική διάσκεψη, στην οποία παρίσταται ο γραμματέας. Εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση συγκεντρώνει τις ψήφους, αρχίζοντας από τον κατώτερο στο βαθμό και σε περίπτωση που οι δικαστές είναι ισόβαθμοι από το νεότερο στο βαθμό, ενώ ο ίδιος ψηφίζει τελευταίος. Αν υπάρχει διχογνωμία, επικρατεί η γνώμη της πλειοψηφίας, ενώ σε περίπτωση ισοψηφίας η ευμενέστερη γνώμη για τον κατηγορούμενο. Αν εκδηλώθηκαν περισσότερες από δύο γνώμες, οι δικαστές που ψήφισαν υπέρ της δυσμενέστερης γνώμης για τον κατηγορούμενο ή υπέρ της βαρύτερης ποινής προσχωρούν στη γνώμη εκείνων που ψήφισαν υπέρ της αμέσως ηπιότερης, ωσότου επιτευχθεί η πλειοψηφία. 3. Πρώτα γίνεται ψηφοφορία για την ενοχή ή την αθωότητα του κατηγορουμένου για την πράξη που του αποδίδεται, όπως αυτή προέκυψε από την κύρια διαδικασία και για το χαρακτηρισμό της πράξης. Αφού κηρυχθεί ένοχος ο κατηγορούμενος, γίνεται αμέσως κατόπιν συζήτηση για την ποινή που θα πρέπει να επιβληθεί και ενδεχομένως για τα μέτρα ασφάλειας και για τις απαιτήσεις του πολιτικώς ενάγοντος. 4. Το δικαστήριο αφαιρεί από την ποινή που επιβλήθηκε το χρόνο της προσωρινής κράτησης του καταδικασμένου σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ποινικού κώδικα. Αν το δικαστήριο παρέλειψε να τον αφαιρέσει στην καταδικαστική απόφαση, μπορεί να το πράξει και με μεταγενέστερη απόφασή του, με αίτηση του καταδίκου ή του εισαγγελέα. Μπορεί επίσης να διορθώσει τα σφάλματα που έγιναν στον υπολογισμό. Όταν το δικαστήριο που επέβαλε την ποινή είναι το μεικτό ορκωτό και η σύνοδος έχει λήξει, αρμόδιο για την αφαίρεση της προσωρινής κράτησης είναι το τριμελές εφετείο, ενώ αν η απόφαση είναι του μεικτού ορκωτού εφετείου, αρμόδιο είναι το πενταμελές εφετείο. Εναντίον της απόφασης για τον υπολογισμό του χρόνου της προσωρινής κράτησης επιτρέπεται το ένδικο μέσο της αναίρεσης. 5. Στην περίπτωση που ο κατηγορούμενος αθωώθηκε εφαρμόζεται και το άρθρο 71.	δικαστήριο να εκδώσει την απόφασή του σε μεταγενέστερο χρόνο, ο διευθύνων τη συζήτηση έχει την υποχρέωση να γνωστοποιεί την ώρα που θα δημοσιευθεί η απόφαση. 2. Οι αποφάσεις των πολυμελών δικαστηρίων καταρτίζονται από την ψήφο των δικαστών που συγκρότησαν το δικαστήριο σε μυστική διάσκεψη, στην οποία παρίσταται ο γραμματέας. Ο διευθύνων τη συζήτηση συγκεντρώνει τις ψήφους, αρχίζοντας από τον κατώτερο στο βαθμό και σε περίπτωση που οι δικαστές είναι ισόβαθμοι από τον νεότερο στο βαθμό, ενώ ο ίδιος ψηφίζει τελευταίος. Αν υπάρχει διχογνωμία, επικρατεί η γνώμη της πλειοψηφίας. Αν εκδηλώθηκαν περισσότερες από δύο γνώμες, οι δικαστές που ψήφισαν υπέρ της δυσμενέστερης γνώμης για τον κατηγορούμενο ή υπέρ της βαρύτερης ποινής προσχωρούν στη γνώμη εκείνων που ψήφισαν υπέρ της αμέσως ηπιότερης, ωσότου επιτευχθεί η πλειοψηφία. 3. Πρώτα γίνεται ψηφοφορία για την ενοχή ή την αθωότητα του κατηγορουμένου για την πράξη που του αποδίδεται, όπως αυτή προέκυψε από την κύρια διαδικασία και για τον χαρακτηρισμό της πράξης. Αφού κηρυχθεί ένοχος ο κατηγορούμενος, γίνεται αμέσως κατόπιν συζήτηση για την ποινή που θα πρέπει να επιβληθεί και ενδεχομένως για τα μέτρα ασφαλείας. 4. Το δικαστήριο αφαιρεί από την ποινή που επιβλήθηκε τον χρόνο της προσωρινής κράτησης του καταδικασμένου σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ποινικού κώδικα. Αν το δικαστήριο παρέλειψε να τον αφαιρέσει στην καταδικαστική απόφαση, μπορεί να το πράξει και με μεταγενέστερη απόφασή του, με αίτηση του καταδίκου ή του εισαγγελέα. Μπορεί επίσης να διορθώσει τα σφάλματα που έγιναν στον υπολογισμό. Όταν το δικαστήριο που επέβαλε την ποινή είναι το μικτό ορκωτό δικαστήριο και η σύνοδος έχει λήξει, αρμόδιο για την αφαίρεση της προσωρινής κράτησης είναι το τριμελές εφετείο, ενώ αν η απόφαση είναι του μικτού ορκωτού εφετείου, αρμόδιο είναι το πενταμελές εφετείο. Εναντίον της απόφασης για τον υπολογισμό του χρόνου της προσωρινής κράτησης επιτρέπεται το ένδικο μέσο της αναίρεσης. 5. Όταν απαγγελθεί η απόφαση, ο διευθύνων τη συζήτηση ανακοινώνει σε εκείνον που καταδικάστηκε ότι έχει το δικαίωμα να ασκήσει έφεση ή αναίρεση μέσα στην νόμιμη προθεσμία.
	Άρθρο 370 - Καταχώρηση μειοψηφίας. Σε κάθε δικαστική απόφαση καταχωρίζεται υποχρεωτικά η γνώμη της μειοψηφίας, αν υπάρχει, με τα ονόματα των δικαστών που μειοψηφούν, τα οποία αναφέρονται και κατά την απαγγελία της απόφασης στο ακροατήριο.
Άρθρο 372 - Αποφάσεις που δημοσιεύονται στον τύπο. Στις περιπτώσεις που ο νόμος ορίζει ότι η δικαστική απόφαση πρέπει να δημοσιευτεί στον τύπο, το δικαστήριο πρέπει να καθορίσει στην ίδια την απόφαση αν πρέπει να δημοσιευτεί ολόκληρη ή μόνο ορισμένα τμήματά της και σε ποια ή ποιες εφημερίδες.	**Άρθρο 371 - Αποφάσεις που δημοσιεύονται στον τύπο.** Στις περιπτώσεις που ο νόμος ορίζει ότι η δικαστική απόφαση πρέπει να δημοσιευθεί στον τύπο, το δικαστήριο πρέπει να καθορίσει στην ίδια την απόφαση αν πρέπει να δημοσιευτεί ολόκληρη ή μόνο ορισμένα τμήματά της και σε ποια ή ποιες εφημερίδες.
Άρθρο 373 - Έξοδα. Τύχη των πραγμάτων που κατασχέθηκαν. Με την τελειωτική απόφαση, οι διάδικοι που ηττήθηκαν στη δίκη καταδικάζονται στα έξοδα (άρθρα 581 επ.)· με την ίδια απόφαση το δικαστήριο διατάσσει να αποδοθούν στον ιδιοκτήτη τα πράγματα που αφαιρέθηκαν και τα πειστήρια, όσα κατασχέθηκαν ή παραδόθηκαν κατά την ανάκριση και δεν έγινε άρση της κατάσχεσής τους σύμφωνα με το άρθρο 268·διατάσει επίσης τη δήμευση των αντικειμένων που πρέπει να δημευτούν· στις προηγούμενες περιπτώσεις εφαρμόζεται αναλόγως η διάταξη του άρθρου 310 παρ. 2.	**Άρθρο 372 - Έξοδα.** Τύχη των πραγμάτων που κατασχέθηκαν. Με την τελειωτική απόφαση οι διάδικοι που ηττήθηκαν στη δίκη καταδικάζονται στα έξοδα (άρθρα 577 επ.). Με την ίδια απόφαση το δικαστήριο διατάσσει να αποδοθούν στον ιδιοκτήτη τα πράγματα που αφαιρέθηκαν και τα πειστήρια, όσα κατασχέθηκαν ή παραδόθηκαν κατά την ανάκριση και δεν έγινε άρση της κατάσχεσής τους σύμφωνα με το άρθρο 269. Διατάσσει επίσης τη δήμευση των αντικειμένων που πρέπει να δημευτούν. Στις προηγούμενες περιπτώσεις εφαρμόζεται αναλόγως η διάταξη του άρθρου 311 παρ. 2. **Άρθρο 373 - Τύχη δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων.** 1. Με την τελειωτική απόφαση το δικαστήριο αποφασίζει για την τύχη των δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων. 2. Σε περίπτωση αθώωσης του κατηγορουμένου το δικαστήριο

	αίρει την δέσμευση και διατάσσει την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων στον ιδιοκτήτη τους. 3. Σε περίπτωση καταδίκης, αν τα δεσμευμένα περιουσιακά στοιχεία προέρχονται άμεσα ή έμμεσα από την αξιόποινη πράξη και συνιστούν την περιουσιακή ζημία που υπέστη το θύμα, αποδίδονται στο τελευταίο. Διαφορετικά διατάσσεται η δήμευσή τους, εφόσον αυτή προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις. 4. Το δικαστήριο μπορεί να περιορίσει τη δήμευση σε μέρος των δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων. Στην περίπτωση αυτή αίρει κατά τα λοιπά τη δέσμευση και διατάσσει κατά το σκέλος της αυτό την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων στον ιδιοκτήτη τους. 5. Σε περίπτωση οριστικής παύσης της ποινικής δίωξης λόγω παραγραφής ή θανάτου ή κήρυξης αυτής απαράδεκτης το δικαστήριο διατάσσει την απόδοση των δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων στον παθόντα, εφόσον ήθελε προκύψει ότι αυτά προέρχονται άμεσα ή έμμεσα από την αξιόποινη πράξη και συνιστούν την περιουσιακή ζημία που υπέστη αυτός. Διαφορετικά διατάσσει τη δήμευσή τους, εφόσον αυτή προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις. Στις προηγούμενες περιπτώσεις εφαρμόζεται αναλόγως και η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 311.
ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ	
ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΣΤΟ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΕΙΟ	
Άρθρο 374 - Αριθμός, σειρά και κατανομή των υποθέσεων στο πλημμελειοδικείο. 1. Σε κάθε δικάσιμο προσδιορίζονται για εκδίκαση μέχρι τριάντα υποθέσεις, αν πρόκειται για το τριμελές πλημμελειοδικείο, ή μέχρι εξήντα αν πρόκειται για το μονομελές. Ο αριθμός αυτός μπορεί να αυξηθεί αν ο εισαγγελέας, με τη σύμφωνη γνώμη και του διευθύνοντος το δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη και τα στατιστικά δεδομένα, κρίνει ότι όλες οι υποθέσεις μπορούν να περατωθούν εντός της ημέρας. 2. Ο εισαγγελέας, όταν προσδιορίζει τις υποθέσεις κάθε δικασίμου τις κατανέμει σε τρία μέρη, αφού πάντοτε λάβα υπόψη του το χρόνο τελέσεως της πράξεως. Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει τις υποθέσεις, που επίκειται η παραγραφή τους, καθώς και εκείνες στις οποίες ο κατηγορούμενος κρατείται προσωρινά για τη δικαζόμενη υπόθεση, το δεύτερο εκείνες που προέρχονται από αναβολή και το τρίτο τις λοιπές υποθέσεις, εκτός αν ο εισαγγελέας με διάταξη του κρίνει διαφορετικά. 3. Τρεις τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη συνεδρίαση, ο γραμματέας της εισαγγελίας αναρτά, στον προς τούτο χώρο της εισαγγελίας, αντίγραφο της σειράς των υποθέσεων, σύμφωνα με το έκθεμα, σημειώνοντας και το χρόνο που θα εκδικαστούν. Η σειρά του εκθέματος δεν μπορεί να αλλάξει παρά μόνο με απόφαση του δικαστηρίου, που δημοσιεύεται κατά την έναρξη της συνεδριάσεως και αφορά υπόθεση στην οποία όλοι οι διάδικοι είναι παρόντες. Μπορεί όμως το δικαστήριο, με απόφαση του και κατά τη διάρκεια της συνεδριάσεως, να μεταθέσει τη συζήτηση για ορισμένη υπόθεση σε επόμενο αριθμό της σειράς, ύστερα από αίτηση κάποιου από τους διαδίκους ή και αυτεπαγγέλτως για εξαιρετικούς λόγους.	**Άρθρο 374 - Αριθμός, σειρά και κατανομή των υποθέσεων στο πλημμελειοδικείο.** 1. Σε κάθε δικάσιμο προσδιορίζονται για εκδίκαση μέχρι τριάντα υποθέσεις, αν πρόκειται για το τριμελές πλημμελειοδικείο, ή μέχρι εξήντα αν πρόκειται για το μονομελές. Ο αριθμός αυτός μπορεί να αυξηθεί αν ο εισαγγελέας, με τη σύμφωνη γνώμη και του διευθύνοντος το δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη και τα στατιστικά δεδομένα, κρίνει ότι όλες οι υποθέσεις μπορούν να περατωθούν εντός της ημέρας. 2. Ο εισαγγελέας, όταν προσδιορίζει τις υποθέσεις κάθε δικασίμου τις κατανέμει σε τρία μέρη, αφού πάντοτε λάβει υπόψη του τον χρόνο τέλεσης της πράξης. Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει τις υποθέσεις, που επίκειται η παραγραφή τους, καθώς και εκείνες στις οποίες ο κατηγορούμενος κρατείται προσωρινά για τη δικαζόμενη υπόθεση, το δεύτερο εκείνες που προέρχονται από αναβολή και το τρίτο τις λοιπές υποθέσεις, εκτός αν ο εισαγγελέας με διάταξή του κρίνει διαφορετικά. 3. Τρεις τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη συνεδρίαση, ο γραμματέας της εισαγγελίας αναρτά, στον προς τούτο χώρο της εισαγγελίας, αντίγραφο της σειράς των υποθέσεων, σύμφωνα με το έκθεμα σημειώνοντας και τον χρόνο που θα εκδικαστούν. Η σειρά του εκθέματος δεν μπορεί να αλλάξει παρά μόνο με απόφαση του δικαστηρίου, που δημοσιεύεται κατά την έναρξη της συνεδρίασης και αφορά υπόθεση στην οποία όλοι οι διάδικοι είναι παρόντες. Μπορεί όμως το δικαστήριο, με απόφασή του και κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, να μεταθέσει τη συζήτηση για ορισμένη υπόθεση σε επόμενο αριθμό της σειράς, ύστερα από αίτηση κάποιου από τους διαδίκους ή και αυτεπαγγέλτως για εξαιρετικούς λόγους.
ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΣΤΟ ΕΦΕΤΕΙΟ	
Άρθρο 375 - Ιδιαίτερες δικάσιμοι - Διακοπή των συνεδριάσεων. 1. Στα τριμελή εφετεία κακουργημάτων ορίζονται ιδιαίτερες κατά μήνα δικάσιμοι, στις οποίες προσδιορίζονται αποκλειστικά και μόνο υποθέσεις με κατηγορούμενο ή κατηγορουμένους προσωρινά κρατούμενους, καθώς και υποθέσεις φορολογικών κακουργημάτων του ν. 2523/1997. Στα Εφετεία Αθηνών, Πειραιά	**Άρθρο 375 - Ιδιαίτερες δικάσιμοι.** [137] **Διακοπή των συνεδριάσεων.** 1. Στα τριμελή εφετεία κακουργημάτων ορίζονται ιδιαίτερες κατά μήνα δικάσιμοι, στις οποίες προσδιορίζονται αποκλειστικά και μόνο υποθέσεις με κατηγορούμενο ή κατηγορουμένους προσωρινά κρατούμενους. Στα Εφετεία Αθηνών, Πειραιά και Θεσσαλονίκης οι ιδιαίτερες αυτές δικάσιμοι δεν μπορεί να είναι

[137] Όπως διορθώθηκε με τις Διορθώσεις Σφαλμάτων (Α' 122).

και Θεσσαλονίκης οι ιδιαίτερες αυτές δικάσιμοι δεν μπορεί να είναι λιγότερες από τρεις κάθε μήνα μόνο για τις υποθέσεις με προσωρινά κρατούμενους και οπωσδήποτε μία για τις υποθέσεις φορολογικών κακουργημάτων. Για την εκδίκαση των συγκεκριμένων υποθέσεων τα εφετεία συνεδριάζουν και κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών, εκτός από το μήνα Αύγουστο. 2. Οι διατάξεις του προηγούμενου άρθρου έχουν εφαρμογή και στο εφετείο εκτός από την παρ. 1. 3. Το εφετείο, όταν δικάζει πλημμελήματα μπορεί να διατάξει μία ή περισσότερες φορές τη διακοπή της δίκης έως δεκαπέντε ημέρες μέσα σε χρονικό διάστημα τριάντα το πολύ ημερών για ανυπέρβλητο κώλυμα που παρουσιάστηκε κατά τη διαδικασία είτε από την πλευρά των δικαστών είτε από την πλευρά των διαδίκων ή για να προσαχθούν με τη βία οι μάρτυρες (άρθρ. 231 παρ. 4). 4. Σε δίκες που διαρκούν περισσότερο από ένα μήνα ή αφορούν κακούργημα, το κάθε δικαστήριο μπορεί να διατάξει την διακοπή της δίκης μέχρι 30 ημέρες κάθε φορά. Στο χρόνο της διακοπής της δίκης δεν συνυπολογίζονται οι ημέρες κατά τις οποίες το δικαστήριο δεν συνεδριάζει, λόγω αργιών, απεργιών, αποχής ή ανωτέρας βίας. 5. Αν το ανυπέρβλητο κώλυμα παρουσιαστεί στο πρόσωπο κάποιου δικαστή, το εφετείο στη συζήτηση για τη διακοπή της δίκης μπορεί να συγκροτηθεί και από άλλους δικαστές που αναπληρώνουν τους κωλυόμενους.	λιγότερες από τρεις κάθε μήνα μόνο για τις υποθέσεις με προσωρινά κρατούμενους. Για την εκδίκαση των συγκεκριμένων υποθέσεων τα εφετεία συνεδριάζουν και κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών, εκτός από το μήνα Αύγουστο. 2. Οι διατάξεις του προηγούμενου άρθρου έχουν εφαρμογή και στο εφετείο εκτός από την παρ. 1. 3. Το εφετείο όταν δικάζει πλημμελήματα μπορεί να διατάξει μία ή περισσότερες φορές τη διακοπή της συνεδρίασης έως δεκαπέντε ημέρες μέσα σε χρονικό διάστημα τριάντα το πολύ ημερών για ανυπέρβλητο κώλυμα που παρουσιάστηκε κατά τη διαδικασία, είτε από την πλευρά των δικαστών είτε από την πλευρά των διαδίκων ή για να προσαχθούν με τη βία οι μάρτυρες (άρθρο 231 παρ. 5). 4. Σε δίκες που διαρκούν περισσότερο από ένα μήνα ή αφορούν κακούργημα, το κάθε δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη διακοπή της δίκης μέχρι τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες κάθε φορά. 5. Αν το ανυπέρβλητο κώλυμα παρουσιαστεί στο πρόσωπο κάποιου δικαστή, το εφετείο στη συζήτηση για τη διακοπή της δίκης μπορεί να συγκροτηθεί και από άλλους δικαστές που αναπληρώνουν τους κωλυομένους.
Άρθρο 376 - Αυτεπάγγελτος διορισμός συνηγόρου. Σε περίπτωση που η κατηγορία αφορά κακούργημα, αν ο κατηγορούμενος δεν έχει συνήγορο και υποβάλει σχετικό αίτημα, ο πρόεδρος διορίζει συνήγορό του, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 340 παρ. 1 και θέτει στη διάθεσή του τη δικογραφία (άρθρ. 325).	**Άρθρο 376 - Αυτεπάγγελτος διορισμός συνηγόρου.** Σε περίπτωση που η κατηγορία αφορά κακούργημα, αν ο κατηγορούμενος δεν έχει συνήγορο, ο διευθύνων τη συζήτηση διορίζει συνήγορό του, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 340 παρ. 1 και θέτει στη διάθεσή του τη δικογραφία (άρθρο 321 παρ. 6).
ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΣΤΑ ΜΙΚΤΑ ΟΡΚΩΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ	
Άρθρο 377 - Γενικές διατάξεις. 1. Το μεικτό ορκωτό δικαστήριο και το μεικτό ορκωτό εφετείο συγκροτούνται κάθε μήνα, εκτός από τους μήνες Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο, κατά τους οποίους μπορούν να συγκροτηθούν μόνο για εξαιρετικούς λόγους. Ο εισαγγελέας εφετών κρίνει αν υπάρχουν οι εξαιρετικοί λόγοι. 2. Η σύνοδος του δικαστηρίου διαρκεί είκοσι τέσσερις ημέρες, διαιρείται σε δύο δωδεκαήμερες περιόδους. Η σύνοδος δεν μπορεί να παραταθεί πέρα από τις είκοσι τέσσερις ημέρες. Η δικαιοδοσία του δικαστηρίου εξακολουθεί και μετά την εικοστή τέταρτη ημέρα για να συνεχιστεί η εκδίκαση υπόθεσης που είχε αρχίσει πριν λήξει η σύνοδος.	**Άρθρο 377 - Γενικές διατάξεις.** 1. Το μικτό ορκωτό δικαστήριο και το μικτό ορκωτό εφετείο συγκροτούνται κάθε μήνα, εκτός από τους μήνες Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο, κατά τους οποίους μπορούν να συγκροτηθούν μόνο για εξαιρετικούς λόγους. Ο εισαγγελέας εφετών κρίνει αν υπάρχουν οι εξαιρετικοί λόγοι. 2. Η σύνοδος του δικαστηρίου διαρκεί είκοσι τέσσερις ημέρες, διαιρείται σε δύο δωδεκαήμερες περιόδους. Η σύνοδος δεν μπορεί να παραταθεί πέρα από τις είκοσι τέσσερις ημέρες. Η δικαιοδοσία του δικαστηρίου εξακολουθεί και μετά την εικοστή τέταρτη ημέρα για να συνεχιστεί η εκδίκαση υπόθεσης που είχε αρχίσει πριν λήξει η σύνοδος.
Άρθρο 378. 1. Κάθε χρόνο στη διάρκεια του Σεπτεμβρίου ο εισαγγελέας εφετών ορίζει με διάταξη την ημέρα που αρχίζει κάθε σύνοδος των μεικτών ορκωτών δικαστηρίων της έδρας του και της περιφέρειάς του, καθώς και του μεικτού ορκωτού εφετείου της περιφέρειάς του στους επόμενους μήνες από τον Οκτώβριο έως και τον Ιούνιο. Επίσης κάθε χρόνο μέσα στον Ιούνιο ο εισαγγελέας εφετών ορίζει με διάταξη τη συγκρότηση των παραπάνω δικαστηρίων για τους μήνες Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο, αν κατά την κρίση του εξαιρετικοί λόγοι επιβάλλουν τη συγκρότησή τους και σ' αυτούς τους μήνες. 2. Οι παραπάνω διατάξεις του εισαγγελέα των εφετών τοιχοκολλούνται στην αίθουσα κάθε μεικτού ορκωτού δικαστηρίου και κάθε μεικτού εφετείου αντίστοιχα. Η διάταξη που εκδίδεται τον Ιούνιο τοιχοκολλάται μόνο στην αίθουσα των δικαστηρίων που πρόκειται να συγκροτηθούν αυτά στους καλοκαιρινούς μήνες.	**Άρθρο 378 - Συγκρότηση δικαστηρίων.** 1. Κάθε χρόνο στη διάρκεια του Σεπτεμβρίου ο εισαγγελέας εφετών ορίζει με διάταξη την ημέρα που αρχίζει κάθε σύνοδος των μικτών ορκωτών δικαστηρίων της έδρας του και της περιφέρειάς του, καθώς και του μικτού ορκωτού εφετείου της περιφέρειάς του στους επόμενους μήνες από τον Οκτώβριο έως και τον Ιούνιο. Επίσης κάθε χρόνο μέσα στον Ιούνιο ο εισαγγελέας εφετών ορίζει με διάταξη τη συγκρότηση των παραπάνω δικαστηρίων για τους μήνες Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο, αν κατά την κρίση του εξαιρετικοί λόγοι επιβάλλουν τη συγκρότησή τους και σε αυτούς τους μήνες. 2. Οι παραπάνω διατάξεις του εισαγγελέα των εφετών τοιχοκολλούνται στην αίθουσα κάθε μικτού ορκωτού δικαστηρίου και κάθε μικτού ορκωτού εφετείου αντίστοιχα. Η διάταξη που εκδίδεται τον Ιούνιο τοιχοκολλάται μόνο στην αίθουσα των δικαστηρίων όπου πρόκειται να συγκροτηθούν αυτά στους καλοκαιρινούς μήνες.
Άρθρο 379 - Προσόντα ενόρκων. 1. Ικανοί να εκπληρώσουν καθήκοντα ενόρκου είναι: α) Για το μεικτό ορκωτό δικαστήριο, οι Έλληνες πολίτες και των δύο φύλων που κατοικούν ή διαμένουν μόνιμα στην έδρα του πρωτοδικείου όπου συγκροτείται το μεικτό ορκωτό δικαστήριο, έχουν	**Άρθρο 379 - Προσόντα ενόρκων.** 1. Ικανοί να εκπληρώσουν καθήκοντα ενόρκου είναι: α) Για το μικτό ορκωτό δικαστήριο, οι Έλληνες πολίτες και των δύο φύλων που κατοικούν ή διαμένουν μόνιμα στην έδρα του πρωτοδικείου όπου συγκροτείται το μικτό ορκωτό δικαστήριο, έχουν

συμπληρώσει το 30ο έτος της ηλικίας τους, δεν έχουν όμως περάσει το 70ο, έχουν τουλάχιστον απολυτήριο από τη στοιχειώδη εκπαίδευση και δεν έχουν στερηθεί τα πολιτικά τους δικαιώματα. β) Για το μεικτό ορκωτό εφετείο, οι Έλληνες πολίτες και των δύο φύλων που κατοικούν ή διαμένουν μόνιμα στην έδρα του εφετείου, όπου συγκροτείται το μεικτό ορκωτό εφετείο, έχουν συμπληρώσει το 40ο έτος της ηλικίας τους, δεν έχουν όμως περάσει το 70ο, έχουν τουλάχιστον απολυτήριο από Γυμνάσιο παλαιού τύπου ή από Λύκειο και δεν έχουν στερηθεί τα πολιτικά τους δικαιώματα. Αν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός ενόρκων που κατοικούν ή διαμένουν μόνιμα στην έδρα του εφετείου, θεωρούνται ικανοί για να εκπληρώσουν τα καθήκοντα του ενόρκου και εκείνοι που κατοικούν ή διαμένουν μόνιμα έξω από την έδρα αλλά μέσα στην περιφέρεια του εφετείου. 2. Θεωρούνται ότι κατοικούν ή διαμένουν μόνιμα στην έδρα του δικαστηρίου και οι δημόσιοι πολιτικοί, δημοτικοί ή κοινοτικοί υπάλληλοι, οι υπάλληλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπηρετούν στην έδρα του δικαστηρίου με σχέση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, καθώς και οι υπάλληλοι οργανισμών ή επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας και τραπεζών, που υπηρετούν στην έδρα αυτού του δικαστηρίου.	συμπληρώσει το 30ό έτος της ηλικίας τους, δεν έχουν όμως περάσει το 70ό, έχουν τουλάχιστον απολυτήριο λυκείου και δεν έχουν στερηθεί τα πολιτικά τους δικαιώματα ή δεν έχουν αποστερηθεί θέσεις και αξιώματα (άρθρο 60 ΠΚ). β) Για το μικτό ορκωτό εφετείο, οι Έλληνες πολίτες και των δύο φύλων που κατοικούν ή διαμένουν μόνιμα στην έδρα του εφετείου, όπου συγκροτείται το μικτό ορκωτό εφετείο, έχουν συμπληρώσει το 40ό έτος της ηλικίας τους, δεν έχουν όμως περάσει το 70ό, έχουν τουλάχιστον απολυτήριο λυκείου και δεν έχουν στερηθεί τα πολιτικά τους δικαιώματα. Αν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός ενόρκων που κατοικούν ή διαμένουν μόνιμα στην έδρα του εφετείου, θεωρούνται ικανοί να εκπληρώσουν τα καθήκοντα του ενόρκου και εκείνοι που κατοικούν ή διαμένουν μόνιμα έξω από την έδρα αλλά μέσα στην περιφέρεια του εφετείου. 2. Θεωρούνται ότι κατοικούν ή διαμένουν μόνιμα στην έδρα του δικαστηρίου και οι δημόσιοι πολιτικοί, δημοτικοί ή κοινοτικοί υπάλληλοι, οι υπάλληλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπηρετούν στην έδρα τουδικαστηρίου με σχέση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, καθώς και οι υπάλληλοι οργανισμών ή επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας και τραπεζών, που υπηρετούν στην έδρα αυτού του δικαστηρίου.
Άρθρο 380 - Κωλύματα των ενόρκων Δεν μπορούν να είναι ένορκοι: α) ισοβίως οι κληρικοί κάθε θρησκεύματος και κάθε γενικά βαθμού, καθώς και οι μοναχοί· β) προσωρινά και όσο διαρκεί η ιδιότητά τους ο πρόεδρος της δημοκρατίας, ο πρωθυπουργός, οι αντιπρόεδροι της κυβέρνησης, οι υπουργοί, οι υφυπουργοί, οι γενικοί γραμματείς των υπουργείων, οι βουλευτές, οι καθηγητές πανεπιστημίων, οι νομάρχες, οι διπλωματικοί υπάλληλοι, οι ισόβιοι δικαστικοί λειτουργοί κάθε κατηγορίας και οι πάρεδροι, το κύριο προσωπικό του νομικού συμβουλίου του κράτους, οι δήμαρχοι, οι πρόεδροι κοινοτήτων και οι υπάλληλοι της γραμματείας όλων των δικαστηρίων και των εισαγγελιών.	**Άρθρο 380 - Κωλύματα ενόρκων.** Δεν μπορούν να είναι ένορκοι: α)«ισοβίως»[138] οι κληρικοί κάθε θρησκεύματος και κάθε γενικά βαθμού καθώς και οι μοναχοί, β) προσωρινά και όσο διαρκεί η ιδιότητά τους ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο Πρωθυπουργός, οι Αντιπρόεδροι της Κυβέρνησης, οι Υπουργοί, «οι Υφυπουργοί»[139], οι Γενικοί Γραμματείς των Υπουργείων, οι βουλευτές, οι κάθε βαθμίδας καθηγητές πανεπιστημίων, οι Περιφερειάρχες και Αντιπεριφερειάρχες, οι διπλωματικοί υπάλληλοι, οι ισόβιοι δικαστικοί λειτουργοί κάθε κατηγορίας και οι πάρεδροι, το κύριο προσωπικό του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, οι Δήμαρχοι, οι Πρόεδροι κοινοτήτων και οι υπάλληλοι της γραμματείας όλων των δικαστηρίων και εισαγγελιών.
Άρθρο 381 - Ισόβια ανικανότητα. Δεν είναι ισοβίως ικανοί να εκτελούν τα καθήκοντα του ενόρκου, ανεξάρτητα αν αποκαταστάθηκαν ή όχι, εκείνοι που καταδικάστηκαν αμετάκλητα για οποιοδήποτε έγκλημα από δόλο σε ποινή στερητική της ελευθερίας τους πάνω από τρεις μήνες.	**Άρθρο 381 - Ισόβια ανικανότητα.** Δεν είναι ισοβίως ικανοί να εκτελούν τα καθήκοντα του ενόρκου, ανεξάρτητα αν αποκαταστάθηκαν ή όχι, εκείνοι που καταδικάστηκαν αμετάκλητα για οποιοδήποτε έγκλημα από δόλο σε ποινή, έστω και συνολική, στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον τριών μηνών.
Άρθρο 382 - Προσωρινή ανικανότητα. Δεν είναι προσωρινά ικανοί να εκπληρώσουν τα καθήκοντα του ενόρκου: 1) εκείνοι που παραπέμφθηκαν για οποιοδήποτε έγκλημα από δόλο, για το οποίο ο νόμος προβλέπει ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών· 2) εκείνοι που βρίσκονται σε δικαστική απαγόρευση ή αντίληψη· 3) εκείνοι που πτώχευσαν ωσότου αποκατασταθούν· 4) οι ασθενείς διανοητικά· 5) οι τυφλοί και οι κωφάλαλοι.	**Άρθρο 382 - Προσωρινή ανικανότητα.** Δεν είναι προσωρινά ικανοί να εκπληρώσουν τα καθήκοντα του ενόρκου: α) εκείνοι που παραπέμφθηκαν για οποιοδήποτε έγκλημα από δόλο για το οποίο ο νόμος προβλέπει ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον τριών μηνών, β) εκείνοι που βρίσκονται σε δικαστική συμπαράσταση, γ) εκείνοι σε βάρος των οποίων εκδόθηκε ένταλμα σύλληψης ή προσωρινής κράτησης«ή διατάχτηκε κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση»[140] ή επιβλήθηκαν περιοριστικοί όροι δ) οι ασθενείς διανοητικά, ε) οι τυφλοί, οι κουφοί ή άλαλοι.
Άρθρο 383 - Ετήσιοι γενικοί κατάλογοι ενόρκων. 1. Το συμβούλιο των πλημμελειοδικών και το συμβούλιο των εφετών, αφού ακούσουν τον εισαγγελέα που υπηρετεί σε καθένα από αυτά, καταρτίζουν έως την 20ή Απριλίου κάθε έτους τον ετήσιο κατάλογο των ενόρκων για το μεικτό ορκωτό δικαστήριο και για το μεικτό ορκωτό εφετείο, αντίστοιχα, με βάση τα κριτήρια των άρθρων 379, 380, 381 και 382. 2. Οι κατάλογοι συντάσσονται αλφαβητικά και περιέχουν το επώνυμο, το κύριο όνομα, το όνομα του πατέρα και - προκειμένου για έγγαμη γυναίκα - το όνομα και το επώνυμο του συζύγου της, την ηλικία, το επάγγελμα, τη διεύθυνση και τις γραμματικές γνώσεις. Κατά τη σύνταξη των καταλόγων προτιμούνται πάντοτε εκείνοι που παρέχουν τις εγγυήσεις χρηστότητας, αμεροληψίας,	**Άρθρο 383 - Ετήσιοι γενικοί κατάλογοι ενόρκων.** 1. Το συμβούλιο των πλημμελειοδικών και το συμβούλιο των εφετών, αφού ακούσουν τον εισαγγελέα που υπηρετεί σε καθένα από αυτά, καταρτίζουν έως την 20ή Απριλίου κάθε έτους τον ετήσιο κατάλογο των ενόρκων για το μικτό ορκωτό δικαστήριο και για το μικτό ορκωτό εφετείο, αντίστοιχα, με βάση τα κριτήρια των άρθρων 379 έως και 382. 2. Οι κατάλογοι συντάσσονται αλφαβητικά και περιέχουν το επώνυμο, το κύριο όνομα, το όνομα του πατέρα και -προκειμένου για έγγαμη γυναίκα- το όνομα και το επώνυμο του συζύγου της, την ηλικία, το επάγγελμα, τη διεύθυνση και τις γραμματικές γνώσεις. Κατά τη σύνταξη των καταλόγων προτιμούνται πάντοτε εκείνοι που παρέχουν τις εγγυήσεις χρηστότητας, αμεροληψίας,

[138] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[139] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[140] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

ανεξαρτησίας γνώμης και κοινωνικής πείρας, καθώς επίσης και όσοι έχουν μόρφωση ανώτερη από εκείνη που απαιτεί ο νόμος για κάθε κατάλογο ενόρκων. 3. Για να συνταχθεί ο κατάλογος, οι παραπάνω εισαγγελείς μπορούν να ζητούν σχετικές πληροφορίες και ονομαστικές καταστάσεις, που να περιέχουν τα στοιχεία τα αναφερόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, από κάθε δημόσια, δημοτική ή κοινοτική αρχή, καθώς και από κάθε νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν διαβιβάζονται έγκαιρα από τον εισαγγελέα στο αντίστοιχο συμβούλιο της πρώτης παραγράφου, το οποίο μπορεί από αυτά να συμπεριλάβει στον κατάλογο όσα ονόματα κρίνει. Μπορεί επίσης κάθε συμβούλιο να συμπεριλάβει στον κατάλογο και άλλα ονόματα που δεν αναφέρονται στους παραπάνω καταλόγους. 4. Ο κατάλογος αποτελείται από ίσο, κατά το δυνατόν, αριθμό ονομάτων ανδρών και γυναικών. Περιέχει συνολικά: α) για την Αθήνα έως 2.400, όχι όμως λιγότερα από 2.000 ονόματα, β) για τη Θεσσαλονίκη, Πειραιά και Πάτρα έως 1.000, όχι όμως λιγότερα από 600 ονόματα και γ) για τις υπόλοιπες πόλεις έως 750, όχι όμως λιγότερα από 150 ονόματα. 5. Το αργότερο έως το τέλος Απριλίου ο εισαγγελέας στέλνει στο γραμματέα του συμβουλίου όπου υπηρετεί και στο δήμαρχο της έδρας του από ένα αντίγραφο του καταλόγου των ενόρκων και από την πρώτη έως και τη δέκατη πέμπτη Μαΐου οι κατάλογοι παραμένουν τοιχοκολλημένοι στα γραφεία του συμβουλίου και του δημαρχείου για να ενημερώνονται οι πολίτες.	ανεξαρτησίας γνώμης και κοινωνικής πείρας, καθώς επίσης και όσοι έχουν μόρφωση ανώτερη από εκείνη που απαιτεί ο νόμος για κάθε κατάλογο ενόρκων. 3. Για να συνταχθεί ο κατάλογος, οι παραπάνω εισαγγελείς και το συμβούλιο μπορούν να ζητούν σχετικές πληροφορίες και ονομαστικές καταστάσεις, που να περιέχουν τα στοιχεία τα αναφερόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, από κάθε δημόσια, δημοτική ή κοινοτική αρχή καθώς και από κάθε νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν διαβιβάζονται έγκαιρα από τον εισαγγελέα στο αντίστοιχο συμβούλιο της πρώτης παραγράφου, το οποίο μπορεί από αυτά να συμπεριλάβει στον κατάλογο όσα ονόματα κρίνει. Μπορεί επίσης κάθε συμβούλιο να συμπεριλάβει στον κατάλογο και άλλα ονόματα που δεν αναφέρονται στους παραπάνω καταλόγους. 4. Ο κατάλογος αποτελείται, όσο είναι δυνατό, από ίσο αριθμό ονομάτων αντρών και γυναικών. Περιέχει συνολικά: α) για την Αθήνα έως 1.200, όχι όμως λιγότερα από 800 ονόματα, β) για τη Θεσσαλονίκη, Πειραιά και Πάτρα έως 1.000, όχι όμως λιγότερα από 600 ονόματα και γ) για τις υπόλοιπες πόλεις έως 750, όχι όμως λιγότερα από 150 ονόματα. 5. Το αργότερο έως το τέλος Απριλίου ο εισαγγελέας στέλνει στον γραμματέα του συμβουλίου όπου υπηρετεί και στον δήμαρχο της έδρας του από ένα αντίγραφο του καταλόγου των ενόρκων και από την πρώτη έως την δέκατη πέμπτη Μαΐου οι κατάλογοι παραμένουν τοιχοκολλημένοι στα γραφεία του συμβουλίου και του δημαρχείου για να ενημερώνονται οι πολίτες.
Άρθρο 384 - Αιτήσεις - ενστάσεις και εκδίκασή τους. Οριστικοποίηση καταλόγου. 1. Έως το τέλος Μαΐου ο εισαγγελέας πρωτοδικών, όσοι συμπεριλήφθηκαν στον κατάλογο, αλλά και κάθε πολίτης μπορούν να υποβάλλουν στο συμβούλιο πλημμελειοδικών αιτήσεις για να εγγραφούν ένορκοι εκείνοι που έχουν τα προσόντα τα αναφερόμενα στο άρθρο 379 ή ενστάσεις για να διαγραφούν όσοι δεν έχουν ή έχασαν τα προσόντα αυτά ή υπάγονται σε κάποια από τις περιπτώσεις κωλύματος ή ισόβιας ή προσωρινής ανικανότητας που αναφέρονται στα άρθρα 380, 381 και 382 ή όσοι έχουν άγνωστη διαμονή ή είναι ανύπαρκτα πρόσωπα ή έχουν πεθάνει. Οι αιτήσεις και οι ενστάσεις γίνονται στο γραμματέα της εισαγγελίας πρωτοδικών με έγγραφο, που του παραδίδεται, και ταυτόχρονα συντάσσεται έκθεση για την εγχείριση του εγγράφου, ή προφορικά, οπότε συντάσσεται έκθεση για την προφορική αίτηση ή ένσταση, η οποία υπογράφεται από εκείνον που υποβάλλει την αίτηση ή την ένσταση, καθώς και από το γραμματέα, που τις υποβάλλει στον εισαγγελέα στον οποίο υπηρετεί. 2. Στο πρώτο δεκαήμερο του Ιουνίου ο εισαγγελέας πρωτοδικών υποβάλλει στο συμβούλιο πλημμελειοδικών τις αιτήσεις και τις ενστάσεις της παραπάνω παραγράφου μαζί με τις προτάσεις του. 3. Μέσα στον ίδιο μήνα το συμβούλιο πλημμελειοδικών αποφαίνεται για τις αιτήσεις και τις ενστάσεις με απόφασή του και εγγράφει αυτούς που πρέπει να εγγραφούν, διαγράφει αυτούς που πρέπει να διαγραφούν και κηρύσσει τον κατάλογο οριστικό· ο κατάλογος ισχύει για το αμέσως επόμενο δικαστικό έτος από 1 Οκτωβρίου έως τις 30 Σεπτεμβρίου. 4. Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν καταρτιστεί ή δεν κηρυχτεί οριστικός ο ετήσιος γενικός κατάλογος, ισχύει ο οριστικός κατάλογος του προηγούμενου δικαστικού έτους.	**Άρθρο 384 - Αιτήσεις[141] - ενστάσεις και εκδίκασή τους. Οριστικοποίηση καταλόγου.** 1. Έως το τέλος Μαΐου ο εισαγγελέας πρωτοδικών, όσοι συμπεριλήφθηκαν στον κατάλογο, αλλά και κάθε πολίτης μπορούν να υποβάλλουν στο συμβούλιο πλημμελειοδικών αιτήσεις για να εγγραφούν ένορκοι εκείνοι που έχουν τα προσόντα τα αναφερόμενα στο άρθρο 379 ή ενστάσεις για να διαγραφούν όσοι δεν έχουν ή έχασαν τα προσόντα αυτά ή υπάγονται σε κάποιαν από τις περιπτώσεις κωλύματος ή ισόβιας ή προσωρινής ανικανότητας που αναφέρονται στα άρθρα 380, 381 και 382 ή όσοι έχουν άγνωστη διαμονή ή είναι ανύπαρκτα πρόσωπα ή έχουν πεθάνει. Οι αιτήσεις και οι ενστάσεις γίνονται στον γραμματέα της εισαγγελίας πρωτοδικών με έγγραφο, που του παραδίδεται, και ταυτόχρονα συντάσσεται έκθεση για την εγχείριση του εγγράφου, ή προφορικά, οπότε συντάσσεται έκθεση για την προφορική αίτηση ή ένσταση, η οποία υπογράφεται από εκείνον που υποβάλλει την αίτηση ή την ένσταση, καθώς και από τον γραμματέα, που τις υποβάλλει στον εισαγγελέα στον οποίο υπηρετεί. 2. Στο πρώτο δεκαήμερο του Ιουνίου ο εισαγγελέας πρωτοδικών υποβάλλει στο συμβούλιο πλημμελειοδικών τις αιτήσεις και τις ενστάσεις της παραπάνω παραγράφου μαζί με τις προτάσεις του. 3. Μέσα στον ίδιο μήνα το συμβούλιο πλημμελειοδικών αποφαίνεται αμετάκλητα για τις αιτήσεις και τις ενστάσεις με απόφασή του και εγγράφει αυτούς που πρέπει να εγγραφούν, διαγράφει αυτούς που πρέπει να διαγραφούν και κηρύσσει τον κατάλογο οριστικό. Ο κατάλογος ισχύει για το αμέσως επόμενο δικαστικό έτος από την 1η Οκτωβρίου έως τις 30 Σεπτεμβρίου. 4. Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν καταρτιστεί ή δεν κηρυχθεί οριστικός ο ετήσιος γενικός κατάλογος, ισχύει ο οριστικός κατάλογος του προηγούμενου δικαστικού έτους.
Άρθρο 385 - Κατάλογος των ενόρκων για τη σύνοδο. 1. Δεκαπέντε τουλάχιστον ημέρες πριν αρχίσει η μηνιαία σύνοδος του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου το οικείο συμβούλιο πλημμελειοδικών, αφού ακούσει τον εισαγγελέα, με απόφασή του εκλέγει γι' αυτή τη σύνοδο από τον ετήσιο γενικό κατάλογο α) στην Αθήνα 100 ενόρκους, β) στη Θεσσαλονίκη, Πειραιά και Πάτρα από 80 ενόρκους και γ) στις υπόλοιπες πόλεις από 60 ενόρκους. 2. Την ίδια ημέρα που εκλέγονται οι ένορκοι κάθε συνόδου το τριμελές πλημμελειοδικείο κληρώνει από εκείνους που εκλέχτηκαν	**Άρθρο 385 - Κατάλογος των ενόρκων για τη σύνοδο.** 1. Δέκα πέντε τουλάχιστον ημέρες πριν αρχίσει η μηνιαία σύνοδος του μικτού ορκωτού δικαστηρίου το οικείο συμβούλιο πλημμελειοδικών, αφού ακούσει τον εισαγγελέα, με απόφασή του εκλέγει γι' αυτή τη σύνοδο από τον ετήσιο γενικό κατάλογο: α) στην Αθήνα 100 ενόρκους, β) στη Θεσσαλονίκη, Πειραιά και Πάτρα από 80 ενόρκους και γ) στις υπόλοιπες πόλεις από 60 ενόρκους. 2. Την ίδια ημέρα που εκλέγονται οι ένορκοι κάθε συνόδου, το

[141] Όπως διορθώθηκε με τις Διορθώσεις Σφαλμάτων (Α' 122).

κατά την παραπάνω παράγραφο: α) για το μεικτό ορκωτό δικαστήριο Αθηνών, 40 ενόρκους, β) για το μεικτό ορκωτό δικαστήριο Θεσσαλονίκης, Πειραιά και Πάτρας, από 36 ενόρκους και γ) για το μεικτό ορκωτό δικαστήριο των άλλων πόλεων από 32 ενόρκους· στην κλήρωση είναι παρών και ο εισαγγελέας, και συντάσσεται πρακτικό. Στο πρακτικό συμπεριλαμβάνεται ο κατάλογος των ενόρκων που κληρώθηκαν για τη σύνοδο, στον οποίο καταχωρίζονται τα ονόματα των ενόρκων με την σειρά της κλήρωσής τους και με σημείωση του αριθμού που έχει καθένας από εκείνους που κληρώθηκαν στον ετήσιο γενικό κατάλογο. Οι ένορκοι που κληρώθηκαν δεν περιλαμβάνονται στην εκλογή των ενόρκων για τη σύνοδο του αμέσως επόμενου μήνα. 3. Από τους ενόρκους που σύμφωνα με την παραπάνω παράγραφο κληρώθηκαν: α) οι 20 που κληρώθηκαν πρώτοι από το συμβούλιο πλημμελειοδικών Αθηνών είναι οι ένορκοι της περιόδου του πρώτου δωδεκαημέρου της συνόδου του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου Αθηνών, και οι υπόλοιποι 20 ύστερα από αυτούς είναι οι ένορκοι της περιόδου του δεύτερου δωδεκαημέρου της ίδιας συνόδου, β) οι 18 πρώτοι που κληρώθηκαν από τα συμβούλια πλημμελειοδικών Θεσσαλονίκης, Πειραιά και Πάτρας είναι οι ένορκοι της περιόδου του πρώτου δωδεκαήμερου της συνόδου του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου της έδρας του καθενός και οι υπόλοιποι 18 ύστερα από αυτούς είναι οι ένορκοι της περιόδου του δεύτερου δωδεκαημέρου της ίδιας συνόδου και γ) οι 16 πρώτοι που κληρώθηκαν από κάθε συμβούλιο πλημμελειοδικών των υπόλοιπων πόλεων είναι οι ένορκοι της περιόδου του πρώτου δωδεκαημέρου της συνόδου του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου της έδρας του καθενός και οι υπόλοιποι 16 είναι οι ένορκοι της περιόδου του δεύτερου δωδεκαημέρου της ίδιας συνόδου.	τριμελές πλημμελειοδικείο κληρώνει από εκείνους που εκλέχθηκαν κατά την παραπάνω παράγραφο: α) για το μικτό ορκωτό δικαστήριο Αθηνών 40 ενόρκους, β) για το μικτό ορκωτό δικαστήριο Θεσσαλονίκης, Πειραιά και Πάτρας από 36 ενόρκους και γ) για το μικτό ορκωτό δικαστήριο των άλλων πόλεων από 32 ενόρκους. Στην κλήρωση είναι παρών και ο εισαγγελέας, και συντάσσεται πρακτικό. Στο πρακτικό συμπεριλαμβάνεται ο κατάλογος των ενόρκων που κληρώθηκαν για την σύνοδο, στον οποίο καταχωρίζονται τα ονόματα των ενόρκων με τη σειρά της κλήρωσής τους και με σημείωση του αριθμού που έχει καθένας από εκείνους που κληρώθηκαν στον ετήσιο γενικό κατάλογο. Οι ένορκοι που κληρώθηκαν δεν περιλαμβάνονται στην εκλογή των ενόρκων για τη σύνοδο του αμέσως επόμενου μήνα. 3. Από τους ενόρκους που σύμφωνα με την παραπάνω παράγραφο κληρώθηκαν: α) οι 20 που κληρώθηκαν πρώτοι από το συμβούλιο πλημμελειοδικών Αθηνών είναι οι ένορκοι της περιόδου του πρώτου δωδεκαημέρου της συνόδου του μικτού ορκωτού δικαστηρίου Αθηνών, και οι υπόλοιποι 20 ύστερα από αυτούς είναι οι ένορκοι της περιόδου του δεύτερου δωδεκαημέρου της ίδια συνόδου, β) οι 18 πρώτοι που κληρώθηκαν από τα συμβούλια πλημμελειοδικών Θεσσαλονίκης, Πειραιά και Πάτρας είναι οι ένορκοι της περιόδου του πρώτου δωδεκαημέρου της συνόδου του μικτού ορκωτού δικαστηρίου της έδρας του καθενός, και οι υπόλοιποι 18 ύστερα από αυτούς είναι οι ένορκοι της περιόδου του δεύτερου δωδεκαημέρου της ίδιας συνόδου και γ) οι 16 πρώτοι που κληρώθηκαν από κάθε συμβούλιο πλημμελειοδικών των υπόλοιπων πόλεων είναι οι ένορκοι της περιόδου του πρώτου δωδεκαημέρου της συνόδου του μικτού ορκωτού δικαστηρίου της έδρας του καθενός και οι υπόλοιποι 16 είναι οι ένορκοι της περιόδου του δεύτερου δωδεκαημέρου της ίδιας συνόδου.
Άρθρο 386 - Παράλειψη εκλογής και κλήρωσης. Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν έγινε από κάποιο συμβούλιο πλημμελειοδικών ή τριμελές πλημμελειοδικείο η εκλογή ή η κλήρωση των ενόρκων για κάποια σύνοδο σύμφωνα με το παραπάνω άρθρο, ισχύει γι' αυτή τη σύνοδο ο κατάλογος των ενόρκων της προηγούμενης συνόδου, για την οποία έγινε κλήρωση, ακόμη και αν αυτή ανήκει στο προηγούμενο δικαστικό έτος· οι ένορκοι αυτοί θεωρείται ότι κληρώθηκαν και για τη σύνοδο όπου έγινε η παράλειψη, χωρίς να ισχύει ο περιορισμός του τελευταίου εδαφίου της παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου.	**Άρθρο 386 - Παράλειψη εκλογής και κλήρωσης.** Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν έγινε από κάποιο συμβούλιο πλημμελειοδικών ή τριμελές πλημμελειοδικείο η εκλογή ή η κλήρωση των ενόρκων για κάποια σύνοδο σύμφωνα με το παραπάνω άρθρο, ισχύει γι' αυτή τη σύνοδο ο κατάλογος των ενόρκων της προηγούμενης συνόδου, για την οποία έγινε κλήρωση, ακόμη και αν αυτή ανήκει στο προηγούμενο δικαστικό έτος. Οι ένορκοι αυτοί θεωρείται ότι κληρώθηκαν και για τη σύνοδο όπου έγινε η παράλειψη, χωρίς να ισχύει ο περιορισμός του τελευταίου εδαφίου της παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου.
Άρθρο 387 - Κλήτευση και δηλώσεις των ενόρκων που κληρώθηκαν. 1. Οι ένορκοι που κληρώθηκαν για τη σύνοδο καλούνται με κλήση του εισαγγελέα πρωτοδικών να εμφανιστούν στους τακτικούς δικαστές του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου την ημέρα που αρχίζει η σύνοδος και να εμφανίζονται σ' αυτούς για να εκπληρώσουν τα καθήκοντά τους σε κάθε δικάσιμο της δωδεκαήμερης περιόδου για την οποία κληρώθηκαν. 2. Η κλήση επιδίδεται σ' αυτούς που κληρώθηκαν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 155 παρ. 1-2 πέντε τουλάχιστον ημέρες πριν αρχίσει η σύνοδος. 3. Οι ένορκοι που κληρώθηκαν για τη σύνοδο οφείλουν πριν από την έναρξη της συνόδου να δηλώσουν στον εισαγγελέα των πρωτοδικών - που τους καλεί γι' αυτό το σκοπό - αν έχουν ή έχασαν τα κατά το άρθρο 379 προσόντα ή αν υπάγονται σε κάποια από τις περιπτώσεις κωλύματος ή ισόβιας ή προσωρινής ανικανότητας που αναφέρονται στα άρθρα 380, 381 και 382, για να εκπληρώσουν τα καθήκοντα του ενόρκου. 4. Τη δήλωση αυτή μπορούν να την κάνουν οι ένορκοι και με δική τους πρωτοβουλία. 5. Για τη δήλωση συντάσσεται έκθεση, που την υπογράφουν εκείνος που δηλώνει, ο εισαγγελέας και ο γραμματέας. 6. Ο ένορκος που παραλείπει να κάνει τη δήλωση που οφείλει ύστερα από την πρόσκληση του εισαγγελέα ή αποκρύπτει την αλήθεια, είτε με τη δήλωση αυτή είτε με τη δήλωση που έκανε από δική του πρωτοβουλία, τιμωρείται με φυλάκιση το πολύ ενός έτους ή με χρηματική ποινή.	**Άρθρο 387 - Κλήτευση και δηλώσεις των ενόρκων που κληρώθηκαν.** 1. Οι ένορκοι που κληρώθηκαν για τη σύνοδο καλούνται με κλήση του εισαγγελέα πρωτοδικών να εμφανιστούν στους τακτικούς δικαστές του μικτού ορκωτού δικαστηρίου την ημέρα που αρχίζει η σύνοδος και να εμφανίζονται σε αυτούς για να εκπληρώσουν τα καθήκοντά τους σε κάθε δικάσιμο της δωδεκαήμερης περιόδου για την οποία κληρώθηκαν. 2. Η κλήση επιδίδεται σε αυτούς που κληρώθηκαν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 155 πέντε τουλάχιστον ημέρες πριν αρχίσει η σύνοδος. 3. Οι ένορκοι που κληρώθηκαν για τη σύνοδο οφείλουν πριν από την έναρξη της συνόδου να δηλώσουν στον εισαγγελέα των πρωτοδικών - που τους καλεί γι' αυτόν τον σκοπό - αν έχουν ή έχασαν τα κατά το άρθρο 379 προσόντα ή αν υπάγονται σε κάποια από τις περιπτώσεις κωλύματος ή ισόβιας ή προσωρινής ανικανότητας που αναφέρονται στα άρθρα 380, 381 και 382, για να εκπληρώσουν τα καθήκοντα του ενόρκου. 4. Τη δήλωση αυτή μπορούν να την κάνουν οι ένορκοι και με δική τους πρωτοβουλία. 5. Για τη δήλωση συντάσσεται έκθεση, που την υπογράφουν εκείνος που δηλώνει, ο εισαγγελέας και ο γραμματέας. 6. Ο ένορκος που παραλείπει να κάνει τη δήλωση που οφείλει ύστερα από την πρόσκληση του εισαγγελέα ή αποκρύπτει την αλήθεια είτε με τη δήλωση αυτή είτε με τη δήλωση που έκανε από δική του πρωτοβουλία, τιμωρείται με φυλάκιση το πολύ ενός έτους ή με χρηματική ποινή.

Άρθρο 388 - Διαγραφή και αντικατάσταση των ενόρκων που κληρώθηκαν. 1. Στη συνεδρίαση που γίνεται στο ακροατήριο κατά την ημέρα που αρχίζει η σύνοδος διαβάζεται ο κατάλογος των ενόρκων που κληρώθηκαν για τη σύνοδο και για τις δυο δωδεκαήμερες περιόδους της συνόδου. Οι τακτικοί δικαστές του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου με την ανάγνωση του καταλόγου διατάσσουν να διαγραφούν εκείνοι από τους ενόρκους που κληρώθηκαν, για τους οποίους προκύπτει ότι δεν έχουν ή ότι έχασαν τα κατά το άρθρο 379 προσόντα ή ότι υπάγονται σε κάποια από τις περιπτώσεις κωλύματος ή ισόβιας ή προσωρινής ανικανότητας που αναφέρονται στα άρθρα 380, 381 και 382, για να εκπληρώσουν τα καθήκοντα του ενόρκου, ή ότι έχουν άγνωστη διαμονή ή ότι είναι ανύπαρκτα πρόσωπα ή ότι έχουν πεθάνει· η διαταγή αυτή μνημονεύεται στο πρακτικό της συνεδρίασης. Επίσης προκειμένου για τις δηλώσεις που έγιναν σύμφωνα με το άρθρο 387 παρ. 3-4, διατάσσουν με τον ίδιο τρόπο να διαγραφούν από τον ίδιο κατάλογο της συνόδου εκείνοι που υπέβαλαν αυτές τις δηλώσεις, αν και γι' αυτούς υπάρχει κάποιος λόγος από τους αναφερόμενους παραπάνω σχετικά με τα προσόντα και τις περιπτώσεις κωλύματος ή ισόβιας ή προσωρινής ανικανότητας. 2. Οι ίδιοι τακτικοί δικαστές ευθύς μετά τη διαγραφή και στην ίδια συνεδρίαση κληρώνουν από εκείνους τους ενόρκους που εκλέχτηκαν για τη σύνοδο σύμφωνα με το άρθρο 385 παρ. 1, ίσον αριθμό άλλων ενόρκων αντίστοιχα με εκείνους που διαγράφηκαν· οι ένορκοι αυτοί αντικαθιστούν εκείνους που διαγράφηκαν και παίρνουν τη θέση τους με τον ίδιο αριθμό κλήρωσης που είχαν οι διαγραμμένοι• για όλα αυτά γίνεται αναφορά στο πρακτικό. Οι ένορκοι που κληρώθηκαν με αυτό τον τρόπο ειδοποιούνται αμέσως ότι οφείλουν να εμφανίζονται στους τακτικούς δικαστές του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου στις επόμενες ύστερα από την κλήρωσή τους δικάσιμους της δωδεκαήμερης περιόδου που κληρώθηκαν για να εκπληρώσουν τα καθήκοντά τους· η ειδοποίηση γίνεται με επίδοση σ' αυτούς κλήσης του εισαγγελέα πρωτοδικών. 3. Όλα όσα ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 αυτού του άρθρου καθώς και στις παραγράφους 3, 4, 5 και 6 του άρθρου 387, εφαρμόζονται και κατά τη διάρκεια της συνόδου, αν σ' αυτή εμφανισθούν δυσκολίες ως προς τη σύνθεση του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου για τους λόγους που αναφέρονται στα άρθρα αυτά.	**Άρθρο 388 - Διαγραφή και αντικατάσταση των ενόρκων που κληρώθηκαν.** 1. Στη συνεδρίαση που γίνεται στο ακροατήριο κατά την ημέρα που αρχίζει η σύνοδος διαβάζεται ο κατάλογος των ενόρκων που κληρώθηκαν για τη σύνοδο και για τις δύο δωδεκαήμερες περιόδους της συνόδου. Οι τακτικοί δικαστές του μικτού ορκωτού δικαστηρίου με την ανάγνωση του καταλόγου διατάσσουν να διαγραφούν εκείνοι από τους ενόρκους που κληρώθηκαν για τους οποίους προκύπτει ότι δεν έχουν ή ότι έχασαν τα κατά το άρθρο 379 προσόντα ή ότι υπάγονται σε κάποια από τις περιπτώσεις κωλύματος ή ισόβιας ή προσωρινής ανικανότητας που αναφέρονται στα άρθρα 380, 381 και 382, για να εκπληρώσουν τα καθήκοντα του ενόρκου, ή ότι έχουν άγνωστη διαμονή ή ότι είναι ανύπαρκτα πρόσωπα ή ότι έχουν πεθάνει. Η διαταγή αυτή μνημονεύεται στο πρακτικό της συνεδρίασης. Επίσης προκειμένου για τις δηλώσεις που έγιναν σύμφωνα με το άρθρο 387 παρ. 3-4, διατάσσουν με τον ίδιο τρόπο να διαγραφούν από τον ίδιο κατάλογο της συνόδου εκείνοι που υπέβαλαν αυτές τις δηλώσεις, αν και γι' αυτούς υπάρχει κάποιος λόγος από τους αναφερομένους παραπάνω σχετικά με τα προσόντα και τις περιπτώσεις κωλύματος ή ισόβιας ή προσωρινής ανικανότητας. 2. Οι ίδιοι τακτικοί δικαστές ευθύς μετά τη διαγραφή και στην ίδια συνεδρίαση κληρώνουν από εκείνους τους ενόρκους που εκλέχθηκαν για τη σύνοδο σύμφωνα με το άρθρο 385 παρ. 1, ίσον αριθμό άλλων ενόρκων αντίστοιχα με εκείνους που διαγράφηκαν. Οι ένορκοι αυτοί αντικαθιστούν εκείνους που διαγράφηκαν και παίρνουν τη θέση τους με τον ίδιο αριθμό κλήρωσης που είχαν οι διαγραμμένοι. Για όλα αυτά γίνεται αναφορά στο πρακτικό. Οι ένορκοι που κληρώθηκαν με αυτόν τον τρόπο ειδοποιούνται αμέσως ότι οφείλουν να εμφανίζονται στους τακτικούς δικαστές του μικτού ορκωτού δικαστηρίου στις επόμενες ύστερα από την κλήρωσή τους δικασίμους της δωδεκαήμερης περιόδου που κληρώθηκαν για να εκπληρώσουν τα καθήκοντά τους. Η ειδοποίηση γίνεται με επίδοση σε αυτούς κλήσης του εισαγγελέα πρωτοδικών. 3. Όλα όσα ορίζονται στις παρ. 1 και 2 αυτού του άρθρου καθώς και στις παρ. 3, 4, 5 και 6 του άρθρου 387, εφαρμόζονται και κατά τη διάρκεια της συνόδου, αν σε αυτή εμφανιστούν δυσκολίες ως προς τη σύνθεση του μικτού ορκωτού δικαστηρίου για τους λόγους που αναφέρονται στα άρθρα αυτά.
Άρθρο 389 - Απαλλαγή από τα τέλη. Συντάσσονται ατελώς όλες οι αιτήσεις, ενστάσεις και εκθέσεις για εγγραφή ή διαγραφή ενόρκων κατά το άρθρο 384 παρ. 2, καθώς και δηλώσεις και εκθέσεις για τα προσόντα, κωλύματα ή την ισόβια ή την προσωρινή ανικανότητα των ενόρκων κατά το άρθρο 387 παρ. 3, 4, 5, και 6, όπως επίσης και τα σχετικά με αυτά πρακτικά που γίνονται κατά το άρθρο 388 παρ. 1 και 2.	**Άρθρο 389 - Απαλλαγή από τα τέλη.** Συντάσσονται ατελώς όλες οι αιτήσεις, ενστάσεις και εκθέσεις για εγγραφή ή διαγραφή ενόρκων κατά το άρθρο 384 παρ. 2, καθώς και δηλώσεις και εκθέσεις για τα προσόντα, κωλύματα ή την ισόβια ή την προσωρινή ανικανότητα των ενόρκων κατά το άρθρο 387 παρ. 3, 4, 5 και 6, όπως επίσης και τα σχετικά με αυτά πρακτικά που γίνονται κατά το άρθρο 388 παρ. 1 και 2.
Άρθρο 390 - Αμφιβολίες για την ταυτότητα των ενόρκων που κληρώθηκαν. 1. Κάθε αμφιβολία ή αμφισβήτηση για την ταυτότητα ενόρκου που κληρώθηκε για τη σύνοδο μπορεί να προβληθεί στους τακτικούς δικαστές του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου μόνο κατά την ανάγνωση του καταλόγου των ενόρκων είτε την ημέρα που αρχίζει η σύνοδος είτε την ημέρα της δικασίμου· στη δεύτερη όμως περίπτωση, κατά την ανάγνωση που γίνεται για να συμπληρωθούν τα ονόματα και να τοποθετηθούν στην κληρωτίδα μόλις εκφωνηθεί το όνομα του ενόρκου και πριν διαβαστεί το επόμενο όνομα· διαφορετικά καλύπτεται κάθε ακυρότητα που προκύπτει από αυτό το λόγο. 2. Αν οι τακτικοί δικαστές αποφανθούν ότι εκείνος που προσκλήθηκε ή εμφανίστηκε δεν είναι ο ένορκος που κληρώθηκε, καθώς και ότι ο ένορκος που κληρώθηκε δεν έχει ή έχασε τα κατά το άρθρο 379 προσόντα ή ότι υπάγεται σε κάποια από τις περιπτώσεις κωλύματος ή ισόβιας ή προσωρινής ανικανότητας που αναφέρονται στα άρθρα 380, 381 και 382, ή ότι έχει άγνωστη διαμονή ή ότι είναι ανύπαρκτο πρόσωπο ή ότι έχει πεθάνει, διατάσσουν να διαγραφεί από τον κατάλογο των ενόρκων της συνοδού. Κατόπιν εφαρμόζονται όσα ορίζει το άρθρο 388 παρ. 2.	**Άρθρο 390 - Αμφιβολίες για την ταυτότητα των ενόρκων που κληρώθηκαν.** 1. Κάθε αμφιβολία ή αμφισβήτηση για την ταυτότητα του ενόρκου που κληρώθηκε για τη σύνοδο μπορεί να προβληθεί στους τακτικούς δικαστές του μικτού ορκωτού δικαστηρίου μόνο κατά την ανάγνωση του καταλόγου των ενόρκων είτε την ημέρα που αρχίζει η σύνοδος είτε την ημέρα της δικασίμου. Στη δεύτερη όμως περίπτωση, κατά την ανάγνωση που γίνεται για να συμπληρωθούν τα ονόματα και να τοποθετηθούν στην κληρωτίδα μόλις εκφωνηθεί το όνομα του ενόρκου και πριν διαβαστεί το επόμενο όνομα διαφορετικά καλύπτεται κάθε ακυρότητα που προκύπτει από αυτόν τον λόγο. 2. Αν οι τακτικοί δικαστές αποφανθούν ότι εκείνος που προσκλήθηκε ή εμφανίστηκε δεν είναι ο ένορκος που κληρώθηκε, καθώς και ότι ο ένορκος που κληρώθηκε δεν έχει ή έχασε τα κατά το άρθρο 379 προσόντα ή ότι υπάγεται σε κάποια από τις περιπτώσεις κωλύματος ή ισόβιας ή προσωρινής ανικανότητας που αναφέρεται στα άρθρα 380, 381 και 382, ή ότι έχει άγνωστη διαμονή ή ότι είναι ανύπαρκτο πρόσωπο ή ότι έχει πεθάνει, διατάσσουν να διαγραφεί από τον κατάλογο των ενόρκων της συνόδου. Κατόπιν εφαρμόζονται όσα ορίζει το άρθρο 388 παρ. 2.

Άρθρο 391 - Επακόλουθα από την απουσία ενόρκων - Ποινή των λιπενόρκων. 1. Οι ένορκοι που κληρώθηκαν για τη σύνοδο, αν κλητεύθηκαν κατά το άρθρο 387 παρ. 1 και 2, οφείλουν να εμφανίζονται στους τακτικούς δικαστές του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου την ημέρα που αρχίζει η σύνοδος, καθώς και σε κάθε άλλη δικάσιμο της δωδεκαήμερης περιόδου για την οποία κληρώθηκαν, για να εκπληρώσουν τα καθήκοντά τους. Την ίδια υποχρέωση έχει σε κάθε δικάσιμο της περιόδου, για την οποία κληρώθηκε, και κάθε ένορκος που έχει κληρωθεί για να αντικαταστήσει όποιον διαγράφηκε, αν ειδοποιήθηκε σχετικά κατά το άρθρο 388 παρ. 2. 2. Οι ένορκοι που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, αν απουσιάσουν χωρίς νόμιμο λόγο, τιμωρούνται με απόφαση των τακτικών δικαστών αμέσως μετά την ανάγνωση του καταλόγου των ενόρκων με χρηματική ποινή πενήντα εννέα (59) έως εκατόν είκοσι (120) ευρώ· τιμωρούνται επίσης για κάθε νέα απουσία στη διάρκεια της ίδιας δωδεκαήμερης περιόδου με χρηματική ποινή ογδόντα οκτώ (88) έως εκατόνογδόντα (180) ευρώ. 3. Νόμιμοι λόγοι απουσίας θεωρούνται: α) ασθένεια του ενόρκου ή μέλους της οικογένειάς του, που δεν του επιτρέπει να εμφανιστεί προσωπικά και βεβαιώνεται με ιατρικό πιστοποιητικό· β) έκτακτη δημόσια υπηρεσία, που βεβαιώνεται επίσημα και αιτιολογημένα από την προϊστάμενη αρχή· γ) σπουδαίοι και ειδικώς κάθε φορά διαπιστωμένοι λόγοι, που έκαναν αδύνατη την προσωπική εμφάνιση του ενόρκου. 4. Οι τακτικοί δικαστές του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου, αν η απουσία των ενόρκων κάνει αδύνατη την κλήρωση για τη σύνθεση του δικαστηρίου, μπορούν να διατάσσουν την βίαιη προσαγωγή τους καθώς και τη διακοπή της συνεδρίασης κατά το άρθρο 402, για να εκτελεστεί η βίαιη προσαγωγή· αυτό μπορεί να γίνει ανεξάρτητα από το αν εφαρμοστούν οι προηγούμενες παράγραφοι και τα οριζόμενα στο άρθρο 392. 5. Οι διατάξεις των προηγουμένων παραγράφων, καθώς και του άρθρου 392 εφαρμόζονται αναλόγως και αν, χωρίς να υπάρχει περίπτωση ανώτερης βίας, ο ένορκος που κληρώθηκε αποχώρησε κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης ή δεν επέστρεψε ύστερα από διακοπή της.	**Άρθρο 391 - Επακόλουθα από την απουσία ενόρκων. Ποινή των λιπενόρκων.** 1. Οι ένορκοι που κληρώθηκαν για τη σύνοδο, αν κλητεύθηκαν κατά το άρθρο 387 παρ. 1 και 2, οφείλουν να εμφανίζονται στους τακτικούς δικαστές του μικτού ορκωτού δικαστηρίου την ημέρα που αρχίζει η σύνοδος, καθώς και σε άλλη δικάσιμο της δωδεκαήμερης περιόδου για την οποία «κληρώθηκαν»[142], για να εκπληρώσουν τα καθήκοντά τους. Την ίδια υποχρέωση έχει σε κάθε δικάσιμο της περιόδου για την οποία κληρώθηκε, και κάθε ένορκος που έχει κληρωθεί για να αντικαταστήσει όποιον διαγράφηκε, αν ειδοποιήθηκε σχετικά κατά το άρθρο 388 παρ. 2. 2. Οι ένορκοι που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, αν απουσιάσουν χωρίς νόμιμο λόγο, τιμωρούνται με απόφαση των τακτικών δικαστών αμέσως μετά την ανάγνωση του καταλόγου των ενόρκων, με χρηματική ποινή εκατό (100) έως διακόσια (200) ευρώ. Τιμωρούνται επίσης για κάθε νέα απουσία στη διάρκεια της ίδιας δωδεκαήμερης περιόδου με χρηματική ποινή εκατό (100) έως διακόσια (200) ευρώ. 3. Νόμιμοι λόγοι απουσίας θεωρούνται: α) ασθένεια του ενόρκου ή μέλους της οικογένειάς του, που δεν του επιτρέπει να εμφανιστεί προσωπικά και βεβαιώνεται με ιατρικό πιστοποιητικό, β) έκτακτη δημόσια υπηρεσία, που βεβαιώνεται επίσημα και αιτιολογημένα από την προϊσταμένη αρχή, γ) σπουδαίοι και ειδικώς κάθε φορά διαπιστωμένοι λόγοι, που έκαναν αδύνατη την προσωπική εμφάνιση του ενόρκου. 4. Οι τακτικοί δικαστές του μικτού ορκωτού δικαστηρίου, αν η απουσία των ενόρκων καθιστά αδύνατη την κλήρωση για τη σύνθεση του δικαστηρίου, μπορούν να διατάσσουν τη βίαιη προσαγωγή τους καθώς και τη διακοπή της συνεδρίασης κατά το άρθρο 402, για να εκτελεστεί η βίαιη προσαγωγή. Αυτό μπορεί να γίνει ανεξάρτητα από το αν εφαρμοστούν οι προηγούμενες παράγραφοι και τα οριζόμενα στο άρθρο 392. 5. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων, καθώς και του άρθρου 392, εφαρμόζονται αναλόγως και αν, χωρίς να υπάρχει περίπτωση ανώτερης βίας, ο ένορκος που κληρώθηκε αποχώρησε κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης ή δεν επέστρεψε ύστερα από διακοπή της.
Άρθρο 392 - Αίτηση ακύρωσης από τους ενόρκους που τιμωρήθηκαν. 1. Οι αποφάσεις που επιβάλλουν την ποινή που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του προηγούμενου άρθρου, συντάσσονται και υπογράφονται μέσα σε πέντε ημέρες· ο γραμματέας στέλνει αντίγραφά τους το αργότερο την επόμενη ημέρα από την υπογραφή τους στον εισαγγελέα εφετών, και αν πρόκειται για δικαστήριο έξω από την έδρα του εφετείου στον εισαγγελέα πρωτοδικών. Ο εισαγγελέας φροντίζει την ίδια ημέρα να επιδοθεί σ' εκείνον που τιμωρήθηκε η απόφαση είτε με δικαστικό επιμελητή είτε με επιμελητή των δικαστηρίων. Αν η επίδοση γίνεται έξω από την πόλη όπου είχε την έδρα του το δικαστήριο, ή έξω από τους συνοικισμούς ή τα προάστιά της, είναι δυνατόν να δοθεί παραγγελία γι' αυτήν και σε κάθε όργανο της δημόσιας δύναμης, αν δεν υπάρχει επιμελητής ή απουσιάζει ή έχει κώλυμα. 2. Αν ο ένορκος που τιμωρήθηκε είχε νόμιμο λόγο να απουσιάσει, από ανώτερη όμως βία ή ανυπέρβλητα αίτια δεν μπόρεσε να τον γνωστοποιήσει στους τακτικούς δικαστές του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου την ημέρα που απουσίαζε, μπορεί να υποβάλει αίτηση για ακύρωση της απόφασης μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από τότε που έγινε η επίδοση· η αίτηση παραδίδεται στο γραμματέα του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου και συντάσσεται έκθεση για αυτήν. Η αίτηση πρέπει να περιέχει ειδικά και συγκεκριμένα το λόγο της απουσίας, καθώς και τα περιστατικά, εξαιτίας των οποίων δεν έγινε δυνατόν να γνωστοποιηθεί έγκαιρα· η αίτηση καταχωρίζεται αμέσως από τον γραμματέα στο οικείο βιβλίο και στέλνεται στον εισαγγελέα που αναφέρεται στην παράγραφο 1. 3. Αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης η υποβολή αίτησης για	**Άρθρο 392 - Αίτηση ακύρωσης από τους ενόρκους που τιμωρήθηκαν.** 1. Οι αποφάσεις που επιβάλλουν την ποινή που αναφέρεται στην παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου συντάσσονται και υπογράφονται μέσα σε πέντε ημέρες. Ο γραμματέας στέλνει αντίγραφά τους το αργότερο την επόμενη ημέρα από την υπογραφή τους στον εισαγγελέα εφετών, και, αν πρόκειται για δικαστήριο έξω από την έδρα του εφετείου, στον εισαγγελέα πρωτοδικών. Ο εισαγγελέας φροντίζει την ίδια ημέρα να επιδοθεί σε εκείνον που τιμωρήθηκε η απόφαση είτε με δικαστικό επιμελητή είτε με επιμελητή των δικαστηρίων. Αν η επίδοση γίνεται έξω από την πόλη όπου έχει την έδρα του το δικαστήριο, ή έξω από τους συνοικισμούς ή τα προάστιά της, είναι δυνατό να δοθεί παραγγελία γι' αυτήν και σε κάθε όργανο της δημόσιας δύναμης, αν δεν υπάρχει επιμελητής ή απουσιάζει ή έχει κώλυμα. 2. Αν ο ένορκος που τιμωρήθηκε είχε νόμιμο λόγο να απουσιάσει, όμως από ανώτερη βία ή ανυπέρβλητα αίτια δεν μπόρεσε να τον γνωστοποιήσει στους τακτικούς δικαστές του μικτού ορκωτού δικαστηρίου την ημέρα που απουσίαζε, μπορεί να υποβάλει αίτηση για ακύρωση της απόφασης, μέσα σε 15 ημέρες από τότε που έγινε η επίδοση. Η αίτηση παραδίδεται στον γραμματέα του μικτού ορκωτού δικαστηρίου, ο οποίος συντάσσει έκθεση γι' αυτήν. Η αίτηση πρέπει να περιέχει ειδικά και συγκεκριμένα τον λόγο της απουσίας, καθώς και τα περιστατικά εξαιτίας των οποίων δεν έγινε δυνατό να γνωστοποιηθεί έγκαιρα. Η αίτηση καταχωρίζεται αμέσως από τον γραμματέα στο οικείο βιβλίο και στέλνεται στον εισαγγελέα που αναφέρεται στην παρ. 1. 3. Αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης η υποβολή αίτησης για ακύρωση σύμφωνα με τα παραπάνω.

[142] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

ακύρωση σύμφωνα με τα παραπάνω. 4. Ο εισαγγελέας εισάγει την αίτηση σε επόμενη σύνοδο, όσο το δυνατόν πιο σύντομα, ύστερα όμως από προηγούμενη κλήτευση εκείνου που υπέβαλε την αίτηση. Η κλήση επιδίδεται οκτώ ημέρες τουλάχιστον πριν από τη συζήτηση. Η προθεσμία αυτή για εμφάνιση δεν παρεκτείνεται εξαιτίας της απόστασης. 5. Οι τακτικοί δικαστές του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου αποφαίνονται αμετάκλητα ως προς την αίτηση. Εκείνος που υπέβαλε την αίτηση έχει την υποχρέωση να εμφανιστεί ο ίδιος ή να παραστεί δια πληρεξουσίου, ο οποίος έχει ειδική εντολή με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Διαφορετικά η αίτηση απορρίπτεται ως ανυποστήρικτη. Αν η αίτηση γίνει τυπικά δεκτή και κριθεί βάσιμη στην ουσία, ακυρώνεται η απόφαση που προσβάλλεται με αυτήν.	4. Ο εισαγγελέας εισάγει την αίτηση σε επόμενη σύνοδο, όσο το δυνατό πιο σύντομα, ύστερα όμως από προηγούμενη κλήτευση εκείνου που υπέβαλε την αίτηση. Η κλήση επιδίδεται οκτώ ημέρες τουλάχιστον πριν από την συζήτηση. Η προθεσμία αυτή για εμφάνιση δεν παρεκτείνεται εξαιτίας της απόστασης. 5. Οι τακτικοί δικαστές του μικτού ορκωτού δικαστηρίου αποφαίνονται αμετάκλητα ως προς την αίτηση. Εκείνος που υπέβαλε την αίτηση έχει την υποχρέωση να εμφανιστεί ο ίδιος ή να παραστεί διά πληρεξουσίου, ο οποίος έχει ειδική εντολή κατά το άρθρο 42 παρ. 2. Διαφορετικά η αίτηση απορρίπτεται ως ανυποστήρικτη. Αν η αίτηση γίνει τυπικά δεκτή και κριθεί βάσιμη στην ουσία, ακυρώνεται η απόφαση που προσβάλλεται με αυτήν.
Άρθρο 393 - Άδειες απουσίας των ενόρκων. 1. Με αίτηση του ενόρκου μπορεί κατά τη διάρκεια της συνόδου να του δοθεί άδεια απουσίας. 2. Η άδεια δίνεται με απόφαση των τακτικών δικαστών του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου μόνο αν διαπιστωθεί αιτιολογημένα ότι υπάρχει απόλυτη ανάγκη να απέχει ο ένορκος από τις συνεδριάσεις ή να απομακρυνθεί από την έδρα του δικαστηρίου και πιθανολογείται ότι δεν θα προκύψουν από το λόγο αυτόν δυσκολίες για να κληρωθούν ένορκοι, ώστε να συζητηθούν οι υποθέσεις.	**Άρθρο 393 - Άδειες απουσίας των ενόρκων.** 1. Με αίτηση του ενόρκου μπορεί κατά την διάρκεια της συνόδου να του δοθεί άδεια απουσίας. 2. Η άδεια δίνεται με απόφαση των τακτικών δικαστών του μικτού ορκωτού δικαστηρίου μόνο αν διαπιστωθεί αιτιολογημένα ότι υπάρχει απόλυτη ανάγκη να απέχει ο ένορκος από τις συνεδριάσεις ή να απομακρυνθεί από την 72 έδρα του δικαστηρίου και πιθανολογείται ότι δεν θα προκύψουν από τον λόγο αυτό δυσκολίες για να κληρωθούν ένορκοι, ώστε να συζητηθούν οι υποθέσεις.
Άρθρο 394 - Κλήρωση ενόρκων για να συζητηθεί υπόθεση. Πριν αρχίσει να συζητείται κάθε υπόθεση, διαβάζεται σε δημόσια συνεδρίαση με την παρουσία του εισαγγελέα και του κατηγορουμένου ο κατάλογος των ενόρκων της δωδεκαήμερης περιόδου, για την οποία προσδιορίστηκε η υπόθεση• τα ονόματα που υπάρχουν στον κατάλογο διαβάζονται δυνατά με τη σειρά που είναι γραμμένα, ωσότου συμπληρωθεί από τους παρόντες ενόρκους ο αριθμός δέκα (10). Τα ονόματα αυτών των δέκα (10) ενόρκων μπαίνουν στην κληρωτίδα για να κληρωθούν οι τέσσερις (4) που μετέχουν με τους τακτικούς δικαστές στη σύνθεση του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου που θα δικάσει την υπόθεση.	**Άρθρο 394 - Κλήρωση ενόρκων για να συζητηθεί υπόθεση.** Πριν αρχίσει να συζητείται κάθε υπόθεση, διαβάζεται σε δημόσια συνεδρίαση με την παρουσία του εισαγγελέα και του κατηγορουμένου ο κατάλογος των ενόρκων της δωδεκαήμερης περιόδου, για την οποία προσδιορίστηκε η υπόθεση. Τα ονόματα που υπάρχουν στον κατάλογο διαβάζονται δυνατά με τη σειρά που είναι γραμμένα, ωσότου συμπληρωθεί από τους παρόντες ενόρκους ο αριθμός δέκα (10). Τα ονόματα αυτών των δέκα (10) ενόρκων μπαίνουν στην κληρωτίδα για να κληρωθούν οι τέσσερις (4) που μετέχουν με τους τακτικούς δικαστές στη σύνθεση του μικτού ορκωτού δικαστηρίου που θα δικάσει την υπόθεση.
Άρθρο 395 - Ασυμβίβαστα για τους ενόρκους. Με αίτηση του εισαγγελέα, του πολιτικώς ενάγοντος ή του κατηγορουμένου, καθώς και με δήλωση του ενόρκου, του οποίου το όνομα διαβάστηκε από τον κατάλογο, και ύστερα από απόφαση των τακτικών δικαστών δεν περιλαμβάνεται στην κληρωτίδα το όνομα του ενόρκου, ο οποίος εξαιτίας της υπηρεσίας του συνέπραξε άμεσα ή έμμεσα στην ανάκριση της υπόθεσης ή ως μάρτυρας κατέθεσε ή ως πραγματογνώμονας γνωμοδότησε ή έχει συμφέρον επειδή αδικήθηκε ή ζημιώθηκε ή υπήρξε κατά την προδικασία συνήγορος ενός από τους διαδίκους και έδωσε συμβουλές, συνέταξε υπομνήματα, δικόγραφα πολιτικών αγωγών, αιτήσεων κλπ. ή υπήρξε ή είναι συνήγορος στο ακροατήριο για οποιονδήποτε συμμέτοχο ή τον πολιτικώς ενάγοντα ή τον κατηγορούμενο ή τον αστικώς υπεύθυνο· επίσης δεν περιλαμβάνονται στην κληρωτίδα ούτε τα ονόματα των ενόρκων που είναι σε ευθεία ή πλάγια γραμμή συγγενείς έως έκτου βαθμού εξ αίματος ή τέταρτου εξ αγχιστείας με τον πολιτικώς ενάγοντα, τον κατηγορούμενο, τον αστικώς υπεύθυνο ή τους συνηγόρους. Έτσι αφού παραλειφθούν τα ονόματα των ενόρκων που υπάγονται σε μία από αυτές τις περιπτώσεις, συνεχίζεται η ανάγνωση των ονομάτων ίσου αριθμού από τους επόμενους, ωσότου συμπληρωθεί ο αριθμός των δέκα (10) ενόρκων, που τα ονόματά τους θα περιληφθούν στην κληρωτίδα. Αν δεν υποβληθεί αίτηση και δεν γίνει καμιά δήλωση, θεωρείται ότι το μεικτό ορκωτό δικαστήριο συγκροτήθηκε νόμιμα, και καλύπτεται κάθε ακυρότητα εξαιτίας αυτού του λόγου.	**Άρθρο 395 - Ασυμβίβαστα για τους ενόρκους.** Με αίτηση του εισαγγελέα, του παριστάμενου για την υποστήριξη της κατηγορίας ή του κατηγορουμένου, καθώς και με δήλωση του ενόρκου του οποίου το όνομα διαβάστηκε από τον κατάλογο, και ύστερα από απόφαση των τακτικών δικαστών, δεν περιλαμβάνεται στην κληρωτίδα το όνομα του ενόρκου ο οποίος εξαιτίας της υπηρεσίας του συνέπραξε άμεσα ή έμμεσα στην ανάκριση της υπόθεσης ή ως μάρτυρας κατέθεσε ή ως πραγματογνώμονας γνωμοδότησε ή έχει συμφέρον επειδή αδικήθηκε ή ζημιώθηκε ή υπήρξε κατά την προδικασία συνήγορος ενός από τους διαδίκους και έδωσε συμβουλές, συνέταξε υπομνήματα, δικόγραφα πολιτικών αγωγών, αιτήσεων κ.λπ. ή υπήρξε ή είναι συνήγορος στο ακροατήριο για οποιονδήποτε συμμέτοχο ή τον παριστάμενο για την υποστήριξη της κατηγορίας ή τον κατηγορούμενο. Επίσης δεν περιλαμβάνονται στην κληρωτίδα τα ονόματα των ενόρκων που «συνδέονται με σύμφωνο συμβίωσης ή»[143]είναι σε ευθεία ή πλάγια γραμμή συγγενείς έως έκτου βαθμού εξ αίματος ή τετάρτου εξ αγχιστείας μεταξύ τους ή με τους τακτικούς δικαστές, τον εισαγγελέα ή τον γραμματέα ή με τον παριστάμενο για την υποστήριξη της κατηγορίας, τον κατηγορούμενο ή τους συνηγόρους. Έτσι αφού παραλειφθούν τα ονόματα των λαϊκών συνέδρων που υπάγονται σε μία από αυτές τις περιπτώσεις, συνεχίζεται η ανάγνωση των ονομάτων ίσου αριθμού από τους επόμενους, ωσότου συμπληρωθεί ο αριθμός των δέκα (10) ενόρκων, που τα ονόματά τους θα περιληφθούν στην κληρωτίδα. Αν δεν υποβληθεί αίτηση και δεν γίνει καμιά δήλωση, θεωρείται ότι το μικτό ορκωτό δικαστήριο συγκροτήθηκε νόμιμα, και καλύπτεται κάθε ακυρότητα εξαιτίας αυτού του λόγου.
Άρθρο 396 - Εξαίρεση ενόρκων. 1. Αφού τεθούν στην κληρωτίδα σύμφωνα με τα άρθρα 394 και	**Άρθρο 396 - Εξαίρεση ενόρκων.** 1. Αφού τεθούν στην κληρωτίδα σύμφωνα με τα άρθρα 394 και

[143] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

395 τα ονόματα των δέκα (10) ενόρκων, ο πρόεδρος του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου εξάγει κάθε φορά ένα όνομα· το όνομα αυτό διαβάζει δυνατά ο πρόεδρος και το γνωστοποιεί ιδιαίτερα στον εισαγγελέα και στον κατηγορούμενο για να ασκήσουν το δικαίωμα εξαίρεσης κατά την επόμενη παράγραφο, ωσότου, και αφού εξαντληθεί το δικαίωμα αυτό, συμπληρωθεί ο αριθμός των τεσσάρων (4) ενόρκων που απαιτούνται για τη σύνθεση του δικαστηρίου. 2. Ο εισαγγελέας και ο κατηγορούμενος έχουν το δικαίωμα να εξαιρέσουν ο καθένας δύο (2) ενόρκους. 3. Αν υπάρχουν πολλοί κατηγορούμενοι στην ίδια δίκη και δεν συμφωνούν μεταξύ τους σχετικά με την εξαίρεση, προσδιορίζεται με κλήρο η σειρά με την οποία καθένας από τους κατηγορουμένους θα ασκήσει το δικαίωμα εξαίρεσης· έτσι, στον κατηγορούμενο που έτυχε να είναι πρώτος γίνεται η ερώτηση πριν από τους άλλους, και αν αυτός δεν ασκήσει το δικαίωμα εξαίρεσης, γίνεται η ερώτηση στον δεύτερο, και αυτό συνεχίζεται με τους υπολοίπους, ωσότου εξαντληθεί το δικαίωμα εξαίρεσης των ενόρκων. 4. Για κάθε όνομα μπορεί πρώτα ο εισαγγελέας και κατόπιν ο κατηγορούμενος να εκφραστεί ελεύθερα, αν θέλει να εξαιρέσει τον ένορκο που κληρώθηκε. Ούτε ο κατηγορούμενος ούτε ο εισαγγελέας έχουν την υποχρέωση να αιτιολογήσουν την εξαίρεση.	395 τα ονόματα των δέκα (10) ενόρκων, ο πρόεδρος του μικτού ορκωτού δικαστηρίου εξάγει κάθε φορά ένα όνομα. Το όνομα αυτό το διαβάζει δυνατά ο πρόεδρος και το γνωστοποιεί ιδιαίτερα στον εισαγγελέα και στον κατηγορούμενο, για να ασκήσουν το δικαίωμα εξαίρεσης κατά την επόμενη παράγραφο, ωσότου, και αφού εξαντληθεί το δικαίωμα αυτό, συμπληρωθεί ο αριθμός των τεσσάρων (4) ενόρκων που απαιτούνται για την σύνθεση του δικαστηρίου. 2. Ο εισαγγελέας και ο κατηγορούμενος έχουν το δικαίωμα να εξαιρέσουν ο καθένας δύο (2) ενόρκους. 3. Αν υπάρχουν πολλοί κατηγορούμενοι στην ίδια δίκη και δεν συμφωνούν μεταξύ τους σχετικά με την εξαίρεση, προσδιορίζεται με κλήρο η σειρά με την οποία καθένας από τους κατηγορουμένους θα ασκήσει το δικαίωμα εξαίρεσης. Έτσι, στον κατηγορούμενο που έτυχε να είναι πρώτος γίνεται η ερώτηση πριν από τους άλλους, και, αν αυτός δεν ασκήσει το δικαίωμα εξαίρεσης, γίνεται η ερώτηση στο δεύτερο, και αυτό συνεχίζεται με τους υπόλοιπους, ωσότου εξαντληθεί το δικαίωμα εξαίρεσης των ενόρκων. 4. Για κάθε όνομα μπορεί πρώτα ο εισαγγελέας και κατόπιν ο κατηγορούμενος να εκφραστεί ελεύθερα, αν θέλει να εξαιρέσει τον ένορκο που κληρώθηκε. Ούτε ο κατηγορούμενος ούτε ο εισαγγελέας έχουν την υποχρέωση να αιτιολογήσουν την εξαίρεση.
Άρθρο 397 - Αναπληρωματικοί ένορκοι. 1. Ο πρόεδρος του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου μπορεί κατά την ανάγνωση του καταλόγου των ενόρκων να διατάξει να διαβαστούν δυνατά τα ονόματα δύο (2) ακόμη ενόρκων, πέρα από τους δέκα (10) που ορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 394· αυτό είναι δυνατόν να γίνει, αν ο πρόεδρος κρίνει ότι εξαιτίας της διάρκειας που προβλέπεται για τη δίκη είναι ενδεχόμενο μερικοί από τους ενόρκους να μην μπορέσουν να παραμείνουν στη σύνθεση του δικαστηρίου έως το τέλος της διαδικασίας. Στην περίπτωση αυτή το άρθρο 395 εφαρμόζεται και κατά την ανάγνωση των ονομάτων των δύο (2) αυτών ενόρκων και στην κληρωτίδα τίθενται τα ονόματα των δώδεκα (12) ενόρκων, που μ' αυτόν τον τρόπο διαβάστηκαν δυνατά. Από τα ονόματα αυτά κληρώνονται έξι (6) ένορκοι, και ο κατηγορούμενος μπορεί να εξαιρέσει και έναν (1) ακόμα ένορκο, πέρα από το σύμφωνα με το άρθρο 396 παρ. 2 δικαίωμά του για εξαίρεση. 2. Από τους έξι (6) ενόρκους που κληρώθηκαν σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, οι τέσσερις (4) πρώτοι με τη σειρά που κληρώθηκαν είναι τακτικοί και οι δύο επόμενοι αναπληρωματικοί. 3. Οι αναπληρωματικοί ένορκοι βρίσκονται στην έδρα σε όλη τη διάρκεια της συζήτησης και αναπληρώνουν με τη σειρά που κληρώθηκαν τους τακτικούς ενόρκους που θα τύχει να αποχωρήσουν πριν από το τέλος της διαδικασίας.	**Άρθρο 397 - Αναπληρωματικοί ένορκοι.** 1. Ο πρόεδρος του μικτού ορκωτού δικαστηρίου μπορεί κατά την ανάγνωση του καταλόγου των ενόρκων να διατάξει να διαβαστούν δυνατά τα ονόματα δύο (2) ακόμη ενόρκων, πέρα από τους δέκα (10) που ορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 39 4. Αυτό είναι δυνατό να γίνει, αν ο πρόεδρος κρίνει ότι εξαιτίας της διάρκειας που προβλέπεται για την δίκη, είναι ενδεχόμενο μερικοί από τους ενόρκους να μην μπορέσουν να παραμείνουν στη σύνθεση του δικαστηρίου έως το τέλος της διαδικασίας. Στην περίπτωση αυτή το άρθρο 395 εφαρμόζεται και κατά την ανάγνωση των ονομάτων των δύο (2) αυτών ενόρκων και στην κληρωτίδα τίθενται τα ονόματα των δώδεκα (12) ενόρκων, που μ' αυτόν τον τρόπο διαβάστηκαν δυνατά. Από τα ονόματα αυτά κληρώνονται έξι (6) ένορκοι, και ο κατηγορούμενος μπορεί να εξαιρέσει και έναν (1) ακόμα ένορκο, πέρα από το σύμφωνα με το άρθρο 396 παρ. 2 δικαίωμά του για εξαίρεση. 2. Από τους έξι (6) ενόρκους που κληρώθηκαν σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, οι τέσσερις (4) πρώτοι με τη σειρά που κληρώθηκαν είναι τακτικοί και οι δύο επόμενοι αναπληρωματικοί. 3. Οι αναπληρωματικοί ένορκοι βρίσκονται στην έδρα σε όλη την διάρκεια της συζήτησης και αναπληρώνουν με τη σειρά που κληρώθηκαν τους τακτικούς ενόρκους που θα τύχει να αποχωρήσουν πριν από το τέλος της διαδικασίας.
Άρθρο 398 - Όρκος ενόρκων. 1. Οι ένορκοι που κληρώθηκαν και δεν εξαιρέθηκαν καταλαμβάνουν στην έδρα του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου τις θέσεις που έχουν καθοριστεί γι' αυτούς από τη μια και την άλλη πλευρά των τακτικών δικαστών και κατόπιν δίνουν τον καθιερωμένο όρκο. 2. Τακτικοί και αναπληρωματικοί ένορκοι ορκίζονται στη δημόσια συνεδρίαση ενώπιον του εισαγγελέα και του κατηγορουμένου. 3. Ο πρόεδρος του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου καλεί τους ενόρκους να επιλέξουν τον τύπο του όρκου, θρησκευτικό ή πολιτικό, που προτιμούν να δώσουν. Στους ενόρκους που επιλέγουν τον χριστιανικό όρκο διαβάζει τον ακόλουθο όρκο: «Ορκιστείτε και υποσχεθείτε ότι θα θεωρήσετε με προσοχή και θα εξετάσετε με ευσυνειδησία, στη διάρκεια της δικαστικής συζήτησης, την κατηγορία εναντίον του ....., καθώς και την υπεράσπισή του, ότι δεν θα συνεννοηθείτε με κανέναν σχετικά με την απόφαση που θα εκδοθεί και ότι κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων που σας επιβάλλονται δεν θα ενεργήσετε επηρεασμένοι από φιλία, έχθρα ή χάρη, ούτε για κάποια ιδιαίτερη ωφέλεια ή για άλλη παρόμοια αιτία, αλλά θα έχετε στο νου σας μόνο το Θεό, τη δικαιοσύνη και την αλήθεια και ότι θα ψηφίσετε	**Άρθρο 398 - Όρκος ενόρκων.** 1. Οι ένορκοι που κληρώθηκαν και δεν εξαιρέθηκαν καταλαμβάνουν στην έδρα του μικτού ορκωτού δικαστηρίου τις θέσεις που έχουν καθοριστεί γι' αυτούς από τη μια και την άλλη πλευρά των τακτικών δικαστών και κατόπιν δίνουν τον καθιερωμένο όρκο. 2. Τακτικοί και αναπληρωματικοί ένορκοι ορκίζονται στη δημόσια συνεδρίαση ενώπιον του εισαγγελέα και του κατηγορουμένου. 3. Ο πρόεδρος του μικτού ορκωτού δικαστηρίου διαβάζει στους ενόρκους τον ακόλουθο όρκο: «Δηλώστε, επικαλούμενοι την τιμή και τη συνείδησή σας, και υποσχεθείτε, ότι θα θεωρήσετε με προσοχή και θα εξετάσετε με ευσυνειδησία, στη διάρκεια της προκείμενης δικαστικής συζήτησης, την κατηγορία κατά του … , καθώς και την υπεράσπιση του, ότι δεν θα συνεννοηθείτε με κανέναν σχετικά με την απόφαση που θα εκδοθεί και ότι κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων που σας επιβάλλονται δεν θα ενεργήσετε επηρεασμένοι από φιλία, έχθρα ή χάρη, ούτε για κάποια ιδιαίτερη ωφέλεια ή για άλλη παρόμοια αιτία, αλλά θα έχετε στο νου σας μόνο τη δικαιοσύνη και την αλήθεια και ότι θα ψηφίσετε κατά συνείδηση και κατά την ελεύθερη πεποίθηση που θα σχηματίσετε από τη συζήτηση, προσφερόμενοι εντελώς πιστά

κατά συνείδηση και κατά την ελεύθερη πεποίθηση που θα σχηματίσετε από τη συζήτηση, προσφερόμενοι εντελώς πιστά και άδολα, για να έχετε βοηθό το Θεό και το ιερό Ευαγγέλιό του». Στους ενόρκους που επιλέγουν τον πολιτικό όρκο διαβάζει τον ακόλουθο όρκο: «Δηλώστε επικαλούμενοι την τιμή και τη συνείδησή σας, και υποσχεθείτε, ότι θα θεωρήσετε με προσοχή και θα εξετάσετε με ευσυνειδησία, στη διάρκεια της προκείμενης δικαστικής συζήτησης, την κατηγορία κατά του ....., καθώς και την υπεράσπισή του, ότι δεν θα συνεννοηθείτε με κανέναν σχετικά με την απόφαση που θα εκδοθεί και ότι κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων που σας επιβάλλονται δεν θα ενεργήσετε επηρεασμένοι από φιλία, έχθρα ή χάρη, ούτε για κάποια ιδιαίτερη ωφέλεια ή για άλλη παρόμοια αιτία, αλλά θα έχετε στο νου σας μόνο τη δικαιοσύνη και την αλήθεια και ότι θα ψηφίσετε κατά συνείδηση και κατά την ελεύθερη πεποίθηση που θα σχηματίσετε από τη συζήτηση, προσφερόμενοι εντελώς πιστά και άδολα». 4. Στους μη χριστιανούς ενόρκους επαναλαμβάνεται από τον πρόεδρο η ανάγνωση του όρκου που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο χωρίς να γίνεται στο τέλος η επίκληση του Ιερού Ευαγγελίου. Αν όμως ο όρκος δοθεί χωρίς αυτή την τροποποίηση και δεν υπάρξει αντίρρηση, είναι έγκυρος και καλύπτεται κάθε ακυρότητα από το λόγο αυτό. 5. Αφού διαβάσει τον όρκο, ο πρόεδρος του δικαστηρίου, καλεί ονομαστικά κάθε ένορκο, να σηκώσει το δεξί του χέρι και να προφέρει τη λέξη «ορκίζομαι».	και άδολα». 4. Αφού διαβάσει τον όρκο ο πρόεδρος του δικαστηρίου, καλεί ονομαστικά κάθε ένορκο να σηκώσει το δεξί του χέρι και να προφέρει τη λέξη «ορκίζομαι».
Άρθρο 399 - Πότε προτείνεται η ακυρότητα. Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του άρθρου 390 παρ. 1, 395 και 398 παρ. 3, κάθε ακυρότητα από την παράβαση των διατάξεων σχετικών με τα προσόντα, τα κωλύματα και την ισόβια ή την προσωρινή ανικανότητα των ενόρκων, καθώς και κάθε άλλη τυχόν ακυρότητα εξαιτίας της παράβασης άλλων διατάξεων σχετικών με τους ενόρκους, είναι δυνατό να προταθεί μόνο έως την ανάγνωση του καταλόγου των ενόρκων στο ακροατήριο (άρθρα 394 και 397)· αν αφορά ορισμένο ένορκο προσωπικά, είναι δυνατόν να προταθεί μόνο μόλις διαβαστεί το όνομά του και πριν από το αμέσως επόμενο όνομα. Διαφορετικά η ακυρότητα από την παράβαση αυτή καλύπτεται.	**Άρθρο 399 - Πότε προτείνεται ακυρότητα.** Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του άρθρου 390 παρ. 1, 395 και 398 παρ. 3, κάθε ακυρότητα από την παράβαση των διατάξεων των σχετικών με τα προσόντα, τα κωλύματα και την ισόβια ή την προσωρινή ανικανότητα των ενόρκων, καθώς και κάθε άλλη τυχόν ακυρότητα εξαιτίας της παράβασης άλλων διατάξεων σχετικών με τους ενόρκους, είναι δυνατό να προταθεί μόνο έως την ανάγνωση του καταλόγου των ενόρκων στο ακροατήριο (άρθρα 394 και 397). Αν αφορά ορισμένο ένορκο προσωπικά, είναι δυνατό να προταθεί μόνο μόλις διαβαστεί το όνομά του και πριν από το αμέσως επόμενο όνομα. Διαφορετικά η ακυρότητα από την παράβαση αυτή καλύπτεται.
Άρθρο 400 - Κλήρωση για περισσότερες υποθέσεις. Αν στην ίδια δικάσιμο έχουν προσδιοριστεί για να εκδικαστούν περισσότερες από μία υποθέσεις, μπορεί να γίνει μία μόνο κλήρωση ενόρκων για όλες τις υποθέσεις, ύστερα από απόφαση των τακτικών δικαστών του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου, αν σε κάθε υπόθεση κατηγορούμενος είναι το ίδιο ή τα ίδια αποκλειστικώς πρόσωπα. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται μια φορά μόνο όσα ορίζονται στα άρθρα 394 έως 398.	**Άρθρο 400 - Κλήρωση για περισσότερες υποθέσεις.** Αν στην ίδια δικάσιμο έχουν προσδιοριστεί για να εκδικαστούν περισσότερες από μία υποθέσεις, μπορεί να γίνει μια μόνο κλήρωση ενόρκων για όλες τις υποθέσεις, ύστερα από απόφαση των τακτικών δικαστών του μικτού ορκωτού δικαστηρίου, αν σε κάθε υπόθεση κατηγορούμενος είναι το ίδιο ή τα ίδια αποκλειστικώς πρόσωπα. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται μια φορά μόνο όσα ορίζονται στα άρθρα 394 έως 398.
Άρθρο 401 Οι ψήφοι των τακτικών δικαστών και των ενόρκων είναι ισότιμες. Τα δικαιώματα που δίδονται στους δικαστές κατά το άρθρο 357 τα έχουν και οι ένορκοι.	**Άρθρο 401 - Ισοτιμία ψήφου.** Οι ψήφοι των τακτικών δικαστών και των ενόρκων είναι ισότιμες. Τα δικαιώματα που δίνονται στους δικαστές κατά το άρθρο 357 τα έχουν και οι ένορκοι.
Άρθρο 402 - Πότε διακόπτεται η συνεδρίαση και διορίζεται συνήγορος. Οι διατάξεις των άρθρων 375 και 376 εφαρμόζονται και στη διαδικασία του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου για κακούργημα.	**Άρθρο 402 - Πότε διακόπτεται η συνεδρίαση και διορίζεται συνήγορος.** Οι διατάξεις των άρθρων 375 και 376 εφαρμόζονται και στη διαδικασία του μικτού ορκωτού δικαστηρίου για κακούργημα.
Άρθρο 403 - Απαγγελία κατηγορίας - Ανάγνωση του βουλεύματος. 1. Αφού συγκροτηθεί το δικαστήριο, ενεργούνται όσα ορίζονται στα άρθρα 339 και 342. Κατόπιν ο εισαγγελέας απαγγέλλει την κατηγορία και παραδίδει στον πρόεδρο του δικαστηρίου τον κατάλογο με τους μάρτυρες· οι διάδικοι παραδίδουν και αυτοί στον πρόεδρο τον κατάλογο με τους μάρτυρες που προσκλήθηκαν από αυτούς· με εντολή του προέδρου ο κλητήρας καλεί ονομαστικά τους μάρτυρες. 2. Αφού διαβαστεί ο κατάλογος με τους μάρτυρες, αν δεν διατάχθηκε η αναβολή της δίκης σύμφωνα με τα άρθρα 352 και 354, ο γραμματέας διαβάζει δυνατά το διατακτικό του παραπεμπτικού βουλεύματος ή το κλητήριο θέσπισμα στην περίπτωση που η εισαγωγή της κατηγορίας έγινε με απευθείας	**Άρθρο 403 - Απαγγελία της κατηγορίας.** Αφού συγκροτηθεί το δικαστήριο, ενεργούνται όσα ορίζονται στα άρθρα 339, 342 και 343. Κατόπιν ο εισαγγελέας απαγγέλλει με συνοπτική ακρίβεια την κατηγορία και παραδίδει στον πρόεδρο του δικαστηρίου τον κατάλογο με τους μάρτυρες, όπως και οι διάδικοι τον κατάλογο με τους μάρτυρες που προσκλήθηκαν από αυτούς. Με εντολή του προέδρου ο κλητήρας καλεί ονομαστικά τους μάρτυρες. Κατόπιν ο πρόεδρος εξηγεί με σαφήνεια στον κατηγορούμενο τις εναντίον του κατηγορίες, ζητεί τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 344 και διατάσσει να αρχίσει η συζήτηση.

κλήση (άρθρο 308 παρ. 3 και 320 παρ. 1). Κατόπιν ο πρόεδρος εξηγεί με σαφήνεια στον κατηγορούμενο τις εναντίον του κατηγορίες, ζητεί τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 343 και διατάσσει να αρχίσει η συζήτηση.	
Άρθρο 404 - Αρμοδιότητα του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου. 1. Το μεικτό ορκωτό δικαστήριο αποφασίζει για την κατηγορία. Επίσης αποφαίνεται: α) για τις περιστάσεις, από τις οποίες εξαρτάται το είδος και το μέτρο της ποινής καθώς και για τους λόγους αύξησης ή μείωσής της· β) για την κύρια ποινή, την παρεπόμενη ποινή και για τα μέτρα ασφαλείας που πρέπει να επιβληθούν· γ) για τη συνολική ποινή που πρέπει να επιβληθεί· δ) για τη μετατροπή (άρθρο 82 Π.Κ.) ή την αναστολή (άρθρο 99 Π.Κ.) της ποινής· και ε) για κάθε θέμα που δεν έχει υπαχθεί ειδικά στην αρμοδιότητα των τακτικών δικαστών. 2. Το ίδιο δικαστήριο αποφασίζει, αφού έχει αρχίσει η συζήτηση, αν θα αναβληθεί η εκδίκαση της υπόθεσης σε μεταγενέστερη δικάσιμο. 3. Σε κάθε περίπτωση που αναβάλλεται η εκδίκαση υπόθεσης σε άλλη δικάσιμο της ίδιας ή άλλης συνόδου του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου, γίνεται νέα συγκρότησή του.	**Άρθρο 404 - Αρμοδιότητα του μικτού ορκωτού δικαστηρίου.** 1. Το μικτό ορκωτό δικαστήριο αποφασίζει για την κατηγορία. Επίσης αποφαίνεται: α) για τις περιστάσεις από τις οποίες εξαρτάται το είδος και το μέτρο της ποινής καθώς και για τους λόγους αύξησης ή μείωσής της, β) για την κύρια ποινή, την παρεπόμενη και για τα μέτρα ασφάλειας που πρέπει να επιβληθούν, γ) για τη συνολική ποινή που πρέπει να επιβληθεί, δ) για τη μετατροπή της ποινής σε παροχή κοινωφελούς εργασίας ή την αναστολή της κατά τις διατάξεις του ΠΚ και ε) για κάθε θέμα που δεν έχει υπαχθεί ειδικά στην αρμοδιότητα των τακτικών δικαστών. 2. Το ίδιο δικαστήριο αποφασίζει, αφού έχει αρχίσει η συζήτηση, αν θα αναβληθεί η εκδίκαση της υπόθεσης σε μεταγενέστερη δικάσιμο. 3. Σε κάθε περίπτωση που αναβάλλεται η εκδίκαση υπόθεσης σε άλλη δικάσιμο της ίδιας ή άλλης συνόδου του μικτού ορκωτού δικαστηρίου, γίνεται νέα συγκρότησή του.
Άρθρο 405 - Αρμοδιότητα των τακτικών δικαστών. 1. Οι τακτικοί δικαστές του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου αποφασίζουν χωρίς την σύμπραξη των ενόρκων: α) για την ταυτότητα του κατηγορουμένου· β) για το θέμα της αρμοδιότητας του δικαστηρίου που ανακύπτει προτού αρχίσει η αποδεικτική διαδικασία· γ) για τη νομιμοποίηση της παράστασης του πολιτικώς ενάγοντος ή του αστικώς υπευθύνου· δ) για τις προϋποθέσεις της έγκυρης εισαγωγής στο ακροατήριο, καθώς και για τα διαδικαστικά ζητήματα που αφορούν τη διεξαγωγή της διαδικασίας στο ακροατήριο· ε) για τα παρεμπίπτοντα νομικά ζητήματα που εμφανίζονται και εξετάζονται στη διάρκεια της συζήτησης· στ) για την αναστολή της εκτέλεσης της απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 471 παρ. 2 του Κώδικα· ζ) για τη σύμφωνα με το άρθρο 101 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα ανάκληση της αναστολής που χορηγήθηκε· και η) για τις κατά το άρθρο 71 αστικές απαιτήσεις του κατηγορουμένου που αθωώθηκε. 2. Μόνο οι τακτικοί δικαστές κηρύσσουν απαράδεκτη την ποινική δίωξη ή την παύουν οριστικά, αν ο σχετικός λόγος διαπιστώθηκε από αυτούς όταν άρχιζε η συνεδρίαση και πριν από την κλήρωση των ενόρκων. 3. Αίτηση για ακύρωση της διαδικασίας ή της απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 341 ή 430 επιτρέπεται μόνο στην περίπτωση καταδίκης συναιτίου για συναφή πράξη σε βαθμό πλημμελήματος που τελέστηκε από αυτόν· η σχετική αίτηση εκδικάζεται από τους τακτικούς δικαστές. **Άρθρο 406 - Απόφαση για τις ιδιωτικές απαιτήσεις.** Οι τακτικοί δικαστές, αφού ακουστούν οι διάδικοι, αποφασίζουν στην ποινική απόφαση ταυτόχρονα και για τις ιδιωτικές απαιτήσεις που υπέβαλε ο πολιτικώς ενάγων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 371 παρ. 3. **Άρθρο 407 - Ανακοίνωση σε εκείνον που καταδικάστηκε.** 1. Όταν απαγγελθεί η απόφαση, ο πρόεδρος ανακοινώνει σ' εκείνον που καταδικάστηκε ότι έχει το δικαίωμα να ασκήσει έφεση ή αναίρεση μέσα στη νόμιμη προθεσμία. Όσα χρειάζονται, ώστε να είναι έγκυρα και τυπικά δεκτά αυτά τα ένδικα μέσα, εξηγούνται με συντομία στον καταδικασμένο. 2. Οι τακτικοί δικαστές μπορούν να εκφράσουν αυτεπαγγέλτως ευχή να μετριαστεί ή να αφεθεί η ποινή με χάρη, αν νομίζουν ότι η ποινή που επιβλήθηκε στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι πολύ αυστηρή σε σχέση με τις συντρέχουσες περιστάσεις.	**Άρθρο 405 - Αρμοδιότητα των τακτικών δικαστών.** 1. Οι τακτικοί δικαστές του μικτού ορκωτού δικαστηρίου αποφασίζουν χωρίς τη σύμπραξη των ενόρκων: α) για την ταυτότητα του κατηγορουμένου, β) για το θέμα της αρμοδιότητας του δικαστηρίου, που ανακύπτει προτού αρχίσει η αποδεικτική διαδικασία, γ) για τη νομιμοποίηση της παράστασης για την υποστήριξη της κατηγορίας, δ) για τις προϋποθέσεις της έγκυρης εισαγωγής στο ακροατήριο, καθώς και για τα διαδικαστικά ζητήματα που αφορούν τη διεξαγωγή της διαδικασίας στο ακροατήριο, ε) για τα παρεμπίπτοντα νομικά ζητήματα που εμφανίζονται και εξετάζονται στη διάρκεια της συζήτησης, στ) για την αναστολή της εκτέλεσης της απόφασης σύμφωνα με τα άρθρα 471 παρ. 2 και 497 παρ. 7 και 8, καθώς και για την αμφισβήτηση της ανασταλτικής δύναμης του ενδίκου μέσου κατά το άρθρο 472 και ζ) για τη σύμφωνα με το άρθρο 102 ΠΚ άρση της αναστολής που χορηγήθηκε. **Άρθρο 406 - Αρμοδιότητα τακτικών δικαστών σε ειδικές περιπτώσεις.** Μόνοι οι τακτικοί δικαστές κηρύσσουν απαράδεκτη την ποινική δίωξη ή την παύουν οριστικά και αν συντρέχει περίπτωση, αποφασίζουν για τη δήμευση σύμφωνα με το άρθρο 76 ΠΚ, αν ο σχετικός λόγος διαπιστώθηκε από αυτούς όταν άρχιζε η συνεδρίαση και πριν από την κλήρωση των ενόρκων. **Άρθρο 407 - Ακύρωση της διαδικασίας ή της απόφασης.** Η αίτηση για ακύρωση της διαδικασίας ή της απόφασης σύμφωνα με τα άρθρα 341 και 435 ή 430 εκδικάζεται από τους τακτικούς δικαστές.
Άρθρο 408. 1. Για το μεικτό ορκωτό εφετείο εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 384-407, και όπου σ' αυτές αναφέρεται το συμβούλιο πλημμελειοδικών, το τριμελές πλημμελειοδικείο, ο	**Άρθρο 408 - Διαδικασία ενώπιον του μικτού ορκωτού Εφετείου.** 1. Για το μικτό ορκωτό εφετείο εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 384 έως 406, και όπου σε αυτές αναφέρεται

εισαγγελέας πρωτοδικών και ο γραμματέας της εισαγγελίας πρωτοδικών, εννοείται στην περίπτωση αυτή το συμβούλιο εφετών (σε τριμελή σύνθεση), το τριμελές εφετείο, ο εισαγγελέας εφετών και ο γραμματέας της εισαγγελίας εφετών. Όπου στις ίδιες διατάξεις αναφέρονται οι τακτικοί δικαστές, οι ένορκοι, ο εισαγγελέας και ο γραμματέας του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου, εννοούνται στην περίπτωση αυτή οι τακτικοί δικαστές, οι ένορκοι, ο εισαγγελέας και ο γραμματέας του μεικτού ορκωτού εφετείου. 2. Σε περίπτωση που το μεικτό ορκωτό δικαστήριο καταδικάσει τον κατηγορούμενο μόνο για πλημμέλημα, η έφεση του κατηγορουμένου κατά της απόφασης αυτής δικάζεται από το εκ τακτικών δικαστών δικαστήριο του μεικτού ορκωτού εφετείου, χωρίς να απαιτείται να συγκροτηθεί το τελευταίο.	το συμβούλιο πλημμελειοδικών, το τριμελές πλημμελειοδικείο, ο εισαγγελέας πρωτοδικών και ο γραμματέας της εισαγγελίας πρωτοδικών, εννοείται στην περίπτωση αυτή το συμβούλιο εφετών, το τριμελές εφετείο, ο εισαγγελέας εφετών και ο γραμματέας της εισαγγελίας εφετών. Όπου στις ίδιες διατάξεις αναφέρονται οι τακτικοί δικαστές, οι ένορκοι ο εισαγγελέας και ο γραμματέας του μικτού ορκωτού δικαστηρίου, εννοούνται στην περίπτωση αυτή οι τακτικοί δικαστές, οι ένορκοι, ο εισαγγελέας και ο γραμματέας του μικτού ορκωτού εφετείου. 2. Σε περίπτωση που το μικτό ορκωτό δικαστήριο καταδικάσει τον κατηγορούμενο μόνο για πλημμέλημα, η έφεση του κατηγορουμένου κατά της απόφασης αυτής δικάζεται από το εκ τακτικών δικαστών δικαστήριο του μικτού ορκωτού εφετείου, χωρίς να απαιτείται να συγκροτηθεί το τελευταίο.
ΠΕΜΠΤΟ ΒΙΒΛΙΟ	
ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ	
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	**ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ**
ΠΤΑΙΣΜΑΤΑ	**ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΑΤΑΓΗ**
1. Πταίσματα που καταλαμβάνονται επ' αυτοφώρω **Άρθρο 409 - Σύλληψη για πταίσμα.** Σε περίπτωση αυτόφωρου πταίσματος επιτρέπεται η σύλληψη του δράστη από κάθε αστυνομικό όργανο που έσπευσε ή από ανακριτικό υπάλληλο για την άμεση εισαγωγή του σε δίκη, όταν αυτή είναι δυνατή σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του επόμενου άρθρου ή για τη βεβαίωση της ταυτότητάς του σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του επόμενου άρθρου. **Άρθρο 410 - Άμεση εισαγωγή σε δίκη ή βεβαίωση της ταυτότητας.** 1. Αν συντρέχει κάποια από τις περιπτώσεις του άρθρου 409, εκείνος που έχει συλληφθεί οδηγείται αμέσως στο δημόσιο κατήγορο και στο πταισματοδικείο του τόπου όπου συνελήφθη, αν υπάρχει πταισματοδικείο που συνεδριάζει εκείνη την ώρα ή μπορεί να συνεδριάσει αμέσως, και εισάγεται αμέσως σε δίκη και εκεί προσκομίζονται και οι σχετικές αποδείξεις. 2. Αν δεν υπάρχει στον τόπο όπου συνελήφθη πταισματοδικείο ή αυτό δεν μπορεί να συνεδριάσει αμέσως, προσάγεται χωρίς αναβολή στο πλησιέστερο αστυνομικό κατάστημα, όπου εξετάζεται και συντάσσεται έκθεση, από τον ίδιο που τον συνέλαβε ή άλλο αστυνομικό υπάλληλο, και αφού βεβαιωθεί η ταυτότητά του αφήνεται ελεύθερος. **Άρθρο 411 - Χρόνος και τόπος των συνεδριάσεων του Πταισματοδικείου.** Προκειμένου να εκδικάσει τα πταίσματα που καταλαμβάνονται επ' αυτοφώρω, το πταισματοδικείο μπορεί να συνεδριάζει οποιαδήποτε ημέρα και ώρα στο ακροατήριό του ή σε άλλο τόπο, που ορίζεται με διαταγή του Υπουργού της δικαιοσύνης. Στις πόλεις που υπάρχουν διορισμένοι περισσότεροι πταισματοδίκες μπορεί να οριστεί κατά τον ίδιο τρόπο ότι το πταισματοδικείο θα συνεδριάζει μόνιμα ημέρα και νύχτα ή κάθε ημέρα και ορισμένες νυχτερινές ώρες. **Άρθρο 412 - Πρόσκληση των μαρτύρων. Ανακοίνωση της κατηγορίας.** Για να εισαχθεί αμέσως σε δίκη ο δράστης που έχει συλληφθεί επ' αυτοφώρω ο ανακριτικός υπάλληλος ή το αστυνομικό όργανο που τον συνέλαβε έχει υποχρέωση ταυτόχρονα να καλέσει προφορικά τους παρόντες μάρτυρες κατηγορίας και υπεράσπισης· αυτοί	**Άρθρο 409 - Ποινική διαταγή επί πλημμελημάτων.** Στα πλημμελήματα που υπάγονται στην αρμοδιότητα του μονομελούς πλημμελειοδικείου και για τα οποία απειλείται ποινή φυλάκισης μέχρι «ενός»[144] έτους ή χρηματική ποινή ή και οι δύο ποινές, αν ο εισαγγελέας που ασκεί την ποινική δίωξη κρίνει ότι το υφιστάμενο αποδεικτικό υλικό δεν καθιστά αναγκαία τη διεξαγωγή ακροαματικής διαδικασίας για την περαιτέρω διακρίβωση των περιστατικών που θεμελιώνουν την ενοχή του κατηγορουμένου, υποβάλλει αίτηση για την έκδοση ποινικής διαταγής συντάσσοντας κατηγορητήριο. **Άρθρο 410 - Παραπομπή της αίτησης στην τακτική διαδικασία ή έκδοση απόφαση.** Αν ο δικαστής, στον οποίο υποβάλλεται η αίτηση για έκδοση ποινικής διαταγής, θεωρεί ότι τα στοιχεία που προσκομίζονται δεν είναι επαρκή για την ενοχή του κατηγορουμένου, παραπέμπει την υπόθεση στην τακτική διαδικασία. Αν όμως θεωρεί ότι τα στοιχεία που προσκομίζονται είναι επαρκή για την ενοχή του κατηγορουμένου, εκδίδει χωρίς προηγούμενη ακρόαση του κατηγορουμένου σε δημόσια συνεδρίαση ποινική διαταγή με την οποία επιβάλλει σε αυτόν χρηματική ποινή μειωμένη τουλάχιστον κατά τα δύο τρίτα (2/3) σε σχέση με το οριζόμενο στον νόμο πλαίσιο ποινής ή ποινή φυλάκισης μέχρι τριών μηνών με υφ' όρο αναστολή αυτής «καθώς και τις τυχόν παρεπόμενες ποινές και μέτρα ασφαλείας, καθορίζοντας ταυτόχρονα την τύχη των κατασχεθέντων»[145]. **Άρθρο 411 - Περιεχόμενο ποινικής διαταγής.** Η ποινική διαταγή περιέχει τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 140 περ. α' έως γ', ακριβή καθορισμό της πράξης για την οποία εκδόθηκε με μνεία του άρθρου του ποινικού νόμου που την προβλέπει και την ποινή που επιβλήθηκε. **Άρθρο 412 - Αντιρρήσεις κατά της ποινικής διαταγής.** Κατά της ποινικής διαταγής εκείνος που καταδικάστηκε μπορεί να υποβάλλει, μέσα σε δέκα πέντε ημέρες από την επίδοσή της, αντιρρήσεις με έκθεση που συντάσσει ο γραμματέας του δικαστηρίου που εξέδωσε την διαταγή ή ο γραμματέας του ειρηνοδικείου του τόπου διαμονής του. **Άρθρο 413 - Συζήτηση στο ακροατήριο.** Αν οι αντιρρήσεις προβληθούν εμπρόθεσμα σύμφωνα με το άρθρο 412, η απόφαση που εκδόθηκε ανατρέπεται και η υπόθεση

[144] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 96 του Ν. 4623/2019 (Α' 134).
[145] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

ΠΑΛΑΙΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	ΝΕΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ
έχουν υποχρέωση να μεταβούν μαζί του στο αρμόδιο δικαστικό ή αστυνομικό κατάστημα· αν δεν προσέλθουν ύστερα από την κλήση, εφαρμόζονται τα άρθρα 231 και 232. Αν ο δημόσιος κατήγορος κρίνει ότι η πράξη έχει πράγματι το χαρακτήρα πταίσματος, διατυπώνει την κατηγορία γραπτά ή προφορικά και την ανακοινώνει στον κατηγορούμενο αμέσως πριν από την έναρξη της δίκης. Αν όμως κρίνει ότι η πράξη είναι πλημμέλημα, παραπέμπει εκείνον που έχει συλληφθεί στον εισαγγελέα σύμφωνα με το άρθρο 279. **Άρθρο 413 - Παραπομπή στην κοινή διαδικασία.** Αν ο πταισματοδίκης κρίνει ότι το πταίσμα δεν έχει καταληφθεί επ' αυτοφώρω ή αν οι αποδείξεις που προσκομίζονται δεν είναι επαρκείς, παραπέμπει την υπόθεση στην κοινή πταισματική διαδικασία και αφήνει ελεύθερο εκείνον που έχει συλληφθεί. Ως προς τα υπόλοιπα τηρούνται οι κανόνες της κύριας διαδικασίας στο ακροατήριο. **2. Πταίσματα που βεβαιώνονται με έκθεση** **Άρθρο 414 - Διαδικασία.** Όταν δημόσια αρχή ή δημόσιος υπάλληλος ή αστυνομικό όργανο, έχοντας σχηματίσει δική του αντίληψη κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του, καταμηνύει κάποιον για πταίσμα, ο αρμόδιος πταισματοδίκης, μόλις πάρει τη μήνυση, και ύστερα από έγγραφη πρόταση του δημόσιου κατηγόρου, όπου υπάρχει, επιβάλλει στον παραβάτη σε δημόσια συνεδρίαση τη νόμιμη ποινή· αν ο πταισματοδίκης θεωρεί ότι τα στοιχεία που προσκομίζονται δεν είναι επαρκή για να σχηματίσει την πεποίθησή του, παραπέμπει την υπόθεση στη συνήθη διαδικασία· αν δεν πείθεται για την ενοχή του κατηγορουμένου, τον αθωώνει. **Άρθρο 415 - Απόφαση και αντιρρήσεις εναντίον της.** Στην απόφαση, που μπορεί να γραφεί και κάτω από την έκθεση με την οποία βεβαιώνεται η παράβαση, πρέπει, εκτός από το συνηθισμένο περιεχόμενο, να μνημονεύεται και ότι επιτρέπεται σ' εκείνον που καταδικάστηκε να υποβάλει μέσα σε οκτώ ημέρες από την επίδοση αντιρρήσεις, με έκθεση που συντάσσει ο γραμματέας του πταισματοδικείου που εξέδωσε την απόφαση ή ο γραμματέας του πταισματοδικείου του τόπου διαμονής του. Στην έκθεση που συντάσσει ο γραμματέας του πταισματοδικείου που εξέδωσε την απόφαση πρέπει να σημειώνεται η δικάσιμος κατά την οποία θα συζητηθούν οι αντιρρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 416. **Άρθρο 416 - Συζήτηση στο ακροατήριο.** 1. Αν οι αντιρρήσεις προβληθούν εμπρόθεσμα σύμφωνα με το άρθρο 415, η απόφαση που εκδόθηκε ανατρέπεται, και η υπόθεση εισάγεται για να συζητηθεί με την κοινή διαδικασία στην πρώτη δικάσιμο ύστερα από δέκα ημέρες από την προβολή των αντιρρήσεων κατά το άρθρο 415· την ημέρα αυτή ο κατηγορούμενος οφείλει να εμφανιστεί χωρίς κλήτευση προσκομίζοντας και τα αποδεικτικά του μέσα. Διαφορετικά, δικάζεται σαν να ήταν παρών. Αν οι αντιρρήσεις έχουν υποβληθεί στο γραμματέα άλλου πταισματοδικείου, η υπόθεση συζητείται ύστερα από προηγούμενη κλήτευση του κατηγορουμένου (άρθρ. 166). Αναβολή της συζήτησης δεν επιτρέπεται για κανένα λόγο. Κατά της απόφασης επιτρέπεται η άσκηση των ένδικων μέσων που προβλέπονται απ' τον κώδικα. 2. Αν δεν προβληθούν εμπρόθεσμα αντιρρήσεις, η απόφαση που εκδόθηκε σύμφωνα με το άρθρο 415 εκτελείται. Έφεση και αναίρεση εναντίον της επιτρέπονται σύμφωνα με τις κοινές διατάξεις· η σχετική προθεσμία αρχίζει με την εκπνοή της προθεσμίας για την προβολή των αντιρρήσεων. 3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και	εισάγεται για να συζητηθεί με την κοινή διαδικασία ύστερα από προηγούμενη κλήτευση του κατηγορουμένου (άρθρο 166). **«Άρθρο 414 - Ένδικα μέσα.** Κατά της απόφασης που εκδίδεται, ύστερα από την αποδοχή των αντιρρήσεων, με την κοινή διαδικασία επιτρέπεται η άσκηση των ενδίκων μέσων που προβλέπονται από τον κώδικα.»[146] **«Άρθρο 415 - Μη δέσμευση από την απαγόρευση χειροτέρευσης.** Το δικαστήριο που δικάζει ύστερα από την αποδοχή των αντιρρήσεων σε πρώτο βαθμό, δεν δεσμεύεται από τη διάταξη του άρθρου 470 του κώδικα.»[147] **Άρθρο 416 - Εκτέλεση ποινικής διαταγής.** Αν δεν προβληθούν εμπρόθεσμα αντιρρήσεις, η διαταγή που εκδόθηκε σύμφωνα με το άρθρο 410 εκτελείται«σύμφωνα με τα άρθρα 545 επ.» [148] Έφεση και αναίρεση εναντίον της δεν επιτρέπονται.

[146] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[147] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[148] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

για τον απόντα κατηγορούμενο που καταδικάστηκε ανεκκλήτως κατά την κοινή διαδικασία, εφόσον δεν είχε κλητευθεί νομίμως ή είχε καταβάλει το πρόστιμο για την παράβαση που καταμηνύθηκε πριν από την εκδίκαση της υπόθεσης.	
ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑΤΑ	
1. ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΚΑΤΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΕΠ' ΑΥΤΟΦΩΡΩ	**ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΚΑΤΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΕΠ' ΑΥΤΟΦΩΡΩ**
Άρθρο 417 - Άμεση παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο. Αν ο δράστης οποιουδήποτε πλημμελήματος έχει συλληφθεί επ' αυτοφώρω, ακολουθείται η διαδικασία που αναφέρεται στα επόμενα άρθρα, εκτός αν ο εισαγγελέας κρίνει ότι συντρέχουν λόγοι να μην εφαρμοστεί αυτή η διαδικασία. Στην περίπτωση των εγκλημάτων των άρθρων 361, 362 και 363 του Ποινικού Κώδικα, ακόμα και αν τελούνται διά του τύπου, δεν ακολουθείται η διαδικασία των επόμενων άρθρων, εκτός αν συντρέχουν ιδιαίτερα σοβαροί λόγοι.	**Άρθρο 417 - Άμεση παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο.** Αν ο δράστης οποιουδήποτε πλημμελήματος έχει συλληφθεί επ' αυτοφώρω, ακολουθείται η διαδικασία που αναφέρεται στα επόμενα άρθρα, εκτός αν ο εισαγγελέας κρίνει ότι συντρέχουν λόγοι να μην εφαρμοστεί αυτή η διαδικασία.
Άρθρο 418 1. Ο ανακριτικός υπάλληλος ή το αστυνομικό όργανο που συνέλαβε το δράστη επ' αυτοφώρω έχει την υποχρέωση να τον φέρει αμέσως, ή, αν η σύλληψη έγινε έξω από την έδρα του δικαστηρίου, μέσα στον απόλυτα αναγκαίο για την μεταφορά χρόνο, στον αρμόδιο εισαγγελέα μαζί με την έκθεση για τη σύλληψη και τη βεβαίωση του εγκλήματος, που πρέπει υποχρεωτικά να τη συντάξει· ο εισαγγελέας μπορεί να παραπέμψει τον κατηγορούμενο αμέσως, χωρίς γραπτή προδικασία, στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου που συνεδριάζει την ημέρα εκείνη, το οποίο και ασχολείται αμέσως με την εκδίκαση της κατηγορίας. Αν κατά την ημέρα αυτή δεν συνεδριάζει το αρμόδιο δικαστήριο, ορίζεται έκτακτη δικάσιμη για την ίδια ημέρα ή όταν υπάρχει απόλυτη αδυναμία συγκρότησης του δικαστηρίου αυθημερόν, για την επόμενη ημέρα. Ο εισαγγελέας γνωστοποιεί προφορικά τα στοιχεία της κατηγορίας στον κατηγορούμενο χωρίς να απαιτείται η κοινοποίηση σ' αυτόν κλητηρίου θεσπίσματος. Για την παραπάνω γνωστοποίηση συντάσσεται και προσαρτάται στη δικογραφία συνοπτική έκθεση που υπογράφεται από τον εισαγγελέα, το γραμματέα και τον κατηγορούμενο και σε περίπτωση ανάγκης μόνο από τον εισαγγελέα. 2. Αν το πλημμέλημα υπάγεται στην αρμοδιότητα του μονομελούς πλημμελειοδικείου και αυτό συνεδριάζει την ημέρα που τελέστηκε το πλημμέλημα στην περιφέρεια του τόπου της τέλεσης, ο κατηγορούμενος μετά τη σύλληψή του κατά την παρ. 1 προσάγεται χωρίς χρονοτριβή στο δικαστήριο, το οποίο και δικάζει αμέσως την υπόθεση που εισάγεται από τον εισαγγελέα, ο οποίος και παρίσταται στη συνεδρίαση. 3. Αν το πλημμέλημα διώκεται μόνο με έγκληση, αυτή μπορεί να υποβληθεί και προφορικά σ' εκείνους που έχουν τη δυνατότητα να συλλάβουν το δράστη αυτόφωρου εγκλήματος, οπότε η σχετική δήλωση περιλαμβάνεται στην έκθεση για τη σύλληψη (άρ. 275 παρ. 2).	**Άρθρο 418 - Διαδικασία.** 1. Ο ανακριτικός υπάλληλος ή το αστυνομικό όργανο που συνέλαβε τον δράστη επ' αυτοφώρω έχει την υποχρέωση να τον φέρει αμέσως ή, αν η σύλληψη έγινε έξω από την έδρα του δικαστηρίου, μέσα στον απόλυτα αναγκαίο για τη μεταφορά χρόνο, στον αρμόδιο εισαγγελέα μαζί με την έκθεση για τη σύλληψη και τη βεβαίωση του εγκλήματος, που πρέπει υποχρεωτικά να τη συντάξει. Ο εισαγγελέας μπορεί να παραπέμψει τον κατηγορούμενο αμέσως, χωρίς γραπτή προδικασία, στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου που συνεδριάζει την ημέρα εκείνη, το οποίο και ασχολείται αμέσως με την εκδίκαση της κατηγορίας. Αν κατά την ημέρα αυτή δεν συνεδριάζει το αρμόδιο δικαστήριο, ορίζεται έκτακτη δικάσιμη για την ίδια ημέρα ή, όταν υπάρχει απόλυτη αδυναμία συγκρότησης του δικαστηρίου αυθημερόν, για την επόμενη ημέρα. Ο εισαγγελέας γνωστοποιεί προφορικά τα στοιχεία της κατηγορίας στον κατηγορούμενο χωρίς να απαιτείται η κοινοποίηση σε αυτόν κλητηρίου θεσπίσματος. Για την παραπάνω γνωστοποίηση συντάσσεται και προσαρτάται στη δικογραφία συνοπτική έκθεση που υπογράφεται από τον εισαγγελέα, τον γραμματέα και τον κατηγορούμενο και σε περίπτωση ανάγκης μόνο από τον εισαγγελέα. 2. Αν το πλημμέλημα υπάγεται στην αρμοδιότητα του μονομελούς πλημμελειοδικείου και αυτό συνεδριάζει την ημέρα που τελέστηκε το πλημμέλημα στην περιφέρεια του τόπου της τέλεσης, ο κατηγορούμενος μετά τη σύλληψή του κατά την παρ. 1 προσάγεται χωρίς χρονοτριβή στο δικαστήριο, το οποίο και δικάζει αμέσως την υπόθεση που εισάγεται από τον εισαγγελέα, ο οποίος και παρίσταται στην συνεδρίαση. 3. Αν το πλημμέλημα διώκεται μόνο με έγκληση, αυτή μπορεί να υποβληθεί και προφορικά σ' εκείνους που έχουν τη δυνατότητα να συλλάβουν τον δράστη αυτόφωρου εγκλήματος, οπότε η σχετική δήλωση περιλαμβάνεται στην έκθεση για τη σύλληψη (άρθρο 275 παρ. 2).
Άρθρο 419 - Κράτηση του κατηγορουμένου. Ο εισαγγελέας μπορεί να διατάσσει την κράτηση του κατηγορουμένου στο κρατητήριο της αστυνομίας, προκειμένου να εκδικαστεί η υπόθεση την επόμενη ημέρα από την προσαγωγή του σ' αυτόν· η κράτηση δεν επιτρέπεται να διαρκέσει περισσότερο από είκοσι τέσσερις ώρες από την προσαγωγή. Αν μέσα σ' αυτή τη προθεσμία δεν γίνει δυνατή για οποιονδήποτε λόγο η σύγκληση του δικαστηρίου και η εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο, ο εισαγγελέας μπορεί να παραπέμψει τον κατηγορούμενο στον ανακριτή, ο οποίος οφείλει μέσα σε προθεσμία είκοσι τεσσάρων ωρών - που δεν παρατείνεται ούτε με αίτηση του κατηγορουμένου - να αποφασίσει σχετικά με την προσωρινή κράτησή του ή όχι, έχοντας το δικαίωμα να ενεργήσει και οποιαδήποτε αναγκαία ανακριτική πράξη. Την προσωρινή	**Άρθρο 419 - Κράτηση του κατηγορουμένου.** Αν η εκδίκαση της υπόθεσης πρόκειται να γίνει την επόμενη ημέρα, ο εισαγγελέας μπορεί να διατάξει την κράτηση του κατηγορουμένου στο αστυνομικό κρατητήριο, αλλά αυτή δεν επιτρέπεται να παραταθεί περισσότερο από είκοσι τέσσερις ώρες από την προσαγωγή. Αν μέσα σε αυτήν την προθεσμία δεν καταστεί δυνατή για οποιονδήποτε λόγο η σύγκληση του δικαστηρίου και η εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο, ο εισαγγελέας παραπέμπει την υπόθεση στην τακτική διαδικασία.

κράτηση διατάσσει ο ανακριτής σύμφωνα με το άρθρο 283. Αν εκδοθεί ένταλμα προσωρινής κράτησης του κατηγορουμένου, αυτό δεν υπόκειται σε ένδικο μέσο, ούτε επιτρέπεται προσωρινή απόλυση· ο ανακριτής, στέλνει αμέσως τα έγγραφα στον εισαγγελέα, ο οποίος εισάγει την υπόθεση χωρίς άλλη προδικασία στο ακροατήριο σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων άρθρων.	
Άρθρο 420 - Κλήτευση των συναιτίων. Αν η εκδίκαση της υπόθεσης δεν πρόκειται να γίνει την ίδια ημέρα κατά την οποία ο δράστης προσάγεται ενώπιον του εισαγγελέα, ο εισαγγελέας μπορεί να παραπέμψει στο ακροατήριο μαζί με τον κατηγορούμενο και τους άλλους συναιτίους που δεν έχουν συλληφθεί· ο ίδιος τότε φροντίζει για να επιδοθεί σ' αυτούς κλητήριο θέσπισμα χωρίς την τήρηση καμιάς προθεσμίας.	**Άρθρο 420 - Κλήτευση των συναιτίων.** Αν η εκδίκαση της υπόθεσης δεν πρόκειται να γίνει την ίδια μέρα κατά την οποία ο δράστης προσάγεται ενώπιον του εισαγγελέα, ο εισαγγελέας μπορεί να παραπέμψει στο ακροατήριο μαζί με τον κατηγορούμενο και τους άλλους συναίτιους που δεν έχουν συλληφθεί. Ο ίδιος τότε σε αυτήν την περίπτωση φροντίζει να επιδοθεί σε αυτούς κλητήριο θέσπισμα χωρίς την τήρηση καμιάς προθεσμίας.
Άρθρο 421 - Κλήτευση μαρτύρων. 1. Εκείνος που σύμφωνα με το άρθρο 418 πραγματοποίησε τη σύλληψη έχει υποχρέωση να κλητεύσει προφορικά τους μάρτυρες, καθώς και αυτούς που προτείνονται από τον κατηγορούμενο (άρ. 327 παρ. 1), αναφέροντας την κλήτευσή αυτή στην έκθεση σύλληψης. Αν η εκδίκαση της υπόθεσης πρόκειται να γίνει την επόμενη ημέρα της προσαγωγής του κατηγορουμένου στον εισαγγελέα, μπορεί αυτός να διατάξει την προφορική επίσης κλήτευση των μαρτύρων, ακόμα και με τη φροντίδα εκείνου που συνέλαβε το δράστη. 2. Στους μάρτυρες που καλούνται με αυτό τον τρόπο επιβάλλονται σε περίπτωση απείθειας οι ποινές που ορίζονται για τους λιπομάρτυρες και η βίαιη προσαγωγή, η οποία διατάσσεται από το δικαστήριο και εκτελείται χωρίς χρονοτριβή, ακόμη και κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης. 3. Εκείνος που πραγματοποίησε τη σύλληψη δεν εξετάζεται ως μάρτυρας, παρά διαβάζεται στο ακροατήριο η έκθεσή του για τη σύλληψη και για τη βεβαίωση του εγκλήματος. Μπορεί όμως το δικαστήριο, με αίτηση του εισαγγελέα ή ενός από τους διαδίκους ή και αυτεπαγγέλτως, να επιτρέψει την εξέτασή του. 4. Τα δικαιώματα και τα οδοιπορικά των μαρτύρων εκκαθαρίζονται από εκείνον που διευθύνει τη συζήτηση και πληρώνονται κατά τις κοινές διατάξεις.	**Άρθρο 421 - Κλήτευση μαρτύρων.** 1. Εκείνος που σύμφωνα με το άρθρο 418 πραγματοποίησε τη σύλληψη έχει υποχρέωση να κλητεύσει προφορικά τους μάρτυρες, καθώς και αυτούς που προτείνονται από τον κατηγορούμενο (άρθρο 327 παρ. 1), αναφέροντας την κλήτευση αυτή στην έκθεση σύλληψης. Αν η εκδίκαση της υπόθεσης πρόκειται να γίνει την επόμενη ημέρα της προσαγωγής του κατηγορουμένου στον εισαγγελέα, μπορεί αυτός να διατάξει την προφορική επίσης κλήτευση των μαρτύρων, ακόμη και με τη φροντίδα εκείνου που συνέλαβε τον δράστη. 2. Στους μάρτυρες που καλούνται με αυτό τον τρόπο επιβάλλονται σε περίπτωση απείθειας οι ποινές που ορίζονται για τους λιπομάρτυρες και η βίαιη προσαγωγή, η οποία διατάσσεται από το δικαστήριο και εκτελείται χωρίς χρονοτριβή, ακόμα και κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης. 3. Εκείνος που πραγματοποίησε τη σύλληψη δεν εξετάζεται ως μάρτυρας, παρά διαβάζεται στο ακροατήριο η έκθεσή του για τη σύλληψη και για τη βεβαίωση του εγκλήματος. Μπορεί όμως το δικαστήριο, με αίτηση του εισαγγελέα ή ενός από τους διαδίκους ή και αυτεπαγγέλτως, να επιτρέψει την εξέτασή του. 4. Τα δικαιώματα και τα οδοιπορικά των μαρτύρων εκκαθαρίζονται από εκείνον που διευθύνει τη συζήτηση και πληρώνονται κατά τις κοινές διατάξεις.
Άρθρο 422 - Πολιτική αγωγή. Η απαίτηση του ζημιωμένου εισάγεται χωρίς προδικασία, μόνο όμως με προφορική δήλωσή του κατά τη συζήτηση· ο πολιτικώς ενάγων στην περίπτωση αυτή έχει τη δυνατότητα να φέρει και μάρτυρες για να αποδείξει την απαίτησή του και χωρίς να τους γνωστοποιήσει προηγουμένως στον κατηγορούμενο. Για την εκδίκαση της απαίτησης εφαρμόζονται οι διατάξεις για την πολιτική αγωγή που αναφέρονται στα άρθρα 63 επ., 68 παρ. 2 και 3 και 371 παρ. 3.	**Άρθρο 422 - Παράσταση για την υποστήριξη της κατηγορίας.** Ο παριστάμενος για την υποστήριξη της κατηγορίας έχει τη δυνατότητα να φέρει μάρτυρες χωρίς να τους γνωστοποιήσει προηγουμένως στον κατηγορούμενο.
Άρθρο 423 - Αναβολή της συζήτησης. 1. Αν το ζητήσει ο κατηγορούμενος, το δικαστήριο πρέπει να του διορίσει συνήγορο. Το δικαστήριο είναι επίσης υποχρεωμένο να αναβάλει τη συζήτηση σε ρητή δικάσιμο, που δεν πρέπει να απέχει περισσότερο από τρεις ημέρες, για να προετοιμάσει ο κατηγορούμενος την υπεράσπισή του. Εκείνος που διευθύνει τη συνεδρίαση ανακοινώνει στον κατηγορούμενο αυτά του τα δικαιώματα. 2. Το δικαστήριο μπορεί να αναβάλει τη συζήτηση σε ρητή δικάσιμο, που δεν πρέπει να απέχει περισσότερο από δεκαπέντε ημέρες, για ισχυρότερες αποδείξεις ή για να κλητευθούν και οι συναίτιοι εκείνου που έχει συλληφθεί, αν αυτοί παραπέμφθηκαν μαζί του στο ακροατήριο, σύμφωνα με το άρθρο 420, αλλά δεν κλητεύθηκαν. 3. Και στις δυο περιπτώσεις αναβολής το δικαστήριο οφείλει αυτεπαγγέλτως να αποφασίσει συγχρόνως είτε για τη διατήρηση ή την άρση της κράτησης ή της προσωρινής κράτησης του κατηγορουμένου είτε για την προσωρινή απόλυσή του σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του κώδικα. Σε περίπτωση αναβολής κατά την παρ. 2, το δικαστήριο δεν μπορεί να διατάξει τη διατήρηση της προσωρινής κράτησης, αν πρόκειται για πλημμέλημα για το οποίο	**Άρθρο 423 - Δικαιώματα κατηγορουμένου.** Αν το ζητήσει ο κατηγορούμενος, το δικαστήριο πρέπει να του διορίσει συνήγορο. Οφείλει επίσης να αναβάλλει την εκδίκαση της υπόθεσης μέσα σε τρεις ημέρες, αν το ζητήσει ο κατηγορούμενος, για να ετοιμάσει την υπεράσπισή του και να αποφανθεί συγχρόνως για την άρση ή τη διατήρηση της κράτησής του. Ο διευθύνων τη συνεδρίαση ενημερώνει τον κατηγορούμενο για τα δικαιώματά του αυτά. **Άρθρο 424 - Αναβολή για ισχυρότερες αποδείξεις.** Το δικαστήριο μπορεί να αναβάλλει μία μόνο φορά τη συζήτηση σε ρητή δικάσιμο, που δεν πρέπει να απέχει περισσότερο από δεκαπέντε ημέρες για ισχυρότερες αποδείξεις ή για να κλητευθούν και οι συναίτιοι εκείνου που έχει συλληφθεί, αν αυτοί παραπέμφθηκαν μαζί του στο ακροατήριο σύμφωνα με το άρθρο 420, αλλά δεν κλητεύθηκαν. Σε αυτήν την περίπτωση το δικαστήριο διατάσσει την άρση της κράτησης και αν το κρίνει απολύτως αναγκαίο επιβάλλει περιοριστικούς όρους στον κατηγορούμενο, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 283.

δεν επιτρέπεται προσωρινή κράτηση σύμφωνα με το άρθρο 282. 4. Και στις δυο περιπτώσεις των παρ. 1 και 2, οι παρόντες μάρτυρες οφείλουν να προσέλθουν στη νέα δικάσιμο χωρίς να κλητευθούν, ενώ οι υπόλοιποι, όπως και οι συναίτιοι εκείνου που έχει συλληφθεί, κλητεύονται το λιγότερο είκοσι τέσσερις ώρες πριν από τη δικάσιμο. Οι μάρτυρες μπορούν να κλητευθούν και προφορικά σύμφωνα με το άρθρο 421 παρ. 1· εξάλλου, οι μάρτυρες κατηγορίας και υπεράσπισης μπορούν να προσαχθούν με τη βία σύμφωνα με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου.	**Άρθρο 425 - Αναβολή της συζήτησης και μάρτυρες.** Σε περίπτωση αναβολής της συζήτησης κατά τις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων άρθρων, όλοι οι παρόντες μάρτυρες και κατηγορούμενοι υποχρεούνται να προσέλθουν στη νέα ρητή δικάσιμο χωρίς άλλη κλήτευση. Συναίτιοι που παραπέμπονται και δεν έχουν κλητευθεί, κλητεύονται το λιγότερο είκοσι τέσσερις ώρες πριν από τη νέα δικάσιμο. Άλλοι μάρτυρες που δεν προσήλθαν, μπορούν να κλητευθούν και προφορικά σύμφωνα με το άρθρο 421 παρ. 1, ενώ μπορεί επίσης να διαταχθεί η βίαιη προσαγωγή των μαρτύρων κατηγορίας και υπεράσπισης που κλήθηκαν κατά το άρθρο 421 παρ. 2 και δεν προσήλθαν.
Άρθρο 424 - Συζήτηση. Ως προς τα υπόλοιπα η συζήτηση στο ακροατήριο γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του κώδικα. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι το έγκλημα δεν έχει καταληφθεί επ' αυτοφώρω ή ότι, ακόμα και ύστερα από την αναβολή που έδωσε σύμφωνα με το άρθρο 423 παρ. 2, οι αποδείξεις δεν είναι επαρκείς, παραπέμπει την υπόθεση στην τακτική διαδικασία. Στην περίπτωση αυτή ο κατηγορούμενος που κρατείται ή κρατείται προσωρινά παραπέμπεται στον αρμόδιο εισαγγελέα, ο οποίος ασκεί τα δικαιώματα που του παρέχονται από τα άρθρα 243 παρ. 2, 245 και 246 παρ. 3. **Άρθρο 425** Καταργήθηκε με το ν. 410/76. **Άρθρο 426 - Άλλες περιπτώσεις εφαρμογής της συνοπτικής διαδικασίας.** 1. Οι διατάξεις των άρθρων 418 έως 424 εφαρμόζονται ανάλογα όταν ο δράστης πλημμελήματος, αν και δεν καταλήφθηκε επ' αυτοφώρω, κρατείται σε φυλακή ή σε άλλο τόπο κράτησης και το πλημμέλημα έγινε στον τόπο όπου κρατείται. 2. Με τη συνοπτική αυτή διαδικασία δικάζονται και οι στρατιωτικοί, όταν για το πλημμέλημα που τέλεσαν και εμπίπτει στο άρθρο 417 υπάγονται στα κοινά δικαστήρια σύμφωνα με τις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα.	**Άρθρο 426 - Συζήτηση.** Κατά τα λοιπά η συζήτηση στο ακροατήριο γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κώδικα. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι το έγκλημα δεν έχει καταληφθεί επ' αυτοφώρω ή ότι ακόμη και ύστερα από την αναβολή που έδωσε σύμφωνα με το άρθρο 424, οι αποδείξεις εξακολουθούν να είναι ανεπαρκείς και χρειάζονται συμπλήρωση, παραπέμπει την υπόθεση στην τακτική διαδικασία και ταυτόχρονα αποφαίνεται για τη τύχη των περιοριστικών όρων σύμφωνα με το άρθρο 283.
2. ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΕΚΘΕΣΗ	
Άρθρο 427 - Γενική διάταξη. Οι διατάξεις των άρθρων 414, 415, και 416 εφαρμόζονται ανάλογα και στα πλημμελήματα που υπάγονται στην αρμοδιότητα του μονομελούς πλημμελειοδικείου, αν ο δικαστής κρίνει ότι πρέπει να επιβάλει μόνο χρηματική ποινή.	
	Άρθρο 427 - Συνοπτική διαδικασία επί στρατιωτικών. Με την αυτόφωρη διαδικασία των προηγούμενων άρθρων δικάζονται και οι στρατιωτικοί, όταν για το πλημμέλημα που τέλεσαν και εμπίπτει στο άρθρο 417, υπάγονται στα κοινά δικαστήρια σύμφωνα με τις διατάξεις του στρατιωτικού ποινικού κώδικα.
ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ	
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΑΠΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΦΥΓΟΔΙΚΩΝ	
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑΤΑ	
Άρθρο 428 - Κλήτευση στο ακροατήριο. Αν ο κατηγορούμενος για πλημμέλημα έχει παραπεμφθεί στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου, απουσιάζει όμως από τον τόπο της κατοικίας του και είναι άγνωστη η διαμονή του, ο εισαγγελέας τον καλεί στην ορισμένη δικάσιμο σύμφωνα με τα άρθρα 320 και 321. Η επίδοση γίνεται κατά το άρθρο 156.	**Άρθρο 428 - Κλήτευση στο ακροατήριο.** Αν ο κατηγορούμενος για πλημμέλημα έχει παραπεμφθεί στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου, απουσιάζει όμως από τον τόπο της κατοικίας του και είναι άγνωστη η διαμονή του, ο εισαγγελέας τον καλεί στην ορισμένη δικάσιμο σύμφωνα με τα άρθρα 320 και 321. Η επίδοση γίνεται κατά το άρθρο 157.
Άρθρο 429 - Συζήτηση και απόφαση. 1. Αν ο κατηγορούμενος εμφανιστεί στο ακροατήριο, η συζήτηση γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 339 - 373. 2. Αν ο κατηγορούμενος δεν εμφανιστεί, ο σύζυγος και κάθε συγγενής του εξ αίματος έως δ' βαθμού ή εξ αγχιστείας έως β' βαθμού (προτιμάται ο πλησιέστερος κατά βαθμό και ο εξ αίματος	**Άρθρο 429 - Συζήτηση και απόφαση.** 1. Αν ο κατηγορούμενος εμφανιστεί στο ακροατήριο, η συζήτηση γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 339 έως 373. 2. Αν ο κατηγορούμενος δεν εμφανιστεί, ο σύζυγος ή ο συνδεόμενος με σύμφωνο συμβίωσης και κάθε συγγενής του εξ

έναντι του εξ αγχιστείας) μπορεί να εμφανιστεί και να διορίσει συνήγορο για τον κατηγορούμενο που εκπροσωπείται από αυτόν και θεωρείται παρών. Αν η υπεράσπιση ισχυριστεί και αποδείξει ότι ο κατηγορούμενος έχει γνωστό και ορισμένο τόπο διαμονής, η συζήτηση αναβάλλεται με αίτηση της υπεράσπισης σε ρητή δικάσιμο που απέχει, τουλάχιστον δεκαπέντε ημέρες, στην οποία ο κατηγορούμενος οφείλει να εμφανιστεί χωρίς κλήτευση• αν δεν ζητηθεί η αναβολή ή κανένας συγγενής δεν εμφανιστεί για να εκπροσωπήσει τον κατηγορούμενο, η συζήτηση γίνεται σύμφωνα με τις συνηθισμένες για τα πλημμελήματα διατυπώσεις, και η καταδικαστική απόφαση που εκδίδεται είναι αμέσως εκτελεστή και υπόκειται στα ένδικα μέσα της έφεσης και της αναίρεσης. Για να αρχίσουν όμως οι προθεσμίες για την άσκηση των ένδικων αυτών μέσων πρέπει να γίνει επίδοση της απόφασης κατά το άρθρο 156. 3. Σε περίπτωση ασκήσεως εφέσεως από τον κατηγορούμενο κατά της αποφάσεως που εκδόθηκε κατά τη διαδικασία του προηγούμενου άρθρου και του παρόντος, ο εισαγγελέας, που είναι επιφορτισμένος με την εκτέλεση της αποφάσεως, μπορεί να διατάξει την αναβολή ή την διακοπή της εκτέλεσης, ωσότου εκδικαστεί η έφεση, αν κρίνει ότι ο εκκαλών δεν είναι ύποπτος φυγής.	αίματος έως δ' βαθμού ή εξ αγχιστείας έως β' βαθμού (προτιμάται ο πλησιέστερος κατά βαθμό και ο εξ αίματος έναντι του εξ αγχιστείας) μπορεί να εμφανιστεί και να διορίσει συνήγορο για τον κατηγορούμενο που εκπροσωπείται από αυτόν και θεωρείται παρών. Αν η υπεράσπιση ισχυριστεί και αποδείξει ότι ο κατηγορούμενος έχει γνωστό και ορισμένο τόπο διαμονής, η συζήτηση αναβάλλεται υποχρεωτικά με αίτηση της υπεράσπι76 σης σε ρητή δικάσιμο που απέχει τουλάχιστον δεκαπέντε ημέρες, στην οποία ο κατηγορούμενος οφείλει να εμφανιστεί χωρίς κλήτευση. Αν δεν ζητηθεί η αναβολή ή κανένα από τα πρόσωπα του εδαφίου α' δεν εμφανιστεί για να εκπροσωπήσει τον κατηγορούμενο, η συζήτηση γίνεται σύμφωνα με τις συνηθισμένες για τα πλημμελήματα διατυπώσεις.
Άρθρο 430 - Αίτηση για την ακύρωση της απόφασης. 1. Ο κατηγορούμενος που δεν εμφανίστηκε ούτε εκπροσωπήθηκε από συνήγορο, εφόσον δεν άσκησε ένδικο μέσο που επιτρέπεται από το νόμο κατά της καταδικαστικής αποφάσεως, μπορεί να ζητήσει την ακύρωσή της για το λόγο ότι κατά την επίδοση του κλητηρίου θεσπίσματος δεν συνέτρεχαν οι όροι του άρθρου 428, καθορίζοντας συγχρόνως και τον τόπο στον οποίο τότε διέμενε, διαφορετικά η αίτησή του είναι απαράδεκτη. Η αίτηση γίνεται μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία οκτώ ημερών από την εκτέλεση της απόφασης ή και πριν από αυτήν, με έκθεση που συντάσσεται από τον γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση ή του δικαστηρίου του τόπου εκτέλεσης. Στην έκθεση εκείνος που υπέβαλε την αίτηση οφείλει να δηλώσει την τωρινή διαμονή του και να ορίσει αντίκλητο στην έδρα του δικαστηρίου, προς τον οποίο θα γίνονται όλες οι επιδόσεις και οι κοινοποιήσεις που αφορούν τον κατηγορούμενο· διαφορετικά η αίτησή του είναι απαράδεκτη. Η αίτηση εισάγεται για συζήτηση στο δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση, την πρώτη δικάσιμο ύστερα από τρεις ημέρες από τη σύνταξη της σχετικής έκθεσης, χωρίς να προσκαλείται εκείνος που υπέβαλε την αίτηση. Αν αυτός κρατείται στη φυλακή για την έκτιση της ποινής που του επιβλήθηκε, εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 346. Ο αρμόδιος εισαγγελέας οφείλει να κλητεύσει, χωρίς να τηρήσει καμιά προθεσμία, τους μάρτυρες που τυχόν του προτάθηκαν από εκείνον που υπέβαλε την αίτηση. 2. Ο εισαγγελέας που είναι επιφορτισμένος με την εκτέλεση της απόφασης, μπορεί, μόλις πληροφορηθεί ότι ασκήθηκε η αίτηση για ακύρωση, να διατάξει την αναβολή ή την διακοπή της εκτέλεσης σύμφωνα με το άρθρο 556 στοιχ. γ' και 557, αν κρίνει ότι εκείνος που υπέβαλε την αίτηση δεν είναι ύποπτος για απόδραση.	**Άρθρο 430 - Αίτηση για την ακύρωση της απόφασης.** 1. Ο κατηγορούμενος που δεν εμφανίστηκε ούτε εκπροσωπήθηκε από συνήγορο, εφόσον η απόφαση είναι εξαρχής ή κατέστη ανέκκλητη, μπορεί να ζητήσει την ακύρωσή της για τον λόγο ότι κατά την επίδοση του κλητηρίου θεσπίσματος δεν συνέτρεχαν οι όροι του άρθρου 428, καθορίζοντας συγχρόνως και τον τόπο στον οποίο τότε διέμενε, διαφορετικά η αίτησή του είναι απαράδεκτη. Η αίτηση γίνεται μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία οκτώ ημερών από την εκτέλεση της απόφασης ή και πριν από αυτή, με έκθεση που συντάσσεται από τον γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση ή του δικαστηρίου του τόπου εκτέλεσης. Στην έκθεση εκείνος που υπέβαλε την αίτηση οφείλει να δηλώσει την τωρινή διαμονή του και να ορίσει αντίκλητο στην έδρα του δικαστηρίου, προς τον οποίο θα γίνονται όλες οι επιδόσεις και οι κοινοποιήσεις που αφορούν τον κατηγορούμενο, διαφορετικά, η αίτησή του είναι απαράδεκτη. Η αίτηση εισάγεται για συζήτηση στο δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση, την πρώτη δικάσιμο ύστερα από τρεις ημέρες από τη σύνταξη της σχετικής έκθεσης, χωρίς να προσκαλείται εκείνος που υπέβαλε την αίτηση. Ο αρμόδιος εισαγγελέας οφείλει να κλητεύσει, χωρίς να τηρήσει καμιά προθεσμία, τους μάρτυρες που τυχόν του προτάθηκαν από εκείνον που υπέβαλε την αίτηση. 2. Η αίτηση ακύρωσης δεν αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης. Μπορεί όμως ο εισαγγελέας του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, μόλις πληροφορηθεί ότι ασκήθηκε η αίτηση ακύρωσης, να διατάξει την αναβολή ή την διακοπή της εκτέλεσης.
Άρθρο 431 - Συζήτηση. 1. Αν η αίτηση για ακύρωση αποδειχτεί βάσιμη, το δικαστήριο ακυρώνει την εκτελούμενη απόφαση και, στην περίπτωση που δεν είναι δυνατή άμεση εκδίκαση της υπόθεσης διατάσσει την απόλυση του κατηγορουμένου και προσδιορίζει τη νέα δικάσιμο κατά την οποία ο κατηγορούμενος έχει την υποχρέωση να εμφανιστεί χωρίς να κλητευθεί· διαφορετικά δικάζεται σαν να ήταν παρών, με εφαρμογή των άρθρων 340 και 341. Κατά τη νέα συζήτηση προσκαλούνται εκείνοι που εξετάστηκαν στο ακροατήριο κατά τη συζήτηση που ακυρώθηκε, ακόμα και νέοι μάρτυρες που ο εισαγγελέας τους κρίνει χρήσιμους για να αποδειχτεί η αλήθεια, πάντοτε όμως διαβάζονται τα πρακτικά της συζήτησης που ακυρώθηκε. 2. Αν εκείνος που υπέβαλε την αίτηση δεν εμφανιστεί, η αίτησή του απορρίπτεται ως ανυποστήρικτη και δεν του επιτρέπεται πλέον να ζητήσει και πάλι την ακύρωση της απόφασης. Το	**Άρθρο 431 - Συζήτηση.** 1. Αν η αίτηση για ακύρωση αποδειχθεί βάσιμη, το δικαστήριο ακυρώνει την εκτελούμενη απόφαση και στην περίπτωση που δεν είναι δυνατή η άμεση εκδίκαση της υπόθεσης, διατάσσει την απόλυση του κατηγορουμένου και προσδιορίζει τη νέα δικάσιμο κατά την οποία ο κατηγορούμενος έχει την υποχρέωση να εμφανιστεί χωρίς να κλητευθεί, διαφορετικά, δικάζεται σαν να ήταν παρών, με εφαρμογή των άρθρων 340 και 341. Κατά τη νέα συζήτηση προσκαλούνται εκείνοι που εξετάστηκαν στο ακροατήριο κατά τη συζήτηση που ακυρώθηκε, ακόμα και νέοι μάρτυρες που ο εισαγγελέας τους κρίνει χρήσιμους για να αποδειχτεί η αλήθεια, πάντοτε όμως διαβάζονται τα πρακτικά της συζήτησης που ακυρώθηκε. 2. Αν εκείνος που υπέβαλε την αίτηση δεν εμφανιστεί, η αίτησή του απορρίπτεται ως ανυποστήρικτη, και δεν του επιτρέπεται πλέον να ζητήσει και πάλι την ακύρωση της απόφασης. Το

δικαστήριο όμως, αν προβληθούν λόγοι ανώτερης βίας ή άλλα ανυπέρβλητα αίτια από κάποιον συγγενή που αναφέρεται στην παρ. 2 του άρθρου 429 και εξαιτίας των οποίων δεν μπορεί ο κατηγορούμενος να εμφανιστεί στη συζήτηση της αίτησης για ακύρωση, μπορεί να αναβάλει μια φορά μόνο τη συζήτηση σε ρητή δικάσιμο, στην οποία εκείνος που υπέβαλε την αίτηση οφείλει να προσέλθει χωρίς να κλητευθεί. 3. Εναντίον της απόφασης που απορρίπτει για οποιονδήποτε λόγο την αίτηση για ακύρωση της απόφασης δεν επιτρέπεται ένδικο μέσο.	δικαστήριο όμως, αν προβληθούν λόγοι ανώτερης βίας ή άλλα ανυπέρβλητα αίτια εξαιτίας των οποίων δεν μπορεί ο κατηγορούμενος να εμφανιστεί στη συζήτηση της αίτησης για ακύρωση, μπορεί να αναβάλει μία φορά μόνο τη συζήτηση σε ρητή δικάσιμο, στην οποία εκείνος που υπέβαλε την αίτηση οφείλει να προσέλθει χωρίς να κλητευθεί. 3. Εναντίον της απόφασης που απορρίπτει για οποιονδήποτε λόγο την αίτηση για ακύρωση της απόφασης δεν επιτρέπεται ένδικο μέσο.
ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑΤΑ	
Άρθρο 432 - Αναστολή της εκδίκασης. 1. Αν κάποιος που παραπέμφθηκε στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου για κακούργημα είναι άγνωστης διαμονής και δεν παρουσιαστεί ούτε συλληφθεί μέσα σε ένα μήνα από την επίδοση του παραπεμπτικού βουλεύματος ή του κλητηρίου θεσπίσματος σύμφωνα με το άρθρο 156, αναστέλλεται η διαδικασία στο ακροατήριο με διάταξη του εισαγγελέα του εφετείου, ωσότου συλληφθεί ή εμφανιστεί ο κατηγορούμενος. Η διάταξη αυτή πρέπει να τοιχοκολληθεί σύμφωνα με το άρθρο 156 παρ. 2. Οι διατάξεις του άρθρου 113 ΠΚ για την αναστολή της παραγραφής του αξιοποίνου εφαρμόζονται και εδώ. 2. Αν εκείνος που παραπέμφθηκε για κακούργημα είναι ή θεωρείται γνωστής διαμονής, δικάζεται σαν να ήταν παρών, αν κλητεύθηκε νόμιμα. Στην περίπτωση αυτή δεν είναι αναγκαίος ο διορισμός συνηγόρου σύμφωνα με τα άρθρα 340 παρ. 1 και 376. 3. Η διάταξη της παραγράφου 2 εφαρμόζεται αναλόγως και στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο να δικάσει την έφεση, αν αυτός που αθωώθηκε σε πρώτο βαθμό για κακούργημα δεν εμφανιστεί για να δικαστεί κατ' έφεση που ασκήθηκε από τον εισαγγελέα και αποβλέπει στην καταδίκη του για κακούργημα.	**Άρθρο 432 - Αναστολή της εκδίκασης.** 1. Αν κάποιος που παραπέμφθηκε στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου για κακούργημα, είναι άγνωστης διαμονής και δεν παρουσιαστεί ούτε συλληφθεί μέσα σε ένα μήνα από την επίδοση του παραπεμπτικού βουλεύματος σύμφωνα με το άρθρο 157, αναστέλλεται η διαδικασία στο ακροατήριο με διάταξη του εισαγγελέα του εφετείου, ωσότου συλληφθεί ή εμφανιστεί ο κατηγορούμενος. Στην περίπτωση του άρθρου 309 παρ. 2 ο εισαγγελέας εφετών επιδίδει στον κατηγορούμενο κλητήριο θέσπισμα και αν αυτός είναι άγνωστης διαμονής, αναστέλλει με διάταξή του τη διαδικασία στο ακροατήριο. Στην περίπτωση αυτή δεν κλητεύει μάρτυρες. Οι ανωτέρω διατάξεις επιδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 157. Οι διατάξεις του άρθρου 113 ΠΚ για την αναστολή της παραγραφής του αξιοποίνου εφαρμόζονται και εδώ. 2. Αν εκείνος που παραπέμφθηκε για κακούργημα είναι ή θεωρείται γνωστής διαμονής, δικάζεται σαν να ήταν παρών, εφόσον έχει νομίμως κλητευθεί και έχει ενημερωθεί ότι σε περίπτωση μη εμφάνισης ή μη εκπροσώπησής του θα δικαστεί ερήμην.«Για την εφαρμογή της διάταξης αυτής η ενημέρωση του κατηγορουμένου πριν την έναρξη της διαδικασίας στο ακροατήριο καλύπτει και κάθε επόμενη διαδικαστική φάση μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης σε πρώτο βαθμό.»[149] Στην περίπτωση αυτή δεν είναι αναγκαίος ο διορισμός συνηγόρου σύμφωνα με τα άρθρα 340 παρ. 1 και 376.
Άρθρο 433 - Παραπομπή της πολιτικής αγωγής στα πολιτικά δικαστήρια. Αν διαταχθεί αναστολή σύμφωνα με το άρθρο 432, ο πολιτικώς ενάγων μπορεί να ασκήσει την πολιτική αγωγή του στο αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο· διατηρεί όμως το δικαίωμά του, σε περίπτωση εμφάνισης ή σύλληψης του κατηγορουμένου, να την ασκήσει στο ποινικό δικαστήριο, αν δεν εκδόθηκε οριστική απόφαση του πολιτικού δικαστηρίου.	**Άρθρο 433 - Διαδικασία στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο.** «Η παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου»[150]εφαρμόζεται αναλόγως και στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο να δικάσει την έφεση, αν αυτός που αθωώθηκε στον πρώτο βαθμό για κακούργημα, δεν εμφανιστεί για να δικαστεί κατ' έφεση που ασκήθηκε από τον εισαγγελέα και αποβλέπει στην καταδίκη του για κακούργημα.
Άρθρο 434 - Δημοσίευση του παραπεμπτικού βουλεύματος. Από τότε που τοιχοκολλήθηκε κατά το άρθρο 432 η διάταξη για την αναστολή και κάθε χρόνο γίνεται τοιχοκόλληση αποσπάσματος του παραπεμπτικού βουλεύματος κατά το άρθρο 156 παρ. 2 και κοινοποίησή του, με τη φροντίδα του εισαγγελέα εφετών, σε όλες τις αστυνομικές αρχές του κράτους, που προσκαλούνται να συλλάβουν τον κατηγορούμενο.	**Άρθρο 434 - Δημοσίευση της διάταξης αναστολής.** Από τότε που επιδόθηκαν κατά το άρθρο 432 οι διατάξεις για την αναστολή και κάθε χρόνο γίνεται επίδοσή τους κατά το άρθρο 157 και κοινοποίησή τους με τη φροντίδα του εισαγγελέα εφετών, σε όλες τις αστυνομικές αρχές του κράτους, που προσκαλούνται να συλλάβουν τον κατηγορούμενο.
Άρθρο 435 - Αίτηση ακύρωσης της διαδικασίας επί κακουργημάτων 1. Αν ο κατηγορούμενος, που καταδικάστηκε κατά το άρθρο 432 παράγραφοι 2 και 3, από λόγους ανώτερης βίας ή από άλλα ανυπέρβλητα αίτια δεν μπόρεσε εγκαίρως να γνωστοποιήσει με οποιονδήποτε τρόπο στο δικαστήριο ανυπέρβλητο κώλυμα εμφάνισής του στη δίκη και να ζητήσει την αναβολή της συζήτησης (άρθρο 349), μπορεί να υποβάλει αίτηση για ακύρωση της διαδικασίας που πραγματοποιήθηκε χωρίς την παρουσία του ή την εκπροσώπησή του από συνήγορο. Η αίτηση υποβάλλεται στον γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση μέσα	**Άρθρο 435 - Αίτηση ακύρωσης της διαδικασίας επί κακουργημάτων.** 1. Αν ο κατηγορούμενος, που καταδικάστηκε κατά τα άρθρα 432 παρ. 2 ή 433 από λόγους ανώτερης βίας ή από άλλα ανυπέρβλητα αίτια δεν μπόρεσε εγκαίρως να γνωστοποιήσει με οποιονδήποτε τρόπο στο δικαστήριο ανυπέρβλητο κώλυμα εμφάνισής του στη δίκη και να ζητήσει την αναβολή της συζήτησης (άρθρο 349), μπορεί να υποβάλει αίτηση για ακύρωση της διαδικασίας που πραγματοποιήθηκε χωρίς την παρουσία του ή την εκπροσώπησή του από συνήγορο. Η αίτηση υποβάλλεται στον γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση μέσα

[149] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[150] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

σε ανατρεπτική προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την έκδοσή της και αναφέρει τους λόγους ανώτερης βίας ή το ανυπέρβλητο κώλυμα. Νέα αίτηση για ακύρωση της ίδιας διαδικασίας είναι απαράδεκτη σε οποιουσδήποτε λόγους και αν στηρίζεται. 2. Η αίτηση αυτή δεν αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης. Μπορεί όμως ο εισαγγελέας του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, μόλις υποβληθεί η αίτηση για ακύρωση, να διατάξει την αναστολή της εκτέλεσης, έως ότου εκδικαστεί η αίτηση. Σε περίπτωση μη χορήγησης της αναστολής, ο αιτών δύναται να προσφύγει στο δικαστήριο ή, αν αυτό δεν συνεδριάζει, στο δικαστικό συμβούλιο μέσα σε δύο ημέρες. Η αίτηση για ακύρωση εισάγεται, χωρίς να κλητευθεί εκείνος που την υπέβαλε, στην πρώτη δικάσιμο του δικαστηρίου που δίκασε, το οποίο αποφασίζει αμετάκλητα. Το δικαστήριο όμως είναι δυνατόν να αναβάλει τη συζήτηση για την αίτηση σε μεταγενέστερη ορισμένη δικάσιμο, αν προβάλλονται λόγοι ανώτερης βίας ή άλλα ανυπέρβλητα αίτια, εξαιτίας των οποίων εκείνος που υπέβαλε την αίτηση δεν μπορεί να εμφανιστεί στη συζήτηση της αίτησης για ακύρωση. Αν γίνει δεκτή η αίτηση, ακυρώνεται η απόφαση που προσβάλλεται και διατάσσεται η νέα συζήτηση της υπόθεσης σε ρητή δικάσιμο, κατά την οποία ο κατηγορούμενος οφείλει να προσέλθει χωρίς να κλητευθεί. Η προθεσμία της έφεσης ή της αίτησης για αναίρεση της καταδικαστικής απόφασης αρχίζει μετά την πάροδο άπρακτης της ως άνω δεκαπενθήμερης προθεσμίας ή, σε περίπτωση υποβολής αίτησης ακυρώσεως, από την απόρριψή της.	σε ανατρεπτική προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την έκδοσή της και αναφέρει τους λόγους ανώτερης βίας ή το ανυπέρβλητο κώλυμα. Νέα αίτηση για ακύρωση της ίδιας διαδικασίας είναι απαράδεκτη σε οποιουσδήποτε λόγους και αν στηρίζεται. 2. Η αίτηση αυτή δεν αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης. Μπορεί όμως ο εισαγγελέας του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, μόλις υποβληθεί η αίτηση για ακύρωση, να διατάξει την αναστολή της εκτέλεσης, έως ότου εκδικαστεί η αίτηση. Σε περίπτωση μη χορήγησης της αναστολής, ο αιτών δύναται να προσφύγει στο δικαστήριο ή, αν αυτό δεν συνεδριάζει, στο δικαστικό συμβούλιο μέσα σε δύο ημέρες. Η αίτηση για ακύρωση εισάγεται, χωρίς να κλητευθεί εκείνος που την υπέβαλε, στην πρώτη δικάσιμο του δικαστηρίου που δίκασε, το οποίο αποφασίζει αμετάκλητα. Το δικαστήριο όμως είναι δυνατόν να αναβάλει τη συζήτηση για την αίτηση σε μεταγενέστερη ορισμένη δικάσιμο, αν προβάλλονται λόγοι ανώτερης βίας ή άλλα ανυπέρβλητα αίτια, εξαιτίας των οποίων εκείνος που υπέβαλε την αίτηση δεν μπορεί να εμφανιστεί στη συζήτηση της αίτησης για ακύρωση. Αν γίνει δεκτή η αίτηση, ακυρώνεται η απόφαση που προσβάλλεται και διατάσσεται η νέα συζήτηση της υπόθεσης σε ρητή δικάσιμο, κατά την οποία ο κατηγορούμενος οφείλει να προσέλθει χωρίς να κλητευθεί. Η προθεσμία της έφεσης ή της αίτησης για αναίρεση της καταδικαστικής απόφασης αρχίζει μετά την πάροδο άπρακτης της ως άνω δεκαπενθήμερης προθεσμίας ή, σε περίπτωση υποβολής αίτησης ακύρωσης, από την απόρριψή της.
ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ	
ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ	
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΕΚΔΟΣΗ	
Άρθρο 436 - Γενικά. 1. Αν δεν υπάρχει σύμβαση, οι όροι και η διαδικασία της έκδοσης αλλοδαπών εγκληματιών ρυθμίζονται από τις διατάξεις των επόμενων άρθρων. 2. Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται, ακόμη και αν υπάρχει σύμβαση, αν δεν έρχονται σε αντίθεση με αυτή, καθώς και στα σημεία που δεν προβλέπει η σύμβαση.	**Άρθρο 436 - Έκδοση. Γενικά.** 1. Αν δεν υπάρχει σύμβαση, οι όροι και «η»[151] διαδικασία της έκδοσης αλλοδαπών, ρυθμίζονται, υπό τον όρο της αμοιβαιότητας, από τις διατάξεις των επόμενων άρθρων. 2. Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται, ακόμη και αν υπάρχει σύμβαση, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με αυτή καθώς και στα σημεία που δεν ρυθμίζονται με την σύμβαση.
Άρθρο 437 - Πότε επιτρέπεται. Η έκδοση αλλοδαπού επιτρέπεται: α) όταν αυτός κατηγορείται για αξιόποινη πράξη εναντίον της οποίας απειλείται και από τον ελληνικό ποινικό νόμο και από το νόμο του κράτους που ζητεί την έκδοση στερητική της ελευθερίας ποινή, της οποίας το ανώτατο όριο είναι δύο έτη και πάνω ή η ποινή του θανάτου. Σε περίπτωση συρροής εγκλημάτων η έκδοση επιτρέπεται για όλα, αν ένα από αυτά τιμωρείται με μία από τις παραπάνω ποινές. Αν το πρόσωπο του οποίου ζητείται η έκδοση καταδικάστηκε προηγουμένως αμετάκλητα από δικαστήριο οποιουδήποτε κράτους σε στερητική της ελευθερίας ποινή τουλάχιστον τριών μηνών για έγκλημα που δεν προβλέπεται από το άρθρο 438 στοιχ. γ' και η έκδοσή του ζητείται για έγκλημα που τελέστηκε σε υποτροπή και κατά τον ελληνικό ποινικό νόμο και κατά το νόμο του κράτους που ζητεί την έκδοσή του, η έκδοση μπορεί να επιτραπεί αν το έγκλημα αυτό τιμωρείται ως πλημμέλημα με οποιαδήποτε ποινή στερητική της ελευθερίας· β) όταν τα δικαστήρια του κράτους που ζητεί την έκδοσή του τον καταδίκασαν σε στερητική της ελευθερίας ποινή τουλάχιστον έξι μηνών για αξιόποινη πράξη που και ο ελληνικός ποινικός νόμος και οι νόμοι του κράτους που ζητεί την έκδοση τη χαρακτηρίζουν ως πλημμέλημα ή κακούργημα· και γ) όταν αυτός συναινεί ρητά να παραδοθεί στο κράτος που ζητεί την έκδοσή του.	**Άρθρο 437 - Πότε επιτρέπεται η έκδοση.** Η έκδοση αλλοδαπού επιτρέπεται: α) όταν αυτός κατηγορείται για αξιόποινη πράξη, που απειλείται, και από τον ελληνικό ποινικό νόμο και από τον νόμο του κράτους που ζητεί την έκδοση, με στερητική της ελευθερίας ποινή, της οποίας το ανώτατο όριο είναι πάνω από δύο έτη. Σε περίπτωση συρροής εγκλημάτων η έκδοση επιτρέπεται για όλα, αν ένα απ' αυτά τιμωρείται με την παραπάνω ποινή. Αν το πρόσωπο του οποίου ζητείται η έκδοση καταδικάσθηκε προηγουμένως αμετάκλητα από δικαστήριο οποιουδήποτε κράτους σε στερητική της ελευθερίας ποινή τουλάχιστον τριών μηνών για έγκλημα που δεν αναφέρεται στο άρθρο 438 στοιχ. γ' και εφόσον η έκδοσή του ζητείται για έγκλημα που τελέστηκε καθ' υποτροπή και κατά τον ελληνικό ποινικό νόμο και κατά τον νόμο του κράτους που ζητεί την έκδοσή του, η έκδοση μπορεί να επιτραπεί αν το έγκλημα αυτό τιμωρείται ως πλημμέλημα με οποιαδήποτε στερητικής της ελευθερίας ποινή, β) όταν τα δικαστήρια του κράτους που τη ζητούν καταδίκασαν τον εκζητούμενο αμετάκλητα σε στερητική της ελευθερίας ποινή τουλάχιστον ενός έτους για αξιόποινη πράξη, την οποία και οι ελληνικοί ποινικοί νόμοι και οι νόμοι του κράτους που ζητεί την έκδοση χαρακτηρίζουν ως πλημμέλημα ή κακούργημα και γ) όταν αυτός συναινεί ρητά να παραδοθεί στο κράτος που ζητεί την έκδοσή του.
Άρθρο 438 - Πότε απαγορεύεται. Η έκδοση απαγορεύεται: α) αν εκείνος για τον οποίο ζητείται ήταν ημεδαπός όταν τελέστηκε η πράξη· β) αν η δίωξη και τιμωρία του εγκλήματος που τέλεσε στο εξωτερικό ανήκει σύμφωνα με τους ελληνικούς νόμους στα ελληνικά δικαστήρια· γ) αν πρόκειται για	**Άρθρο 438 - Απαγόρευση της έκδοσης.** Η έκδοση απαγορεύεται και αν ακόμα συναινεί ο εκζητούμενος: α) αν πρόκειται για δράστη που κατά τον χρόνο τέλεσης της πράξης ήταν ημεδαπός, β) αν υπάρχει δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστικών αρχών σύμφωνα με τους ελληνικούς νόμους, «γ) αν

[151] Όπως αντικαταστάθηκε με τις Διορθώσεις Σφαλμάτων (Α' 122).

έγκλημα που κατά τους ελληνικούς νόμους χαρακτηρίζεται πολιτικό, στρατιωτικό, φορολογικό ή του τύπου, ή διώκεται μόνο ύστερα από έγκληση αυτού που αδικήθηκε, ή όταν από τις περιστάσεις προκύπτει ότι η έκδοση ζητείται για λόγους πολιτικούς· δ) αν, σύμφωνα με τους νόμους του κράτους που ζητεί την έκδοση ή του ελληνικού κράτους ή του κράτους όπου τελέστηκε το έγκλημα, έχει προκύψει ήδη πριν από την απόφαση για την έκδοση νόμιμος λόγος που εμποδίζει τη δίωξη ή την εκτέλεση της ποινής ή αποκλείει ή εξαλείψει το αξιόποινο· και ε) αν πιθανολογείται ότι εκείνος για τον οποίο ζητείται η έκδοση θα καταδιωχθεί από το κράτος στο οποίο παραδίδεται για πράξη διαφορετική από εκείνη για την οποία ζητείται η έκδοση.	πρόκειται για έγκλημα που κατά τους ελληνικούς νόμους χαρακτηρίζεται ως πολιτικό, στρατιωτικό, φορολογικό ή του τύπου ή, εξαιρουμένων των προβλεπόμενων στον ΠΚ εγκλημάτων κατά της ιδιοκτησίας και της περιουσίας, διώκεται μόνο ύστερα από έγκληση αυτού που αδικήθηκε ή όταν από τις περιστάσεις προκύπτει ότι η έκδοση ζητείται για λόγους πολιτικούς»[152], δ) αν, σύμφωνα με τους νόμους του κράτους που ζητεί την έκδοση ή του Ελληνικού Κράτους ή του κράτους όπου τελέστηκε το έγκλημα, έχει ανακύψει ήδη πριν από την απόφαση για την έκδοση νόμιμος λόγος που εμποδίζει τη δίωξη ή την εκτέλεση της ποινής ή αποκλείει ή εξαλείφει το αξιόποινο, ε) αν πιθανολογείται ότι ο εκζητούμενος θα διωχθεί στο κράτος στο οποίο παραδίδεται για πράξη διαφορετική από εκείνη για την οποία ζητείται η έκδοση, στ) αν πιθανολογείται ότι θα υποβληθεί σε διακρίνουσα μεταχείριση για λόγους φυλετικούς, θρησκευτικούς, πολιτικούς ή εξαιτίας της εθνικότητάς του ή ότι θα υποβληθεί σε μεταχείριση αντίθετη προς την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και ότι θα διακυβευτούν τα ανθρώπινα δικαιώματά του, ζ) αν κατά το δίκαιο του εκζητούντος κράτους προβλέπεται για την αξιόποινη πράξη η ποινή του θανάτου και η) αν ο εκζητούμενος καταδικάστηκε ερήμην χωρίς να κλητευθεί.
Άρθρο 439 - Αίτηση για έκδοση από περισσότερα κράτη. Αν πολλά κράτη ζητούν την έκδοση για το ίδιο έγκλημα, αυτή διατάσσεται να γίνει κατά προτίμηση είτε στο κράτος του οποίου είναι υπήκοος ο δράστης είτε σ' εκείνο που έγινε το έγκλημα. Εάν οι σύγχρονες αιτήσεις αναφέρονται σε διαφορετικά εγκλήματα, η έκδοση γίνεται κατά προτίμηση στο κράτος όπου τελέστηκε σύμφωνα με τους ελληνικούς νόμους το βαρύτερο έγκλημα ή, αν πρόκειται για έγκλημα όμοιας βαρύτητας, στο κράτος του οποίου η αίτηση για έκδοση έφτασε πρώτη· λαμβάνεται πάντοτε υπόψη και η υποχρέωση που αναλαμβάνει ένα από τα κράτη που ζητούν την έκδοση να επανεκδώσει το δράστη για τα υπόλοιπα εγκλήματα.	**Άρθρο 439 - Αίτηση για έκδοση από περισσότερα κράτη.** Αν πολλά κράτη ζητούν την έκδοση για το ίδιο έγκλημα, αυτή διατάσσεται να γίνει κατά προτίμηση είτε στο κράτος του οποίου υπήκοος είναι ο δράστης είτε σε εκείνο όπου έγινε το έγκλημα. Αν οι αιτήσεις αναφέρονται σε διαφορετικά εγκλήματα, η έκδοση γίνεται κατά προτίμηση στο κράτος όπου τελέστηκε σύμφωνα με τους ελληνικούς νόμους το βαρύτερο έγκλημα ή, αν πρόκειται για εγκλήματα όμοιας βαρύτητας, στο κράτος του οποίου η αίτηση για έκδοση έφθασε πρώτη. Συνεκτιμάται πάντοτε και η υποχρέωση που αναλαμβάνει ένα από τα κράτη που ζητούν την έκδοση να επανεκδώσει το δράστη για τα υπόλοιπα εγκλήματα.
Άρθρο 440 - Περιορισμοί στην έκδοση. Η έκδοση γίνεται μόνο με τον όρο ότι εκείνος που εκδίδεται δεν θα καταδιωχθεί ή δεν θα καταδικαστεί στο κράτος στο οποίο εκδίδεται ούτε θα παραδοθεί σε τρίτο κράτος για άλλες πράξεις που τελέστηκαν πριν από την έκδοση, εκτός από εκείνη για την οποία εκδίδεται. Για τέτοιες πράξεις μπορεί να διωχθεί, να τιμωρηθεί ή να παραδοθεί σε τρίτο κράτος μόνο: α) αν συναινέσει μεταγενέστερα το ελληνικό κράτος, το οποίο μπορεί να αξιώσει η συναίνεση αυτή να ζητηθεί σύμφωνα με τον τύπο που προβλέπεται για την αίτηση έκδοσης από τον κώδικα μαζί με τα έγγραφα που τη στηρίζουν κατά τα άρθρα 443 και 444 ή β) αν το πρόσωπο που εκδόθηκε δεν εγκατέλειψε, παρά την έλλειψη κάθε εμποδίου, το έδαφος του κράτους στο οποίο εκδόθηκε μέσα σε τριάντα ημέρες από το τέλος της δίκης και σε περίπτωση καταδίκης από την απόλυση από τις φυλακές ή εάν επανέλθει στο κράτος μεταγενέστερα.	**Άρθρο 440 - Περιορισμοί στην έκδοση.** 1. Η έκδοση επιτρέπεται μόνο με τον όρο ότι ο εκζητούμενος δεν θα διωχθεί ή δικαστεί στο κράτος όπου εκδίδεται ούτε θα παραδοθεί σε τρίτο κράτος για άλλες πράξεις που έχουν τελεστεί πριν από την έκδοση. 2. Κατ' εξαίρεση μπορεί ο εκζητούμενος να διωχθεί, δικαστεί ή παραδοθεί σε τρίτο κράτος για άλλες πράξεις, αν συναινέσει μεταγενέστερα το Ελληνικό Κράτος και η συναίνεσή του αυτή ζητηθεί σύμφωνα με τον τύπο που προβλέπεται στον παρόντα Κώδικα για την αίτηση έκδοσης, η οποία πρέπει να συνοδεύεται με τα έγγραφα που τη στηρίζουν κατά τα άρθρα 443 και 444. 3. Η συναίνεση της παρ. 2 δεν απαιτείται αν ο εκζητούμενος μέσα σε τριάντα ημέρες από το τέλος της δίκης, και σε περίπτωση καταδίκης από την απόλυση από τις φυλακές, δεν εγκατέλειψε, παρά την έλλειψη κάθε εμποδίου, το έδαφος του κράτους στο οποίο εκδόθηκε ή 78 αν επανέλθει σε αυτό μεταγενέστερα. Εφόσον όμως πρόκειται για πρόσωπο που έχει την ιθαγένεια του κράτους που ζητεί την έκδοση, απαιτείται και στην περίπτωση αυτή η συναίνεση της παρ. 2.
Άρθρο 441 - Αναβολή της έκδοσης. Αν εκείνος του οποίου ζητείται η έκδοση καταδιώκεται ή έχει καταδικαστεί στην Ελλάδα για άλλη πράξη, η έκδοσή του αναβάλλεται ως την περάτωση της ποινικής δίωξης και σε περίπτωση καταδίκης ωσότου εκτιθεί η ποινή ή απολυθεί από τις φυλακές. Τα μέτρα ασφάλειας που τυχόν επιβλήθηκαν εναντίον του εφαρμόζονται μόλις επιστρέψει με οποιονδήποτε τρόπο στην Ελλάδα. Αν όμως πέρασε πενταετία από την έκδοσή του, για την εφαρμογή ή όχι των μέτρων ασφάλειας μόλις επιστρέψει αποφασίζει το πλημμελειοδικείο του τόπου της κατοικίας του, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες όπου αυτός βρίσκεται καθώς και αν είναι ή δεν είναι επικίνδυνος.	**Άρθρο 441 - Αναβολή της έκδοσης.** Αν ο εκζητούμενος διώκεται ή έχει καταδικαστεί στην Ελλάδα για άλλη πράξη, η έκδοσή του αναβάλλεται ως την περάτωση της ποινικής δίωξης και σε περίπτωση καταδίκης ωσότου εκτιθεί η ποινή ή απολυθεί από τις φυλακές. Τα μέτρα ασφαλείας που τυχόν επιβλήθηκαν εναντίον του εφαρμόζονται μόλις επιστρέψει με οποιονδήποτε τρόπο στην Ελλάδα. Αν όμως πέρασε πενταετία από την έκδοσή του, για την εφαρμογή ή όχι των μέτρων ασφαλείας μόλις επιστρέψει αποφασίζει το τριμελές πλημμελειοδικείο του τόπου της κατοικίας του, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες υπό τις οποίες βρίσκεται αυτός καθώς και αν είναι ή δεν είναι επικίνδυνος.

[152] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

Άρθρο 442 - Προσωρινή παράδοση του προσώπου για το οποίο ζητείται η έκδοση. Αν η αναβολή της έκδοσης που προβλέπεται στο άρθρο 441 μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα σύμφωνα με τους νόμους του κράτους που ζητεί την έκδοση την παραγραφή ή άλλα σοβαρά εμπόδια στη δίωξη, μπορεί να επιτραπεί η προσωρινή έκδοση του προσώπου για το οποίο ζητείται με τον όρο ότι θα σταλεί τούτο πίσω μόλις τελειώσουν οι ανακριτικές πράξεις για τις οποίες ζητήθηκε προσωρινά η έκδοσή του.	**Άρθρο 442 - Προσωρινή παράδοση του προσώπου για το οποίο ζητείται η έκδοση.** Αν η αναβολή της έκδοσης που προβλέπεται στο προηγούμενο άρθρο έχει ως αποτέλεσμα, σύμφωνα με τους νόμους του κράτους που ζητεί την έκδοση, την παραγραφή ή άλλα σοβαρά εμπόδια στην δίωξη, μπορεί να επιτραπεί η προσωρινή παράδοση του εκζητουμένου, με τον όρο ότι αυτός θα μεταχθεί και πάλι στις ελληνικές αρχές μόλις τελειώσουν οι ανακριτικές πράξεις για τις οποίες ζητήθηκε προσωρινά η παράδοσή του.
Άρθρο 443 - Αίτηση για την έκδοση. 1. Αν πρόκειται για την περίπτωση του άρθρου 437 στοιχ. α', στην αίτηση που διαβιβάζεται με την διπλωματική οδό πρέπει να επισυνάπτονται στο κατηγορητήριο το ένταλμα σύλληψης ή οποιαδήποτε άλλη δικαστική πράξη που έχει το ίδιο κύρος με αυτά και (αν δεν υπάρχει συνθήκη που να το εμποδίζει) όσα έγγραφα απαιτούνται ώστε να βεβαιωθεί ότι υπάρχουν ενδείξεις ενοχής επαρκείς για να παραπεμφθεί σε δίκη εκείνος για τον οποίο ζητείται η έκδοση· αν πρόκειται για την περίπτωση του άρθρου 437 στοιχ. β', στην αίτηση πρέπει να επισυνάπτονται η απόφαση εναντίον εκείνου για τον οποίο ζητείται η έκδοση και οι αποδείξεις ότι είναι αμετάκλητη. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να διαβιβάζεται ταυτόχρονα αντίγραφο του νόμου ο οποίος ισχύει στο κράτος που ζητεί την έκδοση και τιμωρεί την πράξη· ακόμη, συνοπτική περιγραφή των περιστατικών του εγκλήματος και, τέλος, ακριβής περιγραφή των χαρακτηριστικών εκείνου για τον οποίο ζητείται η έκδοση μαζί με την φωτογραφία του και τα δαχτυλικά του αποτυπώματα, αν αυτό είναι δυνατό. Όλα αυτά τα έγγραφα μπορούν να προσκομίζονται και σε αντίγραφα επικυρωμένα από το δικαστήριο ή από οποιαδήποτε άλλη αρμόδια αρχή του κράτους που ζητεί την έκδοση. 2. Η αίτηση για την έκδοση, μαζί με τα έγγραφα που απαιτούνται κατά την παρ. 1 και με την επικυρωμένη μετάφρασή τους, διαβιβάζονται από τον Υπουργό Εξωτερικών στον Υπουργό Δικαιοσύνης· ο τελευταίος αφού ελέγξει τη νομιμότητα της αίτησης, τη στέλνει μαζί με τα έγγραφα, και με τη φροντίδα του εισαγγελέα εφετών, στον πρόεδρο εφετών στην περιφέρειά του οποίου διαμένει εκείνος για τον οποίο ζητείται η έκδοση.	**Άρθρο 443 - Αίτηση για την έκδοση.** 1. Αν πρόκειται για την περίπτωση του άρθρου 437 στοιχ. α', στην αίτηση που διαβιβάζεται με τη διπλωματική οδό πρέπει να επισυνάπτονται το κατηγορητήριο, το ένταλμα σύλληψης ή οποιαδήποτε άλλη δικαστική πράξη που έχει το ίδιο κύρος με αυτά και (αν δεν υπάρχει συνθήκη που να το εμποδίζει) όσα έγγραφα απαιτούνται ώστε να βεβαιωθεί ότι υπάρχουν ενδείξεις ενοχής επαρκείς για να παραπεμφθεί σε δίκη εκείνος για τον οποίο ζητείται η έκδοση. Αν πρόκειται για την περίπτωση του άρθρου 437 στοιχ. β', στην αίτηση πρέπει να επισυνάπτονται η απόφαση εναντίον εκείνου για τον οποίο ζητείται η έκδοση και οι αποδείξεις ότι είναι αμετάκλητη. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να διαβιβάζεται ταυτόχρονα αντίγραφο του νόμου ο οποίος ισχύει στο κράτος που ζητεί την έκδοση και τιμωρεί την πράξη ακόμη, συνοπτική περιγραφή των περιστατικών του εγκλήματος και, τέλος, ακριβής περιγραφή των χαρακτηριστικών εκείνου για τον οποίο ζητείται η έκδοση, μαζί με τη φωτογραφία του και τα δακτυλικά του αποτυπώματα, αν αυτό είναι δυνατό. Όλα αυτά τα έγγραφα μπορούν να προσκομίζονται και σε αντίγραφα επικυρωμένα από το δικαστήριο ή από οποιαδήποτε άλλη αρμόδια αρχή του κράτους που ζητεί την έκδοση. 2. Η αίτηση για την έκδοση, μαζί με τα έγγραφα που απαιτούνται κατά την παρ. 1 και με την επικυρωμένη μετάφρασή τους, διαβιβάζονται από τον Υπουργό Εξωτερικών στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ο τελευταίος, αφού ελέγξει τη νομιμότητα της αίτησης, τη στέλνει μαζί με τα έγγραφα, και με τη φροντίδα του εισαγγελέα εφετών, στον πρόεδρο εφετών στην περιφέρεια του οποίου διαμένει εκείνος για τον οποίο ζητείται η έκδοση.
Άρθρο 444 - Αίτηση για επεξηγήσεις. Όταν υπάρχουν αμφιβολίες για τη δυνατότητα να γίνει η έκδοση κατά τα άρθρα 437 και 438, ζητούνται επεξηγήσεις από το κράτος που κάνει την αίτηση για την έκδοση· η έκδοση δεν μπορεί να διαταχθεί παρά μόνο όταν οι επεξηγήσεις είναι τέτοιου βαθμού ώστε να διαλύουν τις αμφιβολίες που έχουν γεννηθεί.	**Άρθρο 444 - Αίτηση για επεξηγήσεις.** Όταν υπάρχουν αμφιβολίες για τη δυνατότητα να γίνει έκδοση κατά τα άρθρα 437 και 438, ζητούνται επεξηγήσεις από το κράτος που κάνει την αίτηση για την έκδοση. Η έκδοση δεν μπορεί να διαταχθεί παρά μόνο όταν οι επεξηγήσεις είναι τέτοιου βαθμού, ώστε να διαλύουν τις αμφιβολίες που έχουν γεννηθεί.
Άρθρο 445 - Σύλληψη του προσώπου του οποίου ζητείται η έκδοση. Κατάσχεση πειστηρίων. 1. Ο πρόεδρος εφετών έχει υποχρέωση, μόλις παραλάβει τα έγγραφα, να διατάξει χωρίς αναβολή με ένταλμα τη σύλληψη του προσώπου του οποίου ζητείται η έκδοση και την κατάσχεση όλων των πειστηρίων. Το ένταλμα σύλληψης και η κατάσχεση εκτελούνται με τη φροντίδα του εισαγγελέα εφετών κατά τα άρθρα 251-269, 277, 278 και 280. 2. Και χωρίς ένταλμα μπορεί, σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης και ιδιαίτερα όταν υπάρχει βάσιμη υπόνοια φυγής του προσώπου που ζητείται η έκδοσή του, να γίνει σύλληψη, πριν ακόμα υποβληθεί η αίτηση για έκδοση, με εντολή του εισαγγελέα εφετών· για τη σύλληψη δεν χρειάζεται διπλωματική μεσολάβηση· απαιτείται όμως αγγελία που διαβιβάζεται ταχυδρομικώς ή τηλεγραφικώς από τη δικαστική ή άλλη αρμόδια αρχή του κράτους που ζητεί την έκδοση· η αγγελία πρέπει να μνημονεύει το ένταλμα σύλληψης ή την απόφαση και το έγκλημα. Ο εισαγγελέας εφετών ανακοινώνει αμέσως τη σύλληψη στον Υπουργό Δικαιοσύνης, ο οποίος μπορεί να διατάξει την απόλυση εκείνου που έχει συλληφθεί. 3. Αν μέσα σε ένα μήνα το πολύ από τη σύλληψη δεν υποβληθεί η αίτηση για έκδοση κατά το άρθρο 443, ο κρατούμενος προσωρινά απολύεται με διαταγή του εισαγγελέα των εφετών. Αν υποβληθούν	**Άρθρο 445 - Έκδοση εντάλματος σύλληψης του εκζητουμένου.** 1. Ο πρόεδρος εφετών έχει υποχρέωση, μόλις παραλάβει τα έγγραφα, να διατάξει χωρίς αναβολή με ένταλμα τη σύλληψη του εκζητουμένου και την κατάσχεση όλων των πειστηρίων. Το ένταλμα σύλληψης και η κατάσχεση εκτελούνται με τη φροντίδα του εισαγγελέα εφετών κατά τα άρθρα 251-269, 277, 278 και 280. 2. Σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης, και ιδιαίτερα όταν υπάρχει βάσιμη υπόνοια φυγής του εκζητουμένου, επιτρέπεται να γίνει και χωρίς ένταλμα η σύλληψη, πριν ακόμα υποβληθεί η αίτηση για έκδοση, με σχετική γραπτή εντολή του εισαγγελέα εφετών. Για τη σύλληψη δεν χρειάζεται διπλωματική μεσολάβηση, απαιτείται όμως αγγελία που διαβιβάζεται ταχυδρομικώς ή με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονική αλληλογραφία από τη δικαστική ή άλλη αρμόδια αρχή του κράτους που ζητεί την έκδοση. Η αγγελία πρέπει να μνημονεύει το έγκλημα και το ένταλμα σύλληψης ή την απόφαση, με βάση τα οποία πρόκειται να ζητηθεί η έκδοση. Ο εισαγγελέας εφετών ανακοινώνει αμέσως τη σύλληψη στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ο οποίος μπορεί να διατάξει την απόλυση εκείνου που έχει συλληφθεί. 3. Αν εντός προθεσμίας 30 ημερών από τη σύλληψη δεν υποβληθεί η αίτηση για έκδοση, ο συλληφθείς απολύεται με διαταγή του εισαγγελέα εφετών. Αν υποβληθούν εμπροθέσμως τα

εμπροθέσμως τα έγγραφα, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 1 και των άρθρων 448 επ. 4. Αν ύστερα από την απόλυση του προσώπου που ζητείται η έκδοσή του σύμφωνα με τα παραπάνω περιέλθει στο Υπουργείο Εξωτερικών η αίτηση για έκδοση κατά το άρθρο 443, ακολουθεί η διαδικασία της έκδοσης. 5. Εκείνος που έχει συλληφθεί προσωρινά μπορεί, αμφισβητώντας την ταυτότητά του, να προσφύγει στο συμβούλιο εφετών, μέσα σε είκοσι τέσσερις (24) ώρες από την προσαγωγή του στον εισαγγελέα των εφετών· το συμβούλιο αποφασίζει αμετάκλητα, αφού ακούσει εκείνον που ασκεί την προσφυγή και το συνήγορό του. Η προσφυγή μπορεί να γίνει και προφορικά στον εισαγγελέα εφετών.	έγγραφα, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 1 του παρόντος και των άρθρων 448 επ.. 4. Αν ύστερα από την απόλυση του εκζητουμένου περιέλθει στο Υπουργείο Εξωτερικών η σχετική αίτηση, ακολουθείται η διαδικασία της έκδοσης. 5. Εκείνος που έχει συλληφθεί προσωρινά μπορεί να αμφισβητήσει την ταυτότητά του με προσφυγή στο συμβούλιο εφετών μέσα σε τρεις ημέρες από την προσαγωγή του στον εισαγγελέα εφετών. Το συμβούλιο αποφασίζει αμετάκλητα αφού ακούσει εκείνον που ασκεί την προσφυγή και τον συνήγορό του. Η προσφυγή μπορεί να γίνει και προφορικά στον εισαγγελέα εφετών μέσα στην προθεσμία αυτή.
Άρθρο 446 - Βεβαίωση της ταυτότητας. Φυλάκιση του προσώπου που έχει συλληφθεί. Εκείνος που έχει συλληφθεί οδηγείται χωρίς αναβολή μαζί με τις εκθέσεις σύλληψης και κατάσχεσης στον εισαγγελέα εφετών, ο οποίος τον εξετάζει για να βεβαιώσει την ταυτότητά του, λαμβάνοντας υπόψη και τις πληροφορίες της αρχής που πραγματοποίησε τη σύλληψη. Όταν η ταυτότητα βεβαιωθεί, ο εισαγγελέας εφετών διατάσσει την κράτησή του στις φυλακές υποδίκων και στέλνει όλες τις εκθέσεις για τη σύλληψη, την κατάσχεση και τη βεβαίωση της ταυτότητας στον πρόεδρο εφετών. Αν η ταυτότητα αμφισβητηθεί, εφαρμόζεται η παρ. 5 του άρθρου 445.	**Άρθρο 446 - Βεβαίωση της ταυτότητας - Φυλάκιση του προσώπου που έχει συλληφθεί.** 1. Εκείνος που έχει συλληφθεί οδηγείται χωρίς αναβολή μαζί με τις εκθέσεις σύλληψης και κατάσχεσης στον εισαγγελέα εφετών, ο οποίος τον εξετάζει για να βεβαιώσει την ταυτότητά του, λαμβάνοντας υπόψη και τις πληροφορίες της αρχής του πραγματοποίησε τη σύλληψη. 2. Όταν η ταυτότητα βεβαιωθεί, ο εισαγγελέας εφετών διατάσσει την κράτησή του στις φυλακές υποδίκων και στέλνει όλες τις εκθέσεις για τη σύλληψη, την κατάσχεση και τη βεβαίωση της ταυτότητας στον πρόεδρο εφετών. Αν η ταυτότητα αμφισβητηθεί, εφαρμόζεται η παρ. 5 του άρθρου 445. 3. Αν ο εκζητούμενος καταδικαστεί από ελληνικό δικαστήριο για την πράξη για την οποία ζητείται η έκδοσή του, ο χρόνος κράτησης αφαιρείται από την ποινή που του επιβάλλεται.
Άρθρο 447 - Ανακοίνωση των εγγράφων Εκείνος που έχει συλληφθεί δικαιούται να λάβει γνώση είτε ο ίδιος είτε μέσω του συνηγόρου του όλων των εγγράφων και να ζητήσει αντίγραφά τους με δική του δαπάνη.	**Άρθρο 447 - Ανακοίνωση των εγγράφων.** Εκείνος που έχει συλληφθεί δικαιούται να λάβει γνώση είτε ο ίδιος είτε μέσω του συνηγόρου του όλων των εγγράφων και να ζητήσει αντίγραφό τους με δική του δαπάνη.
	Άρθρο 448 - Διαδικασία σε περίπτωση συναίνεσης του εκζητουμένου. 1. Σε κάθε περίπτωση επιτρέπεται η έκδοση όταν ο εκζητούμενος συναινεί ρητά να παραδοθεί στο κράτος που ζητεί την έκδοσή του. Η συναίνεση δίνεται ενώπιον προέδρου εφετών της περιφέρειας του τόπου όπου διαμένει ο εκζητούμενος και με την παρουσία του συνηγόρου του και διερμηνέα, εφόσον δεν γνωρίζει την ελληνική γλώσσα. Ο πρόεδρος εφετών τον ενημερώνει για το αμετάκλητο της δήλωσης αυτής και συντάσσεται έκθεση, σύμφωνα με τους όρους των άρθρων 148 έως 153 του παρόντος. 2. Στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου για την έκδοση γνωμοδοτεί ο πρόεδρος εφετών.
Άρθρο 448 - Συζήτηση για την έκδοση. 1. Ο πρόεδρος εφετών μέσα σε είκοσι τέσσερις ώρες από τότε που θα λάβει τις εκθέσεις του άρθρ. 446 συγκαλεί το συμβούλιο εφετών σε τριμελή σύνθεση· στο συμβούλιο αυτό προσάγεται, αν συναινεί, εκείνος που έχει συλληφθεί, ο οποίος και δικαιούται να παραστεί με συνήγορο και διερμηνέα της εκλογής του ή, αν δεν έχει, να ζητήσει να διοριστούν συνήγοροι από τον πρόεδρο εφετών. 2. Το συμβούλιο εφετών συνεδριάζει δημόσια, εκτός αν εκείνος που έχει συλληφθεί ζητήσει να γίνει η συνεδρίαση κεκλεισμένων των θυρών ή δεν παραστεί καθόλου στο συμβούλιο. Το συμβούλιο μπορεί και αυτεπαγγέλτως να διατάξει να γίνει η συνεδρίαση κεκλεισμένων των θυρών. **Άρθρο 449 - Αναβολή της συζήτησης. Προσωρινή απόλυση εκείνου που έχει συλληφθεί.** 1. Εκείνος για τον οποίο ζητείται η έκδοση και ο εισαγγελέας έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από το συμβούλιο την αναβολή της συζήτησης. Το συμβούλιο μπορεί να αναβάλει τη συζήτηση για οκτώ το πολύ ημέρες. 2. Το συμβούλιο εφετών μπορεί σε κάθε στάδιο της διαδικασίας να διατάξει την προσωρινή απόλυση εκείνου που έχει συλληφθεί σύμφωνα με τους όρους των άρθρ. 296, 297 παρ. 1 και 2, 298, 300, 302 έως 304. Η εφαρμογή της διάταξης της παρ. 3 του	**Άρθρο 449 - Συζήτηση για την έκδοση.** 1. Ο πρόεδρος εφετών μέσα σε τρεις ημέρες από την παραλαβή των εκθέσεων του άρθρου 446 συγκαλεί το συμβούλιο εφετών. Στο συμβούλιο αυτό προσάγεται εκείνος που έχει συλληφθεί, ο οποίος και δικαιούται να παραστεί με συνήγορο και διερμηνέα της εκλογής του ή, αν δεν έχει, να ζητήσει να διοριστούν συνήγορος και διερμηνέας από τον πρόεδρο εφετών. 2. Το συμβούλιο εφετών συνεδριάζει δημόσια, εκτός αν εκείνος που έχει συλληφθεί ζητήσει να γίνει η συνεδρίαση κεκλεισμένων των θυρών ή δεν παραστεί καθόλου στο συμβούλιο. 3. Ο εκζητούμενος και ο εισαγγελέας έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από το συμβούλιο την αναβολή της συζήτησης. Το συμβούλιο μπορεί να αναβάλει τη συζήτηση για οκτώ ημέρες και αν κρίνει ότι ελλείπουν τα στοιχεία που προβλέπονται από την παρ. 1 του άρθρου 443, μπορεί να αναβάλει τη συζήτηση σε εύλογο χρονικό διάστημα. 4. Το συμβούλιο εφετών μπορεί σε κάθε στάδιο της διαδικασίας να διατάξει την αντικατάσταση της κράτησης με περιοριστικούς όρους. Η αντικατάσταση αίρεται αυτοδικαίως μόλις δημοσιευτεί η απόφαση που εγκρίνει την έκδοση. Για την τύχη της εγγύησης αποφασίζει αμετάκλητα το συμβούλιο των εφετών.

άρθρου 294 είναι υποχρεωτική. Η προσωρινή απόλυση αίρεται αυτοδικαίως μόλις δημοσιευτεί η απόφαση που εγκρίνει την έκδοση. Για την τύχη της εγγύησης αποφασίζει το συμβούλιο των εφετών.	
Άρθρο 450 - Απόφαση για την έκδοση. 1. Το συμβούλιο εφετών μετά την εξέταση εκείνου που έχει συλληφθεί, αν εμφανίστηκε, και μετά τις αγορεύσεις του εισαγγελέα και εκείνου για τον οποίο ζητείται η έκδοση ή του συνηγόρου του, γνωμοδοτεί αιτιολογημένα για την αίτηση της έκδοσης και αποφαίνεται: α) για το αν εκείνος που έχει συλληφθεί είναι το ίδιο πρόσωπο με εκείνον για τον οποίο ζητείται η έκδοση· β) για την ύπαρξη των δικαιολογητικών εγγράφων που απαιτούνται από τον Κώδικα ή από την συνθήκη για την έκδοση· γ) για το αν εκείνος που έχει συλληφθεί και το έγκλημα που αποδίδεται σ' αυτόν ή (προκειμένου για αίτηση έκδοσης ύστερα από καταδικαστική απόφαση) το έγκλημα για το οποίο καταδικάστηκε είναι από εκείνα για τα οποία επιτρέπεται η έκδοση· δ) για το εάν συντρέχουν οι όροι του άρ. 438 στοιχ. δ'. 2. Το συμβούλιο εφετών εξετάζει ακόμη, αν δεν κωλύεται από τη συνθήκη, αν υπάρχουν ενδείξεις για τη βασιμότητα της κατηγορίας που αποδίδεται σ' εκείνον που έχει συλληφθεί, με βάση τα προσαγόμενα επίσημα αποδεικτικά στοιχεία από το κράτος που ζητά την έκδοση, και αποφαίνεται αν αυτά θα επέτρεπαν τη σύλληψη και την παραπομπή του σε δίκη στην Ελλάδα, αν το έγκλημα είχε τελεστεί σε ελληνικό έδαφος. Το συμβούλιο μπορεί, για να σχηματίσει γνώμη στην ουσία της περίπτωσης, να προβεί με ένα από τα μέλη του στη συλλογή κάθε χρήσιμου αποδεικτικού υλικού, αναβάλλοντας την οριστική απόφαση το πολύ για δεκαπέντε ημέρες. Η διάταξη του άρθρου 449 παρ. 2 εφαρμόζεται και εδώ.	**Άρθρο 450 - Απόφαση για την έκδοση.** 1. Το συμβούλιο εφετών μετά την εξέταση εκείνου που έχει συλληφθεί και μετά τις αγορεύσεις του εισαγγελέα και του εκζητουμένου ή του συνηγόρου του, γνωμοδοτεί αιτιολογημένα για την αίτηση της έκδοσης και αποφαίνεται: α) αν εκείνος που έχει συλληφθεί είναι το ίδιο πρόσωπο με τον εκζητούμενο, β) αν υπάρχουν τα δικαιολογητικά έγγραφα που απαιτούνται από τον Κώδικα ή την τυχόν εφαρμοζόμενη συνθήκη για την έκδοση, γ) αν για το έγκλημα που αποδίδεται στον εκζητούμενο ή για το οποίο αυτός καταδικάστηκε, επιτρέπεται η έκδοση, και δ) αν στη συγκεκριμένη περίπτωση συντρέχουν οι όροι του άρθρου 438 στοιχ. δ'. 2. Το συμβούλιο εφετών εξετάζει ακόμη, εφόσον δεν κωλύεται από αντίθετη διάταξη που περιέχεται σε συνθήκη, αν υπάρχουν ενδείξεις για τη βασιμότητα της κατηγορίας η οποία αποδίδεται σε εκείνον που έχει συλληφθεί, και αποφαίνεται, με βάση τα προσαγόμενα από το κράτος που ζητεί την έκδοση επίσημα αποδεικτικά στοιχεία, αν αυτά θα επέτρεπαν τη σύλληψη και την παραπομπή του σε δίκη στην Ελλάδα, σε περίπτωση που το έγκλημα είχε τελεστεί σε ελληνικό έδαφος. Για να σχηματίσει γνώμη επί της ουσίας το συμβούλιο μπορεί να προβεί με ένα από τα μέλη του στη συλλογή κάθε χρήσιμου αποδεικτικού υλικού, αναβάλλοντας την έκδοση οριστικής απόφασης το πολύ για τρεις μήνες. Η διάταξη του άρθρου 449 παρ. 4 εφαρμόζεται και σε αυτή την περίπτωση. 3. Αν η έκδοση ζητείται με βάση καταδικαστική απόφαση, το συμβούλιο εφετών λαμβάνει υπόψη του, προκειμένου να αποφανθεί και τυχόν ισχυρισμό του εκζητουμένου ότι δικάστηκε ερήμην χωρίς να κλητευθεί. Αν ο ισχυρισμός κριθεί βάσιμος, εφαρμόζεται το άρθρο 438 περ. η'.
Άρθρο 451 - Ένδικο μέσο κατά της απόφασης. 1. Κατά της οριστικής απόφασης του συμβουλίου εφετών επιτρέπεται σ' αυτόν για τον οποίο ζητείται η έκδοση και στον εισαγγελέα να ασκήσουν έφεση στο β' τμήμα του Αρείου Πάγου μέσα σε είκοσι τέσσερις ώρες από τη δημοσίευση της απόφασης· για την έφεση συντάσσεται έκθεση από το γραμματέα εφετών. 2. Ο Άρειος Πάγος σε συμβούλιο αποφαίνεται μέσα σε οκτώ ημέρες με ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 448 και 450. Αυτός για τον οποίο ζητείται η έκδοση, κλητεύεται αυτοπροσώπως ή μέσω του αντικλήτου του είκοσι τέσσερις τουλάχιστον ώρες πριν από τη συζήτηση με την φροντίδα του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου.	**Άρθρο 451 - Ένδικο μέσο κατά της απόφασης.** 1. Κατά της οριστικής απόφασης του συμβουλίου εφετών επιτρέπεται στον εκζητούμενο και στον εισαγγελέα εφετών να ασκήσει έφεση στον Άρειο Πάγο μέσα σε πέντε ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης στο ακροατήριο. Η έφεση ασκείται σύμφωνα με τις διατυπώσεις του άρθρου 474. 2. Ο Άρειος Πάγος σε συμβούλιο αποφαίνεται μέσα σε δεκαπέντε ημέρες με ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 449 και 450. Ο εκζητούμενος κλητεύεται αυτοπροσώπως ή μέσω του αντικλήτου του τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση, με τη φροντίδα του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. 3. Κατά της απόφασης του προέδρου εφετών που αποφαίνεται κατά το άρθρο 448, επιτρέπεται στον εισαγγελέα εφετών να ασκήσει έφεση σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου αυτού και ακολουθείται η αντίστοιχη διαδικασία. Σε περίπτωση παραβίασης του άρθρου 438, δικαίωμα έφεσης έχει και ο εκζητούμενος.
Άρθρο 452 - Πότε διατάσσεται η έκδοση. 1. Την έκδοση μπορεί να την διατάξει ο Υπουργός Δικαιοσύνης με απόφασή του μόνο όταν το συμβούλιο γνωμοδοτήσει καταφατικά και αμετάκλητα. 2. Αν το συμβούλιο αποφασίσει αμετάκλητα ότι δεν πρέπει να γίνει έκδοση, αυτός που έχει συλληφθεί απολύεται από τη φυλακή με διαταγή του εισαγγελέα εφετών, ο οποίος αμέσως ειδοποιεί σχετικά τον Υπουργό Δικαιοσύνης. Επίσης απολύεται αυτός για τον οποίο ζητείται η έκδοση, αν το κράτος που τον ζήτησε δεν τον παραλάβει μέσα σε δυο μήνες από τότε που κοινοποιείται σ' αυτό η απόφαση του Υπουργού για την έκδοση. Σε κάθε περίπτωση ο εκζητούμενος απολύεται, αν περάσουν δύο έτη από την ημέρα της συλλήψεώς του, η οποία προθεσμία δύναται να παραταθεί με απόφαση του δικαστικού συμβουλίου κατά έξι ακόμη μήνες.	**Άρθρο 452 - Πότε διατάσσεται η έκδοση.** 1. Την έκδοση μπορεί να διατάξει ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με απόφασή του μόνον εφόσον το συμβούλιο έχει γνωμοδοτήσει καταφατικά και αμετάκλητα. 2. Αν το συμβούλιο αποφασίσει αμετάκλητα ότι δεν πρέπει να γίνει έκδοση, αυτός που έχει συλληφθεί απολύεται από τη φυλακή με διαταγή του εισαγγελέα εφετών, ο οποίος αμέσως ειδοποιεί σχετικά τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Επίσης απολύεται ο εκζητούμενος αν το κράτος που τον ζήτησε δεν τον παραλάβει μέσα σε δύο μήνες από τότε που κοινοποιείται «σε αυτό»[153] η απόφαση του Υπουργού για την έκδοση. Σε κάθε περίπτωση ο εκζητούμενος απολύεται αν περάσουν «είκοσι τέσσερις (24)»[154] μήνες από την ημέρα της

[153] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[154] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 96 του Ν. 4623/2019 (Α' 134).

3. Κάθε αμφιβολία ή αντίρρηση σχετικά με την κράτηση του εκζητουμένου επιλύεται από το αρμόδιο για την έκδοση συμβούλιο εφετών ύστερα από κλήτευσή του προ 24 ωρών. Κατά του βουλεύματος επιτρέπεται στον εισαγγελέα και στον εκζητούμενο το ένδικο μέσο της αναιρέσεως.	σύλληψής του, η οποία προθεσμία μπορεί να παραταθεί με απόφαση του δικαστικού συμβουλίου κατά έξι (6) ακόμη μήνες. 3. Το αρμόδιο για την έκδοση συμβούλιο εφετών επιλύει αμετάκλητα κάθε αμφιβολία ή αντίρρηση σχετικά με την κράτηση του εκζητουμένου, ύστερα από κλήτευσή του προ τριών ημερών.
Άρθρο 453 - Απόδοση όσων κατασχέθηκαν. 1. Οποιαδήποτε και αν είναι η απόφαση του συμβουλίου σχετικά με την έκδοση, αυτό αποφασίζει αν τα αντικείμενα ή τα πειστήρια που έχουν κατασχεθεί ή πάντως έχουν επισυναφθεί στη δικογραφία πρέπει να παραδοθούν στο κράτος που ζητεί την έκδοση, σ' αυτόν για τον οποίο ζητείται η έκδοση, σε τρίτο που προβάλλει δικαιώματα σ' αυτά ή σε εγχώρια αρχή, ώστε να χρησιμοποιηθούν για ανάκριση. 2. Σε κάθε στάδιο της διαδικασίας το συμβούλιο εφετών αποφασίζει αμετάκλητα για τις αξιώσεις που προβάλλονται από τρίτους που κατέχουν ή αξιώνουν δικαιώματα κυριότητας σε αντικείμενα ή πειστήρια που έχουν κατασχεθεί.	**Άρθρο 453 - Απόδοση των κατασχεθέντων.** 1. Το συμβούλιο, οποιαδήποτε και αν είναι η απόφασή του σχετικά με την έκδοση, αποφασίζει αν τα αντικείμενα ή τα πειστήρια που έχουν κατασχεθεί ή επισυναφθεί στη δικογραφία, πρέπει να παραδοθούν στο κράτος που ζητεί την 80 έκδοση, στον εκζητούμενο, σε τρίτο που προβάλλει δικαιώματα ή σε εγχώρια αρχή, ώστε να χρησιμοποιηθούν για ανάκριση. 2. Σε κάθε στάδιο της διαδικασίας το συμβούλιο αποφασίζει για τις αξιώσεις που προβάλλονται από τρίτους, οι οποίοι κατέχουν ή αξιώνουν δικαιώματα κυριότητας σε αντικείμενα ή πειστήρια που έχουν κατασχεθεί.
Άρθρο 454 - Υποβολή νέας αίτησης. Ακόμα και μετά την αμετάκλητη απόφαση κατά της έκδοσης μπορεί να υποβληθεί νέα αίτηση για έκδοση, που στηρίζεται σε στοιχεία που δεν είχαν τεθεί στην κρίση του συμβουλίου.	**Άρθρο 454 - Υποβολή νέας αίτησης.** Ακόμα και μετά την αμετάκλητη απόφαση κατά της έκδοσης μπορεί να υποβληθεί νέα αίτηση για έκδοση εφόσον στηρίζεται σε στοιχεία που δεν είχαν τεθεί υπόψη του συμβουλίου.
	Άρθρο 455 - Διαμεταγωγή. 1. Για τη διέλευση από την ελληνική επικράτεια προσώπου που έχει εκδοθεί από ένα αλλοδαπό κράτος σε άλλο, απαιτείται η έγκριση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ύστερα από σχετική αίτηση του εκζητούντος κράτους. Στην αίτηση διαμεταγωγής πρέπει να επισυνάπτονται τα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 443. 2. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων μπορεί να αρνηθεί την έγκριση αυτή: α) αν ο εκζητούμενος είναι έλληνας υπήκοος, β) αν πιθανολογείται ότι εκείνος για τον οποίο ζητείται η έκδοση θα υποβληθεί σε διακρίνουσα μεταχείριση για λόγους φυλετικούς, θρησκευτικούς, πολιτικούς ή εξαιτίας της εθνικότητάς του, ή ότι θα υποβληθεί σε μεταχείριση απάδουσα προς την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και ότι θα διακυβευτούν τα ανθρώπινα δικαιώματά του, γ) αν το εκζητούν κράτος δεν επιτρέπει στο ελληνικό κράτος να υποβάλει αίτηση διαμεταγωγής. 3. Η υποχρέωση για υποβολή της αίτησης της παρ. 1 υφίσταται και όταν η μεταγωγή από ένα αλλοδαπό κράτος σε άλλο αλλοδαπό κράτος γίνεται με χρησιμοποίηση αεροπορικής γραμμής και προβλέπεται προσγείωση στο ελληνικό έδαφος. Αν υπάρξει διέλευση από τον ελληνικό εναέριο χώρο χωρίς να προβλέπεται προσγείωση στο ελληνικό έδαφος, το εκζητούν κράτος απλώς κοινοποιεί σχετικό έγγραφο στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Στην περίπτωση που υπάρξει απρόβλεπτη προσγείωση στο ελληνικό έδαφος η κοινοποίηση αυτή επέχει τη θέση της αγγελίας της παρ. 2 του άρθρου 445, οπότε και διατάσσεται η προσωρινή σύλληψη του εκζητουμένου, με αναλογική εφαρμογή του άρθρου 445, μέχρις ότου υποβληθεί αίτηση διαμεταγωγής.
Άρθρο 455 - Αίτηση των ελληνικών αρχών για έκδοση. Η αίτηση με την οποία ζητείται η έκδοση από ξένο κράτος στις ελληνικές δικαστικές αρχές προσώπου που κατηγορείται ή έχει καταδικαστεί γίνεται από τον εισαγγελέα εφετών, στην περιφέρεια του οποίου ασκείται η ποινική δίωξη ή έχει απαγγελθεί η καταδίκη, διαμέσου του Υπουργού Δικαιοσύνης· ο εισαγγελέας μαζί με την αίτηση διαβιβάζει όλα τα έγγραφα που απαιτούνται κατά το άρθρο 443 ή κατά τη σύμβαση, ακριβή περιγραφή των χαρακτηριστικών του προσώπου και, αν είναι δυνατόν, τη φωτογραφία του. Η έκδοση μπορεί να ζητηθεί και με πρωτοβουλία του Υπουργού Δικαιοσύνης.	**Άρθρο 456 - Αίτηση των ελληνικών αρχών για έκδοση.** 1. Η αίτηση, με την οποία ζητείται η έκδοση από ξένο κράτος στις ελληνικές δικαστικές αρχές προσώπου που διώκεται ή έχει καταδικαστεί στην Ελλάδα, υποβάλλεται από τον εισαγγελέα εφετών, στην περιφέρεια του οποίου ασκείται η ποινική δίωξη ή έχει απαγγελθεί η καταδίκη, μέσω του Υπουργού Δικαιοσύνης. Ο εισαγγελέας μαζί με την αίτηση διαβιβάζει όλα τα έγγραφα που απαιτούνται κατά το άρθρο 443 ή τη σύμβαση, ακριβή περιγραφή των χαρακτηριστικών του προσώπου και, αν είναι δυνατό, τη φωτογραφία του. 2. Την έκδοση μπορεί να ζητήσει και ο Υπουργός Δικαιοσύνης με δική του πρωτοβουλία. 3. Αν ο εκζητούμενος καταδικαστεί από ελληνικό δικαστήριο για την πράξη για την οποία εκδόθηκε στην Ελλάδα, ο χρόνος κράτησής του στο εξωτερικό αφαιρείται από την ποινή που του επιβάλλεται.

Άρθρο 456 - Επανέκδοση σε ξένη χώρα προσώπου που εκδόθηκε στις ελληνικές δικαστικές αρχές Όταν τρίτη χώρα ζητεί την έκδοση προσώπου που ήδη εκδόθηκε στις ελληνικές αρχές, επικαλούμενη έγκλημα προγενέστερο από την έκδοσή του και διαφορετικό από εκείνο για το οποίο δικάστηκε στην Ελλάδα, η έκδοση αυτή δεν μπορεί να γίνει χωρίς τη συναίνεση της χώρας που έχει εκδώσει το πρόσωπο στις ελληνικές αρχές.	**Άρθρο 457 - Επανέκδοση σε ξένη χώρα προσώπου που εκδόθηκε στις ελληνικές αρχές.** Όταν τρίτη χώρα ζητεί την έκδοση προσώπου που ήδη εκδόθηκε στις ελληνικές αρχές, επικαλούμενη έγκλημα προγενέστερο από την έκδοσή του και διαφορετικό από εκείνο για το οποίο δικάστηκε στην Ελλάδα, η έκδοση αυτή δεν μπορεί να γίνει χωρίς τη συναίνεση της χώρας που έχει εκδώσει το πρόσωπο στις ελληνικές αρχές.
ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΑΛΛΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ	
Άρθρο 457 - Αιτήσεις για ανακριτικές πράξεις. 1. Οι αιτήσεις των ελληνικών δικαστικών αρχών προς αλλοδαπές αρχές για την εξέταση μαρτύρων και κατηγορουμένων, για την ενέργεια αυτοψίας και πραγματογνωμοσύνης και για την κατάσχεση πειστηρίων διαβιβάζονται από τον αρμόδιο εισαγγελέα εφετών στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, που προκαλεί την εκτέλεσή τους μέσω του Υπουργείου Εξωτερικών με την τήρηση και των διεθνών συνθηκών και εθίμων. Σε επείγουσες περιπτώσεις οι αιτήσεις αυτές διαβιβάζονται και απευθείας στις επιτόπιες προξενικές αρχές, που ασκούν ανακριτικά καθήκοντα, ειδοποιείται όμως σχετικά το Υπουργείο Δικαιοσύνης. 2. Με τον ίδιο τρόπο διαβιβάζονται και οι κλήσεις για να επιδοθούν στους μάρτυρες και τους κατηγορουμένους.	**Άρθρο 458 - Αιτήσεις για ανακριτικές πράξεις.** 1. Οι αιτήσεις των ελληνικών δικαστικών αρχών προς αλλοδαπές αρχές για την εξέταση στο έδαφός τους μαρτύρων και κατηγορουμένων, την κατάσχεση πειστηρίων την ενέργεια αυτοψίας και πραγματογνωμοσύνης και άλλων ανακριτικών πράξεων που προβλέπονται στον ΚΠΔ και σε άλλες ειδικές δικονομικές διατάξεις, διαβιβάζονται από τον αρμόδιο εισαγγελέα εφετών στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που μεριμνά για την εκτέλεσή τους μέσω του Υπουργείου Εξωτερικών με βάση τις διατάξεις των διεθνών συνθηκών και εθίμων. 2. Σε επείγουσες περιπτώσεις οι αιτήσεις αυτές διαβιβάζονται απευθείας στις επιτόπιες ελληνικές προξενικές αρχές, εφόσον αυτές μπορούν με βάση τις διατάξεις της παρ. 1 να ασκήσουν ανακριτικά καθήκοντα. Σχετικά ειδοποιείται το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. 3. Με τον ίδιο τρόπο διαβιβάζονται και οι κλήσεις για να επιδοθούν στους μάρτυρες και στους κατηγορουμένους.
Άρθρο 458 - Αιτήσεις των ξένων δικαστικών αρχών για ανακριτικές πράξεις. 1. Οι αιτήσεις ξένων δικαστικών αρχών για τη διενέργεια ανακριτικής πράξης από τις αναφερόμενες στο άρθρο 457 παρ. 1 διαβιβάζονται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και εκτελούνται με παραγγελία του αρμόδιου εισαγγελέα εφετών από τον ανακριτή στην περιφέρεια του οποίου πρόκειται να διεξαχθεί η ανακριτική πράξη, εκτός αν αυτή αντιβαίνει στις διατάξεις του κώδικα ή του οργανισμού δικαστηρίων. Οι μάρτυρες ορκίζονται πάντοτε πριν εξεταστούν· κατά τα λοιπά τηρούνται οι σχετικές διατάξεις του Κώδικα, οι διεθνείς συνθήκες και τα έθιμα. 2. Οι κλήσεις προς τους μάρτυρες, τους πραγματογνώμονες και τους κατηγορουμένους, οι αποφάσεις ή άλλα έγγραφα της ποινικής διαδικασίας επιδίδονται με φροντίδα του εισαγγελέα πρωτοδικών σύμφωνα με τα άρθρα 155-164. Η σχετική αίτηση, αν αφορά την κλήτευση μαρτύρων ή πραγματογνωμόνων, γίνεται δεκτή μόνο αν η ξένη δικαστική αρχή που την υποβάλλει αναλαμβάνει ρητά την υποχρέωση να μη διωχθεί ή κρατηθεί ο κλητευόμενος για έγκλημα που έχει τελεσθεί πριν από την εμφάνισή του στην ξένη αρχή που τον καλεί. 3. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης ύστερα από σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου συμβουλίου εφετών μπορεί να αρνηθεί την εκτέλεση των αιτήσεων που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2: α) αν κατά τις διατάξεις των άρθρων 437 και 438 δεν επιτρέπεται να εκδοθεί ο κατηγορούμενος για την πράξη σχετικά με την οποία διενεργεί ανάκριση η ξένη δικαστική αρχή ή β) αν κατά τους όρους συνθήκης με τη χώρα που υποβάλλει την αίτηση δεν είναι υποχρεωτική η έκδοση.	**Άρθρο 459 - Αιτήσεις των ξένων δικαστικών αρχών για ανακριτικές πράξεις.** 1. Οι αιτήσεις ξένων δικαστικών αρχών για τη διενέργεια ανακριτικής πράξης από τις αναφερόμενες στο προηγούμενο άρθρο διαβιβάζονται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και εκτελούνται με παραγγελία του αρμόδιου εισαγγελέα εφετών από τον ανακριτή, στην περιφέρεια του οποίου πρόκειται να διεξαχθεί η ανακριτική πράξη, το ταχύτερο δυνατό. Κατά τα λοιπά τηρούνται οι σχετικές διατάξεις του Κώδικα, οι διεθνείς συνθήκες και τα έθιμα. 2. Οι κλήσεις προς τους μάρτυρες, τους πραγματογνώμονες και τους κατηγορουμένους, οι αποφάσεις ή άλλα έγγραφα της ποινικής διαδικασίας επιδίδονται με φροντίδα του εισαγγελέα πρωτοδικών σύμφωνα με τα άρθρα 154-163. Αν η σχετική αίτηση αφορά την πρόσκληση μαρτύρων ή πραγματογνωμόνων, γίνεται δεκτή μόνον εφόσον η ξένη δικαστική αρχή που την υποβάλλει αναλαμβάνει ρητά την υποχρέωση να μην διωχθεί ή κρατηθεί ο καλούμενος, για έγκλημα το οποίο έχει τελεστεί πριν από την εμφάνισή του στην ξένη αρχή που τον καλεί. 3. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ύστερα από σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου συμβουλίου εφετών μπορεί να αρνηθεί την εκτέλεση των αιτήσεων που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2: α) αν κατά τις διατάξεις των άρθρων 437 και 438 δεν επι81 τρέπεται να εκδοθεί ο κατηγορούμενος για την πράξη σχετικά με την οποία διενεργεί ανάκριση η ξένη δικαστική αρχή ή β) αν κατά τους όρους συνθήκης με τη χώρα που υποβάλλει την αίτηση δεν είναι υποχρεωτική η έκδοση. 4. Κάθε αμφιβολία ή αντίρρηση σχετικά με την εκτέλεση αίτησης δικαστικής συνδρομής επιλύεται από το συμβούλιο εφετών, το οποίο με τη διαδικασία του άρθρου 449 αποφασίζει εντός διαστήματος οκτώ ημερών. Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται να ασκηθεί αναίρεση από τον εισαγγελέα και από αυτόν τον οποίο αφορά το αίτημα δικαστικής συνδρομής.
Άρθρο 459 - Μεταγωγή του κρατουμένου για εξέταση. 1. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης με σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου εισαγγελέα εφετών μπορεί να διατάξει ύστερα από αίτηση ξένης δικαστικής αρχής, που διαβιβάζεται με τη διπλωματική οδό, τη μεταγωγή σ' αυτήν προσώπου που κρατείται στις φυλακές, για να	**Άρθρο 460 - Μεταγωγή του κρατουμένου για εξέταση Διαβίβαση πειστηρίων.** 1. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου εισαγγελέα εφετών μπορεί να διατάξει ύστερα από αίτηση ξένης δικαστικής

εξεταστεί ως μάρτυρας και κατά αντιπαράσταση με μάρτυρες ή κατηγορουμένους με τον όρο της άμεσης επιστροφής του. 2. Η μεταγωγή αυτή μπορεί να διαταχθεί μόνο σε κράτος το οποίο με νόμο ή με σύμβαση παρέχει την ίδια δικαστική συνδρομή στο ελληνικό κράτος. Τα έξοδα της μεταγωγής και της επιστροφής βαρύνουν το κράτος που ζητεί τη μεταγωγή και προκαταβάλλονται από αυτό ή από την αρμόδια ελληνική αρχή, αν η ευχέρεια αυτή παρέχεται και στο ελληνικό κράτος από τη χώρα που ζητεί τη μεταγωγή. Η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 458 εφαρμόζεται ανάλογα και εδώ.	αρχής που διαβιβάζεται με τη διπλωματική οδό, τη μεταγωγή σε αυτήν προσώπου που κρατείται στις φυλακές για να εξεταστεί ως μάρτυρας και κατ' αντιπαράσταση με μάρτυρες ή κατηγορουμένους. Η μεταγωγή διατάσσεται με τον όρο της άμεσης επιστροφής του κρατουμένου. 2. Η μεταγωγή αυτή μπορεί να διαταχθεί μόνο σε κράτος το οποίο με νόμο ή με σύμβαση παρέχει την ίδια δικαστική συνδρομή στο ελληνικό κράτος. Τα έξοδα της μεταγωγής και της επιστροφής βαρύνουν το κράτος που ζητεί τη μεταγωγή και προκαταβάλλονται από αυτό ή από την αρμόδια ελληνική αρχή, αν η ευχέρεια αυτή παρέχεται και στο ελληνικό κράτος από τη χώρα που ζητεί τη μεταγωγή. Η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 459 εφαρμόζεται ανάλογα και σε αυτήν την περίπτωση. 3. Η αίτηση ξένης αρχής για τη διαβίβαση πειστηρίων ή άλλων αντικειμένων που βρίσκονται στα χέρια των ελληνικών δικαστικών αρχών εκτελείται με παράδοση των πειστηρίων στο Υπουργείο Εξωτερικών, αν η παράδοση δεν προσκρούει σε ιδιαίτερους λόγους, και με τον όρο της άμεσης επιστροφής αυτών που διαβιβάστηκαν. Αν πρόκειται για έγγραφα, αποστέλλονται φωτοτυπίες τους. 4. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο δικαστική αυτή συνδρομή εκτελείται με τον όρο της αμοιβαιότητας.
Άρθρο 460 - Έξοδα μαρτύρων και πραγματογνωμόνων. Όταν η επίδοση των κλήσεων των μαρτύρων και των πραγματογνωμόνων ζητείται από αλλοδαπή δικαστική αρχή, πρέπει να σημειώνεται το ποσό που απαιτείται να καταβληθεί στον κλητευόμενο για τα έξοδα ταξιδιού και διαμονής· έναντι του ποσού αυτού προκαταβάλλεται στον κλητευόμενο ανάλογο μέρος από την ημεδαπή αρμόδια αρχή, με εντολή του Υπουργού Δικαιοσύνης, αμέσως μόλις αυτός δηλώσει ότι θα προσέλθει με τον όρο της αντικαταβολής του ποσού από τη χώρα που τον ζητεί. Εκείνος που παίρνει την προκαταβολή και από απείθεια δεν προσέρχεται τιμωρείται με την ποινή που προβλέπεται από τον ποινικό κώδικα για την απείθεια. Ο όρος της παρ. 2 του άρθρου 458 εφαρμόζεται και εδώ. **Άρθρο 461 - Διαβίβαση των πειστηρίων.** 1. Η αίτηση ξένης αρχής για τη διαβίβαση πειστηρίων ή άλλων αντικειμένων που βρίσκονται στα χέρια των ελληνικών δικαστικών αρχών εκτελείται με παράδοση των πειστηρίων για το σκοπό αυτό στο Υπουργείο Εξωτερικών, αν αυτό δεν προσκρούει σε ιδιαίτερους λόγους και με τον όρο της άμεσης επιστροφής αυτών που διαβιβάστηκαν. Αν πρόκειται για έγγραφα, αποστέλλονται φωτοτυπίες τους. 2. Η δικαστική αυτή συνδρομή εκτελείται με τον όρο της αμοιβαιότητας.	**Άρθρο 461 - Έξοδα μαρτύρων και πραγματογνωμόνων.** Στις κλήσεις των μαρτύρων και πραγματογνωμόνων, των οποίων η εξέταση ζητείται από αλλοδαπή δικαστική αρχή, πρέπει να σημειώνεται το ποσό που απαιτείται να καταβληθεί στον κλητευόμενο για τα έξοδα ταξιδιού και διαμονής. Έναντι του ποσού αυτού προκαταβάλλεται στον κλητευόμενο ανάλογο μέρος από την ημεδαπή αρμόδια αρχή, με εντολή του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αμέσως μόλις αυτός δηλώσει ότι θα προσέλθει, με τον όρο της αντικαταβολής του ποσού από τη χώρα που το ζητεί. Ο όρος της παρ. 2 του άρθρου 459 εφαρμόζεται και σε αυτήν την περίπτωση.
ΕΚΤΟ ΒΙΒΛΙΟ	
ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ	
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ	
ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ	
Άρθρο 462 - Ποια είναι τα ένδικα μέσα. Τα ένδικα μέσα που προβλέπονται στην ποινική διαδικασία κατά των βουλευμάτων και των αποφάσεων, εκτός από όσα ορίζονται με ειδικές διατάξεις του Κώδικα, είναι: α) η έφεση και β) η αίτηση για αναίρεση.	**Άρθρο 462 - Ποια είναι τα ένδικα μέσα.** 1. Τα τακτικά ένδικα μέσα που προβλέπονται στην ποινική διαδικασία κατά των βουλευμάτων και των αποφάσεων, εκτός από όσα ορίζονται με ειδικές διατάξεις του Κώδικα, είναι: α) η έφεση και β) η αίτηση για αναίρεση. 2. Έκτακτο ένδικο μέσο είναι η επανάληψη της διαδικασίας.
	Άρθρο 463 - Έκταση ισχύος γενικών όρων. Οι γενικοί ορισμοί του κώδικα για τα ένδικα μέσα εφαρμόζονται και στα οιονεί ένδικα μέσα ή τα ένδικα βοηθήματα που με ειδικές διατάξεις αναγνωρίζονται, εκτός αν υπάρχει αντίθετη πρόβλεψη ή οι ορισμοί αυτοί δεν συμβιβάζονται με την φύση τους.
Άρθρο 463 - Ποιος τα ασκεί. Ένδικο μέσο μπορεί να ασκήσει μόνο εκείνος που ο νόμος του δίνει ρητά αυτό το δικαίωμα. Σε κάθε όμως περίπτωση είναι απαραίτητο ο δικαιούμενος να έχει συμφέρον για την άσκηση του ένδικου μέσου.	**Άρθρο 464 - Ποιος τα ασκεί.** Ένδικο μέσο μπορεί να ασκήσει μόνο εκείνος που ο νόμος του δίνει ρητά αυτό το δικαίωμα. Σε κάθε όμως περίπτωση είναι απαραίτητο ο δικαιούμενος να έχει συμφέρον για την άσκηση του ενδίκου μέσου.

Άρθρο 464 - Άσκηση ένδικων μέσων από τον εισαγγελέα. Ο εισαγγελέας εφετών και ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, σε όσες περιπτώσεις τους παρέχει ο νόμος ένδικα μέσα, μπορούν να τα ασκήσουν, οποιαδήποτε γνώμη ή πρόταση και αν είχαν διατυπώσει κατά τη συζήτηση ύστερα από την οποία εκδόθηκε η απόφαση ή το βούλευμα που προσβάλλεται, είτε οι ίδιοι είτε κατώτερος εκπρόσωπος της εισαγγελικής αρχής· ο ανώτερος σε βαθμό εισαγγελέας έχει την ίδια δυνατότητα, ακόμη και αν ο κατώτερος αποδέχτηκε την απόφαση.	**Άρθρο 465 - Άσκηση ενδίκων μέσων από τον εισαγγελέα.** Ο εισαγγελέας εφετών και ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, σε όσες περιπτώσεις τους παρέχει ο νόμος ένδικα μέσα, μπορούν να τα ασκήσουν, οποιαδήποτε γνώμη ή πρόταση και αν είχαν διατυπώσει κατά τη συζήτηση ύστερα από την οποία εκδόθηκε η απόφαση ή το βούλευμα που προσβάλλεται, είτε οι ίδιοι είτε κατώτερος εκπρόσωπος της εισαγγελικής αρχής. Ο ανώτερος σε βαθμό εισαγγελέας έχει την ίδια δυνατότητα, ακόμη και αν ο κατώτερος αποδέχτηκε την απόφαση. «Η κρίση εκφέρεται μία μόνο φορά από τον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή εφετών»[155]. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται και για τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου.
Άρθρο 465 - Άσκηση των ένδικων μέσων που παρέχονται στους διαδίκους. 1. Ο διάδικος μπορεί να ασκήσει το ένδικο μέσο που του ανήκει, είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω αντιπροσώπου που έχει εντολή κατά τους όρους του άρθρου 96 παρ. 1. Το πληρεξούσιο ή επικυρωμένο αντίγραφό του προσαρτάται στη σχετική έκθεση. Στις περιπτώσεις άσκησης ένδικου μέσου κατά βουλεύματος, καθώς και κατά αποφάσεων όταν ο δικαιούμενος δεν είναι παρών κατά την απαγγελία τους, το πληρεξούσιο μπορεί να προσκομισθεί στο γραμματέα ενώπιον του οποίου ασκήθηκε το ένδικο μέσο, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την άσκησή του. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, το ένδικο μέσο κηρύσσεται απαράδεκτο κατά τις διατάξεις του άρθρου 476 παρ. 1. Το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις των άρθρων 341, 430 και 501 παρ. 1 εδ. τελευταίο. 2. Το ένδικο μέσο κατά της καταδικαστικής απόφασης που παρέχεται σ' εκείνον που καταδικάστηκε μπορεί να ασκηθεί για λογαριασμό του και από το συνήγορο που είχε παραστεί στη συζήτηση· προκειμένου για πρόσωπο που βρίσκεται σε δικαστική απαγόρευση, το ένδικο αυτό μέσο μπορεί να ασκηθεί και από το νόμιμο αντιπρόσωπό του. Αν εκείνος που καταδικάστηκε βρίσκεται, με βάση τη μνημονευόμενη στην απόφαση σχετική κρίση του δικαστηρίου που τον καταδίκασε, σε διανοητική κατάσταση που δεν του επιτρέπει να αντιληφθεί το συμφέρον του και δεν έχει κηρυχθεί ακόμα σε κατάσταση απαγόρευσης, το ένδικο μέσο μπορεί να ασκηθεί, εκτός από το συνήγορο, και από ανιόντα, σύζυγο ή κατιόντα ή συγγενή εξ αίματος σε πλάγια γραμμή έως δευτέρου βαθμού.	**Άρθρο 466 - Άσκηση των ενδίκων μέσων που παρέχονται στους διαδίκους.** 1. Ο διάδικος μπορεί να ασκήσει το ένδικο μέσο που του ανήκει είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω αντιπροσώπου που έχει εντολή κατά τους όρους του άρθρου 89 παρ. 2. Το πληρεξούσιο ή επικυρωμένο αντίγραφό του προσαρτάται στη σχετική έκθεση. Στις περιπτώσεις άσκησης ενδίκου μέσου κατά βουλεύματος, καθώς και κατά αποφάσεων όταν ο δικαιούμενος δεν είναι παρών κατά την απαγγελία τους, το πληρεξούσιο μπορεί να προσκομισθεί στον γραμματέα ενώπιον του οποίου ασκήθηκε το ένδικο μέσο, μέσα σε είκοσι ημέρες από την άσκησή του. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, το ένδικο μέσο κηρύσσεται απαράδεκτο κατά τις διατάξεις του άρθρου 476 παρ. 1. Το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις των άρθρων 341, 430, 435 και 501 παρ. 1 εδ. τελευταίο. 2. Το ένδικο μέσο κατά της καταδικαστικής απόφασης που παρέχεται σε εκείνον που καταδικάστηκε μπορεί να ασκηθεί για λογαριασμό του και από τον συνήγορο που είχε παραστεί στη συζήτηση. Προκειμένου για πρόσωπο που βρίσκεται σε δικαστική συμπαράσταση το ένδικο αυτό μέσο μπορεί να ασκηθεί και από δικαστικό συμπαραστάτη. Αν εκείνος που καταδικάστηκε βρίσκεται, με βάση τη μνημονευόμενη στην απόφαση σχετική κρίση του δικαστηρίου που τον καταδίκασε, σε διανοητική κατάσταση που δεν του επιτρέπει να αντιληφθεί το συμφέρον του και δεν έχει κηρυχθεί ακόμα σε κατάσταση δικαστικής συμπαράστασης, το ένδικο μέσο μπορεί να ασκηθεί, εκτός από συνήγορο, και από ανιόντα, σύζυγο ή συνδεόμενο με σύμφωνο συμβίωσης ή κατιόντα ή συγγενή εξ αίματος σε πλάγια γραμμή έως δεύτερου βαθμού. 3. Εναντίον του ίδιου βουλεύματος ή της ίδιας απόφασης, δεν μπορεί ποτέ να ασκηθεί για δεύτερη φορά το ίδιο ένδικο μέσο, που έχει κριθεί.
Άρθρο 466 - Αντίθετη δήλωση του κατηγορουμένου. 1. Το ένδικο μέσο που ασκήθηκε από συνήγορο κατά το άρθρο 465 παρ. 2 ματαιώνεται με αντίθετη δήλωση του κατηγορουμένου. Η αντίθετη δήλωση πρέπει να γίνει ενώπιον οποιουδήποτε δικαστικού γραμματέα, οπότε συντάσσεται έκθεση, και έως την έναρξη της συζήτησης του ένδικου μέσου· αν εκείνος που έκανε τη δήλωση είναι ανήλικος ή απαγορευμένος, η ενέργειά του πρέπει να συνοδεύεται και με τη δήλωση του προσώπου που ασκεί τη γονική μέριμνα ή του επιτρόπου ότι συναινεί στην αντίθετη αυτή δήλωση. Αν με την απόφαση που έχει προσβληθεί επιβάλλεται στον κατηγορούμενο η ποινή του θανάτου, η αντίθετη δήλωσή του είναι ανίσχυρη. 2. Όταν και ο κατηγορούμενος και ο συνήγορος ασκήσουν το ένδικο μέσο και υπάρχει αντίθεση μεταξύ των λόγων που προβάλλονται, θα προτιμηθεί το ένδικο μέσο που ωφελεί περισσότερο τον κατηγορούμενο. Σε κάθε άλλη περίπτωση η δήλωση του ενός συμπληρώνει τη δήλωση του άλλου. **Άρθρο 467 - Άσκηση των ένδικων μέσων από τον αστικώς υπεύθυνο.** Όταν ο νόμος δεν προβλέπει ειδικά διαφορετική ρύθμιση, ο αστικώς υπεύθυνος που πήρε μέρος στη συζήτηση στο	**Άρθρο 467 - Αντίθετη δήλωση του κατηγορουμένου.** 1. Το ένδικο μέσο που ασκήθηκε από συνήγορο κατά το άρθρο 466 παρ. 2 ματαιώνεται με αντίθετη δήλωση του κατηγορουμένου ή του δικαστικού συμπαραστάτη. Η αντίθετη δήλωση πρέπει να γίνει ενώπιον οποιουδήποτε δικαστικού γραμματέα, οπότε συντάσσεται έκθεση, και έως την έναρξη της συζήτησης του ενδίκου μέσου. Αν εκείνος που έκανε τη δήλωση είναι ανήλικος ή τελεί υπό δικαστική συμπαράσταση, η ενέργειά του πρέπει να συνοδεύεται και με τη δήλωση του προσώπου που ασκεί τη γονική μέριμνα ή του δικαστικού συμπαραστάτη ότι συναινεί στην αντίθετη αυτή δήλωση. 2. Όταν και ο κατηγορούμενος και ο συνήγορος ασκήσουν το ένδικο μέσο και υπάρχει αντίθεση μεταξύ των λόγων που προβάλλονται, θα προτιμηθεί το ένδικο μέσο που ωφελεί περισσότερο τον κατηγορούμενο. Σε κάθε άλλη περίπτωση η δήλωση του ενός συμπληρώνει τη δήλωση του άλλου.

[155] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

ακροατήριο μπορεί να ασκήσει όλα τα ένδικα μέσα που παρέχονται στον κατηγορούμενο όχι μόνο για το κεφάλαιο της απόφασης που αναγνωρίζει την αστική ευθύνη του, αλλά και για εκείνο που κηρύσσει την ενοχή του κατηγορουμένου. Το δικαίωμα αυτό του αστικώς υπεύθυνου δεν αναιρείται αν ο κατηγορούμενος εναντιωθεί ή αν παραιτηθεί από το ένδικο μέσο που άσκησε. Το ένδικο μέσο που άσκησε ο αστικώς υπεύθυνος επεκτείνεται και στον κατηγορούμενο που δεν το έχει ασκήσει, δεν είναι δυνατό όμως από το γεγονός αυτό να χειροτερεύσει η θέση του. **Άρθρο 468 - Άσκηση των ένδικων μέσων από τον πολιτικώς ενάγοντα.** 1. Ο πολιτικώς ενάγων μπορεί να προσβάλει την απόφαση με το ένδικο μέσο που του χορηγεί ο νόμος: α) αν ο κατηγορούμενος καταδικαστεί (σε οποιαδήποτε ποινή) μόνο σε ό,τι αφορά τις απαιτήσεις του για αποζημίωση, όταν είτε του επιδικάστηκε αυτή είτε απορρίφθηκε η αγωγή του επειδή δεν στηριζόταν στο νόμο· β) αν ο κατηγορούμενος αθωωθεί, μόνο στην περίπτωση που έχει καταδικαστεί σε αποζημίωση και στα έξοδα (άρθρ. 71) ή που η πολιτική αγωγή έχει απορριφθεί επειδή δεν στηριζόταν στο νόμο και μόνο ως προς αυτά τα κεφάλαια. 2. Το ίδιο δικαίωμα στην περίπτωση του άρθρου 70 έχει και ο εισαγγελέας.	
	Άρθρο 468 - Μεταβιβαστικό αποτέλεσμα. 1. Το ένδικο μέσο κρίνεται από το συμβούλιο ή το δικαστήριο που ο νόμος ορίζει. 2. Σε κάθε περίπτωση το συμβούλιο ή το δικαστήριο που κρίνει το ένδικο μέσο, έχει εξουσία να κρίνει μόνο για εκείνα τα μέρη του βουλεύματος ή της απόφασης στα οποία αναφέρονται οι προβαλλόμενοι λόγοι.
Άρθρο 469 - Το ένδικο μέσο εκτείνεται και στους κατηγορουμένους που δεν το άσκησαν. Αν στο έγκλημα συμμετείχαν περισσότεροι ή αν η ποινική ευθύνη ενός κατηγορουμένου εξαρτάται σύμφωνα με το νόμο από την ευθύνη του άλλου, το ένδικο μέσο που ασκεί κάποιος από τους κατηγορουμένους, ακόμα και όταν χορηγείται μόνο σ' αυτόν από το νόμο, καθώς και οι λόγοι τους οποίους προτείνει, αν δεν αναφέρονται αποκλειστικά στο πρόσωπό του, ωφελούν και τους υπόλοιπους κατηγορουμένους. Στην περίπτωση της συνάφειας (άρθρ. 128 και 131) ισχύει ο ίδιος κανόνας, μόνο αν οι λόγοι που προβάλλονται με το ένδικο μέσο αφορούν παραβάσεις της διαδικασίας και δεν αρμόζουν αποκλειστικά στο πρόσωπο εκείνου που το άσκησε. Για τη συζήτηση του ένδικου μέσου δεν είναι αναγκαία η κλήτευση των ωφελούμενων κατηγορουμένων, οι οποίοι όμως μπορούν να εμφανισθούν και να συμμετάσχουν στη δίκη. Σε περίπτωση που το δικαστήριο παρέλειψε να αποφανθεί για το επεκτατικό αποτέλεσμα του ένδικου μέσου, μπορεί μετά από αίτηση αυτών ή του εισαγγελέα να επιληφθεί εκ νέου προς συμπλήρωση της αποφάσεώς του.	**Άρθρο 469 - Επεκτατικό αποτέλεσμα.** Αν στο έγκλημα συμμετείχαν περισσότεροι ή αν η ποινική ευθύνη ενός κατηγορουμένου εξαρτάται σύμφωνα με τον νόμο από την ευθύνη του άλλου, το ένδικο μέσο που ασκεί κάποιος από τους κατηγορουμένους, ακόμη και όταν χορηγείται μόνο σε αυτόν από τον νόμο, καθώς και οι λόγοι τους οποίους προτείνει, αν δεν αναφέρονται αποκλειστικά στο πρόσωπό του, ωφελούν και τους υπόλοιπους κατηγορουμένους. Στην περίπτωση της συνάφειας ισχύει ο ίδιος κανόνας, μόνο αν οι λόγοι που προβάλλονται με το ένδικο μέσο αφορούν παραβάσεις της διαδικασίας και δεν αρμόζουν αποκλειστικά στο πρόσωπο εκείνου που το άσκησε. Για τη συζήτηση του ενδίκου μέσου δεν είναι αναγκαία η κλήτευση των ωφελούμενων κατηγορουμένων, οι οποίοι όμως μπορούν να εμφανισθούν και να συμμετάσχουν στη δίκη. Σε περίπτωση που το δικαστήριο παρέλειψε να αποφανθεί για το επεκτατικό αποτέλεσμα του ενδίκου μέσου, μπορεί μετά από αίτηση αυτών ή του εισαγγελέα να επιληφθεί εκ νέου προς συμπλήρωση της απόφασής του.
Άρθρο 470 - Απαγορεύεται να χειροτερεύσει η θέση του κατηγορουμένου. Στην περίπτωση που ασκήθηκε ένδικο μέσο εναντίον καταδικαστικής απόφασης από εκείνον που καταδικάστηκε ή υπέρ αυτού, δεν μπορεί να γίνει χειρότερη η θέση του ούτε να ανακληθούν τα ευεργετήματα που δόθηκαν με την απόφαση που προσβάλλεται. Δεν εμποδίζεται όμως η επιβολή παρεπόμενης ποινής, που από παραδρομή δεν επιβλήθηκε, αν και σύμφωνα με το νόμο έπρεπε υποχρεωτικά να επιβληθεί, ή η επιβολή μέτρου ασφάλειας προβλεπόμενου από τον ποινικό κώδικα.	**Άρθρο 470 - Απαγόρευση χειροτέρευσης της θέσης του κατηγορουμένου.** Στην περίπτωση που ασκήθηκε ένδικο μέσο εναντίον καταδικαστικής απόφασης από εκείνον που καταδικάστηκε ή υπέρ αυτού, δεν μπορεί να γίνει χειρότερη η θέση του ούτε να ανακληθούν τα ευεργετήματα που δόθηκαν με την απόφαση που προσβάλλεται. Δεν εμποδίζεται όμως η επιβολή παρεπόμενης ποινής, που από παραδρομή δεν επιβλήθηκε, αν και σύμφωνα με τον νόμο έπρεπε υποχρεωτικά να επιβληθεί, ή η επιβολή μέτρου ασφάλειας προβλεπόμενου από τον Ποινικό Κώδικα.
Άρθρο 471 - Ανασταλτική δύναμη των ένδικων μέσων. 1. Το ένδικο μέσο που ασκήθηκε από εκείνον που έχει το σχετικό δικαίωμα εμπρόθεσμα και νομότυπα, καθώς και η προθεσμία για την άσκηση, αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης ή του βουλεύματος που προσβάλλονται, όταν ο νόμος δεν διατάζει διαφορετικά. Δεν αναστέλλεται όμως η διάταξη του βουλεύματος που αφορά τη σύλληψη και την προσωρινή κράτηση• αν το βούλευμα με σύμφωνη την πρόταση του εισαγγελέα αποφαίνεται	**Άρθρο 471 - Ανασταλτική δύναμη των ενδίκων μέσων.** 1. Το ένδικο μέσο που ασκήθηκε από εκείνον που έχει το σχετικό δικαίωμα εμπρόθεσμα και νομότυπα, καθώς και η προθεσμία για την άσκηση, αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης ή του βουλεύματος που προσβάλλονται, όταν ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά. Δεν αναστέλλεται όμως η διάταξη του βουλεύματος που αφορά τη σύλληψη και την προσωρινή κράτηση. «Αν το βούλευμα αποφαίνεται ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία εναντίον

ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία εναντίον του κατηγορουμένου, ποτέ δεν αναστέλλεται η απόλυσή του από τις φυλακές. 2. Κατ' εξαίρεση η προθεσμία για την άσκηση του ένδικου μέσου της αναίρεσης και η αίτηση για την αναίρεση δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης που προσβάλλεται με αυτή. Το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση μπορεί, μόλις ασκηθεί αναίρεση και εφόσον το ζητήσει ο εισαγγελέας ή ο κατηγορούμενος, να αναστείλει την εκτέλεσή της ή, αν η αναίρεση ασκείται κατά απόφασης που απέρριψε την έφεση ως απαράδεκτη ή ανυποστήρικτη, να αναστείλει την εκτέλεση της πρωτόδικης απόφασης. Η αναστολή διατάσσεται εφόσον προβλέπεται ότι η έκτιση της ποινής ωσότου εκδοθεί η απόφαση επί της αναίρεσης θα έχει ως συνέπεια υπέρμετρη και ανεπανόρθωτη βλάβη για τον κατηγορούμενο ή την οικογένειά του. Δεύτερη αίτηση αναστολής εκτέλεσης από τον κατηγορούμενο είναι απαράδεκτη, αν δεν παρέλθουν δύο μήνες από την απόρριψη της προηγούμενης. Δεν έχει επίσης ανασταλτική δύναμη το ένδικο μέσο αν ο νόμος δεν το χορηγεί ρητά.	του κατηγορουμένου ή παύει οριστικά την ποινική δίωξη ή την κηρύσσει απαράδεκτη, ποτέ δεν αναστέλλεται η απόλυσή του από τις φυλακές.»[156] 2. Κατ' εξαίρεση η προθεσμία για την άσκηση του ενδίκου μέσου της αναίρεσης και η αίτηση για την αναίρεση δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης που προσβάλλεται με αυτή. Το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση μπορεί, μόλις ασκηθεί αναίρεση και εφόσον το ζητήσει ο εισαγγελέας ή ο κατηγορούμενος, να αναστείλει την εκτέλεσή της ή, αν η αναίρεση ασκείται κατά απόφασης που απέρριψε την έφεση ως απαράδεκτη ή ανυποστήρικτη, να αναστείλει την εκτέλεση της πρωτόδικης απόφασης. Η αναστολή διατάσσεται εφόσον προβλέπεται ότι η έκτιση της ποινής ωσότου εκδοθεί η απόφαση επί της αναίρεσης θα έχει ως συνέπεια υπέρμετρη και ανεπανόρθωτη βλάβη για τον κατηγορούμενο ή την οικογένειά του. Δεύτερη αίτηση αναστολής εκτέλεσης από τον κατηγορούμενο είναι απαράδεκτη, αν δεν παρέλθουν δύο μήνες από την απόρριψη της προηγούμενης.
Άρθρο 472 - Αμφισβήτηση της ανασταλτικής δύναμης του ένδικου μέσου. Κάθε δισταγμός ή αμφισβήτηση για την ανασταλτική δύναμη του ένδικου μέσου κατά το άρθρο 471 λύεται αμετάκλητα από το δικαστήριο ή το δικαστικό συμβούλιο που εξέδωσε την απόφαση ή το βούλευμα που προσβάλλεται. Αν όμως ο δισταγμός ή η αμφισβήτηση ανακύψει μετά την εισαγωγή του ένδικου μέσου για συζήτηση, λύεται από το δικαστήριο ή το δικαστικό συμβούλιο που είναι αρμόδιο να κρίνει. Σε κάθε περίπτωση ο κατηγορούμενος και ο πολιτικώς ενάγων καλούνται πριν είκοσι τέσσερις τουλάχιστον ώρες να εκφράσουν τη γνώμη τους στο όργανο που θα κρίνει για την αμφισβήτηση.	**Άρθρο 472 - Αμφισβήτηση της ανασταλτικής[157] δύναμης του ενδίκου μέσου.** Κάθε δισταγμός ή αμφισβήτηση για την ανασταλτική δύναμη του ενδίκου μέσου κατά το άρθρο 471 λύεται αμετάκλητα από το δικαστήριο ή το δικαστικό συμβούλιο που εξέδωσε την απόφαση ή το βούλευμα που προσβάλλεται. Αν όμως ο δισταγμός ή η αμφισβήτηση ανακύψει μετά την εισαγωγή του ενδίκου μέσου για συζήτηση, λύεται από το δικαστήριο ή το δικαστικό συμβούλιο που είναι αρμόδιο να κρίνει. Σε κάθε περίπτωση ο κατηγορούμενος καλείται πριν είκοσι τέσσερις τουλάχιστον ώρες να εκφράσει τη γνώμη του στο όργανο που θα κρίνει για την αμφισβήτηση.
Άρθρο 473 - Προθεσμία για την άσκηση των ένδικων μέσων. 1. Όπου ειδική διάταξη νόμου δεν ορίζει διαφορετικά, η προθεσμία για την άσκηση ένδικων μέσων είναι δέκα ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης. Αν ο δικαιούμενος δεν είναι παρών κατά την απαγγελία της απόφασης, η πιο πάνω προθεσμία είναι επίσης δεκαήμερη, εκτός αν αυτός διαμένει στην αλλοδαπή ή είναι άγνωστη η διαμονή του, οπότε η προθεσμία είναι τριάντα ημερών και αρχίζει σε κάθε περίπτωση από την επίδοση της απόφασης. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται και για την προθεσμία άσκησης ένδικων μέσων κατά βουλευμάτων. Για τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών η προθεσμία άσκησης ενδίκων μέσων κατά βουλευμάτων αρχίζει από την πραγματική κοινοποίησή τους (άρθρο 165 παρ. 2). Αν δεν έχει γίνει πραγματική κοινοποίηση, η προθεσμία είναι ενός μήνα από την έκδοση του βουλεύματος. 2. Η αναίρεση κατά της καταδικαστικής απόφασης μπορεί να ασκηθεί από εκείνον που καταδικάστηκε και με δήλωση που περιέχει όσα ορίζονται στην παρ. 2 του επόμενου άρθρου και επιδίδεται στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου μέσα σε προθεσμία είκοσι ημερών, η οποία αρχίζει σύμφωνα με την παρ. 1. Η δήλωση αυτή μπορεί να συμπληρώνει και την αίτηση αναίρεσης που τυχόν ασκήθηκε σύμφωνα με το επόμενο άρθρο και που δεν περιέχει ορισμένους λόγους. 3. Η προθεσμία για την άσκηση της αναίρεσης αρχίζει από τότε που η τελεσίδικη απόφαση θα καταχωρισθεί καθαρογραφημένη στο ειδικό βιβλίο που τηρείται από τη γραμματεία του ποινικού δικαστηρίου. Η καθαρογράφηση της απόφασης πρέπει να γίνει μέσα σε δεκαπέντε ημέρες· διαφορετικά ο πρόεδρος του δικαστηρίου έχει πειθαρχική ευθύνη. Η καταχώρηση της καθαρογραμμένης απόφασης στο ειδικό βιβλίο απαιτείται μόνο για την έναρξη της προθεσμίας άσκησης αναίρεσης και τυχόν μη καταχώρηση δεν εμποδίζει την παραγραφή της ποινής. Στο ειδικό αυτό βιβλίο καταχωρούνται καθαρογραμμένες και οι αποφάσεις των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων, που, όπως απαγγέλθηκαν, προσβάλλονται με έφεση, εφόσον το ζητήσει ο εισαγγελέας του	**Άρθρο 473 - Προθεσμία για την άσκηση των ενδίκων μέσων.** 1. Όπου ειδική διάταξη νόμου δεν ορίζει διαφορετικά, η προθεσμία για την άσκηση ενδίκων μέσων είναι δέκα ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης. Αν ο δικαιούμενος δεν είναι παρών κατά την απαγγελία της απόφασης, η πιο πάνω προθεσμία είναι επίσης δεκαήμερη, εκτός αν αυτός διαμένει στην αλλοδαπή ή είναι άγνωστη η διαμονή του, οπότε η προθεσμία είναι τριάντα ημερών και αρχίζει σε κάθε περίπτωση από την επίδοση της απόφασης. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται και για την προθεσμία άσκησης ενδίκων μέσων κατά βουλευμάτων. Για τον εισαγγελέα η προθεσμία άσκησης ενδίκων μέσων κατά βουλευμάτων είναι ενός μήνα από την έκδοση του βουλεύματος. «Σε περίπτωση καταδικαστικής απόφασης, που εκδόθηκε ερήμην του κατηγορουμένου, χωρίς αυτός να έχει εκπροσωπηθεί από πληρεξούσιό του δικηγόρο ή να έχει κλητευθεί αυτοπροσώπως ή να έχει ενημερωθεί με άλλα μέσα κατά τρόπο ώστε να αποδεικνύεται ότι τελούσε εν γνώσει της προγραμματισμένης δίκης και με βάση την οποία εκδόθηκε ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, η απόφαση επιδίδεται εκ νέου στον κατηγορούμενο αμέσως μετά την σε εκτέλεση του εντάλματος παράδοσή του στις αρμόδιες ελληνικές αρχές, εκτός αν αυτή του επιδόθηκε ήδη αυτοπροσώπως ή έχει δηλωθεί ρητά από αυτόν η μη αμφισβήτησή της. Η νέα επίδοση αποτελεί την αφετηρία της ανωτέρω προθεσμίας άσκησης ενδίκων μέσων. Κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της αρχικής και της νέας επίδοσης αναστέλλεται η προθεσμία παραγραφής του εγκλήματος.»[158] 2. Η προθεσμία για την άσκηση αναίρεσης από τον κατηγορούμενο είναι είκοσι ημερών, η οποία αρχίζει σύμφωνα με την παρ. 3. Η αναίρεση μπορεί να ασκηθεί από τον κατηγορούμενο και με δήλωση που περιέχει όσα ορίζονται στην παρ. 4 του επόμενου άρθρου και επιδίδεται στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. 3. Η προθεσμία για την άσκηση της αναίρεσης αρχίζει από τότε

[156] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[157] Όπως διορθώθηκε με τις Διορθώσεις Σφαλμάτων (Α' 122).
[158] Όπως προστέθηκαν με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

Αρείου Πάγου. Η προθεσμία για την άσκηση αίτησης αναίρεσης από τον εισαγγελέα αρχίζει από την καταχώρηση αυτή, η οποία γίνεται εντός δύο μηνών από τη δημοσίευση της απόφασης. 4. Οι παραπάνω προθεσμίες για την άσκηση ενδίκων μέσων κατά βουλευμάτων και αποφάσεων αναστέλλονται κατά το χρονικό διάστημα από 1ης έως 31ης Αυγούστου.	που η τελεσίδικη απόφαση θα καταχωριστεί καθαρογραμμένη στο ειδικό βιβλίο που τηρείται από τη γραμματεία του ποινικού δικαστηρίου. Ειδικά για τον κατηγορούμενο, ο οποίος αμέσως μετά την έκδοση της απόφασης γνωστοποίησε με δήλωση του ιδίου ή του συνηγόρου, η οποία καταχωρίζεται στα πρακτικά, τη διεύθυνση του ηλεκτρονικού του ταχυδρομείου, η προθεσμία για την άσκηση της αναίρεσης αρχίζει μετά τη σχετική ενημέρωση από τον γραμματέα του δικαστηρίου με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αναφορικά με την καταχώριση της απόφασης ως καθαρογραμμένης. Η καταχώριση της καθαρογραμμένης απόφασης στο ειδικό βιβλίο απαιτείται μόνο για την έναρξη της προθεσμίας άσκησης αναίρεσης και τυχόν μη καταχώριση δεν εμποδίζει την παραγραφή της ποινής. Στο ειδικό αυτό βιβλίο καταχωρίζονται καθαρογραμμένες και οι αποφάσεις των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων, που, όπως απαγγέλθηκαν, προσβάλλονται με έφεση, εφόσον, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης, το ζητήσει ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου. Η προθεσμία για την άσκηση αναίρεσης από τον εισαγγελέα αρχίζει και στην περίπτωση αυτή, από την ως άνω καταχώριση. 4. Οι παραπάνω προθεσμίες για την άσκηση ενδίκων μέσων κατά βουλευμάτων και αποφάσεων καθώς και για την άσκηση οιονεί ενδίκων μέσων και ενδίκων βοηθημάτων αναστέλλονται κατά το χρονικό διάστημα από 1ης έως 31ης Αυγούστου.
Άρθρο 474 - Έκθεση και λόγοι άσκησης του ένδικου μέσου. 1. Με την επιφύλαξη της διάταξης της παρ. 2 του άρθρου 473, το ένδικο μέσο ασκείται με δήλωση στο γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση (ή το βούλευμα) ή στο γραμματέα του ειρηνοδικείου ή στον προϊστάμενο της προξενικής αρχής που βρίσκεται στο εξωτερικό και στην περιφέρεια των οποίων κατοικεί ή διαμένει προσωρινά ο δικαιούμενος. Αν αυτός κρατείται στη φυλακή, η δήλωση μπορεί να γίνει και σε εκείνον που τη διευθύνει. Για τη δήλωση συντάσσεται έκθεση που υπογράφεται από εκείνον που την υποβάλλει ή τον αντιπρόσωπό του (άρθρο 465 παρ. 1) και από εκείνον που τη δέχεται. Ο εισαγγελέας μπορεί να δηλώσει την άσκηση του ένδικου μέσου και τηλεγραφικά, οπότε το ένδικο μέσο θεωρείται ότι ασκήθηκε με την κατάθεση του τηλεγραφήματος. Αν η έκθεση γίνει σε άλλο γραμματέα ή στο διευθυντή των φυλακών, αποστέλλεται αμέσως στο γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση. 2. Στην έκθεση πρέπει να διατυπώνονται και οι λόγοι για τους οποίους ασκείται το ένδικο μέσο. 3. Στην έκθεση αναγράφεται υποχρεωτικά ο αριθμός φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) και η αρμόδια ΔΟΥ του προσώπου που ασκεί το ένδικο μέσο. Αν αυτός που ασκεί το ένδικο μέσο δεν έχει ΑΦΜ, αναγράφονται υποχρεωτικά το επώνυμο και το όνομα του πατέρα του, το πατρικό επώνυμο και το όνομα της μητέρας του, η ημερομηνία και ο τόπος γέννησης στην Ελλάδα ή η χώρα γέννησης στο εξωτερικό.	**Άρθρο 474 - Έκθεση και λόγοι άσκησης του ενδίκου μέσου.** 1. Με την επιφύλαξη της διάταξης της παρ. 2 του άρθρου 473, το ένδικο μέσο ασκείται με δήλωση στον γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση (ή το βούλευμα) ή στον γραμματέα του ειρηνοδικείου ή στον προϊστάμενο της προξενικής αρχής που βρίσκεται στο εξωτερικό και στην περιφέρεια των οποίων κατοικεί ή διαμένει προσωρινά ο δικαιούμενος. Αν αυτός κρατείται στη φυλακή, η δήλωση μπορεί να γίνει και σ' εκείνον που τη διευθύνει. Για τη δήλωση συντάσσεται έκθεση που υπογράφεται από εκείνον που την υποβάλλει ή τον αντιπρόσωπό του (άρθρο 466 παρ. 1) και από κείνον που τη δέχεται. Ο εισαγγελέας μπορεί να δηλώσει την άσκηση του ενδίκου μέσου και με τηλεομοιοτυπία ή ηλεκτρονική αλληλογραφία, οπότε το ένδικο μέσο θεωρείται ότι ασκήθηκε με την αποδεδειγμένη αποστολή τους. 2. Το ένδικο μέσο μπορεί επίσης να ασκηθεί και με κατάθεση δικογράφου στα παραπάνω πρόσωπα, για την οποία συντάσσεται έκθεση εγχείρισης. 3. Αν η έκθεση γίνει ή το δικόγραφο κατατεθεί σε άλλον γραμματέα ή στον διευθυντή των φυλακών, αποστέλλεται αμέσως στον γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση. 4. Στην έκθεση ή το δικόγραφο πρέπει να διατυπώνονται και οι λόγοι για τους οποίους ασκείται το ένδικο μέσο.
Άρθρο 475 - Παραίτηση από ένδικο μέσο. 1. Ο διάδικος μπορεί να παραιτηθεί από το ένδικο μέσο που έχει ασκήσει. Η παραίτηση δηλώνεται σύμφωνα με το άρθρο 474 παρ. 1. Μπορεί να γίνει ακόμα και στο ακροατήριο πριν αρχίσει η συζήτηση με δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά της συνεδρίασης. Η παραίτηση που έγινε δεν μπορεί να ανακληθεί. 2. Ο εισαγγελέας δεν μπορεί να παραιτηθεί από το ένδικο μέσο που έχει ασκήσει.	**Άρθρο 475 - Παραίτηση από ένδικο μέσο.** 1. Ο διάδικος μπορεί να παραιτηθεί από το ένδικο μέσο που έχει ασκήσει. Η παραίτηση δηλώνεται σύμφωνα με το άρθρο 474 παρ. 1 και 2 και μπορεί να γίνει ακόμα και στο ακροατήριο, πριν αρχίσει η συζήτηση, με δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά της συνεδρίασης. Η παραίτηση που έγινε δεν μπορεί να ανακληθεί. 2. Ο εισαγγελέας δεν μπορεί να παραιτηθεί από το ένδικο μέσο που έχει ασκήσει. 3. Ο συνήγορος που άσκησε ένδικο μέσο κατά το άρθρο 466 παρ. 2 δεν μπορεί να παραιτηθεί από αυτό χωρίς τη συναίνεση του κατηγορουμένου ή του δικαστικού συμπαραστάτη του.
Άρθρο 476 - Όταν το ένδικο μέσο είναι απαράδεκτο. 1. Όταν το ένδικο μέσο ασκήθηκε από πρόσωπο που δεν είχε το δικαίωμα ή εναντίον απόφασης ή βουλεύματος για τα οποία δεν προβλέπεται ή όταν ασκήθηκε εκπρόθεσμα ή χωρίς να τηρηθούν οι διατυπώσεις που ορίζονται από το νόμο για την άσκησή του, καθώς και όταν έγινε νόμιμα παραίτηση από το ένδικο μέσο ή σε κάθε άλλη περίπτωση που ο νόμος ρητά προβλέπει ότι το ένδικο	**Άρθρο 476 - Όταν το ένδικο μέσο είναι απαράδεκτο.** «1. Όταν το ένδικο μέσο ασκήθηκε από πρόσωπο που δεν είχε το δικαίωμα ή εναντίον απόφασης ή βουλεύματος για τα οποία δεν προβλέπεται ή όταν ασκήθηκε εκπρόθεσμα ή χωρίς να τηρηθούν οι διατυπώσεις που ορίζονται από τον νόμο για την άσκησή του, καθώς και όταν έγινε νόμιμα παραίτηση από το ένδικο μέσο ή όταν τούτο ασκείται για δεύτερη φορά ή σε κάθε άλλη περίπτωση που ο

μέσο είναι απαράδεκτο, το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο (ως συμβούλιο) που είναι αρμόδιο να κρίνει σχετικά, ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα και αφού ακούσει τους διαδίκους που εμφανιστούν, κηρύσσει απαράδεκτο το ένδικο μέσο και διατάσσει την εκτέλεση της απόφασης ή του βουλεύματος που έχει προσβληθεί και την καταδίκη στα έξοδα εκείνου που άσκησε το ένδικο μέσο. Ο εισαγγελέας οφείλει να ειδοποιήσει το διάδικο που άσκησε το ένδικο μέσο ή τον αντίκλητό του για να προσέλθει στο συμβούλιο και εκθέσει τις απόψεις του είκοσι τέσσερις τουλάχιστον ώρες πριν από την εισαγωγή της υπόθεσης στο δικαστήριο (συμβούλιο). Την ειδοποίηση ενεργεί ο γραμματέας της εισαγγελίας με οποιοδήποτε μέσο (και προφορικώς και τηλεφωνικώς) στην αναγραφόμενη στο ένδικο μέσο διεύθυνση και σημειώνει τούτο στον φάκελο της δικογραφίας. 2. Κατά της απόφασης που απορρίπτει το ένδικο μέσο ως απαράδεκτο επιτρέπεται μόνο αναίρεση. 3. Αν το ένδικο μέσο κηρυχθεί απαράδεκτο, τα αποτελέσματά του παύουν αυτοδικαίως κατά το άρθρο 469.	νόμος ρητά προβλέπει ότι το ένδικο μέσο είναι απαράδεκτο, το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο (ως συμβούλιο) που είναι αρμόδιο να κρίνει σχετικά, ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα και αφού ακούσει αυτόν που άσκησε το ένδικο μέσο ή τον συνήγορο αντίκλητό του, κηρύσσει απαράδεκτο το ένδικο μέσο και διατάσσει την εκτέλεση της απόφασης ή του βουλεύματος που έχει προσβληθεί και την καταδίκη στα έξοδα εκείνου που άσκησε το ένδικο μέσο. Ο εισαγγελέας οφείλει να ειδοποιήσει αυτόν που άσκησε το ένδικο μέσο ή τον αντίκλητό του για να προσέλθει στο συμβούλιο και να εκθέσει τις απόψεις του σαράντα οκτώ τουλάχιστον ώρες πριν από την εισαγωγή της υπόθεσης στο δικαστήριο (συμβούλιο). Την ειδοποίηση ενεργεί ο γραμματέας της εισαγγελίας ή του συμβουλίου με οποιοδήποτε μέσο (εγγράφως ή με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονική αλληλογραφία ή προφορικά ή τηλεφωνικά), η οποία αποδεικνύεται με σχετική βεβαίωσή του που επισυνάπτεται στη δικογραφία.»[159] 2. Κατά της απόφασης που απορρίπτει το ένδικο μέσο ως απαράδεκτο επιτρέπεται μόνο αναίρεση. 3. Αν το ένδικο μέσο κηρυχθεί απαράδεκτο, τα αποτελέσματά του παύουν αυτοδικαίως κατά το άρθρο 469.
ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ	
ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΤΑ ΒΟΥΛΕΥΜΑΤΩΝ	
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΕΦΕΣΗ ΚΑΤΑ ΒΟΥΛΕΥΜΑΤΟΣ	
Άρθρο 477 - Σε ποιους επιτρέπεται. Έφεση κατά του βουλεύματος επιτρέπεται στον κατηγορούμενο και στον εισαγγελέα, στις περιπτώσεις των επόμενων άρθρων και σε όσες άλλες ορίζει ειδικά ο νόμος.	**Άρθρο 477 - Σε ποιους επιτρέπεται.** Έφεση κατά του βουλεύματος επιτρέπεται στον κατηγορούμενο και στον εισαγγελέα, στις περιπτώσεις των επόμενων άρθρων και σε όσες άλλες ορίζει ειδικά ο νόμος.
Άρθρο 478 - Πότε επιτρέπεται στον κατηγορούμενο. Το ένδικο μέσο της έφεσης επιτρέπεται στον κατηγορούμενο μόνο κατά του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών το οποίο τον παραπέμπει στο δικαστήριο για κακούργημα και μόνο για τους λόγους: α. της απόλυτης ακυρότητας και β. της εσφαλμένης ερμηνείας και εφαρμογής ουσιαστικής ποινικής διάταξης. Το ένδικο μέσο της έφεσης επιτρέπεται επίσης στον ανήλικο κατηγορούμενο μόνο κατά του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών το οποίο τον παραπέμπει στο δικαστήριο για έγκλημα που, αν το τελούσε ενήλικος, θα ήταν κακούργημα, για το οποίο επιβάλλεται η ποινή του περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης ανηλίκων, σύμφωνα με το άρθρο 127 παράγραφος 1 του Ποινικού Κώδικα, και μόνο για τους λόγους που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο.	**Άρθρο 478 - Πότε επιτρέπεται στον κατηγορούμενο.** 1. Το ένδικο μέσο της έφεσης επιτρέπεται στον κατηγορούμενο μόνο κατά του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών το οποίο τον παραπέμπει στο δικαστήριο για κακούργημα και μόνο για τους λόγους: α) της απόλυτης ακυρότητας και «β) της εσφαλμένης ερμηνείας ή ευθείας εσφαλμένης εφαρμογής ουσιαστικής ποινικής διάταξης»[160]. 2. Το ένδικο μέσο της έφεσης επιτρέπεται επίσης στον ανήλικο κατηγορούμενο μόνο κατά του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών το οποίο τον παραπέμπει στο δικαστήριο για έγκλημα που, αν το τελούσε ενήλικος, θα ήταν κακούργημα και για το οποίο επιβάλλεται η ποινή του περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης ανηλίκων, σύμφωνα με το άρθρο 127 παρ. 1 ΠΚ, και μόνο για τους λόγους που αναφέρονται στην παρ. 1 του παρόντος.
Άρθρο 479 - Πότε επιτρέπεται στον εισαγγελέα. Ο εισαγγελέας εφετών μπορεί να προσβάλει με έφεση οποιοδήποτε βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών μέσα σε προθεσμία ενός μήνα από την έκδοσή του (άρθρο 306). Η προθεσμία αυτή και η έφεση που ασκήθηκε δεν αναστέλλουν την αποφυλάκιση του κατηγορουμένου που έχει διαταχθεί με το προσβαλλόμενο βούλευμα. **Άρθρο 480 - Πότε επιτρέπεται στον πολιτικώς ενάγοντα.** Καταργήθηκε.	**Άρθρο 479 - Πότε επιτρέπεται στον εισαγγελέα.** Ο εισαγγελέας εφετών μπορεί να προσβάλει με έφεση οποιοδήποτε βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών.
	Άρθρο 480 - Προθεσμία. Η κατά το προηγούμενο άρθρο έφεση ασκείται μέσα σε προθεσμία ενός μήνα από την έκδοση του βουλεύματος (άρθρο 306 εδ. τελ.). Η προθεσμία αυτή και η έφεση που ασκήθηκε δεν αναστέλλουν την αποφυλάκιση του κατηγορουμένου που έχει διαταχθεί με το προσβαλλόμενο βούλευμα.
Άρθρο 481 - Αρμόδιο δικαστήριο για την έφεση. 1. Για την έφεση αποφαίνεται το συμβούλιο εφετών ύστερα από	**Άρθρο 481 - Αρμόδιο δικαστήριο για την έφεση.** Για την έφεση αποφαίνεται το συμβούλιο εφετών ύστερα από

[159] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[160] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

πρόταση του εισαγγελέα εφετών σύμφωνα με τα άρθρα 316, 318, και 319. 2. Αν το βούλευμα που προσβάλλεται έχει εκδοθεί ακύρως, το συμβούλιο εφετών, αφού το κηρύξει άκυρο, κρατεί την υπόθεση και αποφαίνεται σύμφωνα με την παρ. 1.	πρόταση του εισαγγελέα εφετών σύμφωνα με τα άρθρα 316, 318 και 319. **Άρθρο 482 - Δικαιοδοσία συμβουλίου εφετών.** Αν το βούλευμα που προσβάλλεται έχει εκδοθεί ακύρως, το συμβούλιο εφετών, αφού το κηρύξει άκυρο, κρατεί την υπόθεση και αποφαίνεται σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο.
ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΑΙΤΗΣΗ ΑΝΑΙΡΕΣΗΣ ΒΟΥΛΕΥΜΑΤΟΣ	
Άρθρο 482 - Πότε επιτρέπεται στους διαδίκους. Καταργήθηκε. **Άρθρο 483 - Πότε επιτρέπεται στον εισαγγελέα.** 1. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί να ζητήσει την αναίρεση του βουλεύματος, που αφορά κακούργημα, όταν αυτό παραπέμπει τον κατηγορούμενο ή αποφαίνεται ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία ή παύει προσωρινά ή οριστικά την ποινική δίωξη ή την κηρύσσει απαράδεκτη. 2. Το ίδιο δικαίωμα έχει και ο εισαγγελέας εφετών για τα βουλεύματα του συμβουλίου των εφετών. 3. Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου μπορεί να ζητήσει την αναίρεση οποιουδήποτε βουλεύματος με σχετική δήλωση στον γραμματέα του Αρείου Πάγου, μέσα στην προθεσμία που ορίζεται από το άρθρο 479, το δεύτερο εδάφιο του οποίου εφαρμόζεται και σε αυτήν την περίπτωση. Μετά την προθεσμία αυτή ο ίδιος ο εισαγγελέας μπορεί να ασκήσει αναίρεση του βουλεύματος υπέρ του νόμου και για οποιαδήποτε παράβαση των διατάξεων που αφορούν την προδικασία χωρίς να βλάπτονται τα δικαιώματα των διαδίκων.	**Άρθρο 483 - Πότε επιτρέπεται στον εισαγγελέα.** 1. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί να ζητήσει την αναίρεση του βουλεύματος, που αφορά κακούργημα, όταν αυτό παραπέμπει τον κατηγορούμενο ή αποφαίνεται ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία ή παύει προσωρινά ή οριστικά την ποινική δίωξη ή την κηρύσσει απαράδεκτη. 2. Το ίδιο δικαίωμα έχει και ο εισαγγελέας εφετών για τα βουλεύματα του συμβουλίου των εφετών. 3. Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου μπορεί, εφόσον δεν έχει ήδη ασκηθεί έφεση από τον εισαγγελέα εφετών, να ζητήσει την αναίρεση οποιουδήποτε βουλεύματος, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εκδίδονται αμετακλήτως, με σχετική δήλωση στον γραμματέα του Αρείου Πάγου, μέσα στην προθεσμία που ορίζεται από το άρθρο 480, το δεύτερο εδάφιο του οποίου εφαρμόζεται και σε αυτήν την περίπτωση. «Η προθεσμία για την αίτηση αναίρεσης κατά του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών αρχίζει από τη λήξη της προθεσμίας έφεσης του εισαγγελέα εφετών.»[161]Μετά την προθεσμία αυτή ο ίδιος ο εισαγγελέας μπορεί να ασκήσει αναίρεση του βουλεύματος υπέρ του νόμου και για οποιαδήποτε παράβαση των διατάξεων που αφορούν την προδικασία χωρίς να βλάπτονται τα δικαιώματα των διαδίκων.
Άρθρο 484 - Λόγοι αναίρεσης. 1. Λόγοι για να αναιρεθεί το βούλευμα είναι μόνο: α) η απόλυτη ακυρότητα (άρθρο 171 αριθ. 1)· β) η εσφαλμένη εφαρμογή ή ερμηνεία της ουσιαστικής ποινικής διάταξης που εφαρμόστηκε στο βούλευμα· γ) η παραβίαση του δεδικασμένου (άρθρο 57)· δ) η έλλειψη ειδικής αιτιολογίας που επιβάλλει το άρθρο 139· ε) η παράνομη (άρθρο 476) απόρριψη της έφεσης κατά του βουλεύματος ως απαράδεκτης και στ) η υπέρβαση εξουσίας. Υπέρβαση εξουσίας υπάρχει όταν το συμβούλιο άσκησε δικαιοδοσία που δεν του δίνει ο νόμος και ιδιαίτερα όταν αποφάνθηκε για υπόθεση που δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία του ή έλυσε προκαταρκτικό ζήτημα που με ρητή διάταξη του νόμου υπάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα των πολιτικών δικαστηρίων ή αποφάνθηκε πέρα από την εξουσία του κατά τα άρθρα 307, 309 και 318 ή, τέλος, παρέπεμψε σε δίκη τον κατηγορούμενο για έγκλημα για το οποίο δεν υποβλήθηκε νόμιμα η απαιτούμενη για την ποινική δίωξη έγκληση ή αίτηση (άρθρα 41 και 50) ή για το οποίο δεν δόθηκε η άδεια δίωξης (άρθρο 54) ή για το οποίο δεν έχει επιτραπεί ρητά η έκδοση (άρθρο 438). 2. Αν η αίτηση για αναίρεση είναι εμπρόθεσμη και νομότυπη, ο Άρειος Πάγος εξετάζει και αυτεπαγγέλτως τους πιο πάνω λόγους αναίρεσης. Το άρθρο 318 εφαρμόζεται αναλόγως και στην περίπτωση αυτή.	**Άρθρο 484 - Λόγοι αναίρεσης.** 1. Λόγοι για να αναιρεθεί το βούλευμα είναι μόνο: α) η απόλυτη ακυρότητα (άρθρο 171 αριθ. 1), β) η εσφαλμένη εφαρμογή ή ερμηνεία της ουσιαστικής ποινικής διάταξης που εφαρμόστηκε στο βούλευμα, γ) η παραβίαση του δεδικασμένου ή της εκκρεμοδικίας (άρθρο 57), δ) η έλλειψη ειδικής αιτιολογίας (άρθρο 139), ε) η παράνομη απόρριψη της έφεσης κατά του βουλεύματος ως απαράδεκτης (άρθρο 476) και στ) η υπέρβαση εξουσίας. Υπέρβαση εξουσίας υπάρχει, όταν το συμβούλιο άσκησε δικαιοδοσία που δεν του δίνει ο νόμος και ιδιαίτερα όταν αποφάνθηκε για υπόθεση που δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία του ή έλυσε προκαταρκτικό ζήτημα που με ρητή διάταξη του νόμου υπάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα των πολιτικών δικαστηρίων ή αποφάνθηκε πέρα από την εξουσία του κατά τα άρθρα 307, 310 και 318 ή, τέλος, παρέπεμψε σε δίκη τον κατηγορούμενο για έγκλημα για τον οποίο δεν υποβλήθηκε νόμιμα η απαιτούμενη για την ποινική δίωξη αίτηση ή έγκληση (άρθρα 41 και 53) ή για το οποίο δεν δόθηκε η άδεια δίωξης (άρθρο 56) ή για το οποίο δεν έχει επιτραπεί ρητά η έκδοση (άρθρο 438). 2. Αν η αίτηση για αναίρεση είναι εμπρόθεσμη και νομότυπη, ο Άρειος Πάγος εξετάζει και αυτεπαγγέλτως τους πιο πάνω λόγους αναίρεσης. Το άρθρο 318 εφαρμόζεται αναλόγως και στην περίπτωση αυτή.
Άρθρο 485 - Συζήτηση της αναίρεσης. 1. Για την αίτηση αναίρεσης βουλεύματος αποφαίνεται το ποινικό τμήμα του Αρείου Πάγου, που συνεδριάζει με τριμελή σύνθεση ως συμβούλιο, ύστερα από έγγραφη πρόταση του οικείου εισαγγελέα· τα άρθρα 308 παρ. 2, 309 παρ. 2, 476 παρ. 1 και 3, 513 παρ. 1 εδ. α', 515 παρ. 3 εδάφιο πρώτο, 516 έως 519, 522, 523 και 524 παρ. 1 εδάφιο πρώτο εφαρμόζονται αναλόγως. 2. Πρόσθετοι λόγοι για αναίρεση βουλευμάτων πέρα από όσους περιλαμβάνονται στη σχετική έκθεση δεν μπορούν να προταθούν από εκείνον που ασκεί την αναίρεση.	**Άρθρο 485 - Συζήτηση της αναίρεσης.** 1. Για την αίτηση αναίρεσης βουλεύματος αποφαίνεται το ποινικό τμήμα του Αρείου Πάγου, που συνεδριάζει με τριμελή σύνθεση ως συμβούλιο, ύστερα από έγγραφη πρόταση του οικείου εισαγγελέα. Τα άρθρα 308 παρ. 2, 310 παρ. 2, 476 παρ. 1, 512 παρ. 1 εδ. α', 515 παρ. 3 εδ. α', 516 έως 519, 521, 522, «523»[162] και 524 παρ. 1 εφαρμόζονται αναλόγως. 2. Οι διάδικοι δικαιούνται, αφού λάβουν γνώση του περιεχομένου της αίτησης αναίρεσης και της σχετικής πρότασης του εισαγγελέα, να υποβάλουν υπόμνημα με τις απόψεις τους μέχρι τη συζήτηση.

[161] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[162] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 13 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ	
ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΕΦΕΣΗ	
Άρθρο 486 - Έφεση κατά της αθωωτικής απόφασης. 1. Έφεση κατά της αθωωτικής απόφασης του πταισματοδικείου, του μονομελούς και του τριμελούς πλημμελειοδικείου και του εφετείου για πλημμέλημα (άρθρα 111 αριθ. 6 και 116) μπορούν να ασκήσουν: α) ο κατηγορούμενος μόνο αν αθωώθηκε για έμπρακτη μετάνοια ή με αιτιολογία που, χωρίς να είναι αναγκαίο, θίγει την υπόληψή του· β) ο πολιτικώς ενάγων και ο μηνυτής ή εκείνος που υπέβαλε την έγκληση αν καταδικάστηκαν σε αποζημίωση και στα έξοδα κατά το άρθρο 71 και μόνο γι' αυτό το κεφάλαιο· και γ) ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών κατά των αποφάσεων των πταισματοδικείων και των πλημμελειοδικείων (τριμελών και μονομελών) και του δικαστηρίου των ανηλίκων όπου ασκεί τα καθήκοντά του, και ο εισαγγελέας εφετών κατά των αποφάσεων του εφετείου όπου ασκεί τα καθήκοντά του (άρθρα 111 αριθ. 6 και 116), και, μέσα σε προθεσμία 10 ημερών, κατά των αποφάσεων των πλημμελειοδικείων που υπάγονται γενικά στην περιφέρειά του. 2. Έφεση κατά της αθωωτικής απόφασης του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου της περιφέρειας όπου ασκεί τα καθήκοντά του και του τριμελούς εφετείου για κακουργήματα μπορεί να ασκήσει ο εισαγγελέας εφετών, εφόσον η απόφαση δεν είναι ομόφωνη και το μέλος ή τα μέλη που μειοψήφησαν είχαν τη γνώμη ότι ο κατηγορούμενος έπρεπε να κηρυχθεί ένοχος για πράξη που τιμωρείται σε βαθμό κακουργήματος. Ο εισαγγελέας εφετών μπορεί να ασκήσει έφεση κατά της αθωωτικής απόφασης του μονομελούς εφετείου (άρθρο 110). 3. Η άσκηση έφεσης από τον εισαγγελέα πρέπει να αιτιολογείται ειδικά και εμπεριστατωμένα στη σχετική έκθεση (άρθρο 498), άλλως η έφεση απορρίπτεται ως απαράδεκτη. **Άρθρο 486Α** 1. Ο κατηγορούμενος μπορεί να ασκήσει έφεση κατά της απόφασης η οποία τον κηρύσσει αθώο λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής κατά το άρθρο 34 του Ποινικού Κώδικα και επιβάλλει σε αυτόν μέτρο θεραπείας, σύμφωνα με το άρθρο 69 του Ποινικού Κώδικα. 2. Εκείνος στον οποίο έχει επιβληθεί το μέτρο θεραπείας μπορεί να ασκήσει έφεση κατά της απόφασης του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου που διατάσσει την παράταση του μέτρου, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 70 του Ποινικού Κώδικα.	**Άρθρο 486 - Έφεση κατά της αθωωτικής απόφασης.** 1. Έφεση κατά της αθωωτικής απόφασης του μονομελούς και του τριμελούς πλημμελειοδικείου και του εφετείου για πλημμέλημα (άρθρο 111 αριθ. 6) μπορούν να ασκήσουν: α) ο κατηγορούμενος, μόνο αν αθωώθηκε για έμπρακτη μετάνοια ή με αιτιολογία που, χωρίς να είναι αναγκαίο, θίγει την υπόληψή του, β) ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών κατά των αποφάσεων των πλημμελειοδικείων (τριμελών και μονομελών) και του δικαστηρίου των ανηλίκων όπου ασκεί τα καθήκοντά του, και ο εισαγγελέας εφετών κατά των αποφάσεων του εφετείου όπου ασκεί τα καθήκοντά του (άρθρο 111 αριθ. 6) καθώς και κατά των αποφάσεων των μικτών ορκωτών δικαστηρίων και των πλημμελειοδικείων που υπάγονται γενικά στην περιφέρειά του. 2. Έφεση κατά της αθωωτικής απόφασης του μικτού ορκωτού δικαστηρίου της περιφέρειας όπου ασκεί τα καθήκοντά του και του τριμελούς εφετείου για κακουργήματα μπορεί να ασκήσει ο εισαγγελέας εφετών, εφόσον η απόφαση δεν είναι ομόφωνη και το μέλος ή τα μέλη που μειοψήφησαν είχαν την γνώμη ότι ο κατηγορούμενος έπρεπε να κηρυχθεί ένοχος για πράξη που τιμωρείται σε βαθμό κακουργήματος.«Ο εισαγγελέας εφετών μπορεί να ασκήσει έφεση κατά της αθωωτικής απόφασης του μονομελούς εφετείου.»[163] «3. Ο κατηγορούμενος μπορεί να ασκήσει έφεση κατά της απόφασης η οποία τον κηρύσσει αθώο λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής κατά το άρθρο 34 του ΠΚ και επιβάλλει σε αυτόν μέτρο θεραπείας, σύμφωνα με το άρθρο 69Α του ΠΚ. Εκείνος στον οποίο έχει επιβληθεί το μέτρο θεραπείας μπορεί να ασκήσει έφεση κατά της απόφασης του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου που διατάσσει την παράταση του μέτρου, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 70 του ΠΚ.»[164] **Άρθρο 487 - Αιτιολογία της ασκούμενης από τον εισαγγελέα έφεσης.** Η άσκηση έφεσης από τον εισαγγελέα, κατά το προηγούμενο άρθρο, πρέπει να αιτιολογείται ειδικά και εμπεριστατωμένα στη σχετική έκθεση, άλλως απορρίπτεται ως απαράδεκτη.
Άρθρο 487 - Έφεση κατά της απόφασης που κηρύσσει αναρμοδιότητα. Στον κατηγορούμενο και στον εισαγγελέα επιτρέπεται έφεση κατά της απόφασης με την οποία το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι είναι καθ' ύλην αναρμόδιο και παρέπεμψε την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο ή στον εισαγγελέα (άρθρ. 120).	**Άρθρο 488 - Έφεση κατά της απόφασης που κηρύσσει αναρμοδιότητα.** Στον κατηγορούμενο και στον εισαγγελέα επιτρέπεται έφεση κατά της απόφασης με την οποία το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι είναι καθ' ύλη αναρμόδιο και παρέπεμψε την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο ή στον εισαγγελέα (άρθρο 120), μόνο για παραβίαση των διατάξεων περί αρμοδιότητας.
Άρθρο 488 - Έφεση εναντίον καταδικαστικής απόφασης. α) Από τον πολιτικώς ενάγοντα. Στον πολιτικώς ενάγοντα επιτρέπεται έφεση εναντίον της καταδικαστικής απόφασης αλλά μόνο κατά του μέρους που απέρριψε την αγωγή του επειδή δεν στηρίζεται στο νόμο ή του επιδίκασε χρηματική ικανοποίηση ή αποζημίωση, αν το ποσό που ζητήθηκε συνολικά, σε κάθε περίπτωση υπερβαίνει: α) το ποσό των εκατό ευρώ, αν η έφεση προσβάλλει απόφαση του πταισματοδικείου· β) το ποσό των διακοσίων πενήντα ευρώ, αν προσβάλλει απόφαση του μονομελούς πλημμελειοδικείου ή του μονομελούς δικαστηρίου των ανηλίκων· και γ) το ποσό των	**Άρθρο 489 - Έφεση εναντίον καταδικαστικής απόφασης από τον κατηγορούμενο και τον εισαγγελέα.** Εκείνος που καταδικάστηκε και ο εισαγγελέας έχουν δικαίωμα να ασκήσουν έφεση: α) κατά της απόφασης του μονομελούς πλημμελειοδικείου, αν με αυτήν καταδικάστηκε ο κατηγορούμενος σε φυλάκιση πάνω από δύο μήνες ή σε χρηματική ποινή «πάνω από δύο χιλιάδες ευρώ»[165] ή σε παροχή κοινωφελούς εργασίας πάνω από διακόσιες σαράντα ώρες ή αν καταδικάστηκε σε οποιαδήποτε ποινή που συνεπάγεται την έκτιση άλλης ποινής φυλάκισης που είχε ανασταλεί και είναι μεγαλύτερη από δύο μήνες, β) κατά της απόφασης του τριμελούς πλημμελειοδικείου και

[163] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 13 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[164] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[165] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

πεντακοσίων ευρώ, αν προσβάλλει απόφαση του τριμελούς πλημμελειοδικείου ή του τριμελούς δικαστηρίου των ανηλίκων. **Άρθρο 489 - β) Από τον κατηγορούμενο και τον εισαγγελέα.** 1. Εκείνος που καταδικάστηκε και ο εισαγγελέας ή ο δημόσιος κατήγορος έχουν δικαίωμα να ασκήσουν έφεση: α) κατά της απόφασης του πταισματοδικείου και του ειρηνοδικείου (άρθρο 116), αν με αυτήν ο κατηγορούμενος καταδικάστηκε σε κράτηση περισσότερο από σαράντα (40) ημέρες ή σε πρόστιμο πάνω από χίλια (1.000) ευρώ ή σε αποζημίωση ή σε χρηματική ικανοποίηση προς τον πολιτικώς ενάγοντα πάνω από εκατό (100) ευρώ συνολικά. β) κατά της απόφασης του μονομελούς πλημμελειοδικείου αν με αυτήν καταδικάστηκε ο κατηγορούμενος σε φυλάκιση πάνω από τρεις (3) μήνες ή σε χρηματική ποινή πάνω από δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ ή αν επιδικάστηκε εναντίον του οποιαδήποτε αποζημίωση και ικανοποίηση πάνω από διακόσια πενήντα ευρώ συνολικά ή αν καταδικάστηκε σε οποιαδήποτε ποινή που συνεπάγεται τις στερήσεις και τις ανικανότητες που ορίζονται στην επόμενη περίπτωση (στοιχείο γ') ή ακόμα αν συνεπάγεται την έκτιση άλλης ποινής φυλάκισης που είχε ανασταλεί και είναι μεγαλύτερη από τρεις μήνες ή συνεπάγεται τα ίδια αποτελέσματα, γ) κατά της απόφασης του τριμελούς πλημμελειοδικείου και της απόφασης του εφετείου για πλημμελήματα (άρθρα 111 παρ. 6 και 116) αν με αυτή καταδικάστηκε ο κατηγορούμενος σε ποινή φυλάκισης πάνω από πέντε (5) μήνες ή σε χρηματική ποινή πάνω από τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ ή σε οποιαδήποτε ποινή που συνεπάγεται στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων ή έκπτωση από δημόσια, δημοτική ή κοινοτική υπηρεσία ή ανικανότητα διορισμού σε αυτήν ή σε ποινή που συνεπάγεται την έκτιση άλλης ποινής φυλάκισης που είχε ανασταλεί και είναι μεγαλύτερη από πέντε μήνες ή που συνεπάγεται τις παραπάνω στερήσεις και ανικανότητες ή σε αποζημίωση και χρηματική ικανοποίηση προς τον πολιτικώς ενάγοντα πάνω από πεντακόσια (500) ευρώ συνολικά, δ) κατά της απόφασης του μονομελούς και τριμελούς δικαστηρίου ανηλίκων, με την οποία καταδικάστηκε ο ανήλικος σε περιορισμό σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων, ή επιβλήθηκαν σε αυτόν αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα, ε) κατά της απόφασης του μονομελούς ή τριμελούς δικαστηρίου ανηλίκων με την οποία ο ανήλικος που κατά την τέλεση της πράξης είχε συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο (15ο) έτος, δικάστηκε όμως μετά τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου (18ου) έτους της ηλικίας του, καταδικάστηκε κατά το άρθρο 130 του Ποινικού Κώδικα σε ποινή στερητική της ελευθερίας. στ) κατά της απόφασης του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου και του τριμελούς ή μονομελούς εφετείου με την οποία καταδικάστηκε ο κατηγορούμενος σε ποινή στερητική της ελευθερίας διάρκειας τουλάχιστον τριών (3) ετών για κακούργημα ή τουλάχιστον δύο (2) ετών για πλημμέλημα. 2. Στην περίπτωση του άρθ. 38 του Ποινικού Κώδικα το δικαίωμα για την άσκηση έφεσης ρυθμίζεται από το μέγεθος της ποινής που προσδιορίστηκε σύμφωνα με την τρίτη παράγραφό του. 3. Αν η στερητική της ελευθερίας ποινή μετατραπεί σε χρηματική, το δικαίωμα για άσκηση έφεσης εξαρτάται: α) από την ποινή φυλάκισης ή κράτησης που έχει μετατραπεί σε χρηματική ή β) από τη χρηματική ποινή που την έχει αντικαταστήσει, αν εξαιτίας του ποσού της μπορεί η απόφαση να προσβληθεί με έφεση κατά την παρ. 1 εδ. α', β' και γ' αυτού του άρθρου.	της απόφασης του εφετείου για πλημμελήματα (άρθρα 111 παρ. 6), αν με αυτή καταδικάστηκε ο κατηγορούμενος, πρόσωπο ιδιάζουσας δωσιδικίας ή συμμέτοχος, σε ποινή φυλάκισης πάνω από τέσσερις (4) μήνες ή σε χρηματική ποινή «πάνω από τρεις χιλιάδες ευρώ»[166] ή σε παροχή κοινωφελούς εργασίας πάνω από τετρακόσιες ογδόντα ώρες ή σε οποιαδήποτε ποινή που συνεπάγεται την έκτιση άλλης ποινής φυλάκισης που είχε ανασταλεί και είναι μεγαλύτερη από τέσσερις μήνες, γ) κατά της απόφασης του μονομελούς και τριμελούς δικαστηρίου ανηλίκων με την οποία καταδικάστηκε ο ανήλικος σε περιορισμό σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων ή επιβλήθηκαν σε αυτόν αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα, δ) κατά της απόφασης του μονομελούς ή τριμελούς δικαστηρίου ανηλίκων με την οποία ο ανήλικος που κατά την τέλεση της πράξης είχε συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο (15ο) έτος, δικάστηκε όμως μετά την συμπλήρωση του δέκατου όγδοου (18ου) έτους της ηλικίας του, καταδικάστηκε κατά το άρθρο 130 ΠΚ σε ποινή στερητική της ελευθερίας, ε) «κατά της απόφασης του μικτού ορκωτού δικαστηρίου, του μονομελούς εφετείου και του τριμελούς εφετείου»[167] με την οποία καταδικάστηκε ο κατηγορούμενος σε ποινή στερητική της ελευθερίας διάρκειας τουλάχιστον δύο (2) ετών για κακούργημα ή τουλάχιστον ενός έτους για πλημμέλημα. **Άρθρο 490 - Έφεση σε ειδικές περιπτώσεις.** Στην περίπτωση των άρθρων 80 παρ. 6 και 81 παρ. 4 ΠΚ, το δικαίωμα για την άσκηση έφεσης ρυθμίζεται από το ύψος της στερητικής της ελευθερίας ποινής ή της χρηματικής ποινής που προσδιορίστηκε σύμφωνα με αυτά, αν εξαιτίας του ύψους αυτού μπορεί η απόφαση να προσβληθεί με έφεση σύμφωνα με όσα ορίζονται στο προηγούμενο άρθρο (489)[168].
Άρθρο 490 - γ) Ιδίως από τον εισαγγελέα. 1. Και εκτός από τις περιπτώσεις του άρθρου 489, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί να προσβάλλει με έφεση κάθε καταδικαστική απόφαση των πταισματοδικείων και των μονομελών πλημμελειοδικείων της περιφέρειάς του· επίσης ο	**Άρθρο 491 - Ιδίως από τον εισαγγελέα.** «1». Εκτός από τις περιπτώσεις του άρθρου 489, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί να προσβάλει με έφεση κάθε καταδικαστική απόφαση των μονομελών πλημμελειοδικείων της περιφέρειάς του και ο εισαγγελέας εφετών κάθε καταδικαστική

[166] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[167] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[168] Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

εισαγγελέας εφετών μπορεί να προσβάλλει με έφεση κάθε καταδικαστική απόφαση των μονομελών και τριμελών πλημμελειοδικείων και των δικαστηρίων ανηλίκων της περιφέρειας του εφετείου, είτε υπέρ είτε εναντίον εκείνου που καταδικάστηκε, μέσα σε δέκα ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης. 2. Ο εισαγγελέας εφετών μπορεί να προσβάλλει με έφεση κάθε καταδικαστική απόφαση του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου και του τριμελούς εφετείου ή μονομελούς της περιφέρειας του εφετείου του, είτε υπέρ είτε εναντίον εκείνου που καταδικάστηκε, μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης.	απόφαση των μονομελών και τριμελών πλημμελειοδικείων και των δικαστηρίων ανηλίκων, του μικτού ορκωτού δικαστηρίου και του τριμελούς εφετείου της περιφερείας του εφετείου του, είτε υπέρ είτε εναντίον εκείνου που καταδικάστηκε. «2. Για όλες τις περιπτώσεις έφεσης του παρόντος άρθρου, αλλά και για τις ασκούμενες από τον εισαγγελέα εφέσεις κατά τα άρθρα 489 και 490, απαιτείται η από το άρθρο 487 ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία, εφόσον αυτές ασκούνται κατά του κατηγορουμένου προς χειροτέρευση της θέσης του.»[169]
Άρθρο 491 - Η έφεση στην περίπτωση συρροής εγκλημάτων. Στην περίπτωση συρροής εγκλημάτων που εκδικάστηκαν με την ίδια απόφαση, η δυνατότητα να ασκηθεί έφεση εξαρτάται από τη συνολική ποινή που επιβλήθηκε, και η έφεση που ασκήθηκε εκτείνεται σε όλα τα εγκλήματα που συρρέουν. Αν αυτά εκδικάστηκαν χωριστά, με έκδοση περισσότερων αποφάσεων, και η συνολική ποινή καθορίστηκε πριν γίνουν όλες αμετάκλητες, για το αν είναι δυνατή η έφεση εναντίον της απόφασης που προσδιόρισε τη συνολική ποινή λαμβάνεται υπόψη αυτή η ποινή· αν ασκηθεί έφεση εναντίον της απόφασης που προσδιόρισε τη συνολική ποινή, θεωρούνται ότι προσβλήθηκαν και εκείνες ακόμα από τις επιμέρους αποφάσεις που, όπως απαγγέλθηκαν, δεν μπορούν να προσβληθούν με έφεση ή πέρασε η προθεσμία της έφεσης, αρκεί να μην έγιναν αμετάκλητες.	**Άρθρο 492 - Η έφεση στην περίπτωση αρχικής συρροής εγκλημάτων.** Στην περίπτωση συρροής εγκλημάτων που εκδικάστηκαν με την ίδια απόφαση, η δυνατότητα να ασκηθεί έφεση εξαρτάται από τη συνολική ποινή που επιβλήθηκε, και η έφεση που ασκήθηκε εκτείνεται σε όλα τα εγκλήματα που συρρέουν. **Άρθρο 493 - Έφεση σε περίπτωση επιγενόμενης συρροής.** Αν τα συρρέοντα εγκλήματα εκδικάστηκαν χωριστά, με έκδοση περισσότερων αποφάσεων, και η συνολική ποινή καθορίστηκε πριν γίνουν όλες αμετάκλητες, για το αν είναι δυνατή η έφεση εναντίον της απόφασης που προσδιόρισε τη συνολική ποινή λαμβάνεται υπόψη αυτή η ποινή. **Άρθρο 494 - Έφεση σε περίπτωση συνολικής ποινής.** Αν ασκηθεί έφεση εναντίον της απόφασης που προσδιόρισε τη συνολική ποινή, θεωρούνται ότι προσβλήθηκαν και εκείνες ακόμη από τις επιμέρους αποφάσεις που, όπως απαγγέλθηκαν, δεν μπορούν να προσβληθούν με έφεση ή πέρασε η προθεσμία της έφεσης, αρκεί να μην έγιναν αμετάκλητες.
Άρθρο 492 - Έφεση κατά του μέρους της απόφασης που προβλέπει την απόδοση ή τη δήμευση. Κατά του μέρους κάθε απόφασης που διατάσσει απόδοση των πραγμάτων που αφαιρέθηκαν και των πειστηρίων ή δήμευση, επιτρέπεται έφεση στον κατηγορούμενο, τον πολιτικώς ενάγοντα και τον τρίτο, του οποίου τις αξιώσεις έκρινε η απόφαση (άρθρα 310 παρ. 2 και 373).	**«Άρθρο 495. - Έφεση κατά του μέρους της απόφασης που προβλέπει την απόδοση ή τη δήμευση.** Κατά του μέρους της απόφασης που διατάσσει απόδοση των πραγμάτων που αφαιρέθηκαν ή των περιουσιακών στοιχείων που δεσμεύθηκαν και των πειστηρίων ή δήμευση επιτρέπεται έφεση στον κατηγορούμενο, στον παρασταθέντα για την υποστήριξη της κατηγορίας και στον τρίτο, του οποίου τις αξιώσεις έκρινε η απόφαση (άρθρα 311 παρ. 2, 372 και 373), ανεξάρτητα από το αν αυτός παρέστη στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο.»[170]
Άρθρο 493 - Έφεση σε συναφή εγκλήματα. Η έφεση εκτείνεται σε όλα τα τυχόν συναφή εγκλήματα, ακόμα και όταν επιτρέπεται για ένα μόνο από αυτά. **Άρθρο 494 - Αντέφεση.** Καταργήθηκε. **Άρθρο 495 - Προθεσμία και διατυπώσεις της αντέφεσης.** Καταργήθηκε. **Άρθρο 496 - Αποτελέσματα της αντέφεσης.** Καταργήθηκε.	**Άρθρο 496 - Έφεση σε συναφή εγκλήματα.** Η έφεση εκτείνεται σε όλα τα τυχόν συναφή εγκλήματα, ακόμη και όταν επιτρέπεται για ένα μόνο από αυτά.
Άρθρο 497 - Ανασταλτική δύναμη της έφεσης. 1. Ανασταλτικό αποτέλεσμα έχει μόνο η έφεση που ασκείται παραδεκτά και όχι η προθεσμία για την άσκησή της. 2. Αν με την καταδικαστική απόφαση επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης έως τριών ετών, η έφεση έχει αυτοδικαίως ανασταλτικό αποτέλεσμα. 3. Αν η επιβληθείσα ποινή φυλάκισης είναι μεγαλύτερη των τριών ετών, η έφεση έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, εκτός αν το δικαστήριο κρίνει αλλιώς. 4. Αν με την καταδικαστική απόφαση επιβλήθηκε ποινή πρόσκαιρης κάθειρξης ή περιορισμός σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων, η κρίση για το αν η έφεση έχει ανασταλτικό	**Άρθρο 497 - Ανασταλτική δύναμη της έφεσης.** 1. Ανασταλτικό αποτέλεσμα έχει μόνο η έφεση που ασκείται παραδεκτά και όχι η προθεσμία για την άσκησή της. 2. Αν με την καταδικαστική απόφαση επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης έως τριών ετών, η έφεση έχει αυτοδικαίως ανασταλτικό αποτέλεσμα. 3. Αν η επιβληθείσα ποινή φυλάκισης είναι μεγαλύτερη των τριών ετών, η έφεση έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, εκτός αν το δικαστήριο κρίνει αλλιώς. 4. Αν με την καταδικαστική απόφαση επιβλήθηκε ποινή πρόσκαιρης κάθειρξης ή «περιορισμός σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων»[171], η κρίση για το αν η έφεση έχει ανασταλτικό

[169] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[170] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[171] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

αποτέλεσμα ανήκει στο δικαστήριο που δίκασε. Αυτό, με ειδική αιτιολογία και εφαρμόζοντας τα κριτήρια της παραγράφου 8 του παρόντος άρθρου, καθώς και, στις αντίστοιχες περιπτώσεις, λαμβάνοντας πρωτίστως υπόψη το συμφέρον του ανηλίκου, αποφασίζει αμέσως μετά την απαγγελία της απόφασης, είτε αυτεπαγγέλτως είτε ύστερα από δήλωση του κατηγορουμένου ότι θα ασκήσει έφεση. 5. Το δικαστήριο μπορεί, σε κάθε περίπτωση, να επιβάλει περιοριστικούς όρους. 6. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και όταν ασκήθηκε έφεση από τον εισαγγελέα υπέρ εκείνου που καταδικάστηκε. 7. Σε περίπτωση που ο κατηγορούμενος καταδικάστηκε με απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου σε ποινή στερητική της ελευθερίας και άσκησε έφεση, η οποία όμως δεν έχει ανασταλτική δύναμη, μπορεί να ζητηθεί με αίτηση του ίδιου ή του εισαγγελέα η αναστολή της εκτέλεσης της πρωτόδικης απόφασης, μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου. Η αίτηση απευθύνεται στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο και αν πρόκειται για το μικτό ορκωτό εφετείο και αυτό δεν συνεδριάζει, στο πενταμελές εφετείο. Στον κατηγορούμενο μπορεί να επιβληθούν περιοριστικοί όροι. Εάν η αίτηση απορριφθεί, νέα αίτηση δεν μπορεί να υποβληθεί πριν παρέλθει ένας μήνας από τη δημοσίευση της απόφασης με την οποία απορρίφθηκε η προηγούμενη. Εάν στον κατηγορούμενο επιβληθεί ο περιοριστικός όρος του κατ' οίκον περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση, εφαρμόζονται αντίστοιχα και τα οριζόμενα στο άρθρο 283Α, με την εξαίρεση της παραγράφου 2 του εν λόγω άρθρου. 8. Τότε μόνο δεν χορηγείται ανασταλτικό αποτέλεσμα, κατά την παράγραφο 4 του παρόντος, στην έφεση ή απορρίπτεται η αίτηση αναστολής εκτέλεσης της πρωτόδικης απόφασης, όταν κρίνεται αιτιολογημένα ότι οι περιοριστικοί όροι δεν αρκούν και ότι ο κατηγορούμενος δεν έχει γνωστή και μόνιμη διαμονή στη χώρα ή έχει κάνει προπαρασκευαστικές ενέργειες για να διευκολύνει τη φυγή του ή κατά το παρελθόν υπήρξε φυγόποινος ή φυγόδικος ή κρίθηκε ένοχος για απόδραση κρατουμένου ή παραβίαση περιορισμών διαμονής, εφόσον από τη συνδρομή των παραπάνω στοιχείων προκύπτει σκοπός φυγής ή κρίνεται αιτιολογημένα ότι αν αφεθεί ελεύθερος είναι πολύ πιθανό, όπως προκύπτει από προηγούμενες καταδίκες του για αξιόποινες πράξεις ή από τα συγκεκριμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πράξης, να διαπράξει και άλλα εγκλήματα. Το δικαστήριο σε κάθε περίπτωση χορηγεί ανασταλτικό αποτέλεσμα ή αναστολή εκτελέσεως, αν αιτιολογημένα κρίνει ότι η άμεση έκτιση ή συνέχιση έκτισης της ποινής θα έχει ως συνέπεια υπέρμετρη και ανεπανόρθωτη βλάβη για τον ίδιο ή για την οικογένειά του. Αν παραβιαστούν οι όροι που τέθηκαν το αρμόδιο δικαστήριο αποφαίνεται, ύστερα από αίτηση του εισαγγελέα, για την άρση ή όχι της χορηγηθείσας αναστολής εκτελέσεως. 9. Ο κατηγορούμενος κλητεύεται, σύμφωνα με τα άρθρα 155 έως 161 και 166, στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο κατά τις παραγράφους 6 και 7 αυτού του άρθρου. Αν κρατείται μακριά από την έδρα του δικαστηρίου, δεν προσάγεται σε αυτό. 10. Για όλες τις παρεπόμενες στερήσεις δικαιωμάτων, εκπτώσεις και ανικανότητες, το ανασταλτικό αποτέλεσμα επέρχεται πάντοτε αυτοδικαίως.	αποτέλεσμα ανήκει στο δικαστήριο που δίκασε. Αυτό, με ειδική αιτιολογία και εφαρμόζοντας τα κριτήρια της παρ. 8 του παρόντος άρθρου, καθώς και, στις αντίστοιχες περιπτώσεις, λαμβάνοντας πρωτίστως υπόψη το συμφέρον του ανηλίκου, αποφασίζει αμέσως μετά την απαγγελία της απόφασης, είτε αυτεπαγγέλτως είτε ύστερα από δήλωση του κατηγορουμένου ότι θα ασκήσει έφεση. 5. Το δικαστήριο μπορεί στις περιπτώσεις των παρ. 3, 4 και 7 να επιβάλει περιοριστικούς όρους. Αν επιβληθεί ο περιοριστικός όρος της εγγυοδοσίας, εφαρμόζεται αναλόγως η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 295. 6. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και όταν ασκήθηκε έφεση από τον εισαγγελέα υπέρ εκείνου που καταδικάστηκε. 7. Σε περίπτωση που ο κατηγορούμενος καταδικάστηκε με απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου σε ποινή στερητική της ελευθερίας και άσκησε παραδεκτά έφεση, η οποία όμως δεν έχει ανασταλτική δύναμη, μπορεί να ζητηθεί με αίτηση του ίδιου ή του εισαγγελέα η αναστολή της εκτέλεσης της πρωτόδικης απόφασης, μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου. Η αίτηση, «υποβαλλόμενη με συνημμένο αντίγραφο της πρωτοβάθμιας απόφασης ή απόσπασμά της συνοδευόμενο από το εισαγωγικό της κατηγορίας έγγραφο» [172] απευθύνεται στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο και αν πρόκειται για το μικτό ορκωτό εφετείο και αυτό δεν συνεδριάζει, στο πενταμελές εφετείο. Η ως άνω δυνατότητα υφίσταται και σε περίπτωση αναβολής της δίκης στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο, οπότε η σχετική αίτηση καταχωρίζεται στα πρακτικά. Αν η αίτηση απορριφθεί, νέα αίτηση δεν μπορεί να υποβληθεί πριν παρέλθουν δύο μήνες από τη δημοσίευση της απόφασης με την οποία απορρίφθηκε η προηγούμενη. Αν στον κατηγορούμενο επιβληθεί ο κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση, εφαρμόζονται αντίστοιχα και «τα οριζόμενα στα άρθρα 284 και 285, με εξαίρεση την παράγραφο 1 του τελευταίου άρθρου»[173]. 8. Τότε μόνο δεν χορηγείται ανασταλτικό αποτέλεσμα κατά την παρ. 4 στην έφεση ή απορρίπτεται η αίτηση αναστολής εκτέλεσης της πρωτόδικης απόφασης, όταν κρίνεται αιτιολογημένα ότι οι περιοριστικοί όροι δεν αρκούν και ότι ο κατηγορούμενος δεν έχει γνωστή και μόνιμη διαμονή στη χώρα ή έχει κάνει προπαρασκευαστικές ενέργειες για να διευκολύνει τη φυγή του ή κατά το παρελθόν υπήρξε φυγόποινος ή φυγόδικος ή κρίθηκε ένοχος για απόδραση κρατουμένου ή παραβίαση περιορισμών διαμονής, εφόσον από τη συνδρομή των παραπάνω στοιχείων προκύπτει σκοπός φυγής ή κρίνεται αιτιολογημένα ότι αν αφεθεί ελεύθερος είναι πολύ πιθανό, όπως προκύπτει από προηγούμενες καταδίκες του για αξιόποινες πράξεις ή από τα συγκεκριμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πράξης, να διαπράξει και άλλα εγκλήματα. Το δικαστήριο σε κάθε περίπτωση χορηγεί ανασταλτικό αποτέλεσμα ή αναστολή εκτέλεσης, αν αιτιολογημένα κρίνει ότι η άμεση έκτιση ή συνέχιση έκτισης της ποινής θα έχει ως συνέπεια υπέρμετρη και ανεπανόρθωτη βλάβη για τον ίδιο ή για την οικογένεια του. Αν παραβιαστούν οι όροι που τέθηκαν το αρμόδιο δικαστήριο αποφαίνεται, ύστερα από αίτηση του εισαγγελέα, για την άρση ή όχι της χορηγηθείσας αναστολής εκτέλεσης. 9. Ο κατηγορούμενος κλητεύεται, σύμφωνα με τα άρθρα 155 έως 162 και 166, στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο κατά την παρ. 7 αυτού του άρθρου. Αν κρατείται μακριά από την έδρα του δικαστηρίου, δεν προσάγεται σε αυτό. 10. Για όλες τις παρεπόμενες στερήσεις δικαιωμάτων, εκπτώσεις και ανικανότητες, το ανασταλτικό αποτέλεσμα επέρχεται πάντοτε αυτοδικαίως.
Άρθρο 498 - Διατυπώσεις της έφεσης. Για την έφεση συντάσσεται στον αρμόδιο υπάλληλο κατά το άρθρο 474 παρ. 1 έκθεση, η οποία περιέχει και τους λόγους της έφεσης	**Άρθρο 498 - Διατυπώσεις της έφεσης.** Η έφεση ασκείται σύμφωνα με το άρθρο 474. Ο διάδικος που ασκεί την έφεση οφείλει στην έκθεση αυτή να διορίσει αντίκλητο

[172] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[173] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

σύμφωνα με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου. Ο διάδικος που ασκεί την έφεση οφείλει στην έκθεση αυτή να διορίσει αντίκλητο έναν από τους δικηγόρους που υπηρετούν στην έδρα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση ή που δικάζει σε δεύτερο βαθμό· στον αντίκλητο αυτόν μπορούν να γίνονται οι επιδόσεις οι οποίες αφορούν το διάδικο που τον διόρισε, εκτός από την κλήση για την συζήτηση της έφεσης. Ο διάδικος αυτός οφείλει επίσης στην ίδια έκθεση να δηλώσει την κατοικία του, ορίζοντας ακριβώς τη διεύθυνσή του (πόλη, χωριό, οδό, αριθμό) και να δηλώνει κάθε μεταβολή της μέσα σε πέντε ημέρες στον εισαγγελέα εφετών. Αν δεν διοριστεί αντίκλητος ή αν δεν δηλωθεί με ακρίβεια η κατοικία ή κάθε μεταβολή της, η απόφαση εκτελείται αμέσως με τη φροντίδα του αρμόδιου εισαγγελέα ή του δημόσιου κατηγόρου.	έναν από τους δικηγόρους που υπηρετούν στην έδρα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση ή που δικάζει σε δεύτερο βαθμό. Στον αντίκλητο αυτόν μπορούν να γίνονται οι επιδόσεις οι οποίες αφορούν τον διάδικο που τον διόρισε, εκτός από την κλήση για τη συζήτηση της έφεσης. Ο διάδικος αυτός οφείλει επίσης στην ίδια έκθεση να δηλώσει την κατοικία του, ορίζοντας ακριβώς τη διεύθυνσή του (πόλη, χωριό, οδό, αριθμό) και να δηλώνει κάθε μεταβολή της μέσα σε πέντε ημέρες στον εισαγγελέα εφετών. (-)[174]
Άρθρο 499 - Αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση της έφεσης. Στα άρθρα 111 παρ. 6, 112 παρ. 3, 113 παρ. 1 περίπτωση Α' στοιχείο γ' και περίπτωση Γ' και 114 περίπτωση Γ' ορίζεται το δικαστήριο που είναι αρμόδιο να κρίνει την έφεση. Στην περίπτωση έφεσης κατά της απόφασης του εφετείου (άρθρ. 489 στοιχ. γ') αρμόδιο να δικάσει είναι το ίδιο εφετείο, στο οποίο όμως δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν οι δικαστές που δίκασαν σε πρώτο βαθμό. Αν δεν είναι δυνατή η διαφορετική αυτή σύνθεση, σύμφωνα με τη γραπτή βεβαίωση του προέδρου, ο εισαγγελέας παραπέμπει την υπόθεση στο πλησιέστερο εφετείο. Πλησιέστερο εφετείο των Εφετείων Κέρκυρας, Ιωαννίνων και Ναυπλίου θεωρείται το Εφετείο Πατρών, των Εφετείων Κρήτης, Αιγαίου και Δωδεκανήσου το Εφετείο Αθηνών, των Εφετείων Θράκης και Λάρισας το Εφετείο Θεσσαλονίκης και του Εφετείου Πατρών το Εφετείο Ναυπλίου. Το μεικτό ορκωτό εφετείο εκδικάζει τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου. Το πενταμελές εφετείο εκδικάζει τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του τριμελούς εφετείου.	**Άρθρο 499 - Αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση της έφεσης.** Στα άρθρα 111 στοιχ. Α αρ. 7 και στοιχ. Β, 112 αρ. 2 και 114 ορίζεται το δικαστήριο που είναι αρμόδιο να κρίνει την έφεση.
Άρθρο 500 - Προπαρασκευαστική διαδικασία. Ο γραμματέας (άρθρ. 474) οφείλει να στείλει στον αρμόδιο εισαγγελέα το πολύ μέσα σε τρεις (3) ημέρες την έκθεση για την έφεση και την αντέφεση μαζί με τα υπόλοιπα έγγραφα σύμφωνα με το άρθρο 499· διαφορετικά τιμωρείται πειθαρχικά. Αν ο κατηγορούμενος κρατείται σε άλλο μέρος, ο εισαγγελέας διατάζει την μεταφορά του στις φυλακές της έδρας του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου. Κατόπιν κλητεύει εμπρόθεσμα (άρθρ. 166) εκείνον που ασκεί την έφεση και όλους τους άλλους διαδίκους που παραστάθηκαν στην πρωτόδικη δίκη, τον παθόντα, το μηνυτή και αν η έφεση δεν στρέφεται κατά απόφασης πταισματοδικείου δύο τουλάχιστον μάρτυρες, τους πιο σημαντικούς από εκείνους που εξετάστηκαν στην πρωτόδικη δίκη· μπορεί επίσης να κλητεύσει νέους μάρτυρες που δεν εξετάστηκαν στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο. Η διάταξη του άρθρου 327 εφαρμόζεται και σ' αυτή την περίπτωση. Επίσης εφαρμόζονται και οι διατάξεις των άρθρων 321, 325, 326 και 328. Όταν ο κατηγορούμενος κρατείται με βάση την εκκαλούμενη απόφαση, ο ορισμός δικασίμου για την εκδίκαση της έφεσης γίνεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα. Στην περίπτωση άσκησης έφεσης κατά αθωωτικής απόφασης που επιβάλλει μέτρο θεραπείας, σύμφωνα με το άρθρο 69 του Ποινικού Κώδικα (άρθρο 486Α παρ. 1), καθώς και κατά απόφασης του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου που διατάσσει την παράταση του μέτρου σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 70 του Ποινικού Κώδικα (άρθρο 486Α παρ. 2), ο ορισμός δικασίμου από τον αρμόδιο εισαγγελέα γίνεται υποχρεωτικά σε ημέρα που δεν απέχει περισσότερο από τρεις (3) μήνες από τη διαβίβαση των εγγράφων σε αυτόν.	**Άρθρο 500 - Προπαρασκευαστική διαδικασία.** Ο γραμματέας (άρθρο 474) οφείλει να στείλει στον αρμόδιο εισαγγελέα το πολύ μέσα σε τρεις (3) ημέρες την έκθεση για την έφεση, μαζί με τα υπόλοιπα έγγραφα, σύμφωνα με το άρθρο 499, διαφορετικά τιμωρείται πειθαρχικά. Αν ο κατηγορούμενος κρατείται σε άλλο μέρος, ο εισαγγελέας διατάσσει τη μεταφορά του στις φυλακές της έδρας του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου. Κατόπιν κλητεύει εμπρόθεσμα (άρθρο 166) εκείνον που ασκεί την έφεση και όλους τους άλλους διαδίκους που παραστάθηκαν στην πρωτόδικη δίκη, τον παθόντα, τον μηνυτή και δύο τουλάχιστον μάρτυρες, τους πιο σημαντικούς από εκείνους που εξετάστηκαν στην πρωτόδικη δίκη. Μπορεί επίσης να κλητεύσει νέους μάρτυρες που δεν εξετάστηκαν στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο. Η διάταξη του άρθρου 327 εφαρμόζεται και σε αυτήν την περίπτωση. Επίσης εφαρμόζονται και οι διατάξεις των άρθρων 321, 325, 326 και 328. «Στην κλήση αναφέρεται ρητά ότι, αν ο κατηγορούμενος δεν εμφανιστεί ή δεν εκπροσωπηθεί νομίμως από συνήγορο στη δικάσιμο ή στη μετ' αναβολή αυτής συζήτηση, η έφεσή του θα απορριφθεί ως ανυποστήρικτη. Σε περίπτωση έφεσης του εισαγγελέα εφαρμόζεται αναλόγως η παράγραφος 4 του άρθρου 340.» [175] Όταν ο κατηγορούμενος κρατείται με βάση την εκκαλούμενη απόφαση, ο ορισμός δικασίμου για την εκδίκαση της έφεσης γίνεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα.«Στην περίπτωση άσκησης έφεσης κατά αθωωτικής απόφασης που επιβάλλει μέτρο θεραπείας, σύμφωνα με το άρθρο 69 του ΠΚ, καθώς και κατά απόφασης του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου που διατάσσει την παράταση του μέτρου σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 70 του ΠΚ, ο ορισμός δικασίμου από τον αρμόδιο εισαγγελέα γίνεται υποχρεωτικά σε ημέρα που δεν απέχει περισσότερο από τρεις (3) μήνες από τη διαβίβαση των εγγράφων σε αυτόν.»[176]

[174] Καταργήθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[175] Όπως προστέθηκαν με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[176] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

Άρθρο 501 - Κύρια Συζήτηση. α) Όταν απουσιάζει ο εκκαλών. 1. Αν κατά τη συζήτηση της υπόθεσης ο εκκαλών δεν εμφανιστεί αυτοπροσώπως ή δια συνηγόρου του, αν συντρέχει η περίπτωση της παραγράφου 2 του άρθρου 340, η έφεση απορρίπτεται ως ανυποστήρικτη· διατάσσεται επίσης με την ίδια απόφαση του εφετείου να καταπέσει η εγγύηση η οποία δόθηκε σύμφωνα με το άρθρο 497 παρ. 2. Η απόφαση που απορρίπτει την έφεση μπορεί να προσβληθεί μόνο με αναίρεση. Η διάταξη του άρθρου 349 για αναβολή της συζήτησης εφαρμόζεται και υπέρ του εκκαλούντος που δεν μπόρεσε να εμφανιστεί για λόγους ανώτερης βίας κλπ. Εφαρμόζεται επίσης ανάλογα η διάταξη του άρθρου 341. 2. Η απόρριψη της έφεσης εκείνου που την άσκησε και απουσιάζει δεν εμποδίζει την κατά το άρθρο 502 συζήτηση της έφεσης άλλου διαδίκου που εμφανίστηκε ή της έφεσης του εισαγγελέα. 3. Εάν η έφεση ασκήθηκε νομίμως και εμπροθέσμως και συντρέχει η περίπτωση του άρθρου 370 εδάφ. β' και γ' το δικαστήριο παρά την απουσία του εκκαλούντος προχωρεί στην έκδοση σχετικής αποφάσεως. 4. Αν μετά την έναρξη της συζήτησης της έφεσης λάβει χώρα διακοπή ή αναβολή αυτής και κατά τη νέα συζήτηση ο εκκαλών κατηγορούμενος, αν και κλητεύθηκε νομίμως, δεν εμφανιστεί όπως ορίζεται στην παράγραφο 1, δικάζεται σαν να ήταν παρών.	**Άρθρο 501 - Κύρια συζήτηση. α) Όταν απουσιάζει ο εκκαλών.** 1. Αν κατά τη συζήτηση της υπόθεσης ο εκκαλών δεν εμφανιστεί αυτοπροσώπως ή διά συνηγόρου του, «στην περίπτωση της παρ. 3 του άρθρου 340»[177], η έφεση απορρίπτεται ως ανυποστήρικτη, εκτός αν έχει προηγηθεί παραίτηση, οπότε κηρύσσεται απαράδεκτη. Διατάσσεται επίσης με την ίδια απόφαση του εφετείου να καταπέσει η εγγύηση η οποία δόθηκε κατά το άρθρο 497. Η απόφαση που απορρίπτει την έφεση μπορεί να προσβληθεί μόνο με αναίρεση. Η διάταξη του άρθρου 349 για αναβολή της συζήτησης εφαρμόζεται και υπέρ του εκκαλούντος. Εφαρμόζονται επίσης ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 341 και 435. 2. Η απόρριψη της έφεσης εκείνου που την άσκησε και απουσιάζει δεν εμποδίζει την κατά το άρθρο 502 συζήτηση της έφεσης άλλου «προσώπου»[178] που εμφανίστηκε ή της έφεσης του εισαγγελέα. 3. Αν η έφεση ασκήθηκε νομίμως και εμπροθέσμως και συντρέχει περίπτωση του άρθρου 368 εδ. β' και γ' ή η πράξη κατέστη ανέγκλητη, το δικαστήριο παρά την απουσία του εκκαλούντος προχωρεί στην έκδοση σχετικής απόφασης.
Άρθρο 502 - Κύρια συζήτηση. β) Όταν εμφανιστεί ο εκκαλών. 1. Αν ο εκκαλών εμφανιστεί ο ίδιος ή ο συνήγορός του στην περίπτωση της παραγράφου 2 του άρθρου 340, η συζήτηση αρχίζει και ο εισαγγελέας αναπτύσσει συνοπτικά την έφεση. Εκτός από τους μάρτυρες που κλητεύθηκαν το δικαστήριο μπορεί να εξετάσει και άλλους μάρτυρες, αν είναι παρόντες στο ακροατήριο, και αν ακόμα τα ονόματά τους δεν γνωστοποιήθηκαν, ύστερα από αίτηση του εισαγγελέα ή κάποιου από τους διαδίκους ή και αυτεπαγγέλτως. Σε κάθε περίπτωση διαβάζονται και λαμβάνονται υπόψη από το δικαστήριο τα πρακτικά της πρωτοβάθμιας δίκης που περιέχουν τις καταθέσεις των μαρτύρων που εξετάστηκαν, οι ένορκες καταθέσεις που δόθηκαν στην προδικασία στις περιπτώσεις του άρθρου 365 και τα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 364. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα άρθρα 329-338, 340, 344, 347, 348, 349, 352, 357-363, 366-373. Το κεφάλαιο της απόφασης για τις πολιτικές απαιτήσεις που προσβάλλεται από τον κατηγορούμενο ή από τον εισαγγελέα εξετάζεται από το εφετείο και αν ακόμα δεν είναι παρών ο πολιτικώς ενάγων. 2. Σε κάθε περίπτωση το δευτεροβάθμιο δικαστήριο έχει εξουσία να κρίνει μόνο για εκείνα τα μέρη της πρωτόδικης απόφασης στα οποία αναφέρονται οι προβαλλόμενοι στην έφεση λόγοι. 3. Αν η έφεση ασκήθηκε για αναρμοδιότητα και κριθεί από το δικαστήριο βάσιμη, το εφετείο δικάζει την υπόθεση στην ουσία της, αν υπάγεται στην αρμοδιότητά του ή στην αρμοδιότητα κατώτερου δικαστηρίου της περιφέρειάς του· διαφορετικά την παραπέμπει στο αρμόδιο δικαστήριο. 4. Αν στην πρωτόδικη απόφαση υπάρχει ακυρότητα (άρθρα 170 και 171), το δευτεροβάθμιο δικαστήριο την ακυρώνει και δικάζει την υπόθεση στην ουσία της ανέκκλητα. 5. Αν γίνει δεκτή η έφεση του πολιτικώς ενάγοντος κατά της απόφασης με την οποία απορρίφθηκε η αγωγή του επειδή δεν στηρίζεται στο νόμο, το εφετείο την παραπέμπει στο αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο. 6. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι η έφεση είναι τυπικώς δεκτή και αναβάλλει την έκδοση οριστικής απόφασης για κρείσσονες αποδείξεις ή κατ' εφαρμογή των άρθρων 59 και 61, δεσμεύεται από την απόφασή του για το τύποις παραδεκτό της εφέσεως, στη μετ' αναβολή συζήτηση αυτής.	**Άρθρο 502 - Κύρια συζήτηση. β) Όταν εμφανιστεί ο εκκαλών.** 1. Αν ο εκκαλών εμφανιστεί ο ίδιος ή ο συνήγορός του στην περίπτωση «της παρ. 3 του άρθρου 340»[179], η συζήτηση αρχίζει και ο εισαγγελέας αναπτύσσει συνοπτικά την έφεση. Εκτός από τους μάρτυρες που κλητεύθηκαν, το δικαστήριο μπορεί να εξετάσει και άλλους μάρτυρες, αν είναι παρόντες στο ακροατήριο και αν ακόμη τα ονόματά τους δεν γνωστοποιήθηκαν, ύστερα από αίτηση του εισαγγελέα ή κάποιου από τους διαδίκους ή και αυτεπαγγέλτως, εφόσον δεν αντιλέγει ο κατηγορούμενος. Σε κάθε περίπτωση διαβάζονται και λαμβάνονται υπόψη από το δικαστήριο τα πρακτικά της πρωτοβάθμιας δίκης που περιέχουν τις καταθέσεις των μαρτύρων που εξετάστηκαν, οι ένορκες καταθέσεις που δόθηκαν στην προδικασία στις περιπτώσεις του άρθρου 363 και τα έγγραφα υπό τους όρους του άρθρου 362. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα άρθρα 329 έως 338, 340, 346 έως 349, 352, 357 έως 361, 364 έως 373. 2. Η έφεση έχει καθολικό μεταβιβαστικό αποτέλεσμα, εκτός αν ο εκκαλών την περιορίσει σε συγκεκριμένα κεφάλαια ή προβάλλει συγκεκριμένο ή συγκεκριμένους λόγους. 3. «Αν η έφεση ασκήθηκε για αναρμοδιότητα και κριθεί από το δικαστήριο βάσιμη, το εφετείο ενεργεί κατά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 121 και 126 παρ. 2.»[180] Αν η υπόθεση υπάγεται σε άλλη δικαιοδοσία, το εφετείο παραπέμπει την υπόθεση στον αρμόδιο εισαγγελέα. 4. Αν στην πρωτόδικη απόφαση υπάρχει ακυρότητα «(άρθρα 171 και 172)» [181], το δευτεροβάθμιο δικαστήριο την ακυρώνει και δικάζει την υπόθεση στην ουσία της ανέκκλητα. 5. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι η έφεση είναι παραδεκτή και αναβάλλει την έκδοση οριστικής απόφασης, δεσμεύεται από την απόφασή του για το παραδεκτό της έφεσης στη μετ' αναβολή συζήτηση αυτής.
Άρθρο 503 - Τύχη της εγγύησης. 1. Με την απόφαση που εκδίδει για την έφεση, το δικαστήριο	**Άρθρο 503 - Τύχη της εγγύησης.** 1. Με την απόφαση που εκδίδει για την έφεση, το δικαστήριο

[177] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[178] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[179] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[180] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[181] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

αποφασίζει ταυτόχρονα και για την απόδοση της εγγύησης που δόθηκε σύμφωνα με το άρθρο 497, αν η κατάπτωσή της δεν έχει διαταχτεί σύμφωνα με τα άρθρα 501 και 302. 2. Αν ο εκκαλών καταδικάστηκε χωρίς να είναι παρών όταν απαγγέλθηκε η απόφαση του εφετείου, προσκαλείται από τον εισαγγελέα εφετών, είτε ο ίδιος είτε με τον αντίκλητό του, να εμφανιστεί μέσα σε οκτώ ημέρες στον εισαγγελέα που ορίζεται στην πρόσκληση και να υποβληθεί με τη θέλησή του στην εκτέλεση της απόφασης. Αν δεν εμφανιστεί, η εγγύηση που δόθηκε σύμφωνα με το άρθρο 497 παρ. 2 καταπίπτει με απόφαση του εφετείου, στο οποίο κλητεύεται και ο κατηγορούμενος και εκείνος που έδωσε την εγγύηση, εκτός αν αυτή είχε προηγουμένως καταπέσει σύμφωνα με το άρθρο 501 παρ. 1.	αποφασίζει ταυτόχρονα και για την απόδοση της εγγύησης που δόθηκε σύμφωνα με το άρθρο 497, αν η κατάπτωσή της δεν έχει διαταχθεί σύμφωνα με τα άρθρα 501 και 298 παρ. 1. 2. Αν ο εκκαλών καταδικάστηκε χωρίς να είναι παρών όταν απαγγέλθηκε η απόφαση του εφετείου, προσκαλείται από τον εισαγγελέα εφετών, είτε ο ίδιος είτε με τον αντίκλητό του, να εμφανιστεί μέσα σε οκτώ ημέρες στον εισαγγελέα που ορίζεται στην πρόσκληση και να υποβληθεί με τη θέλησή του στην εκτέλεση της απόφασης. Αν δεν εμφανιστεί, η εγγύηση που δόθηκε σύμφωνα με το άρθρο 497 καταπίπτει με απόφαση του εφετείου, στο οποίο κλητεύεται και ο κατηγορούμενος και εκείνος που έδωσε την εγγύηση, εκτός αν αυτή είχε προηγουμένως καταπέσει σύμφωνα με το άρθρο 501 παρ. 1.
ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΑΝΑΙΡΕΣΗ	
Άρθρο 504 - Αποφάσεις κατά των οποίων επιτρέπεται. 1. Όταν ο νόμος δεν ορίζει ειδικά κάτι άλλο, αίτηση αναίρεσης επιτρέπεται μόνο κατά της απόφασης που, όπως απαγγέλθηκε, δεν προσβάλλεται με έφεση και κατά της απόφασης του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου που εκδόθηκε ύστερα από άσκηση έφεσης, αν με τις αποφάσεις αυτές το δικαστήριο αποφάνθηκε τελειωτικά για την κατηγορία ή αν έπαυσε οριστικά ή κήρυξε απαράδεκτη την ποινική δίωξη (άρθρο 370). Αναίρεση κατά των αποφάσεων του πταισματοδικείου επιτρέπεται μόνο για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Α', Γ', Ε', ΣΤ' και Η'. 2. Αναίρεση επιτρέπεται επίσης κατά της απόφασης που κήρυξε το δικαστήριο υλικά αναρμόδιο και που, όπως απαγγέλθηκε, δεν προσβάλλεται με έφεση. 3. Στα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 492 επιτρέπεται αναίρεση κατά του μέρους της απόφασης που αφορά απόδοση ή δήμευση. 4. Αν ζητηθεί η αναίρεση σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2, θεωρούνται ότι προσβάλλονται μαζί και οι προπαρασκευαστικές αποφάσεις που εκδόθηκαν πριν από αυτήν που προσβάλλεται.	**Άρθρο 504 - Αποφάσεις κατά των οποίων επιτρέπεται.** 1. Όταν ο νόμος δεν ορίζει ειδικά κάτι άλλο, αίτηση αναίρεσης επιτρέπεται μόνο κατά της απόφασης που, όπως απαγγέλθηκε, δεν προσβάλλεται με έφεση και κατά της απόφασης του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου που εκδόθηκε ύστερα από άσκηση έφεσης, αν με τις αποφάσεις αυτές το δικαστήριο αποφάνθηκε τελειωτικά για την κατηγορία ή αν έπαυσε οριστικά ή κήρυξε απαράδεκτη την ποινική δίωξη (άρθρο 368). 2. Αναίρεση επιτρέπεται επίσης κατά της απόφασης που κήρυξε το δικαστήριο υλικά αναρμόδιο και που, όπως απαγγέλθηκε, δεν προσβάλλεται με έφεση. 3. Στα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 495 επιτρέπεται αναίρεση κατά του μέρους της απόφασης που αφορά την απόδοση ή δήμευση, εφόσον η απόφαση, όπως απαγγέλθηκε, δεν προσβάλλεται με έφεση. 4. Αν ζητηθεί η αναίρεση σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, θεωρούνται ότι προσβάλλονται μαζί και οι προπαρασκευαστικές αποφάσεις που εκδόθηκαν πριν από αυτήν που προσβάλλεται.
Άρθρο 505 - Ποιοι ζητούν την αναίρεση. 1. Εκτός από την περίπτωση της παρ. 3 του προηγουμένου άρθρου, αναίρεση μπορούν να ζητήσουν: α) ο κατηγορούμενος· β) ο αστικώς υπεύθυνος για την καταδικαστική απόφαση που αναγνωρίζει την αστική του ευθύνη· γ) ο πολιτικώς ενάγων για την καταδικαστική απόφαση, μόνο όμως για το τμήμα της που επιδικάζει σ' αυτόν αποζημίωση ή ικανοποίηση ή απορρίπτει την αγωγή του, επειδή δεν στηρίζεται στο νόμο· δ) ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών για τις αποφάσεις του δικαστηρίου όπου είναι τοποθετημένος και τις αποφάσεις των μονομελών πλημμελειοδικείων και των πταισματοδικείων της περιφέρειάς του, ο εισαγγελέας που άσκησε την κατηγορία στο μεικτό ορκωτό δικαστήριο για τις αποφάσεις του δικαστηρίου αυτού και ο εισαγγελέας εφετών για τις αποφάσεις του εφετείου και τις αποφάσεις των μεικτών ορκωτών και των τριμελών και μονομελών πλημμελειοδικείων που ανήκουν στην περιφέρειά του. 2. Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου μπορεί να ζητήσει την αναίρεση οποιασδήποτε απόφασης μέσα στην προθεσμία που ορίζεται από το άρθρο 479 παρ. 2 (άρθρ. 483 παρ. 3). Ύστερα από αυτή την προθεσμία μπορεί να ασκήσει αναίρεση μόνο υπέρ του νόμου για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 510, καθώς και για οποιαδήποτε παράβαση των τύπων της διαδικασίας, χωρίς να βλάπτονται τα δικαιώματα των διαδίκων. 3. Όταν ζητείται αναίρεση απόφασης, υποβάλλονται στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου μαζί με την αίτηση αναίρεσης ή τη δήλωση που συντάσσεται με βάση το άρθρο 473 παρ. 2 ατελώς και δύο αντίγραφα, καθώς και δύο αντίγραφα των πρόσθετων λόγων και των υπομνημάτων του αναιρεσείοντος.	**Άρθρο 505 - Ποιοι ζητούν την αναίρεση.** 1. Εκτός από την περίπτωση της παρ. 3 του προηγούμενου άρθρου, την αναίρεση μπορούν να ζητήσουν: α) ο κατηγορούμενος, β) ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών για τις αποφάσεις του τριμελούς πλημμελειοδικείου, των δικαστηρίων ανηλίκων, των μονομελών πλημμελειοδικείων της έδρας και περιφέρειάς του, και ο εισαγγελέας εφετών για τις αποφάσεις του εφετείου, του μικτού ορκωτού εφετείου και των μικτών ορκωτών δικαστηρίων της περιφέρειάς του. 2. Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου μπορεί να ζητήσει την αναίρεση οποιασδήποτε απόφασης μέσα στην προθεσμία που ορίζεται από το άρθρο 507. Ύστερα από αυτήν την προθεσμία μπορεί να ασκήσει αναίρεση μόνο υπέρ του νόμου για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 510, καθώς και για οποιαδήποτε παράβαση των τύπων της διαδικασίας, χωρίς να βλάπτονται τα δικαιώματα των διαδίκων. 3. Όταν ζητείται αναίρεση απόφασης, υποβάλλονται στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου μαζί με την αίτηση αναίρεσης ή τη δήλωση που συντάσσεται με βάση το άρθρο 473 παρ. 2 ατελώς και δύο αντίγραφα, καθώς και δύο αντίγραφα των πρόσθετων λόγων και των υπομνημάτων του αναιρεσείοντος.
Άρθρο 506 - Αναίρεση αθωωτικών αποφάσεων. Την αναίρεση αθωωτικών αποφάσεων μπορούν να ζητήσουν: α) ο κατηγορούμενος αν αθωώθηκε λόγω έμπρακτης μετάνοιας· β) ο εισαγγελέας του πλημμελειοδικείου, του μεικτού ορκωτού	**Άρθρο 506 - Αναίρεση αθωωτικών αποφάσεων.** Την αναίρεση αθωωτικών αποφάσεων μπορεί να ζητήσει: α) ο κατηγορούμενος, αν αθωώθηκε λόγω έμπρακτης μετάνοιας για όλους τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 510 παρ. 1, β) ο

δικαστηρίου ή του εφετείου (κατά τις διακρίσεις του άρθρου 505 παρ. 1 στοιχ. δ') αν η αθώωση οφείλεται σε εσφαλμένη εφαρμογή ή ερμηνεία ουσιαστικής ποινικής διάταξης και γ) ο μηνυτής ή εκείνος που άσκησε την έγκληση αν καταδικάστηκαν σε αποζημίωση και στα έξοδα (άρθρ. 71).	εισαγγελέας πλημμελειοδικών ή εφετών, κατά τις διακρίσεις του προηγούμενου άρθρου, αν η αθώωση οφείλεται σε εσφαλμένη εφαρμογή ή ερμηνεία ουσιαστικής ποινικής διάταξης.
Άρθρο 507 - Προθεσμία για την αναίρεση. 1. Η προθεσμία για την αναίρεση ορίζεται από το άρθρο 473. Για τον εισαγγελέα που δεν υπηρετεί στο δικαστήριο που έχει εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση η προθεσμία είναι δεκαπενθήμερη από τη δημοσίευση της απόφασης και δεν αναστέλλει την εκτέλεσή της. Δεν αναστέλλει επίσης την εκτέλεση και η αίτηση αναίρεσης που υποβάλλεται από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου (άρθρ. 505 παρ. 2). 2. Για τις ανέκκλητες καταδικαστικές αποφάσεις του πταισματοδικείου που επιβάλλουν στον απόντα κατηγορούμενο μόνο την ποινή του προστίμου, η προθεσμία για την αναίρεση είναι μηνιαία και αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης. 3. Για τις ανέκκλητες καταδικαστικές αποφάσεις των πλημμελειοδικείων που επιβάλλουν στον απόντα κατηγορούμενο μόνο χρηματική ποινή, η προθεσμία για την αναίρεση είναι δίμηνη και αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης. 4. Αν επιβλήθηκε ποινή σε χρήμα και η απόφαση είναι ανέκκλητη, η προθεσμία για την αναίρεση και η άσκηση της αναίρεσης δεν έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα. **Άρθρο 508 - Πότε είναι απαράδεκτη η αναίρεση.** Καταργήθηκε.	**Άρθρο 507 - Προθεσμία αναίρεσης για τους εισαγγελείς.** Η προθεσμία για την άσκηση αναίρεσης από τον εισαγγελέα αρχίζει από την καταχώρηση καθαρογραμμένης της απόφασης στο ειδικό βιβλίο που τηρείται στη γραμματεία του δικαστηρίου και για μεν τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου είναι τριάντα ημερών, για δε τους λοιπούς εισαγγελείς είκοσι ημερών, από την καταχώριση αυτή.
Άρθρο 509 - Έκθεση αναίρεσης. 1. Και στην αίτηση αναίρεσης κατά της απόφασης δικαστηρίου εφαρμόζονται τα άρθρα 473 παρ. 2 και 474. Ο εισαγγελέας ο οποίος δεν ασκεί τα καθήκοντά του στο δικαστήριο που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση μπορεί να δηλώσει την αίτησή του για αναίρεση και στο γραμματέα του δικαστηρίου που υπηρετεί, ενώ ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου και στο γραμματέα του Αρείου Πάγου. 2. Εκτός από τους λόγους που αναφέρονται στην έκθεση για την αναίρεση (άρθρο 473 παρ. 2 και 474 παρ. 2), μπορεί να προταθούν και πρόσθετοι λόγοι με έγγραφο που κατατίθεται δεκαπέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από την ορισμένη για τη συζήτηση της αναίρεσης ημέρα στο γραμματέα της εισαγγελίας του Αρείου Πάγου, και συντάσσεται ατελώς σχετική έκθεση πάνω στα έγγραφα που κατατίθενται· αν δεν τηρηθεί η παραπάνω προθεσμία, οι πρόσθετοι λόγοι είναι απαράδεκτοι. Στη συζήτηση ύστερα από αναβολή το έγγραφο των πρόσθετων λόγων αναίρεσης κατατίθεται δεκαπέντε ημέρες πριν από την ορισμένη νέα δικάσιμο· διαφορετικά είναι απαράδεκτο.	**Άρθρο 508 - Έκθεση αναίρεσης.** Ο εισαγγελέας ο οποίος δεν ασκεί τα καθήκοντά του στο δικαστήριο που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση μπορεί να δηλώσει την αίτησή του για αναίρεση και στον γραμματέα του δικαστηρίου όπου υπηρετεί, ενώ ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου και στον γραμματέα του Αρείου Πάγου. **Άρθρο 509 - Πρόσθετοι λόγοι αναίρεσης.** Εκτός από τους λόγους που αναφέρονται στην έκθεση για την αναίρεση (άρθρο 473 παρ. 2 και 474 παρ. 4), μπορεί να προταθούν και πρόσθετοι λόγοι με έγγραφο που κατατίθεται δεκαπέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από την ορισμένη για τη συζήτηση της αναίρεσης ημέρα στον γραμματέα της εισαγγελίας του Αρείου Πάγου, και συντάσσεται ατελώς σχετική έκθεση επάνω στα έγγραφα που κατατίθενται. Αν δεν τηρηθεί η παραπάνω προθεσμία, οι πρόσθετοι λόγοι είναι απαράδεκτοι. Στη συζήτηση ύστερα από αναβολή, το έγγραφο των πρόσθετων λόγων αναίρεσης κατατίθεται δεκαπέντε ημέρες πριν από την ορισμένη νέα δικάσιμο, διαφορετικά είναι απαράδεκτο.
Άρθρο 510 - Λόγοι αναίρεσης. 1. Ως λόγοι για να αναιρεθεί η απόφαση μπορεί να προταθούν μόνο: Α) η απόλυτη ακυρότητα που συνέβη κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο (άρθρο 171)· Β) η σχετική ακυρότητα που συνέβη κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο (άρθρο 170 παρ. 1) και δεν καλύφθηκε σύμφωνα με το άρθρο 173 και 174, καθώς και η έλλειψη ακρόασης κατά το άρθρο 170 παρ. 2· Γ) η παράβαση των διατάξεων για τη δημοσιότητα της διαδικασίας στο ακροατήριο· Δ) η έλλειψη από την απόφαση της ειδικής αιτιολογίας που επιβάλλει το Σύνταγμα· Ε) η εσφαλμένη εφαρμογή ή ερμηνεία ουσιαστικής ποινικής διάταξης· ΣΤ) η παραβίαση του δεδικασμένου (άρθρο 57)· Ζ) η καθ' ύλην αναρμοδιότητα του δικαστηρίου που δίκασε· Η) η υπέρβαση εξουσίας. Υπέρβαση εξουσίας υπάρχει όταν το δικαστήριο άσκησε δικαιοδοσία που δεν του δίνει ο νόμος και ιδίως όταν: α) το δικαστήριο αποφάσισε για υπόθεση που δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία του· β) έλυσε προκαταρκτικό ζήτημα που υπάγεται σύμφωνα με ρητή διάταξη του νόμου στην αποκλειστική δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων· γ) έκρινε για την πολιτική αγωγή παραβαίνοντας αυτά που ορίζουν τα άρθρα 65 παρ. 1 και 66 παρ. 1· δ) καταδίκασε για έγκλημα για το οποίο δεν υποβλήθηκε η απαιτούμενη αίτηση ή έγκληση (άρθρα	**Άρθρο 510 - Λόγοι αναίρεσης.** 1. Ως λόγοι για να αναιρεθεί η απόφαση μπορεί να προταθούν μόνο: Α) η απόλυτη ακυρότητα που συνέβη κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο (άρθρο 171), Β) η σχετική ακυρότητα που συνέβη κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο και δεν καλύφθηκε, καθώς και η κατά το άρθρο 172 παρ. 2 έλλειψη ακρόασης, Γ) η παράβαση των διατάξεων για τη δημοσιότητα της διαδικασίας στο ακροατήριο, Δ) η έλλειψη από την απόφαση της ειδικής αιτιολογίας που επιβάλλει το Σύνταγμα, Ε) η εσφαλμένη ερμηνεία ή εφαρμογή ουσιαστικής ποινικής διάταξης, ΣΤ) η παραβίαση του δεδικασμένου και της εκκρεμοδικίας, Ζ) η καθ' ύλη αναρμοδιότητα του δικαστηρίου που δίκασε, Η) η παράνομη απόρριψη της έφεσης ως απαράδεκτης (άρθρο 476) ή ως ανυποστήρικτης (άρθρο 501 παρ. 1), Θ) η υπέρβαση εξουσίας. Υπέρβαση εξουσίας υπάρχει όταν το δικαστήριο άσκησε δικαιοδοσία που δεν του δίνει ο νόμος και ιδίως όταν: α) το δικαστήριο αποφάσισε για υπόθεση που δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία του, β) έλυσε προκαταρκτικό ζήτημα που υπάγεται σύμφωνα με ρητή διάταξη του νόμου στην αποκλειστική δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων, γ) καταδίκασε για έγκλημα για το οποίο δεν υποβλήθηκε η απαιτούμενη αίτηση ή έγκληση (άρθρα 41 και 53) ή

41 και 46) ή για το οποίο δεν δόθηκε η άδεια δίωξης (άρθρ. 54) ή για το οποίο δεν έχει ρητά επιτραπεί η έκδοση (άρθρο 438). 2. Εκτός από τους πιο πάνω λόγους μπορούν να προταθούν, σε ό,τι αφορά το πολιτικό μέρος της απόφασης και το σχετικό με την απόδοση όσων αφαιρέθηκαν και των πειστηρίων, και οι λόγοι αναίρεσης οι οποίοι καθιερώνονται από την πολιτική δικονομία.	για το οποίο δεν δόθηκε η άδεια δίωξης (άρθρο 56) ή για το οποίο δεν έχει ρητά επιτραπεί η έκδοση (άρθρο 438). 2. Από τους παραπάνω λόγους ο Άρειος Πάγος ερευνά τους υπό στοιχεία Α', ΣΤ', Ζ', Η' και Θ' προβαλλόμενους, έστω και αν τα πραγματικά περιστατικά που τους θεμελιώνουν δεν προτάθηκαν στο δικαστήριο της ουσίας. 3. Εκτός από τους πιο πάνω λόγους μπορούν να προταθούν, σε ό,τι αφορά το μέρος της απόφασης το σχετικό με την απόδοση όσων αφαιρέθηκαν και των πειστηρίων, και οι λόγοι αναίρεσης οι οποίοι προβλέπονται από την πολιτική δικονομία.
Άρθρο 511 - Λόγοι αναίρεσης που εξετάζονται αυτεπαγγέλτως. Αν κριθεί παραδεκτή η αίτηση αναίρεσης και εμφανιστεί εκείνος που την άσκησε (άρθρο 515), ο Άρειος Πάγος εξετάζει αυτεπαγγέλτως, αν και δεν προτάθηκαν, τους λόγους της αναίρεσης που αναφέρονται στα στοιχεία Α', Γ', Δ', Ε', ΣΤ' και Η' της παραγράφου 1 του άρθρου 510. Δεν επιτρέπεται όμως να χειροτερεύσει η θέση του κατηγορουμένου. Υπό τις ίδιες προϋποθέσεις ο Άρειος Πάγος αυτεπαγγέλτως λαμβάνει υπόψη το δεδικασμένο και, αν κριθεί και ένας βάσιμος λόγος, και την παραγραφή που επήλθε μετά τη δημοσίευση της προσβαλλόμενης απόφασης. Επίσης, αυτεπαγγέλτως εφαρμόζει τον επιεικέστερο νόμο που ισχύει μετά τη δημοσίευσή της. **Άρθρο 512 - Λόγοι για την αναίρεση της αθωωτικής απόφασης.** Οι λόγοι αναίρεσης που προβλέπονται στο άρθρο 510 εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις του άρθρου 506 στοιχ. α' και γ'.	**Άρθρο 511 - Λόγοι αναίρεσης που εξετάζονται αυτεπαγγέλτως.** Αν εμφανιστεί ο αναιρεσείων και κριθεί παραδεκτή η αίτηση αναίρεσης, ο Άρειος Πάγος εξετάζει αυτεπαγγέλτως, αν και δεν προτάθηκαν, όλους τους λόγους της αναίρεσης που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 510, εκτός από τον προβλεπόμενο στο στοιχ. Β. Δεν επιτρέπεται όμως να χειροτερεύσει η θέση του κατηγορουμένου. «Υπό τις ίδιες προϋποθέσεις ο Άρειος Πάγος αυτεπαγγέλτως λαμβάνει υπόψη το δεδικασμένο και, αν κριθεί και ένας βάσιμος λόγος, και την παραγραφή που επήλθαν μετά τη δημοσίευση της προσβαλλόμενης απόφασης.» [182] Επίσης, αυτεπαγγέλτως εφαρμόζει τον επιεικέστερο νόμο που ισχύει μετά τη δημοσίευσή της.
Άρθρο 513 - Διαδικασία. 1. Αν υπάρχει περίπτωση απαραδέκτου κατά το άρθρο 476, το δικαστήριο του Αρείου Πάγου απορρίπτει την αίτηση αναίρεσης ως απαράδεκτη και μπορεί να καταδικάσει εκείνον που την ασκεί σε χρηματική ποινή έως εκατό ευρώ. Διαφορετικά, αρχίζει η διαδικασία στον Άρειο Πάγο, σύμφωνα με τις διατάξεις των επομένων άρθρων. Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου κλητεύει τον αναιρεσείοντα και τους υπόλοιπους διαδίκους, με κλήση που επιδίδεται σύμφωνα με τα άρθρα 155-161 και μέσα στην προθεσμία του άρθρου 166, στο ακροατήριο του δικαστηρίου του Αρείου Πάγου ή στην ολομέλειά του· για την κλήτευση στην ολομέλεια απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του προέδρου του Αρείου Πάγου, αφού ληφθεί υπόψη η σοβαρότητα των λόγων αναίρεσης. Η αίτηση αναίρεσης υπέρ του νόμου από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου εισάγεται πάντοτε στην ολομέλεια. 2. Αν ζητεί την αναίρεση ο εισαγγελέας, δεν κλητεύεται αλλά εκπροσωπείται από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. 3. Οι διάδικοι παρίστανται στη συζήτηση με συνήγορο. Αν ο αναιρεσείων κρατείται στη φυλακή, μπορεί να διορίσει συνήγορο με δήλωσή του στο διευθυντή της φυλακής, οπότε συντάσσεται έκθεση, που διαβιβάζεται αμέσως στο γραμματέα του Αρείου Πάγου.	**Άρθρο 512 - Διαδικασία.** 1. Αν υπάρχει περίπτωση απαραδέκτου η αίτηση αναίρεσης απορρίπτεται κατά τη διαδικασία του άρθρου 476 και, εφόσον ασκήθηκε καταχρηστικά, το δικαστήριο επιβάλλει σε εκείνον που την άσκησε τα έξοδα στο πενταπλάσιο. Διαφορετικά, αρχίζει η διαδικασία στον Άρειο Πάγο, σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων άρθρων. Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου κλητεύει τον αναιρεσείοντα και τους υπόλοιπους διαδίκους, με κλήση που επιδίδεται σύμφωνα με τα άρθρα 155-162 και μέσα στην προθεσμία του άρθρου 166, στο ακροατήριο του δικαστηρίου του Αρείου Πάγου ή στην Ολομέλειά του.«Στην κλήση αναφέρεται ρητά ότι, αν ο αναιρεσείων δεν παραστεί στη συζήτηση ή στη μετ' αναβολή αυτής με συνήγορο, η αναίρεσή του απορρίπτεται ως ανυποστήρικτη. Σε περίπτωση αναίρεσης του εισαγγελέα εφαρμόζεται αναλόγως η παράγραφος 4 του άρθρου 340.»[183] Για την κλήτευση στην Ολομέλεια απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του προέδρου του Αρείου Πάγου, αφού ληφθεί υπόψη η σοβαρότητα των λόγων αναίρεσης. Στις οριζόμενες από το άρθρο 10 παρ. 2 περιπτώσεις, η αίτηση αναίρεσης εισάγεται στην Ολομέλεια του Αρείου Πάγου. 2. Αν ζητεί την αναίρεση ο εισαγγελέας, δεν κλητεύεται αλλά εκπροσωπείται από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. 3. Οι διάδικοι παρίστανται στη συζήτηση με συνήγορο. Αν ο αναιρεσείων κρατείται στη φυλακή, μπορεί να διορίσει συνήγορο με δήλωσή του στον διευθυντή της φυλακής, οπότε συντάσσεται έκθεση, που διαβιβάζεται αμέσως στον γραμματέα του Αρείου Πάγου.
	Άρθρο 513 - Υποχρέωση του εισαγγελέα για κατάθεση «σημειώματος». Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου καταθέτει «σημείωμα» είτε στη γραμματεία του Αρείου Πάγου είτε στον γραμματέα της έδρας μέχρι την έναρξη της συζήτησης της αναίρεσης. Οι διάδικοι δικαιούνται να λάβουν γνώση του περιεχομένου «του σημειώματος»[184].

[182] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 13 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[183] Όπως προστέθηκαν με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[184] Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

Άρθρο 514 - Συζήτηση. α) Μη εμφάνιση του αναιρεσείοντος. Αν δεν εμφανιστεί ο αναιρεσείων, η αίτησή του απορρίπτεται και μπορεί να καταδικασθεί σε χρηματική ποινή έως εκατό ευρώ. Κατά της απορριπτικής απόφασης του Αρείου Πάγου δεν επιτρέπεται ένδικο μέσο. Επίσης δεν επιτρέπεται δεύτερη αίτηση αναίρεσης. Κατ' εξαίρεση, ακόμα και αν δεν εμφανιστεί ο αναιρεσείων, ο Άρειος Πάγος αυτεπαγγέλτως: α) παραθέτει το σχετικό άρθρο του ποινικού νόμου που εφαρμόστηκε στην προσβαλλόμενη απόφαση, αν αυτό δεν έχει παρατεθεί σε αυτή ή έχει παρατεθεί εσφαλμένα και β) εφαρμόζει αυτεπαγγέλτως τον επιεικέστερο νόμο που ισχύει μετά τη δημοσίευση της απόφασης (άρθρο 511).	**Άρθρο 514 - Συζήτηση α) Μη εμφάνιση του αναιρεσείοντος.** Αν δεν εμφανιστεί ο αναιρεσείων, η αίτησή του απορρίπτεται ως ανυποστήρικτη και μπορεί να καταδικασθεί σε χρηματική ποινή έως εκατό ευρώ. Κατά της απορριπτικής απόφασης του Αρείου Πάγου δεν επιτρέπεται ένδικο μέσο. Επίσης δεν επιτρέπεται δεύτερη αίτηση αναίρεσης. Κατ' εξαίρεση, ακόμα και αν δεν εμφανιστεί ο αναιρεσείων, ο Άρειος Πάγος αυτεπαγγέλτως: α) παραθέτει το σχετικό άρθρο του ποινικού νόμου που εφαρμόστηκε στην προσβαλλόμενη απόφαση, αν αυτό δεν έχει παρατεθεί σε αυτή ή έχει παρατεθεί εσφαλμένα και β) εφαρμόζει αυτεπαγγέλτως τον επιεικέστερο νόμο που ισχύει μετά τη δημοσίευση της απόφασης (άρθρο 511).
Άρθρο 515 - Συζήτηση. β) Εμφάνιση του αναιρεσείοντος. 1. Με αίτηση ενός από τους διαδίκους ή του εισαγγελέα μπορεί το δικαστήριο του Αρείου Πάγου σε ιδιαιτέρως εξαιρετικές περιπτώσεις να αναβάλει για μια μόνο φορά τη συζήτηση σε ρητή δικάσιμο· στη δικάσιμο αυτή όλοι οι διάδικοι οφείλουν να εμφανιστούν χωρίς νέα κλήτευση, ακόμα και αν δεν ήταν παρόντες κατά τη δημοσίευση της αναβλητικής απόφασης. 2. Αν εμφανιστεί ο αναιρεσείων, η συζήτηση γίνεται σαν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι, ακόμα και αν κάποιος από αυτούς δεν εμφανίστηκε. Πρώτος αγορεύει ο συνήγορος του αναιρεσείοντος και ύστερα από αυτόν οι συνήγοροι του καθ' ου και των άλλων διαδίκων. Σ' αυτούς επιτρέπεται να απαντήσει ο συνήγορος του αναιρεσείοντος, οπότε ανταπαντούν οι συνήγοροι των αντιδίκων, για μια όμως μόνο φορά. Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, αν δεν ζητεί ο ίδιος την αναίρεση, αγορεύει τελευταίος. Ύστερα ακολουθεί η απόφαση. 3. Η αίτηση αναίρεσης απορρίπτεται, αν κριθεί αβάσιμη. Αν επιπλέον η αίτηση θεωρηθεί παράλογη, καταδικάζεται εκείνος που άσκησε την αναίρεση σε χρηματική ποινή έως δύο ευρώ και ενενήντα λεπτά (2,90).	**Άρθρο 515 - Συζήτηση. β) Εμφάνιση του αναιρεσείοντος.** 1. Με αίτηση ενός από τους διαδίκους ή του εισαγγελέα μπορεί το δικαστήριο του Αρείου Πάγου σε ιδιαιτέρως εξαιρετικές περιπτώσεις να αναβάλει για μία μόνο φορά τη συζήτηση σε ρητή δικάσιμο. Στη δικάσιμο αυτή όλοι οι διάδικοι οφείλουν να εμφανιστούν χωρίς νέα κλήτευση, ακόμα και αν δεν ήταν παρόντες κατά τη δημοσίευση της αναβλητικής απόφασης. 2. Αν εμφανιστεί ο αναιρεσείων, η συζήτηση γίνεται σαν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι, ακόμα και αν κάποιος από αυτούς δεν εμφανίστηκε. Πρώτος αγορεύει ο εισαγγελέας, ακολούθως ο συνήγορος του υποστηρίζοντος την κατηγορία και τελευταίος ο συνήγορος του κατηγορουμένου. Μετά τη συζήτηση παρέχεται προθεσμία τριών τουλάχιστον ημερών για την υποβολή υπομνημάτων από τους διαδίκους. 3. Η αίτηση αναίρεσης απορρίπτεται, αν κριθεί αβάσιμη. Αν επιπλέον η αίτηση θεωρηθεί προδήλως καταχρηστική στο σύνολό της, το δικαστήριο επιβάλλει σ' εκείνον που την άσκησε τα έξοδα στο πενταπλάσιο.
Άρθρο 516 - Αναίρεση για αναρμοδιότητα. 1. Αν η αίτηση αναίρεσης γίνει δεκτή λόγω αναρμοδιότητας του δικαστηρίου (άρθρ. 510 παρ. 1 στοιχ. Ζ'), ο Άρειος Πάγος αποφασίζει ταυτόχρονα την παραπομπή στο αρμόδιο δικαστήριο, το προσδιορίζει στην απόφαση και καταδικάζει τον ηττημένο στην πληρωμή των εξόδων. 2. Ο Άρειος Πάγος διατάσσει επίσης όσα ορίζονται στην παρ. 1 και όταν ζητείται να αναιρεθεί απόφαση που δέχτηκε καθ' ύλην αναρμοδιότητα (άρθρ. 504 παρ. 2), είτε γίνει δεκτή η αίτηση, είτε απορριφθεί ως αβάσιμη. 3. Το δικαστήριο που ορίστηκε ως αρμόδιο ενεργεί στη συνέχεια σύμφωνα με το άρθρο 135.	**Άρθρο 516 - Αναίρεση για αναρμοδιότητα.** 1. Αν η αίτηση αναίρεσης γίνει δεκτή λόγω αναρμοδιότητας του δικαστηρίου (άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Ζ), ο Άρειος Πάγος αποφασίζει ταυτόχρονα την παραπομπή στο δικαστήριο που προσδιορίζει ως αρμόδιο. 2. Ο Άρειος Πάγος διατάσσει επίσης όσα ορίζονται στην παρ. 1 και όταν ζητείται να αναιρεθεί απόφαση που δέχτηκε καθ' ύλη αναρμοδιότητα (άρθρο 504 παρ. 2) και η αίτηση γίνει δεκτή. 3. Το δικαστήριο που ορίστηκε ως αρμόδιο ενεργεί στη συνέχεια σύμφωνα με το άρθρο 134.
Άρθρο 517 - Αναίρεση λόγω δεδικασμένου. 1. Αν η απόφαση αναιρέθηκε, επειδή παραβιάστηκε το δεδικασμένο (άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. ΣΤ'), ο Άρειος Πάγος ακυρώνει την απόφαση και κηρύσσει απαράδεκτη την ποινική δίωξη (άρθρ. 57 παρ. 3). 2. Στην ίδια ενέργεια προβαίνει ο Άρειος Πάγος, αν η αναίρεση έγινε για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Η' δ'.	**Άρθρο 517 - Αναίρεση λόγω δεδικασμένου.** 1. Αν η απόφαση αναιρέθηκε επειδή παραβιάστηκε το δεδικασμένο ή η εκκρεμοδικία, ο Άρειος Πάγος ακυρώνει την απόφαση και κηρύσσει απαράδεκτη την ποινική δίωξη. 2. Στην ίδια ενέργεια προβαίνει ο Άρειος Πάγος, αν η αναίρεση έγινε για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Θ' γ'.
Άρθρο 518 - Αναίρεση για εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου. 1. Αν ασκηθεί αναίρεση επειδή έχει γίνει εσφαλμένη εφαρμογή ή ερμηνεία ουσιαστικής ποινικής διάταξης, ο Άρειος Πάγος δεν παραπέμπει την υπόθεση αλλά εφαρμόζει τη σωστή ποινική διάταξη και, αν δεν υπάρχει αξιόποινη πράξη, κηρύσσει αθώο τον κατηγορούμενο. Αν στην τελευταία περίπτωση υπάρχουν πολιτικές απαιτήσεις σύμφωνα με το άρθρο 71, ο Άρειος Πάγος αποφασίζει και γι' αυτές. 2. Αν η αναίρεση οφείλεται σε εσφαλμένη εφαρμογή ή ερμηνεία, επειδή λείπει στην απόφαση κάποιος όρος του αξιόποινου χαρακτήρα της πράξης για τον οποίο παρέλειψε να αποφανθεί το δικαστήριο, μολονότι ο όρος αυτός περιεχόταν στο παραπεμπτικό βούλευμα ή το κλητήριο θέσπισμα, ο Άρειος Πάγος παραπέμπει την υπόθεση για να συζητηθεί πάλι κατά το άρθρο 519.	**Άρθρο 518 - Αναίρεση για εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου.** 1. Αν ασκηθεί αναίρεση επειδή έχει γίνει εσφαλμένη εφαρμογή ή ερμηνεία ουσιαστικής ποινικής διάταξης, ο Άρειος Πάγος δεν παραπέμπει την υπόθεση αλλά εφαρμόζει τη σωστή ποινική διάταξη και, αν δεν υπάρχει αξιόποινη πράξη, κηρύσσει αθώο τον κατηγορούμενο. 2. Αν η αναίρεση οφείλεται σε εσφαλμένη εφαρμογή ή ερμηνεία επειδή λείπει στην απόφαση κάποιος όρος του αξιόποινου χαρακτήρα της πράξης για τον οποίο παρέλειψε να αποφανθεί το δικαστήριο, μολονότι ο όρος αυτός περιεχόταν στο παραπεμπτικό βούλευμα ή στο κλητήριο θέσπισμα, ο Άρειος Πάγος παραπέμπει την υπόθεση για να συζητηθεί πάλι κατά το επόμενο άρθρο.

Άρθρο 519 - Αναίρεση για άλλους λόγους. Αν η αναίρεση έγινε για έναν από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Α', Β', Γ', Δ' και Η', ο Άρειος Πάγος αποφασίζει μόνο για την αναίρεση, καταδικάζει τον ηττημένο στην πληρωμή των εξόδων και, αν συντρέχει περίπτωση, παραπέμπει έπειτα τη δίκη για νέα συζήτηση σε ομοειδές και ισόβαθμο δικαστήριο, άλλο από εκείνο του οποίου η απόφαση προσβλήθηκε με αναίρεση, ή στο ίδιο αν είναι δυνατή η σύνθεσή του από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που είχαν δικάσει την υπόθεση. **Άρθρο 520 - Αναίρεση για παραβάσεις μετά την ετυμηγορία.** Καταργήθηκε. **Άρθρο 521 - Αναίρεση ως προς τις ιδιωτικές απαιτήσεις.** Ο Άρειος Πάγος, αν συντρέχει περίπτωση, παραπέμπει την υπόθεση στο δευτεροβάθμιο πολιτικό δικαστήριο, έστω και αν η πρωτόδικη απόφαση θα ήταν ανέκκλητη λόγω ποσού, όταν η αναίρεση γίνει μόνο ως προς τις διατάξεις ή τα κεφάλαια της απόφασης που αφορούν τις ιδιωτικές απαιτήσεις του πολιτικώς ενάγοντος ή του κατηγορουμένου που αθωώθηκε ή το μέρος της απόφασης που αφορά την απόδοση όσων αφαιρέθηκαν ή των πειστηρίων (άρθρ. 373).	**Άρθρο 519 - Αναίρεση για άλλους λόγους.** Αν η αναίρεση έγινε για έναν από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Α', Β', Γ', Δ', «Η΄»[185] και Θ', ο Άρειος Πάγος αποφασίζει μόνο για την αναίρεση, και, αν συντρέχει περίπτωση, παραπέμπει έπειτα τη δίκη για νέα συζήτηση σε ομοειδές και ισόβαθμο δικαστήριο, άλλο από εκείνο του οποίου η απόφαση προσβλήθηκε με αναίρεση, ή στο ίδιο αν είναι δυνατή η σύνθεσή του από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που είχαν δικάσει την υπόθεση.
	Άρθρο 520 - Αναίρεση ως προς το κεφάλαιο περί δήμευσης ή απόδοσης. Ο Άρειος Πάγος, αν συντρέχει περίπτωση αμφισβήτησης της κυριότητας των κατασχεθέντων ή παραδοθέντων, παραπέμπει την υπόθεση στο δευτεροβάθμιο πολιτικό δικαστήριο, όταν η αναίρεση γίνει δεκτή μόνο ως προς το κεφάλαιο της απόφασης που αφορά τη δήμευση ή την απόδοση όσων αφαιρέθηκαν ή των πειστηρίων.
Άρθρο 522 - Εκτέλεση της απόφασης του Αρείου Πάγου. Η απόφαση που εκδόθηκε από τον Άρειο Πάγο στέλνεται χωρίς αναβολή από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου στον εισαγγελέα του αρμόδιου δικαστηρίου εφετών ή πρωτοδικών για να εκτελεστεί αμέσως. Πέρα από αυτό κάθε απόφαση του Αρείου Πάγου που απαγγέλλει αναίρεση ανακοινώνεται από τον ίδιο εισαγγελέα στους δικαστές που εξέδωσαν την απόφαση που αναιρέθηκε και σημειώνεται στο περιθώριο της απόφασης αυτής· μπορεί επίσης να διαταχθεί από τον Άρειο Πάγο και η δημοσίευσή της στον τύπο με δαπάνη του ηττημένου διαδίκου.	**Άρθρο 521 - Εκτέλεση της απόφασης του Αρείου Πάγου.** Η απόφαση που εκδόθηκε από τον Άρειο Πάγο στέλνεται χωρίς αναβολή από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου στον εισαγγελέα του αρμόδιου δικαστηρίου εφετών ή πρωτοδικών, για να εκτελεστεί αμέσως. Πέρα από αυτό, κάθε απόφαση του Αρείου Πάγου που απαγγέλλει αναίρεση ανακοινώνεται από τον ίδιο εισαγγελέα στους δικαστές που εξέδωσαν την απόφαση που αναιρέθηκε και σημειώνεται στο περιθώριο της απόφασης αυτής.
Άρθρο 523 - Σύνθεση του δικαστηρίου της παραπομπής. Στο δικαστήριο όπου παραπέμφθηκε η υπόθεση δεν επιτρέπεται να συμμετέχει ένορκος και δικαστής από αυτούς που δίκασαν προηγουμένως.	**Άρθρο 522 - Σύνθεση του δικαστηρίου της παραπομπής.** Στο δικαστήριο όπου παραπέμφθηκε η υπόθεση δεν επιτρέπεται να συμμετέχει ένορκος και δικαστής από αυτούς που δίκασαν προηγουμένως, εκτός αν η απόφαση αναιρέθηκε μόνο ως προς το σκέλος της ποινής και είναι δυνατή η συγκρότηση από τους ίδιους δικαστές.
	Άρθρο 523 - Επανεξέταση. Αν η αίτηση για αναίρεση απορρίφθηκε από παραδρομή ως ανυποστήρικτη ή απαράδεκτη ή αν κάποιος προταθείς λόγος αναίρεσης δεν κρίθηκε, με αίτηση του αναιρεσείοντα ή του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου ή αυτεπαγγέλτως, ο Άρειος Πάγος επανέρχεται για αποκατάσταση της παραδρομής ή κρίση του μη εξετασθέντος λόγου.«Η αίτηση για επανεξέταση προταθέντος λόγου αναίρεσης που δεν κρίθηκε πρέπει να υποβληθεί, με ποινή απαραδέκτου, εντός προθεσμίας ενός μηνός από την καθαρογραφή της απόφασης του Αρείου Πάγου.»[186] Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται όσα ορίζει το άρθρο 512.
Άρθρο 524 - Συζήτηση στο δικαστήριο της παραπομπής. 1. Η συζήτηση στο δικαστήριο όπου παραπέμφθηκε η υπόθεση κατά τα άρθρα 518 παρ. 2 και 519 γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του κώδικα· επίσης εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 135. 2. Αν η νέα συζήτηση διατάχθηκε ύστερα από αναίρεση που ασκήθηκε μόνο από εκείνον που καταδικάστηκε ή σε όφελός του, το δικαστήριο της παραπομπής δεσμεύεται από την απαγόρευση του άρθρου 470.	**Άρθρο 524 - Συζήτηση στο δικαστήριο της παραπομπής.** 1. Η συζήτηση στο δικαστήριο όπου παραπέμφθηκε η υπόθεση κατά τα άρθρα 518 παρ. 2 και 519 γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κώδικα. Επίσης εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 134. 2. Αν η νέα συζήτηση διατάχθηκε ύστερα από αναίρεση που ασκήθηκε μόνο από εκείνον που καταδικάστηκε ή σε όφελός του, το δικαστήριο της παραπομπής δεσμεύεται από την απαγόρευση του άρθρου 470.

[185] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[186] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

ΕΒΔΟΜΟ ΒΙΒΛΙΟ	
ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	**ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ**
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	
Άρθρο 525 - Επανάληψη σε όφελος του καταδικασμένου. 1. Η ποινική διαδικασία που περατώθηκε με αμετάκλητη απόφαση επαναλαμβάνεται, προς το συμφέρον του καταδικασμένου για πλημμέλημα ή κακούργημα, μόνο στις εξής περιπτώσεις: 1) αν δύο άνθρωποι καταδικάστηκαν για την ίδια πράξη με δύο διαφορετικές αποφάσεις και γίνεται αναμφισβήτητα φανερό από τη σύγκρισή τους ότι ένας από τους δύο είναι αθώος· 2) αν ύστερα από την οριστική καταδίκη κάποιου, αποκαλύφθηκαν νέα - άγνωστα στους δικαστές που τον καταδίκασαν - γεγονότα ή αποδείξεις, τα οποία μόνα τους ή σε συνδυασμό με εκείνα που είχαν προσκομιστεί προηγουμένως κάνουν φανερό ότι αυτός που καταδικάστηκε είναι αθώος ή καταδικάστηκε άδικα για έγκλημα βαρύτερο από εκείνο που πραγματικά τέλεσε· 3) αν βεβαιωθεί ότι άσκησαν ουσιώδη επιρροή στην καταδίκη του κατηγορουμένου ψευδείς καταθέσεις μαρτύρων ή γνωμοδοτήσεις πραγματογνωμόνων ή πλαστά αποδεικτικά έγγραφα ή πειστήρια, τα οποία είχαν προσαχθεί ή ληφθεί υπόψη στη διαδικασία του ακροατηρίου, ή δωροληψία ή άλλη από πρόθεση παράβαση καθήκοντος του δικαστή ή του ενόρκου που μετείχε στο δικαστήριο που απάγγειλε την καταδίκη· 4) αν μετά την αμετάκλητη καταδίκη αποδείχθηκε ότι ο καταδικασμένος αθωώθηκε με άλλη αμετάκλητη απόφαση ή βούλευμα και 5) αν με απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου διαπιστώνεται παραβίαση δικαιώματος που αφορά τον δίκαιο χαρακτήρα της διαδικασίας που τηρήθηκε ή την ουσιαστική διάταξη που εφαρμόσθηκε. 2. Οι κατά την παρ. 1 αρ. 3 αξιόποινες πράξεις της ψευδορκίας, της πλαστογραφίας, της δωροληψίας ή της παράβασης καθήκοντος πρέπει να αποδεικνύονται με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, εκτός αν δεν εκδόθηκε τέτοια απόφαση επειδή υπήρχαν νόμιμοι λόγοι που εμπόδιζαν την εκδίκαση της υπόθεσης στην ουσία της ή ανέστειλαν την ποινική δίωξη.	**Άρθρο 525 - Επανάληψη σε όφελος του καταδικασμένου.** 1. Η ποινική διαδικασία που περατώθηκε με αμετάκλητη απόφαση επαναλαμβάνεται, προς το συμφέρον του καταδικασμένου για πλημμέλημα ή κακούργημα, μόνο στις εξής περιπτώσεις: 1) αν δύο άνθρωποι καταδικάστηκαν για την ίδια πράξη με δύο διαφορετικές αποφάσεις και γίνεται αναμφισβήτητα φανερό από τη σύγκρισή τους ότι ένας από τους δύο είναι αθώος, 2) αν, ύστερα από την οριστική καταδίκη κάποιου, αποκαλύφθηκαν νέα - άγνωστα στους δικαστές που τον καταδίκασαν - γεγονότα ή αποδείξεις, τα οποία μόνα τους ή σε συνδυασμό με εκείνα που είχαν προσκομιστεί προηγουμένως, κάνουν φανερό ότι αυτός που καταδικάστηκε είναι αθώος ή καταδικάστηκε άδικα για έγκλημα βαρύτερο από εκείνο που πραγματικά τέλεσε, 3) αν βεβαιωθεί ότι άσκησαν ουσιώδη επιρροή στην καταδίκη του κατηγορουμένου ψευδείς καταθέσεις μαρτύρων ή γνωμοδοτήσεις πραγματογνωμόνων ή πλαστά αποδεικτικά έγγραφα ή πειστήρια, τα οποία είχαν προσαχθεί ή ληφθεί υπόψη στη διαδικασία του ακροατηρίου, 4) αν αποδείχθηκε δωροληψία δικαστή ή ενόρκου που μετείχε στο δικαστήριο που απήγγειλε την καταδίκη ή άλλη από πρόθεση παράβαση του δικαστικού τους καθήκοντος, 5) αν μετά την αμετάκλητη καταδίκη αποδείχθηκε ότι ο καταδικασμένος αθωώθηκε με άλλη αμετάκλητη απόφαση ή βούλευμα, 6) αν με απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ε.Δ.Δ.Α.) διαπιστώνεται παραβίαση δικαιώματος που αφορά το δίκαιο χαρακτήρα της διαδικασίας που τηρήθηκε ή την ουσιαστική διάταξη που εφαρμόσθηκε. Στην τελευταία περίπτωση δεν απαιτείται η διαπιστωθείσα από το Ε.Δ.Δ.Α. δικονομική παραβίαση να επηρέασε αρνητικά την κρίση του ποινικού δικαστηρίου. 2. Οι κατά την παρ. 1 αριθ. 3 αξιόποινες πράξεις της ψευδούς κατάθεσης της πλαστογραφίας, της ψευδούς βεβαίωσης, της υφαρπαγής ψευδούς βεβαίωσης, της δωροληψίας ή της παράβασης καθήκοντος πρέπει να αποδεικνύονται με αμετάκλητη δικαστική απόφαση εκτός αν δεν εκδόθηκε τέτοια απόφαση επειδή υπήρχαν νόμιμοι λόγοι που εμπόδιζαν την εκδίκαση της υπόθεσης στην ουσία της ή ανέστειλαν την ποινική δίωξη.
Άρθρο 525Α Επανάληψη της διαδικασίας κατά το μέρος που κρίθηκε ότι το Δημόσιο δεν υπέχει υποχρέωση σε αποζημίωση ή επιδικάσθηκε ανεπαρκής αποζημίωση στις περιπτώσεις του άρθρου 533 μπορεί να ζητήσει εκείνος που ζημιώθηκε, εφόσον έχει διαπιστωθεί με απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων παραβίαση, εκ μέρους του Ελληνικού Κράτους, της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου κατά τη διαμόρφωση της οικείας κρίσης.	**Άρθρο 526 - Επανάληψη της διαδικασίας επί καταδίκης από το Ε.Δ.Δ.Α. για μη αποζημίωση κατά το άρθρο 535.** Επανάληψη της διαδικασίας κατά το μέρος που κρίθηκε ότι το Δημόσιο δεν υπέχει υποχρέωση σε αποζημίωση ή επιδικάσθηκε ανεπαρκής αποζημίωση στις περιπτώσεις του άρθρου 535, μπορεί να ζητήσει εκείνος που ζημιώθηκε, εφόσον έχει διαπιστωθεί με απόφαση του Ε.Δ.Δ.Α. παραβίαση, εκ μέρους του Ελληνικού Κράτους, της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου κατά τη διαμόρφωση της οικείας κρίσης. Στην τελευταία περίπτωση δεν απαιτείται η διαπιστωθείσα από το Ε.Δ.Δ.Α. παραβίαση να επηρέασε αρνητικά την κρίση του ποινικού δικαστηρίου.
Άρθρο 526 - Επανάληψη σε βάρος εκείνου που αθωώθηκε. 1. Σε βάρος εκείνου που αθωώθηκε αμετάκλητα για κακούργημα ή πλημμέλημα η ποινική διαδικασία επαναλαμβάνεται μόνο: α) αν βεβαιωθεί ότι ουσιώδη επιρροή στην απόφαση για την αθώωση είχαν πλαστά έγγραφα ή πειστήρια ή δωροδοκία ή άλλη από πρόθεση παράβαση του δικαστικού καθήκοντος δικαστή ή ενόρκου που συνέπραξε στην αθώωση και β) αν από την αθώωση δεν έχει περάσει ο απαιτούμενος χρόνος για την παραγραφή του αξιοποίνου της πράξης. 2. Η αναφερόμενη στην παρ. 1 αξιόποινη πράξη της πλαστογραφίας ή της δωροδοκίας ή της παράβασης καθήκοντος δικαστή ή ενόρκου πρέπει να βεβαιώνεται με αμετάκλητη δικαστική απόφαση. 3. Οι παρ. 1 και 2 εφαρμόζονται και για εκείνον που αθωώθηκε	**Άρθρο 527 - Επανάληψη σε βάρος εκείνου που αθωώθηκε.** 1. Σε βάρος εκείνου που αθωώθηκε αμετάκλητα για κακούργημα ή πλημμέλημα η ποινική διαδικασία επαναλαμβάνεται, μόνον αν βεβαιωθεί ότι ουσιώδη επιρροή στην απόφαση για την αθώωση είχαν πλαστά έγγραφα ή πειστήρια, ή δωροδοκία δικαστή ή ενόρκου που συνέπραξε στην αθώωση, ή άλλη από πρόθεση παράβαση του δικαστικού τους καθήκοντος. 2. Εφόσον συντρέχει κάποια από τις περιπτώσεις της παρ. 1, η ποινική διαδικασία επαναλαμβάνεται, αν από την αθώωση δεν έχει περάσει ο απαιτούμενος χρόνος για την παραγραφή του αξιοποίνου της πράξης. 3. Η αναφερόμενη στην παρ. 1 αξιόποινη πράξη της πλαστογραφίας, της ψευδούς βεβαίωσης, της υφαρπαγής ψευδούς βεβαίωσης ή της δωροδοκίας ή της παράβασης

αμετάκλητα με βούλευμα του δικαστικού συμβουλίου.	καθήκοντος δικαστή ή ενόρκου, πρέπει να βεβαιώνεται με αμετάκλητη δικαστική απόφαση. 4. Οι παρ. 1 και 2 εφαρμόζονται και για εκείνον που αθωώθηκε αμετάκλητα με βούλευμα του δικαστικού συμβουλίου.
Άρθρο 527 - Ποιοι ζητούν την επανάληψη και με ποιες διατυπώσεις. 1. Η αίτηση για την επανάληψη της διαδικασίας υπέρ του καταδικασμένου υποβάλλεται από τον ίδιο ή το σύζυγό του ή τους εξ αίματος συγγενείς του μέχρι και του δεύτερου βαθμού ή από το συνήγορό του ή από τον εισαγγελέα του δικαστηρίου που τον καταδίκασε· η αίτηση αυτή μπορεί να υποβληθεί και μετά το θάνατο του καταδικασμένου ή έπειτα από την έκτιση ή την παραγραφή της ποινής που του επιβλήθηκε. 2. Την επανάληψη της διαδικασίας εναντίον του κατηγορουμένου που αθωώθηκε μπορεί να τη ζητήσει μόνο ο εισαγγελέας του δικαστηρίου που απάγγειλε την αθώωση ή ο προϊστάμενός του εισαγγελέας. 3. Η αίτηση πρέπει να περιέχει τους λόγους για τους οποίους ζητείται η επανάληψη, καθώς και τα στοιχεία που τους βεβαιώνουν, γιατί διαφορετικά είναι απαράδεκτη, και υποβάλλεται στον εισαγγελέα εφετών αν η αμετάκλητη καταδίκη ή αθώωση απαγγέλθηκε από πλημμελειοδικείο και στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου σε κάθε άλλη περίπτωση. Ο εισαγγελέας στον οποίο παραδόθηκε η αίτηση οφείλει σε ένα μήνα να ελέγξει με κάθε αποδεικτικό μέσο τη βασιμότητά της είτε ο ίδιος, είτε μέσω κάποιου ανακριτή ή εισαγγελέα· κατόπιν εισάγει την αίτηση στο αρμόδιο κατά το άρθρο 528 δικαστικό συμβούλιο ή δικαστήριο όπου υπηρετεί.	**Άρθρο 528 - Ποιοι ζητούν την επανάληψη και με ποιες διατυπώσεις.** 1. Η αίτηση για την επανάληψη της διαδικασίας υπέρ του καταδικασμένου υποβάλλεται από τον ίδιο ή τον σύζυγό του ή τον συνδεόμενο με σύμφωνο συμβίωσης ή τους εξ αίματος συγγενείς του μέχρι και του δεύτερου βαθμού ή από τον συνήγορό του ή από τον εισαγγελέα του δικαστηρίου που τον καταδίκασε. Η αίτηση αυτή μπορεί να υποβληθεί και μετά τον θάνατο του καταδικασμένου ή έπειτα από την έκτιση ή την παραγραφή της ποινής που του επιβλήθηκε. 2. Την επανάληψη της διαδικασίας εναντίον του κατηγορουμένου που αθωώθηκε μπορεί να την ζητήσει μόνον ο εισαγγελέας του δικαστηρίου που απήγγειλε την αθώωση. 3. Η αίτηση πρέπει να περιέχει τους λόγους για τους οποίους ζητείται η επανάληψη, καθώς και τα στοιχεία που τους βεβαιώνουν, γιατί διαφορετικά είναι απαράδεκτη, και υποβάλλεται στον εισαγγελέα εφετών αν η αμετάκλητη καταδίκη ή αθώωση απαγγέλθηκε από πλημμελειοδικείο, και στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου σε κάθε άλλη περίπτωση. Ο εισαγγελέας στον οποίο παραδόθηκε η αίτηση οφείλει σε ένα μήνα να ελέγξει με κάθε αποδεικτικό μέσο τη βασιμότητά της είτε ο ίδιος είτε μέσω κάποιου ανακριτή ή εισαγγελέα. Κατόπιν εισάγει την αίτηση στο αρμόδιο κατά το άρθρο 529 δικαστικό συμβούλιο ή δικαστήριο όπου υπηρετεί.
Άρθρο 528 - Αρμόδιο Δικαστήριο - Διαδικασία. 1. Αρμόδιο να αποφασίσει για την αίτηση της επανάληψης είναι κατά τις διακρίσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 527 το συμβούλιο εφετών ή του Αρείου Πάγου, αφού ακούσει τον οικείο εισαγγελέα και τον αιτούντα. Το συμβούλιο μπορεί να διατάξει συμπληρωματική έρευνα για να βεβαιωθούν οι λόγοι της αίτησης· αν δεχτεί την αίτηση ακυρώνει την απόφαση και αν κρίνει ότι η επανάληψη της συζήτησης στο ακροατήριο είναι αναγκαία παραπέμπει την υπόθεση για να συζητηθεί σε άλλο ομοιόβαθμο με αυτά που καταδίκασε δικαστήριο και στην περίπτωση του άρθρου 525 παρ. 1 αρ. 4 σε άλλο δικαστήριο ομοιόβαθμο με το ανώτερο από αυτά που δίκασαν αρχικά την υπόθεση. Κατά της απόφασης του συμβουλίου των εφετών επιτρέπεται αναίρεση στον εισαγγελέα και τον αιτούντα κατά τα άρθρα 484 και 485. 2. Αν στην περίπτωση του άρθρου 525 παρ. 1 αρ. 3 δεν εκδόθηκε καταδικαστική απόφαση επειδή δεν μπορούσε να εκδικαστεί στην ουσία της η υπόθεση ή επειδή υπήρχαν λόγοι που ανέστειλαν την ποινική δίωξη, τηρείται η διαδικασία των παρακάτω παραγράφων. 3. Η βεβαίωση του εγκλήματος της ψευδορκίας, της πλαστογραφίας, της δωροδοκίας ή της παράβασης του δικαστικού καθήκοντος που τελέστηκε σε βάρος του καταδικασμένου γίνεται από το δικαστήριο των εφετών, το οποίο είναι αρμόδιο να κρίνει την αίτηση για επανάληψη, αν η καταδίκη είχε απαγγελθεί από το πλημμελειοδικείο, διαφορετικά από το δικαστήριο των εφετών που πήρε εντολή από τον Άρειο Πάγο και που είναι διαφορετικό από εκείνο που καταδίκασε. Ο εισαγγελέας του δικαστηρίου των εφετών κλητεύει υποχρεωτικά (άρθρα 155-159 και 166) τον καταδικασμένο, εκείνον που ζητεί την επανάληψη της διαδικασίας αν είναι πρόσωπο διαφορετικό από τον προηγούμενο, και τους διαδίκους που είχαν παραστεί στη συζήτηση κατά την οποία απαγγέλθηκε η καταδίκη. Καλεί επίσης εκείνον στον οποίο αποδίδεται η ψευδορκία, η πλαστογραφία, η δωροδοκία ή η παράβαση του δικαστικού καθήκοντος να παραστεί, αν θέλει, στο ακροατήριο του δικαστηρίου των εφετών για να δώσει πληροφορίες ή εξηγήσεις. 4. Το δικαστήριο των εφετών της προηγούμενης παραγράφου σε δημόσια συνεδρίαση εξετάζει τους μάρτυρες που κάλεσαν οι διάδικοι ή ο εισαγγελέας και τα άλλα αποδεικτικά στοιχεία που	**Άρθρο 529 - Αρμόδιο δικαστήριο - Διαδικασία.** Αρμόδιο να αποφασίσει για την αίτηση επανάληψης είναι κατά τις διακρίσεις της παρ. 3 του άρθρου 528 το συμβούλιο εφετών ή του Αρείου Πάγου, αφού ακούσει τον οικείο εισαγγελέα και τον αιτούντα, ο οποίος κλητεύεται πριν από πέντε ημέρες και παρίσταται κατά τις διατάξεις του ΚΠΔ. Η αίτηση συζητείται στην ουσία της και δεν απορρίπτεται ως ανυποστήρικτη, ακόμη και αν δεν εμφανισθεί ο αιτών. Το συμβούλιο μπορεί να διατάξει συμπληρωματική έρευνα για να βεβαιωθούν οι λόγοι της αίτησης. Αν δεχτεί την αίτηση, ακυρώνει την απόφαση, και αν κρίνει ότι η επανάληψη της συζήτησης στο ακροατήριο είναι αναγκαία, παραπέμπει την υπόθεση για να συζητηθεί σε άλλο ομοιόβαθμο με αυτό που καταδίκασε δικαστήριο και στην περίπτωση «του άρθρου 525 παρ. 1 αρ. 5»[187] σε άλλο δικαστήριο ομοιόβαθμο με το ανώτερο από αυτά που δίκασαν αρχικά την υπόθεση. Κατά της απόφασης του συμβουλίου των εφετών επιτρέπεται αναίρεση στον εισαγγελέα και στον αιτούντα κατά τα άρθρα 484 και 485. **Άρθρο 530 - Διαδικασία βεβαίωσης λόγων επανάληψης.** 1. Αν στην περίπτωση του άρθρου 525 παρ. 1 αρ. 3 δεν εκδόθηκε καταδικαστική απόφαση επειδή δεν μπορούσε να εκδικαστεί στην ουσία της η υπόθεση ή επειδή υπήρχαν λόγοι που ανέστειλαν την ποινική δίωξη, τηρείται η διαδικασία των παρακάτω παραγράφων. 91 2. Η βεβαίωση του εγκλήματος της ψευδούς κατάθεσης, της πλαστογραφίας, της ψευδούς βεβαίωσης, της υφαρπαγής ψευδούς βεβαίωσης, της δωροδοκίας ή της παράβασης του δικαστικού καθήκοντος που τελέστηκε σε βάρος του καταδικασμένου γίνεται από το δικαστήριο των εφετών, το οποίο είναι αρμόδιο να κρίνει την αίτηση για επανάληψη, αν η καταδίκη είχε απαγγελθεί από το πλημμελειοδικείο, διαφορετικά από το δικαστήριο των εφετών που πήρε εντολή από τον Άρειο Πάγο και που είναι διαφορετικό από εκείνο που καταδίκασε. Ο εισαγγελέας του δικαστηρίου των εφετών κλητεύει υποχρεωτικά (άρθρα 155-160 και 166) τον καταδικασμένο, εκείνον που ζητεί την επανάληψη της διαδικασίας αν είναι πρόσωπο διαφορετικό από το προηγούμενο, και τους διαδίκους που είχαν παραστεί στη συζήτηση κατά την οποία απαγγέλθηκε η καταδίκη. Επίσης καλεί

[187] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

προσκομίστηκαν και, αφού ακούσει όσους εμφανίστηκαν από εκείνους που είχαν κλητευθεί κατά την παρ. 3, αποφαίνεται αμετάκλητα αν τελέστηκε η αξιόποινη πράξη που επικαλείται ο αιτών. 5. Αν το εφετείο αποφανθεί ότι έχει τελεστεί το έγκλημα που αναφέρεται στην αίτηση, το αρμόδιο συμβούλιο των εφετών ή ο Άρειος Πάγος, κατά τις διακρίσεις της παρ. 3 του άρθρου 527, εφόσον προκειμένου για ψευδομαρτυρία ή πλαστογραφία κρίνει ακόμα ότι αυτή είχε ουσιώδη επίδραση στην καταδίκη του κατηγορουμένου, δέχεται την αίτηση και διατάσσει όσα ορίζονται στην παρ. 1. Διαφορετικά, απορρίπτει την αίτηση. 6. Η επανάληψη σύμφωνα με το άρθρο 525 διατάσσεται για όλους όσοι καταδικάστηκαν. και όταν ένας μόνο τη ζήτησε, εκτός αν οι λόγοι για τους οποίους έχει ζητηθεί αρμόζουν αποκλειστικά και μόνο το πρόσωπό του.	εκείνον στον οποίο αποδίδεται η ψευδής κατάθεση, η πλαστογραφία, η ψευδής βεβαίωση, η υφαρπαγή ψευδούς βεβαίωσης, η δωροδοκία ή η παράβαση του δικαστικού καθήκοντος, να παραστεί, αν θέλει, στο ακροατήριο του δικαστηρίου των εφετών για να δώσει πληροφορίες ή εξηγήσεις. 3. Το δικαστήριο των εφετών της προηγούμενης παραγράφου σε δημόσια συνεδρίαση εξετάζει τους μάρτυρες που κάλεσαν οι διάδικοι ή ο εισαγγελέας, και τα άλλα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίστηκαν και, αφού ακούσει όσους εμφανίστηκαν από εκείνους που είχαν κλητευθεί κατά την παρ. 2, αποφαίνεται αμετάκλητα αν τελέστηκε η αξιόποινη πράξη που επικαλείται ο αιτών. 4. Αν το εφετείο αποφανθεί ότι έχει τελεστεί το έγκλημα που αναφέρεται στην αίτηση, το αρμόδιο συμβούλιο των εφετών ή ο Άρειος Πάγος, κατά τις διακρίσεις της παρ. 3 του άρθρου 528, εφόσον προκειμένου για ψευδομαρτυρία ή πλαστογραφία, ή ψευδή βεβαίωση ή υφαρπαγή ψευδούς βεβαίωσης κρίνει ακόμη ότι αυτή είχε ουσιώδη επίδραση στην καταδίκη του κατηγορουμένου, δέχεται την αίτηση και διατάσσει όσα ορίζονται στο άρθρο 529. Διαφορετικά, απορρίπτει την αίτηση.
Άρθρο 529 - Αναστολή της εκτέλεσης της ποινής. Μόλις υποβληθεί η αίτηση για επανάληψη της διαδικασίας, το συμβούλιο που είναι αρμόδιο να την κρίνει, αποφαίνεται μέσα σε τρεις ημέρες ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα, για την αναστολή ή μη της εκτέλεσης της ποινής που εκτίει ο καταδικασμένος.	**Άρθρο 531 - Αναστολή της εκτέλεσης της ποινής.** Μόλις υποβληθεί η αίτηση για επανάληψη της διαδικασίας, το συμβούλιο που είναι αρμόδιο να την κρίνει, αποφαίνεται μέσα σε τρεις ημέρες, ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα, για την αναστολή ή μη της εκτέλεσης της ποινής εφόσον υποβληθεί αίτημα από τον εισαγγελέα ή τον καταδικασμένο.
Άρθρο 530 - Επανάληψη της συζήτησης. 1. Η συζήτηση που διατάχτηκε να επαναληφθεί γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του κώδικα· η απόφαση που θα εκδοθεί μπορεί να προσβληθεί με τα ένδικα μέσα που επιτρέπονται από αυτόν. 2. Στο δικαστήριο απαγορεύεται να μετέχουν οι δικαστές ή οι ένορκοι που δίκασαν την πρώτη φορά. Αν το δικαστήριο κρίνει με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή του ότι δεν είναι δυνατή η εμφάνιση των μαρτύρων που εξετάστηκαν κατά την πρώτη συζήτηση, διατάσσει να διαβιβαστούν στο ακροατήριο οι μαρτυρικές καταθέσεις της πρώτης συζήτησης και οι ένορκες καταθέσεις που δόθηκαν κατά την ανάκριση· διαφορετικά, η διαδικασία ακυρώνεται. Οι μάρτυρες ή οι πραγματογνώμονες που καταδικάστηκαν για ψευδορκία (άρθρο 525 παρ. 1, αριθ. 3) δεν μπορούν να εξεταστούν ούτε διαβάζονται οι ένορκες καταθέσεις τους ή οι εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης. Εξετάζονται πάντοτε οι νέοι μάρτυρες που προσκλήθηκαν από τον εισαγγελέα ή από τους διαδίκους. Αν η επανάληψη ζητήθηκε σε όφελος εκείνου που καταδικάστηκε, το δικαστήριο δεν μπορεί να καταστήσει χειρότερη τη θέση του.	**Άρθρο 532 - Επανάληψη της συζήτησης.** 1. Η συζήτηση που διατάχθηκε να επαναληφθεί γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα. Η απόφαση που θα εκδοθεί μπορεί να προσβληθεί με τα ένδικα μέσα που επιτρέπονται από αυτόν. 2. Στο δικαστήριο απαγορεύεται να μετέχουν οι δικαστές ή οι ένορκοι που δίκασαν την πρώτη φορά. Αν το δικαστήριο κρίνει με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή του ότι δεν είναι δυνατή η εμφάνιση των μαρτύρων που εξετάστηκαν κατά την πρώτη συζήτηση, διατάσσει να διαβαστούν στο ακροατήριο οι μαρτυρικές καταθέσεις της πρώτης συζήτησης και οι ένορκες καταθέσεις που δόθηκαν κατά την ανάκριση, διαφορετικά, η διαδικασία ακυρώνεται. Οι μάρτυρες ή οι πραγματογνώμονες που καταδικάστηκαν για ψευδή κατάθεση (άρθρο 525 παρ. 1, αριθ. 3) δεν μπορούν να εξεταστούν, ούτε διαβάζονται οι ένορκες καταθέσεις τους ή οι εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης. Εξετάζονται πάντοτε οι νέοι μάρτυρες που προσκλήθηκαν από τον εισαγγελέα ή από τους διαδίκους.
	Άρθρο 533 - Επεκτατικό αποτέλεσμα. Η επανάληψη σύμφωνα με το άρθρο 525 διατάσσεται για όλους όσοι καταδικάστηκαν, και όταν ένας μόνο τη ζήτησε, εκτός αν οι λόγοι για τους οποίους έχει ζητηθεί αρμόζουν αποκλειστικά και μόνο στο πρόσωπό του.
	Άρθρο 534 - Απαγόρευση χειροτέρευσης της θέσης του αιτούντος. Αν η επανάληψη ζητήθηκε σε όφελος εκείνου που καταδικάστηκε, το δικαστήριο που δικάζει την υπόθεση μετά την επανάληψη που διατάχθηκε κατά το άρθρο 529, δεν μπορεί να καταστήσει χειρότερη τη θέση του.
ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ **Άρθρο 531 - Αίτηση που βεβαιώνει τους λόγους της.** Η αποκατάσταση που επιτρέπεται κατά τους όρους του ποινικού κώδικα διατάσσεται από το συμβούλιο των εφετών, στην περιφέρεια του οποίου κατοικεί μόνιμα εκείνος που τη ζητεί. Η αίτηση πρέπει να περιέχει και δήλωση των τόπων στους οποίους διέμενε μετά την απόλυσή του από τις φυλακές αυτός που την υπέβαλε, και παραδίδεται στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών του	

τόπου που κατοικεί, τώρα με τα αποδεικτικά στοιχεία της. Ο εισαγγελέας, αφού συγκεντρώσει τα στοιχεία που πιστοποιούν τους απαιτούμενους όρους για την αποκατάσταση και λάβει βεβαιώσεις για τη διαγωγή και τους πόρους του αιτούντος από τις αστυνομικές και δημοτικές ή κοινοτικές αρχές, καθώς και από τους ειρηνοδίκες των περιφερειών όπου διέμενε ο αιτών κατά το χρονικό διάστημα που προαναφέρθηκε, υποβάλλει όλα τα έγγραφα στον εισαγγελέα εφετών· ο τελευταίος εισάγει την αίτηση στο συμβούλιο εφετών. **Άρθρο 532 - Απόφαση για την αίτηση.** 1. Το συμβούλιο εφετών, αφού ακούσει τον αιτούντα, το συνήγορό του και τον εισαγγελέα, αποφαίνεται με βούλευμα για την αίτηση και μπορεί να διατάξει να συμπληρωθεί η βεβαίωση των λόγων της αίτησης από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών είτε από τον ίδιο είτε από κάποιο μέλος του είτε από ανακριτή. 2. Κατά του βουλεύματος του συμβουλίου εφετών επιτρέπεται αναίρεση και σ' εκείνον που υπέβαλε την αίτηση και στον εισαγγελέα. 3. Η απόφαση που διατάζει την αποκατάσταση σημειώνεται στο περιθώριο της καταδικαστικής απόφασης και στο ποινικό μητρώο του καταδικασμένου.	
ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	**ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ**
ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΕΚΕΙΝΩΝ ΠΟΥ ΚΡΑΤΗΘΗΚΑΝ ΚΑΙ ΜΕΤΕΠΕΙΤΑ ΑΘΩΩΘΗΚΑΝ	**ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΕΚΕΙΝΩΝ ΠΟΥ ΚΡΑΤΗΘΗΚΑΝ ΚΑΙ ΜΕΤΕΠΕΙΤΑ ΑΘΩΩΘΗΚΑΝ**
Άρθρο 533 - Ποιοι δικαιούνται αποζημίωση. 1. Έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από το δημόσιο αποζημίωση: (α) οι προσωρινά κρατηθέντες, που αθωώθηκαν αμετάκλητα με βούλευμα ή απόφαση δικαστηρίου, (β) οι κρατηθέντες με καταδικαστική απόφαση, η οποία μετέπειτα εξαφανίστηκε αμετάκλητα συνεπεία ένδικου μέσου και (γ) οι καταδικασθέντες και κρατηθέντες, που αθωώθηκαν με δικαστική απόφαση ύστερα από επανάληψη της διαδικασίας. Επίσης αποζημίωση δικαιούνται όσα από τα παραπάνω πρόσωπα τιμωρήθηκαν μετέπειτα με ποινή μικρότερης διάρκειας από αυτή που εξέτισαν αρχικά. 2. Όσοι κρατήθηκαν λόγω καταδίκης ή κρατήθηκαν προσωρινά κατά την παράγραφο 1 έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν αποζημίωση, και αν ακόμα έχουν απαλλαγεί επειδή, μολονότι τέλεσαν την πράξη, δεν τους επιβλήθηκε η ποινή για οποιονδήποτε λόγο.	**Άρθρο 535 - Ποιοι δικαιούνται αποζημίωση.** 1. Έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από το Δημόσιο αποζημίωση: α) οι προσωρινά κρατηθέντες, που αθωώθηκαν αμετάκλητα με βούλευμα ή απόφαση δικαστηρίου, β) οι κρατηθέντες με καταδικαστική απόφαση, η οποία μετέπειτα εξαφανίσθηκε αμετάκλητα συνεπεία ενδίκου μέσου και γ) οι καταδικασθέντες και κρατηθέντες, που αθωώθηκαν με δικαστική απόφαση ύστερα από επανάληψη της διαδικασίας. Επίσης αποζημίωση δικαιούνται όσα από τα παραπάνω πρόσωπα τιμωρήθηκαν μετέπειτα με ποινή μικρότερης διάρκειας από αυτή που εξέτισαν αρχικά. Αποζημίωση δικαιούνται και οι κρατηθέντες, για τους οποίους στη συνέχεια έπαυσε οριστικά η ποινική δίωξη ή κηρύχθηκε απαράδεκτη με αμετάκλητη απόφαση ή βούλευμα, εφόσον οι λόγοι της οριστικής παύσης ή του απαραδέκτου της ποινικής δίωξης ήταν πρόδηλο ότι συνέτρεχαν κατά τον χρόνο έκδοσης της καταδικαστικής απόφασης ή του παραπεμπτικού βουλεύματος ή η ποινική δίωξη θεωρήθηκε σαν να μη έγινε κατ' άρθρο 77. 2. Όσοι κρατήθηκαν λόγω καταδίκης ή κρατήθηκαν προσωρινά κατά την παρ. 1 έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν αποζημίωση, και αν ακόμη έχουν απαλλαγεί επειδή, μολονότι τέλεσαν την πράξη, δεν τους επιβλήθηκε ποινή για οποιονδήποτε λόγο. 3. Σε περίπτωση θανάτου του κατά τις προηγούμενες παραγράφους δικαιούχου πριν την συμπλήρωση της προθεσμίας υποβολής της αίτησης κατά το άρθρο 538, το σχετικό δικαίωμα μπορούν να ασκήσουν οι κληρονόμοι του, κατά το ποσοστό της κληρονομικής τους μερίδας. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία του άρθρου 538 παρ. 2 αρχίζει από την ημέρα θανάτου του αρχικού δικαιούχου. Αν ο κατά τις προηγούμενες παραγράφους δικαιούχος της αποζημίωσης αποβιώσει μετά την υποβολή της αίτησης, η αξίωση μεταβιβάζεται στους κληρονόμους του κατά το ποσοστό της κληρονομικής τους μερίδας, οι οποίοι έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν κατά τη συζήτηση.
Άρθρο 535 - Πότε δεν υπάρχει δικαίωμα για αποζημίωση. Το Δημόσιο δεν έχει υποχρέωση για αποζημίωση, αν εκείνος που καταδικάσθηκε ή κρατήθηκε προσωρινά έγινε από πρόθεση παραίτιος της καταδίκης ή της προσωρινής κράτησης.	**Άρθρο 536 - Πότε δεν υπάρχει δικαίωμα για αποζημίωση.** Το Δημόσιο δεν έχει υποχρέωση για αποζημίωση, αν εκείνος που καταδικάσθηκε ή κρατήθηκε προσωρινά έγινε από πρόθεση παραίτιος της καταδίκης ή της προσωρινής κράτησης.
Άρθρο 534 - Ποιοι άλλοι έχουν δικαίωμα για αποζημίωση. Αυτοτελή αξίωση για αποζημίωση με τις ίδιες προϋποθέσεις έχουν και εκείνοι, απέναντι στους οποίους ο καταδικασμένος ή ο προσωρινά κρατούμενος είχε σύμφωνα με το νόμο υποχρέωση διατροφής.	**Άρθρο 537 - Ποιοι άλλοι έχουν δικαίωμα για αποζημίωση.** Αυτοτελή αξίωση για αποζημίωση με τις ίδιες προϋποθέσεις έχουν και εκείνοι απέναντι στους οποίους ο καταδικασμένος ή ο προσωρινά κρατούμενος είχε σύμφωνα με τον νόμο υποχρέωση διατροφής.

Άρθρο 536 - Αρμόδιο δικαστήριο και ύψος αποζημίωσης.
1. Σχετικά με την υποχρέωση του δημοσίου για αποζημίωση αποφαίνεται το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση για την υπόθεση, με ιδιαίτερη ταυτόχρονη απόφαση, ύστερα από προφορική ή γραπτή αίτηση εκείνου που αθωώθηκε και αφού προηγουμένως ο αιτών και ο εισαγγελέας ακουσθούν.
2. Σε περίπτωση που γίνει δεκτή η αίτηση εκείνου που αθωώθηκε, του επιδικάζεται κατ' αποκοπή ημερήσια αποζημίωση συνολικά για τεκμαρτή περιουσιακή ζημία και για ηθική βλάβη, η οποία δεν μπορεί να είναι κατώτερη των οκτώ ευρώ και ογδόντα λεπτών (8,80) ούτε ανώτερη των είκοσι εννέα (29) ευρώ την ημέρα και της οποίας το ύψος προσδιορίζεται αφού ληφθεί υπόψη και η οικονομική και οικογενειακή κατάσταση του δικαιούχου. Το κατώτερο και το ανώτερο όριο της αποζημίωσης μπορεί να αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης.

Άρθρο 537 - Μεταγενέστερη αίτηση.
1. Εκείνος που ζημιώθηκε μπορεί να υποβάλει και αργότερα την αίτησή του για αποζημίωση στο ίδιο δικαστήριο.
2. Στην περίπτωση αυτή η αίτηση παραδίδεται στον εισαγγελέα του δικαστηρίου αυτού μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δέκα (10) ημερών από την απαγγελία της απόφασης στο ακροατήριο ή από την κοινοποίηση στον προσωρινά κρατούμενο του απαλλακτικού βουλεύματος ή της απαλλακτικής απόφασης που εκδόθηκε ερήμην του. Η παραπάνω προθεσμία δεν παρεκτείνεται λόγω αποστάσεως. Η αίτηση εισάγεται στο δικαστήριο ή στο συμβούλιο, που συγκαλείται ειδικώς και εκτάκτως για την εκδίκασή της κατά το δυνατό σε μία από τις πρώτες εργάσιμες ημέρες μετά την παράδοση της αίτησης.
3. Το δικαστήριο αποτελείται κατά προτίμηση από τους ίδιους δικαστές που αποφάνθηκαν για την ποινική υπόθεση.

Άρθρο 538 - Ακυρότητα της απόφασης.
Απόφαση που αναγνωρίζει υποχρέωση του δημοσίου για αποζημίωση, αν εκδόθηκε κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 536 και 537, είναι άκυρη.

Άρθρο 539 - Αγωγή για την αποζημίωση.
1. Αν αναγνωρισθεί από το ποινικό δικαστήριο μόνο η υποχρέωση για αποζημίωση από το δημόσιο, χωρίς να επιδικασθεί αποζημίωση, ή αν η επιδικασθείσα αποζημίωση κρίνεται από τον δικαιούχο ανεπαρκής για να καλύψει το σύνολο της ζημίας του ή από το δημόσιο υπερβολική, οι διάδικοι μπορούν να εγείρουν αγωγή στα πολιτικά δικαστήρια, κατά τη διαδικασία των άρθρων 663 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, που δεν μπορούν να εξετάσουν πάλι την ύπαρξη αυτής της υποχρέωσης, για τον ακριβή προσδιορισμό του ποσού της αποζημίωσης. Μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί το δικαστήριο να υπερβεί το ανώτατο όριο της παραγράφου 2 του άρθρου 536.
2. Η αξίωση παραγράφεται ύστερα από δύο χρόνια από την ημέρα που έγινε αμετάκλητη η απόφαση για την ποινική υπόθεση.
3. Η αξίωση μεταβιβάζεται στους κληρονόμους εκείνου που ζημιώθηκε, αφού αναγνωρισθεί από το ποινικό δικαστήριο. Είναι άκυρη η εκχώρηση και η κατάσχεσή της πριν τελεσιδικήσει η απόφαση που επιδικάζει την αποζημίωση.

Άρθρο 540 - Αντικείμενο της αξίωσης στα πολιτικά δικαστήρια.
1. Αντικείμενο της αξίωσης για αποζημίωση στα πολιτικά δικαστήρια είναι κάθε ζημία που προκλήθηκε από την ολική ή μερική εκτέλεση της ποινής ή της προσωρινής κράτησης στην περιουσιακή κατάσταση εκείνου που κρατήθηκε προσωρινά ή καταδικάσθηκε, κρατήθηκε και μετέπειτα αθωώθηκε και η ηθική βλάβη που αυτός υπέστη. Τα όρια των άρθρων 536 και 539 δεν αφορούν τους δικαιούχους του άρθρου 534.
2. Εκτέλεση ποινής θεωρείται και η προσωρινή κράτηση που υπολογίσθηκε σ' αυτή.

Άρθρο 538 - Υποβολή της αίτησης.
1. Εκείνος που έχει δικαίωμα να ζητήσει αποζημίωση, υποβάλει την αίτησή του στο ίδιο δικαστήριο ή δικαστικό συμβούλιο που εξέδωσε την αθωωτική απόφαση ή βούλευμα ή εξαφάνισε την καταδικαστική απόφαση συνεπεία ενδίκου μέσου. Όταν το δικαστήριο αυτό είναι το μικτό ορκωτό δικαστήριο ή το μικτό ορκωτό εφετείο και η σύνοδος έχει λήξει, αρμόδιο είναι το αντίστοιχο τριμελές ή πενταμελές εφετείο.
2. Η αίτηση υποβάλλεται γραπτά και παραδίδεται στον εισαγγελέα του αρμόδιου δικαστηρίου ή δικαστικού συμβουλίου μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από το αμετάκλητο της απόφασης ή του βουλεύματος ή από την έκδοση της απόφασης επί της αιτήσεως για επανάληψη της διαδικασίας.

Άρθρο 539 - Εκδίκαση της αίτησης.
1. Η αίτηση εισάγεται αμέσως στο δικαστήριο ή στο δικαστικό συμβούλιο προς εκδίκαση, αφού ειδοποιηθεί ο αιτών ή ο αντίκλητός του για να προσέλθει και να εκθέσει τις απόψεις του εικοσιτέσσερις τουλάχιστον ώρες πριν από την εισαγωγή της υπόθεσης στο δικαστήριο ή στο δικαστικό συμβούλιο. Την ειδοποίηση ενεργεί ο γραμματέας της εισαγγελίας με οποιοδήποτε μέσο (και προφορικά και τηλεφωνικά) στην αναγραφόμενη στην αίτηση διεύθυνση και σημειώνει τούτο στο φάκελο της δικογραφίας.
2. Το δικαστήριο και το δικαστικό συμβούλιο αποτελείται κατά προτίμηση από τους ίδιους δικαστές που αποφάνθηκαν για την ποινική υπόθεση.
3. Σχετικά με την υποχρέωση του Δημοσίου για αποζημίωση αποφαίνεται το δικαστήριο ή το δικαστικό συμβούλιο, αφού προηγουμένως ακουστούν ο αιτών και ο εισαγγελέας.

Άρθρο 540 - Προσδιορισμός αποζημίωσης.
Σε περίπτωση που γίνει δεκτή η αίτηση για αποζημίωση, επιδικάζεται στον αιτούντα αμετακλήτως κατ' αποκοπή αποζημίωση συνολικά για τεκμαρτή περιουσιακή ζημία και για ηθική βλάβη, η οποία δεν μπορεί να είναι κατώτερη των είκοσι (20) ευρώ ούτε ανώτερη των πενήντα (50) ευρώ την ημέρα και της οποίας το ύψος προσδιορίζεται αφού ληφθεί υπόψη και η οικονομική και οικογενειακή κατάσταση του δικαιούχου. Το κατώτερο και το ανώτερο όριο της αποζημίωσης μπορεί να αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

3. Στην προσωρινή κράτηση υπολογίζεται και η κράτηση που έγινε πριν από αυτήν με ένταλμα της ανακριτικής αρχής για την πράξη για την οποία διατάχθηκε η κράτηση.	
Άρθρο 541 - Υποκατάσταση του δημοσίου στα δικαιώματα του ζημιωμένου. Έως το ποσό της αποζημίωσης που πληρώθηκε, το δημόσιο υποκαθίσταται αυτοδικαίως στα δικαιώματα του ζημιωμένου, ως ειδικός διάδοχος, εναντίον οποιουδήποτε που με παράνομη ενέργεια έγινε αίτιος να καταδικασθεί ή προσωρινά να κρατηθεί αυτός που ζημιώθηκε. Οι δικαστικοί λειτουργοί που λαμβάνουν τις αποφάσεις τους σύμφωνα με το νόμο δεν ευθύνονται για καταδίκη ή προσωρινή κράτηση που επέβαλαν, εκτός αν δεν ενήργησαν στο πλαίσιο των καθηκόντων τους και θεμελιώνεται σε βάρος τους ποινικό αδίκημα.	**Άρθρο 541 - Υποκατάσταση του Δημοσίου στα δικαιώματα του ζημιωμένου.** Έως το ποσό της αποζημίωσης που πληρώθηκε, το Δημόσιο υποκαθίσταται αυτοδικαίως στα δικαιώματα του ζημιωμένου, ως ειδικός διάδοχος, εναντίον οποιουδήποτε που με παράνομη ενέργεια έγινε αίτιος να καταδικασθεί ή προσωρινά να κρατηθεί αυτός που ζημιώθηκε. Οι δικαστικοί λειτουργοί που λαμβάνουν τις αποφάσεις τους σύμφωνα με τον νόμο δεν ευθύνονται για καταδίκη ή προσωρινή κράτηση που επέβαλαν, εκτός αν δεν ενήργησαν στο πλαίσιο των καθηκόντων τους και θεμελιώνεται σε βάρος τους ποινικό αδίκημα, για το οποίο καταδικάστηκαν αμετάκλητα.
Άρθρο 542 - Εφαρμογή και στον Άρειο Πάγο και στα υπόλοιπα δικαστήρια. 1. Οι διατάξεις των άρθρων 533-541 εφαρμόζονται ανάλογα και από τον Άρειο Πάγο, όταν αυτός απαλλάσσει εκείνον που καταδικάσθηκε ή παραπέμφθηκε για κακούργημα ή πλημμέλημα. 2. Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται επίσης από τα στρατιωτικά δικαστήρια. **Άρθρο 543 - Εφαρμογή και υπέρ των αλλοδαπών.** Οι διατάξεις των άρθρων 533-542 εφαρμόζονται και υπέρ των αλλοδαπών ή ανιθαγενών. **Άρθρο 544 - Έννοια δικαστηρίου και απόφασης.** Στις διατάξεις των άρθρων 533-542 ως δικαστήριο και απόφαση νοούνται και τα δικαστικά συμβούλια και τα βουλεύματά τους.	**Άρθρο 542 - Εφαρμογή και στον Άρειο Πάγο και στα στρατιωτικά δικαστήρια.** 1. Οι διατάξεις των άρθρων 535-540 εφαρμόζονται ανάλογα και από τον Άρειο Πάγο, όταν αυτός απαλλάσσει εκείνον που καταδικάσθηκε ή παραπέμφθηκε για κακούργημα ή πλημμέλημα. 2. Οι διατάξεις των άρθρων 535-540 εφαρμόζονται και από τα στρατιωτικά δικαστήρια.
Άρθρο 545 Σε περίπτωση μεταγενέστερης αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης λόγω επανάληψης της διαδικασίας κατά εκείνου που είχε αθωωθεί αμετάκλητα, αυτοί που εισέπραξαν την αποζημίωση είναι υποχρεωμένοι να την επιστρέψουν στο Δημόσιο.	**Άρθρο 543 - Επιστροφή αποζημίωσης.** Σε περίπτωση μεταγενέστερης αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης λόγω επανάληψης της διαδικασίας κατά εκείνου που είχε αθωωθεί αμετάκλητα, αυτοί που εισέπραξαν την αποζημίωση είναι υποχρεωμένοι να την επιστρέψουν προς το Δημόσιο.
	Άρθρο 544 - Αναλογική εφαρμογή και σε περίπτωση κατάσχεσης και δέσμευσης περιουσίας. Οι διατάξεις των άρθρων 535-540 εφαρμόζονται ανάλογα και για την αποκατάσταση της περιουσιακής και ηθικής βλάβης που προκαλείται από την επιβολή κατάσχεσης ή τη δέσμευση περιουσίας στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, εφόσον εκ των υστέρων αποδειχθεί ότι αυτή δεν ήταν δικαιολογημένη. Στην περίπτωση αυτή για τον προσδιορισμό της αποζημίωσης, εντός των ορίων του άρθρου 540, λαμβάνεται υπόψη η διάρκεια της δέσμευσης του πράγματος ή της περιουσίας και η αξία της.
ΟΓΔΟΟ ΒΙΒΛΙΟ	
ΕΚΤΕΛΕΣΗ	
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΕΣ	
Άρθρο 546 - Πότε η απόφαση είναι εκτελεστή. 1. Η καταδικαστική απόφαση και κάθε διάταξη του δικαστή ή του εισαγγελέα εκτελείται μόλις γίνει αμετάκλητη, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά σε ειδικές περιπτώσεις. 2. Αμετάκλητη είναι η απόφαση κατά της οποίας δεν επιτρέπεται ένδικο μέσο ή δεν ασκήθηκε μέσα στη νόμιμη προθεσμία το επιτρεπόμενο ένδικο μέσο ή ασκήθηκε εμπρόθεσμα και απορρίφθηκε.	**Άρθρο 545 - Πότε η απόφαση είναι εκτελεστή.** Η καταδικαστική απόφαση και κάθε διάταξη του δικαστή ή του εισαγγελέα εκτελείται μόλις γίνει αμετάκλητη, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά σε ειδικές περιπτώσεις. **Άρθρο 546 - Πότε η απόφαση είναι αμετάκλητη.** Αμετάκλητη είναι η απόφαση κατά της οποίας δεν επιτρέπεται ένδικο μέσο ή δεν ασκήθηκε μέσα στην νόμιμη προθεσμία το επιτρεπόμενο ένδικο μέσο ή ασκήθηκε εμπρόθεσμα και απορρίφθηκε.
Άρθρο 547 - Πότε εκτελείται η αθωωτική απόφαση. Η αθωωτική απόφαση εκτελείται μόλις απαγγελθεί, εκτός αν σε ειδικές περιπτώσεις ο νόμος ορίζει διαφορετικά.	**Άρθρο 547 - Πότε εκτελείται η αθωωτική απόφαση.** Η αθωωτική απόφαση εκτελείται μόλις απαγγελθεί, εκτός αν σε ειδικές περιπτώσεις ο νόμος ορίζει διαφορετικά.
Άρθρο 548 - Πότε εκτελείται η προπαρασκευαστική απόφαση. Η προπαρασκευαστική απόφαση εκτελείται μόλις απαγγελθεί. Το δικαστήριο μπορεί πάντοτε να ανακαλεί αυτές τις αποφάσεις του.	**Άρθρο 548 - Πότε εκτελείται η προπαρασκευαστική απόφαση.** Η προπαρασκευαστική απόφαση εκτελείται μόλις απαγγελθεί. Το

	δικαστήριο μπορεί πάντοτε να ανακαλεί αυτές τις αποφάσεις του, εκτός αν λύεται με αυτές οριστικά ένα ζήτημα.
Άρθρο 549 - Ποιοι φροντίζουν για την εκτέλεση της απόφασης. 1. Για την εκτέλεση της απόφασης φροντίζει αυτεπαγγέλτως ο εισαγγελέας ή ο δημόσιος κατήγορος του δικαστηρίου που την έχει εκδώσει, ενώ σε όσα πταισματοδικεία δεν υπάρχει δημόσιος κατήγορος (άρθρ. 27) για την εκτέλεση φροντίζει ο πταισματοδίκης. 2. Ο επιφορτισμένος με την εκτέλεση μπορεί να εξουσιοδοτήσει άλλον εισαγγελέα, δημόσιο κατήγορο ή πταισματοδίκη, ιδίως όταν ο καταδικασμένος διαμένει έξω από την έδρα του επιφορτισμένου με την εκτέλεση, και ο τελευταίος εγκρίνει την έκτιση της ποινής σε φυλακή έξω από την περιφέρειά του. 3. Η εκτέλεση της απόφασης με την οποία επιβλήθηκε ποινή περιοριστική της ελευθερίας σε στρατιωτικό ξηράς, θάλασσας, αέρα ή της χωροφυλακής, ή σε πρόσωπο που υπηρετεί στο σώμα της αστυνομίας πόλεων ή στην πυροσβεστική υπηρεσία γίνεται με διαταγή του προϊσταμένου του υπουργού, ο οποίος μετά τη λήψη της καταδικαστικής απόφασης και της αίτησης του κατά την παρ. 1 εισαγγελέα για εκτέλεση, οφείλει χωρίς αναβολή να παραδώσει στον εισαγγελέα τον καταδικασμένο ή να φροντίσει αμέσως για την εκτέλεση, όταν ο νόμος ορίζει ότι αυτή θα γίνει σε ειδικές στρατιωτικές φυλακές. 4. Οι αποφάσεις που αναφέρονται στα υπόλοιπα πρόσωπα του άρθρου 157, καθώς και στα πρόσωπα του άρθρου 158, ανακοινώνονται στους προϊσταμένους τους μόλις εκτελεσθούν. 5. Για την εκτέλεση των αποφάσεων των δικαστηρίων ανηλίκων φροντίζει αυτεπαγγέλτως ο αρμόδιος εισαγγελέας ανηλίκων και, αν η απόφαση έχει εκδοθεί από το εφετείο ανηλίκων, ο εισαγγελέας του δικαστηρίου αυτού, ο οποίος μπορεί να αναθέσει την εκτέλεση στον εισαγγελέα ανηλίκων. Επίσης, ο ίδιος εισαγγελέας επιβλέπει την εφαρμογή των αναμορφωτικών και θεραπευτικών μέτρων, καθώς και τον περιορισμό σε ειδικά καταστήματα κράτησης νέων.	**Άρθρο 549 - Ποιοι φροντίζουν για την εκτέλεση της απόφασης.** 1. Για την εκτέλεση της απόφασης φροντίζει αυτεπαγγέλτως ο εισαγγελέας του δικαστηρίου που την έχει εκδώσει. 2. Ο επιφορτισμένος με την εκτέλεση μπορεί να εξουσιοδοτήσει άλλον εισαγγελέα, ιδίως όταν ο καταδικασμένος διαμένει έξω από την έδρα του επιφορτισμένου με την εκτέλεση και ο τελευταίος εγκρίνει την έκτιση της ποινής σε φυλακή έξω από την περιφέρειά του. 93 3. Οι αποφάσεις που αναφέρονται στα πρόσωπα του άρθρου 158 ανακοινώνονται στους προϊσταμένους τους μόλις εκτελεστούν. 4. Για την εκτέλεση των αποφάσεων των δικαστηρίων ανηλίκων φροντίζει αυτεπαγγέλτως ο αρμόδιος εισαγγελέας ανηλίκων και, αν η απόφαση έχει εκδοθεί από το εφετείο ανηλίκων, ο εισαγγελέας του δικαστηρίου αυτού, ο οποίος μπορεί να αναθέσει την εκτέλεση στον εισαγγελέα ανηλίκων. Επίσης ο ίδιος εισαγγελέας επιβλέπει την εφαρμογή των αναμορφωτικών και θεραπευτικών μέτρων, καθώς και τον περιορισμό στα ειδικά καταστήματα κράτησης νέων.
Άρθρο 550 - Εκτέλεση περισσότερων αποφάσεων για το ίδιο έγκλημα. Στην περίπτωση που υπάρχουν περισσότερες αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις εναντίον του ίδιου προσώπου για την ίδια πράξη εκτελείται μόνο εκείνη που επιβάλλει την ελαφρότερη ποινή· αν υπάρχει αμφιβολία γι' αυτό αποφαίνεται αμετάκλητα το αρμόδιο δικαστήριο (άρθρ. 565). Με την εκτέλεση της απόφασης που επιβάλλει την ελαφρότερη ποινή ακυρώνονται αυτοδικαίως όλες οι άλλες αποφάσεις.	**Άρθρο 550 - Εκτέλεση περισσότερων αποφάσεων για το ίδιο έγκλημα.** Στην περίπτωση που υπάρχουν περισσότερες αμετάκλητες αποφάσεις εναντίον του ίδιου προσώπου για την ίδια πράξη, εκτελείται μόνο εκείνη που επιβάλλει την ελαφρότερη ποινή. Αν υπάρχει αμφιβολία γι' αυτό, αποφαίνεται το αρμόδιο δικαστήριο κατά τη διαδικασία του άρθρου 561. Με την εκτέλεση της απόφασης που επιβάλλει την ελαφρότερη ποινή, ακυρώνονται αυτοδικαίως όλες οι άλλες αποφάσεις.
Άρθρο 551 - Εκτέλεση περισσότερων αποφάσεων για διαφορετικά εγκλήματα. 1. Αν πρόκειται να εκτελεστούν κατά του ίδιου προσώπου περισσότερες αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις για διαφορετικά εγκλήματα που συρρέουν, εφαρμόζονται οι ορισμοί του Ποινικού Κώδικα για τη συρροή. 2. Αν στις καταδίκες που απαγγέλθηκαν η κατά την επόμενη παράγραφο ποινή βάσης επιβλήθηκε από το τριμελές ή μονομελές πλημμελειοδικείο, αρμόδιο για να καθορίσει τη συνολική ποινή που πρέπει να εκτιθεί είναι το μονομελές πλημμελειοδικείο. Αν οι καταδίκες απαγγέλθηκαν από το πταισματοδικείο, αρμόδιο για τον καθορισμό της συνολικής ποινής είναι το δικαστήριο αυτό. Σε κάθε άλλη περίπτωση αρμόδιο για τον καθορισμό της συνολικής ποινής είναι το Μονομελές Εφετείο. 3. Για τον καθορισμό της συνολικής ποινής, ως ποινή βάσης λαμβάνεται υπόψη η βαρύτερη από αυτές, σε περίπτωση δε ίσης διάρκειας αυτών λαμβάνεται υπόψη η νεώτερη απόφαση. Αν μεταξύ των προς εκτέλεση αποφάσεων υπάρχει και απόφαση που αμετάκλητα έχει καθορίσει συνολική ποινή, για τον καθορισμό της νέας συνολικής ποινής λαμβάνεται ως βάση η καθορισθείσα συνολική ποινή, εάν αυτή είναι βαρύτερη από τις ποινές που επιβλήθηκαν με τις άλλες αποφάσεις. Στην περίπτωση αυτή για τον καθορισμό της κατά την προηγούμενη παράγραφο	**Άρθρο 551 - Εκτέλεση περισσότερων αποφάσεων για διαφορετικά εγκλήματα.** 1. Αν πρόκειται να εκτελεστούν κατά του ίδιου προσώπου περισσότερες καταδικαστικές αποφάσεις για διαφορετικά εγκλήματα που συρρέουν, εφαρμόζονται οι ορισμοί του Ποινικού Κώδικα για τη συρροή. 2. Αν στις καταδίκες που απαγγέλθηκαν η κατά την επόμενη παράγραφο ποινή βάσης επιβλήθηκε από το τριμελές ή μονομελές πλημμελειοδικείο, αρμόδιο για να καθορίσει τη συνολική ποινή που πρέπει να εκτιθεί είναι το μονομελές πλημμελειοδικείο. Σε κάθε άλλη περίπτωση αρμόδιο είναι το μονομελές εφετείο. 3. Για τον καθορισμό της συνολικής ποινής, ως ποινή βάσης λαμβάνεται υπόψη η βαρύτερη από αυτές, σε περίπτωση δε ίσης διάρκειας αυτών λαμβάνεται υπόψη η νεότερη απόφαση. Αν μεταξύ των προς εκτέλεση αποφάσεων υπάρχει και απόφαση που αμετάκλητα έχει καθορίσει συνολική ποινή, για τον καθορισμό της νέας συνολικής ποινής λαμβάνεται ως βάση η καθορισθείσα συνολική ποινή, αν αυτή είναι βαρύτερη από τις ποινές που επιβλήθηκαν με τις άλλες αποφάσεις. Στην περίπτωση αυτή για τον καθορισμό της κατά την προηγούμενη παράγραφο αρμοδιότητας λαμβάνεται υπόψη και η απόφαση που έχει καθορίσει την συνολική ποινή. 4. Η αίτηση για καθορισμό συνολικής ποινής υποβάλλεται στον

αρμοδιότητας λαμβάνεται υπόψη και η απόφαση που έχει καθορίσει συνολική ποινή. 4. Η αίτηση για καθορισμό συνολικής ποινής υποβάλλεται στον αρμόδιο εισαγγελέα αυτοπροσώπως ή από συνήγορο που έχει ειδική εντολή γι' αυτό. Αν εκείνος που καταδικάστηκε κρατείται, δεν προσάγεται στο δικαστήριο, μπορεί όμως να αντιπροσωπευθεί με συνήγορο, που διορίζεται με απλή επιστολή, την οποία πρέπει να έχει θεωρήσει ο διευθυντής του καταστήματος κράτησης. 5. Το δικαστήριο αποφαίνεται αφού ακούσει τον καταδικασμένο ή το συνήγορό του, αν είναι παρόντες, καθώς και τον εισαγγελέα. Κατά της απόφασης επιτρέπεται αναίρεση στον καταδικασμένο και τον εισαγγελέα.	αρμόδιο εισαγγελέα αυτοπροσώπως ή από συνήγορο που έχει ειδική εντολή γι' αυτό. Εκείνος που καταδικάστηκε κλητεύεται και αν κρατείται, δεν προσάγεται στο δικαστήριο, μπορεί, όμως, να αντιπροσωπευθεί με συνήγορο διοριζόμενο κατά τους όρους του άρθρου 42 παρ. 2. 5. Το δικαστήριο αποφαίνεται αφού ακούσει τον καταδικασμένο ή τον συνήγορο του, αν είναι παρόντες, καθώς και τον εισαγγελέα. Κατά της απόφασης επιτρέπεται αναίρεση στον καταδικασμένο και τον εισαγγελέα.
Άρθρο 552 - Εκτέλεση της στερητικής της ελευθερίας ποινής. 1. Η έκτιση της ποινής που επιβλήθηκε με την καταδικαστική αμετάκλητη απόφαση γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ποινικού κώδικα και των ειδικών νόμων για την εκτέλεση των ποινών. Για την παράδοση εκείνου που καταδικάστηκε στη φυλακή, προκειμένου να εκτίσει τη στερητική της ελευθερίας ποινή, συντάσσεται έκθεση, υπογραφόμενη από τον κλητήρα ή το από όργανο της δημόσιας δύναμης που τον παραδίδει και από το διευθυντή της φυλακής που τον παραλαμβάνει· η έκθεση επισυνάπτεται στη δικογραφία. 2. Αν ο καταδικασμένος σε ποινή στερητική της ελευθερίας δεν κρατείται προσωρινά, είναι όμως παρών στην απαγγελία της απόφασης εκείνος που φροντίζει για την εκτέλεση της απόφασης (άρθρ. 549) διατάσσει και προφορικά ακόμη την εκτέλεσή της, όταν αυτή μπορεί να εκτελεστεί αμέσως· διαφορετικά μόλις η απόφαση γίνει αμετάκλητη διαβιβάζει στην αρμόδια αστυνομική αρχή έγγραφη εντολή για εκτέλεση, που περιέχει το ονοματεπώνυμο και κάθε άλλο στοιχείο ταυτότητας του καταδικασμένου, τον αριθμό, τη χρονολογία της απόφασης και την ποινή που επιβλήθηκε. **Άρθρο 552Α - Εκτέλεση της ποινής της δήμευσης.** 1. Αν η δήμευση αφορά απαίτηση, ο εισαγγελέας του δικαστηρίου ή του δικαστικού συμβουλίου που εξέδωσε τη σχετική απόφαση ή βούλευμα, αντίστοιχα, επιμελείται της άμεσης λήψης των αναγκαίων αναγκαστικών μέτρων από τον διευθυντή του δημόσιου ταμείου, κατ' εφαρμογή του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων, εκτός αν ειδική διάταξη ορίζει διαφορετικά. 2. Αν η δήμευση αφορά ακίνητο, ο εισαγγελέας του δικαστηρίου ή του δικαστικού συμβουλίου που εξέδωσε τη σχετική απόφαση ή βούλευμα, αντίστοιχα, κοινοποιεί αντίγραφό τους στον αρμόδιο φύλακα μεταγραφών ή προϊστάμενο του κτηματολογικού γραφείου, ο οποίος υποχρεούται να προβεί την ίδια ημέρα σε σχετική σημείωση στα οικεία βιβλία και να αρχειοθετήσει το έγγραφο που του κοινοποιήθηκε, αν δε η απόφαση ή το βούλευμα είναι αμετάκλητα, να τα μεταγράψει.	**Άρθρο 552 - «Εκτέλεση της στερητικής της ελευθερίας ποινής και της δήμευσης»[188].** 1. Η έκτιση της ποινής που επιβλήθηκε με την αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Ποινικού Κώδικα και των ειδικών νόμων για την εκτέλεση των ποινών. Για την παράδοση εκείνου που καταδικάστηκε στη φυλακή, προκειμένου να εκτίσει την στερητική της ελευθερίας ποινή, συντάσσεται έκθεση, υπογραφόμενη από το όργανο της δημόσιας δύναμης που τον παραδίδει και από τον διευθυντή της φυλακής που τον παραλαμβάνει. Η έκθεση επισυνάπτεται στη δικογραφία. 2. Αν ο καταδικασμένος σε ποινή στερητική της ελευθερίας δεν κρατείται προσωρινά, είναι όμως παρών στην απαγγελία της απόφασης, εκείνος που φροντίζει για την εκτέλεση της απόφασης (άρθρο 549) διατάσσει και προφορικά ακόμη την εκτέλεσή της, όταν αυτή μπορεί να εκτελεστεί αμέσως. Διαφορετικά, μόλις η απόφαση γίνει αμετάκλητη διαβιβάζει στην αρμόδια αστυνομική αρχή έγγραφη εντολή για εκτέλεση, που περιέχει το ονοματεπώνυμο και κάθε άλλο στοιχείο ταυτότητας του καταδικασμένου, τον αριθμό, τη χρονολογία της απόφασης και την ποινή που επιβλήθηκε. «3. Αν η δήμευση αφορά απαίτηση, ο εισαγγελέας του δικαστηρίου ή του δικαστικού συμβουλίου που εξέδωσε τη σχετική απόφαση ή βούλευμα, αντίστοιχα, επιμελείται της άμεσης λήψης των αναγκαίων αναγκαστικών μέτρων από τον διευθυντή του δημόσιου ταμείου, κατ' εφαρμογή του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων, εκτός αν ειδική διάταξη ορίζει διαφορετικά. 4. Αν η δήμευση αφορά ακίνητο, ο εισαγγελέας του δικαστηρίου ή του δικαστικού συμβουλίου που εξέδωσε τη σχετική απόφαση ή βούλευμα, αντίστοιχα, κοινοποιεί αντίγραφό τους στον αρμόδιο φύλακα μεταγραφών ή προϊστάμενο του κτηματολογικού γραφείου, ο οποίος υποχρεούται να προβεί την ίδια ημέρα σε σχετική σημείωση στα οικεία βιβλία και να αρχειοθετήσει το έγγραφο που του κοινοποιήθηκε, αν δε η απόφαση ή το βούλευμα είναι αμετάκλητα, να τα μεταγράψει.»[189]
Άρθρο 553 - Απότιση της ποινής σε χρήμα. 1. Οι γραμματείς των ποινικών δικαστηρίων οφείλουν να βεβαιώνουν στο δημόσιο ταμείο τα ποσά των ποινών σε χρήμα, μαζί με τις υπόλοιπες προσαυξήσεις, μέσα στον επόμενο μήνα από τότε που έγιναν αμετάκλητες οι αποφάσεις που τις επέβαλαν. 2. Οι διατάξεις των παρ. 4 έως 7 του άρθρου 588, καθώς και το άρθρο 589, εφαρμόζονται ανάλογα και σ' αυτή την περίπτωση. Ως προς τα υπόλοιπα ισχύουν οι διατάξεις του κώδικα «Περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων», εκτός αν ειδική διάταξη ορίζει διαφορετικά.	**Άρθρο 553 - Βεβαίωση χρηματικών ποινών.** 1. Οι γραμματείς των ποινικών δικαστηρίων οφείλουν να βεβαιώσουν στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. τα ποσά των χρηματικών ποινών, μαζί με τις υπόλοιπες προσαυξήσεις, μέσα στον επόμενο μήνα από τότε που έγιναν αμετάκλητες οι αποφάσεις που τις επέβαλαν. 2. Οι σχετικές με την είσπραξη δημοσίων εσόδων διατάξεις εφαρμόζονται και στην προκειμένη περίπτωση. «3. Οι παραπάνω παράγραφοι δεν εφαρμόζονται για χρηματικές ποινές που υπολογίζονται σε ημερήσιες μονάδες.»[190]
Άρθρο 554 - Λήξη της ποινής. Ο χρόνος λήξης της στερητικής της ελευθερίας ποινής προσδιορίζεται, κατά τους ορισμούς του ποινικού κώδικα, από εκείνον στον οποίο είχε ανατεθεί η εκτέλεση, ο οποίος και αναγράφει το γεγονός αυτό στο αντίγραφο της απόφασης, που παραδίδεται στο διευθυντή της φυλακής.	**Άρθρο 554 - Λήξη της ποινής.** Ο χρόνος λήξης της στερητικής της ελευθερίας ποινής προσδιορίζεται, κατά τους ορισμούς του Ποινικού Κώδικα, από εκείνον που έχει την επιμέλεια της εκτέλεσης, ο οποίος και τον αναγράφει στο αντίγραφο της απόφασης, που παραδίδεται στον διευθυντή της φυλακής.

[188] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[189] Όπως προστέθηκαν με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[190] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΑΝΑΒΟΛΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΠΗ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΝΗΣ	
Άρθρο 555 - Πότε αναβάλλεται. Η εκτέλεση της στερητικής της ελευθερίας ποινής αναβάλλεται αν ο καταδικασθείς παρουσίασε μετά την καταδίκη του ψυχική ή διανοητική διαταραχή τέτοιας έντασης, ώστε να μην έχει συνείδηση της εκτελούμενης ποινής. Ταυτόχρονα διατάσσεται η νοσηλεία του σε δημόσιο ψυχιατρικό ή γενικό νοσοκομείο. Το άρθρο 70 του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζεται αναλόγως. Μετά την ολοκλήρωση της θεραπείας ο καταδικασθείς εκτίει την ποινή του, από την οποία αφαιρείται ο χρόνος νοσηλείας του.	**Άρθρο 555 - Υποχρεωτική αναβολή της εκτέλεσης.** 1. Η εκτέλεση της στερητικής της ελευθερίας ποινής αναβάλλεται, αν ο καταδικασθείς παρουσίασε μετά την καταδίκη του ψυχική ή διανοητική διαταραχή τέτοιας έντασης, ώστε να μην έχει συνείδηση της εκτελούμενης ποινής. Ταυτόχρονα διατάσσεται η νοσηλεία του σε δημόσιο ψυχιατρικό ή γενικό νοσοκομείο. Το άρθρο 70 ΠΚ εφαρμόζεται αναλόγως. Μετά την ολοκλήρωση της θεραπείας ο καταδικασθείς εκτίει την ποινή του, από την οποία αφαιρείται ο χρόνος νοσηλείας του. 2. Την κατά την προηγούμενη παράγραφο αναβολή διατάσσει ύστερα από αίτηση του καταδίκου ή του εισαγγελέα το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση. Σε περίπτωση περισσότερων αποφάσεων διάφορων δικαστηρίων την αναβολή διατάσσει το κατά το άρθρο 551 αρμόδιο δικαστήριο. 3. Στην περίπτωση του άρθρου τούτου ο εισαγγελέας που έχει την επιμέλεια της εκτέλεσης οφείλει να διατάξει προηγουμένως την εξέταση του καταδίκου από δύο γιατρούς, αν είναι δυνατό ειδικούς.
Άρθρο 556 - Δυνητική αναβολή της εκτέλεσης. Η εκτέλεση της στερητικής της ελευθερίας ποινής μπορεί να αναβληθεί: α) αν η γυναίκα που καταδικάστηκε διανύει τους δύο τελευταίους μήνες της εγκυμοσύνης της ή γέννησε πρόσφατα, ωσότου περάσουν 3 το πολύ μήνες από τον τοκετό· β) αν το δικαστήριο που καταδίκασε πρότεινε να δοθεί χάρη· γ) στην περίπτωση του άρθρου 430 παρ. 2· δ) αν η ποινή δεν υπερβαίνει τα δύο έτη για αποδεδειγμένες οικογενειακές ή επαγγελματικές ανάγκες και έως έξι το πολύ μήνες και ε) στην περίπτωση του άρθρου 429 παρ. 3. και στ) αν η ποινή έχει μετατραπεί σε χρηματική και δεν καθίσταται δυνατή από τον συλληφθέντα η εξαγορά της, λόγω μη λειτουργίας της αρμόδιας προς είσπραξη δημόσιας υπηρεσίας. Η αναβολή, για το αναγκαίο προς καταβολή της εξαγοράς της ποινής χρονικό διάστημα, διατάσσεται, έστω και προφορικά, από τον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών του τόπου συλλήψεως. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης καθορίζεται η διαδικασία και κάθε άλλη λεπτομέρεια που είναι απαραίτητη για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.	**Άρθρο 556 - Δυνητική αναβολή της εκτέλεσης.** 1. Η εκτέλεση της στερητικής της ελευθερίας ποινής μπορεί να αναβληθεί: α) αν η γυναίκα που καταδικάστηκε έχει συμπληρώσει πάνω από τρεις μήνες εγκυμοσύνης ή γέννησε πρόσφατα, ωσότου περάσουν έξι το πολύ μήνες από τον τοκετό, β) στην περίπτωση του άρθρου 430 παρ. 2, γ) αν η υπό εκτέλεση στερητική της ελευθερίας ποινή δεν υπερβαίνει τα τρία έτη, για αποδεδειγμένες οικογενειακές ή επαγγελματικές ανάγκες και έως έξι το πολύ μήνες, μία μόνο φορά, δ) αν εκείνος που καταδικάστηκε πάσχει από σοβαρή ασθένεια και η άμεση εκτέλεση της ποινής εμφανίζεται ως υπέρμετρα σκληρή μεταχείριση και ε) αν η ποινή έχει μετατραπεί σε χρηματική και δεν καθίσταται δυνατή από τον συλληφθέντα η καταβολή του ποσού της μετατροπής της, λόγω μη λειτουργίας της αρμόδιας προς είσπραξη δημόσιας υπηρεσίας. Η περ. ε' ισχύει και στην περίπτωση του άρθρου 80 παρ. 6 ΠΚ. Η αναβολή για το αναγκαίο προς καταβολή του ποσού της χρηματικής ποινής χρονικό διάστημα διατάσσεται, έστω και προφορικά, από τον εισαγγελέα πρωτοδικών του τόπου σύλληψης. 2. Την κατά την προηγούμενη παράγραφο αναβολή διατάσσει με αιτιολογημένη διάταξή του ο εισαγγελέας που έχει την επιμέλεια εκτέλεσης της ποινής, είτε αυτεπαγγέλτως είτε με αίτηση του καταδίκου.
Άρθρο 557 - Διακοπή της εκτέλεσης της ποινής. 1. Η εκτέλεση της στερητικής της ελευθερίας ποινής που έχει αρχίσει μπορεί να διακοπεί στις περιπτώσεις των άρθρων 429 παρ. 3 και 556 στοιχ. α', β' και γ', καθώς και των παρ. 2 και 7 αυτού του άρθρου. 2. Αν εκείνος που εκτίει την ποινή νοσηλεύεται σε νοσοκομείο σύμφωνα με τις διατάξεις για τη νοσηλεία των κρατουμένων και αν εξαιτίας βαριάς νόσου βρίσκεται σε τέτοια κατάσταση, ώστε η συνέχιση της νοσηλείας του σε οποιοδήποτε τέτοιο νοσοκομείο να μην μπορεί να αποτρέψει ανήκεστη βλάβη της υγείας του ή κίνδυνο της ζωής του, μπορεί, αν η αποτροπή είναι δυνατή με νοσηλεία του σε άλλο νοσηλευτικό ίδρυμα που κατονομάζεται ειδικά, να ζητήσει να εισαχθεί σ' αυτό για να συνεχίσει με δικές του δαπάνες τη νοσηλεία του· η κατ' οίκον νοσηλεία αποκλείεται. 3. Για την παραπάνω αίτηση αποφαίνεται το δικαστήριο κατά τη διαδικασία του άρθρου 560, με απόφασή του που πρέπει να έχει ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία· η απόφαση αυτή εκδίδεται ύστερα: α) από γνώμη δύο ιατροδικαστών ή, αν δεν υπάρχουν, δύο γιατρών υπαλλήλων του δημοσίου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου για το αν είναι αναγκαίο να εισαχθεί ο κρατούμενος στο νοσηλευτικό ίδρυμα που προτείνεται από αυτόν, β) από γνώμη του νοσοκομείου στο οποίο νοσηλεύεται ο αιτών και γ) από δήλωση του νοσηλευτικού ιδρύματος που υποδεικνύεται από τον αιτούντα ότι μπορεί αυτό να αναλάβει την νοσηλεία του.	**Άρθρο 557 - Διακοπή της εκτέλεσης της ποινής.** 1. Η εκτέλεση της περιοριστικής της ελευθερίας ποινής που έχει αρχίσει μπορεί να διακοπεί στις περιπτώσεις της παρ. 1 στοιχ. α' και δ' του προηγουμένου άρθρου και των παρ. 2 και 7 του άρθρου αυτού. 2. Αν εκείνος που εκτίει την ποινή νοσηλεύεται σε νοσοκομείο σύμφωνα με τις διατάξεις για τη νοσηλεία των κρατουμένων και αν εξαιτίας βαριάς νόσου βρίσκεται σε τέτοια κατάσταση, ώστε η συνέχιση της νοσηλείας του σε οποιοδήποτε τέτοιο νοσοκομείο να μην μπορεί να αποτρέψει ανήκεστη βλάβη της υγείας του ή κίνδυνο της ζωής του, μπορεί, αν η αποτροπή είναι δυνατή με νοσηλεία του σε άλλο νοσηλευτικό ίδρυμα που κατονομάζεται ειδικά, να ζητήσει να εισαχθεί σε αυτό για να συνεχίσει με δικές του δαπάνες τη νοσηλεία του. Η κατ' οίκον νοσηλεία αποκλείεται. 3. Το αρμόδιο δικαστήριο αποφαίνεται ύστερα από αίτηση του καταδίκου ή του εισαγγελέα. Ο κατάδικος κλητεύεται ή αντιπροσωπεύεται σύμφωνα με το άρθρο 551 παρ. 4. Η απόφαση πρέπει να έχει ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία και εκδίδεται ύστερα από: α) γνώμη δύο ιατροδικαστών, ή, αν δεν υπάρχουν, δύο γιατρών υπαλλήλων του Δημοσίου ή νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου σχετικά με την ανάγκη να εισαχθεί ο κρατούμενος στο νοσηλευτικό ίδρυμα που προτείνεται από αυτόν, β) γνώμη του νοσοκομείου στο οποίο νοσηλεύεται ο αιτών και γ) δήλωση του νοσηλευτικού ιδρύματος που υποδεικνύεται από τον

ΠΑΛΑΙΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	ΝΕΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ
4. Αν το δικαστήριο δεχτεί την αίτηση, διατάσσει να διακοπεί έως πέντε μήνες η εκτέλεση της ποινής· ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου ή του εισαγγελέα, που υποβάλλεται πριν από τη λήξη του πενταμήνου, το ίδιο δικαστήριο μπορεί κάθε φορά να παρατείνει τον παραπάνω χρόνο ως πέντε μήνες, αν η ανάγκη διακοπής εξακολουθεί να υπάρχει. Η διακοπή διατάσσεται με τον όρο της συνεχούς παραμονής και νοσηλείας του καταδίκου στο νοσηλευτικό ίδρυμα που έχει οριστεί· για την εξασφάλισή της μπορεί το δικαστήριο να επιβάλει και οποιονδήποτε άλλον όρο. 5. Αντίγραφο της απόφασης επιδίδεται στον κατάδικο και στο διοικητικό διευθυντή του νοσηλευτικού ιδρύματος που έχει οριστεί· η διακοπή της εκτέλεσης της ποινής αρχίζει από την ημέρα που ο κατάδικος εισάγεται στο ίδρυμα· για την εισαγωγή αυτή συντάσσεται έκθεση, που την υπογράφει ο παραπάνω διευθυντής, ή, αν αυτός απουσιάζει, ο γραμματέας του ιδρύματος και το όργανο που μετέφερε τον κρατούμενο. 6. Ο κρατούμενος τιμωρείται με φυλάκιση έως ενός έτους αν παραβεί με πρόθεση οποιονδήποτε όρο που του είχε τεθεί. Με φυλάκιση έως ενός έτους τιμωρείται επίσης ο διοικητικός διευθυντής του νοσηλευτικού ιδρύματος, αν με πρόθεση παρέλειψε να ειδοποιήσει χωρίς χρονοτριβή τον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών για κάθε διακοπή της νοσηλείας του καταδικασμένου και για κάθε έξοδό του από αυτό ή αν σε οποιαδήποτε στιγμή εναντιώθηκε στη διενέργεια ελέγχου για τα παραπάνω στο ίδρυμα. Αν οι πράξεις αυτές τελέστηκαν από αμέλεια, ο δράστης τιμωρείται με φυλάκιση έως έξι μηνών. 7. Σε εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις, αν η διακοπή που έχει διαταχθεί κατά τις παρ. 2-4 δεν μπορεί να αποτρέψει ανήκεστη βλάβη της υγείας ή κίνδυνο της ζωής και αν η αποτροπή αυτή μπορεί πραγματικά να επιτευχθεί με την κατ' οίκον νοσηλεία, το δικαστήριο έπειτα από αίτηση του καταδίκου μπορεί για το σκοπό αυτό να διατάξει να διακοπεί η εκτέλεση της ποινής· κατά τα άλλα εφαρμόζονται οι διατάξεις των παρ. 3 και 4 αυτού του άρθρου. 8. Ο εισαγγελέας διατάσσει την εκτέλεση της ποινής που διακόπηκε, μόλις λήξει ο χρόνος της διακοπής ή της παράτασης. **Άρθρο 558 - Προσωρινή έξοδος του φυλακισμένου.** Καταργήθηκε. **Άρθρο 559 - Αρμοδιότητα για την αναβολή και τη διακοπή της ποινής.** Την αναβολή και τη διακοπή της εκτέλεση της ποινής τη διατάσσει: α) στην περίπτωση β' του άρθρου β' του άρθρου 56 το δικαστήριο που έχει εκδώσει την καταδικαστική απόφαση· β) στις περιπτώσεις των άρθρων 555 και 556 στοιχ. α', το δικαστήριο των πλημμελειοδικών στην περιφέρεια του οποίου κρατείται εκείνος που καταδικάστηκε· γ) στις περιπτώσεις της 1ης παραγράφου στοιχ. α' περίπτωση πρώτη του άρθρου 555, καθώς και στις περιπτώσεις γ' και δ' του άρθρου 556, ο εισαγγελέας που είναι υπεύθυνος ή εποπτεύει την εκτέλεση, με αιτιολογημένη διάταξή του· δ) στην περίπτωση της 7ης παραγράφου του άρθρου 557 το δικαστήριο των εφετών στην περιφέρεια του οποίου κρατείται ο κατάδικος, αποτελούμενο από πέντε μέλη. **Άρθρο 560 - Διαδικασία και απόφαση.** 1. Το δικαστήριο ασχολείται με το θέμα ύστερα από αίτηση είτε εκείνου που καταδικάστηκε είτε του εισαγγελέα που υπηρετεί σ' αυτό. Ο αρμόδιος σύμφωνα με το στοιχ. γ' του προηγούμενου άρθρου εισαγγελέας στην περίπτωση δ' του άρθρου 556 ασχολείται με το θέμα ύστερα από αίτηση του καταδίκου, ενώ στις υπόλοιπες περιπτώσεις μπορεί να ασχοληθεί και αυτεπαγγέλτως. Αν παρ' όλα αυτά, κατά την απαγγελία της καταδικαστικής απόφασης στο ακροατήριο, υπάρχει λόγος από τους αναγραφόμενους στο άρθρο 555 παρ. 2 και 556, για να αναβληθεί η εκτέλεση της ποινής μπορεί ο καταδικασμένος ή ο εισαγγελέας να ζητήσει προφορικά την αναβολή της ποινής από το δικαστήριο· το δικαστήριο τότε είναι αρμόδιο σχετικά με οποιονδήποτε λόγο αιτούντα ότι μπορεί αυτό να αναλάβει τη νοσηλεία του.	4. Αν το δικαστήριο δεχτεί την αίτηση, διατάσσει να διακοπεί έως πέντε μήνες η εκτέλεση της ποινής. Ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου ή του εισαγγελέα, που υποβάλλεται πριν από τη λήξη του πενταμήνου, το ίδιο δικαστήριο μπορεί κάθε φορά να παρατείνει τον παραπάνω χρόνο ως πέντε μήνες, αν η ανάγκη διακοπής εξακολουθεί να υπάρχει. Η διακοπή διατάσσεται με τον όρο της συνεχούς παραμονής και νοσηλείας του καταδίκου στο νοσηλευτικό ίδρυμα που έχει οριστεί. Για την εξασφάλισή της μπορεί το δικαστήριο να επιβάλλει και οποιονδήποτε άλλον όρο. 5. Αντίγραφο της απόφασης επιδίδεται στον κατάδικο και στον διοικητικό διευθυντή του νοσηλευτικού ιδρύματος που έχει οριστεί. Η διακοπή της εκτέλεσης της ποινής αρχίζει από την ημέρα που ο κατάδικος εισάγεται στο ίδρυμα. Για την εισαγωγή ή μεταφορά συντάσσεται έκθεση, που την υπογράφουν ο παραπάνω διευθυντής (ή ο αναπληρωτής του), ο κατάδικος και το όργανο που μετέφερε τον κρατούμενο. 6. Ο κρατούμενος τιμωρείται με φυλάκιση μέχρις ενός έτους αν παραβεί με πρόθεση οποιονδήποτε όρο που του είχε τεθεί, οπότε και παύει αυτοδικαίως η ισχύς της απόφασης που διέταξε τη διακοπή της ποινής. Με την ίδια ποινή τιμωρείται επίσης ο διοικητικός διευθυντής του νοσηλευτικού ιδρύματος, αν με πρόθεση παρέλειψε να ειδοποιήσει χωρίς χρονοτριβή τον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών για κάθε διακοπή της νοσηλείας του καταδίκου και για κάθε έξοδό του από αυτό ή αν σε οποιαδήποτε στιγμή εναντιώθηκε στη διενέργεια ελέγχου για τα παραπάνω στο ίδρυμα. Αν οι πράξεις αυτές τελέστηκαν από αμέλεια, ο δράστης τιμωρείται με φυλάκιση έως έξι μηνών. 7. Σε εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις, αν η διακοπή που έχει διαταχθεί κατά τις παρ. 2-4 δεν μπορεί να αποτρέψει ανήκεστη βλάβη της υγείας ή κίνδυνο της ζωής και αν η αποτροπή αυτή μπορεί πραγματικά να επιτευχθεί με την κατ' οίκον νοσηλεία, το δικαστήριο έπειτα από αίτηση του καταδίκου μπορεί για τον σκοπό αυτό να διατάξει να διακοπεί η εκτέλεση της ποινής. Κατά τα άλλα εφαρμόζονται οι διατάξεις των παρ. 3 και 4 αυτού του άρθρου. 8. Ο εισαγγελέας διατάσσει την εκτέλεση της ποινής που διακόπηκε, μόλις λήξει ο χρόνος της διακοπής ή της παράτασης. 9. Την κατά το άρθρο αυτό διακοπή της ποινής διατάσσει: α) στην περίπτωση της παρ. 1 στοιχ. α' και δ' του προηγούμενου άρθρου ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, και β) στην περίπτωση της παρ. 2 του παρόντος άρθρου το τριμελές πλημμελειοδικείο του τόπου έκτισης της ποινής, γ) στην περίπτωση της παρ. 7 το τριμελές εφετείο, στην περιφέρεια του οποίου εκτίεται η ποινή. 10. Αν μετά τη διακοπή της ποινής πρόκειται να εκτελεστεί κατά του καταδικασθέντος στερητική της ελευθερίας ποινή, για πράξεις που τελέστηκαν πριν την διακοπή, τότε δεν χωρεί εκτέλεση αυτών, μέχρι να εκλείψει ο λόγος της διακοπής.

από αυτούς που αναγράφονται στις παραπάνω διατάξεις. 2. Όποιος ζητεί να αναβληθεί ή να διακοπεί η εκτέλεση της ποινής προσκαλείται στο, σύμφωνα με το άρθρο 559 στοιχ. α' και β' αρμόδιο δικαστήριο ή αντιπροσωπεύεται σ' αυτό σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 551. 3. Όταν στο δικαστήριο πρόκειται να εισαχθεί αίτηση αναβολής ή διακοπής της ποινής εξαιτίας εγκυμοσύνης, σωματικής αρρώστιας ή ψυχοπάθειας, ο εισαγγελέας που είναι επιφορτισμένος με την εκτέλεση έχει την υποχρέωση να διατάξει προηγουμένως την εξέταση του καταδίκου από δύο γιατρούς, αν είναι δυνατόν, ειδικούς· η έκθεση διαβάζεται στο ακροατήριο. Ο εισαγγελέας μπορεί να καλέσει τους γιατρούς αυτούς και στο ακροατήριο.	
Άρθρο 561 - Ένδικα μέσα. Κατά των αποφάσεων των δικαστηρίων που είναι αρμόδια, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 559, δεν επιτρέπεται ένδικο μέσο, εκτός από την περίπτωση του άρθρου 555 κατά την οποία επιτρέπεται μόνο το ένδικο μέσο της έφεσης κατά τους γενικούς ορισμούς. Κατά της διάταξης του εισαγγελέα που είναι αρμόδιος σύμφωνα με το εδάφιο γ' του άρθρου 559, επιτρέπεται σ' αυτόν που έκανε την αίτηση να προσφύγει στο δικαστήριο όπου υπηρετεί ο εισαγγελέας. Στο δικαστήριο αυτό μπορεί και ο εισαγγελέας να παραπέμψει την αίτηση, αν αμφιβάλλει ή αν διστάζει να αποφασίσει για μια από τις περιπτώσεις της αρμοδιότητάς του. Για την προσφυγή του αιτούντος και την αμφιβολία ή το δισταγμό του εισαγγελέα το δικαστήριο αποφασίζει αμετάκλητα.	**Άρθρο 558 - Ένδικα μέσα.** Κατά των αποφάσεων των δικαστηρίων που είναι αρμόδια για την αναβολή ή την διακοπή της ποινής δεν επιτρέπεται ένδικο μέσο, εκτός από την περίπτωση του άρθρου 555, κατά την οποία επιτρέπεται μόνο το ένδικο μέσο της έφεσης κατά τους γενικούς ορισμούς. Κατά της διάταξης του εισαγγελέα που είναι αρμόδιος σύμφωνα με το άρθρο 557 παρ. 9 περ. α' επιτρέπεται σε αυτόν που έκανε την αίτηση να προσφύγει στο δικαστήριο όπου υπηρετεί ο εισαγγελέας. Στο δικαστήριο αυτό μπορεί και ο εισαγγελέας να παραπέμψει την αίτηση, αν αμφιβάλλει ή διστάζει να αποφασίσει για μία από τις περιπτώσεις της αρμοδιότητάς του. Για την προσφυγή του αιτούντος και την αμφιβολία ή τον δισταγμό του εισαγγελέα το δικαστήριο αποφασίζει αμετάκλητα.
Άρθρο 562 - Εγγύηση για την αναβολή ή τη διακοπή της ποινής. Στις περιπτώσεις γ' και δ' του άρθρου 556 και στην αντίστοιχη περίπτωση γ' του άρθρου 557 εκείνος που διατάσσει την αναβολή ή τη διακοπή μπορεί να υποχρεώσει αυτόν που καταδικάστηκε στην καταβολή χρηματικής εγγύησης ή και στην άμεση εξόφληση των δικαστικών εξόδων και της χρηματικής ποινής που τυχόν επιβλήθηκε ταυτόχρονα. Μόλις λήξει ο χρόνος που ορίστηκε για την αναβολή ή τη διακοπή, εκείνος που καταδικάστηκε έχει υποχρέωση να εμφανιστεί στον εισαγγελέα για να εκτίσει την ποινή και μόλις εμφανιστεί του επιστρέφεται η εγγύηση• διαφορετικά, αυτή περιέρχεται στο δημόσιο με απόφαση του δικαστηρίου όπου υπηρετεί ο επιφορτισμένος με την εκτέλεση της απόφασης εισαγγελέας (άρθρο 549 παρ. 1 και 2)· κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται σ' αυτόν που καταδικάστηκε μόνο το ένδικο μέσο της έφεσης σύμφωνα με τις γενικές γι' αυτήν διατάξεις.	**Άρθρο 559 - Εγγύηση για την αναβολή της ποινής.** Στις περιπτώσεις β' και γ' του άρθρου 556 εκείνος που διατάσσει την αναβολή μπορεί να υποχρεώσει αυτόν που καταδικάστηκε στην καταβολή χρηματικής εγγύησης ή και στην άμεση εξόφληση των δικαστικών εξόδων και της χρηματικής ποινής που τυχόν επιβλήθηκε ταυτόχρονα. Μόλις λήξει ο χρόνος που ορίστηκε για την αναβολή, εκείνος που καταδικάστηκε έχει υποχρέωση να εμφανιστεί στον εισαγγελέα για να εκτίσει την ποινή και μόλις εμφανιστεί του επιστρέφεται η εγγύηση. Διαφορετικά, αυτή περιέρχεται στο δημόσιο με απόφαση του δικαστηρίου όπου υπηρετεί ο επιφορτισμένος με την εκτέλεση της απόφασης εισαγγελέας (άρθρο 549 παρ. 1 και 2). Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται σε αυτόν που καταδικάστηκε μόνο το ένδικο μέσο της έφεσης σύμφωνα με τις γενικές για αυτήν διατάξεις.
Άρθρο 563 - Εκτέλεση της ποινής που έχει αναβληθεί ή διακοπεί. 1. Όταν ανακοινωθεί στον αρμόδιο εισαγγελέα η απόρριψη της αίτησης για χάρη, αυτός διατάσσει αμέσως την εκτέλεση της ποινής που έχει αναβληθεί ή διακοπεί εξαιτίας αυτού του λόγου. Σε κάθε άλλη περίπτωση η εκτέλεση διατάσσεται από το δικαστήριο ή τον εισαγγελέα που έχουν αρμοδιότητα σύμφωνα με το άρθρο 559, αμέσως μόλις παύσουν να υπάρχουν οι λόγοι όπου οδήγησαν στην αναβολή ή στη διακοπή ή μόλις περάσει η καθορισμένη διάρκειά της. 2. Ο χρόνος της αναβολής ή της διακοπής της ποινής δεν υπολογίζεται στη διάρκειά της.	**Άρθρο 560 - Εκτέλεση της ποινής που έχει αναβληθεί ή διακοπεί.** 1. Η εκτέλεση της ποινής που έχει αναβληθεί ή διακοπεί αποφασίζεται από το δικαστήριο ή τον εισαγγελέα που έχουν αρμοδιότητα για τη χορήγησή τους, αμέσως μόλις παύσουν να υπάρχουν οι λόγοι που οδήγησαν στην αναβολή ή στη διακοπή ή μόλις περάσει η καθορισμένη διάρκειά της. 2. Ο χρόνος της αναβολής ή της διακοπής της ποινής δεν υπολογίζεται στη διάρκειά της, εκτός από την περίπτωση του άρθρου 555 παρ. 1.
ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΑΜΦΙΒΟΛΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΡΡΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ	
Άρθρο 564 - Αμφιβολίες για την ταυτότητα του καταδικασμένου. 1. Αν προκύπτουν αμφιβολίες για την ταυτότητα εκείνου που έχει συλληφθεί για να εκτίσει την ποινή ή εκείνου που δραπέτευσε από τις φυλακές ενώ την εξέτιε, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών του τόπου όπου έγινε η σύλληψη εξετάζει εκείνον που έχει συλληφθεί και ενεργεί κάθε έρευνα ή ένορκη εξέταση μαρτύρων χρήσιμη για τη βεβαίωση της ταυτότητας. Αν ο εισαγγελέας βεβαιωθεί ότι αυτός που έχει συλληφθεί δεν είναι το πρόσωπο που	**Άρθρο 561 - Αμφιβολίες για την ταυτότητα του καταδικασμένου.** 1. Αν προκύπτουν αμφιβολίες ως προς την ταυτότητα εκείνου που έχει συλληφθεί για να εκτίσει ποινή ή εκείνου που δραπέτευσε από τις φυλακές, ενώ την εξέτιε, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών του τόπου όπου έγινε η σύλληψη εξετάζει εκείνον που έχει συλληφθεί και ενεργεί κάθε έρευνα ή εξέταση χρήσιμη για την βεβαίωση της ταυτότητας. Αν ο εισαγγελέας βεβαιωθεί ότι αυτός που έχει συλληφθεί δεν είναι το πρόσωπο που καταδικάστηκε, διατάσσει με

καταδικάστηκε, διατάσσει με αιτιολογημένη διάταξη την άμεση απόλυσή του. Αν έχει δισταγμούς ή αν αυτός που έχει συλληφθεί επιμένει ότι δεν είναι το πρόσωπο που καταδικάστηκε ή εκείνος που δραπέτευσε, ο εισαγγελέας προκαλεί απόφαση του δικαστηρίου πλημμελειοδικών, όπου υπηρετεί και αυτό εφαρμόζει, αν υπάρχει περίπτωση, το άρθρο 77. 2. Αν αυτός εναντίον του οποίου γίνεται η εκτέλεση έχει το ονοματεπώνυμο του καταδικασμένου που αναγράφεται στην απόφαση, δεν είναι όμως εκείνος που κατηγορήθηκε ότι τέλεσε την αξιόποινη πράξη για την οποία επακολούθησε καταδίκη και που έχει στην πραγματικότητα άλλο ονοματεπώνυμο, ο κατά την παρ. 1 εισαγγελέας προκαλεί απόφαση του κατά το άρθρο 145 παρ. 2 αρμόδιου δικαστηρίου· το δικαστήριο βεβαιώνει το γεγονός αυτό και διορθώνει το ονοματεπώνυμο του καταδικασμένου, το οποίο έχει αναγραφεί εσφαλμένα στην εκτελούμενη απόφαση, ή και άλλα στοιχεία της ταυτότητάς του (άρθρο 76 και 145 παρ. 2), με την προϋπόθεση όμως ότι ο πραγματικός ένοχος είχε προσκληθεί στη συζήτηση ύστερα από την οποία εκδόθηκε η καταδικαστική απόφαση, έστω και με το όνομα που εσφαλμένα είχε αναγραφεί σ' αυτήν. Διαφορετικά, εφαρμόζεται υπέρ εκείνου που εσφαλμένα καταδικάστηκε η διάταξη της παρ. 1 αριθ. 2 του άρθρου 525 για την επανάληψη της διαδικασίας· στο μεταξύ αναστέλλεται η εκτέλεση της απόφασης εναντίον εκείνου που καταδικάστηκε από πλάνη.	αιτιολογημένη διάταξη την άμεση απόλυσή του. Αν έχει δισταγμούς ή αν αυτός που έχει συλληφθεί επιμένει ότι δεν είναι το πρόσωπο που καταδικάστηκε ή εκείνος που δραπέτευσε, ο εισαγγελέας προκαλεί απόφαση του δικαστηρίου πλημμελειοδικών όπου υπηρετεί και αυτό εφαρμόζει, αν υπάρχει περίπτωση, το άρθρο 77. 2. Αν αυτός εναντίον του οποίου γίνεται η εκτέλεση έχει το ονοματεπώνυμο του καταδικασμένου που αναγράφεται στην απόφαση, δεν είναι όμως εκείνος που κατηγορήθηκε ότι τέλεσε την αξιόποινη πράξη για την οποία επακολούθησε καταδίκη και ο οποίος έχει στην πραγματικότητα άλλο ονοματεπώνυμο, ο κατά την προηγούμενη παράγραφο εισαγγελέας προκαλεί απόφαση του κατά το άρθρο 145 παρ. 2 αρμόδιου δικαστηρίου. Το δικαστήριο βεβαιώνει το γεγονός αυτό και διορθώνει το ονοματεπώνυμο του καταδικασμένου, το οποίο έχει αναγραφεί εσφαλμένα στην εκτελούμενη απόφαση, ή και άλλα στοιχεία της ταυτότητάς του (άρθρα 76 και 145 παρ. 2), με την προϋπόθεση όμως ότι ο πραγματικά ένοχος είχε κληθεί στην συζήτηση ύστερα από την οποία εκδόθηκε η καταδικαστική απόφαση, έστω και με το όνομα που εσφαλμένα είχε αναγραφεί σε αυτήν. Αν δεν είχε κληθεί, εφαρμόζεται υπέρ εκείνου που εσφαλμένα καταδικάστηκε η διάταξη της παρ. 1 αριθμ. 2 του άρθρου 525 για την επανάληψη της διαδικασίας και στο μεταξύ αναστέλλεται η εκτέλεση της σε βάρος του απόφασης.
Άρθρο 565 - Αμφιβολίες σχετικά με το είδος ή τη διάρκεια της ποινής. Κάθε αμφιβολία ή αντίρρηση σχετικά με την εκτελεστότητα της απόφασης και το είδος ή τη διάρκεια της ποινής λύεται από το δικαστήριο των πλημμελειοδικών του τόπου όπου εκτίεται η ποινή. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων. Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται να ασκηθεί αναίρεση από τον εισαγγελέα και από τον καταδικασμένο.	**Άρθρο 562 - Αμφιβολίες σχετικά με το είδος ή τη διάρκεια της ποινής.** Κάθε αμφιβολία ή αντίρρηση του καταδικασθέντος σχετικά με την εκτελεστότητα της απόφασης και το είδος ή την διάρκεια της ποινής λύεται από τον αρμόδιο κατ' άρθρο 549 εισαγγελέα, ο οποίος αποφαίνεται αμελλητί με αιτιολογημένη διάταξή του. Σε περίπτωση αμφιβολίας του εισαγγελέα ή αντίρρησης του καταδικασθέντος επιλαμβάνεται το δικαστήριο των πλημμελειοδικών του τόπου όπου εκτίεται η ποινή.
Άρθρο 566 - Διαδικασία. Στις περιπτώσεις των άρθρων 564 και 565 ο καταδικασμένος κλητεύεται στο δικαστήριο σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 551. Κατά της απόφασης του δικαστηρίου επιτρέπεται αναίρεση και στον εισαγγελέα και στον καταδικασμένο.	**Άρθρο 563 - Διαδικασία.** Στις περιπτώσεις των άρθρων 561 και 562 ο καταδικασμένος κλητεύεται στο δικαστήριο σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 551. Κατά της απόφασης του δικαστηρίου επιτρέπεται στον εισαγγελέα και στον καταδικασμένο το ένδικο μέσο της αναίρεσης.
ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΠΟΙΝΩΝ	
Άρθρο 567 - Πότε παύει η εκτέλεση της ποινής. Η εκτέλεση της ποινής που επιβλήθηκε παύει: α) αν πεθάνει ο καταδικασμένος· β) αν απονεμηθεί χάρη.	**Άρθρο 564 - Πότε παύει η εκτέλεση της ποινής.** Η εκτέλεση της ποινής που επιβλήθηκε παύει: α) αν πεθάνει ο καταδικασμένος β) αν απονεμηθεί χάρη.
Άρθρο 568 - Πότε εξαλείφεται η ποινή. Η ποινή που επιβλήθηκε εξαλείφεται: α) με την παραγραφή, σύμφωνα με όσα ορίζει ο ποινικός κώδικας και β) με την αμνηστία.	**Άρθρο 565 - Πότε εξαλείφεται η ποινή.** Η ποινή που επιβλήθηκε εξαλείφεται: α) με την παραγραφή, σύμφωνα με όσα ορίζει ο ποινικός κώδικας και β) με την αμνηστία.
Άρθρο 569 - Πώς εφαρμόζεται η αμνηστία και η χάρη. Αρμόδιο για κάθε αμφιβολία ή αμφισβήτηση σχετικά με την αμνηστία ή τη χάρη που δόθηκε είναι το, σύμφωνα με το άρθρο 565 δικαστήριο, που δεν μπορεί να εξετάσει κανένα άλλο ζήτημα σχετικό με την κατηγορία αν αυτό δεν είναι απολύτως αναγκαίο για την εφαρμογή του ευεργετήματος. Ο κατάδικος και ο εισαγγελέας μπορούν να ασκήσουν κατά της απόφασης του δικαστηρίου το ένδικο μέσο της αναίρεσης.	**Άρθρο 566 - Πώς εφαρμόζονται η αμνηστία και η χάρη.** Αρμόδιο για κάθε αμφιβολία ή αμφισβήτηση σχετικά με την αμνηστία ή τη χάρη που δόθηκε είναι το κατά το άρθρο 562 δικαστήριο, που δεν μπορεί να εξετάσει κανένα άλλο ζήτημα σχετικό με την κατηγορία, αν αυτό δεν είναι απολύτως αναγκαίο για την εφαρμογή του ευεργετήματος. Ο κατάδικος και ο εισαγγελέας μπορούν να ασκήσουν κατά της απόφασης του δικαστηρίου το ένδικο μέσο της αναίρεσης.
ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ **ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ** **Άρθρο 570 - Πώς γίνεται η εκτέλεση.** Η εκτέλεση της απόφασης σε ό,τι αφορά τις πολιτικές απαιτήσεις που επιδικάστηκαν γίνεται με τη φροντίδα του δικαιούχου σύμφωνα με τις διατάξεις της πολιτικής δικονομίας. Ο εισαγγελέας όμως ή ο δημόσιος κατήγορος ή ο πταισματοδίκης μπορεί ύστερα από αίτηση του δικαιούχου να παραγγείλει να εκτελεστεί αμέσως η προσωπική κράτηση που απαγγέλθηκε όταν ο οφειλέτης ήταν	

παρών κατά την απαγγελία της απόφασης ή κατά τη λήξη της στερητικής της ελευθερίας ποινής. Η προσωπική κράτηση που εκτελέστηκε με τον τρόπο αυτό ρυθμίζεται κατά τα λοιπά από τις σχετικές διατάξεις της πολιτικής δικονομίας. **Άρθρο 571 - Αντιρρήσεις σχετικά με την εκτέλεση.** Οι αντιρρήσεις σχετικά με την εκτέλεση των πολιτικών απαιτήσεων για αποζημίωση και ικανοποίηση που επιδικάστηκαν αμετάκλητα δικάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της πολιτικής δικονομίας. Όταν όμως, κατά το άρθρο 570, ο εισαγγελέας ή ο δημόσιος κατήγορος ή ο πταισματοδίκης φροντίζει για να εκτελεστεί η προσωπική κράτηση, οι σχετικές αντιρρήσεις δικάζονται σύμφωνα με το άρθρο 565.	
ΕΚΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	**ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ**
ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΤΙΣΗ ΤΗΣ ΣΤΕΡΗΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΠΟΙΝΗΣ	**ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΤΙΣΗ ΤΗΣ ΣΤΕΡΗΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΠΟΙΝΗΣ**
Άρθρο 572 - Ποιος και πώς ασκεί την εποπτεία. 1. Ο εισαγγελέας των πλημμελειοδικών του τόπου όπου εκτίεται η ποινή ασκεί τις προβλεπόμενες στον Σωφρονιστικό Κώδικα αρμοδιότητές του και μεριμνά για την έκτιση της ποινής και την εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα αυτού, του ποινικού κώδικα και των ειδικών νόμων για την εκτέλεση ποινών. 2. Για την άσκηση των κατά την παράγραφο 1 αρμοδιοτήτων του ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών επισκέπτεται τη φυλακή τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα. Κατά τις επισκέψεις αυτές δέχεται κρατουμένους που έχουν ζητήσει ακρόαση. 3. Στις φυλακές Πειραιώς (Κορυδαλλού), Θεσσαλονίκης (Διαβατών), Πατρών (Αγίου Στεφάνου) και Λάρισας, τις κατά τις παραγράφους 1 και 2 αρμοδιότητες ασκεί αντεισαγγελέας εφετών, επικουρούμενος από έναν εισαγγελέα πλημμελειοδικών, ο οποίος τον αναπληρώνει όταν δεν υπάρχει ή σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας του. Οι εισαγγελείς αυτοί ορίζονται για ένα έτος από εκείνους που υπηρετούν στις οικείες εισαγγελίες με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, στην οποία προβλέπεται ολική ή μερική απαλλαγή από τα λοιπά καθήκοντά τους και εγκαθίστανται στο σωφρονιστικό κατάστημα. Η θητεία τους μπορεί να παραταθεί για ένα ακόμη έτος.	**Άρθρο 567 - Ποιος και πώς ασκεί την εποπτεία.** 1. Ο εισαγγελέας των πλημμελειοδικών του τόπου όπου εκτίεται η ποινή, ασκεί τις προβλεπόμενες στον κώδικα βασικών κανόνων για τη μεταχείριση των κρατουμένων αρμοδιότητές του και μεριμνά για την έκτιση της ποινής και την εφαρμογή των μέτρων ασφαλείας, σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα αυτού, του ποινικού κώδικα και των ειδικών νόμων για την εκτέλεση ποινών. 2. Για την άσκηση των κατά την παρ. 1 αρμοδιοτήτων του ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών επισκέπτεται τη φυλακή τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα. Κατά τις επισκέψεις αυτές δέχεται κρατουμένους που έχουν ζητήσει ακρόαση. 3. Στις φυλακές Πειραιώς (Κορυδαλλού), Θεσσαλονίκης (Διαβατών), Πατρών (Αγίου Στεφάνου) και Λάρισας, τις κατά τις παρ. 1 και 2 αρμοδιότητες ασκεί αντεισαγγελέας εφετών, επικουρούμενος από έναν εισαγγελέα πλημμελειοδικών, ο οποίος τον αναπληρώνει όταν δεν υπάρχει ή σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας του. Οι εισαγγελείς αυτοί ορίζονται για ένα έτος από εκείνους που υπηρετούν στις οικείες εισαγγελίες με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, στην οποία προβλέπεται ολική ή μερική απαλλαγή από τα λοιπά καθήκοντά τους και εγκαθίστανται στο σωφρονιστικό κατάστημα. Η θητεία τους μπορεί να παραταθεί για ένα ακόμη έτος.
ΕΝΑΤΟ ΒΙΒΛΙΟ	
ΠΟΙΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ	
Άρθρο 573 - Οργάνωση Υπηρεσιών Ποινικού Μητρώου. 1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, καθορίζονται: α) οι υπηρεσίες στις οποίες τηρείται το ποινικό μητρώο και ο τρόπος οργάνωσης, λειτουργίας και επιθεώρησής τους, β) ο τρόπος σύνταξης, θεώρησης, ταξινόμησης, εκκαθάρισης, καταστροφής και αντικατάστασης των δελτίων ποινικού μητρώου, γ) τα στοιχεία ταυτότητας που αναγράφονται στα δελτία ποινικού μητρώου και ο τρόπος εξακρίβωσής τους, δ) ο τύπος των αντιγράφων που εκδίδονται από το ποινικό μητρώο και κάθε λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή των άρθρων 573 έως 580, ε) η εφαρμογή μηχανογραφικού συστήματος στην τήρηση του ποινικού μητρώου. 2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, συνιστάται υπηρεσία Γενικού Ποινικού Μητρώου. Η υπηρεσία αυτή λειτουργεί παράλληλα με τις περιφερειακές υπηρεσίες ποινικού μητρώου και τηρεί δελτία ποινικού μητρώου για όλη την επικράτεια και το εξωτερικό, ανεξάρτητα από τον τόπο γέννησης του προσώπου το οποίο αφορά το δελτίο.	**Άρθρο 568 - Οργάνωση Υπηρεσιών Ποινικού Μητρώου.** 1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθορίζονται: α) οι υπηρεσίες στις οποίες τηρείται το ποινικό μητρώο και ο τρόπος οργάνωσης, λειτουργίας και επιθεώρησής τους, β) ο τρόπος σύνταξης, θεώρησης, ταξινόμησης, εκκαθάρισης, καταστροφής και αντικατάστασης των δελτίων ποινικού μητρώου, γ) τα στοιχεία ταυτότητας που αναγράφονται στα δελτία ποινικού μητρώου και ο τρόπος εξακρίβωσής τους, δ) ο τύπος των αντιγράφων που εκδίδονται από το ποινικό μητρώο και κάθε λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή των άρθρων 568 έως 575, ε) η εφαρμογή μηχανογραφικού συστήματος στην τήρηση του ποινικού μητρώου. 2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, συνιστάται υπηρεσία Γενικού Ποινικού Μητρώου. Η υπηρεσία αυτή λειτουργεί παράλληλα με τις περιφερειακές υπηρεσίες ποινικού μητρώου και τηρεί δελτία ποινικού μητρώου για όλη την επικράτεια και το εξωτερικό, ανεξάρτητα από τον τόπο γέννησης του προσώπου το οποίο αφορά το δελτίο.
Άρθρο 574 - Τρόπος τήρησης του ποινικού μητρώου. 1. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής του μηχανογραφικού συστήματος κατά το άρθρο 573 παρ. 1 εδ. ε', το ποινικό μητρώο αποτελείται από δελτία. 2. Σε κάθε δελτίο ποινικού μητρώου αναγράφονται τα εξής:	**Άρθρο 569 - Τρόπος τήρησης του ποινικού μητρώου.** 1. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής του μηχανογραφικού συστήματος κατά το άρθρο 568 παρ. 1 εδ. ε', το ποινικό μητρώο αποτελείται από δελτία. 2. Σε κάθε δελτίο ποινικού μητρώου αναγράφονται τα εξής: α) τα

α) Τα στοιχεία της ταυτότητας που είναι αναγκαία για την εξατομίκευση του προσώπου στο οποίο αφορά το δελτίο και ιδίως το πλήρες ονοματεπώνυμο, το ονοματεπώνυμο γονέων, την ημερομηνία, την πόλη και το κράτος γέννησης, το φύλο, την ιθαγένεια ή τις ιθαγένειες, το τυχόν προηγούμενο ονοματεπώνυμο ή ψευδώνυμο, τον αριθμό και το είδος των εγγράφων ταυτοποίησης και τον αριθμό φορολογικού μητρώου. Αν πρόκειται για έγγαμο, αναγράφεται και το ονοματεπώνυμο του συζύγου. β) Οι ακόλουθες αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις ή βουλεύματα: βα) Κάθε απόφαση για κακούργημα ή πλημμέλημα για το οποίο έχει επιβληθεί ποινή στερητική της ελευθερίας ή χρηματική ποινή, με τις παρεπόμενες ποινές και τα μέτρα ασφάλειας που έχουν επιβληθεί. ββ) Κάθε απόφαση με την οποία επιβάλλεται περιορισμός σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων. βγ) Κάθε απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου που ανακοινώθηκε επίσημα, αν αφορά πράξη που χαρακτηρίζεται από την ελληνική ποινική νομοθεσία ως κακούργημα ή πλημμέλημα. βδ) Κάθε απόφαση ή βούλευμα που απαλλάσσει τον κατηγορούμενο ως ανίκανο για καταλογισμό με τα αναπληρωματικά της κύριας ποινής μέτρα ασφάλειας, καθώς και κάθε απόφαση ή βούλευμα που απαλλάσσει τον κατηγορούμενο λόγω έμπρακτης μετάνοιας, εφόσον και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις η απειλούμενη ποινή είναι φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών. βε) Αν έχει ανασταλεί η εκτέλεση ποινής στερητικής της ελευθερίας, γίνεται σχετική μνεία. Επίσης, γίνεται μνεία της ημερομηνίας κατά την οποία η απόφαση κατέστη αμετάκλητη. γ) Ο χρόνος τέλεσης της αξιόποινης πράξης. 3. Στα δελτία ποινικού μητρώου εγγράφονται επίσης τα ακόλουθα στοιχεία: α) Η χάρη με άρση των συνεπειών της καταδίκης, η παραγραφή της πράξης ή της ποινής με ειδικό νόμο, η αναστολή εκτέλεσης της ποινής υπό όρους με ειδικό νόμο, η απόλυση από τις φυλακές υπό όρο και η μεταβολή ή η άρση των μέτρων ασφάλειας που έχουν επιβληθεί, καθώς και οι αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τα άρθρα 550 και 551. β) Η χρονολογία και ο τρόπος απότισης της στερητικής της ελευθερίας ποινής που επιβλήθηκε για κακούργημα ή πλημμέλημα από δόλο, εφόσον είναι ανώτερη από τρεις μήνες. γ) Η διάταξη του εισαγγελέα που εκδίδεται κατόπιν ποινικής διαμεσολάβησης σε εγκλήματα ενδοοικογενειακής βίας.	στοιχεία της ταυτότητας που είναι αναγκαία για την εξατομίκευση του προσώπου στο οποίο αφορά το δελτίο και ιδίως το πλήρες ονοματεπώνυμο, το ονοματεπώνυμο γονέων, την ημερομηνία, την πόλη και το κράτος γέννησης, το φύλο, την ιθαγένεια ή τις ιθαγένειες, το τυχόν προηγούμενο ονοματεπώνυμο ή ψευδώνυμο, τον αριθμό και το είδος των εγγράφων ταυτοποίησης και τον αριθμό φορολογικού μητρώου. Αν πρόκειται για έγγαμο, αναγράφεται και το ονοματεπώνυμο του συζύγου. β) οι ακόλουθες αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις ή βουλεύματα: βα) κάθε απόφαση για κακούργημα ή πλημμέλημα για το οποίο έχει επιβληθεί ποινή στερητική της ελευθερίας ή χρηματική ποινή ή παροχή κοινωφελούς εργασίας, με τις παρεπόμενες ποινές και τα μέτρα ασφαλείας που έχουν επιβληθεί, ββ) κάθε απόφαση με την οποία επιβάλλεται περιορισμός σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων, βγ) κάθε απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου που ανακοινώθηκε επίσημα, αν αφορά πράξη που χαρακτηρίζεται από την ελληνική ποινική νομοθεσία ως κακούργημα ή πλημμέλημα, βδ) κάθε απόφαση ή βούλευμα που απαλλάσσει τον κατηγορούμενο ως ανίκανο για καταλογισμό με τα αναπληρωματικά της κύριας ποινής μέτρα ασφαλείας, καθώς και κάθε απόφαση ή βούλευμα που απαλλάσσει τον κατηγορούμενο λόγω έμπρακτης μετάνοιας, εφόσον και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις η απειλούμενη ποινή είναι φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών, βε) αν έχει ανασταλεί η εκτέλεση ποινής στερητικής της ελευθερίας, γίνεται σχετική μνεία. Επίσης, γίνεται μνεία της ημερομηνίας κατά την οποία η απόφαση κατέστη αμετάκλητη, γ) ο χρόνος τέλεσης της αξιόποινης πράξης. 3. Στα δελτία ποινικού μητρώου εγγράφονται επίσης τα ακόλουθα στοιχεία: α) η χάρη με άρση των συνεπειών της καταδίκης, η παραγραφή της πράξης ή της ποινής με ειδικό νόμο, η αναστολή εκτέλεσης της ποινής υπό όρους με ειδικό νόμο, η απόλυση από τις φυλακές υπό όρο και η μεταβολή ή η άρση των μέτρων ασφαλείας που έχουν επιβληθεί, καθώς και οι αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τα άρθρα 550 και 551, β) η χρονολογία και ο τρόπος απότισης της στερητικής της ελευθερίας ποινής που επιβλήθηκε για κακούργημα ή πλημμέλημα από δόλο, εφ' όσον είναι ανώτερη από τρεις μήνες, γ) η διάταξη του εισαγγελέα που εκδίδεται κατόπιν ποινικής διαμεσολάβησης σε εγκλήματα ενδοοικογενειακής βίας.
Άρθρο 575 - Έννοια αντιγράφου ποινικού μητρώου. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 1, 3 και 4 του άρθρου 577, όπου ο νόμος προβλέπει την έκδοση και τη χορήγηση αντιγράφου οποιουδήποτε τύπου ή αποσπάσματος ποινικού μητρώου, παρέχεται αντίγραφο γενικής χρήσης.	**Άρθρο 570 - Έννοια αντιγράφου ποινικού μητρώου.** Με την επιφύλαξη των διατάξεων των παρ. 1 και 3 του άρθρου 572, όπου ο νόμος προβλέπει την έκδοση και τη χορήγηση αντιγράφου οποιουδήποτε τύπου ή αποσπάσματος ποινικού μητρώου, παρέχεται αντίγραφο γενικής χρήσης.
Άρθρο 576 - Αντίγραφα ποινικού μητρώου. 1. Οι υπηρεσίες που τηρούν ποινικό μητρώο εκδίδουν από αυτό δύο τύπους αντιγράφων: α) το αντίγραφο δικαστικής χρήσης, β) το αντίγραφο γενικής χρήσης. 2. Στο αντίγραφο δικαστικής χρήσης καταχωρίζεται το περιεχόμενο όλων των δελτίων ποινικού μητρώου εκτός από εκείνα που έχουν παύσει να ισχύουν σύμφωνα με την πρώτη παράγραφο του προηγούμενου άρθρου. 3. Στο αντίγραφο γενικής χρήσης καταχωρίζεται το περιεχόμενο όλων των δελτίων ποινικού μητρώου, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, εκτός από εκείνα: α) που αναγράφουν χρηματική ποινή ή ποινή φυλάκισης έως έξι μήνες, μετά την πάροδο τριών ετών, β) που αναγράφουν ποινή φυλάκισης πέραν των έξι μηνών ή ποινή περιορισμού σε ψυχιατρικό κατάστημα, μετά την πάροδο οκτώ ετών. γ) που αναγράφουν κάθειρξη, μετά την πάροδο είκοσι ετών. 4. Οι προθεσμίες της προηγούμενης παραγράφου αρχίζουν από την απότιση της ποινής. Αν επήλθε μεταγενέστερη καταδίκη για	**Άρθρο 571 - Αντίγραφα ποινικού μητρώου.** 1. Οι υπηρεσίες που τηρούν ποινικό μητρώο εκδίδουν από αυτό δύο τύπους αντιγράφων: α) το αντίγραφο δικαστικής χρήσης, β) το αντίγραφο γενικής χρήσης. 2. Στο αντίγραφο δικαστικής χρήσης καταχωρίζεται το περιεχόμενο όλων των δελτίων ποινικού μητρώου εκτός από εκείνα που έχουν παύσει να ισχύουν. 3. Στο αντίγραφο γενικής χρήσης καταχωρίζεται το περιεχόμενο όλων των δελτίων ποινικού μητρώου, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, εκτός από εκείνα: α) που αναγράφουν χρηματική ποινή ή παροχή κοινωφελούς εργασίας ή ποινή φυλάκισης έως έξι μήνες, μετά την πάροδο τριών ετών, β) που αναγράφουν ποινή φυλάκισης πέραν των έξι μηνών ή ποινή περιορισμού σε ψυχιατρικό κατάστημα, μετά την πάροδο οκτώ ετών, γ) που αναγράφουν κάθειρξη, μετά την πάροδο είκοσι ετών. 4. Οι προθεσμίες της προηγούμενης παραγράφου αρχίζουν από την απότιση της ποινής. Αν επήλθε μεταγενέστερη καταδίκη για πλημμέλημα ή κακούργημα, οι προθεσμίες αυτές αρχίζουν από την απότιση της νέας ποινής.

πλημμέλημα ή κακούργημα, οι προθεσμίες αυτές αρχίζουν από την απότιση της νέας ποινής. 5. Η ποινή θεωρείται ότι αποτίθηκε και όταν: α) μετατράπηκε σε χρηματική, από την ημέρα καταβολής του ποσού της μετατροπής, β) χαρίστηκε, από την έκδοση του οικείου προεδρικού διατάγματος, γ) χορηγήθηκε απόλυση, από την επιτυχή πάροδο του χρόνου δοκιμασίας. 6. Αν η καταδικαστική απόφαση δεν εκτελέστηκε, οι πιο πάνω προθεσμίες αρχίζουν από την παραγραφή της. 7. Κατ' εξαίρεση, όταν πρόκειται για πρώτη καταδίκη ή για καταδίκη που αφορά α) έγκλημα από αμέλεια ή β) έγκλημα με δόλο, για το οποίο ο νόμος απειλεί ποινή φυλάκισης μέχρι ένα έτος ή χρηματική ποινή, οι προθεσμίες που προβλέπουν τα εδάφια α' έως και γ' της παρ. 3 του άρθρου αυτού μπορούν να συντμηθούν στο μισό, με διάταξη του αρμόδιου κατά το άρθρο 580 του Κ.Π.Δ. εισαγγελέα πλημμελειοδικών, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου. Η σύντμηση παρέχεται, αν υπάρχει προσδοκία έντιμου βίου στο μέλλον. 8. Αν μαζί με την ποινή τη στερητική της ελευθερίας έχουν επιβληθεί παρεπόμενες ποινές ή μέτρα ασφάλειας, δεν καταχωρίζονται στο αντίγραφο γενικής χρήσης στις περιπτώσεις που η κύρια ποινή δεν καταχωρίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3. 9. Ο αρμόδιος για την έκδοση του ποινικού μητρώου υπάλληλος οφείλει να αναγράφει στο τριπλότυπο καταβολής της ποινής που έχει μετατραπεί σε χρηματική τα στοιχεία ταυτότητας και τον τόπο και ημερομηνία γέννησης του καταδικασμένου. Αντίγραφο του τριπλότυπου αυτού αποστέλλεται στο γραμματέα ποινικού μητρώου του τόπου γέννησης του καταδικασμένου, καθώς και στην υπηρεσία που τηρεί το Γενικό Ποινικό Μητρώο. Σε περίπτωση αποφυλάκισης καταδίκου ο διευθυντής των φυλακών οφείλει να ενημερώνει για την αποφυλάκιση αυτήν το γραμματέα ποινικού μητρώου του τόπου γέννησης του αποφυλακιζόμενου, καθώς και την υπηρεσία που τηρεί το Γενικό Ποινικό Μητρώο.	5. Η ποινή θεωρείται ότι αποτίθηκε και όταν: α) μετατράπηκε σε χρηματική, από την ημέρα καταβολής του ποσού της μετατροπής, β) χαρίστηκε, από την έκδοση του οικείου προεδρικού διατάγματος, γ) χορηγήθηκε απόλυση, από την επιτυχή πάροδο του χρόνου δοκιμασίας. 6. Αν η καταδικαστική απόφαση δεν εκτελέστηκε, οι πιο πάνω προθεσμίες αρχίζουν από την παραγραφή της. 7. Κατ' εξαίρεση, όταν πρόκειται για πρώτη καταδίκη ή για καταδίκη που αφορά: α) έγκλημα από αμέλεια ή β) έγκλημα με δόλο, για το οποίο ο νόμος απειλεί ποινή φυλάκισης μέχρι ένα έτος ή χρηματική ποινή, οι προθεσμίες που προβλέπουν τα εδ. α' έως και γ' της παρ. 3 του άρθρου αυτού μπορούν να συντμηθούν στο μισό, με διάταξη του αρμόδιου κατά το άρθρο 575 εισαγγελέα πλημμελειοδικών, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου. Η σύντμηση παρέχεται, αν υπάρχει προσδοκία έντιμου βίου στο μέλλον. 8. Αν μαζί με την ποινή τη στερητική της ελευθερίας έχουν επιβληθεί παρεπόμενες ποινές ή μέτρα ασφαλείας, δεν καταχωρίζονται στο αντίγραφο γενικής χρήσης στις περιπτώσεις που η κύρια ποινή δεν καταχωρίζεται σύμφωνα με την παρ. 3. 9. Ο αρμόδιος για την έκδοση του ποινικού μητρώου υπάλληλος οφείλει να αναγράφει στο τριπλότυπο καταβολής της ποινής που έχει μετατραπεί σε χρηματική τα στοιχεία ταυτότητας και τον τόπο και ημερομηνία γέννησης του καταδικασμένου. Αντίγραφο του τριπλότυπου αυτού αποστέλλεται, στο γραμματέα ποινικού μητρώου του τόπου γέννησης του καταδικασμένου, καθώς και στην υπηρεσία που τηρεί το Γενικό Ποινικό Μητρώο. Σε περίπτωση αποφυλάκισης καταδίκου ο διευθυντής των φυλακών οφείλει να ενημερώνει για την αποφυλάκιση αυτήν το γραμματέα ποινικού μητρώου του τόπου γέννησης του αποφυλακιζόμενου, καθώς και την υπηρεσία που τηρεί το Γενικό Ποινικό Μητρώο.
Άρθρο 577 - Έκδοση αντιγράφων δικαστικής και γενικής χρήσης. 1. Αντίγραφο ποινικού μητρώου δικαστικής χρήσης χορηγείται μόνο: α) στον εισαγγελέα, τον τακτικό ανακριτή ή τον επίτροπο του στρατοδικείου, για δικαστική αποκλειστικά χρήση, β) στους διευθυντές φυλακών και άλλων σωφρονιστικών ή θεραπευτικών καταστημάτων για κρατούμενο που με αμετάκλητη απόφαση εκτίει ποινή στερητική της ελευθερίας ή υποβάλλεται σε μέτρο ασφάλειας. γ) στις αλλοδαπές αρχές που ασκούν ποινική δικαιοδοσία, εφόσον υπάρχει υποχρέωση δικαστικής συνδρομής. δ) στις δημόσιες υπηρεσίες, πολιτικές, στρατιωτικές, στις εκκλησιαστικές αρχές, σε Ν.Π.Δ.Δ., σε οργανισμούς, σε επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας ή σε τράπεζες, μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία. ε) στις αλλοδαπές πρεσβείες ή προξενεία που έχουν διαπιστευθεί στην Ελλάδα για όσους πρόκειται να μεταναστεύσουν. στ) για το διορισμό δικαστικών λειτουργών, εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων, οργάνων των Σωμάτων Ασφαλείας και των υποψηφίων για την εισαγωγή στις παραγωγικές σχολές των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, το οποίο αποστέλλεται απευθείας στο αρμόδιο όργανο. 2. Το δελτίο ποινικού μητρώου επισυνάπτεται υποχρεωτικά με ευθύνη του αρμόδιου γραμματέα σε κάθε δικογραφία για εγκλήματα αρμοδιότητας τριμελούς πλημμελειοδικείου και άνω, μέσα σε σφραγιστό αδιαφανή φάκελο και αποσφραγίζεται μόνο μετά την απαγγελία της περί ενοχής απόφασης του δικαστηρίου, γενομένης ειδικής μνείας στα πρακτικά. Σε περίπτωση ασκήσεως εφέσεως κατά της καταδικαστικής απόφασης, το δελτίο ποινικού μητρώου σφραγίζεται και πάλι με ευθύνη του γραμματέα της έδρας του εκδόντος την απόφαση δικαστηρίου, σε αδιαφανή	**Άρθρο 572 - Έκδοση αντιγράφων δικαστικής και γενικής χρήσης.** 1. Αντίγραφο ποινικού μητρώου δικαστικής χρήσης χορηγείται μόνο: «α) στον εισαγγελέα ή τον τακτικό ανακριτή, για δικαστική αποκλειστικά χρήση»[191], β) στους διευθυντές φυλακών και άλλων σωφρονιστικών ή θεραπευτικών καταστημάτων για κρατούμενο που με αμετάκλητη απόφαση εκτίει ποινή στερητική της ελευθερίας ή υποβάλλεται σε μέτρο ασφάλειας, γ) στις αλλοδαπές αρχές που ασκούν ποινική δικαιοδοσία, εφόσον υπάρχει υποχρέωση δικαστικής συνδρομής, δ) στις δημόσιες υπηρεσίες, πολιτικές, στρατιωτικές, στις εκκλησιαστικές αρχές, σε Ν.Π.Δ.Δ., σε οργανισμούς, σε επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας ή σε τράπεζες, μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, ε) στις αλλοδαπές πρεσβείες ή προξενεία που έχουν διαπιστευθεί στην Ελλάδα για όσους πρόκειται να μεταναστεύσουν, στ) για το διορισμό δικαστικών λειτουργών, εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων, οργάνων των Σωμάτων Ασφαλείας και των υποψηφίων για την εισαγωγή στις παραγωγικές σχολές των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, το οποίο αποστέλλεται απευθείας στο αρμόδιο όργανο. 2. Το δελτίο ποινικού μητρώου επισυνάπτεται υποχρεωτικά με ευθύνη του αρμόδιου γραμματέα σε κάθε δικογραφία για εγκλήματα αρμοδιότητας τριμελούς πλημμελειοδικείου και άνω, μέσα σε σφραγιστό αδιαφανή φάκελο και αποσφραγίζεται μόνο μετά την απαγγελία της περί ενοχής απόφασης του δικαστηρίου, γενομένης ειδικής μνείας στα πρακτικά. Σε περίπτωση ασκήσεως εφέσεως κατά της καταδικαστικής απόφασης το δελτίο ποινικού μητρώου σφραγίζεται και πάλι με ευθύνη του γραμματέα της έδρας του εκδόντος την απόφαση δικαστηρίου, σε αδιαφανή

[191] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

φάκελο, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των του προηγούμενου εδαφίου. Τα αυτά ισχύουν σε περίπτωση επανεκδίκασης της υπόθεσης κατ'ουσίαν μετ' αναίρεση. Η παράβαση των ανωτέρω διατάξεων από το δικαστικό γραμματέα συνεπάγεται την πειθαρχική του ευθύνη. 3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, μπορεί να ορισθεί ότι αντίγραφο ποινικού μητρώου δικαστικής χρήσης εκδίδεται και για διορισμό σε οποιαδήποτε άλλη δημόσια υπηρεσία ή σε οποιοδήποτε άλλο νομικό πρόσωπο του δημόσιου τομέα.	φάκελο, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των ορισμών του προηγούμενου εδαφίου. Τα αυτά ισχύουν σε περίπτωση επανεκδίκασης της υπόθεσης κατ' ουσία μετ' αναίρεση. Η παράβαση των ανωτέρω διατάξεων από το δικαστικό γραμματέα συνεπάγεται την πειθαρχική του ευθύνη. 3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μπορεί να ορισθεί ότι αντίγραφο ποινικού μητρώου δικαστικής χρήσης εκδίδεται και για διορισμό σε οποιαδήποτε άλλη δημόσια υπηρεσία ή σε οποιοδήποτε άλλο νομικό πρόσωπο του δημόσιου τομέα.
Άρθρο 578 - Καταστροφή δελτίων ποινικού μητρώου. 1. Τα δελτία ποινικού μητρώου παύουν να ισχύουν και αποκλείεται η χρησιμοποίησή τους για οποιοδήποτε σκοπό στις ακόλουθες μόνο περιπτώσεις: α) Όταν το πρόσωπο το οποίο αφορά η εγγραφή πεθάνει ή συμπληρώσει το 80ό έτος της ηλικίας του. β) (Καταργήθηκε). γ) Όταν η απόφαση για την οποία έχει συνταχθεί δελτίο ποινικού μητρώου ακυρωθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση ή η πράξη αμνηστευθεί ή με ρητή διάταξη μεταγενέστερου νόμου πάψει να είναι αξιόποινη. δ) Αν με την καταδικαστική απόφαση για την οποία έχει συνταχθεί δελτίο ποινικού μητρώου χορηγήθηκε αναστολή εκτέλεσης της ποινής σύμφωνα με το άρθρο 99 του Ποινικού Κώδικα, μετά την πάροδο πέντε ετών από τη λήξη του χρονικού διαστήματος της αναστολής, εφόσον η αναστολή δεν έχει αρθεί ή ανακληθεί. ε) Αν το δελτίο έχει συνταχθεί μετά από απόφαση που επιβάλλει σε ανήλικο ποινή περιορισμού σε σωφρονιστικό κατάστημα, πέντε έτη μετά την απότιση της ποινής με οποιονδήποτε τρόπο, εφόσον ο ελάχιστος χρόνος περιορισμού που έχει επιβληθεί δεν υπερβαίνει το έτος, και οκτώ έτη αν υπερβαίνει το έτος, εκτός αν στο διάστημα αυτό επέλθει νέα καταδίκη. Σε περίπτωση απόλυσης υπό όρους από το σωφρονιστικό κατάστημα, η πιο πάνω πενταετία ή οκταετία αρχίζει από τη συμπλήρωση του χρόνου δοκιμασίας. στ) Αν με την καταδικαστική απόφαση επιβλήθηκε χρηματική ποινή ή ποινή φυλάκισης μέχρις ένα μήνα, για αδίκημα εκ δόλου ή δύο μήνες για αδίκημα εξ αμελείας, μετά την πάροδο δέκα ετών από την απότιση της ποινής με οποιονδήποτε τρόπο, εφόσον ο υπαίτιος δεν έχει καταδικαστεί πάλι για κακούργημα ή πλημμέλημα. 2. Οι υπηρεσίες που τηρούν ποινικό μητρώο, προβαίνουν κάθε έξι μήνες σε εκκαθάριση του από τα δελτία που παύουν να ισχύουν σύμφωνά με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου. Μετά την εξάμηνη περιοδική εκκαθάριση είτε καταστρέφονται τα ανίσχυρα δελτία είτε, στην περίπτωση εφαρμογής μηχανογραφικού συστήματος σύμφωνα με το άρθρο 573 παρ. 1 εδ. ε', διαγράφεται από τη μνήμη του ηλεκτρονικού υπολογιστή η ανίσχυρη εγγραφή. 3. Στις περιπτώσεις των εδαφίων α' έως και γ' της παραγράφου 1 τα δελτία ποινικού μητρώου καταστρέφονται αμέσως μόλις διαπιστωθεί η συνδρομή του σχετικού λόγου. Στις περιπτώσεις των εδαφίων δ' έως και στ' της ίδιας παραγράφου, τα δελτία ποινικού μητρώου καταστρέφονται κατά την πρώτη περιοδική εκκαθάριση μετά τη διαπίστωση της συνδρομής του σχετικού λόγου. Η καταστροφή διατάσσεται με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα.	**Άρθρο 573 - Καταστροφή δελτίων ποινικού μητρώου.** 1. Τα δελτία ποινικού μητρώου παύουν να ισχύουν και αποκλείεται η χρησιμοποίησή τους για οποιοδήποτε σκοπό στις ακόλουθες μόνο περιπτώσεις: α) όταν το πρόσωπο το οποίο αφορά η εγγραφή πεθάνει ή συμπληρώσει το 80ο έτος της ηλικίας του, β) όταν η απόφαση, για την οποία έχει συνταχθεί δελτίο ποινικού μητρώου, ακυρωθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση ή η πράξη αμνηστευθεί ή απονεμηθεί χάρη με ολική άρση των συνεπειών κατ' άρθρο 47 παρ. 2 του Συντάγματος, ή με ρητή διάταξη μεταγενέστερου νόμου, η πράξη παύει να είναι αξιόποινη ή για οιονδήποτε λόγο επέλθει οριστική παύση της ποινικής δίωξης, γ) αν με την καταδικαστική απόφαση για την οποία έχει συνταχθεί δελτίο ποινικού μητρώου χορηγήθηκε αναστολή εκτέλεσης της ποινής, σύμφωνα με το άρθρο 99 ΠΚ, μετά την πάροδο πέντε ετών από τη λήξη του χρονικού διαστήματος της αναστολής, εφ' όσον η αναστολή δεν έχει αρθεί ή ανακληθεί, δ) αν το δελτίο έχει συνταχθεί μετά από απόφαση που επιβάλλει σε ανήλικο ποινή περιορισμού σε σωφρονιστικό κατάστημα, πέντε έτη μετά την απότιση της ποινής με οποιοδήποτε τρόπο, εφόσον ο ελάχιστος χρόνος περιορισμού που έχει επιβληθεί δεν υπερβαίνει το έτος, και οκτώ έτη αν υπερβαίνει το έτος, εκτός αν στο διάστημα αυτό επέλθει νέα καταδίκη. Σε περίπτωση απόλυσης υπό όρους από το σωφρονιστικό κατάστημα, η πιο πάνω πενταετία ή οκταετία αρχίζει από τη συμπλήρωση του χρόνου δοκιμασίας, ε) αν με την καταδικαστική απόφαση επιβλήθηκε χρηματική ποινή ή παροχή κοινωφελούς εργασίας ή ποινή φυλάκισης μέχρι ένα μήνα, για αδίκημα εκ δόλου ή δύο μήνες για αδίκημα εξ αμελείας, μετά την πάροδο δέκα ετών από την απότιση της ποινής με οποιονδήποτε τρόπο, εφόσον ο υπαίτιος δεν έχει καταδικαστεί πάλι για κακούργημα ή πλημμέλημα. 2. Οι υπηρεσίες που τηρούν ποινικό μητρώο, προβαίνουν κάθε έξι μήνες σε εκκαθάριση του από τα δελτία που παύουν να ισχύουν σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου. Μετά την εξάμηνη περιοδική εκκαθάριση είτε καταστρέφονται τα ανίσχυρα δελτία είτε, στην περίπτωση εφαρμογής μηχανογραφικού συστήματος σύμφωνα με το άρθρο 568 παρ. 1 εδ. ε', διαγράφεται από τη μνήμη του ηλεκτρονικού υπολογιστή η ανίσχυρη εγγραφή. 3. Στις περιπτώσεις των εδ. α' έως και γ' της παρ. 1 τα δελτία ποινικού μητρώου καταστρέφονται αμέσως μόλις διαπιστωθεί η συνδρομή του σχετικού λόγου. Στις περιπτώσεις των εδ. δ' και ε' της ίδιας παραγράφου, τα δελτία ποινικού μητρώου καταστρέφονται κατά την πρώτη περιοδική εκκαθάριση μετά τη διαπίστωση της συνδρομής του σχετικού λόγου. Η καταστροφή διατάσσεται με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα.
Άρθρο 579 - Απαγόρευση ανακοίνωσης. 1. Υπάλληλος, ο οποίος λόγω των καθηκόντων του έχει πληροφορηθεί το περιεχόμενο δελτίων ποινικού μητρώου και το ανακοινώνει σε πρόσωπο που δεν δικαιούται να λάβει γνώση, τιμωρείται με φυλάκιση τριών μηνών έως δύο έτη. Ως ανακοίνωση θεωρείται και η χορήγηση αντιγράφου ποινικού μητρώου δικαστικής χρήσης αντί για αντίγραφο ποινικού μητρώου γενικής χρήσης. Αν η παραπάνω πράξη έγινε από αμέλεια επιβάλλεται φυλάκιση μέχρι τρεις μήνες. 2. Η σύνταξη ή καταχώριση δελτίων ποινικού μητρώου γίνεται μέσα σε τρεις μήνες κατ' ανώτατο όριο από την ημέρα που ανέκυψε η σχετική υπηρεσιακή υποχρέωση.	**Άρθρο 574 - Απαγόρευση ανακοίνωσης.** 1. Υπάλληλος, ο οποίος λόγω των καθηκόντων του έχει πληροφορηθεί το περιεχόμενο δελτίων ποινικού μητρώου και το ανακοινώνει σε πρόσωπο που δεν δικαιούται να λάβει γνώση, τιμωρείται με φυλάκιση τριών μηνών έως δύο έτη. Ως ανακοίνωση θεωρείται και η χορήγηση αντιγράφου ποινικού μητρώου δικαστικής χρήσης αντί για αντίγραφο ποινικού μητρώου γενικής χρήσης. 2. Η σύνταξη ή καταχώριση δελτίων ποινικού μητρώου γίνεται μέσα σε τρεις μήνες κατ' ανώτατο όριο από την ημέρα που ανέκυψε η σχετική υπηρεσιακή υποχρέωση.

Άρθρο 580 - Αμφισβητήσεις - Διορθώσεις εσφαλμένων εγγραφών. 1. Κάθε αμφισβήτηση σχετική με τις διατάξεις του νόμου αυτού επιλύεται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου της γέννησης του ενδιαφερομένου και, όταν πρόκειται για πρόσωπα που γεννήθηκαν στο εξωτερικό, του εισαγγελέα πλημμελειοδικών Αθηνών. 2. Ο ενδιαφερόμενος μπορεί μέσα σε ένα μήνα από την επίδοση σε αυτόν της παραπάνω διάταξης να προσφύγει στο οικείο συμβούλιο πλημμελειοδικών, που αποφαίνεται αμετάκλητα. 3. Το συμβούλιο πλημμελειοδικών αποφασίζει αμετάκλητα, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου ή του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, τη διόρθωση στο δελτίο ποινικού μητρώου είτε εσφαλμένης εγγραφής είτε των στοιχείων της ταυτότητας του προσώπου που αφορά το δελτίο. Αν η αίτηση διόρθωσης εσφαλμένης εγγραφής υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών οφείλει να ερευνήσει τη βασιμότητά της με κάθε μέσο είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω ανακριτικού υπαλλήλου. 4. Μετά την έναρξη της λειτουργίας της υπηρεσίας Γενικού Ποινικού Μητρώου, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών του τόπου γέννησης του προσώπου που αφορά το δελτίο ποινικού μητρώου διαβιβάζει στην υπηρεσία Γενικού Ποινικού Μητρώου κάθε διάταξη ή βούλευμα που εκδίδεται ύστερα από αμφισβήτηση ή αίτηση διόρθωσης εσφαλμένης εγγραφής στο δελτίο ποινικού μητρώου.	**Άρθρο 575 - Αμφισβητήσεις - Διορθώσεις εσφαλμένων εγγραφών.** 1. Κάθε αμφισβήτηση σχετική με τις διατάξεις του νόμου αυτού επιλύεται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου της γέννησης του ενδιαφερομένου και όταν πρόκειται για πρόσωπα που γεννήθηκαν στο εξωτερικό, του εισαγγελέα πλημμελειοδικών Αθηνών. 2. Ο ενδιαφερόμενος μπορεί μέσα σε ένα μήνα από την επίδοση σε αυτόν της παραπάνω διάταξης να προσφύγει στο οικείο συμβούλιο πλημμελειοδικών, που αποφαίνεται αμετάκλητα. 3. Το συμβούλιο πλημμελειοδικών αποφασίζει αμετάκλητα, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου ή του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, τη διόρθωση στο δελτίο ποινικού μητρώου είτε εσφαλμένης εγγραφής είτε των στοιχείων της ταυτότητας του προσώπου που αφορά το δελτίο. Αν η αίτηση διόρθωσης εσφαλμένης εγγραφής υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών οφείλει να ερευνήσει την βασιμότητά της με κάθε μέσο είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω ανακριτικού υπαλλήλου. 4. Μετά την έναρξη της λειτουργίας της υπηρεσίας Γενικού Ποινικού Μητρώου, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών του τόπου γέννησης του προσώπου που αφορά το δελτίο ποινικού μητρώου διαβιβάζει στην υπηρεσία Γενικού Ποινικού Μητρώου κάθε διάταξη ή βούλευμα που εκδίδεται ύστερα από αμφισβήτηση ή αίτηση διόρθωσης εσφαλμένης εγγραφής στο δελτίο ποινικού μητρώου.
ΔΕΚΑΤΟ ΒΙΒΛΙΟ	
ΕΞΟΔΑ ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	
Άρθρο 581 - Προκαταβολή των εξόδων. 1. Το δημόσιο καταβάλει κάθε δαπάνη που απαιτείται για να λειτουργήσει η ποινική δικαιοσύνη. 2. Οι μάρτυρες που αυτεπαγγέλτως κλητεύονται να εμφανιστούν σε δικαστήρια και σε ανακριτικές και εισαγγελικές αρχές, οι μάρτυρες που προσκαλούνται κατά το άρθρο 327 παρ. 2 να εμφανιστούν σε δικαστήριο που συνεδριάζει, εκείνοι που διορίζονται από τις ίδιες αρχές ως πραγματογνώμονες, διερμηνείς, φύλακες πραγμάτων που κατασχέθηκαν και μεσεγγυούχοι, έχουν δικαίωμα σε αποζημίωση και στα έξοδα γι' αυτή τους την απασχόληση. Τα ποσά των αποζημιώσεων και των εξόδων και γενικά οι προϋποθέσεις πληρωμής τους, καθώς και η διαδικασία για την αναγνώριση του δικαιώματος και της πληρωμής, καθορίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομικών. Με τις ίδιες αποφάσεις μπορεί να τάσσεται αποκλειστική προθεσμία υποβολής των παραπάνω αξιώσεων, όπως επίσης και να ορίζεται ότι μάρτυρες που κατοικούν στον τόπο που πρέπει να εμφανιστούν, καθώς και σε απόσταση έως 30 χιλιόμετρα από αυτόν, δεν έχουν δικαίωμα ούτε σε αποζημίωση ούτε στα έξοδα. 3. Για την πληρωμή των δαπανών της λειτουργίας της ποινικής δικαιοσύνης και ιδιαίτερα για την πληρωμή των αποζημιώσεων και εξόδων που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο μπορούν να υπάρχουν πάγιες προκαταβολές που ρυθμίζονται από τις διατάξεις της νομοθεσίας «περί δημοσίου λογιστικού».	**Άρθρο 576 - Προκαταβολή των εξόδων.** 1. Το δημόσιο καταβάλλει κάθε δαπάνη που απαιτείται για να λειτουργήσει η ποινική δικαιοσύνη. 2. Οι μάρτυρες που αυτεπαγγέλτως κλητεύονται να εμφανιστούν σε δικαστήρια και σε ανακριτικές και εισαγγελικές αρχές, οι μάρτυρες που προσκαλούνται κατά το άρθρο 327 παρ. 2 να εμφανιστούν σε δικαστήριο που συνεδριάζει, εκείνοι που διορίζονται από τις ίδιες αρχές ως πραγματογνώμονες, διερμηνείς, φύλακες πραγμάτων που κατασχέθηκαν και μεσεγγυούχοι, έχουν δικαίωμα σε αποζημίωση και στα έξοδα γι' αυτήν τους την απασχόληση. Τα ποσά των αποζημιώσεων και των εξόδων και γενικά οι προϋποθέσεις πληρωμής τους, καθώς και η διαδικασία για την αναγνώριση του δικαιώματος και της πληρωμής, καθορίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών. Με τις ίδιες αποφάσεις μπορεί να τάσσεται αποκλειστική προθεσμία υποβολής των παραπάνω αξιώσεων, όπως επίσης και να ορίζεται ότι οι μάρτυρες που κατοικούν στον τόπο που πρέπει να εμφανιστούν, καθώς και σε απόσταση έως 30 χιλιόμετρα από αυτόν, δεν έχουν δικαίωμα ούτε σε αποζημίωση ούτε στα έξοδα. 3. Για την πληρωμή των δαπανών της λειτουργίας της ποινικής δικαιοσύνης και ιδιαίτερα για την πληρωμή των αποζημιώσεων και εξόδων που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο μπορούν να υπάρχουν πάγιες προκαταβολές που ρυθμίζονται από τις διατάξεις της νομοθεσίας «περί δημοσίου λογιστικού».
Άρθρο 582 - Έξοδα σε βάρος των κατηγορουμένων που καταδικάστηκαν. 1. Κάθε κατηγορούμενος που καταδικάζεται σε ποινή καταδικάζεται ταυτόχρονα με την ίδια απόφαση και στα έξοδα της ποινικής διαδικασίας. 2. Το ποσό των εξόδων ορίζεται με την καταδικαστική απόφαση.	**Άρθρο 577 - Έξοδα σε βάρος των κατηγορουμένων που καταδικάστηκαν.** 1. Κάθε κατηγορούμενος που καταδικάζεται σε ποινή καταδικάζεται ταυτόχρονα με την ίδια απόφαση και στα έξοδα της ποινικής διαδικασίας. 2. Το ποσό των εξόδων ορίζεται με την καταδικαστική απόφαση.
Άρθρο 583 - Έξοδα σε περίπτωση απόρριψης ένδικων μέσων, ενστάσεων και αιτήσεων. 1. Όταν η απόφαση απορρίπτει εξ ολοκλήρου την έφεση ή την αίτηση αναίρεσης ή επανάληψης διαδικασίας ή ακύρωσης της απόφασης (άρθρο 430) ή ακύρωσης της διαδικασίας (άρθρο 341), τα έξοδα επιβάλλονται σε καθέναν από εκείνους που άσκησαν το ένδικο μέσο ή την αίτηση. 2. Όταν με την απόφαση απορρίπτονται ενστάσεις ή άλλες αιτήσεις που υποβάλλονται από οποιονδήποτε διάδικο κατά τη	**Άρθρο 578 - Έξοδα σε περίπτωση απόρριψης ενδίκων μέσων, ενστάσεων και αιτήσεων.** 1. Όταν η απόφαση απορρίπτει εξ ολοκλήρου την έφεση ή την αίτηση αναίρεσης ή επανάληψης διαδικασίας ή ακύρωσης της απόφασης (άρθρο 430) ή ακύρωσης της διαδικασίας (άρθρα 341 και 435), τα έξοδα επιβάλλονται σε καθέναν από εκείνους που άσκησαν το ένδικο μέσο ή την αίτηση. 2. Όταν με την απόφαση απορρίπτονται ενστάσεις ή άλλες αιτήσεις που υποβάλλονται από οποιονδήποτε διάδικο κατά τη

διάρκεια της συζήτησης ποινικών υποθέσεων, δεν επιβάλλονται έξοδα.	διάρκεια της συζήτησης ποινικών υποθέσεων, δεν επιβάλλονται έξοδα.
Άρθρο 584 - Έξοδα σε περίπτωση που ανακαλείται η έγκληση. 1. Σε περίπτωση που ανακαλείται η έγκληση, εκείνος που την ανακαλεί καταδικάζεται με την ίδια απόφαση ή με το βούλευμα στα έξοδα της ποινικής διαδικασίας. 2. Η διάταξη του άρθρου 582 παρ. 2 εφαρμόζεται αναλόγως και σ' αυτή την περίπτωση.	**Άρθρο 579 - Έξοδα σε περίπτωση που ανακαλείται η έγκληση.** 1. Σε περίπτωση που ανακαλείται η έγκληση, εκείνος που την ανακαλεί καταδικάζεται με την ίδια απόφαση ή με το βούλευμα στα έξοδα της ποινικής διαδικασίας. 2. Η διάταξη του άρθρου 577 παρ. 2 εφαρμόζεται ανάλογα και σ` αυτή την περίπτωση.
Άρθρο 585 - Έξοδα σε βάρος εκείνων που έκαναν ψευδή έγκληση ή μήνυση. 1. Τα δικαστικά συμβούλια και τα ποινικά δικαστήρια, όταν αποφαίνονται για υποθέσεις όπου η δίωξη έγινε με έγκληση ή με μήνυση, επιβάλλουν τα δικαστικά έξοδα σε βάρος καθενός από εκείνους που έκαναν τη μήνυση ή την έγκληση, αν πειστούν ότι η μήνυση ή έγκληση ήταν εντελώς ψευδής και έγινε από δόλο ή βαριά αμέλεια ή ότι παραμορφώθηκαν μ' αυτήν δολίως τα πράγματα, ώστε να δοθεί στην πράξη βαρύτερος χαρακτηρισμός ή να συμπεριληφθούν στη δίωξη πρόσωπα εντελώς αμέτοχα στην αξιόποινη πράξη. Η απαλλαγή ή η επιβολή πρέπει ειδικά να αιτιολογείται. 2. Το ποσό των εξόδων που κατά την προηγούμενη παράγραφο επιβάλλεται σε βάρος καθενός από εκείνους που έκαναν ψευδή έγκληση ή μήνυση είναι ίσο με το ποσό που επιβάλλεται στον κατηγορούμενο που καταδικάζεται. Το ποσό των εξόδων που επιβάλλεται από το δικαστικό συμβούλιο είναι ίσο με εκείνο που επιβάλλεται από το αντίστοιχο δικαστήριο. 3. Η διάταξη του άρθρου 582 παρ. 2 εφαρμόζεται αναλόγως και σ' αυτή την περίπτωση. 4. Ο εισαγγελέας όταν αρχειοθετεί τη μήνυση (άρθρο 43) ή απορρίπτει την έγκληση (άρθρο 47) επιβάλλει τα δικαστικά έξοδα σε βάρος του μηνυτή ή του εγκαλούντος, αν πειστεί ότι η μήνυση ή η έγκληση ήταν εντελώς ψευδής και έγινε από δόλο. Το ποσό των εξόδων είναι ίσο με εκείνο που επιβάλλεται στον κατηγορούμενο που καταδικάζεται από το μονομελές πλημμελειοδικείο.	**Άρθρο 580 - Έξοδα σε βάρος εκείνων που έκαναν ψευδή έγκληση ή μήνυση.** 1. Τα δικαστικά συμβούλια και τα ποινικά δικαστήρια, όταν αποφαίνονται για υποθέσεις όπου η δίωξη έγινε με έγκληση ή με μήνυση, επιβάλλουν τα δικαστικά έξοδα σε βάρος καθενός από εκείνους που 99 έκαναν τη μήνυση ή την έγκληση, αν πειστούν ότι η μήνυση ή έγκληση ήταν εντελώς ψευδής και έγινε με δόλο ή βαριά αμέλεια ή ότι παραμορφώθηκαν με αυτήν δολίως τα πράγματα, ώστε να δοθεί στην πράξη βαρύτερος χαρακτηρισμός ή να συμπεριληφθούν στην δίωξη πρόσωπα εντελώς αμέτοχα στην αξιόποινη πράξη. Η απαλλαγή ή η επιβολή πρέπει ειδικά να αιτιολογείται. 2. Το ποσό των εξόδων που κατά την προηγούμενη παράγραφο επιβάλλεται σε βάρος καθενός από εκείνους που έκαναν ψευδή έγκληση ή μήνυση είναι ίσο με το ποσό που επιβάλλεται στον κατηγορούμενο που καταδικάζεται. Το ποσό των εξόδων που επιβάλλεται από το δικαστικό συμβούλιο είναι ίσο με εκείνο που επιβάλλεται από το αντίστοιχο δικαστήριο. 3. Η διάταξη του άρθρου 577 παρ. 2 εφαρμόζεται ανάλογα και σε αυτήν την περίπτωση. 4. Ο εισαγγελέας όταν αρχειοθετεί τη μήνυση (άρθρο 43) ή απορρίπτει την έγκληση (άρθρο 51) επιβάλλει τα δικαστικά έξοδα σε βάρος του μηνυτή ή του εγκαλούντος, αν πειστεί ότι η μήνυση ή η έγκληση ήταν εντελώς ψευδής και έγινε από δόλο. Το ποσό των εξόδων είναι ίσο με εκείνο που επιβάλλεται στον κατηγορούμενο που καταδικάζεται από το μονομελές πλημμελειοδικείο.
Άρθρο 586 - Προσφυγή του προσώπου που έχει ασκήσει τη μήνυση ή την έγκληση. 1. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο ή το συμβούλιο που θα ασχοληθεί με την υπόθεση ερευνά αυτεπαγγέλτως και το κεφάλαιο της απόφασης ή του βουλεύματος που αφορά την καταδίκη στα έξοδα της δίκης εκείνου που έχει ασκήσει τη μήνυση ή την έγκληση. 2. Όποιος καταδικάστηκε στα έξοδα κατά το προηγούμενο άρθρο, αν δεν υπήρξε περίπτωση εφαρμογής της προηγούμενης παραγράφου, μπορεί να προσφύγει στο δικαστήριο ή στο συμβούλιο που τον καταδίκασε μέσα σε προθεσμία τριών ημερών από την επίδοση της απόφασης ή του βουλεύματος· η προθεσμία αυτή παρεκτείνεται εξαιτίας της απόστασης κατά το άρθρο 166. Η προσφυγή ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις για την έφεση και δικάζεται χωρίς πρόσκληση εκείνου που την ασκεί, ο οποίος έχει δικαίωμα να παραστεί στη δίκη και να αναπτύξει προφορικά τις απόψεις του. Όταν πρόκειται για αποφάσεις του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου, αρμόδιο για την εκδίκαση της προσφυγής είναι το συμβούλιο εφετών με τριμελή σύνθεση. 3. Δικαίωμα προσφυγής δεν υπάρχει, αν το δικαστήριο ή το συμβούλιο, προκειμένου να καταδικάσει στα έξοδα, ακούσει ειδικά γι' αυτό το σκοπό τις απόψεις του καταδικασμένου. Η απόφαση που εκδίδεται για την προσφυγή, καθώς και η αναφερομένη στην παρ. 1 αυτού του άρθρου, είναι αμετάκλητες ως προς την καταδίκη στα έξοδα. 4. Η πράξη αρχειοθέτησης με την οποία επιβάλλονται έξοδα μαζί με την επικύρωσή της από τον εισαγγελέα εφετών επιδίδονται στο μηνυτή. Ο μηνυτής ή ο εγκαλών στους οποίους επιβλήθηκαν έξοδα μπορούν να προσφύγουν στο συμβούλιο πλημμελειοδικών μέσα σε προθεσμία πέντε ημερών από την επίδοση της σχετικής πράξης αρχειοθέτησης ή της διάταξης μετά την επικύρωσή τους από τον εισαγγελέα εφετών.	**Άρθρο 581 - Προσφυγή του προσώπου που έχει ασκήσει τη μήνυση ή την έγκληση.** 1. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο ή το συμβούλιο που θα ασχοληθεί με την υπόθεση ερευνά αυτεπαγγέλτως και το κεφάλαιο της απόφασης ή του βουλεύματος που αφορά την καταδίκη στα έξοδα της δίκης εκείνου που έχει ασκήσει τη μήνυση ή την έγκληση. 2. Όποιος καταδικάστηκε στα έξοδα κατά το προηγούμενο άρθρο, αν δεν υπήρξε περίπτωση εφαρμογής της προηγούμενης παραγράφου, μπορεί να προσφύγει στο δικαστήριο ή στο συμβούλιο που τον καταδίκασε μέσα σε προθεσμία τριών ημερών από την επίδοση της απόφασης ή του βουλεύματος. Η προθεσμία αυτή παρεκτείνεται εξαιτίας της απόστασης κατά το άρθρο 166. Η προσφυγή ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις για την έφεση και δικάζεται χωρίς πρόσκληση εκείνου που την ασκεί, ο οποίος έχει δικαίωμα να παραστεί στη δίκη και να αναπτύξει προφορικά τις απόψεις του. Όταν πρόκειται για αποφάσεις του μικτού ορκωτού δικαστηρίου, αρμόδιο για την εκδίκαση της προσφυγής είναι το συμβούλιο εφετών με τριμελή σύνθεση. 3. Δικαίωμα προσφυγής δεν υπάρχει, αν το δικαστήριο ή το συμβούλιο, προκειμένου να καταδικάσει στα έξοδα, ακούσει ειδικά γι' αυτό το σκοπό τις απόψεις του καταδικασμένου. Η απόφαση που εκδίδεται για την προσφυγή, καθώς και η αναφερόμενη στην παρ. 1 αυτού του άρθρου, είναι αμετάκλητες ως προς την καταδίκη στα έξοδα. 4. Η πράξη αρχειοθέτησης με την οποία επιβάλλονται έξοδα μαζί με την επικύρωσή της από τον εισαγγελέα εφετών επιδίδονται στον μηνυτή. Ο μηνυτής ή ο εγκαλών στους οποίους επιβλήθηκαν έξοδα μπορούν να προσφύγουν στο συμβούλιο πλημμελειοδικών μέσα σε προθεσμία πέντε ημερών από την επίδοση της σχετικής πράξης αρχειοθέτησης ή της διάταξης μετά την επικύρωσή τους από τον εισαγγελέα εφετών.

Άρθρο 587 - Μερική καταδίκη σε έξοδα. 1. Το δικαστήριο ή το συμβούλιο στις περιπτώσεις των προηγούμενων άρθρων 582 έως 586 μπορεί να μειώσει το ποσό των εξόδων έως το μισό, αν κρίνει ότι λόγοι επιείκειας επιβάλλουν αυτή τη μείωση. 2. Η ύπαρξη λόγων επιείκειας πρέπει να αιτιολογείται ειδικά στην απόφαση ή το βούλευμα.	**Άρθρο 582 - Μερική καταδίκη στα έξοδα.** 1. Το δικαστήριο ή το συμβούλιο στις περιπτώσεις των προηγούμενων άρθρων 577 έως 581 μπορεί να μειώσει το ποσό των εξόδων έως το μισό, αν κρίνει ότι λόγοι επιείκειας επιβάλλουν αυτή τη μείωση. 2. Η ύπαρξη λόγων επιείκειας πρέπει να αιτιολογείται ειδικά στην απόφαση ή στο βούλευμα.
Άρθρο 588 - Είσπραξη και βεβαίωση εξόδων. 1. Η διάταξη της απόφασης για την καταδίκη στα έξοδα είναι εκτελεστή από τότε που είναι εκτελεστή και η διάταξη για την ποινή· σε κάθε άλλη περίπτωση ή διάταξη της απόφασης ή του βουλεύματος για την καταδίκη στα έξοδα είναι εκτελεστή από τότε που αυτά γίνονται αμετάκλητα. 2. Το ανασταλτικό αποτέλεσμα από την άσκηση ένδικων μέσων ή από την προθεσμία για την άσκησή τους επεκτείνεται και στη διάταξη για τα έξοδα. 3. Οι γραμματείς των ποινικών δικαστηρίων οφείλουν μέσα στον επόμενο μήνα από τότε που οι αποφάσεις ή τα βουλεύματα γίνονται αμετάκλητα να βεβαιώνουν στο δημόσιο ταμείο τα ποσά των εξόδων που έχουν επιβληθεί και δεν έχουν ακόμα εισπραχθεί. 4. Με απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομικών ρυθμίζεται η διαδικασία για τη βεβαίωση και την είσπραξη των εξόδων· για ορισμένες κατηγορίες από αυτά μπορεί αντί για τη βεβαίωση να καθορίζεται άλλος τρόπος είσπραξης. 5. Αν η καταδίκη στα έξοδα έγινε κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο και η απόφαση γι' αυτήν είναι εκτελεστή κατά τις διατάξεις αυτού του άρθρου, ο οικείος εισαγγελέας φροντίζει να εκτελεστεί η διάταξη για τα έξοδα και με προσωπική κράτηση του οφειλέτη σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων. 6. Η οφειλή για τα έξοδα εξαφανίζεται ολικά ή μερικά με την προσωπική κράτηση του οφειλέτη ανάλογα με το χρόνο της διάρκειάς της· ο χρόνος υπολογίζεται με βάση το πηλίκο της διαίρεσης του οφειλομένου ποσού δια του ορίου του ποσού των ευρώ που ισχύει κάθε φορά για τη μετατροπή της φυλάκισης σε χρηματική ποινή. Αν η οφειλή προέρχεται από καταδίκη για πταίσμα, ο υπολογισμός αυτός στηρίζεται στο ελάχιστο όριο ευρώ που ορίζεται για τη μετατροπή της κράτησης σε πρόστιμο. Κλάσμα μικρότερο από μία μέρα παραλείπεται. Η διάταξη αυτής της παραγράφου δεν αποκλείει να εφαρμοστεί - με αίτηση του οφειλέτη - κάθε άλλη ευνοϊκότερη γι' αυτόν διάταξη σχετικά με το ανώτατο όριο της προσωπικής κράτησης. 7. Για την πληρωμή των εξόδων κατά δόσεις εφαρμόζονται οι διατάξεις της νομοθεσίας «περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων».	**Άρθρο 583 - Είσπραξη και βεβαίωση εξόδων.** 1. Η διάταξη της απόφασης για την καταδίκη στα έξοδα είναι εκτελεστή από τότε που είναι εκτελεστή και η διάταξη για την ποινή. Σε κάθε άλλη περίπτωση η διάταξη της απόφασης ή του βουλεύματος για την καταδίκη στα έξοδα είναι εκτελεστή από τότε που αυτά γίνονται αμετάκλητα. 2. Το ανασταλτικό αποτέλεσμα από την άσκηση ενδίκων μέσων ή από την προθεσμία για την άσκησή τους επεκτείνεται και στη διάταξη για τα έξοδα. 3. Οι γραμματείς των ποινικών δικαστηρίων οφείλουν μέσα στον επόμενο μήνα από τότε που οι αποφάσεις ή τα βουλεύματα γίνονται αμετάκλητα, να βεβαιώσουν στο δημόσιο ταμείο τα ποσά των εξόδων που έχουν επιβληθεί και δεν έχουν ακόμα εισπραχθεί. 4. Με απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομικών ρυθμίζεται η διαδικασία για τη βεβαίωση και την είσπραξη των εξόδων. Για ορισμένες κατηγορίες από αυτά μπορεί αντί για τη βεβαίωση να καθορίζεται άλλος τρόπος είσπραξης. 5 Για την πληρωμή των εξόδων κατά δόσεις εφαρμόζονται οι διατάξεις της νομοθεσίας «περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων».
Άρθρο 589 - Επιστροφή των ποσών που καταβλήθηκαν. 1. Αν εκείνος που καταδικάστηκε κατέβαλε το ποσό των δικαστικών εξόδων που του επιβλήθηκε, έπειτα όμως ασκώντας ένδικο μέσο αθωώθηκε, ο εισαγγελέας του οικείου δικαστηρίου φροντίζει αυτεπαγγέλτως για την επιστροφή του ποσού που καταβλήθηκε. Το ίδιο ισχύει και αν συντρέχει περίπτωση επιστροφής μέρους του ποσού των εξόδων που καταβλήθηκε. 2. Το ποσό που κατατέθηκε από τον ίδιο τον καταδικασμένο ως εγγύηση για την προσωρινή απόλυσή του από τις φυλακές μπορεί, ύστερα από ειδική γραπτή δήλωσή του και παραίτησή του από τα ένδικα μέσα, να συμψηφιστεί με την οφειλή του για έξοδα. Το ίδιο ισχύει και για εγγύηση που κατατέθηκε από τρίτον, ύστερα από γραπτή συναίνεσή του που μπορεί να προκύπτει και από το γραμμάτιο της εγγύησης. 3. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι οικείες διατάξεις «περί δημοσίων εσόδων και πληρωμής δαπανών του Κράτους». 4. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 3 αυτού του άρθρου αρχίζουν να εφαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομικών, η οποία ρυθμίζει και τις λεπτομέρειες εκτέλεσής τους.	**Άρθρο 584 - Επιστροφή των ποσών που καταβλήθηκαν.** 1. Αν εκείνος που καταδικάστηκε κατέβαλε το ποσό των δικαστικών εξόδων που του επιβλήθηκε, έπειτα όμως ασκώντας ένδικο μέσο αθωώθηκε, ο εισαγγελέας του οικείου δικαστηρίου φροντίζει αυτεπαγγέλτως για την επιστροφή του ποσού που καταβλήθηκε. Το ίδιο ισχύει και αν συντρέχει περίπτωση επιστροφής μέρους του ποσού των εξόδων που καταβλήθηκε. 2. Το ποσό που κατατέθηκε από τον ίδιο τον καταδικασμένο ως εγγύηση για την προσωρινή απόλυσή του από τις φυλακές μπορεί, ύστερα από ειδική γραπτή δήλωσή του και παραίτησή του από τα ένδικα μέσα, να συμψηφιστεί με την οφειλή του για έξοδα. Το ίδιο ισχύει και για την εγγύηση που κατατέθηκε από τρίτον, ύστερα από γραπτή συναίνεσή του που μπορεί να προκύπτει και από το γραμμάτιο της εγγύησης. 3. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι οικείες διατάξεις «περί δημοσίων εσόδων και πληρωμής δαπανών του Κράτους». 4. Οι διατάξεις των παρ. 1 έως 3 αυτού του άρθρου αρχίζουν να εφαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών, η οποία ρυθμίζει και τις λεπτομέρειες εκτέλεσής τους.

ΕΝΔΕΚΑΤΟ ΒΙΒΛΙΟ	
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 590. Ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας αρχίζει να ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 1951.	**Άρθρο 585.** Ο παρών Κώδικας Ποινικής Δικονομίας αρχίζει να ισχύει από την 1η Ιουλίου 2019.
Άρθρο 591. Από την έναρξη της ισχύος του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας καταργούνται: α) ο νόμος της 10/22 Μαρτίου 1834 «περί ποινικής δικονομίας» όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με μεταγενέστερους νόμους, β) ο νόμος 237 του 1914 «περί εκδικάσεως των επ' αυτοφώρω πταισμάτων», γ) το ν.δ. της 20 Νοεμβρίου 1923 «περί προφυλακίσεως των υπαλλήλων και διαχειριστών», δ) το ν.δ. της 22 Νοεμβρίου 1923 «περί αμέσου εκδικάσεως πλημμελημάτων τινών επ' αυτοφώρω», ε) οι παρ. 2 έως και 6 και 8 του άρθρου 2 και τα άρθρα 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13 και οι παράγρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 14 του ψηφίσματος της 16 Δεκεμβρίου 1924 «περί ανακρίσεως και εκδικάσεως αδικημάτων τινών υπό των εφετών», όπως τροποποιήθηκε με μεταγενέστερες διατάξεις, χωρίς να θίγονται οι λοιπές διατάξεις του, στ) τα άρθρα 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 και 12 του ν.δ. της 11 Σεπτεμβρίου 1928 «περί διαδικασίας προς δίωξιν των αδικημάτων εκ των νόμων ΤΟΔ' «περί καταδιώξεως της ληστείας», ΓΩΛΣΤ' «περί ζωοκλοπής», ΓΜΔ' «περί φυγοδικίας και των άρθρων 321, 363 - 367, 368 και 369 του ποινικού νόμου», που κυρώθηκε με το νόμο 4458 του 1930, όπως τροποποιήθηκαν μεταγενέστερα, και το άρθρο 3 του νόμου 4677 του 1930 «περί τροποποιήσεως των περί εμπρησμού διατάξεων του ποινικού νόμου», ζ) τα άρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 και 9 του νόμου 3998 του 1929 «περί εκδικάσεως πλημμελημάτων τινών παρ' ενός δικαστού», όπως τροποποιήθηκαν μεταγενέστερα, η) ο νόμος 4876 του 1931 «περί εκδικάσεως ποινικών υποθέσεων κατά καταδίκων κ.λ.π.», θ) ο νόμος 4915 του 1931 «περί αποζημιώσεως παρά του κράτους των αδίκως καταδικασθέντων», ι) ο νόμος 5023 του 1931 «περί τροποποιήσεως των ιδιαζούσης δικαιοδοσίας διατάξεων της ποινικής δικονομίας και άλλων ειδικών νόμων», ια) το άρθρο 49 του κωδικοποιημένου νόμου 5026 «περί δικαστηρίου κακουργιοδικών», ιβ) ο νόμος 5229 του 1931 «περί επεκτάσεως του νομοθετικού διατάγματος της 22 Νοεμβρίου 1923 και επί των υφ' ενός δικαστού εκδικαζομένων πλημμελημάτων», ιγ) τα άρθρα 12 έως 24 του ν.δ. της 30 Μαρτίου 1845 «περί ναυταπάτης και πειρατείας», ιδ) τα άρθρα 4 ως και 7 του νόμου 5096 του 1931 «περί συμπληρώσεως διατάξεων τινών του ποιν. νόμου», ιε) το άρθρο 19 του νόμου 6015 του 1934 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των νόμων 4661 και 5273 «περί διοργανώσεως της πυροσβεστικής υπηρεσίας», ιστ) τα άρθρα 104 και 107 παρ. 1 του α.ν. της 7 Ιουνίου 1935 «περί οργανισμού της Χωροφυλακής», ιζ) το άρθρο 62 του κωδικοποιημένου νόμου 4971 «περί αστυνομίας πόλεων», που επαναφέρθηκε σε ισχύ με το άρθρο 1 του νόμου 941 του 1943, ιη) κάθε άλλη διάταξη που υπάγει οποιονδήποτε κατηγορούμενο στην ιδιάζουσα δικαιοδοσία των άρθρων 36, 40-43 και 45 της Ποιν. Δικονομίας που καταργείται και ιθ) κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αναφέρεται σε θέματα που ρυθμίζει ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας. **Άρθρο 592.** 1. Εξαιρούνται και εξακολουθούν να ισχύουν οι ειδικές δικονομικές διατάξεις: α) του νομ. διατ. της 26 Ιουλίου 1925 «περί λεπροκομείου Σπιναλόγγας», β) του νομ. διατ. της 10 Σεπτεμβρίου 1926 «περί κυρώσεως του Καταστατικού Χάρτου του Αγίου Όρους», γ) του κωδικοποιημένου νόμου 4952 «περί οργανισμού των υπηρεσιών του Υπουργείου των Εξωτερικών», εκτός από τα άρθρα 151, 157, 158, 162 παρ. 5, 173 παρ. 3, που καταργούνται, δ) του νομοθετικού διατάγματος της 13 Δεκεμβρίου 1923 «περί ποινικού και πειθαρχικού Κώδικος του εμπορικού ναυτικού», ε) του τελωνειακού κώδικα όπως τροποποιήθηκε με τον αναγκ. νόμο	**Άρθρο 586.** Από την έναρξη ισχύος του παρόντος Κώδικα Ποινικής Δικονομίας καταργούνται: α) ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας που κυρώθηκε με το Ν. 1493/17.8.1950, όπως μεταγλωττίστηκε με το Π.Δ. 258/1986 και συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε με μεταγενέστερους νόμους, β) οι παρ. 1 έως και 8 του άρθρου 17Α Ν. 2523/1997, όπως ισχύουν, γ) το άρθρο 1, το άρθρο 2 παρ. 1, τα άρθρα 3, 4, 5 παρ. 2 και το άρθρο 7 Ν. 4022/2011· η παρ. 5 του άρθρου 2 Ν. 4022/2011 καταργείται μόνο κατά το μέρος που αφορά στον εισαγγελέα εγκλημάτων διαφθοράς, δ) κάθε άλλη διάταξη που υπάγει οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στην ιδιάζουσα δωσιδικία της παρ. 6 του άρθρου 111 του καταργούμενου κώδικα ποινικής δικονομίας, ε) το άρθρο μόνο παρ. 3 Ν. 2243/1994, «καθώς και το άρθρο 46 ν. 5060/1931»[192], στ) τα εδάφια β' και γ' της παραγράφου 6 του άρθρου 111 Ν. 4055/2012 που αφορούν στην αποκλειστική αρμοδιότητα των εισαγγελικών και δικαστικών αρχών του Πειραιά για τα ποινικά αδικήματα ή εγκλήματα, που σχετίζονται με ναυτικές διαφορές ή διαπράχθηκαν σε ελληνικά πλοία ή σε πλοία με ξένη σημαία στο εξωτερικό ή σε ανοικτή θάλασσα, ζ) τα άρθρα 1 έως 9 Ν. 4312/2014, η) το άρθρο 65 Ν. 4356/2015 και θ) κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αναφέρεται σε θέματα που ρυθμίζει ο παρών Κώδικας Ποινικής Δικονομίας. **Άρθρο 587.** 1. Οι παρ. 9, 9α και 10 του άρθρου 17^{A} Ν. 2523/1997, όπως ισχύουν, αφορούν στον εισαγγελέα οικονομικού εγκλήματος των άρθρων 33 και 34 του παρόντος κώδικα. 2. Οι διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2, 3, 3Α, 4, 5 και 6, του άρθρου 5 παρ. 1 και του άρθρου 6 Ν. 4022/2011 εφαρμόζονται στα εγκλήματα του άρθρου 35 παρ. 3 του παρόντος κώδικα. 3. Η αρμοδιότητα του ανακριτή του άρθρου 2 παρ. 2 Ν. 4022/2011, ο οποίος ορίστηκε ήδη πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος κώδικα, εξακολουθεί μέχρι το πέρας της ανάκρισης, ακόμα και μετά από συμπληρωματική παραγγελία του εισαγγελέα, έστω και αν αφορά σε εγκλήματα, που κατά τον κώδικα αυτό δεν υπάγονται πλέον στην αρμοδιότητά του. 4. Η διάταξη του άρθρου 65 Ν. 4356/2015 εξακολουθεί να εφαρμόζεται στις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος κώδικα υποθέσεις, στις οποίες έχουν ήδη ενταχθεί τα σχετικά αποδεικτικά μέσα. **Άρθρο 588.** 1. Όπου σε ειδικούς νόμους προβλέπεται δικαίωμα παράστασης πολιτικής αγωγής οι δικαιούμενοι παρίστανται μόνο προς υποστήριξη της κατηγορίας σύμφωνα με τις ρυθμίσεις των άρθρων 63 επ. του παρόντος κώδικα. 2. Ειδικές διατάξεις που προβλέπουν δικαίωμα παράστασης προς υποστήριξη της κατηγορίας διατηρούνται σε ισχύ. 3. Αστικές αξιώσεις που έχουν εισαχθεί σε ποινικά δικαστήρια παραπέμπονται υποχρεωτικά ως ανεκκαθάριστες στα πολιτικά δικαστήρια, εκτός αν έχουν επιδικαστεί, οπότε ως προς αυτές εφαρμόζονται οι διατάξεις του καταργούμενου κώδικα ποινικής δικονομίας. **Άρθρο 589.** 1. Οι διατάξεις του παρόντος κώδικα εφαρμόζονται και στις αξιόποινες πράξεις που προβλέπονται από ειδικούς νόμους. Κατ' εξαίρεση το άρθρο 10 παρ. 1 και 2 Ν. 3213/2003 εξακολουθεί να ισχύει.

[192] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

2081 του 1939, στ) του ν. 5060 του 1931 «περί τύπου κλπ.», ζ) του αναγκαστικού νόμου 509 του 1947 «περί μέτρων ασφαλείας του Κράτους, του πολιτεύματος, του κοινωνικού καθεστώτος», η) του ν. 5539 του 1932 «περί μονοπωλίου των ναρκωτικών φαρμάκων», όπως τροποποιήθηκε με τον αναγκ. νόμο 2430 του 1940, θ) του αναγκ. νόμου 1010 του 1937 «περί κώδικος αγροτικής ασφαλείας», εκτός από τις διατάξεις των άρθρων 59 και 65, όπως τροποποιήθηκαν μεταγενέστερα, οι οποίες καταργούνται, ενώ τα ένδικα μέσα κατά των αποφάσεων του αγρονόμου διέπονται από τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για τα ένδικα μέσα κατά των αποφάσεων του πταισματοδικείου, ι) του νομ. διατ. 136 του 1946 «περί αγορανομικού κώδικος», ια) του άρθρου 3 του αναγκ. νόμου 710 του 1945 «περί διώξεως και τιμωρίας των παραβάσεων της περί προστασίας του εθνικού νομίσματος νομοθεσίας», όπως τροποποιήθηκε με τον αναγκαστικό νόμο 871 του 1948 και ιβ) του νόμου 162 του 1946 «περί εκδικάσεως των παραβάσεων των περί κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων διατάξεων», όπως τροποποιήθηκε με το νομ. διάταγμα 446 του 1947.
2. Ώσπου να εκδοθεί το π.δ. που προβλέπεται από το άρθρο 159 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, εξακολουθεί να ισχύει το διάταγμα της 31 Δεκεμβρίου 1923 «περί του τρόπου της δια του ταχυδρομείου επιδόσεως ποινικών δικογράφων».

Άρθρο 593.
Εξακολουθούν να ισχύουν προσωρινά, για όση χρονική διάρκεια ορίζεται από αυτές, οι διατάξεις: α) των άρθρων 11-16 του ψηφίσματος Γ' του 1946 «περί εκτάκτων μέτρων αφορώντων την δημοσίαντάξιν, κλπ.», όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε αργότερα, και των άρθρων 23, 24, 26-29 παρ. 2 και 30 του ίδιου ψηφίσματος που προστέθηκαν με τα ψηφίσματα ΛΑ' και ΛΒ' του 1947, β) του άρθρου 1 του ψηφίσματος ΛΓ' του 1947 «περί παρατάσεως της αρμοδιότητας των εφετείων, κλπ.», καθώς και κάθε άλλη ειδική δικονομική διάταξη που ισχύει για ορισμένο χρονικό διάστημα.

Άρθρο 594.
Εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις του νόμου 4173 του 1929 «περί δασικού κώδικος» και του νόμου της 28 Οκτωβρίου 1935 «περί τροποποιήσεως των περί διοικήσεως του εμπορικού ναυτικού διατάξεων», όπως τροποποιήθηκαν αργότερα, οι οποίες δίνουν την ιδιότητα του ειδικού ανακριτικού υπαλλήλου και του δημοσίου κατηγόρου στα δασικά όργανα και στα όργανα του λιμενικού σώματος, καθώς και οι διατάξεις των νόμων ΑΡΟΒ' του 1884 και ΓΡΟ' του 1906 «περί ασφαλείας των σιδηροδρόμων», οι οποίες παρέχουν την ιδιότητα του ειδικού ανακριτικού υπαλλήλου στους σιδηροδρομικούς και τους τροχιοδρομικούς υπαλλήλους.

Άρθρο 595.
Οι διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας εφαρμόζονται και στις αξιόποινες πράξεις που προβλέπονται από ειδικούς νόμους. Διατάξεις όμως ειδικών νόμων που ρυθμίζουν διαφορετικά την περάτωση της ανάκρισης ή την παραπομπή στο ακροατήριο ή το επιτρεπτό ή μη των ένδικων μέσων, δεν θίγονται.

Άρθρο 596.
1. Οι δίκες που εκκρεμούν σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας και σε οποιονδήποτε βαθμό συνεχίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Οι πράξεις της ποινικής διαδικασίας που τελέστηκαν όταν ίσχυαν οι διατάξεις που καταργούνται διατηρούν το κύρος τους.
2. Οι προθεσμίες του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας που η παρέλευσή τους οδηγεί σε μη παραδοχή ή σε αποκλεισμό

2. Υποθέσεις που, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος κώδικα, εκκρεμούν ενώπιον του συμβουλίου εφετών κατά τις διατάξεις του εδαφίου γ' της παρ.1 του άρθρου 308 του καταργούμενου κώδικα ποινικής δικονομίας, άρθρου 3 του νόμου 4022/2011, ως ίσχυε, καθώς και άλλων ειδικών νόμων που προέβλεπαν την κήρυξη της περάτωσης της κύριας ανάκρισης από το συμβούλιο εφετών, περατώνονται κατά τη διαδικασία που προβλεπόταν στις ανωτέρω καταργούμενες διατάξεις.
«3»[193]. Αποφάσεις και βουλεύματα που εκδόθηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος κώδικα υπόκεινται στα ένδικα μέσα και στις διατυπώσεις άσκησής τους που προέβλεπε ο καταργούμενος κώδικας ποινικής δικονομίας και εκδικάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κώδικα.
«4»[194]. Κατά διατάξεων, που προβλέπονται στις παρ. 2 και 3 του άρθρου 51 του παρόντος κώδικα και έχουν εκδοθεί έως την έναρξη της ισχύος του, η προσφυγή ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις του καταργούμενου κώδικα ποινικής δικονομίας.

Άρθρο 590.
1. Υποθέσεις που εκκρεμούν σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας και σε οποιονδήποτε βαθμό συνεχίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κώδικα. Οι πράξεις της ποινικής διαδικασίας που τελέστηκαν όταν ίσχυαν οι διατάξεις που καταργούνται διατηρούν το κύρος τους.«Εγκλήσεις που υποβλήθηκαν πριν την 1.7.2019 για κατ' έγκληση διωκόμενα εγκλήματα, χωρίς την προσκόμιση παραβόλου, δεν θεωρούνται απαράδεκτες για τον λόγο αυτό μετά την 1.7.2019.»[195]
2. Υποθέσεις, για τις οποίες μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος κώδικα έχει γίνει επίδοση κλητήριου θεσπίσματος ή κλήσης στον κατηγορούμενο, εκδικάζονται από το δικαστήριο στο οποίο έχουν εισαχθεί.
3. Κατ' εξαίρεση των οριζομένων στην παρ. 2, υποθέσεις, για τις οποίες μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος κώδικα έχει γίνει επίδοση κλητήριου θεσπίσματος ή κλήσης σε κατηγορούμενο και έχουν παραπεμφθεί για εκδίκαση στο μονομελές εφετείο, το δικαστήριο αυτό διατηρεί την αρμοδιότητά του, εφόσον υπάρχει προσωρινά κρατούμενος και η δικάσιμος έχει προσδιορισθεί μέσα στους τελευταίους τρεις μήνες πριν από τη συμπλήρωση του ανώτατου ορίου προσωρινής κράτησης. Οι υπόλοιπες υποθέσεις, αποσύρονται και με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα εφετών, η οποία επιδίδεται στον κατηγορούμενο, προσδιορίζονται προς εκδίκαση στο τριμελές εφετείο. Για τις εκδιδόμενες μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κώδικα αποφάσεις του μονομελούς εφετείου ισχύουν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 489 περ. ε' του παρόντος κώδικα όρια εκκλητού. Οι εφέσεις κατά των αποφάσεων του μονομελούς εφετείου εκδικάζονται από το τριμελές εφετείο.
4. Υποθέσεις, για τις οποίες μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος Κώδικα δεν έχει γίνει επίδοση κλητηρίου θεσπίσματος ή κλήσης στον κατηγορούμενο, παραπέμπονται, με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα, προς εκδίκαση στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κώδικα. Εάν έχει ήδη εκδοθεί παραπεμπτικό βούλευμα ή σύμφωνη γνώμη του προέδρου εφετών κατά το άρθρο 308Α του καταργούμενου Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, για παραπομπή σε δικαστήριο κακουργημάτων πράξεων που έχουν μετατραπεί σε πλημμελήματα σύμφωνα με τις διατάξεις του νέου ποινικού κώδικα, η υπόθεση εισάγεται προς εκδίκαση «στο αρμόδιο πλημμελειοδικείο» [196]. Για τη διατήρηση ή μη της τυχόν επιβληθείσας προσωρινής κράτησης αποφαίνεται το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο.
5. Η κύρια ανάκριση επί υποθέσεων, οι οποίες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος Κώδικα εκκρεμούν σε αυτήν και αφορούν πράξεις, οι οποίες έχουν μετατραπεί σε πλημμελήματα σύμφωνα

[193] Όπως αντικαταστάθηκε με τις Διορθώσεις Σφαλμάτων (Α' 122).
[194] Όπως αντικαταστάθηκε με τις Διορθώσεις Σφαλμάτων (Α' 122).
[195] Όπως προστέθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).
[196] Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 4637/2019 (Α' 180).

ΠΑΛΑΙΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	ΝΕΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ
δικαιώματος, αν εκπνέουν μέσα σε 5 ημέρες από την έναρξη της ισχύος του, παρατείνονται για δέκα ακόμη ημέρες. **Άρθρο 597.** Από την ημέρα που αρχίζει να ισχύει ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας οι παραπομπές σε άρθρα ή σε θεσμούς της καταργούμενης Ποινικής Δικονομίας, οι οποίες περιέχονται σε ειδικούς νόμους ή σε διατάγματα, θεωρούνται ότι γίνονται στις αντίστοιχες διατάξεις του Κώδικα. **Άρθρο 598.** Η εισαγωγή με απευθείας κλήση στο ακροατήριο, όταν επιβάλλεται από ειδικές διατάξεις (εκτός από εκείνες που κατά το άρθρο 592 του Κώδικα εξακολουθούν να ισχύουν) επιτρέπεται από την ισχύ του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας μόνο σύμφωνα με τις σχετικές του διατάξεις. **Άρθρο 599.** Με την έναρξη της ισχύος του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας εφαρμόζονται οι διατάξεις του κώδικα οι σχετικές με την προφυλάκιση και την προσωρινή απόλυση όταν πρόκειται για προφυλακισμένους. Για τη διατήρηση ή μη της προφυλάκισης που επιβάλλεται σύμφωνα με αυτές τις διατάξεις αποφαίνεται αμετάκλητα μέσα σε δέκα ημέρες από την έναρξη της ισχύος του Κώδικα το αρμόδιο συμβούλιο των πλημμελειοδικών. **Άρθρο 600.** Οι πραγματογνωμοσύνες που άρχισαν πριν αρχίσει να ισχύει ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας εξακολουθούν και ολοκληρώνονται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της ποινικής δικονομίας που καταργήθηκε. **Άρθρο 601.** 1. Κατά των αποφάσεων και των βουλευμάτων που έχουν εκδοθεί έως την έναρξη της ισχύος του Κώδικα επιτρέπονται τα ένδικα μέσα που προβλέπονται από τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και εκδικάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του· η προθεσμία που τάσσεται από τον Κώδικα για την άσκησή τους παρατείνεται για δέκα ημέρες από την έναρξη της ισχύος αυτού του νόμου, αν δεν έληξε πριν αρχίσει η ισχύς του κώδικα. Τα ένδικα μέσα που ασκήθηκαν πριν αυτός ο κώδικας αρχίσει να ισχύει εκδικάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της ποινικής δικονομίας που καταργείται. 2. Κατά των καταδικαστικών αποφάσεων που εκδόθηκαν ερήμην επιτρέπεται το ένδικο μέσο της ανακοπής σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της ποινικής δικονομίας που καταργείται• η προθεσμία για την άσκησή του αρχίζει από τότε που ισχύει αυτός ο νόμος, αν δεν έληξε πριν από αυτήν. Από τις ίδιες διατάξεις ρυθμίζεται και η εκπρόθεσμη ανακοπή. 3. Εκείνοι που καταδικάστηκαν ερήμην για κακούργημα από τα δικαστήρια των συνέδρων υπάγονται στις σχετικές διατάξεις που καταργούνται· μόλις συλληφθούν ή εμφανισθούν με τη θέλησή τους, δικάζονται κατ' αντιμωλίαν σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. 4. Εκείνοι που καταδικάστηκαν ερήμην από πενταμελή εφετεία πριν αρχίσει να ισχύει ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας και είναι φυγόποινοι στο εξωτερικό όταν δημοσιεύτηκε ο νόμος αυτός, αν η Ελληνική Επικράτεια ζήτησε την έκδοσή τους από την ξένη επικράτεια όπου έχουν καταφύγει και παραδόθηκαν στις ελληνικές αρχές, έχουν δικαίωμα μέσα σε δύο μήνες από την είσοδό τους στο ελληνικό έδαφος να ασκήσουν ανακοπή κατά της καταδικαστικής απόφασης. Η ανακοπή γίνεται στο γραμματέα του πενταμελούς εφετείου που εξέδωσε την καταδικαστική απόφαση, αφού προσκομισθεί βεβαίωση για την κράτησή τους από τις ελληνικές αρχές. Αν συντρέχουν οι παραπάνω προϋποθέσεις, η ανακοπή γίνεται τυπικά δεκτή από το πενταμελές εφετείο που εξέδωσε την απόφαση, εξαφανίζεται η ερήμην καταδικαστική απόφαση και η υπόθεση εκδικάζεται από το ίδιο εφετείο στην ουσία της, κατ' αντιμωλίαν και σύμφωνα με τις διατάξεις του	με τις διατάξεις του νέου Ποινικού Κώδικα, συνεχίζεται και περατώνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 308 του παρόντος Κώδικα. **Άρθρο 591.** Υποθέσεις που τιμωρούνταν ως πταίσματα, σύμφωνα με τις διατάξεις του καταργούμενου ποινικού κώδικα και ειδικών νόμων, σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας και αν εκκρεμούν, τίθενται στο αρχείο με πράξη του αρμόδιου δημόσιου κατηγόρου ή με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα, όπου αυτός είχε επιληφθεί. **Άρθρο 592.** Από την ημέρα που αρχίζει να ισχύει ο παρών Κώδικας Ποινικής Δικονομίας οι παραπομπές σε άρθρα ή σε θεσμούς του καταργούμενου Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, οι οποίες περιέχονται σε ειδικούς νόμους, θεωρούνται ότι γίνονται στις αντίστοιχες διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Στις περιπτώσεις αυτές δεν υπολογίζεται για την παραγραφή ο χρόνος που πέρασε από την τέλεση του εγκλήματος έως την παράδοση στις ελληνικές αρχές αυτών που ζητείται η έκδοση τους. **Άρθρο 602.** Η επανάληψη της διαδικασίας υπέρ εκείνων που καταδικάστηκαν αμετάκλητα πριν αρχίσει να ισχύει ο νόμος αυτός επιτρέπεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Επανάληψη της δίκης εναντίον εκείνων που αθωώθηκαν αμετάκλητα πριν αρχίσει να ισχύει ο νόμος αυτός δεν επιτρέπεται. **Άρθρο 603.** Η εκτέλεση και των αμετάκλητων αποφάσεων που απαγγέλθηκαν πριν αρχίσει να ισχύει ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του.	